

**(TEZİN ADI: TARİH ÇALIŞMALARINA KAYNAK OLARAK ZAFER
GAZETESİ'NDE KIBRIS SORUNU (1954-1974))**

1. GİRİŞ: 1954- 1974 YILLARI ARASINDA KIBRIS

1.1 OSMANLI İMPARATORLUĞU HÂKİMİYETİNE KADAR KIBRIS

Akdeniz’e serpilmiş irili ufaklı adalardan 9.251 kilometre karelik alanıyla Akdeniz’in üçüncü büyük adası¹olan Kıbrıs Adası, Mersin ve Antalya körfezleri arasında güneye doğru büyük bir yay çizen Taşeli yöresinin denizin altında yükselmiş kıta sahanlığının bir parçasıdır. Adanın kıyıları boyunca bir baştan bir başa güneye doğru hafifçe bir yay çizerek uzanan sıradağların batı ucu Antalya Körfezinin batıdan çevreleyen Tahtalı dağları, doğu ucu ise Hatay bölgesindeki Amanos dağlarının genel doğrultusunu izlemektedir. Doğru ucunda Hatay’a kadar deniz altından uzanan ve derinliği birkaç yüz metreyi geçmeyen bir deniz eşiği vardır. Batı ve Güneyden ise Adanın temeli 2000 metreden derin olan denizaltı çukurları ile çevrilmiştir. Bu durumda derinliği az ve ikinci bir Kıbrıs’ın sığacağı genişlikte olmayan Ada’nın, gerçekte Toroslar sisteminin bir parçasını oluşturduğu ve ana kıtaya bağlı olduğu anlaşılmaktadır.² Bununla beraber Kıbrıs Adası, mevcut iklim koşulları açısından ve Anadolu’nun orta ve güney sahillerine yakınlığı nedeniyle de bitki ve hayvan topluluğu bakımından da Türkiye’ye benzemektedir.³

Türkiye sahillerine 70 km uzaklıkta olan Kıbrıs Adası girintili çıkıntılı bir özelliğe sahip 782 km uzunluğundaki sahilleri ile kendine has bir özelliğe olup⁴ 34°- 33’ ve 35°- 41’ kuzey enlemleri ile 32°- 17’ ve 34° 35’ doğu boylamları arasında yer alır.⁵

Türkçe’de Kıbrıs, Arapça’da “Kubrus” (Kupruş), Batı dillerinde “Cyprus”, “Cypre”, “Gipros” ve “Cypren” olarak adlandırılan Ada, Mısır ve Hitit kaynaklarında müştereken Alasya (Alasya) şeklinde geçerken, Mısır kaynaklarında, ayrıca “Asi” kelimesiyle de ifade edilmektedir. Asurlularda “Yatnana” veya “Ya”,

¹ AnaBrittanica, *Kıbrıs*, XIII, İstanbul, 1992, s.242

² Erdal Yurdakul, *Kıbrıs Türkleri ve Atatürk İnkılaplarının Kıbrıs’ta Uygulanması*, Ankara, 2002, s.3

³ Halil Fikret Alasya, *Kıbrıs Tarihi ve Kıbrıs’ta Türk Eserleri*, Ankara, 1977, s. 14

⁴ Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü (Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı – Yayın Nu.:43., *Osmanlı İdaresinde Kıbrıs (Nüfusu-Arazi Dağılımı ve Türk Vakıfları)*, Ankara, 2000, s.3

⁵ Erişim:[<http://tr.wikipedia.org>], Erişim Tarihi: 15 Ekim 2007

İbranilerde “Kittim” denilen Kıbrıs; “Kypros” olarak ilk defa Homeros’ta zikredilmektedir. Adanın isminin; Ada’da bolca bulunan kına çiçeğinin İbranice karşılığı “Kopher”, yine Ada’da bolca çıkan bakırın Latince karşılığı olan “Cuprum” veya Batı dillerine “Copper” ve “Kopher” olarak geçen bakırın Akadca aslı ve nihayet Latince’de servi anlamına gelen “Cypress” kelimesinden geldiği şeklinde rivayetler de mevcuttur.⁶

Kıbrıs’ın coğrafi yapısı; kuzey kıyılarından Beşparmak Dağlarıyla başlayan ve güneye doğru yayılan geniş düzlüklerden ve kuzeydeki dağlık kesimlerden oluşur. Batıda Yeşilyurt, doğuda Meserya ovalarına kadar uzanan düzlük alan, kuzeydeki dağlık kesimlere göre daha geniş bir alanı kapsar. Genelde Kuzey Kıbrıs’ın nüfus yoğunluğu da bu geniş bölgededir. Dağlık alanlar ise kısmen ormanlarla kaplıdır.⁷

Mısır ve Doğu Akdeniz ticaret yolları üzerinde yer alması, tarihin bilinen ilk devirlerinden itibaren Kıbrıs’ın önem kazanması ve bu önemin sürekli olması neticesini doğurmuştur.⁸ Ada, Doğu Akdeniz’deki bu stratejik konumu⁹ nedeni ile birçok kavimin istilasına uğramış; Mısır, Asur, Sasani ve Roma İmparatorluğu hâkimiyetinde kalmıştır. Kıbrıs, Roma İmparatorluğu’nun ikiye ayrılmasından sonra Doğu Roma (Bizans)’nın egemenliğine girmiş ve bu dönem Ada’nın Müslümanlarca fethine kadar devam etmiştir.¹⁰ Ada’da Bizans hâkimiyeti sırasında bir yandan, Hristiyanlık yayılırken, diğer yandan da Rumca resmi dil olarak kullanılmıştır. Bu durum Ada’daki toplumun zamanla homojenleşmesine yol açmıştır.¹¹

Kıbrıs’a ilk Müslüman akınları Halife Osman zamanında başlamıştır. VII. yüzyılda Bizans sınırına dayanan İslam orduları tarafından 632-964 yılları arasında yirmi dört defa kuşatılan Kıbrıs, Halife Osman döneminde Şam Valisi Muaviye tarafından 649 yılında fethedilmiştir. Üç asır devam eden İslam hakimiyeti döneminde Kıbrıs’ta üretim artmış ve Ada ticaret sayesinde oldukça ilerlemiştir.¹²

⁶ Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md., *a.g.e.*, s.4

⁷ Alasya, *a.g.e.*, s. 14

⁸ Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md, *a.g.e.*, s.8

⁹ Hikmet Özdemir, “Akdeniz’in En Uzun Krizi”, *Yeni Türkiye Dergisi (Türk Dış Politikası Özel Sayısı)*, 3, Ankara, 1995, 148-258

¹⁰ Gülay Ögün, , “Kıbrıs’ta İslam Hâkimiyeti ve Selçuklular Zamanında Kıbrıs ile Ticaret İlişkileri”, *Dünden Bugüne Kıbrıs Meselesi*, İstanbul, 2001, s. 1

¹¹ Alasya, *a.g.e.*, s. 25

¹² Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md, *a.g.e.*, s.10

Kıbrıs, 964 tarihinde Bizans İmparatoru Nikephoros Phocas tarafından tekrar alınmıştır.¹³ Kıbrıs bundan sonraki dönemde Haçlılar, Lusignanlar, ve Venedik idaresinde kalmıştır.¹⁴

Osmanlı İmparatorluğu'nun Kıbrıs ile ilk teması II. Beyazıt döneminde (1481–1512) Osmanlı-Memlûk savaşında görülür. II. Beyazıt bu savaşta Magosa'yı üs olarak kullanmak istemiş, ancak Kıbrıs'a egemen olan Venedik Cumhuriyeti donanmasını Magosa'ya göndererek, Magosa'nın üs olarak kullanılmasını engellemiştir.¹⁵

Kıbrıs'ın Osmanlı İmparatorluğu tarafından fethedilmesine zemin hazırlayan en önemli etmenler; Kıbrıs'a yerleşen korsanların, Doğu Akdeniz ticaretini engellemeleri¹⁶ ve dini özgürlükleri kısıtlanarak baskı altında tutulan Rumların yardım talepleri¹⁷ olarak görülse de, Kıbrıs'ın alınması İmparatorluğun Doğu Akdeniz siyaseti ile bağıntılıdır. XVI. Yüzyıla kadar büyük bir kara devleti haline gelen Osmanlı İmparatorluğu Balkanlarda oldukça ilerlemiş olmasına karşın bu yapıyı

¹³ Alasya, *a.g.e.*, s.25

¹⁴ İlk Çağ'dan Osmanlıların fethine kadar Kıbrıs adasının Egemenlikğini elinde bulunduran devletler ve Egemenlik süreleri şöyledir:

1. MÖ. 1450-1320	arasında	130 yıl	Mısırlılar
2. MÖ. 1320-1265	arasında	55 yıl	Hititler
3. MÖ. 1265-1000	arasında	265 yıl	Mısırlılar
4. MÖ. 1000-709	arasında	291 yıl	Fenikeliler
5. MÖ. 709-669	arasında	40 yıl	Asurlular
6. MÖ. 669-588	arasında	81 yıl	Bağımsız Krallık
7. MÖ. 588-525	arasında	63 yıl	Mısırlılar
8. MÖ. 525-333	arasında	192 yıl	Persler
9. MÖ. 333-301	arasında	32 yıl	Makedonya Krallığı
10. MÖ. 301-59	arasında	242 yıl	Mısır'daki Ptolemaios Devleti
11. MÖ. 59- MS. 395	arasında	454 yıl	Roma İmparatorluğu
12. MS. 395-806(1)	arasında	411 yıl	Doğu Roma (Bizans)
13. MS. 806-964	arasında	158 yıl	Müslüman Halifeler
14. MS. 964-1191	arasında	227 yıl	Bizans
15. MS. 1191-1192	arasında	1 yıl	Aslan Yürekli Richard ve Templier Şövalyeleri
16. MS. 1192-1489	arasında	297 yıl	Lusignanlar,
17. MS. 1489-1570	arasında	82 yıl	Venedikler
18. MS. 1571-1878	arasında	307 yıl	Osmanlı İmparatorluğu

(1) Bu devre içinde başlıca 650-654 ve 685-689 tarihleri arasında Müslüman halifeler tarafından idare edilmiştir. Bu şekilde kısa fasıllarla idareler bazı kaynaklara göre 24 kez tekrarlanmıştır. Genelkurmay Harp Tarihi Başkanlığı, Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi, III, 3 ncü Kısım Eki, *Kıbrıs Seferi (1570-1571)*, s.10

¹⁵ Vehbi Z. Serter, *Kıbrıs Tarihi*, Lefkoşe, 2001, s. 54

¹⁶ İdris Bostan, "Kıbrıs Seferi Günlüğü ve Osmanlı Donanmasının Sefer Güzergâhı", *Dünden Bugüne Kıbrıs Meselesi*, İstanbul, 2001, s. 11

¹⁷ İsmail Bozkurt, "Kıbrıs'ın Tarihine Kısa Bir Bakış", *Avrupa Birliği Kışkacında Kıbrıs Meselesi*, Ankara, 2001, s. 9

güvence altına tutabilmesi için denizlerdeki egemenliğini de sağlamlaştırmak zorundaydı. Bu da güçlü bir donanma ve güçlü bir Akdeniz hakimiyeti ile mümkün olabilirdi. İşte bu strateji Osmanlı İmparatorluğunu önce Rodos'a ardından da Kıbrıs'a yöneltmiştir.¹⁸

1.2 OSMANLI İMPARATORLUĞU DÖNEMİNDE KIBRIS (1571- 1878)

Yavuz Sultan Selim'in Mısır'ı fethinden sonra, kendisine Doğu Akdeniz yolu açılan Osmanlı Devleti'nin Girit ve Kıbrıs Adalarını da alması askeri ve siyasi zorunluluk halini almıştı.¹⁹

Venedikliler, Kıbrıs Adası için Memlûk Devleti'ne ödedikleri yıllık vergiyi, bundan böyle yaptıkları bir anlaşma gereğince artık Osmanlı Devletine ödemeye başlamıştır. Daha sonra bu vergi Kanuni Sultan Süleyman tarafından arttırılmıştır.²⁰

Başlıca gelirini korsanlıktan sağlayan Venediklilerin zorba idaresi karşısında Ada halkının sürekli yardım talepleri, II. Selim'e şehzadeliği döneminde Mısır'dan gönderilen hediyelere el konulması ve 1563 yılında Mısır Hazine defterdarının bindiği geminin yağmalanması üzerine bu tür gasp, yağmalama ve taciz hadiselerine son vermek için yapılan girişimlerin sonuçsuz kalması ve Kıbrıs'taki Hala Sultan Türbesinin güvenceye alınması gayesi ile Ada'ya bir sefer düzenlenmesi kaçınılmaz hale gelmiştir.²¹

Bu arada Osmanlı Devleti, Kıbrıs seferi sırasında diğer ülkelerle problem çıkmaması için bir takım siyasi ve askeri girişimlerde bulunmuş; 1868'de Avusturya ile sekiz yıllık barış, 1569'da Fransa ile II. Kapitülasyon ve 1570'te de Rusya'yla dostluk anlaşmaları imzalanmış, bunlara ilave olarak Klis ve Hersek sınırlarında güvenlik arttırıcı önlemler alınıp donanmayı güçlendirmek için girişilen faaliyetleri de hızlandırmıştır.²²

Sonuçta, Kıbrıs seferi, 1570 yılında Şelhülislam Ebussuud Efendi'nin, Ada'nın geçen asırlarda Müslümanlar tarafından fethedildiğini, burada

¹⁸ A. Nüket Adıyeke, "Geçmişten Bugüne "Kıbrıs Sorunu ve Türkiye", *Dokuzuncu Askeri Tarih Semineri Bildirileri*, I, Ankara, 2005, s.37

¹⁹ Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md, *a.g.e*, s.12

²⁰ Abdülhaluk Çay, *Kıbrıs'ta Kanlı Noel- 1963*, Ankara, 1989, s. 7

²¹ Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn. Md, *a.g.e*, s.13

²² *a.g.e*, s.14

Müslümanların tarihi hakları olduğu ve Ada'nın sahibi Venediklerinin buradan geçen gemilere yaptıkları saldırılarla mevcut barışı bozdukları gerekçelerine dayanan fetvası ile açılmıştır.²³

Türk ordusu 17 Nisan 1571 tarihinde harekete geçmiş, üç aylık bir kuşatma sonunda 1 Ağustos 1571 tarihinde Magosa kalesini alarak Kıbrıs'ın fethini tamamlamıştır.²⁴

Kıbrıs'ta Türk egemenliği sağlandıktan hemen sonra 9 Eylül 1570 tarihinde bir fermanla Kıbrıs Beylerbeyliği²⁵ kurulmuş²⁶ ve Lefkoşe, Beylerbeyliğin merkezi (Paşa Sancağı) ilan edilmiştir²⁷

Osmanlı Devleti Kıbrıs'ı fethettikten sonra buradaki siyasi, demografik ve idari yapıyı yeniden düzenlemiştir. Bu amaçla; Sultan II. Selim 20 bin civarında askerin Ada'da kalmasını²⁸ sağlamış ve Kıbrıs Adası'nın imar ve iskânı için de 22 Eylül 1571 tarihli "Sürgün Hükümü"²⁹ çıkarılarak, İç Anadolu'nun belli şehir ve köylerinden Ada'ya mecburi iskân (sürgün)³⁰ yapılması kararlaştırılmıştır. Böylece,

²³ Semavi Eyice, "Kıbrıs'ın Tarihi ve Türk Eserleri", *Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Belleteni(Kıbrıs Özel Sayısı)*, 44/323 Ekim-Aralık, İstanbul, 1974, s.6

²⁴ Çay, *a.g.e.*, s. 9

²⁵ Anadolu ile bir bütün olduğu daha o zamanlarda anlaşılan Kıbrıs Türk İdaresine, Magosa, Baf, Girne ve Anadolu'dan İçel, Tarsus ve Sis(Kozan) sancakları bağlanmıştı. Başlangıçta buraya bağlanan Şam Trablusu sancağı idare zorluğu göz önünde tutularak daha sonra ayrılmıştır. Eyice, *a.g.m.*, s.6

²⁶ Ahmet Rasim, *Osmanlı Tarihi, I*, İstanbul, 2000, s.156,

²⁷ M. Akif Erdoğan, "Kıbrıs'ın Türkler Tarafından Fethi ve İlk İskân Teşebbüsü (1570–1571)", *Kıbrıs'ın Dünü-Bugünü Uluslararası Sempozyumu*, Ankara, 1993, s. 45

²⁸ Sebhattin İsmail, *150 Soruda Kıbrıs Sorunu*, İstanbul, 1998, s.2

²⁹ Kıbrıs'ta genel iskan 22 Eylül (13 Cemaziyülevvel 980) tarihli olup Karaman, Anadolu, Zülkadriye eyaletlerindeki kadılara hitap etmekte idi. Genel sürgün hükmünde yukarıda zikredilen eyaletlerde bulunan kasabalarda her 10 aileden bir ailenin sürgün yazılması, aynı zamanda çiftçi veya esnaf olup olmadıklarının isim ve cisimleri ile bir defter halinde tespit edilmesi kadılara verilen talimat arasında idi. 1972'de yapılan bu kayıt işlemine göre Kıbrıs'a gönderilmek üzere Aksaray'dan 225, Beyşehir'den 262, Seydişehir'den 202, Endüğü'den 145, Develihisar'dan 197, Ürgüp'ten 64, Koçhisar'dan 88, Niğde'den 172, Bor'dan 69, Iğın'dan 48, İshaklı'dan 87, Akşehir'den 130 olmak üzere toplam 1.689 aile belirlenmişti. Eyice, *a.g.m.*, s.20

³⁰ Osmanlı İmparatorluğu'nun uyguladığı iskan usullerinden "Sürgün" usulü kelimenin anlamının ifade ettiği gibi zorla olmayıp, yeni fethedilen topraklarda daha iyi yaşamayı arzu eden kimseler tarafından seçilerek yapılmakta idi. Cengiz Orhonlu,, "Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Belleteni(Kıbrıs Özel Sayısı)", *Osmanlı Türklerinin Kıbrıs'a Yerleşmesi*, 44/323 Ekim-Aralık, İstanbul, 1974, s.20, Yine "Sürgün" usulü ile iskana tabi tutulanlar belli bir süre vergiden muaf tutulmak ve yerleştikleri yerleri kendilerine mülk olarak verilmek gibi şartlarla nakledilmiştir. Kıbrıs'ın fethinden sonra da buna benzer bir metot takip edilmiş ve naklin gerçekleşmesi ve gideceklerin teşviki açısından Ada'nın ikliminin güzelliğinden, topraklarının her türlü ziraata elverişli olduğundan bahsedilerek bir çeşit propaganda yapıldı. Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md, *a.g.e.*, s.18

İç Anadolu'dan getirilen şehirli ya da köylü, değişik halk tabakalarından kitleler, Ada'da ki Rum dokusu bozulmadan Kıbrıs'a yerleştirilmiştir.³¹

Sonuçta bu iskan hareketi ile, bu dönemde ileri derecede olan Türk sanayisinin Kıbrıs'a intikal ettirilerek yayılması, yurdun başka taraflarında arazinin kıt olduğu yerlerde toprak ihtiyacı duyanların üretici duruma geçmesinin sağlanması, memleket asayişini bozanlara karşı sürgün tehdidinin silah olarak kullanılması gibi ana hedefler ekseninde Müslüman Türk nüfusu Ada' ya yerleştirilmiş oldu.³²

Magosa Kalesi hariç, Ada'nın fethinin kolay olmasında yerli halkın yardımlarının rolü büyük oldu. Bu sebeple bunlar bazı vergilerden muaf tutuldu. Venedik döneminde can, mal ve ırzlarından emin olmayan Kıbrıs Rumları, Türk yönetiminde emniyet ve huzura kavuştular ve Venedikliler döneminde verdikleri verginin yarısını vermekle yükümlü kıldılar. Feodal sistemin kaldırılarak lordların yüzyıllardır esiri olan halkın esaretten kurtarıldığı Ada'da Osmanlı Devleti'nin Ada halkının hukuk alanında yaptığı en büyük değişiklik ile uzun zamandan beri devam eden ücretsiz, mecburi çalışma angaryası kaldırıldı.³³ Diğer yandan Lusingyanlar ve Venedikler döneminde halkın elinden alınan dini hürriyet geri verilerek sürgünde

³¹ İsmail Bozkurt, "Kıbrıs'ın Tarihine Kısa Bir Bakış", *Avrupa Birliği Kışkacında Kıbrıs Meselesi*, Ankara, 2001, s. 9, 1946 yılında İngiliz Sömürge Yönetiminin Kıbrıs'ta yaptığı bir araştırmaya göre sadece Türklerin yaşadığı, sadece Rumların yaşadığı ve karma olan köylerin kazalara göre dökümü şöyledir:

<u>Kaza</u>	<u>Türk Köyü</u>	<u>Rum Köyü</u>	<u>Karma</u>
Mağusa	24	47	26
Girne	8	29	10
Larnaka	8	28	23
Limasol	7	87	19
Lefkoşa	27	105	45
<u>Baf</u>	<u>38</u>	<u>73</u>	<u>23</u>
Toplam	112	369	146

Kıbrıs'a yerleşen Türkler, Anadolu'daki akrabaları ile ilişkilerini asla koparmamışlar, zaman zaman karşılıklı ziyaretlerde bulunmuşlar, kız alıp vererek akrabalıklarını sürdürmüşlerdir. Pek çok bölge kendi atalarının Anadolu'nun hangi bölgesinden geldiğini nesilden nesle aktarmıştır. Son zamanlarda dil bilimcilerinin ve folklor araştırmacılarının yaptıkları incelemeler, Kıbrıs Türk halkı ile Anadolu'nun çeşitli yöreleri arasındaki dil ve kültür benzerliklerini ortaya koymaktadır. 1959 yılında Prof. Dr. Hasan Eren ve son zamanlarda Doç. Dr. Muhsine Yavuz yaptığı araştırmalarda Kıbrıs dil özellikleri ile Konya dil özellikleri arasındaki benzerlikleri saptamış bulunmaktadır. Yine folklor araştırmaları Anadolu'da yaşayan düğün, sünnet, ölüm ile ilgili geleneklerin ve çeşitli inançların Kıbrıs Türkleri arasında da yaşadığını göstermektedir. Kıbrıs Türkleri arasındaki masallar, maniler ve atasözlerinin Anadolu'nun pek çok yöresinde de aynen bulunması Kıbrıs Türkleri ile Anadolu Türklerinin kültür birliğinin en güzel kanıtıdır. Ali Nesim, "Kıbrıs Türklerinde Atatürk ve İlke ve İnkılapları", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, V, Sayı :14, Ankara, 1989, s. 16, 17

³² Naci KÖKDEMİR, "Dünkü Bugünkü Kıbrıs", Ankara, 1956, s.110

³³ a.g.e, s.19

bulunan Ortodoks Başpiskoposu'nun Kıbrıs'a dönmesine müsaade edildi.³⁴ Hatta Ada'da Katolik Hristiyanların düşmanca tutumlarını engellemek için, Ortodoks Başpiskoposu'nun yanına bir miktar Yeniçeri kuvveti de bırakıldı.³⁵ 1754 tarihli bir fermanla da Kıbrıs Piskoposları, Kıbrıs halkının temsilcisi sıfatını kazandı.³⁶

308 yıllık Türk idaresi döneminde (1570–1878) Ada Rumları varlıklarını koruyabildikleri gibi, ekonomik, kültürel ve siyasi bakımdan da gelişme imkânı bulmuşlardır.³⁷ Öyle ki Ada İngiliz idaresine geçici olarak terk edildiğinde Ada'nın genel nüfusunun üçte ikisini ve Ada'nın en zengin kesimini de Ortodoks Hristiyanlar oluşturmuştur.³⁸

Fransız İhtilali'nin yaymış olduğu fikirlerden etkilenen Rumların Osmanlı yönetimine karşı en önemli isyanı 1821 yılında Mora'da gerçekleşmiştir.³⁹ Bu isyana paralel olarak, Kıbrıs'taki siyasi çalkantılar; 19. Yüzyılın başlarında Ortodoks Kilisesi'nin gücüne, Rum ticaret burjuvazisinin gittikçe artan mali imkanları eklenince Balkanlarda başlayan Yunan milliyetçiliği, Kıbrıs'ı da etkisi altına almış başlamış⁴⁰ ve bu faaliyetleri de “megalo ideayı”⁴¹ gerçekleştirmek amacıyla Kıbrıs Ortodoks Kilisesi yönlendirmiştir.⁴²

Megalo İdeanın hedefi çerçevesinde olan “Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanması” anlamında gelen Enosis iddiası 1791'den beri Yunanistan'ın gündeminde olan bir konudur.⁴³ 1821 Mora İsyanı⁴⁴, Enosis için de bir ümit ışığı

³⁴ Hakkı H. Bener, *Başlangıçtan 1878'e Kadar Kıbrıs Tarihi*, Ankara, 1993, s.254–255

³⁵ Çay, *a.g.e.* s. 12

³⁶ Özdemir, *a.g.m.*, 249

³⁷ Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md, *a.g.e.*, s.20

³⁸ Çay, *a.g.e.*, s. 12

³⁹ İsmail, *a.g.e.*, s.4,

⁴⁰ Özdemir, *a.g.m.*, s.249

⁴¹ Megalo İdea “Büyük İdeal, büyük fikir demektir. Bu fikre göre, 1453'de Fatih Sultan Mehmet tarafından fethedilen İstanbul tekrar ele geçirilecek, Yunanistan, Girit, Rodos, Kıbrıs, Anadolu ve hatta Büyük İskender'in uzandığı İskenderiye'ye kadar olan topraklar işgal edilerek, başkenti İstanbul olan bir Helen İmparatorluğu olarak kabul edilen büyük Bizans İmparatorluğunun kurulmasıdır. Megalo İdea fikri ilk olarak Rigas Ferreros adlı bir Rum tarafından gündeme getirilmiş ve bu amaçla İlk Megalo İdea haritasını 1791-1796 yılları arasında Bükreş'te hazırlamış ve 1796 yılında Viyana'da yayınlamıştır. İsmail, *a.g.e.*, s.4

⁴² Rifat Uçarol, *1878 Kıbrıs Sorunu ve Osmanlı-İngiliz Antlaşması*, İstanbul, 1978, S.37–38

⁴³ İsmail, *a.g.e.*, s.4

⁴⁴ Adıyeke, *a.g.e.*, s.39, A.Nüket Adıyeke'ye göre, “Kıbrıs konusunun tarihsel açıdan ele alınışında Mora İsyanı bir yanılgı içermektedir. Tarihsel sürece baktığımızda hiçbir zaman Ada'nın bugünkü Yunanistan ile (Antik Yunan yada Bizans değil) doğrudan, organik bir ilişkisi.; Yunanistan'ın da tarihsel süreçlerin herhangi birinde Ada üzerinde Egemenlik kurması, doğrudan yönetmesi söz konusu olmamıştır. Buna karşın Kıbrıs konusunun ele alınışında Yunan milliyetçiliğinin ve buna bağlı olarak

olmuş,⁴⁵ Kıbrıs Başpiskopos'u Kiprianos öncülüğünde 9 Temmuz 1821'de Kıbrıs'ta bir isyan çıkarılmak istenmiş, Vali Küçük Mehmet Paşa, bu ayaklanmayı başlamadan önleyerek isyana hazırlanan; Başpiskopos Kiprianos, Baf Piskoposu Hrisantos, Girne Piskoposu Laurentios ve Larnaka Piskoposu Melletos ile bazı Rum ileri gelenlerini idam etmiştir.⁴⁶ Fakat bu ayaklanmaya kalkışmadan sonra kaçıp kurtulan Teremituşa Papazı Sipridon ile birlikte diğer bazı papazlar Roma'da bir araya gelerek 6 Aralık 1821'de bir Enosis manifestosu yayınlamışlardır.⁴⁷

Yunanistan'ın bağımsızlığını kazanmasında sonra, 1833'te Osmanlı yönetimi, Kıbrıs'taki Ortodokslara Yunan uyruğuna geçme hakkı tanımış, böylece Ada'nın Ortodoks unsurları, kendilerini Yunanistan ile özdeşleştirmeye başlamışlardır.⁴⁸

1.3 ADA YÖNETİMİ'NİN İNGİLTERE'YE GEÇİŞİ VE İNGİLİZ İDARESİNDE KIBRIS

Osmanlı Devleti 1570 yılında fethettiği Kıbrıs Adasını, 1878 yılına kadar, diğer Hristiyan unsurların yaşadığı bölgelere nazaran, genelde sorunsuz yönetmiştir. Bu tarihten sonra, 1878 yılında İngiltere'nin menfi politikaları ve Rumların ayrılıkçı faaliyetleri sonucunda Osmanlı dış politikasının en önemli sorunlarından biri olarak daima güncelliğini korumuştur.⁴⁹

Osmanlı devleti, 1853-1856 tarihleri arasında üç yıl devam eden Kırım Savaşı'nda İngiltere, Fransa ve Piyemonte (İtalya) ile işbirliği yaparak Rusya'ya galip geldi. Savaş sonunda 1856 yılında yapılan Paris anlaşması ile Osmanlı Devleti,

Yunan ayaklanmasının bir hareket noktası olarak kabul edilmesi ciddi tarihsel yanlışlar doğurabileceği gibi bugünkü Türkiye'nin Kıbrıs siyasetinin oluşturulmasında da yanlış yönelimlere yol açabilir. Gerçekte bu yaklaşım kanımızca en baştan Kıbrıs'ın Yunanistan ile organik ilişkisini kabullenmek yada meşrulaştırmaktır. Yunan isyanı (milliyetçiliği) ile Kıbrıs sorununun başlangıcı arasında bir ilişki kurmak Yunanistan'ın tezidir. Üstelik bu Yunanistan'ın Megalo İdea siyasetinin ve Enosis çabalarının bir aşaması olarak ilişkilendirilmektedir. Yunan isyanı ile yada bir başka deyişle Yunana milliyetçi ideolojisinin ortaya çıkışı ile Kıbrıs'ın ilişkilendirilmesi ve bu milliyetçi etkilerin Kıbrıs Rum toplumunu etki altına almasıyla Enosis fikrinin ortaya çıktığı görüşü inkar edilemez olmakla birlikte konunun ele alınışında bir hareket noktası olarak kabul edilemez. Kıbrıs konusunu Yunana isyanı ile ilişkilendirmek en baştan Kıbrıs'ın Yunanistan'a aidiyetini kabul etmektir.” Adıyeke, *a.g.e.*, s.39

⁴⁵ Mustafa Cem Kozpınar, *Kıbrıs Cumhuriyeti ve Kıbrıs Sorunu(1960–1974)*, Y.Y.Ü. Sos. Bil. Enst. Basılmamış Y.Lisans Tezi, Van, 2004, s. 12

⁴⁶ Yurdakul, *a.g.e.*, s.12

⁴⁷ Şükrü Sina Gürel, *Kıbrıs Tarihi*, I, Ankara, 1984, s.11

⁴⁸ Adıyeke, *a.g.e.*, s.51

⁴⁹ Rıfat Uçarol, “Osmanlı Devleti'nin Kıbrıs'ı İngiltere'ye Devri”, *Dünden Bugüne Kıbrıs Meselesi*, İstanbul, 2001, s.121

Avrupa Devletler Hukuku kapsamına alınarak bağımsızlığı ve toprak bütünlüğü garanti altına alındı. Böylelikle Osmanlı Devleti, 18. yüzyıldan beri gittikçe artan Rus baskısından kısa bir süre için de olsa kurtulmuş oldu.⁵⁰

XIX. yüzyılın sonlarında dönemin iki sömürge imparatorluğu olan İngiltere ve Rusya, Ortadoğu'daki menfaatleri bakımından birbirleriyle büyük bir çatışmanın içine girmişlerdi. Rusya'nın nihai hedefi İstanbul'a girmek ve boğazları almak düşüncesinin yanı sıra, Kafkasya üzerinden İskenderun ve Basra Körfezi'ne inmeyi de tasarlamaktaydı. Rusya'nın bu politikası, Osmanlı Devleti'nin güneyini hayati bölge olarak gören İngiltere'nin menfaatlerine uygun düşmemekteydi.⁵¹

1875'de başlayan Hersek İsyanı'nın sonunda Osmanlı Ordusu başarı kazanmasına rağmen Rusya'nın 31 Ekim 1876'da verdiği ültimatoma mütareke imzalamak zorunda bırakıldı. Bosna-Hersek ve Bulgaristan meselelerinde Rusya, İngiltere, Fransa, Avusturya-Macaristan, Almanya ve İtalya tarafından akdedilen Londra Protokolü'nün (31 Mart 1876) Osmanlı Devleti tarafından reddedilmesi sonucu zaten içte ve dışta sıkıntılar içinde olan Osmanlı Devleti, 1877 yılı başında Avrupa devletlerinin desteğini de tamamen kaybetmiş oldu. Bunun üzerine Rusya, Osmanlı Devletine 24 Nisan 1877'de savaş ilan etti. 1877-78 Osmanlı-Rus Savaşı'nda (93 Harbi) yenilgiye uğrayan Osmanlı Devleti, büyük toprak kayıplarına sebep olan Ayastefanos Anlaşması'nı imzalamak zorunda kaldı. Ayastefanos Anlaşması ile Rusya'nın elde ettiği askeri ve politik güç, İngiltere'nin Ortadoğu'daki emellerini tehlikeye atmaktaydı.⁵²

19. yüzyılın başından itibaren Mısır ve Doğu Akdeniz'le yakından ilgilenmeye başlayan ve Kıbrıs üzerinde de hesapları olan İngiltere, harekete geçmek ihtiyacı duydu ve bugünlerde mevcut statükoda Kıbrıs'ın yeri ve adanın kıyı ile olan bağlantısını sağlayacak İskenderun'un alınması fikri İngiliz kabinesinde tartışıldı. Tartışmada muhalif görüşe sahip olup istifa etmek zorunda bırakılan Dışişleri Bakanı Lord Derby'in yerine Kıbrıs'ın işgalinden yana görüş belirten Lord Salisbury getirildi. İngiltere, anlaşmalarla tespit edilip Avrupa devletleri tarafından garanti edilmiş olan statükonun Rusya tarafından bozulduğunu belirterek Ayestefanos

⁵⁰ Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md, *a.g.e.*, s.20

⁵¹ *a.g.e.*

⁵² *a.g.e.*, s.20, 21

Anlaşması'nın yeniden gözden geçirilmesini öneriyordu. Bu bağlamda, 3 Mayıs 1878'de Rusya'nın Londra elçisi Kont Shulavos Dışişleri Bakanlığına çağrılarak İngiltere'nin tekliflerini içeren bir nota verildi.⁵³ İngiltere tarafından Rusya'ya verilen notada Ayastefanos Anlaşması'nın şartlarına itiraz edilmekte, Bulgaristan Prensliğinin küçültülmesi, Rusya'nın Doğu Anadolu'dan çekilmesi talep edilmekteydi.⁵⁴ Rusya, 22 Mayıs 1878 tarihinde İngiliz notasına verdiği cevapta Doğu Anadolu'nun terki dışında İngiltere'nin teklifini kabul ettiğini bildirdi.⁵⁵

Dışişleri bakanı Salisbury 16 Mayıs 1878'de İngiltere'nin Kıbrıs'a yerleşmesini sağlayacak şartları araştırmak üzere İstanbul Elçisi Henry Layard'a bir talimat gönderdi ve bu tarihten sonra Londra ile İstanbul arasında gizli bir haberleşme trafiği başladı. 25 Mayıs 1878'de Layard, hükümeti tarafından gönderilen ve Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında ittifak teklifini içeren mektubu saraya sundu. Bunu İngiltere'nin Osmanlı Devleti'ni destekleyebilmesi için Anadolu'ya Malta Adasından daha yakın bir üs verilmesini gerektiğini bildiren ikinci mektup ve nihayet bu yakın yerin Kıbrıs olabileceğini belirten üçüncü bir mektup takip etti. Bu mektuplarla İstanbul'un yeteri derecede ısındırıldığını düşünerek Mabeyn Müşiri Sait Paşa'nın tavassutuyla II. Abdülhamit ile gizli bir görüşme yapan Henry Layard, gelirin yine Osmanlı hazinesine verilmesi şartı ile Kıbrıs adasının geçici olarak İngiltere'ye terkedilmesi konusunda padişahı ikna etti. 26 Mayıs tarihinde taraflarca varılan mutakabat üzerine, Osmanlı Devleti adına Hariciye Nazırı Saffet Paşa, İngiltere adına Elçi Layard iki maddelik anlaşmayı 4 Haziran 1878'de imzaladılar.⁵⁶ Anlaşmayla Kıbrıs idaresi İngiltere'ye bırakılmakla birlikte Osmanlı Devleti'nin Ada üzerindeki mülkiyet hakkı ortadan kalkmıyordu. Ayrıca, 1 Temmuz 1878'de yapılan bir ek anlaşma ile Rusya'nın Kars ve Doğu Anadolu'yu terketmesi durumunda İngiltere'nin Kıbrıs'ı tahliye edeceği kayıt altına alındı.⁵⁷

Sultan II. Abdülhamit anlaşmayı "Hukûk-ı şâhâneme hâlel gelmek şartı ile mu'âhedeyi tasdîk ederim" diye tasdik ettiğini belirtti. Sultan II. Abdülhamit anlaşmanın yürürlüğe konması konusunu 13 Temmuz tarihinde başlayan Berlin

⁵³ *a.g.e.*, s.21

⁵⁴ Çay, *a.g.e.*, s. 13

⁵⁵ Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md, *a.g.e.*, s.21

⁵⁶ *a.g.e.*, s.22, 23

⁵⁷ Hamza Eroğlu, "Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini Yaratın Tarihi Süreç ve Son Gelişmeler", *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, XVIII, Sayı :54, Ankara, 2002, s.25

Konferansı sonrasına bırakmayı düşünüyor idiyse de, Salisbury'nin tehditleri üzerine imzalamak zorunda kaldı. Bahr-i Sefîd Valisi Sâdık Paşa ile Kıbrıs mutasarrıfı Ahmet Paşa'ya durumu bildiri fermanları götürmekle görevli Sami Paşa, Kıbrıs'a İngiliz donanmasına ait bir filonun 4 Temmuz'da Larnaka Limanı'na varışından sonra ancak 10 Temmuz'da ulaşabildi ve söz konusu ferman 12 Temmuz 1878 tarihinde İngiliz amiralin huzurunda okunarak 308 yıllık Osmanlı idaresi sona ermiş oldu.⁵⁸

Her ne kadar Ada'nın mülkiyeti Osmanlı Devleti'nde kalmak şartıyla yönetimi geçici olarak İngiltere'ye verilmiş olsa da bu husus kâğıt üzerinde kalmıştır.⁵⁹ İngiltere, Ada'ya yerleşir yerleşmez, Ada'nın Osmanlı Devletine ait olduğunu düşünmeden Kıbrıs'ın İngiliz İmparatorluğunun bir parçası olduğu görüşü ile hareket etmeye başlamış⁶⁰ ve bir anlaşma ile şartlı olarak girdiği Adayı 16 Ağustos 1959'da Kıbrıs Cumhuriyeti ilan edilinceye kadar elinde tutmuştur.⁶¹

Ada'nın İngilizlere kiralanmasının Enosis yolunda önemli bir aşama olduğunu düşünen Rumlar, Yunanistan'ın da yoğun tahriki ile ilhak faaliyetini hızlandırmaya başlamışlardı. Nitekim İngiliz yüksek komiseri daha Ada'ya adımını atar atmaz, kendisini karşılayan başpiskopos başkanlığındaki Rumlar, yönetim değişikliğini sevinçle karşıladıklarını, çünkü İngiltere'nin Ege adaları gibi Kıbrıs'ı da Yunanistan'a vereceğine inandıklarını belirtmişlerdir.⁶²

Türkler Ada'nın Yunanistan'a verileceği endişesi ile İngiliz idaresine destek oldukları halde, İngilizler reorganizasyon ve tenkiset maskesi altında iş başındaki Türkleri emekliye sevk edip yerlerine Rum memurları tayin ettiler. Bunun sonucu olarak ekonomik sıkıntıya giren Kıbrıs Türk halkının bir kısmının Ada'dan ayrılarak Anadolu'ya göç etmesi Ada'daki nüfus dengesinin Türkler aleyhine bozulmasına neden oldu.⁶³

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'na Almanya'nın yanında katılmasıyla İngiltere 5 Kasım 1914'te Kıbrıs'ı tek taraflı olarak ilhak ettiğini açıkladı. İngiltere

⁵⁸ Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md, *a.g.e.*, s.25

⁵⁹ *a.g.e.*, s.26

⁶⁰ Eroğlu, *KKTC*, s.25

⁶¹ Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md, *a.g.e.*, s.27

⁶² *a.g.e.*

⁶³ *a.g.e.*, s.28

bununla da yetinmeyerek Ada'nın statüsünde bazı değişiklikler yaparak, Kıbrıs'ta doğmuş olup halen Kıbrıs'ta ikamet eden Osmanlı vatandaşlarını bu tarihten itibaren İngiliz tabiiyetine geçirmiş, Kıbrıs'ta doğmamış fakat Ada'da ikamet edenleri ise bir yıl içinde Ada'yı terk etmeye veya bir yıl sonunda İngiliz tabiiyetine girmeye zorlamıştır. Yapılan bu düzenleme alenen Türkleri hedef almıştır.⁶⁴

1915 yılında Yunanistan'ın İngiltere'nin yanında savaşa girmesi karşılığında Kıbrıs, İngilizler tarafından Yunanistan'a teklif edildiyse de Yunanistan o zamanki siyaseti gereği bu teklifi şimdilik kabul etmemiştir.⁶⁵

İngiliz idaresinin Rum yanlısı tutumunu tahrik ettiği, Rumların Enosis emellerini gerçekleştirme çalışmalarını önlemek için teşkilatlanma ihtiyacı duyan Kıbrıs Türkleri, 10 Aralık 1918'de Kıbrıs müftüsü Hacı Hâfız Ziya Efendi başkanlığında "Meclisi Milli" adını verdikleri bir meclis toplayarak "Ada'nın yeniden Osmanlı Devleti'ne verilmesi gerektiği"ni açıkladılar. Türklerin haklarının savunulması için Paris'te bir kongre toplanmasına ve bu kongreye Hacı Hafız Ziyâ Efendi'nin başkanlık etmesine karar verildi. Ancak İngilizler, Hafız Efendi'nin Kıbrıs'tan ayrılmasına izin vermediler.⁶⁶

Kurtuluş Savaşı'nın başarıyla sonuçlanması Enosis faaliyetlerinin sekteye uğramasına sebep oldu. Ancak 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Anlaşması'nın 20. maddesine göre Türk Hükümeti, 5 Kasım 1914'de ilan edilen İngiliz ilhakını tanımak zorunda kaldı Böylece Kıbrıs, İngiliz hâkimiyetine bağlı bir sömürge olarak yönetilmeye devam etti.⁶⁷

İngiliz yönetimi açısından son dönem 1925 sonrasıdır. İngiltere 10 Mart 1925 tarihinde Kıbrıs'ı bir "Taç Kolonisi"(Crown Colony) durumuna getirildi. Bu çerçevede Kıbrıs Anayasasında değişiklikler yapıldı, yasama meclisi üye sayısı Rumlar lehine, Türkler aleyhine değiştirildi.⁶⁸

1920'li yıllar Yunanistan için zor geçmiş pahalıya mal olan Anadolu macerası ve ardından gelen iç karışıklıklar, ekonomik sorunlar Enosis konusunda Kıbrıslı

⁶⁴ Ahmet Gazioğlu, *İngiliz İdaresinde Kıbrıs*, Lefkoşe, 1960, s.28

⁶⁵ Adıyeke, *a.g.e.*, s. 55

⁶⁶ Nesim, *a.g.m.*, s.17

⁶⁷ *Lozan Barış Konferansı, Tutanaklar ve Belgeler*, İkinci Takım, Cilt II (Çev: S. L. Meray) , İstanbul, 1993, s. 7

⁶⁸ Yurdakul, *a.g.e.*, s.14

Rumları kendi başlarına bırakmıştı. 1929 yılında Mısır'daki özgürlükçü gelişmeler ve İngiltere'nin İşçi Partisinin iktidara gelmesi Enosisçi Rumları bir kez daha ümitlendirdi. 1930 yılında Yunanistan'ın bağımsızlığını elde edişinin yüzüncü yıl dönümü törenleri Kıbrıs'ta şenliklerle kutlandı. Bu çerçevede Yunanistan'a ilhak talebi 500 imzalı bir dilekçe ile Sömürgeler Bakanlığına iletilildi.⁶⁹

1.4 1931–1954 YILLARI ARASI SİYASİ GELİŞMELER

1925'ten 1959'a kadar devam eden 34 yıllık dönem içinde Enosis ateşiyle yanan Rumlar Ada statüsünü değiştirmek için ve Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhak edilmesi için zaman zaman bir çok teşebbüslere girişmişlerdir. Bunların en önemlisi 1931 ayaklanmasıdır.⁷⁰

Rumların anayasa değişiklik tekliflerinin İngiliz yönetimince kabul edilmemesi, 1931 yılı bütçesinde vergi kanunun reddedilmesi ile başlayan olaylar o zamana kadar isyan için bahane arayan Rumlara gerekli ortamı sağlamıştır. Bunun üzerine Rum isyancılar, Enosisi'nin ilk defa resmen istendiği tarihin (18 Ekim 1828) 103. yıldönümünde yani 18 Ekim 1931'de Enosis'i gerçekleştirmek için isyan başlatmışlardır.⁷¹

Kavanin Meclisi⁷² üyesi Kitium Psikoposu Nikodemos'un önderliğinde başlayan isyanda, Rum isyancılar hükümet binalarına saldırmışlar ve vali konağını ateşe vermişlerdir.⁷³ Kasım ayı sonuna kadar süren ayaklanma Mısır'dan gelen takviye İngiliz savaş gemileri ile kontrol altına alınmıştır. İsyan sırasında 7 kişi ölmüş, 67 kişi yaralanmış ve 400 kişi de tutuklanmıştır.⁷⁴

1931 yılında yaşanan ayaklanma ile İngiliz yönetimi Ada'da sıkıyönetim uygulamaya başlamış, isyanın elebaşları ile kışkırtıcı rol oynayan Yunan konsolosu

⁶⁹ Adıyeke, *a.g.e.*, s.56

⁷⁰ İ. Kaya Ülger, *Avrupa Birliği Kışkırtıcılığı Kıbrıs Meselesi (Bugünü ve Yarını)*, Ankara, 2001, s.12

⁷¹ Yılmaz Bektaş, *Kıbrıs Sorunu (1960–1974)*, İnönü Ü. Sos. Bil. Enst. Basılmamış Y.Lisans Tezi, Malatya, 2003, s. 21

⁷² Kıbrıs'ın siyasal yaşamını en uzun süre etkileyen meclis “Legislative Council” tarihi ismi ile tanınan “Kavanin Meclis”dir. 1883'ten 1931 yılına kadar sürekliliğini koruyan bu meclisin üyeleri Türk ve Rum toplumlarından ayrı ayrı seçiliyordu. Ayrıca meclis üyelerinin içinde üst düzey İngiliz yöneticileri de mevcuttu. Türk ve Rum üyelerinin oranı önceleri 1881 nüfus sayımı sonuçları esas alınarak bire üç olarak belirlenmişti. Bu şekilde mecliste üç Türk ve dokuz Rum üye bulunuyordu. İngiliz yöneticilerden oluşan doğal üyelerin sayısı altı idi. Yüksek komiser veya vali meclisin doğal başkanıydı ve başkanın da oy hakkı vardı. Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md, *a.g.e.*, s.28

⁷³ İsmail, *a.g.e.*, s. 30

⁷⁴ Çay, *a.g.e.*, s.25-27

Kyrou Ada'dan sürülmüş, basına sansür uygulanmış, siyasi faaliyetler yasaklanmış ve yasama meclisi niteliğindeki Kavanin Meclisi kapatılmıştır.⁷⁵ 1931 isyanını Rumlar çıkarmasına rağmen, İngilizler Türk halkının da özgürlüklerini kısıtlama yoluna gitmişler, okullara ayırdıkları bütçeyi kısmışlar ve okul komisyonlarını seçimle değil atama ile oluşturmaya başlamışlardır. Bu haksız kısıtlama, Kıbrıs Türklerini özellikle "eğitilmiş kesim" yönünden cılız bırakmış, lider grup oluşamamış ve bu durum, Kıbrıs Türkünün kültürel ve ekonomik gelişimini engelleyen temel etken olmuştur.⁷⁶ İsyanı katılmayan hatta karşı çıkan Kıbrıs Türkleri de bu şekilde sömürge yönetimince cezalandırılmış, temsilcileri Kavanin Meclisinden uzaklaştırılmış ve konan tüm yasaklara muhatap olmuş, bu durum Türkler arasında büyük bir hoşnutsuzluk yaratmıştır.⁷⁷

İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte, Kıbrıs'ta Rum-Türk kavgasının kısa bir dönem ikinci planda kaldığı gözlenmektedir. Yunanistan'ın Almanya tarafından işgali, bunun en önemli nedenlerinden biridir. İngiltere bu dönemde Kıbrıs'tan asker almak istediği için, özellikle Kıbrıs Rumlarına yönelik olarak şu sloganı işlemeye başlamıştır: "Özgürlük ve Yunanistan için savaşın!". Bu çağrıya uyan ve İngilizlerin askere gidenlere iyi bir maaş verdiğini gören işsiz Rumlardan 20 bin kadarı paralı asker olarak savaşa katılmış ve çoğu Yunanistan'a gönderilmiştir. Bu sırada 10 bin civarında Türk de, yine paralı asker olarak özellikle Ortadoğu, Habeşistan-Kuzey Afrika cephesinde "katırcı" olarak lojistik destek sağlama göreviyle askere alınmıştır.

Bu dönemde, İngiltere'nin Atina Büyükelçisi Sir Michael Palairret'in ile Dışişleri Bakanlığı Yunanistan İşleri Uzmanlarından Philip Nichols'un Ada'nın Yunanistan'a verilmesi yönündeki çabaları sonuçsuz kalmıştır. 21 Mart 1941 tarihinde Atina'da İngiliz Dışişleri Bakanı Sir Anthony Eden ile görüşen Yunanistan Başbakanı Aleksandr Koryzis, Ada'nın Yunanistan'a bağlanmasını veya en azından bu konuda bir söz verilmesini istemiş ve bunun savaşta Yunanistan için önemli bir moral kaynağı olacağını belirtmiştir. Eden ise verdiği yanıtta "Bu gibi duyarlı ve

⁷⁵ Adıyeke, *a.g.e.*, 56

⁷⁶ Nesim, *a.g.m.*, s. 19

⁷⁷ Erol Mütercimler, *Satılık Ada Kıbrıs*, İstanbul, 2007, s.85

karmaşık bir sorunu tartışmanın kendi yetkisini aştığını" belirterek konuyu geçiştirmiştir.

Almanya'nın Yunanistan'ı işgalinden sonra ise 9 Nisan 1941'de Başbakan Koryzis ve 11 Nisan 1941'de ise Kral George, Yunan Kralı komutasında 40 bin Yunan askerinin Pelopones'den Kıbrıs'a gelmesini ve burayı üs olarak müttefik operasyonlarında kullanılmasını istemiştir. Ancak Eden 14 Nisan 1941'de bu isteği yeniden reddederek, Kralın herhangi yabancı bir devlet başkanı gibi Kıbrıs'ta çalışma yapabileceğini söylemiştir.⁷⁸

Koryzis'iny yerine geçen Emanuel Tsouderos ise, 1 Mayıs 1941'de Girit'te yaptığı açıklamada, "Kıbrıs'ın kişisel bir hediye olarak Kral'a verilmesini" istemiştir. Ancak Eden, bu öneriyi bir kez daha reddederek bunun için zamanın uygun olmadığını ifade etmiştir.

31 Mayıs 1941'de İngiliz Dışişleri Bakanlığı ve Sömürgeler Bakanlıkları Yunanistan'a verdikleri iki yeni memorandumda, Kıbrıs'ın geleceğinin ancak savaştan sonra genel bir barış anlaşması çerçevesinde ele alınabileceğini bildirmişlerdir. İngiliz hükümeti aslında bu memorandumla Yunan hükümetini oyalamak istemiştir. Nitekim 2 Haziran 1941'de Başbakan Churchill Dışişleri Bakanı Eden'e, Türklerin Kıbrıs'ta hiçbir zaman Enosis'i kabul etmeyeceğini, bu nedenle Ada'nın Yunanistan'a verilmesine gerek olmadığını belirterek şöyle demiştir:

"Sanırım siz de bilirsiniz ki, Ada'da bize sadık olan ve Yunanlıların eline bırakılmaya şiddetle karşı koyacak olan hatırı sayılır Müslüman bir nüfus vardır."

Churchill'in bu açıklaması, Kıbrıs Türk halkının mücadelesinin olumlu sonuç verdiğini göstermektedir.

İngiliz hükümetinin bu durumundan haberdar olmadıkları anlaşılan Yunanlılar Ada'nın kendilerine verilmesi hususunda yeni girişimlerde bulunmayı sürdürdüler. Aralık 1942'de sürgündeki Yunan hükümetinin Başbakan Yardımcısı Kanollopoulos, İngiliz hükümetine verdiği yeni bir muhtıra ile savaştan sonra

⁷⁸ Güneş Şahin, *Tarih Çalışmalarına Kaynak Olarak Tercüman- Milliyet- Cumhuriyet- Hürriyet Gazetelerinde Kıbrıs Sorunu (1950-1974)*, Y.Y.Ü Sos. Bil. Enst. Basılmamış Y.Lisans Tezi, Van, 2006, s. 12

Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmesini istemiştir. İngiliz yönetimi ise yukarıda belirtildiği üzere Türkiye'nin tepkisinden çekindiği için böyle bir söz vermekten kaçınmıştır.⁷⁹

İkinci Dünya Savaşının başlaması ile birlikte Kıbrıs'ta yaşanan bir başka önemli gelişimde Ada'daki siyasi örgütlenme faaliyetlerinin hız kazanmasıdır. Özellikle Almanya'nın Girit'i işgalinden sonra, İngiltere dikkatini stratejik önemi tartışılmaz olan Kıbrıs'a yöneltmiştir. İngiltere bir yandan Ada'daki asker sayısının arttırırken, öte yandan savunmaya yönelik alt yapı çalışmalarını hız kazandırmış bunun sonucu olarak yaklaşık 17.000 Kıbrıslı işçinin iş olanağı bulması, İngiliz askerlerinin yaptığı harcamalar ve Londra'daki mali yardımlara Almanların denetimindeki Akdeniz'de ithalat yapma zorlukları sonucunda Ada'nın küçük çaplı endüstrisinin gelişmesi de eklenince Kıbrıs ekonomisi de ciddi bir canlanma yaşandı. Bu ekonomik canlanma beraberinde siyasal canlanmayı da getirdi. 1941'de kurulan Kıbrıs Sendikal Komitesi (PTCU) çalışmalarına hız verdi ve savaş sonrasında Ada'nın siyasal yaşamına etkili olacak birbirine bağlı iki hareketin, sendikalizm ve komünizmin canlanması yönünde adımlar atmaya başladı. Toplumsal hareketlik, 1931 ayaklanmasından beri her türlü siyasal faaliyetin yasaklandığı Ada'da siyasal yumuşamaya yol açtı. İngiliz yönetimi 1941 yılında yerel yönetimler için seçim yapılmasını kararlaştırdı ve bu amaç için yapılacak siyasal faaliyetlere izin vereceğini açıkladı.⁸⁰

İngiliz yönetiminin siyasal faaliyetlere izin vermesi üzerine Ada'da siyasal örgütlenmeler hız kazandı. 1941'de, daha sonra bölgenin en güçlü komünist partilerinden biri haline gelecek olan Çalışan Halkın İlerici Partisi (AKEL: Anorthotikon Komma Tu Ergazomeno Lau) kuruldu.⁸¹ AKEL'in etkinliğinin artması, tarihsel olarak Ada'nın Rum halkının temsilcisi konumundaki Kilise'yi

⁷⁹ Şahin, *a.g.e.*, s.13

⁸⁰ Baskın Oran, *Türk Dış Politikası (Kurtuluş Savaşından Bugüne Olgular, Belgeler, Yorumlar)*, I, İstanbul, 2004, s. 594-595

⁸¹ Fahir H. Armaoğlu, *Kıbrıs Meselesi 1954-1959 (Türk Hükümeti ve Kamuoyunun Davranışları)*, Ankara, 1963, s.5, İkinci Dünya Savaşının son yıllarından itibaren Sovyetler yayılma ve emperyalizm faaliyetlerine hız verince, ilk önce Ortadoğu'ya ve özellikle Doğu Akdeniz'e sarmak istemişlerdir. Halbuki Doğu Akdeniz'de İngiltere vardı. İngiltere'nin Kıbrıs'tan atılması, Sovyetlerin güneye sarkmasını kolaylaştırırdı. Kaldı ki bu sırada Türkiye ile Yunanistan dış politikalarında İngiltere'ye dayanmaktaydılar. İşte bu sebeplerle Sovyetler, daha savaş içinde Moskova'da yetiştirdikleri Rum komünistleri Kıbrıs'a yollamışlar ve Rum halkın Enosis arzularını devamlı olarak kıskırtmışlardır. Kıbrıs olaylarında önemli bir rol oynayan ve bir komünist teşekkül olan AKEL adlı teşkilatın 1942 yılında kurulmuş olması bu bakımdan ilgi çekicidir. Armaoğlu, *a.g.e.*, s.5

harekete geçirdi ve Kilise'nin desteği ile Kıbrıs Ulusal Partisi (KEK) kuruldu.⁸² Mart 1943'te yapılan belediye seçimlerinde AKEL büyük bir başarı göstererek beş büyük kentten Limasol ve Magosa'nın belediye başkanlıklarını kazandı.

1945 Temmuzunda İngiltere'de İşçi Partisinin iktidara gelmesi hem komünistleri hem de Enosis'çi Rum'ların işini çok kolaylaştırmıştır. İşçi Partisinin sömürgeler konusunda, esasen bilinen çok yumuşak görüşü, hem komünistler hem de Enosisçi Rum'lar üzerinde etki yapmış ve bunları daha geniş faaliyete geçmeye sevk etmiştir. Esasen İşçi Partisinin iktidara gelmesi ile Kıbrıs'taki tedhiş hareketleri de başlamıştır. Bu atmosfer içinde 1946 Mayısında yeni belediye seçimleri yapılmış ve seçim mücadelesi Milli Cephe ismini taşıyan sağcı partilerle, Milli İşbirliği Cephesi adını taşıyan ve AKEL etrafında solcu partiler arasında geçmiş, seçim sonucunda Magosa ve Limasol'dan başka Lefkoşe ile diğer iki büyük şehirde de belediye idareleri Komünistlerin eline geçmiştir.⁸³

1943 belediye seçimlerinde Kıbrıslı Rumlara arasındaki bölünme ideolojik nitelikteyken, Kıbrıslı Türkler arasındaki bölünme kişisel nitelikteydi. Yıllardan beri Kıbrıslı Türkler arasında ileri kanadın temsilcisi olarak tanınan Necati Özkan'ın karşısında Türk konsolosluğunun teşviki ile ortaya çıkan Fazıl Küçük yer alıyordu.⁸⁴ Seçimlere, Milli Cephe'nin önderlerinden Necati Özkan ve Fadıl Korkut'un bir gurup, Dr. Fazıl Küçük ve Necati Avkıran'ın diğer bir gurup olarak katılmışlar ve seçimleri Fazıl Küçük'ün gurubu kazanmıştır.⁸⁵ Seçimlerde Küçük'ün başarısına rağmen, bu dağınıklığın ve kişisel çatışmaların⁸⁶ gerek AKEL, gerekse Kilise tarafından sıklıkla dile getirilmekte olan Enosis istekleri karşısında Kıbrıslı Türklerin konumunu zayıflatacağı endişeleri yeni bir siyasal oluşuma yol açtı. 18 Nisan 1943'te hem Özkan'ın hem de Küçük'ün yer aldıkları Kıbrıs Adası Türk Azınlığı Kurumu (KATAK) kuruldu.⁸⁷ KATAK, tüzüğü ve programı olan siyasal bir örgütlenmeydi. KATAK tüzüğünün 3. maddesinde kuruluşun amacı şöyle özetleniyordu:

⁸² Baskın Oran, *a.g.e.*, s. 595

⁸³ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 6

⁸⁴ Oran, *a.g.e.*, s. 595

⁸⁵ İsmail, *a.g.e.*, s. 32

⁸⁶ Rauf R. Denktaş o günleri anlatırken şöyle demektedir: O günlerin siyasi kavgası bugünkü kadar çirkin ve seviyesizdi. Birlik ve beraberlik olması gereken bir zamanda, halka liderlik yapabilecek kişiler birbirinin sarılmış durumdaydı. Rauf R. Denktaş, *Hatıralar (Toplayış)*, İstanbul, 2000, s. 86

⁸⁷ Hüseyin Mehmet Ateşin, *Doktor Fazıl Küçük ve Şeyh Nazım Kıbrısı*, İstanbul, 1997, s.112

“Cemiyetin maksadı Kıbrıs Türk azınlığının haklarını aramak, ilmi, iktisadi ve sınai seviyelerini yükseltmek ve umumiyetle Kıbrıs Türklerinin menfaatlerini temine çalışmaktır...”⁸⁸

Ancak KATAK ismindeki birlik uzun sürmedi⁸⁹ ve İngiliz yönetimine ve Enosis isteklerine karşı daha sert bir politika yürütülmesi⁹⁰ gerektiğini ileri süren Fazıl Küçük liderliğinde örgütten 12 Ocak 1944’te⁹¹ ayrılarak 23 Nisan 1944’te Kıbrıs Milli Türk Halk Partisini (KTMTHP) kurdu.⁹² 23 Nisan’da kendi evinde toplanan parti kurucularına bir konuşma yapan Dr. Fazıl Küçük partinin amacını şöyle açıklamıştı:

“ Bizim, yani bugünkü temelleri atılan partinin tek bir gaye ve tek bir hedefi vardır ki, o da kanuni ve meşru yollardan yürüyerek cemaatimiz için salah ve refah çarelerini aramaktır”

Yine aynı toplantı da parti mücadele hedeflerini de şöyle ilan etmişti:

1. Enosis’e ve muhtariyete karşı çıkmak,
2. Çeşitli dairelere, yüksek mevkilere, Rum unsurundan yapılan atamaların protesto edilmesi ve Türklere de yer verilmesi için mücadele etmek,
3. Rum cemaatinin resmi dini olarak “Yunan Ortodoks” dendiği gibi, Türk cemaati için de sadece Müslüman yerine “Türk Müslüman” denmesi,

⁸⁸ İsmail, *a.g.e.*, s. 32

⁸⁹ KATAK’ın uzun sürmemesinin sebebi olarak Rauf Denktaş şöyle demiştir: “güya milli birlik ve beraberlik şemsiyesi altında toplanmak üzere” oluşturulan bu kuruluş “...çok yaşamadı. Çünkü dinamik bir şekilde, o hakların ötesindeki hakları da iddiasında olan Dr. Küçük, KATAK’ın başına getirilmiş, memurluktan ve hakimlikten emekli ve çoğu ömrü İngiliz’e hizmette geçmiş olan insanların liderliğinde bu iş yürümez., iddiasındaydı ve Doktor’un kendine öz başına kabul etmez karakteri ile KATAK bir süre sonra hareketsiz hale gelir. Tabi Dr. Küçük kendi gibi düşünenlerle beraber KATAK’tan çıkar ve yeni partisini kurar. Denktaş, *Hatıralar*, s.90, Erten Kasımoğlu’na göre Rauf Denktaş’ın bu ifadesi gerçeği tam olarak gerçeği yansıtmamaktadır. Hür Söz gazetesinin baş yazarı ve KATAK’ın genel sekreteri olan Gazeteci Fevzi Ali Rıza’ya göre başta samimi olarak bu kuruluşu destek veren Küçük ve Mısırlızade, bir süre sonra aralarındaki geçimsizlikleri tekrar su üstüne çıkarıp KATAK toplantılarını kendi kavgaları ile işgal etmeye başlarlar. Sonra ikisinden de istifaları istenir ve aynı zamanda istifalarını verip KATAK’tan ayrılırlar. Ateşin, *a.g.e.*, s. 112

⁹⁰ Rauf R. Denktaş, Dr. Fazıl Küçük’ün siyasi mücadelesini kendisine özgüde bir çizgide sürdürdüğünü belirtmekte şöyle demektedir: Takip ettiği yol biz gençlerin arzuladığı, hayal ettiği “Kurtuluş” yoluydu. Bunda İngiliz’e kafa tutmak, İngiliz’den gasp edilmiş haklarımızı ısrarla talep etmek, Anavatana hudutsuz bağlılık, milliyetçik ve Enosis’e karşı sınırsız bir direniş vardı. Denktaş, *Hatıralar*, s. 85

⁹¹ Halil Sadrazam, *Kıbrıs Türkünün Özgürlük Mücadelesi*, İstanbul, 1996, s. 23

⁹² Ateşin, *a.g.e.*, s. 112

4. Rum cemaati gibi Türk cemaatinin de bağımsız bir cemaat reisine sahip olması için lazım gelen kanun ve tertibatın alınması,

5. Türkiye’de olduğu gibi aile hukuku ve münasebetlerini düzenleyecek medeni bir aile hukukunun kabul edilmesi,

6. Türkiye’de öğrenim gören avukatlara da Kıbrıs’ta çalışma izni verilmesi.⁹³

İkinci Dünya Savaşının sonrasında da Kıbrıs’taki siyasal örgütler faaliyetlerini hızlandırdılar. AKEL işçiler arasında hızla yaygınlaştı. 1944’te PTUC AKEL’in siyasal, ekonomik ve toplumsal savaşında yol gösterici olduğunu kabul eden bir karar aldı. AKEL’in, sendikal bağlantısı nedeniyle Türk işçiler arasında da etkinliğini arttırdığı görülüyordu. Bu durum gerek milliyetçi Rumları gerekse Türk liderliğini rahatsız etmeye başlamıştı. Kilisenin desteği ile milliyetçi Rumlar Kıbrıs İşçiler Federasyonunu (SEK) kurarak işçiler arasındaki ilk bölünmeyi meydana getirdiler.⁹⁴ Türkler arasında da çeşitli sendika kurma girişimleri yaşanmakla birlikte,⁹⁵ en etkili en etkili hareket Ağustos 1945’te kurulan Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Kurumuydu.⁹⁶ Siyasi amaçlarını sıralarken Enosis’e karşı mücadele etmeyi, AKEL’in Türk işçileri arasındaki gizli faaliyetlerini etkisiz kılmayı ve belediye seçimlerinde tek vücut olarak Rumların karşısına çıkmayı ön plana çıkaran bu örgüt,⁹⁷ PTUC ve AKEL’in genel grev gibi eylemlerine katılan Kıbrıslı Türkler üzerinde baskı yaparak onların cemaatten dışlanmalarına neden olurken, Kıbrıslı Türkler arasında sol hareketin güçlenmesini de engellemiştir.⁹⁸ Bununla beraber Kıbrıs Türk İşçi birliklerinin kurulması üzerinden kısa bir zaman geçtikten sonra bu kurumları bir çatı altında toplama girişimleri başlamış ve İşçi Birliklerinin çağrısı ile bir araya gelen KATAK, KMTHP, Türk Çiftçiler Birliği ve Kıbrıs Türk İşçi Birlikleri Kurumu 23 Aralık 1945’te Kıbrıs Türk Kurumlar Birliği’ni kurdular.

⁹³ *a.g.e.*, s. 34

⁹⁴ Oran, *a.g.e.*, s. 595

⁹⁵ Ateşin, *a.g.e.*, s. 35

⁹⁶ Oran, *a.g.e.*, s. 595

⁹⁷ İsmail, *a.g.e.*, s. 35

⁹⁸ Oran, *a.g.e.*, s. 595, Baskın Oran’a göre gerek AKEL’in zaman zaman taktik amaçla programında Enosis’e yer vermiş olması, gerekse Türk liderliğince örgütlenen Türk sendikaların AKEL ve PTUC üyesi Türkler üzerindeki baskıları ortak bir Kıbrıs sol hareketinin kurulmasını önlemiş ve İngiliz yönetimine karşı mücadelede iki toplumu ortak bir paydada toplayabilecek tek hareketi olanaksızlaştırmıştır. Oran, *a.g.e.*, s. 595

Kuruluşun amacı Enosis'e karşı tek vücut olarak mücadele etmektir.⁹⁹ Kıbrıs Türk Kurumlar Birliği varlığını sürdürmesi Dr. Fazıl Küçük tarafından çok arzu edildiği halde KATAK ve Çiftçiler Birliğinin yaklaşımları sonucu 22 Kasım 1947'de dağılmıştır.¹⁰⁰

Dr. Fazıl Küçük ve onun gibi düşünen Türk aydınlarının baskıları ile 11 Haziran 1948'de İngiliz Valisi tarafından Türk İşçileri Komisyonu kurulmuş ve çalışmalara başlamıştır. Bu komisyon çeşitli engellemelere rağmen çalışmalarını sürdürmüş ve Kıbrıs Türk halkının temel sorunları olan Evkaf, Müftülük, Aile Kanunu, Maarif, Şeriye Mahkemeleri'ni ele alan bir rapor hazırlayarak 20 Ocak 1949'da yönetime teslim etmiştir. Yılların ihmali ile geriletelen Türk halkı bütün kalkınma ve yükselme ümitlerini bu rapor ile ortaya koymuştur.¹⁰¹

1949 yılında Türklerin siyasal örgütlenmesinde Dr. Fazıl Küçük'ün Kıbrıs Türk toplumu içindeki gücünün arttığını söylemek yanlış olmaz. İngiliz Sömürge yönetiminden alınacak haklar ile ilgili verilecek mücadelenin iki ayrı parti ile değil tek bir parti ile yapılabileceğine inanan Dr. Fazıl Küçük halkın desteğini de alarak 6 Kasım 1949'da KATAK ve KMTHP'yi birleştirmiş ve yeni kurulan partiye Kıbrıs Milli Türk Birliği adı verilmiştir.¹⁰² Bu oluşum 1955'te Enosis'i karşıtlığını vurgulamak için Kıbrıs Türktür Partisi (KTP) adını almıştır.¹⁰³ Yine 1949 yılında, Necati Özkan'da 21 Haziran 1949'da Kıbrıs Türk Birliği- İstiklal Partisini kurmuş¹⁰⁴ ancak Kıbrıs sorununun radikalleşmesi ve Türkiye ile Yunanistan arasında bir sorun haline gelmesi üzerine DP iktidarının CHP'ye yakınlığı ile tanınan Özkan'a karşı Küçük'e destek vermesi ile Kıbrıslı Türkler arasında bastırılan muhalif sesler iyice cılızlaşmış ve Küçük tek lider haline gelmiştir.¹⁰⁵

1878'de İngiltere'nin Kıbrıs Adası'nın yönetimini üslenmesinden itibaren her fırsatta Enosis taleplerini dile getiren Kıbrıslı Rumların bu doğrultudaki çabaları İkinci Dünya Savaşı sonrasında da yoğunlaştı. Hareket iki liderliğe sahipti: Bir

⁹⁹ Ateşin, *a.g.e.*, s. 115

¹⁰⁰ Sadrazam, *a.g.e.*, 26

¹⁰¹ *a.g.e.*, 29

¹⁰² *a.g.e.*, 27, Halil Sadrazam'a göre, Türk halkı Kıbrıs Türk Milli Birliği'ne kurulması ile tek vücut olmuş ve kurumsallaşma sürecini tamamlamıştır. *a.g.e.*, 27

¹⁰³ *a.g.e.*, 28

¹⁰⁴ İsmail, *a.g.e.*, s. 37

¹⁰⁵ Oran, *a.g.e.*, s. 595

yandan savaş sırasında güçlenen işçi sınıfı arkasına gelen AKEL, öte yandan yüzyıllardır Rum halkının yöneticisi konumundaki Kilise.

Savaştan sonra iktidara gelen İngiliz İşçi Partisinin Enosis isteklerine tamamen kulaklarını tıkaması söz konusu olamazdı. Ancak, yükselen Arap Milliyetçiliği İngiltere'nin Mısır'da uzun süre kalamayacağını işaret ediyordu ve Akdeniz'de askeri varlığını sürdürmek açısından Kıbrıs'ın Londra için stratejik önemi artmıştı. Ara bir çözüm benimsendi ve Enosis'e karşı çıkan Kıbrıslı Türklerin varlığına vurgu yapan İngiliz Hükümeti, 23 Ekim 1946'da Kıbrıs'ta siyasal ve ekonomik reformlar gerçekleştireceğini açıkladı.¹⁰⁶

28 Şubat 1947'de Kıbrıs'tan gelen baskılar sonucunda Yunan parlamentosu Kıbrıs'ın Yunanistan'la birleşmesi gerektiğine ilişkin bir karar almış¹⁰⁷ ve sağcı ve solcu partilerden birer temsilci ile Kıbrıs Başpiskopos yardımcısından kurulu bir heyeti Londra'ya göndererek, İngiliz Sömürge Bakanlığına verdikleri bir muhtıra ile, Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakını istemişlerdir.¹⁰⁸ Fakat İngiltere'nin tutumunda bir değişiklik olmamıştır.¹⁰⁹ Rumların bu teşebbüsü Türkleri de harekete geçirmiş ve İngiliz hükümeti nezdinde protestoda bulunmuşlardır.¹¹⁰

Bu sırada Amerika Birleşik Devletleri'nin ilginç bir hareketi Enosis yangının körüklemiştir. 22 Mart 1947 tarihli New York Times ile 24 Mart 1947 tarihli New York Herald Tribune gazeteleri verdikleri haberlerde, Amerikan Dışişleri Bakanlığında hazırlanan bir belgeye göre, İngiltere ve Yunanistan anlaştıkları takdirde, Kıbrıs'ın Yunanistan'a geçmesine Amerikan Hükümetinin muhalefet etmeyeceğini bildiriyordu. Amerikan hükümeti bu haberi düzeltmeye çalışmışsa da haber Rumları ve komünistleri daha fazla kışkırtmaktan başka bir işe yaramamıştır.¹¹¹

Amerika'da bu haberlerin çıktığı ve kamuoyunu meşgul ettiği günlerde, İngiliz hükümeti Ada'da muhtar bir idare kurmak için Lord Winster'ı tayin etti.¹¹² 27 Mart 1947'de Ada'ya gelen İngiliz Valisi Lord Winster reform çalışmalarına başladı.

¹⁰⁶ *a.g.e.*, s. 596

¹⁰⁷ *a.g.e.*

¹⁰⁸ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 6

¹⁰⁹ Oran, *a.g.e.*, s. 596

¹¹⁰ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 6

¹¹¹ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 6-7

¹¹² Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md, *a.g.e.*, s.30

1 Kasım 1947’de Kurucu Meclis toplandı. Kilise alınan kararı protesto ettiği için sağdan hiçbir temsilci bulunmuyordu. 8’i AKEL temsilcisi 10 Rum’un, 7 Türk’ün, 1 Maruni’nin, 1 İngiliz yargıcın bulunduğu 19 üyeden ikisi doğrudan İngiliz yönetimi tarafından atanmıştı. Daha toplantının başlangıcında, görüş farklılıkları ortaya çıktı: AKEL temsilcileri kendi yönetme hakkının (self-government) ele alınması gerektiğini ileri sürerken, Türk temsilcileri bu öneriye karşı çıktı, 20 Mayıs 1948’de Vali Winster hazırladığı ve kendini yönetme hakkını içermeyen anayasayı görüşmek üzere Meclis’e getirince AKEL temsilcileri toplantıyı terk etti. Sonuçta geriye kalanlarla görüşmeleri sürdürme olanağı yararsız olduğu için 12 Ağustos’ta Kurucu Meclis feshedilmiştir.¹¹³

Rumların ve komünistlerin bu faaliyetleri, Kıbrıs’ın Türk halkı için bir endişe kaynağı olmaya başlamıştı. Ada’nın Türk halkı bahsi geçen muhtariyet rejiminin, kendilerinin Rumlar tarafından ezilmesine zemin hazırlayacağını gördükleri için 28 Aralık 1947 tarihinde Lefkoşe’de büyük bir miting yapmışlardır.

Mısır’ın Süveyş Kanalı’ndan Çekilmesi konusunda İngiltere’ye baskısını arttırması üzerine İngiltere Kıbrıs’tan çekilmemek konusunda daha kesin bir durum almış ve Ada’daki sürtüşmelerin İngiltere’ye daha fazla rahatsızlık vereceğinden, meseleyi daha uzlaştıracı ve Ada halkını da tatmin edici bir şekilde halletmek için, 1948 Mayıs’ında bir muhtariyet anayasası ilan etmiştir. Bu anayasada, 22 kişilik yasama meclisinin 4 üyeliği ve 4 kişilik Yürütme kurulunun 1 üyeliği Türklere ayrılmış bulunuyordu. Komünistler, Kıbrıs Başpiskoposu ve Rumlar anayasayı kabul etmediler.¹¹⁴ Bununla beraber 1948 Ekim’inde Lefkoşe’de AKEL tarafından düzenlenen ve 25 bin kişinin katıldığı mitingde “Kıbrıs’ta Amerikan veya İngiliz Üsleri İstemiyoruz” yazılı pankartlar taşınmış ve Yunan iç savaşının komünist lideri Markos için para toplanmıştır.¹¹⁵

Bundan sonra AKEL aşamasız Enosis doğrultusundaki çalışmalara hız verme kararı aldı. 23 Kasım 1949’da BM Genel Kurulu ve Güvenlik Konseyine Self determinasyon isteyen “Kıbrıs Halkı Büyük Britanya’yı Suçluyor-BM’ye Bir Başvuru” başlıklı bir andıç sundu. AKEL’in girişimi Kilise’yi de harekete geçirdi ve

¹¹³ Denктаş, *Hatıralar*, s.91

¹¹⁴ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 8

¹¹⁵ *a.g.e.*

Başpiskoposluk Konseyi 5 Aralık'ta bir karar alarak, eğer o güne kadar İngiliz yönetimi kendiliğinden bir referandum düzenleme kararı almazsa, 15 Ocak 1950'de Kilise'nin bir halk oylaması yapacağı açıkladı.¹¹⁶ 15 Ocak Pazar günü ayinden sonra başlayan ve yeterli katılım olmadığı için ertesi pazarda devam eden halk oylamasında 18 yaşından büyük kadın ve erkeklerin kilisede bırakılan defterlere "Enosis'e Evet", yada "Enosis'e hayır" şeklinde imza atarak gerçekleştirilen plebisit sonucu, katılanların yüzde 96'sının "Enosis'e Evet" dediği açıklandı.¹¹⁷ Ancak, burada unutulmaması gereken nokta Kıbrıslı Türklerin Kilisenin örgütlediği bu oylamaya katılmamış olduğudur. Buna rağmen kilise, alınan sonuçları Kıbrıs halkının kararı olarak dünya kamuoyuna duyurmak üzere heyetler oluşturarak çeşitli ülke ve örgütlere gönderdi. Kıbrıs Rum halkının önderliğinde AKEL'i geri planda bırakan Kilise, Kitium Piskoposu M. Muskos'un, 18 Ekim 1950'de yapılan seçimlerde III. Makarios¹¹⁸ adıyla başpiskoposluğu üslenmesi¹¹⁹ üzerine, siyasi faaliyetlerini daha da arttırdı.¹²⁰ Gerçekte Rum halkı ve Kilisesi, Makarios'un güçlü kişiliğinde, aradığı dini ve ulusal liderini bulmuştu. Makarios bu ulusal kimliği ile kısa sürede, yüzyıllık Enosisi idealini, pratik, çağdaş, yaklaşım ve yöntemlerle bölgesel, hatta zamanla evrensel bir soruna dönüştürdü.¹²¹

1950 plebisitini izleyen ilk 3-4 yıl esnasında Makarios, içte ve dışta, yoğun bir politik kampanya başlattı; Enosisi konusunun gerek Kıbrıs'ta, gerekse Yunanistan'da ulusal bir mücadele düzeyine ulaştırılması için, Yunan hükümetini zorladı, İngilizlere kafa tuttu, sokak gösterileri ve genel grevler düzenledi.¹²²

Makarios'u izlediği siyaset, İngilizlerin ter türlü anayasa ve muhtariyet (Özerk Yönetim) önerilerine kesin biçimde karşı çıkmak,; özerk yönetim girişimlerinin Yunanistan'a ilhak mücadelesi ve istediğini zamanla körelteceği düşüncesiyle hiçbir anayasa çalışmalarına katılmamak; Enosisi sloganını

¹¹⁶ Oran, *a.g.e.*, s. 596

¹¹⁷ İsmail, *a.g.e.*, s. 39

¹¹⁸ Makarios'un hayatı için bkz. Mehmet Hasgüder, *Kimin Adası ? Kıbrıs'ın Akisi 1954-1968*, Ankara, 2005, s.101

¹¹⁹ Makarios'un Başpiskoposluğa seçilmesi ve stratejisi hakkında bkz. Ahmet C. Gazioğlu, *Enosis'e Karşı Taksim ve Eşit Egemenlik (İngiliz Yönetiminde Kıbrıs III (1951-1959)*, Lefkoşe, 1998, s.1-12

¹²⁰ Oran, *a.g.e.*, s.596-597

¹²¹ Gazioğlu, *Enosis'e Karşı Taksim ve Eşit Egemenlik.*, s.1-2

¹²² *a.g.e.*, s.3

yaygınlaştırıp self-determinasyon ilkesini, ulusal emellerini gerçekleştirmek yönünde etkin bir biçimde kullanmak şeklinde belirlenmiştir.

Makarios, yine Enosis uğrunda, Rum gençliğini de örgütleyip onları bu uğurda kullanma yöntemlerine de kullanmaktan geri kalmamıştır. Nitekim, 13 Ocak 1952’de, bu yoldaki ile adımını atarak Rum gençliğini örgütledi. Böylece PEON ve OHEN bu örgütlenme girişimlerinin birer ürünü olarak Kıbrıs’ın politik yaşamında yer almaya başladı. Bu girişimlerin ardından, EOKA yer altı örgütü ve ilk tedhiş gurupları oluşturulurken Makarios’un kurduğu bu gençlik örgütlerinden geniş çapta yararlanıldı. OHEN ve PEON’un genç, hatta çocuk yaşta denecek yaştaki üyeleri ve öğrenciler, EOKA’nın ilk üyeleri, silahlı eylemcileri oldular.

Makarios’un Enosisi politikası, dış ülkelerde ve özellikle Avrupa ve Amerika’da geniş çapta bir aydınlatma kampanyası; Yunanistan’da hükümete yönelik baskıların artmasına yarayacak mitingler, gösteriler, Enosis bildirileri, karar tasarıları şeklinde geliştirildi. Basında da geniş bir kampanya başlatıldı. Bu aktif ve atak politika ayrıca, Kıbrıs’ta çeşitli eylemler yapmak ve konuyu uluslararası platforma kaydırmak, özellikle BM’de sorunun görüşülmesini sağlamak hedefine yönelikti. Bu amaçla, özellikle yabancı basın ve yabancı tanıtma çevreleriyle sıkı ilişkiler içine girildi.¹²³

Makarios, plebisitin 2. yıldönümü nedeni ile, Ay Fanaromeni Kilisesinde yaptığı konuşmasında “1952 yılının gerek Ada’da, gerekse Ada dışında Kıbrıs için büyük bir mücadele yılı olacağını” ilan etti. Makarios’un bu konuşması gayet kışkırtıcı idi. Enosis için silahlı eylemlere de geçilebileceğini de ima eden ve Rum gençliğini bu “mücadelenin milli burçlarında” yer almaya çağıran bir söylev idi.¹²⁴

Örgütlendikçe güçlenen ve, güçlendikçe sömürge yöntemine meydan okuya başlayan Makarios, ABD ve Yunanistan’a yaptığı bir ziyaretten dönüşte, 27 Nisan 1953’te Kıbrıs Valisi Sir Andrew Wright’a bir mektup göndererek 1950’de yapılan oylamanın sonuçlarının kabul edilmesini veya yeniden onaylayacakları bir

¹²³ a.g.e., s.7

¹²⁴ a.g.e., s.7-8

oylamanın yapılmasına izin verilmesini istedi. İngiliz hükümeti adına Vali tarafından 11 Mart 1953'te gönderilen cevap mektubunda teklif reddedildi.¹²⁵

1950 plebisitin sonuçlarını İngilizlerin kabul etmemesi üzerine, Makarios tarafından 28 Haziran 1953 tarihinde, Lefkoşe'nin tarihi Ay Fanaromeni kilisesinde, dini ayin kisvesi altında bir toplantı düzenlendi. Sağcı ve solcu tüm kuruluşların, bu toplantıya büyük bir kalabalığın katılması için yoğun çaba göstermişlerdir. Özellikle AKEL, bu toplantının görkemli olması için çok uğraşmış ve “ulusal savaşım” çağrısı yapmıştır. On bin kişiyi aşkın kişinin katıldığı toplantıda çok kışkırtıcı bir konuşma yapmış ve İngilizlerin İnsan Hakları Bildirgesini ihlal ettiğini ileri sürdü. Makarios'un yarım saat süren konuşması bitirince, Lefkoşe Belediye Başkanı Dr. Dervis, BM'ye sunulmak üzere bir karar tasarısını okudu ve bu kara tasarısı alkışlarla kabul edildi.¹²⁶

Makarios, 1953 yılında Enosis ile ilgili olarak ABD'yi de kendi lehine döndürmeye çalışmış ve New York'a ziyaretinde, yaptığı temaslarda Enosis arzusunu vurgulamış, Türklerin muhalefetini önemsiz olarak nitelendirmiş ve Yunanistan ile birleşen Kıbrıs'ın, müttefikler için şimdikinden daha iyi bir üs olacağını söyleyen Makarios, mevcut durumun devam etmesinin komünistlere gerek Amerika, gerekse İngiliz emperyalizmi aleyhindeki kışkırtmalarda bulunmak fırsatını vereceğini belirtmiştir¹²⁷.

Makarios'un 1950'den sonra özellikle Yunanistan'daki faaliyetlerini arttırması Yunan Hükümetinin bir ikilemle karşı karşıya bıraktı: Bir yandan kamuoyunun Enosis doğrultusunda baskısını üzerinde hissediyor, öte yandan Batı ittifakı içinde yer almayı birincil ulusal çıkar olarak belirlemiş olduğu için İngiltere ve Türkiye ile ilişkilerini bozmak istemiyordu. 1954 yılına kadar Yunan hükümetlerinin temel politikası, Kıbrıs sorununu İngiltere ile yapılacak ikili görüşmelerle çözümlenmek olarak özetlenebilir.¹²⁸

İngiliz Devlet Bakanı Mr. Younger'ın, 14 Şubat 1951'de Avam Kamarasında yaptığı bir açıklamada, Yunan Hükümetinin Kıbrıs konusunda herhangi bir resmi

¹²⁵ Mütercimler, *a.g.e.*, s.87

¹²⁶ Gazioğlu, *Enosis Karşı Taksim ve Eşit Egemenlik*, s.10

¹²⁷ *a.g.e.*, s.15,16

¹²⁸ Oran, *a.g.e.*, s. 596

talepte bulunmadığını söylemesi üzerine, Yunan Başbakanı Sofokles Venizelos, 16 Şubat 1951 tarihli açıklamasında, Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhak edilmesi gerektiğini resmen ileri sürmüştür. Venizelos'un bu demeci, Kıbrıs meselesinin şimdiye kadar olan safhasında bir dönüm noktası olmuştur. Çünkü Yunanistan'ın meseleye resmen karışmamış olması, Türkiye'nin ilgisiz ve endişesiz bir durum takınmasında büyük rol oynamıştı. Halbuki şimdi, Kıbrıs Rumları, Kıbrıs Komünistleri ve Kıbrıs Rum Ortodoks Kilisesinin arakasında Yunanistan'da ortaya çıkmaya başlıyordu. Fakat bu durum bile Türkiye'nin baştaki tutumunda bir değişiklik yaratmamıştır.¹²⁹

Yunanistan Kasım 1951'de, İngiltere'ye Yunanistan'da dört yerde 99 yıllığına verilecek üslere karşılık Enosis'in gerçekleştirilmesi önerisi yapıldı ama olumlu bir yanıt alınamadı. 19 Kasım 1952'de yapılan seçimlerde Papagos'un iktidara gelmesi Enosis konusunda yeni umutların doğmasına yol açtı.¹³⁰

Papagos Kıbrıs'la en fazla ilgilenen Yunan politikacısıydı ve iktidara gelirse sorunu BM'ye götüreceğine dair tek söz veren kişiydi. Bununla birlikte, Yunanistan'ın Kıbrıs politikasında ani bir değişiklik olmadı ve Papagos da ilk aşamada İngiltere ile doğrudan görüşmelerle sorunun halledilmesini tercih ettiğini belirtti. Bunun için de ilk fırsat İngiliz Dışişleri Bakanı Eden'in geçirdiği bir hastalıktan sonra nekahet için Yunanistan'a geldiği Eylül 1953'te doğdu. Eden ile Papagos arasında iki gayri resmi görüşme yapıldı¹³¹. İngiltere'nin niyetini soran Papagos'a Eden'in yanıtı son derece sert oldu: Gerek bugün gerekse gelecekte Kıbrıs sorunu diye bir sorunun olmadığını bu konuyu tartışmak istemediğini söyleyen Eden, bununla yetinmeyerek, Papagos'a alaycı bir biçimde neden Kıbrıs'tan daha fazla Rum nüfusa sahip olan New York'u ya da İskenderiye'yi istemediklerini sordu.¹³²

15 Mart 1954 günü Avam Kamarasında yapılan müzakerelerde bir milletvekilinin, Kıbrıs meselesinin durumu hakkında soru yöneltmesi üzerine İngiltere Dışişleri Bakanı Eden de soruya verdiği cevapta, Yunanistan'ın Kıbrıs konusunda gayri resmi olarak İngiltere'ye başvurduğunu ve iki taraflı görüşmeler istediğini söylemiş fakat İngiltere hükümetinin bu konuda görüşmelere girişmeyi

¹²⁹ a.g.e., s.597

¹³⁰ a.g.e.

¹³¹ a.g.e.

¹³² Gazioğlu, *Enosis Karşı Taksim ve Eşit Egemenlik.*, s.19

kabul etmediğini bildirmiştir. Eden'in bu açıklaması Yunan kamuoyunda büyük bir tepki yaratmıştır.

Fakat buna rağmen, Başbakan Papagos 23 Mart günü Atina'da yayınladığı bir bildiride, Yunan hükümetinin Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı meselesini BM'nin önümüzdeki Eylül ayında yapılacak toplantısına götürmeye karar verdiğini bildirmiştir. Bu açıklama Yunan kamuoyunu kızdırmış ve Yunanistan kaynaşmaya başlamıştır.¹³³

Bu arada İngiltere'den gelen açıklamalar İngiltere ve Yunanistan arasında gerginliğe sebep olmuş, özellikle 28 Temmuz 1954'de, İngiliz Müstemlekeler Bakan Yardımcısı Henry Hopkinson'ın Avam Kamarasında Kıbrıs için yeni bir anayasa tasarısı hazırladığını açıklaması ve bu tasarı hakkında yapılan görüşmeler sırasında, milletvekillerinden bazılarının sorularını yanıtlarken "Her zaman kabul edilen ve üzerinde anlaşılan bir noktadır ki, Commonwealth, içinde öyle topraklar vardır ki özel koşulları yüzünden hiçbir zaman tam anlamıyla bağımsız olmayı bekleyemezler. İngiliz egemenliğinin kaldırılması gibi bir sorun ortaya atılamaz. İngiliz egemenliği devam edecektir." sözleri üzerine Yunanistan bu açıklamaya sert tepki göstermiş ve Yunan basını İngilizlerin bir gün Süveyş'te olduğu gibi Kıbrıs'ı da terk edeceklerini yazmaya başlamıştır.¹³⁴

İki savaş arası dönemde, Kıbrıslı Türklerin Kemalist reformları yakından takip etmelerine rağmen, Türkiye Ada'daki Türk nüfusla ilişkisini kültürel düzeyde sınırlı tutmayı tercih etti. Nitekim, İkinci Dünya Savaşı sonrasında Kıbrıslı Rumların Enosis isteklerini daha canlı dile getirmeleri üzerine harekete geçen Türk hükümeti değil, Türkiye'de öğrenim gören Kıbrıslı Türk öğrenciler ve anavatana yerleşmiş Kıbrıslılar oldu.¹³⁵ 16 Şubat 1946'da İstanbul'da kurulan, Kıbrıs Okullarından

¹³³ Armaoğlu, *a.g.e.*, s.50, Bu günlerde Kıbrıs'ta ve Yunanistan'da meydana gelen olaylara bakıldığında, Yunanistan'da ve Kıbrıs'ta halk özellikle hükümet tarafından kızdırılırken, Türkiye'de Hükümet, bu konuda tek bir söz söylemekten kaçınıyordu. O kadar ki, resmi Anadolu Ajansının muhabiri, 22 Mart günü Atina'da Başbakan Papagos ile Türk-Yunan münasebetleri hakkında bir mülakat yaptığı halde, Yunan Başbakanına Kıbrıs konusunda tek bir soru bile sormamıştır.(Röportaj için bkz. *Zafer Gazetesi*, 23 Mart 1954) Böyle olunca Türk-Yunan münasebetlerinin çok samimi olduğunu söyleyen Papagos için 23 Mart bildirisinde, meseleyi BM'ye götüreceğini ilan etmek de zor olmamıştır. *a.g.e.*, s.50-51

¹³⁴ BEKTAŞ, *a.g.e.*, s.27

¹³⁵ Oran, *a.g.e.*, s.597, Fahir H. Armaoğlu göre: "1945'ten 1951'e kadar olan devrede, Türkiye için birinci plânda önde gelen mesele, kendi varlığını tehdit eden tehlikeye karşı bir güvenlik unsuru aramak olmuştur. 1952-1954 arasında da, faaliyetini, elde edilen bu güvenliğin daha da genişletilmesi

Yetişenler Cemiyeti, 1949'a kadar, İzmir, Antalya, Adana ve Mersin şubelerinden sonra Kıbrıs'ta da bir şube açmıştır. Cemiyetin faaliyetleri arasında özellikle 1948'te Nevzat Karagil tarafından çıkarılan, "Yeşilada" dergisi Türk kamuoyunun Kıbrıs'la ilgilenmesini sağlamıştır. 1948'den itibaren Ankara ve İstanbul'da Kıbrıs Türk Kültür Dernekleri kuruldu. Ve bu dernekler aracılığıyla basınla temasa geçildi.¹³⁶ Yine bu yıllarda, *Tasvir*, *Vatan* ve özellikle *Hürriyet*¹³⁷ gazetelerinde Kıbrıs'la ilgili haberler ve yorumlar yer almaya ve kamuoyunun dikkati çekilmeye başlanmıştır.¹³⁸

1950 yılların başında iktidara gelen Demokrat Parti hükümeti ile Demokrat Parti oluşumundaki önde gelen üç lideri, Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Başbakan Adnan Menderes ve Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü 1950 yılı başlarında Türk-Yunan-İngiliz dostluğuna önem vermişler ve bu dostluğun gelişmesi için çaba göstermişlerdir.¹³⁹ İngiltere ve Yunanistan'la ilişkilerinin bozulmasından çekinen hükümet konuya temkinli yaklaşımını sürdürmüş, 17 Aralık 1949'da Dışişleri Bakanı Necmettin Sadak yaptığı açıklamada, İngiltere'nin Kıbrıs'ı terk edeceğine dair en ufak bir emare bulunmadığına ve Yunan hükümetinin bu meseleyi resmen ele almadığını belirtmesi, Türk hükümetinin bu konudaki hareketsizliğinin nedenini ortaya koymuştur.¹⁴⁰

Bununla birlikte hükümetin Kıbrıs konusundaki temkinli yaklaşımı devam etmiş ve Kıbrıs Rum Ortodoks Kilisesinin Kıbrıs'ta bir plebisit düzenleyeceğini açıklaması ve 15 Ocak 1950'da plesibit yapması üzerine, Türk gençliğinin verdiği büyük tepkiyi yatıştırmak için Dışişleri Bakanı Necmettin Sadak basına ve 23 Ocak 1950'de TBMM'de, "Kıbrıs meselesi diye bir mesele yoktur...İngiltere Hükümeti Kıbrıs adasını bir başka devlete terk etmeyecektir. Bu böyle olunca, gençlerimiz

ve kuvvetlendirilmesine yönelmiştir. Bu gelişmeler, Türk hükümetlerinin Kıbrıs meselesindeki hareketsizlik ve ilgisizliğinin başlıca sebebini teşkil etmiştir. Eroğlu, *KKTC*, s.42

¹³⁶ Eroğlu, *KKTC*, s.29

¹³⁷ Tefik Çavdar, *Türkiye'nin Demokrasi Tarihi (1950'den Günümüze)*, Ankara, 2004, s. 48, Kıbrıs'ta 1950'li yılların başında Kıbrıslı Rumların Yunanistan'la birleşmeyi istedikleri mücadele Türkiye'nin ve hükümetin dikkatini çekmemişti. Hatta bir soru üzerine Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü, "Türkiye'nin Kıbrıs'a ilişkin bir sorunu yoktur." Diyebilmiştir. Fakat Sedat Simavi'nin yönetimindeki "Hürriyet" gazetesi olayın üzerine gitti. Her gün Kıbrıs'ta EOKA'ya bağlı militanların taptıklarına, Türklerin nasıl muamele gördüklerine ilişkin haberler birinci sayfada, iri puntolarla yer almaktaydı. Türkiye Makarios, Grivas isimleri ve Enosis sözcüğü ile bu gazete aracılığıyla tanıştı. Kamuoyunun böylece dikkati çekildi. Artık diğer yayın organları da konuyu ele almaya başlamışlardı. Çavdar, *a.g.e.*

¹³⁸ Eroğlu, *KKTC*, s.30

¹³⁹ Gazioğlu, *Enosis Karşı Taksim ve Eşit Egemenlik*, 18

¹⁴⁰ Mütercimler, *a.g.e.*, s.89

beyhude yere heyecana kapılıyorlar. Lüzumsuz yere yoruluyorlar.” şeklinde yaptığı açıklama gençlik üzerinde teskin edici bir etki yapmaktan uzak kalmıştır.¹⁴¹ Kıbrıs’tan arka arkaya heyetlerin Ankara’yı ziyaret etmesi üzerine hükümet konu ile ilgilenmek durumunda kalmış ve Mart 1950’de Sadak Kıbrıslı Türklere mümkün olan her türlü yardımın yapılacağını bildirerek, sözlü destek vermeye başlamıştır.¹⁴²

24 Şubat 1950 seçimlerinde gerek CHP gerekse DP seçim programlarında Kıbrıs sorununa değinmemişler.¹⁴³ DP hükümetinin Dışişleri Bakanı Fuad Köprülü, selefinin politikasını sürdürerek, 20 Haziran 1950’de gazetecilerin Kıbrıs’a ilişkin sorularına verdiği yanıtta, Kıbrıs sorunu diye bir sorunun mevcut olmadığını açıklamıştır. DP hükümeti konuya ilişkin içerideki tutumunu uluslararası platformda da sürdürmüştür. İstemi dışında Yunanistan Kıbrıs’la ilgilenmek zorunda kalan Yunanistan başbakanı 1951 yılında Ankara’yı ziyareti sırasında konuyu açtığında, Başbakan Adnan Menderes konunun Türk-Yunan dostluğu çerçevesinde çözüme kavuşturulacağını söyleyerek, Yunanlı meslektaşını rahatlatmıştır.¹⁴⁴

20 Nisan 1951 tarihinde Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü’nün Hürriyet gazetesine, “Ülkemize nispetle coğrafi ehemmiyeti, oradaki soydaşlarımızın mühim bir kütle teşkil eylemesi ve tarihi bağlarımız dolayısıyla, Kıbrıs’ın durumunun bize çok yakından alakadar etmesi gayet tabiidir. Ada’nın bugünkü hukuki vaziyetinin değişmesi için bir sebep görmemekteyiz. Fakat bu vaziyette herhangi bir değişiklik ciddi surette bahis mevzuu olacak olursa, bunun bizsiz ve haklarımıza aykırı bir şekilde yapılmasına imkan bırakamayız. Bu bakımdan oradaki soydaşlarımızın müsterih olmaları lazımdır.” yaptığı açıklama,¹⁴⁵ Türk hükümetinin meseleye bakışı açısından bir dönüm noktasını teşkil eder. Köprülü’nün bu sözleri ile Türk Hükümeti ilk defa Kıbrıs meselesi ile ilgisini ortaya atmaktaydı.¹⁴⁶

Başbakan Papagos’un 23 Mart 1954 tarihinde yaptığı açıklama Yunan kamuoyunu kışkırtmış ve Yunanistan’da Kıbrıs için kaynaşmaya başlamıştır.

¹⁴¹ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 20

¹⁴² Oran, *a.g.e.*, s. 597

¹⁴³ Mütercimler, *a.g.e.*, s.90

¹⁴⁴ Oran, *a.g.e.*, s. 598

¹⁴⁵ *Hürriyet Gazetesi*, 21 Nisan 1951

¹⁴⁶ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 32

Yunanistan’da Kıbrıs için gürültüler yapılmasına rağmen Türk hükümetinin bir türlü kıpırdamaması üzerine Zonguldak Milletvekili Abdurrahman Boyacıgiller, Dışişleri Bakanına bir yazılı soru yöneltmiş ve Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü, 1 Nisan 1954 günü soruya verdiği cevapta, “Dost ve müttefik Yunanistan’ın devlet adamları ile yapılan görüşmelerde, Kıbrıs üzerinde herhangi bir muhavere ve müzakere cereyan etmiş değildir. Bunun sebebi, Türkiye’nin Kıbrıs meselesi diye bir mesele mevcut olmadığı mütealasında bulunması ve Kıbrıs halen İngiltere’ye ait olduğuna göre, bu Ada hakkında Yunanistan ile ilgili konuşmalar yapılmasının caiz olmamasıdır.

Günün birinde Kıbrıs’ın Yunanistan ile müzakereye mevzu olması halinde bittabi bu Ada’da büyük bir Türk ekalliyeti bulunması keyfiyeti, bizim de söz sahibi olmamızı istilzam edecektir. Kaldı ki, biz bu Ada’nın bugünkü statüsünde bir değişiklik yapılması lüzumuna kani değiliz” demiştir.¹⁴⁷

Türk Hükümetinin tutumu bu olmakla birlikte, Türk kamuoyu ve özellikle gençlik mesele üzerindeki dikkatini hiç azaltmamıştır. 1953 yılında Türkiye Milli Talebe Federasyonu, 21 Nisan gününü Kıbrıs günü olarak ilan etmiştir.¹⁴⁸

1950’den itibaren Kıbrıs sorunun giderek alevlenmesi Türkiye’nin tutumunu değiştirmemiştir. NATO dışında bir dış politika saptayamayan ve Batı ittifakı içinde gerek İngiltere, gerekse Yunanistan’la dostluğuna öncelikli yer veren Türkiye, Kıbrıs konusunda politikasızlığı yeğleyerek, İngiltere’nin politikasını desteklemekle yetinmiştir. Ankara’nın Yunan hükümetine cesaret veren bu tutumu 1955’e, İngiltere’nin Türkiye’yi soruna taraf yapmasına dek sürecektir.¹⁴⁹

1.5 1954- 1960 YILLARI ARASI SİYASİ GELİŞMELER

1952 yılında başlamış olan Türk-Yunan yakınlaşması, 1953 yılında büyük bir aşama kaydetmiş ve 28 Şubat 1953 yılında Türkiye- Yunanistan –Yugoslavya arasında “dostluk ve işbirliği” anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşmanın ittifak anlaşması olması için 1954 yılına kadar bekleyen Türkiye, bu amacı gerçekleştirmek için 1953 yılında Kıbrıs konusuna hiç dokunmamıştır. Nihayet 9 Ağustos 1954

¹⁴⁷ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 51

¹⁴⁸ *a.g.e.*, s. 53

¹⁴⁹ Oran, *a.g.e.*, s. 598

yılında üç ülke arasında Bled İttifakı denen ittifak imzalanmıştır.¹⁵⁰Bu ittifakın imzalanmasından bir hafta sonra Yunan Hükümeti, çok garip bir o kadar da herhalde Türk Hükümeti içinde pek hoş olmayan bir sürprizle 16 Ağustos 1954’de Kıbrıs meselesi için resmen Birleşmiş Milletlere başvurmuştur.¹⁵¹

Yunan Başbakanı Mareşal Papagos imzasını taşıyan ve BM Genel Sekreterine yapılan başvuruda, İngiltere’nin 1878’den beri Kıbrıs Adasında uyguladığı rejimin kötülüklerinden bahsedilerek, Yunan hükümetinin İngiltere ile görüşme yapmak için yaptığı bir çok girişimin cevapsız kaldığı belirtilmiş ve BM anayasası 1. maddesinin 2 . fıkrası gereğince Kıbrıs halkının kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmesi hakkının sağlanması maksadı ile meselenin IX. BM Genel Kurulunun gündemine alınmasını talep edilmiştir.¹⁵²Böylece Kıbrıs sorunu ilk kez uluslararası bir sorun olarak dünya kamuoyu gündemine girmiş ve bugüne dek bu niteliğini korumuştur.¹⁵³

Yunanistan’ın BM’ye resmen müracaat etmesine rağmen Türk hükümeti bu hareketi soğukkanlılıkla karşılamış¹⁵⁴ fakat Hükümetin bu soğukkanlı tutumu Türk gençliği üzerinde herhangi bir etki meydana getirmemiş ve Türkiye Milli Talebe Federasyonu, “Kıbrıs’ın Türk olduğunu bir kere daha bütün dünyaya ilan etmek üzere” olağanüstü faaliyete geçmiş ve TMTF’nin önderliğinde MTTB’nin teşviki ile İstanbul ve Anadolu basın mensupların katılımı ile 24 Ağustos günü Federasyon merkezinde ortak bir toplantı yapılmış ve Kıbrıs davasında basın ve gençliğin işbirliği yapmasına karar verilmiştir. Bunun içinde bir Kıbrıs Komitesi teşkil edilmiş,¹⁵⁵ komite daha sonra Menderes’in inisiyatifi ile, 2 Ekim 1954’te adı “Kıbrıs Türktür Cemiyeti”(KTC) olan tescilli bir derneğe dönüşmüştür. KTC’nin kuruluş

¹⁵⁰ Başbakanlık Basın Yayın ve Turizm G.Md.lüğü, *Ayın Tarihi*, Sayı 249, Ankara, 1954, s. 85-88

¹⁵¹ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 45, Rum, Yunan ikilisi, BM Genel Kurulunda, 16 Kasım 1952’de alınan self-determinasyon kararını Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakını gerçekleştirmek yönünde kullanılabilecek en önemli dayanak olarak görmüş ve 673(VII) nolu karar, özerk yönetim uygulanmayan yerlerde yönetici (sömürgeci) ülkelerin self-determinatin ilkesini uygulamalarını tavsiye etmekteydi. Gazioğlu, *a.g.e.*, 26

¹⁵² Armaoğlu, *a.g.e.*, s.60

¹⁵³ Oran, *a.g.e.*, s.598

¹⁵⁴ *Zafer Gazetesi*, 22 Ağustos 1954

¹⁵⁵ *Dünya Gazetesi*, 25 Ağustos 1954, Komite, Hikmet Bil (avukat, Hürriyet gazetesi editörü), Hüsamettin Canöztürk (TMTF Başkanı), Orhan Birgit (gazeteci, avukat), Ahmet Emin Yalman (gazeteci), Ziya Somer (öğrenci), Hasan Nevzat Karagil (Kıbrıs Türk Kültür Derneği Başkanı, avukat) ve Kamil Önal’dan oluşturulmuştur. Dilek Güven, *(Cumhuriyet Dönemi Azınlık Politikaları Bağlamında) 6-7 Eylül Olayları*, İstanbul, 2005 (2.Baskı) , s.57

amacı, Kıbrıs'taki Türk azınlığı Birleşmiş Milletler ve diğer örgütler karşısında savunmak ve tüm ülkede protesto eylemleri düzenlemek olarak belirlenmişti.¹⁵⁶

Yunanistan'ın bu müracaatı Birleşmiş Milletler Genel Kurul gündemine alınıp alınmaması meselesi, Genel Kurulun 24 Eylül 1954 tarihli oturumunda tartışılıp karara bağlanmıştır. BM Genel Kurulda mesele hakkında görüşmelerin bitmesini müteakip Kıbrıs Meselesinin BM Genel Kurul gündemine alınıp alınmaması oya sunulmuş ve 19 ret ile 12 çekimser oya karşılık 30 oyla gündeme alınması kararlaştırılmıştır.¹⁵⁷ Bu karar Türk kamuoyunda endişe ve sinirlilik yaratmıştır.¹⁵⁸

Türkiye'de endişe ve sinirlilik havasının hakim olmaya başladığı sırada, 14 Aralık'ta, BM Genel Kurulu Siyasi Komisyonunda Kıbrıs meselesi tartışılmaya başlanmış ve Siyasi Komisyonunda yapılan oylama ile Kıbrıs halkına kendi mukadderatını kendisinin tayin etmesi hakkının verilmesi meselesi değil, Kıbrıs meselesinin BM Genel Kurulunca tartışılıp tartışılmaması meselesi görüşülmesi konusu kabul edilmiş ve 17 Aralık 1945'te toplanan Genel Kurulda taraflar tezlerini dile getirmişlerdir.¹⁵⁹

Uzun tartışmalar sonunda BM Genel Kurulu *şimdilik* Kıbrıs sorununa ilişkin bir kararı 8 çekimsere karşı 50 oyla uygun bulmadığını açıklayarak Yunanistan'ın başvurusunu gündeme almayı reddetmiştir.¹⁶⁰ İngiltere'yi İzlanda hariç NATO üyeleri, Yunanistan'ı da Doğu Bloğu, Latin Amerika ve bağımsızlığını yeni kazanmış ülkeler destelemiştir.¹⁶¹ Alınan bu sonuçlardan taraflar kendi lehlerine pay çıkarmışlardır: İngiltere ve Türkiye Genel Kurulun sorunu görüşmemesini Enosis'in kabul edilmemesi olarak değerlendirirken, Yunanistan ve Kıbrıslı Rumlar Genel Kurulun *şimdilik* bu konuyu görüşmeye uygun bulmaması kararındaki *şimdilik* sözüne dikkat çekerek, geleceğe yönelik bir kapı bırakıldığını düşünüyorlardı.¹⁶²

¹⁵⁶ Güven, *a.g.e.*

¹⁵⁷ *Zafer Gazetesi*, 24, 25 Eylül 1954, *Dünya Gazetesi*, 24, 25 Eylül 1954

¹⁵⁸ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 81

¹⁵⁹ *Zafer Gazetesi*, 15, 16, 17 Aralık 1954; *Dünya Gazetesi*, 15, 16, 17, 18 Aralık 1954, Bu tezler için bkz. aynı tarihli Zafer ve Dünya gazeteleri.

¹⁶⁰ *Dünya Gazetesi*, 18 Aralık 1954

¹⁶¹ Armaoğlu, *a.g.e.*, s.87

¹⁶² Oran, *a.g.e.*, s.600

Makarios 1950'den itibaren bir yandan Yunan hükümetlerinin konuyu BM'ye götürülecek uluslararasılaştırılmasını isterken, diğer yandan eğer bu yolla başarı sağlanmazsa İngiliz yönetimini zorlamak için silahlı eyleme başvurma doğrultusunda hazırlık yapıyordu.¹⁶³ Bunun için XHI (*Hi*) örgütünün liderlerinden Grivas'la temas kurulmuştu. Kıbrıs doğumlu Grivas¹⁶⁴ daha 1951 ve 1952'de Ada'ya giderek gerilla savaşı yürütmek için gerekli hazırlıkları yapmaya başlamıştı. Makarios Grivas'la yaptığı temaslarda silahlı eylemlerin sabotajlarla sınırlı kalması konusundaki isteğini belirtmişti. Silahlı gücün komutasını üstlenecek olan Grivas'ın kendi denetiminden çıkmasını ve alternatif lider haline gelmesini istemiyordu. Grivas 10 Kasım 1954 günü Ada'ya çıkmıştır.¹⁶⁵

İşte bu esnada, 1955 yılının Ocak ayı içinde, silah ve cephane taşıyan Ay. Yorgi gemisinin Baf sahillerinde, İngilizler tarafından yakalanması, Ada'da büyük bir heyecan ve korku yarattı. Bu olay Rumların gizli hazırlığını ve silahlı eyleme geçişin yakın olduğunu açığa çıkardı.¹⁶⁶

BM genel kurulundan Kıbrıs'lı Rumların arzuladığı bir sonuç çıkmayınca, Makarios baskı altındaki Yunan hükümetinden gerekli onayı aldıktan sonra Grivas'a yeşil ışık yaktı.¹⁶⁷ Grivas tarafından kurulan Kıbrıs Mücadelesi Ulusal Örgütü (EOKA:Etniki Organosi Kipriaku Agonos)¹⁶⁸ 1 Nisan 1955'te ilk sabotaj eylemlerini başlattı.¹⁶⁹ İngiliz subayı, polis ve hükümet görevlilerini hedef alan silahlı eylemler örgüt tarafından hain olarak nitelendirilen AKEL üyesi sivil Kıbrıslı Rumlara yöneliyordu.¹⁷⁰ Fakat bu durum ancak üç ay kadar devam etti ve Haziran sonlarına doğru, Rumların tedhiş hareketleri Türkleri de hedef almaya başladı. Bunun ilki 21 Haziran'da olmuş ve Lefkoşe'de Türk mahallelerine Rum tedhişçiler tarafından atılan bombalarla 14 kişi yaralanmıştır.¹⁷¹

¹⁶³ Gazioğlu, *Enosise Karşı Taksim ve Eşit Egemenlik*, s.59

¹⁶⁴ Grivas'ın hayatı için bkz. Hasgüder, *a.g.e.*, s.135-138

¹⁶⁵ Gazioğlu, *Enosise Karşı Taksim ve Eşit Egemenlik*, s.60-67

¹⁶⁶ *Zafer Gazetesi*, 28 Ocak 1955

¹⁶⁷ Oran, *a.g.e.*, s.600

¹⁶⁸ *Dünya Gazetesi*, 8 Nisan 1955

¹⁶⁹ *Zafer Gazetesi*, 2 Nisan 1955, *Dünya Gazetesi*, 2 Nisan 1955

¹⁷⁰ Oran, *a.g.e.*

¹⁷¹ *Dünya Gazetesi*, 23,24 Haziran 1955; *Zafer Gazetesi*, 25 Haziran 1955; Dr Fahir Armaoğlu'na göre, bu olay Kıbrıs meselesinin tarihinde bir dönüm noktasını teşkil etmektedir. Zira meselenin başlangıcından beri, gerek Kıbrıs Rumlarının ve gerekse Yunanistan'ın bütün hareketi İngiltere'ye yönelmişti. Yunanistan bu meseleyi kendisi ile İngiltere arasında bir mesele olarak görmüş ve

Yunanistan'ın Kıbrıs üzerindeki self- determinasyon iddialarını ve Ada'daki bu tedhiş hareketlerini Türk Hükümeti büyük bir hassasiyetle izlemiştir. Nitekim, 1 Nisan 1955 günü, Kıbrıs'ta EOKA örgütü bombalarını patlatınca Türk Hükümeti Yunanistan'a bir nota vererek, Atina radyosunun kışkırtıcı yayınlarını protesto etti ve Kıbrıs'taki tedhiş olaylarını önleyici tedbirler almasını istedi.¹⁷² Türk hükümeti yine, 23 Ağustos günü Ankara'daki İngiliz Büyükelçisine bir nota vererek, tedhişçi Rumların Türklere yaptıkları tecavüzlerin Türk kamuoyu tarafından nefretle karşılandığını ve bu konudaki tepkinin günden güne arttığını ve tedhişçilerin Kıbrıs Türklerini imha tehdidinden sonra Ankara hükümetinin hareketsiz kalamayacağını işaret ederek, İngiliz hükümetinden tedhiş faaliyetlerini derhal önleyerek, Kıbrıs Türklerinin can ve mal güvenliklerinin sağlanmasını istemiştir.¹⁷³ Türk hükümeti, İngiltere nezdinde yaptığı bu teşebbüsle de yetinmeyerek, Başbakan Adnan Menderes, 24 Ağustos'ta, Kıbrıs meselesinin son derece önemli gelişmelerinden birini teşkil eden konuşmasını yapmıştır. Başbakan Adnan Menderes yaptığı açıklamada , Kıbrıs sorunu ile ilgili olarak resmi Türk görüşünü ilk kez açık, kesin ve sert bir dille açıklamış ve Kıbrıs Türk toplumuna karşı girişilmesi olası Rum saldırı ve katliamı karşısında Ada'daki Türk toplumunun savunmasız bırakılmayacağını söylemiş ve statükonun korunması tezini savunmuştur.¹⁷⁴

Bu arada, Londra Konferansı arifesinde, Temmuz ayında ilgi çekici bir gelişme olmuş ve 23 Temmuz'da Kıbrıs'taki İngiliz idaresi Türklerin uzun zamandan beri ileri sürmekte oldukları bir isteği yerine getirmiş ve Kıbrıs'taki Türk evkaf mallarının idaresini Türklere devretmiştir.¹⁷⁵

Ada'da başlayan bu şiddet eylemlerinin artması İngiltere'de muhalefetin Kıbrıs politikalarını eleştirmesine yol açtı. Yeni bir politikanın saptanması için harekete geçen İngiliz hükümeti üçlü bir politikayı uygulamaya koydu:

1. İngiltere, Yunanistan ve Türkiye'nin katılacağı üçlü bir konferansın toplanması,

Türkiye'yi işin içine karıştırmamak istemişti. Halbuki şimdi Yunanistan tarafından tertiplendiği kesin bir kanaat şeklinde beliren bu tedhiş hareketleri Kıbrıs Türklerine yönelmekle, adeta Türkiye, Kıbrıs meselesinin içine girmeye davet ediliyordu. Armaoğlu , *a.g.e* , s.113

¹⁷² *Dünya Gazetesi*, 7 Nisan 1955

¹⁷³ *Dünya Gazetesi*, 24 Ağustos 1955

¹⁷⁴ *Zafer Gazetesi*, 25 Ağustos 1955, *Dünya Gazetesi*, 25 Ağustos 1955

¹⁷⁵ *Zafer Gazetesi*, 24 Temmuz 1955

2. Kıbrıs için yeni bir anayasa tasarısının gündeme getirilmesi,
3. Kıbrıs'ta ekonomik kalkınma programının hazırlanması,

İngiltere, Londra'da konuya ilişkin bir konferans toplanması için girişimlerde bulunurken, yeni politikasını Türkiye'nin de soruna resmen taraf olması üzerine inşa ediliyordu.¹⁷⁶

İngiliz hükümeti, oluşturduğu bu yeni politika kapsamında, 20 Haziran 1955'te Türk ve Yunan hükümetlerine başvuru yaparak "Doğu Akdeniz'in siyasal ve savunmaya ilişkin sorunlarının" görüşüleceği bir konferansın Londra'da toplanması için çağrıda bulundu.¹⁷⁷ Konferansın ele alacağı konular içinde Kıbrıs'ın adı geçmemekle birlikte, konuşulacak tek konunun Kıbrıs olacağı açıktı. İngiltere, Türkiye'nin de çağrıldığı bir konferansın konuları arasında Kıbrıs'ı sayarak Yunanistan'ı daha başlangıçta tedirgin etmeyi istemiyordu.¹⁷⁸ Bununla beraber, Türkiye'nin Kıbrıs ile ilgili bir konferansa resmen davet edilmesi, İngiltere tarafından Türkiye'nin bu meseleye taraf olduğunun resmen tanındığı anlamını taşıdığından,¹⁷⁹ Türkiye teklife 2 Temmuz'da olumlu yanıt verdi.¹⁸⁰ Bununla birlikte, kamuoyunun baskısı ve ulusal çıkarları arasında ikilem içinde kalan Yunanistan, müttefikleriyle arasının bozulması riskini göze alamayarak koşulsuz olarak, biraz gecikmeyle de olsa 8 Temmuz'da¹⁸¹ konferansa gitme kararı aldı.¹⁸² Türkiye ve Yunanistan'ın İngiltere'nin teklifi kabul etmesine karşılık itiraz yine Ada'dan, Makarios'tan geldi: baş piskopos İngiltere'nin girişimini bir tuzak olarak değerlendirdi ve Yunanistan'ın ancak İngiltere Kıbrıs halkına self-determinasyon hakkının uygulanmasını kabul ederse konferansa katılmayı kabul etmesi gerektiğini açıkladı.¹⁸³ Üç hükümet arasında yapılan temaslardan sonra bu konferansın 29 Ağustos'ta toplanmasına karar verildi.¹⁸⁴

¹⁷⁶ Oran, *a.g.e.*

¹⁷⁷ *Zafer Gazetesi*, 1 Temmuz 1955, *Dünya Gazetesi*, 1 Temmuz 1955

¹⁷⁸ Oran, *a.g.e.*, s.600

¹⁷⁹ Armaoğlu, *a.g.e.*, s.117

¹⁸⁰ *Zafer Gazetesi*, 3 Temmuz 1955, *Dünya Gazetesi*, 3 Temmuz 1955

¹⁸¹ *Dünya Gazetesi*, 9 Temmuz 1955

¹⁸² Oran, *a.g.e.*

¹⁸³ Oran, *a.g.e.*

¹⁸⁴ *Zafer Gazetesi*, 28 Temmuz 1955

Londra Konferansı 29 Ağustos 1955'te çalışmalarına başladı.¹⁸⁵ Dışişleri Bakanı MacMillan görüşlerini açıkladı ve İngiltere'nin NATO ve Bağdat Paktı içinde üslenmiş olduğu görevleri yerine getirebilmesi için Kıbrıs'ta üs bulundurmasının yetmeyeceğini, Ada'nın tümünü elinde bulundurması gerektiğini belirtti.¹⁸⁶ Yunanistan Dışişleri Bakanı Stefanapulos, Ada halkına self-determinasyon hakkının tanınmasının zorunlu olduğunu ama bunun İngiliz askeri gücünün Ada'dan çıkması anlamına gelmediğini, İngiltere'nin bölgedeki stratejik çıkarlarının korunması için askeri üslerin varlığının yeterli olacağını savundu.¹⁸⁷ Türkiye'nin görüşlerini Dışişleri Bakan Vekili Fatin Rüştü Zorlu¹⁸⁸ açıkladı. Zorlu, coğrafi yakınlık, Kıbrıslı Türklerin varlığı, Ada'nın Türkiye ile tarihsel, ekonomik ve kültürel bağlarına değindikten sonra Türkiye açısından Kıbrıs'ın stratejik önemini açıkladı: Kıbrıs'ı elinde bulunduran devletin aynı zamanda Türkiye'nin batısındaki adaları da elinde bulunduruyorsa Türkiye'nin tümü ile çevrelenmiş olacağını, hiçbir devletin kendi güvenliğini ne kadar dost ve müttefik olursa olsun bir başka devlete bütünü ile teslim edemeyeceğini söylemiştir. Zorlu konuşmasını Başbakan Adnan Menderes'in 24 Ağustos'ta belirttiği Türkiye'nin yeni politikasını açıklayarak tamamladı ve Türkiye statükodan memnundur ve korunmasını istemektedir, ama “eğer mevcut durumda bir değişiklik yapılacaksa, en doğru yol Ada'nın eski sahibi Türkiye'ye geri verilmesidir” dedi.¹⁸⁹

Yunan delegasyonu, Kıbrıs sorunundaki “Türk Unsuru”ndan duyduğu şaşkınlığı gizleyemedi ve Zorlu'nun sert üslubu konusunda, her şeyden önce İngiliz hükümetini sorumlu tuttu. Delegeleri Londra'yı terketmekten alıkoyan tek gelişme, MacMillan'ın konferansı önce ikili görüşmeler düzeyinde sürdürme yolundaki önerisi oldu.¹⁹⁰

Böylece İngiltere'nin girişimi ile Kıbrıs sorununun resmi taraflarından bir haline gelen getirilen Türkiye Kıbrıs'a ait ilk kez bir politika oluşturunuyordu. İngiltere'yi değil, Yunanistan'ı karşısına alıyor ve bu yolla dünya kamuoyuna

¹⁸⁵ *Zafer Gazetesi*, 30 Ağustos 1955, *Dünya Gazetesi*, 30 Ağustos 1955

¹⁸⁶ *Zafer Gazetesi*, 31 Ağustos 1955, *Dünya Gazetesi*, 31 Ağustos 1955

¹⁸⁷ *Zafer Gazetesi*, 1 Eylül 1955, *Dünya Gazetesi*, 1 Eylül 1955

¹⁸⁸ 27 Temmuz'da yayınlanan bir kararname ile, Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'nun Dışişleri Bakanlığına, Dışişleri Bakanın Fuat Köprülü'de Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı görevine getirilmiştir. *Zafer Gazetesi*, 28 Temmuz 1955

¹⁸⁹ *Zafer Gazetesi*, 2 Eylül 1955, *Dünya Gazetesi*, 2 Eylül 1955

¹⁹⁰ Güven, *a.g.e.*, 164

İngiltere'nin Ada'dan çıkması halinde sadece Kıbrıslı Rumlar ve Türkler arasında değil, NATO üyesi Yunanistan ile Türkiye arasında da sorun ve çatışma çıkabileceği izlenimi veriyordu.¹⁹¹

6 Eylül'de İngiliz Dışişleri Bakanı Kıbrıs'a ilişkin yeni reform tasarısını açıkladı ve yeni anayasa ile Kıbrıs'ın kendini yönetme aşamasına gelebileceğini bildirdi.¹⁹² Türkiye bu öneriyi reddederek reform konusunda dahi İngiltere'den daha katı bir tutum takınırken, Yunanistan aynı öneriyi Kıbrıs halkının isteklerini yeteri kadar yanıtlamadığı gerekçesi ile karşı çıktı.¹⁹³ Konferans açmaza girmişti ama başarısız bir şekilde dağılmasına Türkiye'de yaşanan bir başka gelişme, 6-7 Eylül olayları neden oldu.¹⁹⁴

Türk hükümeti ve kamuoyu ile milli bir bütünlük göstererek Londra Konferansında kendi görüşleri bakımından bir başarı sağladığı sırada, başta İstanbul, İzmir ve Ankara'da 6-7 Eylül gecesi meydana gelen olaylar Kıbrıs meselesi tarihinin, Türkiye bakımından hatırlanması hoş olmayan acı bir sayfasını teşkil etmiştir.¹⁹⁵ Cumhurbaşkanı Celal Bayar 1 Kasım 1956'da TBMM'nin açılış konuşmasına 6/7 Eylül olayları ile başlamış ve bu olayları 1955 yılının "en mühim vakası" olarak nitelendirmiştir.¹⁹⁶

Londra Konferansı öncesinde kamuoyunun doldurulmaya başlanması ve özellikle bir kısım basının Kıbrıs meselesi üzerinde provokatörce durması¹⁹⁷ sonucunda artan tansiyonla¹⁹⁸ birlikte, 6 Eylül'de saat 13:00'te, devlet radyosunun,

¹⁹¹ Oran, *a.g.e.*, s.602

¹⁹² *Zafer Gazetesi*, 7 Eylül 1955, *Dünya Gazetesi*, 7 Eylül 1955, Öneride, seçilmiş bir çoğunluktan oluşan ve belirli bir kota oranında Türk üyelerinde bulunacağı bir meclis olacaktı. Bakanlıklar-Savunma, dış güvenlik ve iç güvenlik alanları dışında- Kıbrıslılara verilecekti. Meclis, Kıbrıs genel valisinin de onayladığı bir başkan seçecekti. Ayrıca oluşturulacak Tripartite Committee, anayasa önerileri ve üç gücün gelecekteki ilişkileri konusunda danışmanlık yapacaktı. Güven, *a.g.e.*, 165

¹⁹³ *Zafer Gazetesi*, 8 Eylül 1955, *Dünya Gazetesi*, 2 Eylül 1955

¹⁹⁴ *Zafer Gazetesi*, 7 Eylül 1955, *Dünya Gazetesi*, 7 Eylül 1955

¹⁹⁵ Armaoğlu, *a.g.e.*, s.155

¹⁹⁶ *Zafer Gazetesi*, 2 Kasım 1955

¹⁹⁷ 6-7 Eylül 1955'te, İstanbul ve İzmir'de, bu kentlerde yaşayan gayrimüslimlerin mülklerine saldırılmıştı. Dönemin Başbakanı Adnan Menderes'in açıklamasına göre bu olayların sebebi, milliyetçi Türk basınında da ayrıntıları ile haberleştirilen iki gelişmedir:

1. Sözde, Kıbrıslı Rumlar, Kıbrıs'ın Türk azınlığına karşı bir saldırı hazırlığı içindeydi. Bu duruma *Hürriyet* gazetesinin yazı kurulu misilleme tehdidi ile karşılık verdi ve hararetle "İstanbul'da saldıracaklarımız yeteri kadar Rum yaşadığını" vurguladı.

2. *İstanbul Ekspres* adlı akşam gazetesinin 6 Eylül 1955 tarihli bir haberine göre, Mustafa Kemal Atatürk'ün doğduğu Selanik'teki evde bomba patlamıştı. Güven, *a.g.e.*, 3-4

¹⁹⁸ Hasgüder, *a.g.e.*, s.62

Selanik'te Atatürk'ün doğduğu eve yapılan bombalı bir saldırı haberini duyurması ve bu haberin öğleden sonra *İstanbul Ekspres* gazetesinin iki ayrı baskısı ile yayınlanması üzerine olaylar başlamıştır. Aynı gün öğleden sonrası geç vakitlerinde, çeşitli öğrenci birliklerinin ve "Kıbrıs Türktür Cemiyeti"nin çağrısı doğrultusunda, Taksim Meydanı'nda bir protesto mitingi düzenlenmiştir. Bu mitingin ardından, bazı guruplar İstiklal caddesinde bulunan başta Rumlara ait olmak üzere gayrimüslimlere ait işyerlerini camlarını taşlamaya başlamışlardır. Polisin seyirci kaldığı ortamda, kısa sürede Taksim civarındaki gayrimüslimlerin geleneksel ikamet ve iş çevresi olarak bilinen bölgelerde, gayrimüslimlere ait olan, işyerleri, evler, okullar, kiliseler ve mezarlıklarda yıkma, yağma ve yağmalama olayları yapıldı. Yine İstanbul'un bir çok semtinde şiddet olayları meydana geldi.¹⁹⁹

Benzer olaylar aynı gün İzmir'de de yaşandı ve Fuar nedeni ile Konak meydanına çekilmiş olan Yunan bayrağı yakıldı ve yerine İstiklal Marşı eşliğinde Türk bayrağı çekildi, Yunan Konsolosluk binası ile Fuar'daki Yunan pavyonu yakıldı, Yunanlı 6 NATO subayının evleri başta olmak üzere azınlık ve Levanten evleri yağmalandı.²⁰⁰

Ankara'da ağırlıklı olarak yalnızca öğrenci protestoları gerçekleşmiş, ancak şiddet olayları meydana gelmemiştir.²⁰¹

Olaylar üzerine 6 Eylül akşamı trenle Ankara'ya doğru hareket etmekte üzere İstanbul'dan ayrılan Cumhurbaşkanı ve hükümet üyelerinin bir çoğu, derhal geriye döndüler ve "örfi idare" ilan ettiler.²⁰²

6-7 Eylül olaylarının bilançosuna baktığımızda, hangi kaynağın esas alındığına bağlı olarak olaylar sırasında meydana gelen zararlar farklı rakamlara ulaşmakla birlikte resmi bir Türk kaynağına göre²⁰³ 4.214 ev, 1.004 işyeri, 73 kilise, 1 sinagog, 2 manastır, 26 okul ile aralarında fabrika, otel, bar vb. yerlerin bulunduğu 5.317 tesisi saldırıya uğramıştır. Nüfusu yüzde 15'inden fazlasını Rumların oluşturduğu Beyoğlu'nda, 2.293 obje ile en yüksek yıkım oranına

¹⁹⁹ Güven, a.g.e., 14

²⁰⁰ *Zafer Gazetesi*, 7 Eylül 1955

²⁰¹ Güven, a.g.e.

²⁰² *Zafer Gazetesi*, 7 Eylül 1955, *Dünya Gazetesi*, 7 Eylül 1955

²⁰³ Fahri Çoker Dosyası, 6 Eylül Hadiseleri Endeksi, Güven, a.g.e., s.34

ulaşılmıştır.²⁰⁴ Olayların ilk evrelerinde az sayıda hırsızlık olayı olmasına karşılık 6 Eylül gecesinin ilerleyen saatlerinde hırsızlık vakaları çoğalmıştır.²⁰⁵ Yaralıları ile ilgili rakamlar 300 ile 600 arasında değişmekle birlikte, can kayıpları Türk basınında 11 olarak verilmiştir.²⁰⁶

Türk hükümeti 7 Eylülde yayınladığı resmi bildiride olayı büyük bir felaket olarak niteledi ve üzüntülerini bildirdi.²⁰⁷ İçişleri Bakanı Namık Gedik emniyetin başarısızlığı nedeni ile istifa etti.²⁰⁸ Kıbrıs Türktür Cemiyeti kapatıldı, Genel Başkanı Hikmet Bil ve ikinci Başkanı ile idare heyeti üyeleri tutuklandı.²⁰⁹ Bununla birlikte tutuklanan 3000 kişinin büyük bir çoğunluğunu solcu olarak tanınanlar oluşturuyordu. Çünkü hükümet yaptığı resmi açıklamada olayların “Komünistler tarafından” çıkarıldığını duyurmuştu.²¹⁰ Yine Hükümet tarafından yapılan açıklamada, “olaylardan zarar gören vatandaşların maddi zararlarının tamir ve telafisi için hükümetin gerekli tedbirleri alacağı” bildirilmesine²¹¹ karşılık tazminatlar yabancı gözlemciler tarafından “az, bürokratik ve gecikmiş” olarak değerlendirildi.²¹²

Yunan hükümeti Türkiye’yi protesto ederken,²¹³ Yunan basını ve Yunan adli makamları olayların Türk resmi makamlarınca planlandığını ileri sürüyordu.²¹⁴ İki ülke arasında gerginleşen ilişkileri normalleştirmek amacıyla 24 Ekim’de İzmir’de Yunan konsolosluğuna törenle Yunan bayrağı çekildi. NATO karargahında bulunan Yunan subaylarının üniformalarına karşı gösterilen saygısızlığın manen tamiri amacı ile İzmir orduvinde bir tören yapıldı.²¹⁵

6-7 Eylül olaylarının sorumluları konusu açıklığa kavuşmuş olmamakla birlikte, Başbakan Adnan Menderes, Selanik’te Atatürk’ün doğduğu eve yapılan bombalı bir saldırı haberinin Türk halkını öfkелendirdiğini ve spontane bir biçimde

²⁰⁴ Güven, a.g.e., s.36

²⁰⁵ a.g.e., s.36,37

²⁰⁶ a.g.e., s.37

²⁰⁷ *Zafer Gazetesi*, 8 Eylül 1955

²⁰⁸ *Zafer Gazetesi*, 11 Eylül 1955

²⁰⁹ *Zafer Gazetesi*, 9 Eylül 1955

²¹⁰ *Dünya Gazetesi*, 9 Eylül 1955, *Zafer Gazetesi*, 12, 13 Eylül 1955

²¹¹ *Zafer Gazetesi*, 10 Eylül 1955, *Dünya Gazetesi*, 8,9 Eylül 1955

²¹² Güven, a.g.e., s.50

²¹³ *Dünya Gazetesi*, 8 Eylül 1955

²¹⁴ *Dünya Gazetesi*, 8 Eylül 1955, *Zafer Gazetesi*, 20,21,22 Aralık 1955, 15 Mart 1956 *Dünya Gazetesi*, 5 Temmuz 1956

²¹⁵ *Zafer Gazetesi*, 25 Ekim 1955

Rum azınlığa saldırıldığını ilan etti. Birkaç gün sonra hükümet açıklamasını tekrar gözden geçirdikten sonra değiştirdi; buna göre, olaylar Türk komünistler tarafından planlanmış ve hayata geçirilmişti. Olayları, 9 Eylül 1955'te 2000'in üzerinde insanın "komünist" görüşlerinden dolayı tutuklanması izledi.²¹⁶ Yunanistan'da yapılan soruşturmada da, Atatürk'ün evine konulan ses bombasının MİT'te görevli olduğu söylenen Batı Trakyalı Oktay isimli bir öğrenci (daha sonra Valilik yapacaktır) tarafından Türk konsoloslukundaki bahçıvan olarak çalışan görevliye verdiği ortaya çıktı.²¹⁷

6-7 Eylül olayları iki açıdan önemli sonuç doğurmuştur. Bunlardan ilki Türk-Yunan ilişkilerinde gölgelenen dostluğun bir daha gerçek anlamda kurulamamsıdır ki bunun ilk işaretleri Balkan Paketi'nin daha doğarken ölü bir girişim olmasıyla verilmiştir.²¹⁸ İkinci önemli sonuç, saldırıların sonucunda Türkiye, üçüncü güç olarak Kıbrıs çatışmasına dahil edilmiş, böylece statükonun korunması -yani Ada'daki İngiliz egemenliğinin sürmesi- daha olası hale gelmiştir.

6-7 Eylül olaylarının İngiliz hükümeti için sağladığı yarar ise, saldırıların hemen ardından Amerikalıların İngilizler lehine değişen Kıbrıs politikası olmuştur.²¹⁹

Yunanistan'ın Kıbrıs'ı genel kurulun gündemine sokma başvurusu BM'de 1955'te reddedildi.²²⁰ 6-7 olaylarında Atina ile Ankara arasındaki ilişkilerin kopma noktasına gelmiş olması da göz önüne alındığında tüm bu gelişmelerin Kıbrıs'a olumsuz yansımaları kaçınılmazdı. EOKA eylemlerini arttırırken Türkiye'nin taraf olmasından sonra güçlenen Kıbrıs Türk toplumu da harekete geçti. Küçük'ün liderliğini yaptığı KTMBP Kıbrıs Türk'tür partisi adını aldı²²¹ ve ilk direniş örgütü olan "Volkan" kuruldu. Volkan halka dağıttığı bildirilerde, eğer EOKA Türk toplumuna, Türk görevli ve polisleri saldıracak olursa derhal karşılık vereceğini duyurdu. İngiliz yönetiminde polislerin genellikle Türk'lerden seçildiği ve EOKA'nın İngiliz yönetimini temsil eden polisleri hedef aldığı düşünülecek olursa,

²¹⁶ Güven, *a.g.e.*, s.4, 77, 165, 166

²¹⁷ Oran, *a.g.e.*, s. 601, Ayrıca bkz. *Zafer Gazetesi*, 20 Aralık 1955,

²¹⁸ Oran, *a.g.e.*, s.602

²¹⁹ Güven, *a.g.e.*, s.177

²²⁰ Armaoğlu, *a.g.e.*, 175-176-177-178

²²¹ *Dünya Gazetesi*, 11 Ağustos 1955

bu kadar, toplumlar arası çatışmaların şiddetleşeceğini ve yaygınlaşacağını anlamına geliyordu.²²²

Makarios, yeni Vali Mareşal John Harding'le yaptığı görüşmelerde uzlaşmaz bir toplum sergiledi. İngiltere'nin ilke olarak önce self determinasyon hakkını kabul ettiğini açıklamasını daha sonra kendini yönetmenin koşullarını konuşulabileceğini ileri sürdü, Türk hükümetinin görüşmelerde bulunmasına karşı çıktı. Valinin yetkilerinin sınırlandırılıp kurulacak hükümetin yetkilerinin arttırılmasına ilişkin konularda ısrarcı davrandı ve EOKA militanlarının hepsine af istedi.²²³ İngiliz yönetimi, Makarios'u anayasal reformun önündeki tek engel olarak düşünmeye başladı ve EOKA'yla ilişkilerini gerekçe göstererek Makarios'u 9 Mart 1956'da Seychelles adalarına sürgüne gönderdi.²²⁴

Makarios'un sürgüne gitmesinden sonra, Yunanistan'da ve Kıbrıs'ta olayı protesto eden gösteriler düzenlendi ve EOKA şiddet eylemlerini arttırdı.²²⁵ Türk toplumu bu eylemleri kendisine yönelik olarak algılamaya başlamıştı. Kıbrıslı Türk liderler Ankara'yı ziyaret ederek, durumun vahameti hakkında bilgi veriyor ve yardım istiyorlardı.²²⁶ Harding'in sert önlemleri sorun çözmekten uzaktı ve Londra'da muhalefetin eleştirilerine neden oluyor, niçin Ada'ya Self determinasyon ilkesinin uygulanmadığı sorgulanıyordu.²²⁷

Harding'in önlemlerinin sorunu çözmeye yetmeyeceği anlaşıncaya²²⁸ İngiltere politika değişikliğine gitti.²²⁹ Temmuz 1956'da Lord Radcliffe²³⁰ bir anayasa uzmanı

²²² Gazioğlu, *Enosise Karşı Taksim ve Eşit Egemenlik*, s.181

²²³ *Zafer Gazetesi*, 21 Ocak 1956, 8 Şubat 1956, 5 Mart 1956, *Dünya Gazetesi*, 11, 17, 21, 24, 27, 28, 29,31 Ocak 1956, 2, 4, 5, 12, 16, 21, 23, 24, 27, 28, 29 Şubat 1956, 2, 4, 7 Mart 1956, Ayrıca bkz. Gazioğlu, *Enosise Karşı Taksim ve Eşit Egemenlik*, 137-146

²²⁴ *Zafer Gazetesi*, 10, 13, 16 Mart 1956, *Dünya Gazetesi*, 10, 13, 15 Mart 1956

²²⁵ *Zafer Gazetesi*, 11, 13, 15, 17, 18, 22, 23, 30 Mart 1956, 2 Nisan 1956, 9, 10, 11, 20, 22, 25 Mayıs 1956, 1, 9 Haziran 1956, *Dünya Gazetesi*, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 22, 23, 27, 28, 29 Mart 1956, 2, 3, 4, 10, 12, 13, 18, 21, 24, 25, 26, 29 Nisan 1956, 2, 9, 11, 12, 15, 18, 20, 21, 22, 24, 29, 31 Mayıs 1956, 1,3 5, 6, 7, 19 Haziran 1956

²²⁶ *Dünya Gazetesi*, 28 Mart 1956, *Zafer Gazetesi*, 30 Mart 1956 Ayrıca bkz. Gazioğlu, *a.g.e.*, 175-176

²²⁷ *Zafer Gazetesi*, 16 Mayıs 1956

²²⁸ Avam Kamarasında yazılı bir soruya cevap veren Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd, EOKA'nın şimdiye kadar sebep olduğu can kayıpları konusunda şu rakamları vermiştir : İngiliz Kuvvetleri : 39 ölü, 154 yaralı , İngiliz Polisi : 1 Ölü, 6 yaralı , Kıbrıs Rum Polisi : 9 ölü, 21 yaralı , Kıbrıs Türk Polisi: 7 ölü, 17 yaralı , Kıbrıslı Sivil Rumlar : 44 ölü, 74 yaralı , Kıbrıslı Sivil Türkler : 1 ölü, 22 yaralı , Tedhişçilerden : 13 ölü, 19 yaralı, 103 esir. *Dünya Gazetesi*, 28 Mart 1956

²²⁹ *Zafer Gazetesi*, 8 Temmuz 1956, *Dünya Gazetesi*, 7, 8 Temmuz 1956

²³⁰ *Dünya Gazetesi*, 13 Temmuz 1956

olarak görüşmeler yapmak üzere Ada'yı ziyaret etti²³¹ ama yeni anayasanın hazırlık çalışmalarına katılacak hiçbir Rum muhatap bulamadı.²³² Makarios'un sürgüne gidişinden sonra Kıbrıs Rum toplumunun liderliği EOKA'nın eline geçmişti ve EOKA Makarios dönünceye dek İngiliz yönetimiyle görüşmeyi reddediyordu.²³³ Taraflar arasında tüm görüşmeler kesilmiş ve yönetim sert uygulamalarını arttırmıştı.²³⁴ Bununla beraber tedhişçiliği idare eden EOKA birdenbire gerçekte örgütün eylemlerinin her türlü çözümü olanaksızlaştırdığını söyleyen İngiliz yönetiminin içtenliğini sınamak için 17 Ağustos 1956'da tek taraflı ateşkes ilan ettiğini açıkladı.²³⁵ Ancak İngiliz yönetimi tutumunu değiştirmede ve Vali Harding 22 Ağustos akşamı yayınladığı bir bildiri ile bütün tedhişçileri kayıtsız şartsız teslim olmaya davet etti.²³⁶ 1956 Süveyş hareketi planlanıyordu ve Kıbrıs stratejik olarak hayati bir öneme sahipti.²³⁷ İngiltere'nin politikasını değiştirmemesi üzerine Ağustos ayında EOKA yeniden eylemlerine başladı.²³⁸

Süveyş hareketinin İngiltere açısından başarısızlığı Kıbrıs'ın kaderinde de bir dönüm noktası oldu. İngiltere bu harekattan sonra bölgedeki etkin güç olma konumunu yitirdi²³⁹ ve 1957 Eisenhower Doktrini ile bölgede batını çıkarlarını kollama görevini ABD'ye devretti artık Kıbrıs'ın İngiltere için stratejik değeri azalmıştı,²⁴⁰ Adada İngiliz üstlerinin bulunması askeri açıdan yeterli hale gelmişti.²⁴¹

19 Aralık 1956'da Atina ve Ankara'yı ziyaret etmiş olan İngiliz Müstemlekeler Bakanı Lennox-Boyd bir açıklama yaparak, self determinasyon ilkesinin Kıbrıs'a uygulanmasını İngiliz hükümetinin kabul ettiğini bildiriyor ama hemen arkasından bu hakkın uygulanması sırasında Kıbrıslılara sunulacak seçenekler arasında Ada'nın bölünmesinin de yer aldığının bilinmesi gerektiğini ekliyordu.²⁴²

²³¹ *Zafer Gazetesi*, 14 Temmuz 1956, *Dünya Gazetesi*, 15 Temmuz 1956

²³² *Dünya Gazetesi*, 16 Temmuz 1956

²³³ *Dünya Gazetesi*, 22, 23 Mart 1956

²³⁴ *Dünya Gazetesi*, 30, 31 Temmuz 1956, *Dünya Gazetesi*, 15 Temmuz 1956

²³⁵ *Zafer Gazetesi*, 18 Ağustos 1956, *Dünya Gazetesi*, 18 Ağustos 1956

²³⁶ *Zafer Gazetesi*, 23 Ağustos 1956, *Dünya Gazetesi*, 23 Ağustos 1956

²³⁷ Armaoğlu, a.g.e., s.262

²³⁸ *Zafer Gazetesi*, 25 Ağustos 1956, *Dünya Gazetesi*, 24,29 Ağustos 1956

²³⁹ Hasgüder, a.g.e., s.57

²⁴⁰ Oran, a.g.e.

²⁴¹ Hasgüder, a.g.e., s.57

²⁴² *Zafer Gazetesi*, 20 Aralık 1956, *Dünya Gazetesi*, 20 Aralık 1956

Aslında İngiltere, yönetiminden vazgeçtiği tüm ülkelerde izlediği politikayı Kıbrıs'ta da uyguluyordu: Böyle ve yönet!

Koloniler bakanının bu açıklamayı yaptığı gün Lord Radcliffe de Ada'da yeni anayasa tasarısını açıklıyordu: 36 üyeli yasama organında Kıbrıslı Türklere ve valiye 6 kişilik bir kontenjan bırakılarak Kıbrıslı Rumların çoğunluğu oluşturmaları kabul ediliyor; savunma, kamu güvenliği ve dış ilişkiler konusunda valinin yetkili olması öngörülüyor; İngiltere'nin uluslar arası yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için gerektiğinde Ada'yı üst olarak kullanmasını sağlayıcı yükümler getiriliyordu.²⁴³

Sürgünde bulunan Makarios tasarımı incelemeyi reddederken, Yunanistan koloni yönetimini sürdürmeye devam ettirecek bir biçimde kaleme alınmış olan bu tasarının nihai çözüm getirmekten uzak olduğunu bildiriyordu. Türkiye'nin tutumu ise dikkat çekicidir; müstemlekeler bakanını Ada'nın bölünebileceğine dair yaptığı açıklamayı son derece olumlu karşılayan Türk hükümeti, Radcliffe'in anayasa tasarısını nihai çözümü sağlayacak hareket noktalarını içerdiğini söyleyerek inceleyeceğini duyuruyordu.²⁴⁴ Türkiye'nin olumlu yaklaşımının altında yatan temel neden Kıbrıs politikasında yaptığı değişiklikti. Ankara adaya yönelik ikinci kez bir politika oluşturuyor ve taksim tezini savunmaya başlıyordu.²⁴⁵

Taksim yani Ada'nın Türkiye ile Yunanistan arasında bölünmesi düşüncesini aslında Ankara'da çıkan Forum dergisi 15 Temmuz 1955'de ortaya atmıştı.²⁴⁶ Daha sonra, Yunanistan Dışişleri Bakanı Averof, Atina'daki Türkiye büyükelçisi Settar

²⁴³ *Dünya Gazetesi*, 20 Aralık 1956, *Zafer Gazetesi*, 20 Aralık 1956

²⁴⁴ *Dünya Gazetesi*, 20, 21 Aralık 1956

²⁴⁵ Armaoğlu, a.g.e., s.279, Fahir Armaoğlu'na göre; 1956 Aralık ayında Türk hükümeti taksim tezini benimsemekle kendisini aynı zamanda güç bir duruma sokmuş oluyordu. Çünkü, Türk hükümeti 1954'ten beri Kıbrıs'ta statükonun korunması için mücadele etmiş, statükonun değişmesi ihtimaline şiddetle karşı gelmiş ve bu görüşüne destek olarak da, statükonun değişmesi halinde Ada'nın Türkiye'ye iadesi gerektiğini adeta bir tehdit olarak kullanmıştı. Halbuki şimdi taksim tezini benimsemekle, bu görüşten birden bire geri adım atıyor ve sonuçta statükonun değişmesini savunmuş oluyordu. Armaoğlu, a.g.e., s.291 İşin ilgi çeken en önemli yanı, bu değişikliğin, doğrudan doğruya Başbakan Adnan Menderes'in kendi inisiyatifi ile yapması idi. Halbuki ortada iktidar partisi Meclis Gurubu'nun 12 Temmuz 1956 beyannamesi vardı. Ve Başbakan'ın 20 ve 28 Aralık açıklamaları bu beyannamede belirtilmiş olan esaslardan ayrılmıştı. Muhalefet, hükümetin bu şekil davranışı üzerine 1957 yılında geri durmaktan kalmayacak ve iktidar partisini sürekli eşleştirecektir. Nihayet 1957 yılının ortalarında hükümet taksim tezini DP Meclis Gurubu'na tasdik ettirecektir. Armaoğlu, a.g.e., s.288

²⁴⁶ Forum Dergisi, *Kıbrıs! Kıbrıs! Kıbrıs!*, III, 32, Ankara, 1955, s. 6-7-8

İlksel’le yaptığı görüşmede taksim düşüncesini açmış ama Türk hükümeti Yunanistan’dan gelen bu teklife de sıcak bakmamıştı.²⁴⁷

Türkiye başlangıçta uzak durduğu taksim düşüncesine 19 Aralık’ta İngiltere’den yapılan açıklamadan sonra daha sıcak bakmaya başladı. Başbakan Menderes 28 Aralık’ta TBMM’de yaptığı konuşmada taksim tezini açıkladı ve hükümetlerinin yeni politikasının taksim olduğunu bildirdi.²⁴⁸ Muhalefet lideri İnönü’de bu tezi destekledi.²⁴⁹ Bu tarihten sonra, Türk kamuoyu taksim tezini benimsedi ve daha önce Türk kamuoyunda yerleşmiş olan “Ya Kıbrıs Ya Ölüm” sloganı yerini “Ya taksim Ya ölüm” sloganına bıraktı ve Kıbrıs’a ilişkin yapılan toplantı gösterilerde bu tek slogan haline geldi.²⁵⁰

İngiltere Kıbrıs’a ilişkin anayasa tasarıları hazırlarken ve taraflar arasında taksim tezi tartışılırken, Yunanistan sorunu uluslararasılaştırma politikasını sürdürüyordu. 1956 yılında yeniden BM’ye başvurarak Kıbrıs’a self determinasyon hakkının tanınması konusunun gündeme alınmasını istedi.²⁵¹ 12 Ekim 1956’da İngiltere’de Kıbrıs’ta terör eylemlerini desteklediği gerekçesiyle Yunanistan’ı BM’ye şikayet etti.²⁵² İki başvuru birleştirilerek tek bir gündem maddesi haline getirildi ve 18 Şubat 1957’de tartışılmaya başladı.²⁵³ Sonunda, Hindistan’ı karar tasarısı 57 olumlu, 1 çekimser oyla kabul edildi. Buna göre, genel kurul Kıbrıs sorununun çözümünü bir barış ve ifade serbestisi ortamının bulunmasını gerektirdiği kanısına vararak, barışçı, demokratik ve adil bir çözüm bulunmasını arzu ediyor ve bu amaca yönelik görüşmeleri başlaması ve devam etmesini ümit ediyordu.²⁵⁴

BM’nin kararını Türk tarafı son derece olumlu değerlendirdi. Ankara’ya göre, BM Türkiye’nin Kıbrıs sorununa taraf ve Kıbrıs Türk toplumunun eşit hak sahibi bir birim olduğunu resmen tanımış ve Enosis tezini reddetmiştir.²⁵⁵ Oysa Atina’nın karar değerlendirmesi tümüyle farklıydı. Atina’ya göre, kararda sözü edilen barışçı, demokratik ve adil bir çözüme yönelik görüşmelerin İngiltere ve Kıbrıs halkı

²⁴⁷ *Zafer Gazetesi*, 8 Temmuz 1958

²⁴⁸ *Zafer Gazetesi*, 29 Aralık 1956, *Dünya Gazetesi*, 29 Aralık 1956

²⁴⁹ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 298,299

²⁵⁰ Oran, *a.g.e.*, s.604

²⁵¹ *Zafer Gazetesi*, 14 Mart 1956, 14 Haziran 1956, *Dünya Gazetesi*, 14 Mart 1956, 14 Haziran 1956

²⁵² Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 307

²⁵³ *Zafer Gazetesi*, 19 Şubat 1957, *Dünya Gazetesi*, 19 Şubat 1957

²⁵⁴ *Dünya Gazetesi*, 27 Şubat 1957

²⁵⁵ *Zafer Gazetesi*, 28 Şubat 1957, *Dünya Gazetesi*, 28 Şubat 1957

arasında yapılması gerekiyordu. Kendi tezini BM’de taraf bulamadığını anlayan Yunanistan politikasını değiştiriyordu. Kendisinin de soruna taraf olmadığını ileri sürerek Türkiye’yi söz sahibi olmaktan çıkarmak üzere, sorunun İngiltere ve Kıbrıs halkı arasındaki bir uyuşmazlık olarak nitelemeyi tercih ediyordu.²⁵⁶

İngiltere’de o güne dek Kıbrıs sorununun kendi iç işi olduğunu iddia ederken, artık uluslararası niteliğini vurgulamaya başlamıştır. Kıbrıs’ta edinilecek üslerle yetinecek olan İngiltere, iç politikada başına dert olan ve hem maddi, hem manevi kayıplara yol açan Kıbrıs sorunundan kurtulmak istiyordu.²⁵⁷ Bu arada ABD’de sorunun NATO ittifakı çerçevesinde çözümlenebileceğini açıkladı.²⁵⁸

Süveyş başarısızlığından sonra istifa eden başbakan Eden’ın yerine gelen MacMillan hükümeti Mart 1957’de Makariosun sürgün kararını kaldırdı.²⁵⁹ ABD Kıbrıs’ta ortamı yumuşattıktan sonra NATO çerçevesinde üçlü görüşmelerin başlatılması için adım attı. ABD’nin desteklediği formül, İngiltere’nin üstlerinin garantiye alınması koşuluyla bağımsızlığı.²⁶⁰ Ancak, BM’den başka bir örgütün desteğini istemeyen Makarios bu formüle karşı çıkıyor ve Yunan hükümetinin tutumunu da etkiliyordu.²⁶¹

Taksim tezini benimsemiş olan Türkiye ve dolayısıyla Kıbrıs Türk toplumu da ABD’nin önerdiği bağımsızlık formülüne karşı çıkıyorlardı.²⁶² 1957 yılında, seçim atmosferine giren ve partilerin propagandaya yönelik açıklamalar yaptıkları Türkiye’de Kıbrıs konusu ve Yunan karşıtlığı her gün işlenen bir tema haline gelmişti.²⁶³ Bu genel olumsuz hava İstanbul’daki Rum azınlığa yöneliyordu. Patrik Athinagoras, yapılan eleştiriler yerine 15 Nisan 1957 de bir açıklama yaparak, Türk vatanına bağlı olduğunu ve bir din müessesesi olan Patrikhanenin tamamen siyasi bir mesele olan Kıbrıs işiyle ilgilenmediğini vurgulamak zorunda kaldı.²⁶⁴ Bu açıklamadan sonra Patrik’e yönelik eleştiriler Makarios’u kınamadığı gerekçesiyle

²⁵⁶ Armaoğlu, *a.g.e.*, s. 329

²⁵⁷ Oran, *a.g.e.*, s.605

²⁵⁸ *Zafer Gazetesi*, 21 Mart 1957

²⁵⁹ *Zafer Gazetesi*, 29 Mart 1957

²⁶⁰ *Zafer Gazetesi*, 14 Temmuz 1957, Ayrıca bkz. Oran, *a.g.e.*, s.605

²⁶¹ *Dünya Gazetesi*, 26 Haziran 1957

²⁶² *Dünya Gazetesi*, 13, 15 Temmuz 1957

²⁶³ *Zafer Gazetesi*, 14, 15, 20, 21, 22, 23 Ekim 1957, 27 Ekim günü seçimler yapılmış ve DP büyük bir çoğunlukla seçimi kazanmıştır. Armaoğlu, *a.g.e.*, s.380

²⁶⁴ *Zafer Gazetesi*, 15 Nisan 1957, *Dünya Gazetesi*, 15 Nisan 1957

daha da arttı.²⁶⁵ Yine bugünlerde, 18 Nisan 1957'de New York Valisi Harriman'ın, Makarios'u New York'a davet etmesi; basında, siyasi partiler çevrelerinde, gençlik teşekküllerinde ve bütün yurttaki sert tepkilere neden oldu.²⁶⁶

Bu arada, Yunanistan BM'ye 12 Temmuz 1957'de yeni bir başvuruda bulundu.²⁶⁷ BM'de 9-12 Aralık tarihleri arasında BM Siyasi Komisyonunda tartışılan Kıbrıs meselesi 12 Aralık'ta oylamaya konu ve Yunanistan'ın ikinci karar tasarısı 20 aleyhte ve 25 çekimsere karşı 33 oyla kabul edildi.²⁶⁸ Bu Yunanistan için bir zaferdi. Çünkü Yunanistan üç yıl uğraştıktan sonra, nihayet self determinasyon prensibini BM kararına sokmaya muvaffak olmuştu. Bu sonuç üzerine BM Genel Kurulu 14 Aralık'ta meseleyi müzakere etmiş ve Siyasi Komisyonunda kabul edilen Yunan karar tasarısı üzerine yapılan oylama yeterli sayıyı sağlayamadıysa da Türkiye, taksim tezinde ısrar ettikçe Yunanistan'a karşı puan kaybettiğini fark etti.²⁶⁹

1957 sonundan itibaren İngiltere, Kıbrıs sorununun çözümü için arka arkaya planlar ortaya attı. Bunlardan ilki, 3 Aralık'ta Ada'ya vali olarak giden Hugh Foot'un kendi adıyla anılan planıydı.²⁷⁰ Türkiye, planda belirtilen Makarios'un Ada'ya dönmesine izin verilmesi ve olağanüstü durumun kaldırılmasını uygun bulmayarak planı tümüyle reddetti, Yunanistan ise Türkiye'nin eşit taraf yapılmasına ve nihai çözüm getirilmemesine karşı çıkınca planının uygulanamayacağı belli oldu.²⁷¹

Bunun üzerine İngiltere, 19 Haziran 1958'de MacMillan planını ortaya attı.²⁷² MacMillan planına göre, Ada'nın statüsü 7 yıl değiştirilmeyecek yani İngiliz egemenliği sürecekti. Bu sürenin bitiminde, eğer Türkiye ve Yunanistan işbirliğini sürdürmeye razı olurlarsa İngiltere, askeri üsler ve olanaklar kendisine bırakılma koşuluyla egemenliği müttefikleri Türkiye ve Yunanistan'la paylaşmaya hazırды.²⁷³

Plan tüm taraflarca reddedildi. Makarios ve Yunanistan taksime, Küçük-Denktaş ikilisi ile Türkiye ise Enosis'e yol açabileceğini düşündükleri için planı

²⁶⁵ Armaoğlu, a.g.e., s. 344,345,346

²⁶⁶ *Zafer Gazetesi*, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 27,28 Nisan 1957

²⁶⁷ *Dünya Gazetesi*,13 Temmuz 1957

²⁶⁸ *Dünya Gazetesi*, 13 Aralık 1957, *Zafer Gazetesi*, 14 Aralık 1957

²⁶⁹ *Zafer Gazetesi*, 16 Aralık 1957, *Dünya Gazetesi*, 16 Aralık 1957

²⁷⁰ *Zafer Gazetesi*, 4 Aralık 1957

²⁷¹ Oran, a.g.e., s.606

²⁷² *Zafer Gazetesi*, 20 Haziran 1958

²⁷³ *Zafer Gazetesi*, 20 Haziran 1958

kabul etmediler.²⁷⁴ Bu sırada Türkiye ve Kıbrıs'ta yaşanan gelişmeler çözümü giderek zor hale getiriyordu: Türkiye'de “Ya taksim Ya ölüm” mitingleri düzenleniyor, kendisini harekete geçirdiği kamuoyu hükümeti yeni politikalar karşısında hareket alanını sınırlıyordu. Çözüm imkansızlaştıkça, Kıbrıs'taki Rum-İngiliz karşıtlığı Rum-Türk karşıtlığına dönüşüyordu.²⁷⁵

Bu duruma 1 Ağustos 1958 de kurulan Türk Mukavemet Teşkilatını (TMT)²⁷⁶ katkısı bulunduğunu da söylemek gerekir. Türkiye'den alınan gizli askeri ve ekonomik destekle kurulan TMT, EOKA saldırısına karşı Kıbrıs toplumunun direniş örgütü olma amacıyla kurulduğunu ileri sürmekle birlikte, dile getirilmeyen bir başka amaca daha hizmet etti: taksim çözümünü kabul ettirebilmek üzere Kıbrıslı Türklerle Rumların bir arada yaşamalarının olanaksızlığını göstermek için iki toplum arasındaki şiddet eylemlerini arttırmak.²⁷⁷

MacMillan'ın 15 Ağustos 1958'de değişikliğe uğrattığı tasarı, Türkiye'nin de Kıbrıs'ın idaresinde söz sahibi olması, ayrı yerel yönetimlerin varlığı nedeni ile Kıbrıslı Rumlar ve Yunanistan tarafından reddedildi.²⁷⁸ Bununla birlikte, plan Türkiye'nin kabul ettiği taksim tezini geriletmiş olmasına rağmen Ankara tarafından kabul edildi.²⁷⁹ Türkiye bu yeni planı kabul ettikten sonra, Burhan Işın'ın Türkiye'nin temsilcisi olarak tayin etti ve Kıbrıs'a yolladı.²⁸⁰ Yunanistan, Kıbrıs'ta Türk-İngiliz işbirliğinin başlaması ve İngiltere'nin 1 Ekim 1958 tarihinde yeni planı uygulama kararlılığını başarısız kılmak için yeniden EOKA'yı harekete geçirdi ve yeniden başlatılan şiddet eylemleri özellikle sivilleri hedef almaya başladı.²⁸¹ TMT'nin de EOKA tarafından tehlike ve taarruza maruz kalınmadıkça tedhiş

²⁷⁴ Oran, *a.g.e.*

²⁷⁵ *Zafer Gazetesi*, 9, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 Haziran 1958, 2, 3, 5, 6 Temmuz 1958

²⁷⁶ Kıbrıs Türk'ünün Rumlara karşı mücadelesini daha etkin bir şekilde sürdürebilmesi için, Türkiye'den desteklenen, daha kapsamlı ve güçlü yeni bir yer altı örgütünün kurulmasına ihtiyaç duyulmuş ve bu maksatla Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT) 1 Ağustos 1958 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti izni ile Genel Kurmay Özel Harp Dairesi subayları tarafından, Kıbrıs Türk Toplum liderlerinin yardımı ile kurulmuştur. İsmail Tansu, *Aslında Hiç Kimse Uyumuyordu*, İstanbul, 2001, s.15

²⁷⁷ Mehmet Hasgüder, *Kıbrıs'ta Enosis ve Taksim in İflası*, 1998, Ankara, 125, 126

²⁷⁸ *Zafer Gazetesi*, 20 Ağustos 1958

²⁷⁹ *Zafer Gazetesi*, 26 Ağustos 1958

²⁸⁰ *Zafer Gazetesi*, 30 Eylül 1958

²⁸¹ *Zafer Gazetesi*, 23, 24, 25, 27 Ağustos 1958, 4, 12, 13, 14, 19, 25, 29, Eylül 1958

hareketlerine başvurulmayacağını bildirmesine²⁸² karşılık EOKA'nın Eylül ortalarından itibaren Türkleri hedef alması üzerine²⁸³ TMT'nine de aynı biçimde karşılık vermesi üzerine hem toplumlar arası çatışmalar hem de İngiliz yönetiminin sert politika uygulamaları arttı.²⁸⁴

İngiltere, Yunanistan'ın bu olumsuz tavrı karşısında, 1 Ekim 1958 tarihinde MacMillan planını resmen yürürlüğe koymuştur. Plan gereğince bir Türk temsilcisi fiilen göreve başlamıştır. Türkiye'nin ve Kıbrıs Türk toplumunun Kıbrıs mücadelesinde önemli bir dönüm noktasıdır. Böylelikle Türkiye, fiilen Kıbrıs idaresinde söz sahibi olmuştur.²⁸⁵

Kıbrıs sorununda yaşanan kilitleme en çok soğuk savaş ortamında batı ittifakının lideri ABD'yi rahatsız ediyordu: Toplumlar arası çatışmaların artması hızla bir Türk-Yunan çatışmasına doğru ilerliyor, bu ise NATO'nun güney kanadının zayıflaması ve SSCB'nin bölgede güçlenmesi tehlikesine yol açıyordu. MacMillan planını başarısızlığa uğraması üzerine Washington bağımsızlık formülü konusunda Ankara ve Atina'da girişimlerde bulunmaya başladı. Yunanistan'ın gerek Grivas, gerekse Makarios'u ikna etmek için yaptığı girişimler başarılı oldu ve Eylül 1958'de başpiskopos bağımsızlık çözümüne yeşil ışık yaktı.²⁸⁶

Makarios gerçekçi bir durum değerlendirmesi yaparak taksimi Türklere bir daha geri alınamayacak haklar verilmesini önlemek üzere bağımsızlık çözümünü onaylamıştı. Makarios'a göre, önce bir self government dönemi olacak, daha sonra Türkiye'yle de Yunanistan'la da bağlı olmayan bağımsız Kıbrıs devleti kurulacaktı ve bu bağımsızlık BM garantisi altında korunacaktı. Kıbrıslı Türklere azınlık hakları tanıyacak olan bu ikili devlet İngiliz uluslar okulu içinde yer alacaktı.²⁸⁷

²⁸² *Zafer Gazetesi*, 27 Ağustos 1958

²⁸³ Armaoğlu, a.g.e., s.488

²⁸⁴ Oran, a.g.e., s. 607

²⁸⁵ M.Ali Gemuhluoğlu, *Kıbrıs Sorunu(1960-1974)*, (Gazi Ü. Sos. Bil. Enst. Basılmamış Y.Lisans Tezi), Ankara, 1990, s.25

²⁸⁶ Oran, a.g.e.

²⁸⁷ Armaoğlu, a.g.e., s.488-489

Türkiye Makarios'un kabul ettiği biçimiyle bağımsızlık çözümüne sert tepki gösterdi ve Kıbrıslı Türklerin azınlık statüsüne düşürmelerinin kabul edilemeyeceğini bildirdi.²⁸⁸

Kıbrıs meselesi bütün bu gelişmeleri geçirirken, Yunanistan esasen BM kozunu elinde tutmaktaydı. İngiltere'nin 16 Ağustos planını açıkladığı aynı gün, Yunanistan'da BM'ye başvurarak, Kıbrıs meselesinin Genel Kurulun 13. toplantı gündemine sokulmasını istedi.²⁸⁹ 25 Kasım-5 Aralık tarihleri arasında yapılan görüşmeler sonunda BM genel kurulu birinci komitesinden, Kıbrıs konusunda ilgili üç hükümetle Kıbrıs temsilcilerinin katılacakları bir konferans kararı çıktı.²⁹⁰ Zorlu ve Averof'da bu konuda çaba gösterme sözü verdiler.²⁹¹ 16-18 Aralık tarihlerinde toplanan NATO toplantısında taraflar Enosis ve taksim tezlerini terk ettiklerini açıkladılar.²⁹² Gerçekte NATO'nun güneydoğu kanadında ortaya çıkabilecek bir çatlağın Moskova'ya yarayacağını değerlendiren ABD, oluşabilecek bu kötü durumu önlemek için devreye girmiş, Menderes ve Karamanlis hükümetleri üzerinde çözüm için ısrarlı davranarak iki tarafın bağımsızlık formülünü kabul etmesini sağlamıştır.

Böylece, NATO'nun genel çıkarları söz konusu olduğunda, ulusal çıkarlarını NATO çıkarlarıyla özdeş algılayan iki hükümette ulusal bir dava konusunda ulusal parlamentolarca onaylanmış resmi politikalardan vazgeçebilmişlerdi.²⁹³ Bağımsızlık formülünün kabul edilmesi ile birlikte Zürih ve Londra Antlaşmaları hazırlanmıştır.

Ocak 1959 boyunca Türk ve Yunan diplomatlar arasında bağımsız Kıbrıs Cumhuriyetinin kurulmasının ayrıntılarıyla ilişkili görüşmeler yapıldı.²⁹⁴ Hazırlıklar tamamlandıktan sonra Menderes, Karamanlis, Zorlu ve Averof 6 Şubat 1959'da Zürih'te bir araya geldiler.²⁹⁵

Zürih görüşmeleri sırasında toplantının dağılma noktasına gelmesine yol açan anlaşmazlık, Türkiye'nin ortak bir komutanlık kurulması, Ada'da üs edinmek istemesi ve adada bulundurulacak Türk askerlerinin sayısının artırılması konularında

²⁸⁸ *Zafer Gazetesi*, 22 Kasım 1958

²⁸⁹ Armaoğlu, *a.g.e.*, s.496

²⁹⁰ *Zafer Gazetesi*, 6 Aralık 1958

²⁹¹ *Zafer Gazetesi*, 7 Aralık 1958, Armaoğlu, *a.g.e.*, s.507

²⁹² Oran, *a.g.e.*

²⁹³ Oran, *a.g.e.*

²⁹⁴ Gürel, *a.g.e.*, s.153-154

²⁹⁵ *Zafer Gazetesi*, 7 Şubat 1959

ısrarcı davranması üzerine ortaya çıktı. Yunanistan'ın ortak komutanlığı kabul etmesi, Türkiye'nin de üsten vazgeçmesi ve Ada'da bulundurulacak Türk askerlerinin sayısını azaltmasıyla sorun çözümlendi.²⁹⁶ 11 Şubatta bir ortak bildiri yayınladı ve çözüm için gelen bir plan üzerinde Türkiye ve Yunanistan'ın anlaştığı duyuruldu.²⁹⁷

Zürich'te, Menderes ve Karamanlis şu belgeleri imzaladılar: a) Zürich'te imzalanan belgelerin içerik ve anlamını açıklayan, uygulamanın kolaylaştırılması için tanımlara yer veren bir centilmenlik antlaşması, b) Bağımsız Kıbrıs Cumhuriyetinin anayasal çerçevesini ortaya koyan, 27 madde ve 1 ekten oluşan Kıbrıs Cumhuriyetinin temel yapısına ilişkin Antlaşma, c) Kıbrıs Cumhuriyeti Türkiye ve Yunanistan arasında bir ittifak antlaşması. Bunların dışında Kıbrıs Cumhuriyeti, İngiltere, Türkiye ve Yunanistan arasında imzalanacak Garanti Antlaşması parafe edildi.²⁹⁸

Türkiye ile Yunanistan arasında imzalanmış yada parafe edilmiş antlaşma metinlerinin İngiltere ve Kıbrıs'taki toplumun temsilcileri tarafından da imzalanması gerekiyordu. Zorlu ve Averof 11 Şubatta Londra'ya giderken, Karamanlis Atina'ya döndü ve Makarios'la bir görüşme yaptı.²⁹⁹

Bu görüşmede Zürich belgelerini itirazsız kabul eden Makarios,³⁰⁰ kısa bir süre sonra Londra'ya çağrıldığında belgeleri aynen imzalamakta kararsız olduğunu söylemeye başladı. Makarios'un bu kararsız tutumunda iki baskı arasında bulunmasının rolü vardır. Bir yandan Grivas ve EOKA militanları bağımsızlığa karşı çıkıyor, “yalnız enosis” sloganlarını sürdürüyorlardı. Makarios ödün veren durumunda kalarak, Kıbrıs Rum toplumunun liderliği Grivas'a kaptırmak istemiyordu. Öte yandan Yunan hükümetinden uyarı alıyordu: Yunanistan rolünün sonuna gelmiş ve Kıbrıslılara yardım yollarını tüketmişti. Son bir kez daha Karamanlis'le görüşen ve garanti antlaşmasına karşı çıktığını bildiren Makarios,

²⁹⁶ Oran, *a.g.e.*

²⁹⁷ *Zafer Gazetesi*, 12 Şubat 1959

²⁹⁸ Gürel, *a.g.e.*, s.154-155

²⁹⁹ *Zafer Gazetesi*, 12 Şubat 1959

³⁰⁰ *Zafer Gazetesi*, 13 Şubat 1959

başbakanı ikna edemeyince Londra'ya gideceğini bildirdi. Bu karardan sonra da Grivas'ı ikna etme çalışmalarına başladı.³⁰¹

Londra konferansı 17 Şubatta başlayacaktı. Makarios bir gün önce son bir kez şansını denedi ve Averof'a Rum temsilcileri ikna edemediğini ve Zürich'te kabul edilen metinler değiştirilmediği takdirde imzalamayacağını söyledi. Makarios'un olumsuz tavırlarına rağmen Türk ve Yunan başbakanları Londra'ya gitmeyi kararlaştırdılar. Karamanlis 17 Şubat akşamı Makarios'la yaptığı görüşmede kendisinin anlaşmaları imzalayacağını, Kıbrıslı Rumların bundan sonra Yunanistan olmaksızın mücadeleyi sürdürebileceklerini belirtti. 18 Şubatta Makarios anlaşma metinlerini imzalamak için değil, görüşmek için Londra'ya geldiğini söyleyince, İngiliz Dışişleri Bakanı Lloyd ertesi gün saat 9:45'e dek kesin kararını bildirmesi için süre tanıdı. Kendi deyimi ile hayatının en zor ve en uzun gecesini geçiren Makarios 19 Şubat'ta olumlu yanıt verince, imza işlemleri tamamlandı. Londra'ya giderken uçağı düştüğü³⁰² için hastanede bulunan Menderes'e gidilerek, imzası alındı. Böylece, 15 yıldan beri sürmekte olan Kıbrıs sorununun ilk aşaması, bağımsız Kıbrıs cumhuriyetinin kurulması için gerekli hukuksal metinlerin imzalanmasıyla sona eriyordu.³⁰³

19 Şubatta İngiliz, Yunan ve Türk başbakanları, Kıbrıs Rum toplumu adına Makarios ve Kıbrıs Türk toplumu adına Fazıl Küçük tarafından imzalanan Londra antlaşmaları 1959 Martta imzalanan antlaşmaların uygulama konabilmesi için gerekli çalışmaları yapmak üzere üç ayrı komisyon kuruldu ve anayasa komisyonu Kıbrıs anayasasını hazırlama çalışmalarına başladı.³⁰⁴

Anayasa çalışmaları devam ederken, Kıbrıs açıklarında silah kaçakçılığı yaptığı iddiası ile yakalanan "Elmas" ismindeki³⁰⁵ bir Türk motoru ortalığı karıştırdı.³⁰⁶ Türk hükümeti bir hata yaparak motorun Yunus avına çıktığını söyledi.³⁰⁷ Dr. Fazıl Küçük ise daha diplomatça davranarak, liderlerin ve Kıbrıslı Türklerin, orada silah kaçakçılığı yapılmış olsa dahi bu olaylardan sorumlu

³⁰¹ Oran, *a.g.e.*, s.609

³⁰² *Zafer Gazetesi*, 18 Şubat 1959

³⁰³ Oran, *a.g.e.*, s.609,610

³⁰⁴ *Zafer Gazetesi*, 4 Mart 1959

³⁰⁵ Tansu, *a.g.e.*, s.166

³⁰⁶ Hasgüder, *Kimin Adası*, s.156

³⁰⁷ *Zafer Gazetesi*, 20 Ekim 1959

tutulamayacağını söyledi.³⁰⁸ Türk hükümeti de bir bildiri yayınlayarak yaptığı hatayı düzeltti.³⁰⁹ Ancak Makarios bu konuyu bahane ederek anayasa komisyonu faaliyetlerini tek taraflı olarak durdurma kararı aldı. Fakat Makarios, Ada'daki Rumların ve Yunanistan'ın baskı yapması üzerine ve ayağına kadar gelmiş olan Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığını kaçırmamak için ani bir kararla çalışmaların yeniden başlayabileceğini duyurdu.³¹⁰

Kıbrıs Rum toplumu için ayrı ayrı seçimlerin yapılacağı bildirilmiş, Kıbrıs Türk toplumu 3 Aralık'a kadar Cumhurbaşkanlığı yardımcılığına tek aday olarak Dr. Fazıl Küçük'ü göstermiş ve Dr. Fazıl Küçük seçim kanunu gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı olarak resmen ilan edilmiştir.³¹¹ Kıbrıs Rum toplumu için seçimler 13 Aralık 1959 tarihinde yapılmış ve Makarios ile John Klerides Cumhurbaşkanı olarak yarışmış ve Makarios 144.501 ve rakibi 71.753 oy alarak Makarios Kıbrıs'taki Cumhurbaşkanlığı seçimlerini kazanmıştır.³¹² Makarios'un seçim gecesi yaptığı konuşmada "...Sekiz buçuk ay sonra Ada'da Yunan hakimiyeti kurulmuştur"³¹³ şeklindeki sözleri, Anadolu Ajansı tarafından yalanlansa da³¹⁴, gelecekte yaşanacak olan sıkıntılara ait ilk işareti vermiştir.

Antlaşmalarının imzalanmasını müteakip, Makarios ile Grivas arasında Grivas ve EOKA'nın gücünün gösteren bir gelişme yaşanmış ve Makarios Lefkoşe civarındaki Kitu manastırında Albay Grivas ile görüşmüştür. Makarios Grivas'a Londra antlaşmalarını anlatarak anlaşmaları tamamen onayladığını söylemiştir.³¹⁵ Bu gelişme üzerine Grivas EOKA'ya silahlarını bırakma çağrısı yapmış³¹⁶ ve EOKA 13 Mart'tan itibaren silahlarını teslim etmeye başlamıştır.³¹⁷ Grivas yaşanan bu gelişmeler üzerine 17 Mart 1959 tarihinde Ada'dan ayrılmıştır. Albay Grivas Yunanistan'da devlet töreni ile karşılanmış, uçağın kapısından sırtında üniforması, başında beresi ve belindeki kemere takılı tabancası ile dışarı çıkmış ve havaalanında

³⁰⁸ Hasgüder, *Kimin Adası*, s.156

³⁰⁹ *Zafer Gazetesi*, 23 Ekim 1959

³¹⁰ Hasgüder, *Kimin Adası*, s.156,157

³¹¹ *Zafer Gazetesi*, 4 Mart 1959

³¹² *Zafer Gazetesi*, 12, 13, 14, 15 Aralık 1959, *Dünya Gazetesi*, 15 Aralık 1959

³¹³ Hasgüder, *Kimin Adası*, s.159

³¹⁴ *Zafer Gazetesi*, 18 Aralık 1959

³¹⁵ *Zafer Gazetesi*, 9 Mart 1959

³¹⁶ *Zafer Gazetesi*, 10 Mart 1959, *Dünya Gazetesi*, 10 Mart 1959

³¹⁷ *Zafer Gazetesi*, 14 Mart 1959, *Dünya Gazetesi*, 14 Mart 1959

biriken halka hitaben Kıbrıs'taki görevinin sona erdiğini ve varılan anlaşmadan dolayı büyük gurur duyduğunu söylemiştir.³¹⁸

19 Şubat İngiliz, Yunan ve Türk başbakanları, Kıbrıs Rum toplumu adına Makarios ve Kıbrıs Türk toplumu adına Fazıl Küçük tarafından imzalanan Londra Antlaşmaları şu belgelerin tümünden oluşmaktadır. a) Kıbrıs Cumhuriyetinin kuruluşuna ilişkin temel antlaşma, b) İngiltere, Yunanistan, Türkiye ile Kıbrıs Cumhuriyeti arasında Garanti Antlaşması, c) Kıbrıs Cumhuriyeti, Yunanistan ve Türkiye arasında İttifak Antlaşması, ç) İngiltere Hükümetinin bu belgeleri üslere ilişkin bazı esaslar eklenmesi koşuluyla kabul ettiğine dair 17 Şubat 1959 tarihli bildirisi, d) Yunan ve Türk dışişleri bakanlarının İngiliz hükümet bildirisini kabul ettiklerine ilişkin bildirileri, e) Makarios'un Londra'da imzalanan belgeleri kabul ettiğine ilişkin bildirisi, f) Küçük'ün Londra'da imzalanan belgeleri kabul ettiğine ilişkin bildirisi, g) Kıbrıs Anayasası ve ilgili belgelerin yürürlüğe konması için alınacak geçici önlemlerle ilgili sözleşme.³¹⁹

Londra Antlaşmaları 28 Şubat 1959'da TBMM'de tartışmaya açıldı. Muhalefet partileri 16 Haziran 1958'de Meclis'in taksim konusunda aldığı karar varken, hükümetin politika değiştirerek bağımsızlık temelinde antlaşmalar imzalamasını eleştiriyordu. Geçici CHP lideri İsmet İnönü, “(...) İçinde bulunduğumuz ittifak manzumesinde umumî selâmet ve emniyet bakımından kuvvetli sebeplerin bizi antlaşmaya sevk ettiğini takdir ediyoruz. Bu arada, kuvvetli dostların çok tesirli nasihatlerinin ehemmiyetli bir hissesi olduğunu tahmin etmekte güçlük çekmiyoruz.” diyerek, hangi koşullarda hükümetin antlaşmaları imzaladığını bildiğini gösteriyordu ama yine de taksimden fedakârlık yapıldıysa Ada'nın tümünün alınmamasından fedakârlık yapıldığını, taksimi terk etmekle bir fedakârlık yapılmadığını, taksimi temin edip yıllarca Yunanistan'la mücadele etmek yerine, Kıbrıslı Türklere egemenlik temin eden ve Türkiye'nin güvenliğini teminat altına alan bir çözümün tercih edildiğini belirtiyordu.³²⁰

³¹⁸ *Zafer Gazetesi*, 18 Mart 1959, *Dünya Gazetesi*, 18 Mart 1959

³¹⁹ Oran, *a.g.e.*, s.610

³²⁰ *Zafer Gazetesi*, 1 Mart 1959

Uzun tartışmalardan sonra 4 Mart 1959'da yapılan oylamada, 487 üyenin 347'si olumlu, 138'i olumsuz, 2'si çekimser oy kullandılar. Böylece, TBMM bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti çözümünü onaylamış oldu.³²¹

Sonuçta, 1954-1960 yılları arasında ki dönemde Türk ve Yunan hükümetlerinin Kıbrıs sorununa bakış açısını şöyle özetlemek mümkündür:

Türk hükümeti, 16 Ağustos 1954'e kadar Kıbrıs sorunu diye meselesinin olmadığını; 24 Eylül 1954'ten ³²²24 Ağustos 1955'e³²³ kadar 11 ay, Kıbrıs meselesinin İngiltere'nin iç işi olduğu tezini; 24 Ağustos 1955'ten 21 Aralık 1956'ya³²⁴ kadar 16 ay Kıbrıs Ada'sının tamamının İngiltere eğer çekilecekse Ada'nın eski sahibi olan Türkiye'ye iadesinin gerektiğini; 21 Aralık 1956'dan 19 Haziran 1958'e kadar³²⁵ 18 ay Kıbrıs'ın Türkiye ile Yunanistan arasında taksini gerektiğini; ve nihayet 19 Haziran'dan 11 Şubat 1959'a kadar³²⁶ 8 ay Kıbrıs'a bağımsızlık verilmesini kabul ediyordu. Yunan hükümeti ise, 24 Eylül'den 21 Eylül 1958'e kadar³²⁷ 48 ay süre ile Kıbrıs'ın kayıtsız şartsız kendi geleceğini tayin hakkı verilmesi tezini savunmuş, 21 Eylül 1958'den 11 Şubat 1959'a kadar da Kıbrıs'a zorunlu bağımsızlık verilmesini istemiş ve 16 Ağustos 1960'ta da zorunlu bağımsızlığı kabul ederek bir Helen'in Başkanı olacağı yeni bir devletin dünyada var olmasını sağlamıştır.

1960- 1974 YILLARI ARASI SİYASİ GELİŞMELER

Londra antlaşmalarının imzalanmasından Kıbrıs Cumhuriyetinin bağımsızlığının ilan edildiği 16 Ağustos 1960'a dek Kıbrıs'ta bir hazırlık dönemi yaşandı. 1 Mart 1959'da üç yıllık bir aradan sonra Ada'ya dönen Makarios yaptığı konuşmada geleceğe yönelik ikili politikasının da ilk işaretlerini veriyordu: Bir yandan EOKA şehitlerini anarak Grivas'a teşekkür ederken, öte yandan özgürlüğün sadece bir hak ve ayrıcalık olmadığını, aynı zamanda bir sorumluluk ve görev de olduğunu belirterek, Türk toplumuyla açık kalplilik ve içtenlikle işbirliği yapmak gerektiğini de vurguluyor ve Kıbrıs'ı uluslararası ilişkilerde karşıt güçleri bölen

³²¹ *Zafer Gazetesi*, 1, 2, 3, 4, 5 Mart 1959, *Dünya Gazetesi*, 1, 2, 3, 4, 5 Mart 1959

³²² *Zafer Gazetesi*, 24 Eylül 1954

³²³ *Zafer Gazetesi*, 25 Eylül 1955

³²⁴ *Zafer Gazetesi*, 21 Aralık 1956

³²⁵ *Zafer Gazetesi*, 20 Haziran 1958

³²⁶ *Zafer Gazetesi*, 12 Şubat 1959

³²⁷ *Dünya Gazetesi*, 22 Eylül 1958

değil, birleştiren bir köprüye, kuzey ve güney, doğu ve batı arasında maddi ve manevi bağ kuracak bir demiryoluna dönüştüreceğini belirtiyordu.³²⁸

Geçici hükümetin 5 Nisan 1960'da kurulmasına ve 199 maddelik bir anayasayı kabul etmesine³²⁹ rağmen, İngiltere ile üslerin kapsayacağı alanın büyüklüğü konusunda çıkan anlaşmazlık Kıbrıs Cumhuriyetinin bağımsızlığının ilanını geciktirdi.³³⁰

İngiltere'yle üsler konusunda 6 Temmuz 1960'da anlaşmaya³³¹ varılması üzerine 16 Ağustos 1960'da Kıbrıs Cumhuriyeti bağımsızlığını ilan etti.³³² Ertesi gün İngiliz Vali Foot adadan ayrıldı³³³ ve 24 Ağustos'ta yeni Kıbrıs devleti BM'ye üye oldu.³³⁴

Bu gelişmeler olurken Türkiye'de 27 Mayıs yönetiminin DP hükümetine karşı başlattığı eleştiri kampanyasından dış politika da nasibini alıyordu. Askerler bir yandan NATO ve CENTO'ya bağlılık konusunda Batı'ya güvence verirken, öte yandan DP hükümetinin Bağlantısız ülkeleri dışlayan dış politikasını eleştirmekten geri kalmıyorlardı. Yeni yönetimin Kıbrıs konusundaki tutumunun ne olacağı merakla beklenirken, Milli birlik komitesi 28 Mayıs 1960'ta yaptığı açıklamada, Londra Antlaşmalarına sadık kalacaklarını bildirdi. Nitekim 11 Temmuz'da sunulan hükümet programında Kıbrıs sorununun çözülmesiyle birlikte Türk-Yunan ilişkilerinin daha da gelişeceği belirtiliyor ve Londra antlaşmalarının son aşamaya ulaştığına dikkat çekilerek, bundan sonra Kıbrıslı Türklerin Kıbrıs Cumhuriyeti bünyesinde Türk halkı ve Hükümetinden daima yardım ve sevgi görecekları

³²⁸ *Dünya Gazetesi*, 2 Mart 1959, *Zafer Gazetesi*, 2 Mart 1959

³²⁹ *Zafer Gazetesi*, 6 Nisan 1959

³³⁰ *Zafer Gazetesi*, 18 Kasım 1959, 28, 30 Ocak 1960, 8, 10, 11, 12, 25, 28 Şubat 1960, 3, 5, 10, 27, 28 Mart 1960, 22, 23, Nisan 1960, *Dünya Gazetesi*, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 23, 25, Şubat 1960, 16, 22, 26, 28 Mart 1960, 4, 5, 9, 16, 22 Nisan 1960, 5, 27 Nisan 1960, 20 Haziran 1960, Ayrıca bkz. Forum Dergisi, *Kıbrıs Bağımsızlığının Gecikmesi*, (1 Şubat 1960) Sayı 141, Ankara, 1960, s.5

³³¹ *Dünya Gazetesi*, 8 Temmuz 1960 Varılan anlaşma üzerine Ada üzerindeki iki stratejik üs daimi olarak İngiltere'ye kalacak ve yaklaşık 160 kilometrekarelik bu üsler üzerinde İngiltere sınırsız yetkiye sahip olacaktır. Bu üslerle İngiltere kendisine Ortadoğu'da daimi bir yer sağlamış olup bu üsler Ortadoğu bölgesindeki en büyük ve en emin mevkidir. *Dünya Gazetesi*, 9 Temmuz 1960

³³² *Dünya Gazetesi*, 16 Ağustos 1960

³³³ *Dünya Gazetesi*, 17 Ağustos 1960

³³⁴ *Dünya Gazetesi*, 25 Ağustos 1960

bildiriliyordu. Türkiye dikkatini Kıbrıs Cumhuriyetinden çok, Kıbrıslı Türklere ve Yunanistan'a yöneltmişti.³³⁵

16 Ağustos 1960'ta Kıbrıs Cumhuriyeti bağımsızlığını ilan ettikten 2 gün sonra Makarios'a güven mektubunu sunan ilk 5 büyük elçiden biri Türkiye büyükelçisi emekli Albay Emin Dirvana oldu.³³⁶ Kıbrıs'ın büyükelçilik açtığı ilk başkentlerde Ankara, Atina, Washington, Londra ve Bonn'du. 27 Mayıs yönetimi, Yunanistan ya da herhangi bir müttefik ile Türkiye'nin dış politikasında değişiklik mesajı verebilecek bir anlaşmazlığın çıkmasından özenle kaçınıyor, bu bağlamda Kıbrıs konusunda çok dikkatli davranıyordu. Kendisi de Kıbrıslı olan büyükelçi Dirvana görevde kaldığı 26 Eylül 1962'ye dek olumlu azami çabayı gösterdi.³³⁷ Bu amaç için zaman zaman Kıbrıs Türk liderliği ile çatışma içine dahi girdi.³³⁸ “Rumların olası bir saldırısına karşı Türk mukavemet teşkilatı (TMT) hazırlıklarına sıcak bakmadı. Dr. Fazıl Küçük-Denktaş ikilisine karşı partileşme çabasındaki Kıbrıs Türk muhalefetine tarafsız bir tutumla yaklaşılabildi.”³³⁹

27 Mayıs yönetiminin politikasına ve Dirvana'nın Kıbrıs'taki uzlaşmacı tutumuna rağmen Kıbrıs Türk ve Rum toplumları içindeki “ Milliyetçi Şahinlerin” siyasal yapıdaki noktalara yerleşmeleri Kıbrıslılık temelinde bir ortamın oluşmasını ve Kıbrıs Cumhuriyetinin anayasal çerçevede işlenmesini engelleyecektir.³⁴⁰

Kıbrıs Cumhuriyetinin ilanından hemen sonra vergilerin toplanması, silahlık kuvvetlerin oluşturulması, kamu hizmetlerine katılım oranının saptanması ve ayrı belediyelerin sınırlarının belirlenmesi konusunda ilk anlaşmazlıklar çıktı.³⁴¹

Kıbrıs Cumhuriyetinde çıkan ilk anlaşmazlık vergi konusunda yaşanmıştır. İngiliz yönetimi sırasının geçerli olan vergi yasası yerine yeni bir yasanın çıkarılabilmesi için cemaat meclislerinde ayrı ayrı çoğunluk sağlanması

³³⁵ Oran, *a.g.e.*, s.719,720

³³⁶ *Dünya Gazetesi*, 17 Ağustos 1960, 1909 yılında İstanbul'da doğan Emin Dirvana, Robert Kolejini bitirdikten sonra Harbiye'ye girmiş 1937 yılında kurmay subay olmuştur. 1954 yılında ordudan ayrılmış olan Dirvana bu tarihten önce iki defa Londra Askeri Ataşeliği görevinde bulunmuş ve Paris'te bulunan NATO Genel Karargahında çalışmıştır. *Dünya Gazetesi*, 17 Ağustos 1960

³³⁷ Oran, *a.g.e.*, s.720

³³⁸ Denktaş, *Hatıralar*, s.162, 165, 166, 167

³³⁹ Oran, *a.g.e.*

³⁴⁰ Oran, *a.g.e.*

³⁴¹ Özdemir, *a.g.e.*, s.255,256

gerekiyordu.³⁴² Türk cemaat meclisinde gerekli oy sağlanamayınca eski yasanın 3 ay uzatılmasına karar verildi.³⁴³ 31 Mart 1961’de uzatma süresi sone erdiği halde, Türk cemaat meclisi ne yeni yasa için gerekli oyu sağlıyor, ne de eski yasanın ikinci kez uzatılmasına onay veriyordu.³⁴⁴ Oysa 5 yıllık kalkınma planının uygulanabilmesi için vergilerin düzenli olarak toplanması gerekiyordu.³⁴⁵ Bu durum karşısında Makarios 1 Nisan’dan itibaren eski vergi yasasına göre tüm gelirlerden vergi toplanması kararını aldı.³⁴⁶ Dr. Fazıl Küçük ise bu kararın Anayasaya aykırı olduğunu ileri sürerek Kıbrıslı Türklere vergi ödememeleri konusunda çağrı yaptı ve Anayasa Mahkemesine kararın iptali için dava açtı.³⁴⁷

İkinci anlaşmazlık noktası silahlı kuvvetlerin kurulmasına ilişkindi. Kıbrıs Türk tarafı, Kıbrıs Türk birliklerinin bir Kıbrıslı Türk komutanının idaresinde ayrı olarak kurulmasını isterken, Makarios ordu içinde ulusal birliğin oluşturulması gerektiğini, her birliği bir Kıbrıslı Rum komutan ile bir Kıbrıslı Türk komutan yardımcısının komutası altında örgütlenmesini savunuyordu. Fazıl Küçük dil, din, disiplin alışkanlıkları nedeniyle karma birlikler kurmanın ordu içinde disiplinsizliğe sebep olacağı ve toplumsal karmaşa yaratacağı gerekçesi ile 20 Ekim 1962 de veto hakkını kullandı.³⁴⁸

Kamu hizmetlerinde katılım oranının saptanması ve belediyeler konusunda ise Rum tarafı uzlaşmaz bir tutum takındı. Makarios, anayasada belirtilen kamu hizmetlerindeki yüzde 30- yüzde 70 oranını uygulamanın, Türk nüfus içinde yeterli sayıda nitelikli eleman bulunmadığı için mümkün olmadığını bildirdi.³⁴⁹

Belediyeler konusunda da anlaşmazlık ciddi bir krize dönüştü. Makarios, Kıbrıs anayasası gereğince Ada’da ayrı Türk ve Rum belediyelerin kurulması ile ilgili maddenin “yürüyemeyeceğini” söyledi³⁵⁰ ve beş büyük şehirdeki ayrı belediyelerin bütçeye ağır yük getirdiği gerekçesiyle birleştirilmesini önerdi.³⁵¹ 29

³⁴² *Dünya Gazetesi*, 3 Nisan 1961

³⁴³ İsmail, *a.g.e.*, s.60,61

³⁴⁴ *Dünya Gazetesi*, 2, 3 Nisan 1961, *Hergün Gazetesi*, 2 Nisan 1961

³⁴⁵ İsmail, *a.g.e.*

³⁴⁶ *Dünya Gazetesi*, 6 Nisan 1961,

³⁴⁷ İsmail, *a.g.e.*, s.57

³⁴⁸ Gemuhluoğlu, *a.g.e.*, s. 17

³⁴⁹ İsmail, *a.g.e.*, s.59

³⁵⁰ *Dünya Gazetesi*, 10 Mayıs 1963

³⁵¹ İsmail, *a.g.e.*, s.61,62,63

Aralık 1962’de Türk Cemaat meclisi ayrı belediyelerin kurulmasını onayladı.³⁵² Buna rağmen, Rum bakanlar ayrı belediyelerin kaldırılması kararı olsa da Türk belediyeler bu kararı yok saydılar.³⁵³

Bunun üzerine Makarios, mevcut anayasayla devlete işlerlik kazandırmanın mümkün olmadığını söyleyerek, anayasada değişiklik istemeye başladı.³⁵⁴ Anayasada değişiklik yapılmasının zorunlu olduğunu düşünen Makarios, Türkiye’ye koşullarını kabul ettirmek için zamanın elverişli olduğunu düşünerek, zemin yoklamak üzere 22-26 Kasım 1962 tarihleri arasında Ankara’yı ziyaret etti.³⁵⁵ Ancak, ziyaretten istediği sonucu alamadı. Başbakan İnönü’nün değişikliği kabul etmeyeceğini söylemesi³⁵⁶ üzerine, Makarios, “Biz de müzakeresiz olsun demiyoruz” cevabını verdi.³⁵⁷

Kıbrıs’taki gelişmeler de Makarios’un istediği doğrultuda değildi. 15 Temmuz 1963’te Anayasa mahkemesinin Başkanı Alman Profesör Forsthoff’un istifası mahkeme üzerindeki Rum baskının açık bir ifadesiydi.³⁵⁸

Bu durum karşısında Makarios Kıbrıs’taki ve uluslararası alandaki siyasal gücünü kullanarak istediklerini gerçekleştirme yoluna gitti. 27 Temmuz’da Aya Nikola kilisesinde yaptığı konuşmaya ve Atina’da Ethnos gazetesine yaptığı konuşmada, “bütün iyi niyetlerine rağmen” anayasanın bazı maddelerinin uygulanmasının mümkün olmadığını belirtti, 6 Ağustos 1963’te Mahi gazetesine bir açıklama yaparak, ilgili devletlerle göndereceği notalarla Garanti Anlaşmasının uygunsuzluğundan bahsederek, Türk ve Yunan askerlerinin Ada’dan çekilmesinden bahsetti.³⁵⁹ 30 Kasım 1963’te 13 noktadan anayasanın değiştirilmesi gerektiğine ilişkin görüşmelerini açıkladı.³⁶⁰

³⁵² *Dünya Gazetesi*, 30 Aralık 1962

³⁵³ İsmail, *a.g.e.*, s.62

³⁵⁴ Forum Dergisi, *Akordsuz Sesler*, 225, Ankara, 1963, s. 9

³⁵⁵ *Dünya Gazetesi*, 23, 24, 25, 26, 27 Kasım 1962, *Hergün Gazetesi*, 23, 24, 25, 26, 27 Kasım 1962

³⁵⁶ *Dünya Gazetesi*, 15 Ocak 1963

³⁵⁷ Hasgüder, *a.g.e.*, s.198

³⁵⁸ Hamza Eroğlu, *Kıbrıs Uyuşmazlığı ve Kıbrıs Barış Harekatı*, Ankara, 1975, s.40

³⁵⁹ Forum Dergisi, *Akordsuz Sesler*, 225, Ankara, 1963, s. 10

³⁶⁰ Kamuran Gürün, *Dış İlişkiler ve Türk Politikası*, Ankara, 1983, s. 399-400 , Baskın Oran’a göre, Makarios’un bu istedikleri basit birer anayasa değişikliği önerisi değildi; 1960 dengesini ortadan kaldırıyordu. Eğer bu istekler gerçekleşirse, iki toplumun eşitliği üzerine oturulmuş dengeli bir ortaklık söz konusu olmayacak, azınlık haklarının saklı tutulduğu üniteler bir devlet yapısı oluşturacaktı. Ayrıca bkz. Oran, *a.g.e.*, s.723

Makarios, önerisini İngiltere, Yunanistan ve Türkiye'ye de bir notayla ilettili.³⁶¹ 6 Aralık'ta Türkiye'nin öneriyi kesin ve sert bir dille reddetti.³⁶²

Kıbrıs Rumları Kıbrıs Anayasasını tadil için yaptıkları bu müracaatın reddi üzerine sorunu silahla halletmek ve Ada'daki Türk meselesinin kökünden bitirmek üzere Akritas Planı'nı³⁶³ uygulamaya koydular.³⁶⁴

Olaylar 21 Aralık 1963 akşamı, Lefkoşe'nin bir Türk mahallesi olan Orakköy'de devriye gezen Kıbrıslı Rum polisinin Kıbrıslı Türklerin bulunduğu bir arabayı durdurarak arama yapmak istemesi ve arabada bulunanların buna karşı çıkması üzerine, olay yerine gelen Kıbrıslı Türklerin polisle çatışmaya girmeleriyle başladı. Olaylar sırasında polisin silah kullanması iki Kıbrıslı Türk'ün ölümüne, Kıbrıslı Türklerinde buna karşılık vermesi sonucu bir Kıbrıslı Rum polisinin yaralanmasına yol açtı.³⁶⁵ Çatışmalar 31 Aralık tarihine kadar tüm adada iki toplumun birlikte bulunduğu her bölgeye değişik boyutlarda yayıldı.³⁶⁶ Kıbrıs Rum güçleri, Türklere ait tüm köy ve mahalleleri izole edip, dışardan yardım almalarını önlediler. Buna karşılık 1960 Antlaşmaları uyarınca Ada'da bulunan Türk askeri güçleri de Lefkoşe – Gönyeli hattını denetim altına alarak Kıbrıslı Rumların bu bölgeye girişini engellediler. Böylece Kıbrıs'ta fiilen iki ayrı yönetimin kurulmasının başlangıcı olarak Lefkoşe'yi iki bölgeye ayıran Yeşil Hat ortaya çıkmış oldu. 1964 başından itibaren yeni adımlar atıldı: Kıbrıslı Türkler ayrı posta idaresi kurdular, Küçük arabasındaki cumhurbaşkanı yardımcısı forsunu çıkardı, Türk bakanlar kabine toplantılarına katılmadılar ve Türk polisler üniformalarındaki Kıbrıs Cumhuriyeti apoletlerini söktüler.³⁶⁷

³⁶¹ Nihat Erim, *Bildiğim ve Gördüğüm Ölçüler İçinde Kıbrıs*, Ankara, s.207

³⁶² *Dünya Gazetesi*, 7 Aralık 1963

³⁶³ Akritas planı için bkz. İsmail, a.g.e., s.72-86, Baskın Oran'a göre, 1963 olaylarının anlamlı bir değerlendirmesini yapabilmek için, Kıbrıs'ta çıkmakta olan Patris gazetesinin 21 Nisan 1966 tarihli sayısında yayınlanarak ortaya çıkan Akritas planına göz atmak gerekir. EOKA liderlerinden içişleri bakanı Polikarpos Yorgacis'in kod adıyla anılan söz konusu plan Kıbrıs halkına self determinasyon hakkı tanınması amacının altını çizmekte ve bunu gerçekleştirmek üzere içerde ve dışarıda uygulanacak yöntemleri içermekteydi. Plana göre, uluslar arası alanda Kıbrıs sorununun çözülmediği, yeniden gözden geçirilmesi gerektiği kanısı uyandırmak gerekiyordu. Devletin işlemlerini önleyen anayasa maddelerinin ve Kıbrıs halkının geleceğini belirlemesine engele olan anlaşmaların kaldırılmasını öngören planda, bu duruma karşı çıkacak olan Türklerin direnmesi karşısında alınacak askeri nitelikli önlemlere de yer veriyordu. Oran, a.g.e., s.723,724

³⁶⁴ Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md., a.g.e., s.35

³⁶⁵ *Hergün Gazetesi*, 7 Aralık 1963, Mütercimler, a.g.e., s.134,135

³⁶⁶ *Dünya Gazetesi*, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 Aralık 1963, 1 Ocak 1964

³⁶⁷ Oran, a.g.e.

Kıbrıs'ta olayların çıkması üzerine, Türkiye'de askeri komutanlar ve diplomatlar Başbakan İnönü'nün başkanlığında bir araya gelerek değerlendirme toplantısı yaptılar. İnönü, sabahleyin jet filosunun Adada ihtar uçuşu yapması ve çatışmaların durmaması halinde Ada'nın bombalanması emrini verdi. Askeri hazırlıklar başlatıldı: İstanbul'daki donanma Mersin'e gitmek üzere harekete geçti., Orta Anadolu'daki askeri birlikler Yunanistan sınırına kaydırıldı. Ertesi gün Türk jetleri Kıbrıs üzerine ilk uçuşlarını yaptılar.³⁶⁸ Türk hükümeti toplantıda aldığı karar üzerine, İngiltere ve Yunanistan'a birer nota gönderilerek, Adadaki İngiliz ve Yunan birliklerinin Türk birlikleriyle beraber çatışan tarafların aralarına girmeleri istendi ve çatışmaların önlenememesi durumunda Türkiye'nin tek taraflı olarak müdahale edeceği belirtildi.³⁶⁹

İngiltere'den bu durum karşısında tarafları Londra'da yapılacak bir konferansta durumu görüşmeye davet etti. Türkiye ve Yunanistan, İngiltere'nin teklifini kabul etti.³⁷⁰

Londra konferansı 15 Ocak 1964'te toplandı.³⁷¹ Konferans Türk tarafının çözüm önerisini Denктаş dile getirdi ve daha sonra Türkiye'nin resmi tezi haline gelecek olan şu görüşmeleri ileri sürdü: 1960 çözümü Kıbrıslı Türklerin güvenliğini sağlayamamıştır ve fiili güvencelere gereksinim duyulmaktadır. Bu çerçevede içinde de tek çözüm, coğrafi olarak ayrılmış ve zorunlu nüfus mübadelesini gerçekleştirmiş iki toplumlu federal bir devletin kurulmasıdır.

Bu, bir anlamda taksim tezinin başka bir biçimde yeniden gündeme getirilmesiydi. Yunanistan'ın desteklediği Klerides ise, Kıbrıslı Rumların görüşlerini açıkladı: Çoğunluğun çıkarlarına uygun ve teknik olarak uygulanması bir öncekinden daha kolay yeni bir anayasanın hazırlanması ve yürürlüğe konması gerekmektedir.³⁷²

Sonunda, İngiliz bir subayın komutasında, 10.000 kişilik bir NATO gücünün Ada'da düzen ve güvenliği sağlaması³⁷³ Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs Türk

³⁶⁸ *Dünya Gazetesi*, 26 Aralık 1963

³⁶⁹ *Dünya Gazetesi*, 26 Aralık 1963

³⁷⁰ *Dünya Gazetesi*, 4 Ocak 1964

³⁷¹ *Dünya Gazetesi*, 16 Ocak 1964

³⁷² *Dünya Gazetesi*, 20 Ocak 1964

³⁷³ *Dünya Gazetesi*, 1 Şubat 1964

temsilcilerince kabul edildi³⁷⁴ ama Ada'ya giden ABD Dışışleri Bakanlığı Müsteşarı George Ball bu öneriyi Makarios'a kabul ettiremedi.³⁷⁵ Ertesi gün, gönderilecek BM barış gücünün BM Güvenlik Konseyine karşı sorumlu olacağına dair tadil edilen plan Makarios'a verilmiş³⁷⁶ ve BM içinde çözüm bulunmasını kendi çıkarları açısından daha uygun gören Kıbrıs cumhurbaşkanı, yalnızca BM gücüne razı olabildi.³⁷⁷

Kıbrıs NATO içinde bir çözüm bulamayacağını anlaşılmaması ve toplumlararası çatışmaların sona ermemesi üzerine, İngiltere 15 Şubat 1964'te BM güvenlik konseyine başvurdu.³⁷⁸

4 Mart 1964'te kabul edilen 186 sayılı karar Kıbrıs hükümetinin onayıyla Kıbrıs'ta bir BM barış gücünün kurulmasını tavsiye ediyor, ayrıca genel sekreterin barışçı çözümü sağlamak üzere bir arabulucu atamasını öngörüyordu.³⁷⁹

Ancak Türkiye'nin müdahale tehdidi üzerine³⁸⁰ 14 Martta Ada'ya çıkmaya başlayan³⁸¹ BM barış gücünün gelişi 27 Martta tamamlandı ve görevine fiilen başladı.³⁸² Bu sırada, BM genel sekreteri Uthant, Finlandiyalı Sakari Tuomioja'yı da arabuluculuğa atadı. Sakari 3 Nisan'da görevine başladı.³⁸³

Barış gücünün adaya çıkışı çatışmaları sona erdirmemişti. Türkiye, ABD ve İngiltere'ye birer nota³⁸⁴ göndererek her an adaya çıkartma yapabileceğini hatırlattı. 16 Mart 1964'te de TBMM, hükümete, gerektiğinde Kıbrıs'a askeri müdahalede bulunma yetkisi verdi.³⁸⁵

BM Barış Gücü adaya gelmeden Kıbrıs'taki EOKA üyeleri Atina'da bulunan Grivas'la ilişkiye geçmişler ve kendisini "Kıbrıs için Ulusal Konsey"in başkanlığına seçmişlerdi. Grivas'ın çabaları sonucunda Yunan askerleri Ada'ya gizlice girmeye başlamışlardı.³⁸⁶ Makarios'un 4 Nisan 1964'te ittifak antlaşmasını tek taraflı olarak

³⁷⁴ *Dünya Gazetesi*, 2, 3 Şubat 1964

³⁷⁵ *Dünya Gazetesi*, 5 Şubat 1964

³⁷⁶ *Dünya Gazetesi*, 6 Şubat 1964

³⁷⁷ Oran, a.g.e., s.724

³⁷⁸ *Dünya Gazetesi*, 16 Şubat 1964

³⁷⁹ *Dünya Gazetesi*, 5 Mart 1964

³⁸⁰ *Dünya Gazetesi*, 12, 13, 14, 15 Mart 1964

³⁸¹ *Dünya Gazetesi*, 14, 15 Mart 1964

³⁸² *Dünya Gazetesi*, 28 Mart 1964

³⁸³ *Dünya Gazetesi*, 4 Nisan 1964

³⁸⁴ *Dünya Gazetesi*, 13 Mart 1964

³⁸⁵ *Dünya Gazetesi*, 17 Mart 1964

³⁸⁶ *Dünya Gazetesi*, 14 Mart 1964

feshettiğini açıklaması³⁸⁷ bardağı taşıran son damla oldu. Türk hükümeti bir açıklama yaparak, hukuksal geçerliliği olmayan bu kararı tanımadığını bildirdi.³⁸⁸

Bu arada 16 Nisan 1964'te başbakan İsmet İnönü'nün Time dergisine verdiği demeçte müttefikler tutumlarını değiştirmezlerse Batı ittifakının yıkılabileceğini belirterek, “yeni bir dünya kurulur ve Türkiye’de bu dünyada yerini bulur.” demesi uluslararası kamuoyunda Türkiye’nin müdahalesini beklenir hale getirmişti.³⁸⁹ Oysa, ordu böyle bir çıkarmaya hazır değildi. Fakat Başbakan İnönü 6 Haziran 1964'te Kıbrıs’a kesin çıkma kararı almakla birlikte durumdan ABD’yi haberdar etme kararı aldı.³⁹⁰ NATO’nun güneydoğu kanadında müttefikler arası bir çatışmaya Washington’un izin vermeyeceğini, Yunanistan ve Kıbrıs üzerinde baskı yaparak sorunu çözeceğini umut ediyordu. Ama, İnönü’nün beklentisi gerçekleşmedi. 5 Haziran’da Johnson’dan gelen mektup, salt Kıbrıs konusunda değil, tüm dış politikası açısından Türkiye için bir bomba etkisi yarattı.³⁹¹

Johnson mektubu, Türk dış politikasının temel varsayımlarının yetkili makamlarca yeniden sorgulanmasına yol açmakla birlikte, Türkiye’nin Kıbrıs’a müdahalede vazgeçmesinin resmi gerekçesini oluşturdu. Mektup yayınlanıp yayınlanması ile ilgili tartışmalarda Türk kamuoyunda ve iç politika gündeminde derin etkiler yarattı.³⁹²

Bu arada, Johnson, Türk ve Yunan Başbakanlarına Washington’da üçlü konferans teklifinde bulunmuş, Papandreu, İnönü ile bir araya gelmek istemeyince görüşmeler ayrı ayrı yapılmıştır.³⁹³

İlk önce Washington’a davet edilen³⁹⁴ İnönü, Başkan Johnson ile 22 Haziran 1964’te bir araya gelmişlerdir.³⁹⁵ İnönü yapılan görüşmelerde, Papandreu ve Makarios’un bu antlaşmaların artık geçersiz hale geldiğine ilişkin tezlerine karşın

³⁸⁷ *Dünya Gazetesi*, 5 Nisan 1964

³⁸⁸ *Dünya Gazetesi*, 6 , 8 Nisan 1964

³⁸⁹ *Dünya Gazetesi*, 17 Nisan 1964

³⁹⁰ Mütercimler, *a.g.e.*, s.143

³⁹¹ Johnson ‘ın mektubu için bkz. Şahin, *a.g.e.*, EK-I

³⁹² Şahin, *a.g.e.*, 20,21

³⁹³ Gemuhluoğlu, *a.g.e.*, s.20

³⁹⁴ *Dünya Gazetesi*, 7 Haziran 1964

³⁹⁵ *Dünya Gazetesi*, 23 Haziran 1964

aksini Washington'a kabul ettirdi ve Kıbrıs sorununa BM çerçevesinde çözüm aramak yerine, NATO içi ikili görüşmeler yolunun denenmesini sağladı.³⁹⁶

24 Haziran 1964'deki Johnson-Papandreu görüşmesi³⁹⁷ aynı olumlu havada geçmedi. Papandreu görüşmede soruna Makarios'u taraf etmek istemiştir. Johnson'un olası Türk müdahalesi sonucunda Yunanistan'ın zarara uğrayacağını ve ABD'nin tarafsız kalacağını söylemesi üzerine Papandreu, Amerika'yı Rusya ile tehdit etmiştir.³⁹⁸

Bu arada ABD Eski Dışişleri Bakanı Dean Acheson ile ABD müttefikleri arasında Kıbrıs sorunun çözümüne yönelik olarak bir plan hazırlamış ve Türkiye-Yunanistan ve İngiltere'yi BM arabulucusu Tuomioja'nın nezaretinde ve eski ABD dışişleri bakanının Dean Acheson'un arabuluculuğunda Cenevre'de bir araya gelmeye ikna etmişti. Görüşmelere Kıbrıs hükümeti de davet edilmiş ama Makarios gelmeyi reddetmişti.³⁹⁹

Cenevre görüşmeleri 9 Temmuz 1964'te başladı.⁴⁰⁰ Askeri müşavir olarak Turgut Sunal'ın bulunduğu Türk heyetine Nihat Erim, Yunan heyetine de Yunanistan'ın Belgrad Büyükelçisi Dimitri Nicolareizis başkanlık yapıyordu.⁴⁰¹

14 Temmuz da Acheson planını sundu. Buna göre;

1. Kıbrıs adasının Karpas bölgesinde (Kıbrıs'ın kuzeydoğu ucu) Türkiye'ye, egemenlik hakları kendisine ait olacak ve Anavatanın ayrılmaz parçası sayılacak bir arazi verilecekti. Sınırı yapılacak görüşmelerle belirlenecek olan bu bölgede Türkiye istediği kadar asker bulundurabilecek, Kıbrıslı Türkler bir saldırıya uğramaları halinde buraya iltica edebileceklerdi.

2. Kıbrıs'ın Rumlar veya Yunanistan'ın egemenliğinde kalacak bölgesinde yaşayacak Türklerin çoğunlukta oldukları iki yada üç bölge tam bir kendi kendine yönetme hakkına yani özerkliğe sahip olacaktı. Bununla birlikte, merkezdeki siyasal otoriteye karşı bağılıkları ve sorumlulukları sürecekti.

³⁹⁶ Oran, *a.g.e.*, s.727

³⁹⁷ *Dünya Gazetesi*, 25 Haziran 1964

³⁹⁸ Gemuhluoğlu, *a.g.e.*, s.20

³⁹⁹ *Dünya Gazetesi*, 5 Temmuz 1964

⁴⁰⁰ *Dünya Gazetesi*, 10 Temmuz 1964

⁴⁰¹ *Dünya Gazetesi*, 7 Temmuz 1964

3. Adada yaşayacak Türkler Lausanne’de Yunanistan sınırlarında kalan Müslüman azınlığa tanınan haklardan yararlanacaklardı ve bu haklara uygun davranıp davranılmadığını BM yada uluslar arası adalet divanı tarafından atanacak bir komiser tarafından denetlenecekti.

4. Türkiye’nin doğu Akdeniz’den gelebilecek saldırılara karşı güvenliğini sağlamak üzere Meis adası Yunanistan tarafından Türkiye’ye terk edilecekti.⁴⁰²

Acheson planıyla hem taksim, hem de enosis istekleri yanıtlanmış, Türkiye’nin stratejik güvenlik kaygıları giderilmiş, Ada dolaylı olarak NATO’nun denetimine sokulmuş, Doğu Akdeniz batının çıkarları açısından güvenli hale getirilmiş oluyordu.⁴⁰³

Türkiye Acheson planını görüşme zemini olarak kabul etti fakat Yunanistan ve Makarios planın gizli bir taksim olduğu gerekçesi ile reddetti.⁴⁰⁴ Böylece, 31 Ağustosta Cenevre Konferansı bir sonuç alınmadan kapandı.⁴⁰⁵

Ne BM Barış Gücü ne de Dean Acheson planı Türk toplumuna karşı Rum saldırılarını engellemeye yetmedi ve General Grivas komutasındaki Rumlar 6- 7 Ağustos tarihleri arasında stratejik önemi olan Erenköy, Yeşilırmak ve Mansura’ya denizden ve karadan büyük bir saldırıya geçti⁴⁰⁶ “Erenköy direnişi”nin tek umudu Türkiye’nin havadan yapacağı müdahaleydi. Bunun üzerine Rum saldırılarını önlemek amacıyla 8- 9 Ağustos 1964 tarihlerinde Türk Hava Kuvvetleri Kıbrıs’a müdahale ederek Rum mevzilerini bombaladı.⁴⁰⁷ Böylece Türk hükümeti Ada’ya müdahale isteğini ilk kez Türkiye’den gönderdiği kuvvetlerle gerçekleştirdi.⁴⁰⁸

Acheson planının başarısızlığa uğramasından sonra Eylül 1964’ten itibaren tarafların “sessiz bir ateşkes” uygulamaları dolayısıyla Kıbrıs’ta gerilim görece yatışmıştı. Bu sırada BM arabulucusu Sakari Tumioja’nın ölümü üzerine 16 Eylül

⁴⁰² Erim, *a.g.e.*, s.343-347

⁴⁰³ Oran, *a.g.e.*, s.728

⁴⁰⁴ Erim, *a.g.e.*, s.344

⁴⁰⁵ *Dünya Gazetesi*, 1 Eylül 1964, Baskın Oran’a göre, Acheson planı, Yunanistan açısından önemli bir fırsatın kaçırılmasıydı: Enosise en çok yaklaşıldığı anda, Türkiye’nin kabul etmesine rağmen, söz konusu planı Makarios’un baskısıyla da olsa reddetmesi Yunan dış politikası bakımından önemli bir hata kabul edilebilir. Oran, *a.g.e.*, s. 728,729

⁴⁰⁶ *Dünya Gazetesi*, 8 Eylül 1964

⁴⁰⁷ *Dünya Gazetesi*, 8, 9, 10Eylül 1964

⁴⁰⁸ Şahin, *a.g.e.*, 21

1964'te görevlendirilen yeni arabulucu olarak görevlendirilen Ekvator Devlet Başkanı Galo Plazanın hazırladığı rapor sorunun yeniden alevlenmesine yol açtı.⁴⁰⁹

Plaza görüşlerini içeren raporunun taraflara 26 Mart 1965'te sundu.⁴¹⁰ Plaza, raporunda, özetle şöyle diyordu: Kıbrıs sorununa çözüm aradaki iki cemaat tarafından konulmalı, dışardan zorlanmamalıdır. Aralık 1963'te meydana gelen olaylar eski duruma geri dönülmesinin psikolojik ve siyasi bakımdan imkansız kılmuştur. 1959 Londra antlaşmalarının uygulanmaları artık mümkün değildir. Bütün hakların güvenlik haklarını yeteri derecede koruyan tam bağımsız bir Kıbrıs devletinin kurulması çözüm olacaktır. Plaza'ya göre kurulacak tam bağımsız Kıbrıs devleti self determinasyon hakkına sahip olacaktı ama bir başka devletle birleşmeme yükümlülüğünü de üstlenecekti.⁴¹¹ Raporun açıklanması ile birlikte Türkiye büyük bir düş kırıklığına uğradı ve Türkiye, BM'deki daimi temsilcisine gönderdiği 1 Nisan 1965 tarihli mektubunda, Plaza'nın yetkisini aştığını ve Türk hükümetinin isteklerini gözardı ettiği gerekçesi ile Plaza'nın görevine son verildiğini BM Genel Sekreteri U'Thant'a bildirdi.⁴¹² Yunanistan ve Kıbrıs Rum liderliği plaza raporunu yapıcı olarak değerlendirip olumlu karşıladılar. Ama Kıbrıs'a tanınacak self determinasyon hakkının sınırlandırılmasını anlayamadıklarını belirttiler.⁴¹³

16 Aralık 1965'te Kıbrıs sorunu BM genel kurulunca tartışıldı. 5 olumsuz, 54 çekimser oya karşılık 47 oyla kabul edildi.⁴¹⁴ 2077 sayılı kararda;

1. 10 Ekim 1964 Kahire konferansı kararları ve Galo Plazanın raporunun göz önünde tutulduğu,

2. Kıbrıs Cumhuriyeti BM'nin eşit bir üyesi olarak, herhangi bir yabancı müdahale olmaksızın tam egemenlik ve bağımsız hakkı bulunduğu,

3. Tüm üye devletlerin Kıbrıs Cumhuriyetinin egemenliğine, bağımsızlığına ve toprak bütünlüğüne saygı göstermek ve herhangi bir müdahalede bulunmaktan kaçınmak durumunda oldukları belirtiliyordu.

⁴⁰⁹ *Dünya Gazetesi*, 17 Eylül 1964

⁴¹⁰ *Dünya Gazetesi*, 31 Mart 1964

⁴¹¹ Oran, *a.g.e.*, s.734

⁴¹² *Dünya Gazetesi*, 2 Nisan 1965

⁴¹³ Oran, *a.g.e.*, s.734

⁴¹⁴ Rauf.R. Denктаş, *Rauf Denктаş'ın Hatıraları*, II., (1965), İstanbul, 1997, s.449

Böylece, BM genel kurulu Kıbrıs'ın tam egemen bir devlet olduğunu belirterek müdahaleye karşı çıkıyor, bir anlamda 1959 Londra antlaşmalarının varlığını reddediyordu. Tümüyle Makarios'un görüşlerini içeren bir karar, BM'nin aldığı kararlar için de Türkiye ve Kıbrıslı Türkler açısından olumsuz olarak tarihe geçecektir. Karara Türkiye ile birlikte olumsuz oy veren 4 devlet ABD, İran, Arnavutluk ve Pakistan'dır. ABD Kıbrıs sorununu dolayısıyla iki müttefikinin karşı karşıya gelmesinden rahatsızdı ve Yunanistan'ın uzlaşmaz tutumuna karşı Türkiye'nin yanında oy kullanarak Atina'ya mesaj vermek istiyordu. İran, Arnavutluk ve Pakistan ise Türkiye ile tarihsel dostluk bağlarıyla bağlıydılar ve Kıbrıs sorunu boyunca Ankara'nın yanında yer almışlardı.⁴¹⁵

Bu arada Kıbrıs sorunun çözümü için, 21 Nisan 1967'de Yunanistan'da iktidara el koyan Albaylar cuntası adına Yunanistan Başbakanı Kollias ile Türkiye Başbakanı Demirel arasında yapılan zirve toplantılarının birincisi 9 Eylülde Keşan'da,⁴¹⁶ ikincisi 10 Eylülde de Aleksandrapolis'te (Dedeoğlu) yapılmış⁴¹⁷ fakat yapılan görüşmelerde tarafların uzlaşmasının mümkün olmadığı ortaya çıkmıştı. Görüşmelerin sonunda yayınlanan ortak bildiride görüşleri yaklaştırmak için yapılan çalışmaların devam ettirilmesi ve Kıbrıs'ta gerginliğin artmasına engel olacak önlemlerin alınması konusunda görüş birliği içinde olduğu belirtilerek geleceğe yönelik umutların korunmasına çalışıldı.⁴¹⁸ Ama, Kasım ayında Kıbrıs'ta patlak verecek çatışmalar yeni bir bunalıma yol açarak bu umutları da sona erdirecektir.

Zirvenin başarısızlığı uğraması üzerine 1964 Londra konferansından dönerken Ada'ya girişi yasaklanan⁴¹⁹ ve o tarihten beri Ankara'da bulunan Rauf Denktaş, Ada'ya gizlice dönmek istedi ve 31 Ekim de Kıbrıs kıyılarına vardığı sırada Rum polisi tarafından yakalandı.⁴²⁰ Bu olay kısa sürede diplomatik krize dönüştü.⁴²¹ Sorun, Denktaş'ın eski arkadaşı Klerides'in araya girmesiyle hukuksal değil, siyasal yoldan çözüldü: Denktaş başsavcı Tornalides'e bir mektup yazarak hakkında kovuşturma açılmazsa bir daha adaya kanunsuz şekilde girmeye teşebbüs etmeyeceği

⁴¹⁵ Oran, *a.g.e.*, s.734

⁴¹⁶ *Dünya Gazetesi*, 10 Eylül 1967

⁴¹⁷ *Dünya Gazetesi*, 11 Eylül 1967

⁴¹⁸ *Dünya Gazetesi*, 11 Eylül 1967

⁴¹⁹ Denktaş, *Hatıralar(Topl.)*, s.210

⁴²⁰ *Dünya Gazetesi*, 1 Kasım 1967

⁴²¹ *Dünya Gazetesi*, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 Kasım 1967

taahhüdüyle Türkiye'ye iadesini talep etti. Bu talep kabul edildi. Ve Denktas geldikten 13 gün sonra adadan ayrıldı.⁴²² Denktas'ın yakalanma olayının en önemli sonucu, Kıbrıs Türk toplumunun Türkiye'ye karşı tepkilerini ilk kez açıkça dile getirmeye başlaması oldu. 1963'ten beri abluka altında yaşayan ve her an bir müdahale Kıbrıs Türk toplumunu Ankara'nın pasif tutumu karşısında artık sabrı taşıyordu.⁴²³ Denktas'ı davalarının lideri olarak görenler bu olayı fırsat bilerek Lefkoşe'de büyük bir miting düzenledi ve Türkiye Büyükelçiliğinin önüne gelerek aleyhte sloganlar attı.⁴²⁴

Denktas olayı ile birlikte Kıbrıslı Türklerle Ankara arasında gerilimin artması sonucu bunu fırsat bilen Grivas, 15 Kasım 1967'de harekete geçerek Türklerin çoğunlukta olduğu son derece stratejik Geçitkale ve Boğaziçi köylerine saldırdı ve Rum Milli Muhafız Birliği buraları ele geçirdi. İki gün süren çatışmalarda büyük bir çoğunluğu Türk olmak üzere 24 kişi ölmüş, 9 kişi yaralanmıştı ve köyler önemli maddi hasara uğramıştı.⁴²⁵

Aynı gece Ankara'da bakanlar kurulu toplandı. 1964'te Kıbrıs'a müdahale konusunda hükümete yetki veren TBMM kararı hala yürürlükteydi. Demirel adaya müdahale kararını açıkladı.⁴²⁶ Ancak, toplantı sırasında askerlerin bir çıkarma planları olmadığı ve başarılı bir hareket için gerekli güçleri adaya taşıyacak deniz araçlarının bulunmadığı anlaşıldı.⁴²⁷ Hükümet sorunu yine diplomatik yollardan çözmeyi tercih etti. Yunanistan nezninde yapılan girişimler sonuç verdi ve Kollias'ın emri üzerine Milli Muhafız Birliği ertesi gün köyleri boşalttı.⁴²⁸ 17 Kasım'da da Çağlayanlı Yunanistan'a bir nota vererek,⁴²⁹ şu önlemlerin alınmasını istedi: 1) İttifak antlaşmasına aykırı olarak Ada'ya sokulan Yunan askerlerinin geri çekilmesi, 2) General Grivas'ın adadan çıkarılması, 3) Milli Muhafız Birliği kuvvetlerinin dağıtılması, 4) Çatışmaların meydana geldiği bölgeyle ilginin kesilmesi, 5) Türk toplumlar kendi bölgesinde mahalli idareler ve zabıta kuvvetlerini kurma hakkının

⁴²² *Dünya Gazetesi*, 13 Kasım 1967

⁴²³ Oran, *a.g.e.*, s.737

⁴²⁴ *Dünya Gazetesi*, 6 Kasım 1967

⁴²⁵ *Dünya Gazetesi*, 16, 17 Kasım 1967

⁴²⁶ *Dünya Gazetesi*, 18 Kasım 1967

⁴²⁷ Mütercimler, *a.g.e.*, s.174

⁴²⁸ *Dünya Gazetesi*, 17 Kasım 1967

⁴²⁹ *Dünya Gazetesi*, 18 Kasım 1967

tanınması, 6) Son olaylardan dolayı Kıbrıslı Türklerin uğramış oldukları zararların ödenmesi.⁴³⁰

Yunan hükümeti cevabı notasında, bu bunalıma yol açan nedenleri incelemek üzere Türkiye ile görüşmeye hazır olduğunu bildirecek, Türk hükümeti de Kıbrıs Türk toplumu üzerindeki, tehdit kalkmadığı sürece Yunanistan'la masaya oturmanın mümkün olmadığını açıklayacaktır.⁴³¹

NATO'nun önlem önerilerini her iki tarafça reddedilmesi üzerine 22 Kasım'da Washington'dan bir açıklama yapılarak, başka Johnson'un özel temsilcisi Cyrus Vance'in görevlendirildiği bildirildi.⁴³²

Vance'in üç ülke nezdinde yaptığı girişimlerden⁴³³ sonra taraflar narsında uzlaşma sağlandı. Türkiye'nin neredeyse tüm istekleri Yunanistan tarafından kabul edildi.⁴³⁴

1967 bunalımı sonrasında Kıbrıslı Türkler avantajlı durumlarından yararlanarak, Kıbrıs anayasasının da tanıdığı haklar içerisinde 1964'ten beri fiilen sürdürdükleri ayrı yaşama durumlarını hukuksal bir çerçeveye oturtular ve 28 Aralık 1967 günü "Kıbrıs geçici Türk yönetimi"ni (KGTY) ilan ettiler. Bu federasyon doğrultusunda ilk adımı KGTY'nin başkanı Fazıl Küçük yardımcısı da Rauf Denktaş oldu. Kıbrıs Türklerinin yönetimine ilişkin 19 maddelik bir ilkeler listesi yayınlandı.⁴³⁵ Bu listenin 19. maddesine göre bu kurallar 1960 anayasası bütün kurallarıyla uygulanıncaya kadar yürürlükte kalacaktı, dolayısıyla geçiciydi. Bununla birlikte, Kıbrıs Türk toplumunun yasama, yürütme ve yargı işleri düzenlenene dek gerçek anlamıyla bir federe devlet örgütü kuruldu.⁴³⁶ 13 Nisan 1968'de Denktaş resmi yollardan adaya dönerek görevine başladı.⁴³⁷

Bu gelişmelerden sonra Ankara'nın askeri bir müdahalede bulunmayacağını anlayan Kıbrıslı Türkler, kendi girişimleriyle başlatacakları toplumlar arası görüşmelerle zaman kazanarak, Rum yönetimine ayrı varlık olduklarını kabul

⁴³⁰ Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md., *a.g.e.*, s.37,38

⁴³¹ Oran, *a.g.e.*, s.737

⁴³² *Dünya Gazetesi*, 24 Kasım 1967

⁴³³ *Dünya Gazetesi*, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 Kasım 1967, 1, 2, 3 Aralık 1967

⁴³⁴ BEKTAŞ, *a.g.e.*, s.134,135

⁴³⁵ *Dünya Gazetesi*, 30 Aralık 1967

⁴³⁶ BEKTAŞ, *a.g.e.*, s.138

⁴³⁷ *Dünya Gazetesi*, 14 Nisan 1968

ettirmeye çalışma kararı aldılar. Bu tutuma Rum yönetimi de olumlu yanıt verdi.⁴³⁸ Toplumlararası görüşmeler resmen 24 Haziran 1968 de başladı⁴³⁹ ve Eylül 1971'e dek dört aşamalı devam etti. Verilen karşılıklı ödünlere rağmen, tam anlaşmaya varıldı denilen dönemlerde taraflardan biri yada ikisi birden geri adım atıyorlardı ve görüşmelerden somut bir çözüm çıkmıyordu. Amaç iki taraf için de zaman kazanmaya dönüşmüştü.⁴⁴⁰ İkili görüşmelerin çıkmaza girmesi üzerine BM Genel Sekreteri, 18 Ekim 1971'de görüşmelerin genişletilip yeniden canlandırılması ve daha etkili yapılması için taraflara çağrıda bulundu.⁴⁴¹ Bu çalışmalar sonucu genişletilmiş toplumlar arası "Beşli Görüşmeler", 8 Haziran 1972'de Lefkoşe'de başladı.⁴⁴² Fakat bu görüşmelerde Rum-Yunan ikilisinin Enosis üzerinde ısrar etmesi yüzünden Nisan 1974'ün sonlarına doğru tek yönlü olarak kesildi.⁴⁴³

1968 yılı içinde başlayan Kıbrıs'ta toplumlararası görüşmeler devam ederken, Kıbrıs Rum toplumu içinde iki esas görüşün belirginleştiği gözlenir. Bu görüşlerden biri, ani bir askeri hareketle Kıbrıs Türk direnişinin bertaraf edilmesi, diğeri de uzun vadeli bir program çerçevesinde ekonomik ve siyasi baskılarla Türk direnişinin kırılmasıdır. Fakat bu iki görüşün ortak paydası Enosis'in ilan edilmesidir. Bu iki görüşten ikincisi Makarios'tan tarafından amaç edilmişken ilki Yunanistan'daki cunta rejiminin ana hedefiydi. Bu amacını gerçekleştirmek için cunta rejimi öncelikle Makarios'u siyasal yollarla iktidardan uzaklaştırmayı denemiş bunda başarısız olunca da 8 Mart 1970'te Makarios'u taşıyan helikoptere bir saldırı⁴⁴⁴ girişiminde bulundu. Arkasından, 28 Ağustos 1972'de gizlice adaya gönderilen Grivas EOKA-B adında yeni bir silahlı örgüt kurmaya başladı. Makarios buna karşı çıkıp kendisine bağlı polis gücünü sağlamlaştırmak üzere Çekoslovakya'dan silah alımını başlatınca, Atina EOKA-B'yi ve Grivas'a bağlı Milli Muhafız gücünü hızla silahlandırdı.⁴⁴⁵

Bu arada Papadopoulos yönetimini zayıf bularak Kasım 1973'te bir darbe ile iktidarı ele geçiren General Yoannides Makarios'un ortadan kaldırılması sonucunda

⁴³⁸ Oran, *a.g.e.*, s. 738

⁴³⁹ *Dünya Gazetesi*, 24 Nisan 1968

⁴⁴⁰ Oran, *a.g.e.*, s. 738

⁴⁴¹ Rauf R. Denktaş, *Rauf Denktaş'ın Hatıraları (1971-1972)*, İstanbul, 1998, s.250

⁴⁴² Denktaş, *(1971-1972)*, s.355

⁴⁴³ Rauf R. Denktaş, *Rauf Denktaş'ın Hatıraları (1973-1974)*, İstanbul, 1999, s.283

⁴⁴⁴ *Dünya Gazetesi*, 8 Mart 1972, *Hergün Gazetesi*, 8 Mart 1972

⁴⁴⁵ İsmail, *a.g.e.*, s.118

Kıbrıs sorununun çözümleneceğini ve Türkiye'nin de bu gelişmelere karşı çıkmayacağını düşünmeye başladı. Grivas'a verilen askeri destek arttırıldı. 27 Ocak 1974'te Grivas'ın ölümü⁴⁴⁶ Yoannides'in Kıbrıs planlarını değiştirmede.⁴⁴⁷ Makarios hazırladığı bir mektubu. 2 Temmuz 1974'te Yunan cuntasına gönderdi. Makarios mektupta EOKA-B örgütünün derhal dağıtılmasını Yunanlı subayların geri çağırılmasını istedi. Cunta'nın bu mektuba yanıtı Afrodit planını uygulamaya koymak yani 15 Temmuz'da Makarios'a karşı bir darbeyi başlatmak oldu.⁴⁴⁸

Yunan subaylarının denetimindeki Milli Muhafız birliğine bağlı askerlerin Makarios'un başkanlık sarayını bombalamaya başlamalarıyla Afrodit planı 15 Temmuz 1974'te uygulamaya kondu. Radyodan yapılan yayınlarda Makarios'un öldüğü duyuruluyor, geçici hükümet açıklanarak her şeyi denetim altında bulunduğu bildiriliyordu. Bu arada hareketin Kıbrıslı Türklere yönelik olmadığı ısrarla belirtilerek, Türk cemaati ve Türkiye'nin tepkileri asgari düzeye çekilmeye çalışılıyordu. Ancak, Kıbrıs Helen Cumhuriyetinin kurulduğunun açıklanması ve Enosisci emelleriyle tanınan EOKA üyesi ve Mahi (savaş) dergisi yayıncısı Nikos Samson'un devlet başkanlığının ilan edilmesi Kıbrıslı Türkleri ve Türkiye'yi yeterince uyarmıştı.⁴⁴⁹

Bombalanma sırasında gizli bir dehlizin kullanarak binadan çıkmayı başaran Makarios BM ile ilişki kurdu ve bir radyo anonsu yaparak hayatta olduğunu bildirdikten sonra darbecilere karşı direnme çağrısında bulundu.⁴⁵⁰ Buradan İngiliz üssüne geçen Makarios Malta⁴⁵¹ üzerinden Londra'ya⁴⁵² ve oradan da New York'a gitti.

Haber Ankara'ya ulaşınca Milli Güvenlik Kurulu toplandı ve ilk açıklama yapıldı. "Bu bir Yunan müdahalesidir. Aradaki anayasal düzen yıkılmış, gayri meşru bir askeri yönetim kurulmuştur. Türkiye bunun antlaşmaların ve garantilerin ihlali saymaktadır."⁴⁵³ Başbakan Türk Silahlı Kuvvetlerine Kıbrıs'a bir askeri müdahale

⁴⁴⁶ *Dünya Gazetesi*, 29 Ocak 1974

⁴⁴⁷ Oran, *a.g.e.*, s.740

⁴⁴⁸ İsmail, *a.g.e.*, s.119

⁴⁴⁹ *Dünya Gazetesi*, 16 Temmuz 1974

⁴⁵⁰ *Dünya Gazetesi*, 16 Temmuz 1974

⁴⁵¹ *Dünya Gazetesi*, 17 Temmuz 1974

⁴⁵² *Dünya Gazetesi*, 18 Temmuz 1974

⁴⁵³ Mütercimler, *a.g.e.*, s.201

için gerekli hazırlıkları yapma talimatını vermişti. 1964'te TBMM'nin almış olduğu Kıbrıs'a müdahale kararı geçerliliğini koruyordu.⁴⁵⁴

17 Temmuz'da askeri hazırlıklar ve planlar gözden geçirilirken Ecevit'e Kissinger'in mesajı geldi: Washington, Türkiye ve Yunanistan arasında bir savaşın çıkmaması için görüşmeler yolunu öneriyordu. Ecevit İngiltere'yle garanti antlaşmasının dördüncü maddesi gereğince görüşeceğini, garanti ettiği antlaşmayı ihlal eden taraf olarak diğer garantör devlet Yunanistan'la görüşme yapmayacağını, barışçı yolların tümünü deneyeceğini ama bir sonuç alınmazsa Türkiye'nin antlaşmalardan doğan hak ve yükümlülüklerini yerine getireceğini bildirdi.⁴⁵⁵ Aynı gün Londra'ya giden Ecevit İngiliz hükümetini müdahaleye ikna etmeye çalışsa da başarılı olamadı.⁴⁵⁶ 19 Temmuz'da döndüğü zaman askeri hazırlıklar tamamlanmıştı. Atina'da olumlu bir sonuç elde edemeyen ve Türkiye'nin kararlılığı konusunda Yunan hükümetini ikna edemeyen ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Sisco Ankara'da Ecevit'le görüşürken çıkarma gemileri Mersin'den yola çıkmışlardı.⁴⁵⁷

20 Temmuz 1974 Cumartesi günü 06:10'da dünya kamuoyu Türkiye'nin Kıbrıs'a asker çıkardığını Ecevit'in açıklamasından öğrendi. Başbakan Türk askerinin Ada'ya savaş için değil, barış için ve sadece Türklere değil Rumlara da barış getirmek için gittiğini belirtiyordu.⁴⁵⁸

20-22 Temmuz günlerinde süren çıkarma harekatı sırasında en büyük kayıp deniz ve hava kuvvetlerinin iletişim kopukluğu yüzünden Kocatepe savaş gemisinin, Yunan savaş gemisi zannedilerek Türk uçaklarınca batırılması oldu.⁴⁵⁹ Bununla birlikte askeri açıdan harekatın ilk aşaması başarılıydı; çok kayıp vermeden havadan ve denizden çıkarma yapılmış, Rum saldırıları püskürtülmüş ve Girne-Gönyeli-Lefkoşa üçgeni tutulabilmişti.⁴⁶⁰ Yalnız, ateşkesin ilan edildiği 22 Temmuz günü askeri açıdan bazı olumsuzluklar varlığını sürdürüyordu. Adanın yüzde yedisi ele geçirilmişti ve coğrafi olarak Kıbrıslı Türkler adada dağınık olarak yerleşmiş oldukları için Türk nüfusunun yüzde 65'i hala Rumların denetimindeki bölgede ve

⁴⁵⁴ *a.g.e.*, s.202

⁴⁵⁵ Oran, *a.g.e.*, s.742

⁴⁵⁶ Başbakanlık Devlet Arşivleri Gn Md., *a.g.e.*, s.41

⁴⁵⁷ *Dünya Gazetesi*, 20 Temmuz 1974

⁴⁵⁸ *Dünya Gazetesi*, 21 Temmuz 1974

⁴⁵⁹ Mütercimler, *a.g.e.*, s.311-400

⁴⁶⁰ *Dünya Gazetesi*, 21, 22 Temmuz 1974

EOKA-B'nin katliam tehdidi altındaydılar. Ayrıca yaklaşık 40.000 Türk askeri 348 kilometrekarelik dar bir alana yığılmıştı ve herhangi bir askeri saldırı karşısında hareket yeteneği son derece sınırlıydı.⁴⁶¹

Türkiye'nin adaya asker çıkarması üzerine BM güvenlik konseyi 20 Temmuz'da toplanarak 353 sayılı kararı kabul etti. Taraflara ateşkes çağrısında bulunan karara göre Kıbrıs Cumhuriyetindeki yabancı müdahaleye derhal son verilmeli, milletlerarası anlaşmaların müsaade ettiği dışındaki bütün yabancı askeri personel adadan hemen geri çekilmeli, Türkiye, Yunanistan ve İngiltere hükümetleri bölgede barışın ve Kıbrıs'ta anayasal hükümetin yeniden kurulmasını sağlamak amacıyla gecikmeksizin görüşmelere başlamalıydı.⁴⁶²

Bu sırada Atina'da tam bir çözümle yaşıyordu. Sisco görüşmek için yetkili tek bir kişi bile bulamıyordu. Nihayet Amiral Arapakis 22 Temmuz da Sisco'ya ateşkesi kabul ettiklerini bildirdi.⁴⁶³ Ertesi sabah toplanan komutanlar Yoannides'in tüm çıkmalarına rağmen sivil bir politikacıya hükümeti devretme kararı aldılar. Aynı gün, 11 yıldan beri Paris'te gönüllü sürgünde bulunan Konstantinos Karamanlis Atina'ya dönerek yönetimi devraldı.⁴⁶⁴ Türkiye'nin Kıbrıs'a müdahalesi Yunanistan'ın yeniden demokrasiye dönüşüne olanak sağlamış oldu. Artık Yunanistan görüşmelere hazırды. Cuntanın iktidardan düşmesi etkilerini Kıbrıs'ta da gösterdi. 24 Temmuz'da Samson yerini Klerides'e bıraktı.⁴⁶⁵

Türkiye, 22 Temmuzda ateşkes çağrısına olumlu yanıt verdi ve Cenevre konferansına katılma kararı aldı.⁴⁶⁶

Birinci Cenevre konferansı 25-30 Temmuz 1974 tarihleri arasında toplandı. Konferansa Türkiye, Yunanistan ve İngiltere dışişleri bakanları olarak Turan Güneş, Yeorgios Mavros ve James Callaghan katıldı. Ayrıca ABD, Sovyetler Birliği ve BM de gözlemci göndererek gelişmeleri izlediler.⁴⁶⁷

⁴⁶¹ Oran, *a.g.e.*, s.743

⁴⁶² *Dünya Gazetesi*, 22 Temmuz 1974

⁴⁶³ *Dünya Gazetesi*, 23 Temmuz 1974

⁴⁶⁴ *Dünya Gazetesi*, 24 Temmuz 1974

⁴⁶⁵ *Dünya Gazetesi*, 25 Temmuz 1974

⁴⁶⁶ *Dünya Gazetesi*, 23 Temmuz 1974

⁴⁶⁷ *Dünya Gazetesi*, 26, 27, 28, 29, 30, 31 Temmuz 1974

Konferansta, İngiltere'nin de arabuluculuğu ile Türk tarafının istekleri doğrultusunda: “Ada’da bir güvenlik bölgesinin kurulması, Rum ve Yunan işgalindeki Türk bölgelerin derhal boşaltılması, esir durumunda olan asker ve sivillerin mübadele edilmeleri veya serbest bırakılmaları, barışın sağlanması ile birlikte anayasaya uygun bir hükümetin yeniden kurulmasının temini, Kıbrıs Cumhuriyeti’nde Kıbrıs Türk toplumu ile Kıbrıs Rum toplumu olmak üzere iki otonom idarenin mevcudiyeti” kabul ve ilan edildi. Yine Konferansın ikinci safhasının 8 Ağustos’ta başlayacağı bildirildi.⁴⁶⁸

İkinci Cenevre konferansında Türk hükümeti, özellikle “federasyon içinde coğrafi sınırları belirlenmiş iki ayrı otonom idare” yani “taksim” tezi üzerinde durmuştur. Ancak Rum tarafın bu öneriye itiraz etmesi üzerine herhangi bir sonuç alınamadan konferans dağılmıştır.⁴⁶⁹ 14 Ağustos 1974’te de İngiltere, çıkmaza giren görüşmeleri yeniden başlatabilmek amacıyla Türk tarafından 48 saatlik bir bekleme süresi talep etmiştir. Ancak Türk Hükümeti bu öneriyi bir “oyalama” taktiği olarak nitelendirdiğinden öneri kabul edilmedi.⁴⁷⁰ Ankara’dan ikinci hareketin başlayacağını belirten ve daha önce Ecevit ile Turan Güneş arasında kararlaştırılan (Güneş’in kızına atfen) “Ayşe tatile çıktı” parolası gelince Dışişleri Bakanı Turan Güneş görüşmeleri terketti⁴⁷¹ ve 14 Ağustos 02:20’de konferans bir sonuç alınamadan dağıldı.⁴⁷² Bu gelişmeler üzerine 14 Ağustos saat 04:19’da Türkiye ikinci hareketi başlattı.⁴⁷³ 14-16 Ağustos tarihleri arasında Türk Silahlı Kuvvetleri Attila hattı olarak adlandırdığı hedefe ulaşmıştı. Magosa-Lefke hattı çizilmişti. Türkiye yeni sınırlar içinde ateşkes ilan ederek hareketi durdurdu.⁴⁷⁴

İkinci Kıbrıs hareketi askeri açıdan daha bilinçli yürütülmüş, hedeflenen amaç elde edilmişti. Bununla birlikte, uluslar arası kamuoyundan gelen tepkiler birinci harekate göre karşılaştırma kabul etmeyecek kadar sertti. Türkiye’nin ilk hareketi Yunan Cuntasının Makarios’u hedefleyen darbe girişimi ve Enosisi

⁴⁶⁸ *Dünya Gazetesi*, 31 Temmuz 1974, Baskın Oran’a göre, Türkiye, Yunanistan ve İngiltere arasında imzalanan Cenevre protokolü salt bir ateşkes antlaşması olarak nitelenemez. Bu protokolle Kıbrıs’ın yeni statüsünün de temelleri atılmıştır. Oran, a.g.e., s.744, Ayrıca Ateşkes antlaşmasının tam metni için bkz. *Dünya Gazetesi*, 1 Ağustos 1974

⁴⁶⁹ *Dünya Gazetesi*, 13, 14 Ağustos 1974

⁴⁷⁰ *Dünya Gazetesi*, 14 Ağustos 1974

⁴⁷¹ *Dünya Gazetesi*, 14 Ağustos 1974

⁴⁷² Oran, a.g.e., s.747

⁴⁷³ *Dünya Gazetesi*, 15 Ağustos 1974

⁴⁷⁴ *Dünya Gazetesi*, 17 Ağustos 1974

gerçekleştirme çabası karşısında haklı ve meşru bulunurken, ikinci hareket bir işgal olarak değerlendirilmişti. Çünkü, bir defa, Yunanistan'da Karamanlis hükümeti kurulmuştu ve demokrasiye dönülmesi sonrasında bu yeni yönetimi dış politikada sıkıştırılmak yerine desteklenmesi gerektiği inancı vardı; ikincisi, Türkiye bu hareketi görüşmeler sürerken yapmıştı; üçüncüsü, Ada'nın fiilen ikiye ayrılması sonucunda 1960'da kurulan ve BM üyesi olan Kıbrıs Cumhuriyetinin temelleri ortadan kalkmıştı.⁴⁷⁵

Türkiye'nin yaptığı bu harekatta uluslararası kamuoyunun tepkisi 1 Kasım 1974 tarihli ve 3212 sayılı BM genel kurulu kararında ortaya çıktı. Bütün devletleri Kıbrıs Cumhuriyetini egemenliğine, bağımsızlığına, toprak bütünlüğüne ve bağlantısızlık politikasına saygı göstermeye ve bu devlete karşı eylem ve müdahalelerden kaçınmaya çağıran kararda, Ada'daki tüm yabancı askeri kuvvetlerin geri çekilmesi ve askeri müdahalelerin durdurulması, bütün göçmenlerin güvenlik içinde eylemlerine dönmeleri ve bunun için ilgili tarafların gerekli acil önlemleri almaları isteniyordu. Ayrıca, Kıbrıs Cumhuriyetini anayasa sistemini Kıbrıs Türk ve Kıbrıs Rum toplumlarını ilgilendiren bir sorun olduğunu belirterek, genel sekreterin gözetiminde iki toplum arasında eşitlik ilkesi uyarınca ve bunların temel ve meşru haklarına dayalı karşılıklı olarak kabul edebilir bir siyasal çözüme serbestçe ulaşılması amacıyla görüşmelerin başlaması uygun bulunuyordu.

Ankara'nın bazı çekincelerle katıldığı bu kararda yer alan yabancı askerlerin derhal çekilmesi ve göçmenlerin yerlerine dönmeleri gibi noktaları Türkiye'nin kabul etmesi mümkün değildi. Bununla birlikte Kıbrıs hükümetinden söz edilmemesi ve adada iki eşit toplumun varlığının kabul edilmesi Kıbrıs Türk toplumu ve Türkiye açısından kararın olumlu yönleriydi.⁴⁷⁶

1974'te Türkiye'nin Kıbrıs'a askeri müdahalesi hem Türk dış politikası, hem Türk-Yunan ilişkileri, hem de Kıbrıs sorunu açısından bir dönüm noktası olmuştur. Kore dışında ilk kez kendi sınırları dışına asker gönderen Türkiye kısa bir süre sonra batılı müttefiklerinden tepki almaya ve gerek ABD gerekse Avrupa ülkeleriyle ilişkilerinde bugüne dek artarak sürececek olan bir Kıbrıs sorunu yaşamaya başlamıştır. Türk-Yunan ilişkilerinde de Kıbrıs odak haline getirilmiştir. İki ülke arasında ulusal

⁴⁷⁵ Oran, *a.g.e.*, s.748

⁴⁷⁶ İsmail, *a.g.e.*, s.147-148

ıkarlar açısından temel sorun 1970’lerde ortaya çıkan Ege’nin paylaşımı ne çıkarılarak, Ege’ye ilişkin konularda yapılacak görüşmelerin önünde engel olarak gösterilmiştir. Ayrıca, Doğu’dan tehdit edildiğini ileri süren Yunanistan Ege adalarını silahlandırmaya hız vermiş, buna karşı Türkiye’de Batı’dan tehdit edildiği gerekçesiyle İzmir’de 4. orduyu kurmuştur.

1974 harekatı Kıbrıs sorununda da yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Fiilen ikiye bölünen Ada’da Türkiye açısından sorun üzülmüştür. Ama mevcut durum herhangi bir hukuki zme başvurulmadığı için Kıbrıs sorunu 2000’lere girmişken hala uluslararası kamuoyunun gündemini işgal etmektedir. Bununla birlikte 1974’ten sonra sorun nitelik değiştirmiştir. Artık 1960 antlaşmaları çerçevesinde değil 1974’ten sonra ortaya çıkan fiili durum çerçevesinde zm aranmaya başlanmıştır.⁴⁷⁷

⁴⁷⁷ Oran, *a.g.e.*, s.748

2. ZAFER GAZETESİNDE KIBRIS SORUNU İLE İLGİLİ HABERLER

(1954 YILI HABERLERİ)

23 MART 1954

Türk-Elen İşbirliği ve Müşterek Anlayış

Atina- (Papagos ‘un Anadolu Ajansına verdiği beyanat) – Türk-Yunan münasebetlerinin bugünkü durumu ile ilgili olarak sorulan bir soruya Papagos, Türk-Yunan ilişkilerinin çok samimi bir noktaya geldiğini fakat iki ülke halkı arasında zaman zaman yaşanmakta olan geçici heyecan ve huzursuzlukların yanlış anlamalardan kaynaklandığını söylemiştir. Açıklamasında, Yunanistan ile Türkiye arasında ki dostluk ve işbirliğinin her iki ülkenin aydın sınıfının çoğunluğunda bir şuur oluşturduğunu, bu dostluk ve işbirliğinin maziye tasfiye etmek, müşterek demokrasi ve insan haklarını göz önünde tutma kararında birleştiğini ve her iki ülke arasındaki dostluğun - *kayıtsız şartsız olarak kabul edilen* - bugünkü hudutlar içinde birbirlerini verimli bir şekilde tamamlayabileceğini belirtmiştir. Yunanistan’daki Türk azınlığın durumu ve rolü ile ilgili sorulan bir soruya da, Batı Trakya ‘da yaşayan Türk azınlığa tam bir hürriyet ve siyasi hakların verilmesi ve bu azınlığın karşılaştığı meseleleri Yunan Hükümetlerince şefkat ve alaka ile araştırmak için her zaman sarsılmaz bir kararlılık göstereceklerini söylemiştir.

29 TEMMUZ 1954

Kıbrıs ‘da Muhtar Bir İdare Kurulacak

Londra- İngiliz Hükümeti Kıbrıs Adasına yakın bir gelecekte yeni bir anayasa hazırlayacağına karar vermiştir. Bu anayasa Kıbrıslılara oldukça geniş bir muhtariyet verecek, yasama ve yürütme faaliyetlerine katılımını sağlayacaktır.

21 AĞUSTOS 1954

Kıbrıs İçin Dün Atina’da Yapılan Mitingler

Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakı hakkındaki Yunan Hükümeti talebinin Birleşmiş Milletlere resmen aksettirilmesi münasebetiyle bugün Atina’da anayasa meydanında büyük bir miting düzenlenmiştir. Miting nedeniyle İngiltere Büyükelçiliğinde sıkı güvenlik tedbirler alınmıştır.

(Başlıksız)

New York (Birleşmiş Milletler) – Yunanistan’ın BM’deki daimi temsilcisi Palamas Kıbrıs meselesinin Yunanistan ile İngiliz Müstemlekeler Dairesini ilgilendiren bir konu olduğunu, Ada’ da 400.000 kadar Yunanlı olduğunu ve kimsenin Yunanlıları hürriyete kavuşturmak hakkından mahrum edemeyeceğini belirtmiştir.

Yunan başbakanı Mareşal Papagos’da BM Genel Sekreteri Dag Hammerskjold’a bir mektup göndererek; İngiltere Parlamentosunda zaman zaman baş gösteren beyanatları eleştirerek, “Birleşmiş Milletler beyannamesindeki , adalet, vakar ve mukaddes prensiplere işaret ederek durumun iyileştirilmesi maksadıyla BM müracaat etmek zorunda kaldıklarını” söylemiştir.

22 AĞUSTOS 1954

Kıbrıs Meselesine Dair Hükümetimizin Görüşü

İstanbul- İstanbul’da çıkan gazetelerin birçoğunun sahip ve başyazarları Başbakan Adnan Menderes ve Dışişleri Bakanı Prof. Fuat Köprülü ve Devlet Bakanı Mükerrerem Sarol’ u öğle yemeğine davet etmişlerdir.

Bu yemek esnasında çeşitli ülke meseleleri üzerinde ve özellikle Kıbrıs meselesi üzerinde durulmuş, gazetecilerin Kıbrıs meselesi ile ilgili son durumu sormaları üzerine Adnan Menderes, bu olayların Hükümetçe çok yakın bir ilgi ile takip edildiğini ve son günlerde durumun daha da nazik bir hal aldığını ifade etmiştir. Adnan Menderes konuşmasında Yunanistan’ın mesele hakkındaki tutumu ile ilgili şöyle demiştir:

...sükunet ve itidalin bugün her zamandan zaruri olduğunun dost ve müttefik Yunan milleti ve Hükümeti tarafından takdirde gecikmeyeceği ümidi de izhar olunur.

İngiltere Dün Yunanistan’a Bir Nota Verdi

Atina- İngiltere’nin Yunanistan’a verdiği notada; Girit’in Hanya şehrinde İngiliz Konsolosluğu bahçesine dinamit atılması olayı protesto edilmekte ve son günlerde İngiltere aleyhtarı miting ve neşriyat yolu ile yapılan saldırılara karşı Yunan hükümetinden tedbir alınmasının istendiği belirtilmiştir.

(Başlıksız)

Londra- İngiltere'nin Ortadoğu Kuvvetleri Genel Komutanı Süveyş'in tahliyesini müteakip bir kısım İngiliz Birliklerinin Kıbrıs'a nakledileceğini bildirmiştir.

(Başlıksız)

Atina- Yunanistan Dışişleri Bakanlığı, Yunanistan'ın Birleşmiş Milletlere başvurma sebebinin Kıbrıs Adası'nın Yunan Krallığına hemen ilhak amacını taşımadığı, bunun Kıbrıs halkının ihlal edilen haklarına BM'nin dikkatini çekmek ve BM'den İngiliz-Yunan ihtilafının halledilmesine dostça yardımcı olması amacını taşıdığını bildirmiştir.

Yaralananlar

Atina- Kıbrıs'ın ilhakı lehinde yapılan mitingde göstericilerin polis tarafından dağıtılması sırasında 28 sivil ve 24 polis yaralanmıştır.

23 AĞUSTOS 1954

Piskopos Makarios'un İngiltere'ye Karşı Takındığı Tavır

Lefkoşe- Piskopos Makarios Lefkoşe'de 1000 kişiye hitap ettiği konuşmasında “Biz köle değil, hür insanlar olarak yaşayacağız. İngiltere'nin muazzam kuvveti karşısında ne kadar aciz olursak olalım, kendimizi cesaretle müdafaa etmesini bileceğiz” dedi.

28 AĞUSTOS 1954

Melas , Yunan Noktai Nazarlarını İzah Eden Bir Beyanat Verdi

Washington- Kıbrıs'ın Yunanistan'la birleşmesi için Yunanistan'ın görüşünü açıklamak maksadıyla 7 kişilik bir milli komisyon oluşturulmuştur. Komisyon sözcüsü Yunanistan eski Dışişleri Bakanlarından George Melas yaptığı açıklamada, BM'deki Yunan Heyetinin, BM Genel Kurulunda, Ada'nın Yunanistan'a verilmesi için icap eden üçte ikilik çoğunluğun sağlanacağına emin olduklarını, Kıbrıs meselesinde Yunanistan'ın Amerikan desteğini almayı arzuladıklarını belirtmiştir. Melas, 1915 yılında İngiltere Dışişleri Bakanı Sir Edward Grey tarafından Yunanistan'ın savaşa girmesi koşuluyla Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmesi konusunda bir mesaj aldığını ve İngiltere'nin bu sözünü yerine getirmediğini ileri sürmüştür.

Melas açıklamasında ayrıca, bir anlaşma halinde İngiltere'ye Kıbrıs'ta istediği üssü vermeye hazır olduklarını da belirtmiştir.

29 AĞUSTOS 1954

Başvekil Dün Kıbrıs Türktür Komitesi Heyetini Kabul Etti

İstanbul- Başbakan Adnan Menderes, yanında Dışişleri Bakanı Prof. Fuat Köprülü, Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ve Devlet Bakanı Mükerrer Sarol olduğu halde Hasan Karagil'in başkanlığındaki Kıbrıs Türktür Komitesi heyeti ile bir saat görüşme yapmıştır.

(Başlıksız)

Kıbrıs Türktür Komitesi Türkiye Milli Talebe Federasyonu'nun (TMTF) Çağaloğlundaki merkezinde Kıbrıs konusunda bir toplantı yapmıştır.

31 AĞUSTOS 1954

Kıbrıslı Rumların Londra'da Nümayişi

Londra- 300 Kıbrıslı Rum, Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhak edilmesi lehinde gösteri yapmışlardır.

7 EYLÜL 1954

Kıbrıs Türktür Komitesi Dün Bir Toplantı Yaptı

İstanbul- Kıbrıs Türktür Komitesi'nin TMTF binasında Avukat Hasan Nevzat Karagil'in Başkanlığında yapılan toplantısında Kıbrıs Davasının aşağıda belirtilen maddeler ışığında savunulması kararlaştırılmıştır:

Kıbrıs Türkleri, İngiltere'nin Kıbrıs Adası'na verilecek yeni teşkilat kanunu yürürlüğe girmeden önce ek bir protokol yayınlayarak aşağıda maddeleri sıralanan siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik talepleri kabul ve ilan etmesini istemiştir:

- a. Evkaf İdaresi Kayıtsız ve şartsız Türk cemaatine devredilecektir.
- b. Türk ortaokul ve liselerinin idaresi ve eğitimi Türk cemaatinin seçeceği komisyon tarafından idare edilecektir.
- c. Adada uygulanan bütün kanunlarda ve özellikle Belediye kanunlarında Türk Hukuk ve menfaatlerini teminat altına alan hükümler ilan edilecektir.

ç. Bütün daire, mahkeme ve sorumlu makamlara nüfus oranında atama yapılacaktır.

d. Ada'nın her kaza merkezinde eskiden olduğu gibi kaza mahkemesi hakimlerinden asgari biri Türk olacaktır.

9 EYLÜL 1954

Başvekilin Kıbrıs'a Dair Beyanâtı

Başbakan Adnan Menderes; Kıbrıs meselesine büyük bir hassasiyet gösterdiklerini, Yunanistan'da Kıbrıs Meselesi ile ilgili olarak yapılan hesapsız gösterilerin ve gürültülü mitinglerin olayı tahrik ettiğini ve bunu tasvip etmediklerini, bu sebeple dost ve müttefik olarak kabul edilen Yunanistan'a karşı bir iyi niyet karşılı olarak 9-10 Eylül tarihlerinde İzmir'de yapılması düşünülen mitinglere izin vermeyeceklerini söylemiştir.

Palamos'un Yaptıkları

New York (BM)- Yunanistan'ın BM'deki temsilcisi Christian Palamas, bütün dünya Hristiyanlarını Kıbrıs'ın İngiliz hakimiyetinden kurtularak hürriyete kavuşması için yardıma davet etmiştir.

Makarios'un Dördüncü İtaatsizliği

Lefkoşe- Kıbrıs Piskoposu Makarios yaptığı açıklamada, Kıbrıslı Yunanlıların Yunanistan'la birleşmek için gayret etmeye devam edeceklerini söylemiştir. Makarios yaptığı bu açıklama ile Kıbrıs'taki mevcut kanunlar gereği, beş hafta içinde dördüncü kez isyankar hareketlerle kanuna aykırı hareket etmiştir.

12 EYLÜL 1954

Kıbrıs Türktür

TMTF'nin teşebbüsü ile İstanbul'da Kıbrıs Türktür Komitesi kuruldu. Komite, İsmail İnân, Sadık Tanrıverdi, Seyfettin Turhan, Rahmi Magat, Talat Taşer, Yıldırım Poyrazoğlu, Yavuz Kadioğlu, Mehmet Ertuğruloğlu, Bozkurt Benderlioğlu ve Fahri Özen' den oluşmuştur.

17 EYLÜL 1954

Kıbrıs Türk Heyeti Londra'ya Gitti

İstanbul- Kıbrıs Türk Kurumları Başkanı Faiz Kaymak'ın Başkanlığında Ahmet Berberoğlu ve Avukat Saim'den oluşan Kıbrıs Heyeti temaslarda bulunmak üzere Londra'ya gitmişlerdir.

19 EYLÜL 1954

İngiltere ve Kıbrıs Adası (İzmir'de Yayınlanan Yeni Asır Gazetesinin Başyazarının Londra'da Savunma Bakanı Temsilcisi İle Yaptığı Konuşma)

İzmir- Savunma Bakanı Lord Alexandr Kıbrıs'taki üs ve savunma meselesi ile ilgili olarak, Süveyş anlaşmasından sonra Kıbrıs'ta İngiltere'nin güçlü bir kuvvet bulundurmasının kaçınılmaz olduğunu, bütün Ortadoğu'nun ve İngiltere'nin savunması bakımından bu üssün öneminin büyük olduğunu belirtmiştir. Lord Alexandr, "Sonuç olarak İngiltere'nin Kıbrıs'tan çıkmayacak ve Ada'yı terk etmeyecektir" demiştir.

22 EYLÜL 1954

Türk Kıbrıs İçin Anavatan Komitesi

TMTF'nin teşebbüsü ile Londra'da kurulan "Kıbrıs İçin Anavatan Komitesi" Ankara'da bir toplantı yapmış ve komitenin genişletilerek içte ve dışta teşkilatlanması kararlaştırılmıştır. Ankara'daki ana komitenin; İlmi Heyet, Mali Komite ve İcra Komitesi alt komitelerinden oluşması kararı alınmıştır.

23 EYLÜL 1954

İngiltere Kıbrıs'a Dair Görüşünü Teyit Etti

Londra- Devlet Bakanı Selwyn Lloyd "Birleşmiş Milletlerin bir İngiliz toprağının hükümrânlığını müzakereye yetkisi yoktur" dedi.

24 EYLÜL 1954

BM'de Kıbrıs Meselesi Gündeme Alındı

New York- BM'nin 15 üyeden oluşan Siyasi Komisyonu Kıbrıs Meselesini gündeme almaya karar vermişlerdir. Gündeme Alınması ile ilgili oylamada; İngiltere, Fransa ve Avustralya aleyhte, Rusya, Suriye, Çekoslovakya, Milliyetçi Çin, Birmanya, Ekvator, İzlanda, Siyam ve Küba lehte oy kullanmışlardır. Amerika, Hollanda ve Kolombiya çekimser kalmışlardır.

Meselenin Müzakeresi

Yunan delegesi Aleksis Kiru, Yunan hükümetinin Kıbrıs meselesini BM Genel Kurulunun gündemine alması konusunda gerekçelerini açıkladıktan sonra söz alan İngiliz Baş delegesi Selwyn Llyod meselenin Genel Kurul gündemine alınmasına şiddetle itiraz etmiş ve “böyle bir talep dostlar ve müttefikler arasında ayrılığa sebep olmak suretiyle ancak barışın zayıflamasına yol açabilir” demiştir.

Selwyn Llyod, daha sonra Kıbrıs’ın kısa bir tarihçesini yapmış ve adanın hiçbir zaman Yunanistan’a ait olmadığını belirttikten sonra BM anayasası gereğince bir memleketin içişlerine müdahale edilemeyeceğini hatırlatmıştır.

İngiliz Delegesi Yunanistan’ın bu meseleyi BM taşımakla kendi lehine bir toprak değişikliği yapmak istediğini belirtmiş ve eğer bu mesele BM Genel Kurul gündemine alındığı takdirde diğer etnik gruplar için bir hak arama örneği teşkil edebileceğini belirtmiştir.

Fransız Delegatesinin Konuşması

Söz alan Fransız Delegesi Henri Hoppenot İngiliz Delegatesinin görüşünü desteklemiştir.

Yunan Delegesi tekrar söz aldıktan sonra mesele oya konulmuş ve 3 ret ile 2 çekimsere karşı 9 oyla gündeme alınmasına karar verilmiştir.

Rossides’in Sözleri

Londra- Kıbrıs’ın Yunan Milli Konsey delegesi Zenon Rossides Kıbrıs Meselesinin BM’de görüşülmesinde; Yunanistan ile İngiltere arasındaki dostane ilişkilerin bozulmaması, muhtariyet prensibine riayet edilmesi ve Kıbrıs halkının ırk bakımından Yunanlı olmaları itibariyle Yunanistan’ın bu mesele ile alakadar olmakla haklı olduğunun üzerinde duracaklarını belirtmiştir. Ayrıca halen Londra’da olan ve Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakının Kıbrıs Türklerinin Haklarını baltalayacağını ifade eden Kıbrıs Türk Heyetine saldırarak, “ada nüfusunun beşte birini teşkil eden Türk azınlığın haklarına riayet edilecek” demiştir.

25 EYLÜL 1954

Kıbrıs’a Dair Müzakereler

BM(New York)- BM Genel Kurulu, Kıbrıs meselesinin gündeme alınması konusunda görüşmelere başlamış, ilk sözü alan Irak temsilcisinin gündeme alınmaması hususundaki teklifi kabul edilmemiştir. Daha sonra söz alan İngiliz Delegesi Selwyn Lloyd, “eğer bütün etnik gruplara kendi mukadderatlarını kendilerinin karar vermeleri ve anlaşmaları reddetmeleri hakkı tanınacak olsa, dünyanın her yerinde hudutlar ihtilaf mevzuu olacaktır” demiştir.

Müzakereleri müteakip Kıbrıs Meselesinin BM Genel Kurul gündemine alınıp alınmaması oya sunulmuş ve 19 ret ile 12 çekimser oya karşılık 30 oyla gündeme alınması kararlaştırılmıştır.⁴⁷⁸

Türk Azınlığı Temsilcilerinin Beyanatı

BM(New York)- Kıbrıs’taki Türk azınlığın temsilcileri BM Genel Merkezinde yaptıkları basın açıklamasında, bir plebisite karşı olduklarını, Ada’daki Yunanlıların büyük çoğunluğunun Moskova’ya tabi komünistler olduğunu ve İngiliz idaresinden memnun olduklarını açıklamışlardır.

Papagos’un Kıbrıs’a Dair Beyanatı

Atina- Papagos milletlerin kendi gelecekleri hakkında bizzat karar verme haklarının Kıbrıslı Yunanlılara da tanınması için Yunanistan’ın sonuna kadar mücadele edeceğini söylemiştir.

29 EYLÜL 1954

Birleşmiş Milletler’de Kıbrıs Meselesi

BM(New York)- BM Siyasi komisyonunda Kıbrıs ile ilgili görüşmelere BM’nin yetkili olmadığını söyleyen İngiltere, toplantılara katılmayacağını açıklamıştır.

⁴⁷⁸ Yapılan oylamada kabul oyu verenler: Ekvator, Mısır, Salvador, Yunanistan, Guatemala, Haiti, Honduras, İzlanda, Endonezya, İsrail, Lübnan, Meksika, Nikaragua, Filipinler, Polonya, Suudi Arabistan, Suriye, Tayland, Ukrayna Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği, Uruguay, Yemen, Yugoslavya, Afganistan, Birmanya, Beyaz Rusya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti, Çin, Kosta Rika, Küba, Çekoslovakya,
Ret oyu Verenler: Fransa, Liberya, Lüksembourg, Hollanda, Yeni Zelanda, Norveç, Paraguay, Peru, İsveç, Türkiye, Güney Afrika Birliği, Büyük Britanya, Avustralya, Belçika, Kanada, Şili, Kolombiya, Danimarka, Dominik Cumhuriyeti,
Çekimseler: Habeşistan, Hindistan, Irak, İran, Pakistan, Panama, ABD, Venezuela, Arjantin, Bolivya, Brezilya. Armaoğlu, a.g.e. , s.75

Makarios New York'a Gidiyor

Kıbrıs Baş Piskoposu Makarios BM'deki Kıbrıs müzakerelerine katılmak üzere New York'a gidecektir. Makarios yetkili kimseler tarafından davet edildiğinde Genel Kurula konuşacağını bildirmiş ve “davamızın BM hükümeti çerçevesinde bağımsızlık istemekten ibaret olduğuna muhaliflerimizi dahi ikna edeceğimizden ümitliyiz” demiştir.

9 EKİM 1954

Kıbrıs'a Dair Anglikan Kilisesinin Görüşleri

Londra- New York Başpiskoposu Dr. Cyril Garbettin Atina Üniversitesi rektörünün “her mektebin sabah dualar arasında Büyük Britanya'ya karşı nefret ve lanet sesi duyacaktır” sözlerini eleştirmiş ve Yunan halkının çoğunluğunun böyle bir konuşmayı onaylamayacağını belirtmiştir.

10 EKİM 1954

Kıbrıs'a Dair Çekimser Oy Vermedik

Halkçı gazetesinde Kıbrıs Meselesinin BM gündemine alınıp alınmaması konusunda Güvenlik Konseyinde Türk delegesinin çekimser oy kullandığına dair bir yazı çıkmış, buna karşı Dışişleri Bakanlığı böyle bir haberin asılsız olduğunu açıklamıştır.

13 EKİM 1954

Kıbrıs Mevzuuna Dair Yunanistan'a Nota Verilmemiştir

Atina Büyükelçimiz Settar İksel tarafından Yunan Dışişleri Bakanlığına Hükümetimizin bir nota verdiğiğine dair basında asılsız haberler çıkmıştır.

14 EKİM 1954

Kıbrıs Mevzuunda Yeni Bir Açıklama

Halkçı gazetesi 10 Ekim 1954 tarihli haberini düzelterek olayın BM Güvenlik Konseyinde değil BM Genel Kurulunda cereyan ettiğini ve aynı mevzuda ısrar ettiğini belirtmiştir. Bunun üzerine Dışişleri bakanlığından yapılan yazılı açıklamada, 24 Eylülde Kıbrıs meselesinin bizce hiç görüşülmemesi veya hiç olmazsa görüşme başlıklarının sonuna alınması teklifi hakkında bir karara varılmadan önce usulen kısa

bir müzakere ertelemeesi konusunda ikinci bir teklif yapılmıştır. Bu usulen ertelemeenin BM’de kabul edilen süresi teamüllere göre 24 saattir. Asıl mesele ile ilgisi olmayan bu teklifle ilgili olarak bu konu hakkında düşünmek isteyeceklere mani olmamak için delegasyonumuz çekimser oy vermiştir. Söz konusu olay bundan ibarettir.

15 EKİM 1954

İngiltere Ortadoğu Karargahını Ocak’ta Kıbrıs’a Nakledecek

Lefkoşe- Bir İngiliz askeri sözcüsü, İngiltere’nin Ortadoğu Kuvvetleri Komutanlık Karargahını Süveyş Kanal bölgesindeki Fayid’den Kıbrıs’a 1 Ocak 1955’ten itibaren nakledeceğini bildirmiştir.

19 EKİM 1954

Kıbrıs Heyeti Ankara’ya Geldi

Bir süreden beri Kıbrıs’la ilgili Amerika ve İngiltere’de temaslarda bulunan Kıbrıs Türk Federasyonları Başkanı Faiz Kaymak başkanlığındaki üç kişilik heyet Ankara’ya gelmiştir. Heyet Başkanı gayet iyi izlenimlerle döndüklerini ve görüşmelerin olumlu geçtiğini belirtmiştir.

Makarios’ un Londra’daki Faaliyeti

Londra- Başpiskopos Makarios, İngiltere tarafından Kıbrıs için hazırlanan anayasanın ne şekilde olursa olsun kabul edilmeyeceğini söylemiştir.

26 EKİM 1954

Eden Avam Kamarası’nda Kıbrıs’a Dair İzahat Verdi

Londra- Dışişleri Bakanı Sir Anthony Eden, Avam Kamarasında Türk Hükümetinin Kıbrıs Adası’nın statüsünde herhangi bir değişiklik yapılmasına karşı olduğunu açıklamış ve İngiltere ve Yunanistan’ın arasında geleneksel dostluğa rağmen Kıbrıs meselesinin İngiltere’nin bir iç işi olduğunu ve hiçbir yabancı devletle müzakere edilmesinin bahis konusu olamayacağını belirtmiştir.

29 EKİM 1954

Kıbrıs Adasına Dair Hazırlanan Anayasa

Londra- İngiltere'nin yeni Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd Avam Kamarası'nda Kıbrıs için hazırlanan yeni anayasa hakkında yaptığı açıklamada, İngiliz hükümetinin yeni anayasayı uygulamaya karar verdiğini belirtmiş ve "İngiliz Hükümeti, Kıbrıs üzerinde İngiliz Hükümlanlığı terkinin, Ortadoğu'nun güvenliği hususunda İngiltere'nin yüklenmiş olduğu sorumluluklarla ne zaman bağdaşabileceğini dünyanın bu karışık anında, kestiremez olduğunu" söylemiştir.

3 KASIM 1954

İngiltere İçin Kıbrıs Adası'nın Ehemmiyeti

Londra- Eski Muhafazakar Milletvekillerinden Alan Graham "İngiltere'nin Kıbrıs'taki haklarından vazgeçmesi intihar olur" dedi. Graham, Yunanistan'ın 2500 yıl önceki Yunan İmparatorluğu hülyasından hala vazgeçmediğini ve Yunanlıların ilhak isteklerinin devam etmesinin İngiliz otoritesinin zaafından kaynaklandığını belirtmiştir.

4 KASIM 1954

İngiltere, Yunanistan'ı Dün Protesto Etti

Atina- İngiltere Hükümeti, Devlet kontrolü altındaki Atina Radyosu'nun Kıbrıs meselesi üzerinde İngiltere'ye karşı düşmanca yayın yapmasını protesto etmiştir.

5 KASIM 1954

Kıbrıslı Rumlara Yapılan Baskı

Londra- Aralarında ittifak yapmış olan komünistlerle Rum Ortodoks Kilisesi çevrelerinin Enosis'i desteklemeleri için Kıbrıslı Rum Halkı üzerinde baskı yaptıklarına dair belgeler Kıbrıs Hükümeti tarafından yayınlanmıştır. "Enosisi Monopolisi" başlığı altında yayınlanan bu belgelerde Kıbrıslı Rum halkını, kilise ve komünistlere ya uymaya yada vatan haini olmaya zorlandığı delilleriyle belirtilmektedir. Sonuçta Kıbrıslı bir Rum Hükümet mekanizmasını kabul ettiğinde hain damgasını kabul etmesi gerekmekte olduğu böylece "Enosis ve yalnız Enosis" yaygarası ile Kilisenin Kıbrıs'ta sağlam bir idareye yardım etmek isteyenlerin karşısına hem milliyetçileri hem de komünistleri çıkarmakta olduğu belirtilmiştir.

Bir İngiliz Muharririnin Noktai Nazarı

Londra- İngiliz yazarlarından F.A. Voight yazdığı bir makalede, stratejik bakımdan İngiltere için Kıbrıs'tan çekilmenin bahis konusu olmadığını fakat Kıbrıs'ın zararına olmamak şartıyla hakimiyetin intikalinin düşünülebileceğini söylemiştir.

22 KASIM 1954

(Meclis Saat 15:00'da İçtima Ediyor) Kıbrıs'a Ait Takririn Bugün Görüşülmesi

TBMM'de bugün Denizli Milletvekili Baha Akşit'in, Hükümetin Kıbrıs ile ilgili görüşünün ne olduğu ile ilgili soru önergesi görüşülecektir.

28 KASIM 1954

(Başlıksız)

Kıbrıs Müftüsü Mehmet Dana Efendi Kıbrıs'taki Türklerin durumunu ve Kıbrıs meselesi hakkında görüşme yapmak üzere Ankara'ya gelmiştir. Dana efendi 19 Kasım tarihinde ‘‘Kıbrıs’ın Yunanistan’a İlhakı aleyhtarı Türk Komitesinden en kısa zamanda New York’ta bulunması için bir telgraf aldığını’’ söyledi.

9 ARALIK 1954

(Türk Milli Gençlik Teşkilatının Tertiplediği) ‘‘Kıbrıs’’ Mevzuundaki Toplantı Dün Yapıldı

Türk Milli Gençlik Teşkilatının tarafından düzenlenen ‘‘Kıbrıs’’ konulu akademik toplantı Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesinde yapılmıştır. Toplantıda Türk Milli Gençlik Teşkilatı adına Gültekin Özdenler, Halil Fikret Alasya, Prof. Danyal Bediz, Kıbrıs Türk Federasyonları Başkanı Faiz Küçük ve Kıbrıs Müftüsü Mehmet Dana Efendi birer konuşma yapmışlardır.

11 ARALIK 1954

Yunanistan Kıbrıs’ı İlhak İçin Çalışıyor

Atina- Yunanistan siyasi faaliyetlerinin tamamını Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakı davasına yöneltmiştir.

Dana Efendi Amerika’ya Hareket Etti

Kıbrıs Meselesi'nin BM gündemine alınacağı tarihin yaklaşması üzerine bir süreden beri Ankara'da bulunan Kıbrıs Heyeti Başkanı Faiz Kaymak ile Kıbrıs Müftüsü Mehmet Dana Efendi Amerika'ya gitmek üzere hareket etmişlerdir.

14 ARALIK 1954

(Yunanlı Müfritlerin Kıbrıs'a Ait İhtirasları İflas Ediyor) Amerika Elen Takriri Aleyhinde Rey Verecek

Amerika Birleşik Devletleri Yunanistan'ın BM Siyasi Komitesine sunmak üzere hazırlamış olduğu Kıbrıs hakkındaki karar suretini desteklemeyeceğini Atina Büyükelçisi kanalıyla Yunanistan'a bildirmiştir.

Türkiye Kıbrıs'a Birinci Derecede Alakadardır

New York- BM Siyasi Komitesinde görüşülmeye başlanacak Kıbrıs meselesi müzakerelerini İngiltere'nin boykot edeceği İngiliz baş delegesi Anthony Nutting tarafından resmen açıklanmıştır.

Kıbrıs Heyeti Başkanı Faiz Kaymak yaptığı açıklamada, "Kıbrıs hiçbir zaman Rumların olmamalıdır. Kıbrıs Rumlarının ilhak talepleri bizim emniyet sahamızı giren bir davadır" dedi.

Kıbrıs Meselesi ve Amerika

Atina- Amerika'nın Yunan tezine açıkça aleyhtar görünmesi ile, BM'ye üye ve şimdiye kadar Yunan tezi lehinde veya çekimser birçok ülkenin de bundan sonra Yunan tezi aleyhinde cephe alacakları tahmin edilmektedir.

Stefanopulos'un Beyanatı

Atina- Yunan Dışişleri Bakanı "Kıbrıs Davasında Amerika'nın bizi desteklemediğini teessürle haber almış bulunuyorum" dedi.

15 ARALIK 1954

(BM'de Kıbrıs Meselesinin Müzakeresi Başladı) Yunan Teklifi Taraftar Bulamıyor-Manşet

New York (BM)- BM Siyasi Komisyonu Kıbrıs Meselesinin incelenmesine Yunanistan'ın verdiği şu karar tasarısı üzerinde başlamıştır :

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Milletlerin hak eşitliği ve kendi idarelerini bizzat tayin etmeleri prensibinin, BM'deki himayesi altında Kıbrıs adası halkı için tatbiki meselesini inceledikten sonra BM gayelerinden birinin, BM anayasasının 2nci maddesinde tasrih edildiği veçhile, "Milletler arasındaki hak eşitliğine ve kendi idarelerini bizzat tayin etmek prensibine hürmete müstenit dostane münasebetleri inkişaf ettirmek" olduğunu nazarı itibar alarak ve 16 Aralık 1952 tarihli kararını da hatırlatarak, milletlerin kendi idarelerini bizzat tayin etmeleri prensibinin Kıbrıs adası halkı hakkında tatbik edilmesi temennisinde bulunuyor.

Meselenin müzakeresine geçilir geçilmez, Yeni Zelanda delegesi Leslie Knox Munro Yunan karar tasarısı teklifine karşı, Genel Kurulun Kıbrıs meselesini ele almamasını isteyen bir karar tasarısı teklifini ileri sürmüştür. Bunun üzerine söz alan Yunanistan Yunan heyet başkanı Kiru, "BM Kıbrıs meselesini şimdi sükunetle kabul etmezse, daha sonra ciddi olayların baskısı altında kabul etmek zorunda kalacaktır" demiştir.

Selim Sarper'in Konuşması

Türk Delegesi Selim Sarper, Yeni Zelanda karar tasarısını destekleyerek; BM Anayasasının, milletlerin kendi kendilerini idare etmek hakkını kabul ettiği gibi, aynı zamanda, ferdi kolektif veya bölge teşkilatları vasıtasıyla meşru ve tabii müdafaa hakkını da tanıdığını söylemiş ve Kıbrıs İngiltere imparatorluğundan ayrıldığı takdir de bu hakkın tehlikeye düşeceğini belirtmiştir.

Daha sonra söz alan ABD delegesi Henri Cabot Lodge Yeni Zelanda karar tasarısını desteklemiş, bununla beraber Yunan delegesinin tezini savunduktan sonra süresiz ertelenmenin yapılabileceğini belirtmiştir.

Buna karşılık Sovyet delegesi müzakerenin süresiz ertelenmesine itiraz etmiştir.

İngiltere adına söz alan Anthony Nuttig komisyonun öncelikle Yeni Zelanda'nın sunmuş olduğu karar tasarısı hakkında bir karar vermesi gerektiğini söylemiş ve karar tasarısını desteklemiştir.

Konuşmalardan tekrar söz alan Türkiye Baş delegesi Selim Sarper Kıbrıs meselesinin Yunanistan tarafından suni bir şekilde ortaya çıkarılmış olduğunu, diğer taraftan da, bu meselenin İngiltere'nin yetki alanına girdiğini bu sebeple BM'nin

Kıbrıs diye bir meseleyi müzakereye hukuken yetki sahibi olmadığı biçiminde belirtmiştir.

Nutting'in Sözleri

Daha sonra tekrar konuşan İngiliz Delegesi Anthony Nutting Yunanistan'ın imzalamış olduğu milletlerarası antlaşma ile tezat halinde Kıbrıs Adasını ilhak için Genel Kurul üzerine baskı yapmaya çalıştığını belirtmiştir.

İngiliz delegesinin konuşmasından sonra, Siyasi Komisyonunda, Yeni Zelanda teklifi oya konmuş ve 15 aleyhte ve 16 çekimsere karşı 28 oyla kabul edilmiştir. Celseye öğleden sonra toplanmak üzere son verilmiştir.*

Siyasi Komisyon, öğleden sonraki toplantısında Yunan ve Türk delegelerinin konu hakkındaki görüşlerini dinleyecek ve Yeni Zelanda karar tasarısı hakkında oylama yapacaktır.

Siyasi Komisyonun Öğleden sonraki Oturumunda Türk ve Yunan Delegelerinin Sözleri

New York(BM)- BM siyasi Komisyonunun öğleden sonraki oturumunda Yunanistan Delegesi Alexis Kyrrou (Kıru), Kıbrıs Başpiskoposu Makarios idaresi altında 1950 senesinde yapılmış olan plebisitte oylamaya iştirak edenlerin yüzde 95,7'sinin Yunanistan ile birleşmek lehinde oy verdiğini hatırlattıktan sonra Atina'nın Kıbrıs hakkında arazi emelleri beslemediğini söylemiş, Kıbrıs halkının ister bağımsızlık isterse herhangi bir ülke ile birleşmek lehinde alacağı karar saygı duyacaklarını ifade etmiştir.

Kıru, Kıbrıs'taki Türk azınlığın Yunan Hükümetinin teşebbüsünden endişe etmesine bir sebep bulunmadığını temin etmiş ve bu teşebbüse karşı cephe alanların ileri sürdükleri stratejik menfaatlere de atıfta bulunarak hürriyeti ortadan kaldırmanın iyi bir strateji olmadığını söylemiştir.

Selim Sarper'in Konuşması

* Böylece, yapılan oylama ile Kıbrıs halkına kendi mukadderatını kendisinin tayin etmesi hakkının verilmesi meselesi değil, Kıbrıs meselesinin BM Genel Kurulunda tartışılıp tartışılmaması meselesi müzakere konusu olmuş oluyordu.

Selim Sarper konuşmasının baş kısmında, Yunanistan'ın Enosis (Anschluss) gibi endişe verici bir politika izlemekte olduğunu belirterek, tarihi, coğrafi ve ekonomik bakımlardan Kıbrıs adasının Anadolu ile olan sıkı bağlarına, tarihte hiçbir zaman Adanın Yunanistan'a ait olmadığına ve Adadaki Rum halkının da gerçekte Yunanlı olmadığına işaret ve delillerle ispat ederek şunları söylemiştir:

Yukarıdaki İzahattan da anlaşılacağı veçhile, coğrafi ve iktisadi bakımdan Türkiye, Kıbrıs'a çok yakından bağlı ve ırki; tarihi ve ahdi sebepler dolayısıyla da Kıbrıs durumu ile birinci derecede alakalıdır. Görüldüğü gibi, ne eski ne de yeni devrelerde Yunanistan'a bağlı bulunmuş olmayan, toprağı coğrafi bakımdan Yunanistan'a değil Türkiye'ye merbut bulunan, ırkın ahalisinin mühim bir kısmı öz Türk olan ve Türk olmayan sakinleri de Yunanlı bulunmayan bu ada hakkında Yunanistan tarafından ortaya atılan iddiaların –gayet enteresan bir tecahülü arifane ile gösterilmek istendiği gibi – basit ve tek taraflı, hatta iki taraflı bir mevzu ettiği tarafımızdan kabul olunamaz.

Bundan sonra Sarper, Yunan isteğinin içeriğini göstermek için şunları söylemiştir:

İstedikleri hakikatte nedir? Meseleyi gürültüye getirerek ve demagojiye boğarak bütün makbul hukuku düvel kaidelerini çiğneyerek, mevcut ve muteber beynelmilel muahedeleri yırtarak, bir devletin hükümranlığı altındaki bir toprak parçasını, o devletin elinden alıp, hükümranlığı başka bir devlete nakletmemiz mi, yani BM teşkilatının böyle bir oyuna alet olması mı istenmektedir?

Daha sonra Selim Sarper, Yunanistan'ın kendi isteğini dayandığı, milletlerin kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmesi prensibini (Self-determinasyon) ayrıntılı bir hukuksal olarak tahlilini yaptıktan sonra , bu prensibin uygulanabilmesi için millet ve halk deyimlerinin açık tariflerinin yapılması gerektiğini fakat şimdiye kadar bu kelimelerin herkesçe kabule şayan tariflerinin yapılmadığını, meselenin son derece belirsiz olduğunu belirterek, şunları söylemiştir:

Bütün bu meseleler o kadar karışık, o kadar muğlak bir mahiyet arz etmektedir ki, tatbikata çok defa Self determinasyon prensibinden faydalanması icap eden mazlum milletler yerine, bu prensibin tatbikini talep etmeğe hiç de hakkı olmayan bir takım fırsatçılar kaim olmaktadır... Yunanistan, “milletlerin kendi mukadderatlarını kendilerini tayin etmeleri” prensibine istinaden, Kıbrıs adasını

ilhak teşebbüsüne girişmekle, bu ulvi prensibin suiistimali mevzuundaki kötü misallerin maattesüf bir yenisini daha vermiş oluyor.

Türk heyet başkanı Yunanistan'ın, ilhak için Rum çoğunluğu ileri sürmesine değinerek, nüfus çoğunluğu hakkında Türk görüşünü şöyle belirtmiştir:

Bahsini ettiğimiz nüfus faktörü ile mütalaa edilse dahi, Adadaki Rumca konuşan birkaç yüz bin kişilik grup, 24 milyon Türk ile birlikte nazarı dikkate alınmak gerekir ki, bu takdirde bu grup ancak “ insignificant” (önemsiz) bir ekalliyetten başka bir mahiyet arz edemez. Muhterem delege arkadaşlara bu münasebetle işin diğer bir veçhesinden daha bahsetmek istiyorum. Kıbrıs'tan muhtelif sebeplerle harice çıkmış 300 binden fazla Türk vardır. Bunlar bugün Türkiye'de, Amerika'da, İngiltere'de, vesair memleketlerde bulunmaktadır. Kıbrıs'ın statükosunda bir tahavvül icra edilebilecek herhangi bir durumda bunların da reylerinin alınması gayet tabii bir haldir. Nitekim hukuku düvelde buna emsal gösterilebilir.

Lozan Antlaşması ile Kıbrıs'ın Türk egemenliğinden İngiliz egemenliği altına geçmiş olmasını Yunanistan'ın kabul etmediği hakkındaki Yunan iddialarına değinerek şu sözleri söylemiştir:

Yunan iddialarının gayet tehlikeli bir veçhesi de... mevcut ve muteber beynelmilel muahedelerin tek taraflı olarak ihlaline çığır açması ve tarafların rızası ile akdedilmiş muteber bir muahede mucibince bir devlete ait bulunan toprakların ilhakını istihdaf etmesidir. Bu iddiaları bir an için şayanı kabul telakki etmek, beynelmilel muahedelerle tanzim edilmiş bulunan milletlerarası münasebetlerin teşevvüşüne, etnik mülahazalarla dünya haritasının yeniden tanzimi gibi garabetlere yol açmak demektir ki, bu keyfiyetin BM'nin gayeleriyle hiçbir suretle telifine imkan olmadığı varestei izahtır.

Selim Sarper konuşmasını şu sözlerle kapamıştır:

Demecime nihayet vermeden evvel şu hususu da dikkat nazarlarınıza ehemmiyetle arz etmek isterim ki, Türkiye efkarı umumiyeti ve matbuatı Kıbrıs meselesini büyük bir hassasiyet ve heyecanla takip etmekte ve kurulan cemiyetler vasıtasıyla alakasını şiddetle hissettirmektedir. Türk Hükümetinin bütün bu tazyiklere rağmen takip etmekte olduğu temkinli, hareket hattı onun, mevcut ahdi vaziyete ve

beynelmilel ahkama riayet hususundaki samimi arzusundan ve dostlarına vefakarlığından ileri gelmektedir. Fakat herhangi bir sebeple ve her ne şekilde olursa olsun, günün birinde Kıbrıs'ın mukadderatı ve atisi bahis mevzuu yapılırsa, bu takdirde, Türkiye'nin de işbirliği ve muvaffakı inzimam etmedikçe hiçbir hal şekli, hakka istinat ettirilmiş sayılamayacağından, bin netice devamlı da olmayacaktır.

Selim Sarper Yeni Zelanda'nın teklifini desteklemiştir. Bunun sebebini de BM'nin Kıbrıs diye bir meseleyi müzakereye hukuken yetki sahibi olmadığı biçiminde belirtmiştir. Selim Sarper Kıbrıs hakkında Türkiye'nin muvaffakatı olmadan alınan her türlü kararın devamlı olmayacağını ve bugünkü durumun devam etmesi gerektiğini söylemiştir.

Yunan Kabinesi İstifa Etti (Atina'da Taşkın Nümayiş)

Atina- Kıbrıs Meselesinin BM siyasi Komisyonunda görüşmelerin başladığı bugün, Atina'da Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı konusunda Amerika, İngiltere ve Türkiye aleyhinde büyük çaplı gösteriler yapılmaktadır. Bu gösterilerin devam ettiği sırada Yunan kabinesi toplanmış ve istifa etmiştir.

16 ARALIK 1954

(BM Siyasi Komisyonunda Kıbrıs Dair Müzakereleri) Yunan Teklifi Hezimete Uğradı -Manşet

Öğleden Evvelki Toplantı

New York(BM)- Öğleden önceki celsede sıra ile Ekvator, Yunan, Irak, Salvador, Polonya, Endonezya, Çekoslovakya delegeleri söz almışlardır. Sabah oturumunda Yunan delegesi Kiru, Sarper'in sözlerine cevap vermiştir.⁴⁷⁹

BM siyasi komisyonu, Yeni Zelanda'nın Kıbrıs'a kendi kendini idare etme hakkının tanınması hakkındaki Yunan müracaatına ait müzakerenin ertelenmesine dair teklifini oya sunularak 11 çekimser oya karşı 49 oyla kabul edilmiştir.

Papagos ve Kanellopulos'un Nutukları

⁴⁷⁹ Zafer gazetesinde 15 Aralık 1955 tarihinde BM siyasi komisyonda öğleden sonra yapılan görüşmeler gazetesinin 17 Aralık 1955 tarihli baskısında yayınlanmıştır.

Atina- Mareşal Papagos ve Başbakan Yardımcısı ve Savunma Bakanı Kanellopulos, Yunan Hükümetinin, BM'nin Kıbrıslı Yunanlılar lehinde bir karar verilinceye kadar diplomatik sahada mücadeleye devam edeceklerini söylemişlerdir.

17 ARALIK 1954

(Kıbrıs'a Dair Müzakere Teklifinin Taliki) Selanik'te Dünde Taşkın Nümayişler Yapıldı

Atina- BM'de Kıbrıs meselesi hakkında müzakerelerin şimdilik ertelenmesi üzerine Selanik'te İngiltere, ABD ve Türkiye aleyhine öğrenciler tarafından büyük gösteriler yapılmıştır. Gösterilerde öğrenciler İngiliz Konsolosluğunun camlarını kırmışlar, Amerikan kütüphanesine girerek kitapları yağma etmişler ve Türk Konsolusuna karşı saldırıya da teşebbüs etmişlerse de polis tarafından dağıtılmışlardır.

Lefkoşe'de Nümayişler

Lefkoşe- Lefkoşe'de Yunan öğrenciler sınıfları terk ederek sokaklara dağılmış ve “Kahrolsun Amerika, Kahrolsun Birleşmiş Milletler, Enosis İstiyoruz” diye bağırarak gösteri yapmışlardır.

Patrikhanenin bir sözcüsü yaptığı açıklamada “BM'nin kararı bizi büyük bir teessür içinde bıraktı. ABD Yunan tezi aleyhinde oy vereceğini bildirinceye kadar büyük ümitler besliyorduk” dedi.

Birleşmiş Milletler Müzakerelerinin Tafsilatı

15 Aralık öğleden sonra oturumunda, Salvador ve Kolombiya delegeleri Yeni Zelanda karar tasarısı teklifine Kıbrıs meselesi hakkında bir karar almanın şimdilik uygun olmadığını beyan eden bir ilave yapılmasını teklif etmişlerdir. Bu teklif oya konmuş ve 16 çekimsere karşı 44 oyla kabul edilmiştir.⁴⁸⁰

⁴⁸⁰ Yapılan Oylamada Lehte oy verenler: Dominik Cumhuriyeti, Ekvator, Mısır, Salvador, Habeşistan, Yunanistan, Guatemala, Haiti, Honduras, İzlanda, Hindistan, Endonezya, İran, Irak, İsrail, Lübnan, Liberya, Meksika, Hollanda, Yeni Zelanda, Nikaragua, Norveç, Pakistan, Panama, Paraguay, Peru, Filipinler, Suudi Arabistan, İsveç, Suriye, Birleşik Krallık, Birleşik Amerika, Venezuela, Yemen, Afganistan, Arjantin, Bolivya, Brezilya, Kanada, Çin, Kolombiya, Kosta Rika, Küba, Danimarka, Çekimser Kalanlar : Fransa, Lüksemburg, Polonya, Tayland, Türkiye, Ukrayna, Uruguay, Yugoslavya, Avusturya, Belçika, Birmanya, Beyaz Rusya, Şili, Çekoslovakya. Fahir H. Armaoğlu, *a.g.e.* , s.87

Yeni Zelanda'nın bu değiştirilen karar tasarısı oya konmuş ve Siyasi Komisyon, 11 çekimser oya karşı 49 oyla, Kıbrıs meselesinin görüşülmesi kararını almıştır.⁴⁸¹

18 ARALIK 1954

(Selanik'teki Hadiseler Üzerine) Yunan Hükümeti Zecri Tedbirler Aldı- Manşet

Atina- Yunan Hükümeti Kıbrıs hakkında yapılacak bütün gösterileri yasakladı.

Venizelos'un Kıbrıs'a Dair Söyledikleri

Atina- Eski Başbakan Venizelos BM'de ortaya çıkan sonucun hürriyet için her şeyini feda etmiş bir millete karşı adaletsiz bir yaklaşım olduğunu belirtmiştir.

Kıbrıs'ta Yarın Grev Yapılacak

Lefkoşe- Dün gece yayınlanan bildiride; bütün Kıbrıslılar BM kararına karşı dargınlıklarını ve Enosis için mücadeleye devam azimlerini belirtmek maksadıyla bütün adada 24 saatlik bir grev yapılmaya karar verilmişlerdir.

Lefkoşe'de bir Rum kumpanyası tarafından yapılan temsilde Kıbrıs Valisi Sir Robert Armitage hakarete uğrarken, temsile katılan Yunanistan'ın Kıbrıs nezdindeki Başkonsolosu "Enosis , Enosis" nidaları altında yerine oturmuştur.

Yunan Sefirinin Verdiği İzahat

Yunanistan'ın Türkiye Büyükelçisi yaptığı açıklamada, Atina ve Selanik'te meydana gelen olayların Türkleri üzdüğü gibi Yunan Hükümetini de üzdüğünü belirtmiş ve "bugün bizim için en kıymetli şeylerden birinin Türk dostluğu olduğudur" demiştir.

19 ARALIK 1954

⁴⁸¹ Zafer gazetesinde BM Siyasi Komisyonun kararının ardından BM Genel Kurulundaki görüşmelerle ilgili haber yoktur.

Siyasi Komisyonun 15 Aralık'ta kabul ettiği karar tasarısı, 17 Aralık'ta BM Genel Kurulu önüne gelmiştir. Siyasi Komisyonunda gerektiği kadar tartışma yapıldığı için herhangi bir tartışma yapılmaksızın oya konmuştur. 8 çekimsere karşı 50 oyla BM Genel Kurulu da, Kıbrıs meselesini *şimdilik* görüşmemeye karar vermiştir. Armaoğlu, *a.g.e.* , s.87

(Kıbrıs'a Dair Müzakere Teklifinin Talikinden Sonra) Başvekil Menderes'in Verdiği Beyanat

BM'nin kararından sonra, Adnan Menderes Anadolu Ajansına verdiği demeçte şöyle demiştir:

Bu mesele tamamıyla kapandığı için artık müttfikimiz Yunanistan ile aramızdaki dostluğun hatta gölgelenmemesine dikkat ve itina göstermek zamanı gelmiş bulunuyor.

Esasen ilk günden beri itidalini muhafaza etmiş ve dostluk hisleriyle ittifakımızın manevi vecibelerine riayette asla kusur etmemiş bulunan Türk Hükümeti, bu görüş ve inançla iki memleket münasebetlerinin yeni yeni inkişaflara mahzar olması yolundaki gayretlerine samimiyet ve azimle devam edecektir.

Yunanistan'da ve Kıbrıs'ta Dünkü Nümayişler

Atina- Atina ve Lefkoşe sokaklarında öğrenciler dün de gösteriler yapmaya devam etmişler .Atina Üniversitesi üç gün kapatılmıştır.

Yunan Dışişleri Vekilinin Kıbrıs Hakkında Beyanâtı

Paris- Yunan Dışişleri Bakanı "Information" gazetesine verdiği beyanata şunları söylemiştir:

Milletlerarası olaylar göz önünde bulundurulduğu takdirde, Kıbrıs hakkında BM Siyasi Komisyonunun aldığı karar, bu alanda bir ileri adım teşkil eder.

Bu mesele milletlerarası sahada ortaya atılmış ve dünya umumu efkarı bu alanda bir fikir edinmiştir. Şartlar müsaade edince bu meselenin münakaşası yeniden ele alınacaktır. Yunan Hükümeti, isteği yerine gelinceye kadar bugünkü politikasına ciddiyetle devam edecektir.

20 ARALIK 1954

Lefkoşe'de Dünde Karışıklıklar Oldu

Lefkoşe- Lefkoşe'de yapılan gösteriler sonucunda beşten fazla kişinin bir arada toplanması yasaklanırken, olaylara karışan 50 kişi tutuklanmıştır.

(Başlıksız)

Kıbrıs'a muhtar bir idare verilmesi konusundaki faaliyetler hızlanmaya başlamıştır.

23 ARALIK 1954

Yunanistan, BM Delegemiz Saper'i Protesto Ediyor

Atina- Yunan Dışışleri Bakanlığı Genel Sekreteri Aleksisi Kiru Türkiye'nin Atina Büyükelçisi Settar İksel ile görüşerek, BM'de yaptığı konuşma sırasında Selim Saper'in "Yunanlı Papazlardan" bahsetmiş olması sebebiyle Yunan Hükümetinin Selim Saper'i protesto edeceğini söylemiştir.

(1955 YILI HABERLERİ)

18 OCAK 1955

(Beş Sene Evvel Kızıl Papaz Tarafından Tertip Edilen Uydurma Bir Gösterinin Yıl Dönümü Kutlandı!) Atina’da Kıbrıs İçin Nümayiş

Atina- Beş yıl önce Makarios tarafından tamamen özel mahiyette ve kanunsuz bir şekilde yapılmış olan plebisitin beşinci yıl dönümü münasebetiyle Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakı konusunda faaliyet gösteren Yunan teşekkülleri bir tören yapmışlardır. Törende göstericiler Kıbrıs’ın ilhakı için sonuna kadar mücadele edeceklerine dair ant içmişlerdir.

(“ Ya Hürriyet Ya Ölüm-İngiltere Defol!!”)Kıbrıs’ta Miting

Lefkoşe- Kıbrıs Başpiskoposu Makarios İngiliz Anayasasını kabul edecek her Kıbrıslıyı vatan haini ve Enosis düşmanı olarak kabul edeceğini söylemiştir. Makarios ayrıca Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakı için mücadelenin Kıbrıs’ta olacağını söylediği sırada dinleyiciler “Hazırız” diye bağırılmışlardır.

28 OCAK 1955

(Cephane ve Silah Yüklü Bir Yunan Gemisi Kıbrıs Sahillerine Gizlice Yanaşırken Yakalandı) Kıbrıs’a Gizli Silah Sevkıyatı Yapılıyor

Lefkoşe- İngiliz Kuvvetleri Kıbrıs’ın ıssız bir limanına silah ve cephane sokmaya çalışan Saint George adındaki bir gemiyi yakalamışlardır. Geminin Güney Yunanistan’daki İdhra Adasından geldiği, mayın, dinamit ve el bombaları ile yüklü olduğu bildirilmiştir.

Yunan gemisinin Kıbrıs’a bir çete harbi çıkarmak için hazırlık yapan gizli bir teşkilata silah taşıdığı anlaşılmaktadır. Bu geminin Kıbrıs’a üçüncü seferi olduğu rivayet edilmektedir.

29 OCAK 1955

Kıbrıs’a Silah Kaçıran Gemi Meselesini Avam Kamarası Dün Görüştü

Londra- İngiliz Devlet Bakanı Henry Hopkins Avam Kamarasında Kıbrıs’a patlayıcı maddeleri taşıyan bir Yunan gemisinin yakalanması konusunda açıklama yapmıştır.

2 NİSAN 1955

Kıbrıs'ta Şiddetli Tedhiş Hareketleri

Lefkoşe- Kıbrıs'ta kimliği belirsiz kişiler tarafından, Valilik Genel Sekreterliği binasına, Ortadoğu İngiliz Komutanlığı Kurmay Başkanlığının askeri barakaları ile Kıbrıs Radyo Evine bombalar atılmıştır.

3 NİSAN 1955

Kıbrıs'ta Tedhişler

Lefkoşe- Lefkoşe'de resmi ve özel binalarda üç patlama meydana gelmiştir.

7 NİSAN 1955

Kıbrıs ve Yunanistan

Atina- Yunan Dışişleri Bakanı M. Stefanopulos, Yunan Hükümetinin, İngiliz-Yunan ilişkilerinin Kıbrıs meselesi sonucunda bozulmasına meydan vermemek arzusunda olduğunu söylemiştir.

18 NİSAN 1955

Kıbrıslı Rumları Yaptığı Tahrikler (Gizli Enosis Teşkilatına Mensup Şahıslar Kışkırtıcı Hareketlerine Devam Ediyor)

Lefkoşe- Lefkoşe'nin en büyük kilisesi Phaneremak'ta yapılmakta olan dini bir merasim sırasında içeriye giren bir çocuk elinde bulunan yüzlerce bildiriye havaya fırlatarak kaçmıştır. Bildiride, İngilizlerin Kıbrıs'a karşı takınmış oldukları tavrı değiştirmedikleri takdirde adanın baştan başa kana bulunacağı tehditleri savrulmuştur.

7 MAYIS 1955

Kıbrıs'a Silah Kaçıranlar Mahkum Oldular

Baf- Kıbrıs'a kaçak silah ve mühimmat taşıyan Ayayorgi isimindeki Yunan gemisinin dördü Yunan uyruklu mürettebatı ve sahibi ile Kıbrıs'ın Baf limanı yakınlarındaki Kileraka köyünden olan beş kişi değişik miktarlarda patlayıcı madde bulundurmaktan hapse mahkum olmuşlardır.

26 MAYIS 1955

Kıbrıs Valisine Karşı Suikast Teşebbüsü

Lefkoşe- ‘‘İmparatorluk Günü’’ münasebetiyle yapılan temsilde bulunan Sir Robert Armitage salonu terk ettikten sonra bir bomba infilak etmiştir. Bombanın Valinin oturduğu yerin yakın bir yerine konulduğu tespit edilmiştir.

Nümayişler

Larnaka- Kıbrıs’tan kovulan Yunanlı Profesör Konstantinos Gastopulos’un Baf’tan hareketi münasebetiyle, Yunanlı öğrenciler Larnaka iskelesinde gösteri yapmışlardır.

Mahkumiyetler

Limasol- Limasol mahkemesi iki Rum genci içeriği kanuna aykırı broşür dağıtmaktan hapse mahkum etmiştir. Rum gençleri broşürleri, halkı ada idaresine karşı kışkırtan gizli bir Rum Cemiyeti adına dağıttıklarını itiraf etmişlerdir.

Kıbrıs’tan Ayrılanlar Çoğalıyor

Larnaka- Baf’tan yüz on gemi ayrılmış olup bu gemilerin sekseninin artık Ada’da yaşayamayacaklarını görerek İngiltere’ye göç eden Kıbrıslıları taşıdığı bildirilmiştir.

Larnaka Rum Lisesi Talebeleri Grev İlan Ettiler

Larnaka- Rum Lisesi talebelerinin yüzde doksanı derslere girmeyerek kiliseye gitmişler ve burada Kıbrıs’ın Yunanistan’a ilhakı için dua etmişlerdir.

4 HAZİRAN 1955

Yunan Hükümeti Kıbrıs Meselesini Tekrar Birleşmiş Milletlere Aksettirecekmış

Atina- Yetkili bir makam tarafından Yunan Hükümeti’nin 22 Ağustos tarihinden önce Kıbrıs meselesi için BM başvuracağı açıklanmıştır.

7 HAZİRAN 1955

Kırıkkale’den Kıbrıs’a Bayrak

MKE işçileri büyük bir bayrak ve yirmi metrelik bayrak direğini Lefkoşe’ye gönderiyor.

20 HAZİRAN 1955

Kıbrıs Türkleri Siyasi Bir Parti Tesis Ettiler

Lefkoşe- Kıbrıs Türkleri “Demokrat Parti” adında bir Siyasi Parti kurmuşlardır.

21 HAZİRAN 1955

Şimdi de Barlara Bomba Atılıyor

Lefkoşe- Lefkoşe’de İngiliz Kuvvetleri Komutanının ikamet etmekte olduğu evin bahçesine ve Magosa’da bir İngiliz’e ait bara bombalar atılmıştır.

22 HAZİRAN 1955

Kıbrıs’ da Polise Karşı Tecavüzler Yapıldı

Lefkoşe- Girne’de Ortadoğu Kara Kuvvetleri Komutanı Sir Charles Keightley’in evine ve Girne polis karakoluna bomba atılmıştır. Yine Baf’ta posta ve mahkeme binalarına bomba bırakılmış, polis karakoluna bomba atılmıştır.

23 HAZİRAN 1955

Kıbrıs’ta polise Karşı Tecavüzler Yapıldı

Lefkoşe- Lefkoşe’de polis merkezi önündeki posta kutusuna konulan saatli bombanın patlaması sonucu Kıbrıslı bir genç ölmüştür.

(Başlıksız)

Lefkoşe- Maskeli bir tedhişçi Lefkoşe’nin 80 km. uzağındaki Damianos köyündeki polis karakoluna ateş açmıştır. Olayda bir polis memuru ölmüş diğer bir polis memuru da ağır şekilde yaralanmıştır.

25 HAZİRAN 1955

Çekilen Telgraflar

TMTF, Dr. Fazıl Küçük ile Kıbrıs Türk Liseleri Birliğine birer telgraf çekmiştir. Dr. Fazıl Küçük’e çekilen telgrafta şöyle denmiştir:

Patlayan bomba sadece 14 Türkü değil, 24 milyon Türkü yaralamıştır. Tarih Türklerin tepkilerine daima şahit olmuştur. İnandığımız davamızda

muvakkatiyetimize iman ediyoruz. Türk gençliği her zaman siz kardeşlerimizin yanındadır.

TMTF'nin Kıbrıs Türk Liseleri Birliği Başkanı Hazım Remziye çekilen telgrafta da şöyle denmekteydi:

Kıbrıs'taki son tedhişçilerin son caniyane tecavüzleri neticesinde 14 vatandaşımızın kanının akmasında acımız sonsuzdur. Bizler şuanda 24 milyon Türk'ün kanının damarlarından aktığını hissediyoruz. Kurtuluş günü tamdır. Daima sizinleyiz.

26 HAZİRAN 1955

Kıbrıs Hadiseleri Gittikçe Artıyor

Lefkoşe- Kıbrıs'ta Enosis Birliğine dahil olup Kıbrıs Hükümetini zorla devirmek suçu ile tutuklanan Kıbrıs Başpiskoposu Makarios'un yeğeni Haralambos ve üç arkadaşının sorguları yapılmış ve tutukluluk hallerinin devamına karar verilmiştir.

(Başlıksız)

Kıbrıs okullarında karışıklık devam etmektedir.

27 HAZİRAN 1955

Kıbrıs'ta Mahalli Hükümet Çok Sıkı Tedbirler Alıyor

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Sir Robert Armitage Ada'nın bazı bölgelerinde serbestçe dolaşmanın bir aylık süreyi geçmemek üzere yasaklanacağını açıkladı.

28 HAZİRAN 1955

İngiltere Yunanistan'a Sert Bir Nota Verdi

Atina- İngiltere, Yunanistan'ı Atina Radyosunun Adadaki Rumları tahrik etmek için yaptığı yayınları belirterek protesto etmiştir. Notada özellikle 21 Haziran 1955 tarihinde Rumca yayınlarını birinde “Enosis” cemiyetinin verdiği bir bildiri protesto edilmiştir.

(Başlıksız)

Lefkoşe- Baf'ta biri kadın altı kişi bir İngiliz ailesinin evini ateşe vermek isterken yakalanarak tutuklanmışlardır.

29 HAZİRAN 1955

İngiliz Kabinesinin Kıbrıs Meselesini Görüştüğü Zannediliyor

Londra- İngiliz Başbakanlık binasında Kıbrıs yaşanmakta olan olayların görüşüldüğü tahmin edilmektedir.

30 HAZİRAN 1955

Yunanistan İngiltere Notasına Cevap Verdi

Londra- İngiltere'nin Yunanistan'a Atina Radyosunun Kıbrıs'ta karışıklıklar çıkarmak maksadıyla yaptığı bozguncu yayın yaptığı şeklindeki notasına karşılık cevap olarak, Atina radyosu Yunan Hükümetinin İngiliz ithamlarının asılsız olduğuna dair açıklama yaptığını bildirmiştir.

1 TEMMUZ 1955

İngiltere Türkiye'yi Konferansa Çağırđ

Londra- İngiltere Başbakanı Sir Anthony Eden Avam Kamarasında, Doğu Akdeniz'le ilgili siyasi ve askeri meseleleri araştırmak üzere Yunan ve Türk Hükümetlerine Londra'da toplanacak bir konferansa katılmaları için davet gönderdiklerini açıklamıştır.

2 TEMMUZ 1955

Kıbrıs'ta Yeniden Tevkifler Yapıldı

Lefkoşe- Kıbrıs'ta çok miktarda patlayıcı madde ve silah bulunan depolar meydana çıkarıldı. Olayla ilgili olarak on kişi tutuklandı.

Nümayişler Tertip Ediliyor

Atina- Atina Metropoliti Spiridio' nun Başkanlığı altındaki Kıbrıs Cemiyeti Yunanistan'ın her tarafında büyük çapta miting ve gösteri yapmaya karar vermiştir.

3 TEMMUZ 1955

(İngiltere'nin Kıbrıs İçin Üçlü Konferans Teklifi) Türkiye Yapılan Daveti Kabul etti

Dışişleri Bakanlığından Bildirilmiştir :

İngiltere'nin Türkiye Büyükelçisi Sir James Bowker aracılığıyla Türk Hükümetine iletmış olduğu İngiltere, Türkiye ve Yunanistan arasında Kıbrıs dahil olmak üzere Doğu Akdeniz'i ilgilendiren siyasi ve askeri konularla ilgili olarak Londra'da yapılacak olan konferansa katılma davetini Türk Hükümeti kabul etmiştir.

(Başlıksız)

Atina- Yarı resmi olarak bildirildiğine göre Yunanistan İngiliz Hükümeti teklifini kabul edecektir.

4 TEMMUZ 1955

“Makarios Kızılılarla İşbirliği Yapıyor” (Sunday Express Dün Neşrettiği Makale)

Londra- İan Cetvin'in Sunday Express'de yayınlanan bir makalesine göre:

Kıbrıs Adasının Yunanistan'a ilhakını isteyen Başpiskopos Makarios'un faaliyetlerinin İngiliz Gizli Servisi tarafından takibi sonucunda, Baş Piskopos'un komünistler tarafından desteklendiğine dair sağlam delillere ulaşılmıştır. Komünistlerin amacının Kıbrıs'taki İngiliz askeri üssünü icabında kullanılamaz hale getirmekten ibaret olduğu belirtilmiştir. İngiliz Gizli Servisinin Amerika'da yapmış olduğu araştırmada Kıbrıs'ta Rum ortaokullarını besleyen Rum kilise vakıflarının çok zengin olmasına karşılık, Makarios'un Kıbrıs'taki bu ortaokullar için yalnız New York'ta 300 bin liradan fazla yardım topladığı ortaya çıkmıştır.

Cephane Saklayan Kadın

Lefkoşe- Lefkoşe'nin 80 km. mesafede Amantinos köyünde kırk yaşlarında bir kadını evinde cephanelik olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Bir Bomba Patladı

Magosa kasabasında İngiliz askerleri ve ailelerin oturduğu bir sokakta bomba patladı.

5 TEMMUZ 1955

Türkiye'nin Konferansa Çağrılmasına Dair Akisler

Londra- Türkiye'nin Londra Konferansı'na katılma kararı alması Londra siyasi çevrelerinde olumlu karşılanmıştır.

Londra görüşmelerinde İngiltere'yi Dışişleri Bakanı MacMillan, savunma Bakanı Selwyn Lloyd, ve Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd ile müşavirler, temsil edecektir. Eden Hükümeti tarafından yapılan davetin kolonilere ait meselelerin yabancılarla müzakere edilmeyeceği dair geleneksel prensibe karşı bir istisna teşkil ettiği belirtilmiştir. Bu arada İngiltere'nin Londra Konferansı ile Kıbrıs meselesini kendi iç işi gören görüşünü terk etmiş olduğuna da dikkat çekilmiştir. Doğu Akdeniz'in savunmasına yönelik stratejik konular kapsamında Kıbrıs meselesinin Türkiye ve Yunanistan ile müşterek bir çözüm şekline bağlanması şeklinde ifade edilebilecek yeni görüşün İngiltere Hükümeti tarafından ortaya atılması siyaset çevrelerince ilgi ile karşılanmıştır.

İngiliz basınının çoğunluğu mesele ile ilgili Türkiye'yi üçüncü derecede ilgili gösterme yoluna giderken, Manihester Guardion Türkiye'nin görüşünü destekleyerek, birinci derecede ilgili ülke olarak göstermeyi tercih etmiştir.

6 TEMMUZ 1955

Yunanistan'da Üçlü Konferansa İştirak Ediyor

Strasburg- Yunanistan, Londra'da toplanacak olan üçlü konferansa katılmayı resmen kabul etmiştir.

10 TEMMUZ 1955

Kıbrıs'ta Müstemlekeler Vekili Temasa Başladı

Lefkoşe- İngiltere Müstemlekeler Bakanı Mr. Allen Lennox Boyd'un, Kıbrıslı Türk liderler ve Başpiskopos Makarios ile iç işlerini ilgilendiren meseleler ile ilgili olarak görüşmesi bekleniyor.

11 TEMMUZ 1955

İngiliz Sömürgeler Vekilinin Kıbrıs'ta Yaptığı Temaslar

Lefkoşe- İngiltere Müstemlekeler Bakanı Mr. Allen Lennox Boyd, Dana Efendi Başkanlığındaki Kıbrıslı Türk idareciler ile görüşmüştür.

17 TEMMUZ 1955

Kıbrıs'ta Dün Yeni Tevkifler yapıldı

Lefkoşe- Dokuz Kıbrıslı Rum mahkeme kararı olmadan tutuklanmıştır.

22 TEMMUZ 1955

Kıbrıs Meselesi

Yunan Hükümetinin yapmış olduğu toplantıdan sonra Kıbrıs meselesini tekrar BM götürmeye kararı verdiğini ve bu maksatla BM'deki Yunan daimi delegesine gerekli talimatın verildiği açıklanmıştır.

(Başlıksız)

Londra- Yunan Hükümetinin ilhak konusunu tekrar BM aksettirme yolunda aldığı karar İngiltere'de şaşkınlık yaratmıştır.

23 TEMMUZ 1955

Yunan Hariciye Vekili Dün Bir Beyanat Verdi

Atina- Stefanapulos yaptığı bir açıklamada, "Londra Konferansı temenni ettiğimiz bir şekilde sonuçlanırsa BM'ye yaptığımız müracaatı geri alacağız" dedi.

24 TEMMUZ 1955

Kıbrıs Evkaf İdaresi Türklere Devrolundu

Lefkoşe- Kıbrıs Hükümeti, Ada Türklerinin evkaf mallarını kontrol ve idare yetkisini mümkün kılan bir kanun çıkardı. Kanuna göre evkaf dairesi lağv olacak ve evkaf idaresi, Kıbrıs Türk Cemaatinin bir üyesi ile seçimle iş başına gelecek 15 kişiden oluşacak olan Türk Yüksek Meclisine devredilecektir. Kanunun çıkması ile 25 yıldan beri Kıbrıs Türklerinin talep ettikleri bir hak kendilerine tanınmış oldu.

28 TEMMUZ 1955

Kıbrıs Konferansı 29 Ağustos'ta Toplanacak

Atina- İngiltere'nin Atina Büyükelçisi Sir Charles Peahe, Türkiye, Yunanistan ve İngiltere arasında Kıbrıs hakkında yapılacak üçlü konferansın kesin tarihinin 29 Ağustos olarak tespit edildiğini bildirmiştir.

3 AĞUSTOS 1955

İngiliz Konsolosluğunu Yakmak İstediler

Lefkoşe- Tedhişçilere karşı çıkarılan kanunu protesto için Kıbrıs Rumları greve başlamıştır.

(Başlıksız)

İngiliz konsolosluk binasının camları taşıyan ve yakmaya teşebbüs eden göstericileri polis dağıtmıştır.

14 AĞUSTOS 1955

Kıbrıs'ta Dün Bir Köy Karakolu Hücumu Uğradı

Kimliği belirsiz kişiler Argos Köyü karakoluna tabanca ile saldırmışlardır.

18 AĞUSTOS 1955

Kıbrıs Radyosu Atina Radyosunu İtham Etti

Lefkoşe- İngiliz İdaresinin kontrolündeki Kıbrıs radyosu, Atina Radyosunu masum vatandaşlara karşı şiddet hareketlerini ve gangsterliği teşvik edici yayınlarından dolayı şiddetle kınamıştır.

21 AĞUSTOS 1955

Kıbrıs Kadınlar Birliği Başkanı Tetkikler Yapıyor

Kıbrıs Türk Kadın Birliği Başkanı Emine Yusuf Ziya Ankara'da inceleme ve temaslarına devam etmektedir.

Kıbrıs'ta Dün Yine Tevkifler Yapıldı

Lefkoşe- Kıbrıs zabıtası son kanunlara istinaden dört kişiyi daha tutukladı. Lefkoşe hapishanesi tedhişçi Rumlarla doldu.

22 AĞUSTOS 1955

Londra Konferansına Katılacak Yunan Heyet Belli Oldu

Atina- Londra Konferansında, Yunan heyetine Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Stefan Stefanapulos başkanlık edecektir. Heyetin diğer üyeleri; Savunma Bakanlığı Müsteşarı Dimitri Vurdumbas, Genelkurmay Başkanı Constantin Bovas, Yunanistan'ın ABD Büyükelçisi George Molas ve Yunanistan'ın Türkiye ve İngiltere Büyükelçileridir.

24 AĞUSTOS 1955

Türk Heyeti Yarın Uçakla Londra'ya Hareket Ediyor

Kıbrıs meselesi konusunda Londra yapılacak konferansa Türkiye adına; Heyet Başkanı olarak Devlet Bakanı ve Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ile birlikte, Milli Savunma Bakanı Ethem Menderes, Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Muharrem Nuri Birgi, Genelkurmay İkinci Başkanı Korgeneral Rüştü Erdelhun, Dışişleri Bakanlığı İkinci Daire Genel Müdürü Orhan Eralp, Genel Müdür Muavini Mahmut Dikerdem, Atina Büyükelçimiz Settar İlksel ve Londra Büyükelçilik Müsteşarı Faruk Birkul katılacaktır.

25 AĞUSTOS 1955

Başvekil Menderes'in Yunanlılara Karşı Dostane İkazı ve Kati İhtarı- Manşet

Başbakan Adnan Menderes Liman lokantasında Kıbrıs hakkında üçlü konferansa katılacak olan heyete yapmış olduğu toplantıda İngiltere'ye verilen nota ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

İngiltere Hükümetine verdiğimiz notada, Kıbrıs'taki ırkdaşlarımızın maruz bulundukları tehlikeden duymakta olduğumuz endişeyi izhar ettik. İngiltere Hükümetinin vazife ve yetkilerine, pek tabi bir müdahale manasını tazammum etmemek şartıyla, vermiş olduğumuz notanın hakiki manası bunda ibarettir.

28 Ağustos Tehditleri Tahakkuk Ederse

28 Ağustos katliamı haberlerine de değinen Başbakan şöyle demiştir:

Kıbrıs Meselesinde, tahrikçilerin takındıkları tavır ve vaziyetle söylenen sözler, bizleri haklı endişelere sevk etmiş bulunuyor. Bu endişelerin bir kısmı istikbale muzaf olmakla beraber, bugünden yarına vahim hadiselerin cereyan edebileceğine dair ortada dolaşan sözler, endişelerimizin kaynağını teşkil etmektedir. Hiç ihtimal vermek istemiyoruz ve böyle olabileceğine imkanda görmüyoruz. Fakat 28 Ağustos'un Kıbrıs'taki ırkdaşlarımız için bir katliam günü olacağını terörist bir eda ile mütemadiyen ilan edip durmaktadırlar... Hareket ani olabilir. Mahalli Hükümet hazırlıksız bulunabilir. Oradaki halkımız, son derecelere kadar tahrik edilmiş ve silahlandırılmış bir ekseriyet karşısında masum, hareketsiz ve silahsız bulunabilir. Fakat bu hiçbir zaman onların biran için dahi müdafasız kalacakları manasını tazammum etmez. Bu bakımdan büyük bir endişe ve heyecan içinde bulunan ırkdaşlarımızı tatmin etmek ve müsterih kılmak isteriz.

Yunan Dostluğuna Verdiğimiz Kıymet

Başbakan Adnan Menderes, Türk-Yunan münasebetleri konusunda da, Kıbrıs meselesinde Türk Hükümetinin ne derecelerde soğukkanlı ve ihtiyatlı hareket etmiş olduğunu ve Türk Hükümetinin ve dünya basınında bu konu ile ilgili çok haber çıkmasına rağmen soğuk kanlılığını koruduğunu kaydetmiş ve bu ana kadar olan sabır ve sessizliğimizin Türk-Yunan dostluğuna verdiğimiz önemden kaynaklandığını belirtmiştir.

Gökler Bile Yere Çökse

Adnan Menderes konuşmasında “Yunanistan veya başka yerlerde bir takım tahrikçilere göre Kıbrıs Yunanistan’a ilhak edilmediği zaman gökler yere çökecektir” denmektedir fakat bu mümkün olsa dahi Yunanistan’ın ekonomik, siyasi veya askeri olarak kuvvetlenmesine etki etmeyeceği bilakis bu durumun kendisini ve BM mensubu üyelerini zaafa uğratacağını söylemiştir.

Nüfus Ekseriyeti Ne Demektir

Adnan Menderes konuşmasında, Yunan Hükümetinin, nüfus çoğunluğuna dayanarak, Kıbrıs’a self determinasyon hakkı tanınması yolundaki taleplerine değinerek şöyle demiştir:

Ben yalnız şu kadarını söyleyeyim ki nüfus çoğunluğuna göre herhangi bir bölgenin kaderinin tayin edilmesi prensibi, bu dünyada hele böylesine parçalı olarak tatbik yeri bulmuş değildir. Bir vatan, terzinin önündeki kumaş parçası gibi neresinden istenirse kesilebilir bir meta değildir. O, esas itibariyle teknik hakikatlere dayanmakla beraber, coğrafi, iktisadi ve askeri bir bütün teşkil etmek bakımından türlü amillerin tesiri altında tarihi hadiselerin gösterdiği istikamette hudutları çizilen bir coğrafya parçasıdır.

Tehdit Palangaları

Nihayet Menderes nutkunun son kısmında Londra Konferansında Türk delegasyonunun savunacağı görüşü açıklayarak şöyle demiştir:

Şurasının herkesçe açık olarak bilinmesi lazım gelir ki, Türkiye sahillerinin büyük bir kısmı, başka devlete ait olan tarassut ve tehdit palangaları ile muhat bulunuyor. Bir Kıbrıs sahası bugün salin görünmektedir.

Bu bakımdan Kıbrıs Anadolu'nun bir devamından ibarettir. Ve onun emniyetinin esas noktalarından birisidir. Bu itibarla, onun bugünkü durumunda bir tebeddül mevzu olursa, bunun teknik esaslara değil, daha çok mühim ve esaslı olan diğer hakikatlere ve mesnetlere göre halledilmesi ve Türkiye'ye raci olması lazım gelir. Londra'ya gidecek heyetimizin, statükonun muhafazasını asgari şart olarak müdafaa edecektir. Statükonun muhafazası, her türlü ihtilatları men edecek bir haldir.

26 AĞUSTOS 1955

Kıbrıs Davasını Benimsemiyorlar-Manşet

Başbakan Adnan Menderes'in Kıbrıs hakkındaki Türk resmi görüşünü belirten önemli açıklaması Türk basınından sadece Ulus gazetesi yer vermedi.

(İngiltere ve Amerika'da) Menderes'in Beyanatı Son Derece Müspet Karşılandı

Londra- Adnan Menderes'in yapmış olduğu açıklama İngiltere ve ABD'deki siyasi çevrelerce son derece olumlu karşılanmıştır. Özellikle BBC haber servislerinde bildirinin özetini sık sık tekrar edilmiştir.

Yurtta Akisler

Ankara İşçi Sendikaları Birliği Başkanı İsmail Aras, sendika adına, Başbakana şu telgrafı göndermiştir:

Kıbrıs davamızla ilgili çok kıymetli beyanatınızı bu günkü gazetelerde okuyan bizler, duyduğumuz memnuniyeti 53.000 Ankara işçisi,i adına ifade etmek isterken, bu yoldaki emirlerinizi beklediğimizi de beyan etmek isteriz.

Türk Heyeti Londra'da

İstanbul- 29 Ağustos'ta Londra yapılacak üçlü konferans katılacak Türk heyeti Londra'ya vardı.

27 AĞUSTOS 1955

Başvekilin Nutku Kıbrıs'ta da Ferahlık Havası Yarattı-Manşet

Lefkoşe- Adnan Menderes'in Kıbrıs hakkında yaptığı açıklama Ada Türkleri arasında büyük bir rahatlama yaratmıştır.

Kıbrıs'ta Fevkalade Tedbirler

Lefkoşe- İngiliz polisi tarafından Londra'da yapılacak konferans öncesinde adada çok sıkı emniyet tedbirleri alınmıştır.

Atina'daki Akisler

Atina- Yunan basının çıkan haberlerde özellikle Menderes'in açıklamasında, Kıbrıs'ta 28 Ağustosta bir katliam yapılacağı yolundaki tezi üzerinde durulmuş ve bunun İngilizler tarafından maksatlı olarak yapıldığı görüşü ağırlık kazanmıştır.

Fatin Rüştü Zorlu' nun Verdiği Beyanat

Londra- Dışişleri Bakanı Zorlu, Londra Havaalanında verdiği bir demeçte, böyle bir konferansın toplanmasından ötürü Türkiye'nin duyduğu hoşnutluğu belirtmiş ve ayrıca şunları söylemiştir:

Türkiye Hükümeti ve Efkarı umumiyeti Kıbrıs adası husussunda tatmin ve temin edilmek istemektedir. Türkiye her zaman olduğu gibi, ahdi vecibelerine ve imzaladığı beynelmilel mukavelat hükümlerine tamamı ile sadıktır. Fakat mukavelelerin değişmesi icap ederse, bu hususu da kendisini sadece alakalılarından biri değil, fakat başlıca alakalı addetmektedir. Türkiye için hayati bir mevzudur ve Anadolu'nun bir parçasıdır. Bu beyanatı yaparken, eğer halen Kıbrıs'ta cereyan etmekte olan kanlı hadiselerden ve İngiliz tebaası Türk ırkdaşlarımızın can ve malları hususunda maruz kaldıkları tehditlerden bahsetmezsem, vazifemi yapmamış olurum. Türk efkarı umumiyeti bütün bu vakalarla çok yakından alakalıdır ve bu mezalim karşısında Türk efkarı umumiyesinin ve hükümetinin ilgisiz kalacağını düşünmek çok hatalı olur .Bu bakımdan dünya efkarı umumiyesince Başvekilimizin yaptığı açık ikaza ne kadar dikkat edilse azdır.

(Başlıksız)

Londra- Kıbrıs Türktür Partisi Başkanı Fazıl Küçük, Adnan Menderes'in 24 Ağustos konuşması dolayısıyla yaptığı açıklamada, bu açıklama ile Kıbrıs Türklerinin endişelerinin giderildiğini ve Kıbrıs'ta yaşayan Türklerin üzerlerine düşen maddi ve manevi fedakarlıkları her ne pahasına olursa olsun alacaklarını, bu uğurda gerekirse adadaki varlık ve bekaları için kanlarını dökmekten çekinmeyeceklerini belirtmiştir.

(Kıbrıs Mevzuunda) Muhalefet Partileri Hükümeti Destekliyor

Halk Partisi(CHP) Başkanı İsmet İnönü, Cumhuriyetçi Millet Partisi(CMP) Genel Başkanı Osman Bölükbaşı ile Türkiye Köylü Partisi (TKP) Genel Başkanı Tasin Demiray yaptıkları açıklamalarda Kıbrıs meselesi konusunda Hükümet görüşünü desteklediklerini söylemişlerdir.

28 AĞUSTOS 1955

(Londra Konferansı Yarın Çalışmalarına Başlıyor) F.R. Zorlu'nun "Zafer'e" Beyanatı

Zorlu, Londra'da yaptığı basın toplantısında, Türkiye'nin Kıbrıs'a ilgisi bakımından şu sözleri söylemiştir:

Teessüf olunur ki, Türkiye Hükümetinin asıl sükutu, bazı çevrelerde Kıbrıs mevzuunda Türkiye'nin alakasız kaldığı yolunda tefsir edilmiştir. Bu meseleyi tahrik edenlerin zamanla faaliyetlerini arttırdıklarını teessürle gördük. Bu vaziyet Türkiye Hükümetini, Adada yerleşmiş Türklerin can ve mal emniyetlerinden haklı olarak endişeye düşürmüştür.

Bu itibarla Türkiye, durumun icap ettirdiği veçhile azimli bir karar almanın ve Kıbrıs ile hayati bir şekilde alakalı bulunduğunu kati bir ifade ile ilgililere bildirmenin zamanı geldiği kanaatine varmıştır.

Zorlu, statükoda bir değişiklik yapıldığı takdirde Adanın Türkiye'ye iade edilmesi gerektiğini bu demecinde de belirtmiş ve yine Zafer gazetesinin muhabirine verdiği bu demeçte de bütün bu noktaları teyit etmiş ve tekrarlamıştır.

(Başlıksız)

Devlet Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ve Milli savunma Bakanı Ethem Menderes Dışişleri Bakanı MacMillan'ı makamında ziyaret etmişlerdir.

29 AĞUSTOS 1955

(Türk-İngiliz-Yunan Heyetlerinin İştirakiyle) Londra Konferansı Bugün Açılıyor-Manşet

Londra- İngiltere, Türkiye, Yunanistan arasında yapılacak konferans Lancaster House'da başlayacaktır.

MTTB'nin Telgrafı

Milli Türk Talebe Birliği Ankara İcra Komitesi Başkanı Fatin Rüştü Zorlu'ya konferansta başarılar dileyen bir telgraf göndermiştir.

Kıbrıs'ta Solcu Partiler Dün Nümayişler Yaptılar

Lefkoşe- Kıbrıs'ın beş büyük şehrinde solcu partiler tarafından Londra'da yapılan konferansı protesto etmek maksadıyla gösteriler yapılmıştır. Göstericiler “Üçlü Müzakereler Bir Tuzaktır”, “İngilizlere Harp Üssü Vermeyeceğiz”, “Kayıtsız Şartsız İlhak İstiyoruz” diye bağırılmışlardır.

(Başlıksız)

Lefkoşe- Londra'da yapılan konferansı protesto etmek maksadıyla yapılan gösteriler sırasında bir polis memuru vurularak öldürülmüştür.

Kıbrıs'a Gitmek İsteyen Gençler

Konya- İlimizden Kıbrıs'a gitmek için bir çok genç başvurmuştur.

Kıbrıslı Kızıl Rumların Londra'daki Faaliyeti

Londra- Kıbrıslı Rumlar yaptıkları siyasi bir toplantıda Londra Konferansını, Kıbrıs'ta self-determinasyona gidilmesi yolundaki Yunan isteklerine karşı bir suikast olarak vasıflandırmışlardır.

30 AĞUSTOS 1955

(Kıbrıs Mevzusunu Görüşecek Olan Londra Konferansı Dün Açıldı) İngiliz Basınında Lehimize Neşriyat

Londra- Londra Konferansı İngiliz Dışişleri Bakanının başkanlığında toplanmış ve iki saat sürmüştür.

Manchester Guardian'ın Yazısı

Londra- Manchester Guardian gazetesinde yayınlanan makalede konferansın çok zorlu geçeceği belirtilmiş ve şöyle devam edilmiştir:

Stratejik bakımdan güney hudutlarının müdafaasız kalmasından endişe eden Türkler bu davada haklıdır. Yunanlıların bu bölgenin kolektif güvenliğini sarsmadan Kıbrıs'a muhtariyet verilebileceğini iddia etmesi uzak bir hayaldir...

The Western Mail Ant South Wales' in Yazısı

Londra- The Western Mail Ant South Wales' in Başmakalesinde Kıbrıs'ta meydana gelen tedhiş hareketlerinin sorumluluğunu tamamen Yunan Hükümetinin sorumluluğunda olduğunu belirterek, iki yüzlü bir politika uyguladıklarını yazmıştır. Buna ek olarak Yunan Hükümetinin toplantıya katılmasının sebebinin anlaşmazlığa sebep olan taraf olarak görünmek istememesi olduğu belirtilmiş ve Yunan Hükümetinin görüşmelerin neticesiz kalması için ellerinden geleni yaptığını belirtmiş buna örnek olarak da Başpiskopos Makarios'un konferansta Kıbrıslıların temsilcilerinin bulunmamasına binaen konferansın alacağı kararın tanınmayacağını söylemesini göstermiştir.

Yunan Muhalefet Liderinin Papagos 'a Hücumu

Atina- Yunanistan'ın başlıca muhalefet partisi liderlerinden Spirus Merkezines Ortadoğu'da barışın idamesi için Türk ve Yunan milletlerinin dost olarak yaşamaları elzemdir demiştir.

Daily Express'in Haberi

Londra- Müstemlekeler Bakanı Alan Lennox Boyd İngiltere'nin Kıbrıs'taki haklarından vazgeçmek niyetinde olmadığını belirtmiştir.

Başvekile Gönderilen Telgraf

İstanbul- İstanbul Gazeteciler Cemiyeti Kongre Başkanlığından Kıbrıs hakkındaki açıklaması ile ilgili Başbakana şu telgraf gönderilmiştir:

Olağanüstü toplantı halinde olan Cemiyetimiz, Kıbrıs meselesine en isabetli veçheyi verecek olan tarihi beyanatınızın devam eden sevindirici heyecanı içinde sizi minnet ve şükranla anmayı kendisine kutlu bir vazife bilmiştir...

Kıbrıs' ta Emniyet Tedbirleri

Lefkoşe- Bir İngiliz askeri sözcüsü adadaki İngiliz birliklerinin herhangi bir ayaklanmayı bastırabilecek kuvvette olduklarını belirtmiştir.

(Başlıksız)

Adada iki polis memurun daha öldürülmesiyle 22 Hazirandan beri meydana gelen olaylarda ölen memur sayısı dörde yükselmiştir.

31 AĞUSTOS 1955

MacMillan İngiltere'nin Kıbrıs Adasına Dair Görüşünü İzah Etti

Londra- Güvenilir bir haber kaynağından edinilen bilgiye göre, İngiliz Dışişleri Bakanı MacMillan askeri olarak; İngiltere'nin NATO ve Bağdat Paktı içinde üslenmiş olduğu görevleri yerine getirebilmesi için Kıbrıs'ta üs bulundurmasının yetmeyeceğini, Ada'nın tümünü elinde bulundurması gerektiğini önermiş, siyasi olarak da Kıbrıs'a yeni bir liberal anayasa çerçevesi içinde geniş muhtariyet vermeye hazır olduğu bildirilmiştir.

1 EYLÜL 1955

Kıbrıs Hakkındaki Türk Noktai Nazarı Bugün Belli Olacak

Londra- Konferansın ikinci celsesinde üç ülke Kıbrıs konusundaki görüşlerinin ana hatlarını açıklayan bir tebliğ üzerinde çalışacaklardır. Yapılacak olan bildiri için üç dışişleri bakanlarından konuşmalarının bir nüshasını hazırlamaları ve konferansa sunmaları istenmiştir.

Lefkoşe'de Patlayan Bomba

Lefkoşe- Lefkoşe polis karakolunun arkasında patlayan bomba nedeniyle iki polis yaralanmıştır.

Metropolit Kiprianos Piskopos Makarios' a "Kasaba Papazı" Dedi

Lefkoşe- Kıbrıs Rum Milli Meclisi, Başpiskopos Makarios Başkanlığında 600 yakın delegenin katılımı ile toplanmış ve ABD, İngiltere, Yunanistan ve BM gönderilmek üzere bir karar tasarısı hazırlanmıştır. Bu karar tasarısında; Kıbrıs'ın hükümrânlık hakkının tanınması, Ada'ya hürriyet verilmesi, kısa bir müddet sonrada plebisit yapılması talep edilmektedir. Karar sureti hazırlanırken Enosis gerçekleşse bile İngilizlere üs verilmesine karşı çıkan Girne Metropolit Kiprianos ile bilindiği gibi üs verilme konusunda daha ılımlı olan Makarios arasında şiddetli bir tartışma yaşanmış ve Kiprianos Makarios'a "Kasaba Papazı" diye bağırmıştır.

Kıbrıs'a Dair Yunan Görüşü Dün Açıklandı

Londra Konferansına katılan Yunan Heyetine yakın çevrelerde belirtildiğine göre, Stefanopulos, Kıbrıs meselesine bulunacak çözüm şeklinde her şeyden önce Kıbrıs halkı isteklerinin göz önüne alınması gerektiğini söyledi.

2 EYLÜL 1955

(Londra Konferansının Dünkü Toplantısında) Kıbrıs'a Dair Türk Tezi Açıklandı-Manşet

Londra- Türkiye'nin görüşünü Dışişleri Bakanı Zorlunun açıklamıştır. Zorlu öncelikle Kıbrıs'ın önemi üzerinde durmuştur.

Kıbrıs'ın Stratejik Önemi

Kıbrıs Adasının Türkiye'nin savunması bakımından önemli olduğunu belirten F..R. Zorlu, "Türkiye'nin, bir savaş durumunda, savunma kuvvet ve kudretinin idamesini Kıbrıs'ı hesaba katmaksızın düşünmek bile imkansızdır" demiştir. Zorlu, Kıbrıs'ın idaresinin 1878'de Rus tecavüzüne karşı İngiltere'ye devrinin dahi bu güvenlik sebebine dayandığını belirtmiştir.

Konuşmasında Lozan'ın 20 ve 21 nci maddelerine de değinen Zorlu, Kıbrıs meselesinin ancak Türkiye ile İngiltere arasında bahis konusu olabileceğini, zira Lozan Antlaşmasında Kıbrıs'ı ilgilendiren maddelerin sadece İngiltere ile Türkiye arasında yapıldığını belirtmiştir.

Kıbrıs'la Yakın Alakamız

Zorlu, "Lozan Antlaşmasının açık hükümlerine rağmen, Kıbrıs'ı, kendi kaderi tayin edilecek bir ada telakki etmek, bu Antlaşmanın kurduğu bütün sistemi ve düzeni değiştirmek olur ki, böyle bir durum şümulü sonuçlar doğurur" demiştir. Zorlu konuşmasını, Yunanlılar tarafından ileri sürülen, Türkiye'nin Lozan Antlaşması ile Kıbrıs üzerindeki bütün haklarından feragat ettiği iddialarına getirmiş ve bu iddiaları sağlam bir temelden uzak olarak değerlendirmiştir. Bu durumla ilgili sözlerine devam ederek, Türkiye, Osmanlı İmparatorluğundan ayrılan parçalarla tamamen ilgisini kesmiş değildir. Lozan Antlaşmasının 16 ncı maddesi, Osmanlı İmparatorlundan ayrılan toprakların mukadderatının "alakadarlar tarafından tayin edildiğini veya edileceğini" beyan etmektedir. Halbuki o zaman müttefiklerin teklif ettikleri madde tasarısında bu ibare mevcut olmayıp "Türkiye bu arazi ve adaların devri, istikbali veya diğer herhangi bir rejimi hakkında alınan veya alınacak mukadderatı tanır ve kabul eder" deniyordu. Lozan'daki Türk delegasyonu bunu kabul etmemiş ve şöyle demiştir:

Türkiye'den, istikbalde alınacak mukadderatı tanınması ve kabul etmesi isteniyor. Şurası muhakkaktır ki, Türkiye, mahiyeti ve şümülünü bilmediği mukadderatı kabul etmek taahhüdüne girmez.

Görülüyor ki, Türkiye Lozan'da Kıbrıs ile ilgisinin kesilmesini kabul etmemiştir.

Ortaya Çıkabilecek Meseleler

Kıbrıs'ın hukuki durumunu açıklayan ve bu sebeple Türkiye'nin Kıbrıs Meselesi diye bir meselenin olduğunu kabul etmeyen Zorlu, böyle bir mesele kabul edildiği takdirde, bütün Lozan sisteminin değişmesi icap edecektir ki o zaman Türkiye'de bir takım haklı isteklerde bulunacak ve bununda Yunanistan için iyi olmayacaktır demiştir.

Gerçeklere Tetabuk Eden Noktai Nazar

Lozan Antlaşmasına göre İngiltere'nin Kıbrıs üzerindeki haklarından feragat ettiği durumunda adanın eski sahibi olan Türklere iade edilmesini isteyen Zorlu, Kıbrıs'ın, coğrafi bakımdan, Anadolu'nun bir devamı olduğundan, tarih içinde Anadolu'ya hakim olan medeniyetlerin tabi bir geçiş ile Kıbrıs'a hakim olduklarını, adanın ekonomik yapısının da onun Anadolu'ya bağladığını belirtmiştir.

Kıbrıs ve Stratejik Sebepler

Fatin Rüştü Zorlu, stratejik sebeplerin Kıbrıs'ı Türkiye'ye nasıl bağlandığı hakkında da şunları söylemiştir:

Kıbrıs adası askeri bakımından bin nefis Türkiye'nin ve Türkiye'ye hem civar memleketlerinin akıbetiyle Türkiye kadar yakından ilgili bir devletin elinde bulunmak zorundadır...Bir harp halinde Türkiye'nin savunma gücünün hariçten beslenmesi ancak Akdeniz'de ki batı ve güney limanları vasıtası ile olabilir. Türkiye'nin batı limanları maalesef muhtemel düşmanın kuvvetli tesir sahasına dahil bulunmaktadır ve Türkiye bir harp halinde ancak güney limanları vasıtası ile beslenebilir.İkinci Cihan Harbinde bu vaziyet bütün açıklığı ile meydana çıkmıştır.

...Eğer Adanın hakimi aynı zamanda batıdaki adaların da hakimi olursa, Türkiye'yi fiilen muhasara etmiş olacaktır.Hiçbir memleket bütün emniyetini, ne kadar dost ve müttefik olursa olsun, tek bir devlete bağlayamaz.

Self-Determinasyon'un Hakiki Manası-Tezat Teşkil Eden Nokta

Heyet Başkanı bundan sonra, uluslararası hukukta self determinasyon için kabul edilen gerçek anlamı örneklerle belirterek açıklama yapmış ve bu konunun yanlış anlaşılmasından ve uygulamasından doğacak tehlikelere işaret ederek şöyle demiştir

Self determinasyon prensibi, her zaman her yerde uygulanması mümkün olan bir prensip değildir. Bu prensibin uygulanmasında çok daha önemli faktörler rol oynamaktadır. Diğer taraftan, ahalisinin çoğunluğu İsveçli olan Aalant Adaları Finlandiya'ya, ahalisinin çoğunluğu Türk olan Batı Trakya'da, Lozan Antlaşması ile, Yunanistan'a bırakılmıştır. Hatta Lozan Konferansı sırasında, Vezinelos, self determinasyon prensibinin bir toprağın bir devlete verilmesi için daima birinci planda bir prensip teşkil edemeyeceğini de söylemiştir.

Kilisenin Yaptığı Tahrikler

F.R. Zorlu, Kıbrıs'a muhtariyet verilmesi meselesi konusunda da, böyle bir rejimin uygulamasına geçmeden önce, birinci olarak Yunan Hükümetinin ve Ortodoks kilisesinin kışkırtmış olduğu asayişsizliği gidermek ve sulh ve sükunu sağlamak gerektiğini, ikinci olarak, böyle bir rejimde, Kıbrıs Türklerinin mukadderatı can ve mal güvenliğinin garanti altına alınması gerektiğine işaret etmiştir.

"Statüko Bozulacaksa Ada Türkiye'ye Advet Etmelidir"

Türk Murahhas Heyeti Başkanı sözlerini nihai Türk görüşü olarak şöyle bitirmiştir:

Kıbrıs'ta statükonun korunması gerekir. İngiltere Adadan çekilmemelidir. Eğer bu statüko bozulacaksa, Ada Türkiye'ye iade edilmelidir.

Dün Gece Yayınlanan Müsterek Tebliğ

Londra- Konferansa katılan üç ülkenin Kıbrıs meselesi hakkındaki görüşlerini belirten müsterek tebliğ yayınlanmıştır.

3 EYLÜL 1955

Londra Konferansı'nın Bundan Sonraki İlk İçtiması Salı Günü-Manşet

Londra- Kıbrıs hakkındaki görüşmelerin salı gününe ertelendiği belirtildi. Toplantılara ara verilmesine sebep olarak heyetlerin birbirleri ile gayri resmi görüşmelerde bulunarak mevcut çıkmaza bir çözüm yolu bulmak amacı olduğu belirtildi.

Londra'da Bulunan Kıbrıslı Türkler Pazar Günü Bir Miting Yapacak

Londra- Londra'daki Kıbrıslı Türkler Trafalgar Szuer'de bir açık hava toplantısı yapacaklardır.

Yunan İddialarının Yersizliği Artık İyice Vuzuh Kesbetmiştir

Londra- Üç ülke heyetlerinin yapmış olduğu açıklamalardan sonra açıklamaların ortaya koyduğu ayrılıkların nasıl ortadan kaldırılacağına dair gerekli müzakerelere geçilmiştir. Üç ülke dışişleri bakanının yapmış olduğu açıklamalarda Yunanistan'ın Kıbrıs meselesi üzerindeki iddialarının tutarsızlığı açıklık kazanmıştır.

4 EYLÜL 1955

Fatin R. Zorlu'nun Dün Verdiği Beyanat

Londra- Türk gazetecilerine bir demeç veren Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu, Türk görüşü hakkında şunları söylemiştir:

Türk görüşü, Başvekilimizin beyanatında olduğu gibi, Konferansta da tamamı ile şahit huzurunda ortaya atılmış bulunmaktadır. Bundan sonra hala muayyen emellere ulaşmak için teşebbüse geçecek olanlar, bunun bütün mesuliyetini üzerlerine alarak hareket edebilirler. Bir konferansın muvaffak olabilmesi için onun bir uzlaşma ile bitmiş olması şar şart değildir. Çünkü bu konferansta İngiltere ve Türkiye gibi iki hak sahibi ile Yunanistan gibi haksız bir sebeple ortaya çıkan bir memleket vardır. Türk-Yunan dostluğu Lozan'da bir hudut muvazenesi üzerine kurulmuştur. Bu hudutları aşmak istemek, Megola İdea'yı ele almak ve emperyalizme gitmek demektir. Binaenaleyh haksız yere arazi siyaseti takip edenlere taviz vermek hiçbir zaman nazarı itibara alınamaz.

Basın toplantısında İngilizlerin Ada üzerindeki hükümlerinin devam etmesi gerekliliği konusunda da Zorlu şunları söylemiştir:

İngilizler bir Crown Colony müdafaa ettikleri kompleksinden kurtarılmalıdır. Çünkü İngilizler orada kalmakla dünya sulhuna ve Türk-Yunan dostluğuna hizmet

ediyorlar...

Aynı basın toplantısında Zorlu, Kıbrıs'ta tedhiş hareketleri içinde şunları söylemiştir:

Kanaatimizce Kıbrıs'ta bugün üzerinde durulabilecek en mühim ve yegane dava, Adada maatteessüf bir din adamının teşviki ile hareket eden tedhişçilerin faaliyetleridir. İnsanları Allah'a ve birbirlerine yaklaştırması lazım gelen din adamlarının cemaatler arasında nifak yaratacak ve kıtal çıkartacak yollara sapmaları şayanı teessüftür. Ve bu şekilde hareket eden din adamlarını din adamı olarak kabul etmek imkansızdır. Herhalde Türkiye, Hükümet ve Millet olarak, bu vaziyeti büyük bir hassasiyetle takip etmektedir. Kıbrıs'ta hiçbir zaman self determinasyon bahis mevzuu olamaz. Çünkü burada bir millet değil, iki cemaat vardır. Ve Türk cemaatı, Türkiye'ye ilhak edilmediği müddetçe, Adanın İngilizlerde kalmasını katiyetle istemektedir.

Kıbrıslı Türklerin Toplantısı

Londra- Kıbrıslı Türklerin yarın yapılacak açık hava toplantısının bütün hazırlıkları tamamlanmıştır.

MacMillan Stefanopulos'la Görüşü

Londra- Güvenilir kaynaklardan edilen bilgiye göre; Kıbrıs meselesinin çözümüne yönelik olarak konferansa katılan ülkeler arasında ikili temaslara, İngiltere Dışişleri Bakanı Harold MacMillan ile Yunanistan Dışişleri Bakanı Stefan Stefanopulos arasında başlanacaktır.

Londra Konferansı Etrafında İngiliz Basını

Londra- İngiliz gazeteleri Londra Konferansı bildirisinden parçalar nakletmekte, üç hükümetin görüşlerini özetlemekte ve konferans çalışmalarına bundan sonra küçük heyetlerle devam edileceğini bildirmektedirler.

Time Ant Tide dergisi 3 Eylül tarihli nüshasında, Türklerin Kıbrıs meselesi konusunda hatasız ve aynı zamanda görüşlerinin sağlam siyasi gerçeklere dayandığını, Yunanistan'ın Enosis'e kavuşma isteğinin ne şimdi ne de gelecekte Türk azınlığa karşı elde etmelerinin mümkün olmadığını belirtmiştir.

Kıbrıs'ta Yapılan Tedhiş Hareketleri

Lefkoşe- Aya Nikola köyünde tesis edilmiş olan İngiltere Hava Kuvvetleri üssünün telsiz istasyonunda iki bomba patlamış, patlamada bir İngiliz subayı ile bir Türk işçisi ağır şekilde yaralanmıştır.

(Başlıksız)

Famagusta'da Paralini polis karakoluna kimliği belirsiz kişilerce yapılan baskın sonucu sekiz tüfek ve çok sayıda mermi gasp edilmiştir.

5 EYLÜL 1955

(Londra Konferansının İkinci Safhası Yarın Başlayacak) Kıbrıslı Türklerin Londra'da Yaptıkları Heyecanlı Miting-Manşet

Londra- Beş binden fazla Türkün katıldığı ve tam bir olgunluk içinde yapılan toplantıda, Kıbrıs'a dair Yunan istek ve iddialarının yersizliği belirtilmiştir.

(Başlıksız)

Anadolu Ajansının Londra'dan verdiği habere göre:

Londra'ya yerleşmiş olan binlerce Kıbrıslı Türk Trafalgar Square'de toplanmışlardır. Göstericiler ellerinde Türk bayrakları ve üzerlerinde Adanın Yunanistan'a ilhakı aleyhinde yazılar yazan levhalar taşımaktadır. Göstericiler arasından bir kişi Kıbrıs Türk cemiyetinin İngiliz Hükümetine göndermek üzere hazırladığı bildiriye okumuştur. Bu bildiride, Kıbrıs'ta İngiliz idaresinin devamı istenmekte ve eğer bir değişiklik düşünülüyorsa Adanın Türkiye'ye bırakılması gerektiği vurgulanmaktadır.

(Fatin Rüştü Zorlu'nun Beyanatı) Türkiye Görüşünü Açık Olarak İzah Etti

Londra- Fatin Rüştü Zorlu'nun İngiltere ve dünya basınına bir açıklama yapmış ve 3 Eylül'de gazetecilere yapmış olduğu açıklamayı tekrarlamıştır.

İngiliz Basınında Yapılan Tefsirler

Londra- İngiliz gazeteleri Londra Konferansı toplantılarına Salı gününe kadar ara verildiğini ve hafta sonunda yapılacak gayri resmi temasları müteakip konferansın ikinci bir safhaya gireceğini yazmıştır.

6 EYLÜL 1955

Londra Konferansının İkinci ve Mühim Safhası Başlıyor-Manşet

Londra- İngiltere Başbakanı Anthony Eden ile bir görüşme yapmıştır. Zorlu kendisi ile görüşen gazetecilere İngiltere Başbakanı ile yapılan görüşmenin olumlu geçtiğini ve Türkiye'nin Kıbrıs meselesindeki görüşünü açıklamak imkanı bulduğunu söylemiştir.

İngiliz Gazetelerinde Türk Tezi Lehinde Neşriyat

Londra- İngiliz gazetelerinde Türk Tezini tamamen destekleyen makaleler yazılmıştır. Daily Telegraph başmakalesinde, İngiltere'nin bugünkü şartlar altında Kıbrıs'ta kalmasının gerekli olmadığını belirterek, Kıbrıs'ın daha evvel Türklerin elinde bulunduğunu ve bu adanın hiçbir zaman Yunanlıların elinde bulunmadığını belirtmiştir. Yine aynı gazete Adadaki Enosis hareketlerini bizzat komünistlerin idare ettiğini, Kıbrıs adasını İngilizlerin elinde kalmadığı takdirde Türklere verilmesini savunmuştur.

Kıbrıslı Komünistlerin Faaliyeti

Lefkoşe- Komünist işçi sendikaları tarafından dün dağıtılan bildiride, bütün Kıbrıs'ta tedhiş hareketlerine devam edileceği bildirilmiştir.

Zorlu'nun Beyanati

Londra- Fatin Rüştü Zorlu Tenos, Embros Athena ve Macedonia adlı Yunan gazeteleri ile Christian Science Monitor'un Londra muhabirine yaptığı açıklamada, Kıbrıs meselesinde Türkiye'nin görüşünde hiçbir değişiklik olmadığını belirtmiş ve Türkiye'nin Kıbrıs'ta "Self Government"ı kabul edeceğine dair çıkan söylentilerin doğru olup olmadığını soran muhabire şöyle yanıt vermiştir:

Self Government' in tatbikine başlanabilmesi için evvela Kıbrıs'taki tedhiş ve münaferet havasının tamamen zail olması lazımdır. Bundan başka şunu da söyleyeyim ki Self Government' in bizim için şayanı kabul olabilmesi Kıbrıs'taki Türklerin diğer unsurlarla beraber tam "partnership" halinde olmaları ve adayı idarede müsavî haklara sahip bulunmalarını icap eder.

Yine aynı açıklamada, "kimsenin siyasi faaliyetlere karışmamasını mı istiyorsunuz" şeklindeki soruya Zorlu şu şekilde cevap vermiştir:

Kıbrıs'ın dahili işleri bizim işimiz değildir. Biz adanın akıbeti ve oradaki Türkler bakımından Kıbrıs'la alakadınız. Biz laik bir hükümet olmamız itibarıyla din

işlerine karışmayız. Ancak şunu söyleyeyim ki siyaset yapan ve ihtilalci gibi hareket eden din adamları artık din adamı olmaktan çıkmıştır.

Bir muhabirin “Londra Konferansı uzamasına taraftar mısınız?” şeklindeki sorusuna taraf olmadığını ve gereken neticenin alındığını belirten Zorlu sözlerini şöyle tamamlamıştır:

...Büyük ehemmiyet ve kıymet verdiğimiz Türk-Yunan dostluğu, ittifak ve işbirliği bakımından, Yunanistan'ın bir seçim yapması gerekmektedir.Yani ya Kıbrıs'ın üzerindeki haksız iddialarında ısrar edecek yahut da Türk dostluğunu tercih edecektir.

7 EYLÜL 1955

İstanbul ve İzmir’de Örfi İdare(İstanbul ve İzmir’de Dün Çok Müessif Kargaşalıklar Oldu)-Manşet

Başbakanlığın Tebliği

İstanbul ve İzmir’de Kıbrıs Meselesini ve Selanik’te Atatürk’ün doğduğu ev ve konsoloshanemize karşı vuku bulan tecavüzü vesile ittihaz ederek vatandaşları birbirine tahrik ve memleketin yüksek menfaatlerine aykırı olarak hükümet kuvvetlerinin tebliğine karşı koymak gibi toplu hareketlerde bulunmak, yağmaya ve yangın çıkarmaya teşebbüs etmek suretiyle girişilen hareket muvahacesinde Teşkilatı Esasiye Kanununun 86 ncı maddesine tevkifan İstanbul ve İzmir’de örfi idare ilan edilmiştir.Keyfiyet ehemmiyetle tebliğ ve ilan olunur.

Selanik’te Menfur Bir Tedhiş Hadisesi

Atina- Selanik’te aziz Atatürk’ün doğduğu ev ile Türk Konsolosluğu binası arasındaki bahçede gece yarısı bir bomba patlamış ve bu patlama sonucunda aziz Atatürk’ün doğduğu evin pencereleri ile konsoloshanenin camları hasara uğramıştır. Yunan polisi olayla ilgisi olduğu düşünülen 5 şüpheliyi tutuklamış ayrıca Yunan Hükümeti hasarı ödeyeceğini belirtmiştir.

Hadise Nasıl Oldu ?

İstanbul- Taksim meydanında Selanik’teki olayı kınamak için toplanan topluluk galeyana gelerek özellikle Beyoğlu caddesi üzerindeki Rumlara ait birçok mağazanın vitrinlerini ve içindeki eşyaları tahrip etmiştir. Şehrin diğer bölgelerine

yayılan bu gösteri dalgasını önlemek ilk anda mümkün olmamıştır. İstanbul'un birçok yerinde başta kiliselerde olmak üzere yangınlar çıkmıştır.

Olaylar üzerine İstanbul'dan Ankara'ya trenle gitmekte olan Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Başbakan Adnan Menderes , Devlet Bakanı, Başbakan Yardımcısı ve Milli Savunma Bakanı Prof. Fuat Köprülü İzmit'ten geri dönmüşlerdir.

İzmir'deki Hadiseler

İzmir- Konak meydanında fuar münasebeti ile asılı bulunan Yunan bayrağı kimliği belirsiz kişilerce indirilerek yakılmıştır.

Fuardaki Hadise

Kalabalık bir halk kitlesi yarın açılması planlanan Yunan pavyonundaki bayrağı indirerek parçalamışlar ve pavyonu yıktıktan sonra ateşe verip yakmışlardır. İzmir Valisi Kemal Hadımlı olaylara müdahale etmesine karşılık kalabalık Albayrak'tan Kordona çıkmış ve buradaki Yunan Konsolosluğunun kapı ve pencerelerini söküp denize atmışlar ve binayı ateşe vermişler. Daha sonra kalabalık Alsancak' daki Rum kilisesini de ateşe vermiştir.

Gizli ve Kirli Ellerin Tertibi

İstanbul'da cereyan eden olayların her tarafa yayılmasında kızıl ajanların parmağı olduğu anlaşılmaktadır.

(Londra Konferansı'nın İkinci Safhası) İngiltere'nin Teklifleri

Londra- Kıbrıs Konferansının 6 Eylül tarihinde yapılan sabahki celsesinde ait bildiri yayınlanmış, bu bildiride Dışişleri Bakanı MacMillan'ın, İngiliz Hükümeti adına bazı teklifler yapmış olduğu bildirilmektedir. Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre İngiliz Hükümeti Ada üzerindeki mutlak hakimiyetini muhafaza edecek ve Self-Determinasyonu kabul etmeyecek, fakat muhtar bir mahalli idare şeklinde Self-Government'ı teklif edecektir. İngiliz teklifine göre, geniş bir mahalli muhtariyet verilmesiyle adanın Kıbrıslılardan oluşan bir milli meclisi, bir başbakanı ve kısıtlı sayıda bir hükümeti olacaktır. Savunma, dışişleri ve emniyete ait işler adanın İngiliz genel valisi tarafından yerine getirilecektir.

Haberde İngiliz tekliflerinin kesin olmadığı ve değişikliğe açık olduğu, her üç ülke tarafından kurulacak olan daimi komite tarafından mahalli idare statüsünün nasıl

olması gerektiğinin belirleneceği belirtilmiştir. Ayrıca aynı haberde İngiltere'nin bu teklifi hakkında Türk ve Yunan heyetlerinin görüşlerini konferansın 7 Eylül tarihinde yapacağı toplantıda belirtecekleri kaydedilmiştir.

İngiliz Tekliflerinin Reddedileceği Sanılıyor

Londra- Londra'daki diplomatik kaynaklar Türk ve Yunan Dışişleri Bakanlıklarının İngiliz tekliflerini kabul etmeyeceği yönünde olduğunu belirtmiştir.

Kıbrıs'ta Yeni Beyannameler Dağıtıldı

Lefkoşe- Kıbrıslı Rumların gizli teşkilatı EOKA tarafından gizlice İngilizler aleyhine üç bildiri dağıtılmıştır. Bunların birincisinde, İngiliz Müstemlekeler Vekili Adada meşru olmayan kanunları yürürlüğe koymakla eleştirilmekte, ikincisinde “Kıbrıs savaşının henüz başladığı” belirtilmekte, üçüncü beyannamede ise Sendikalar Genel Sekreteri Zartides'in evine yapılan tecavüzün EOKA tarafından değil, İngiliz gizli servisinin işi olduğu belirtilmiştir.

Lefkoşe Civarında Büyük Ölçüde Araştırma

İngiliz yetkilileri tarafından Lefkoşe şehri civarındaki Strovolos köyünde 24 saatlik sıkı yönetim ilan edilmiş, askeri ve polis birlikleri köye girerek gizli silah, mühimmat ve kaçak tedhişçi araştırmasına girişmişlerdir.

Yapılan saldırılar neticesinde adadaki bütün İngiliz tesislerindeki emniyet tedbirleri arttırılmıştır.

7 EYLÜL 1955 -2.Baskı

İstanbul ve İzmir'de Örfî İdare Kaldırıldı(İstanbul ve İzmir'de Dün Çok Müessif Kargaşalıklar Oldu)-Manşet

Hükümet Tebliği

Denilebilir ki dün gece İstanbul ve tüm yurt esas itibariyle ağır bir komünist tertip ve tahrikine maruz kalmıştır. Bu şüursuz ve ülkenin menfaatlerine kast edici hareket, bir kısım milli serveti yok etmekle beraber vatandaşlarımızı da ağır zararlara uğratmıştır. Bu olayların ihlal ettiği huzur ve emniyetin yeniden ve derhal sağlanması için bütün gerekli tedbirler alınmış ve alınacaktır. En acil tedbir durumu olarak İstanbul ve İzmir'de olağanüstü hal ilan edilmiş ancak hükümet kuvvetlerinin olaya hakim olmaları üzerine kaldırılmıştır.

8 EYLÜL 1955

(Ankara, İstanbul ve İzmir’de Örfi İdare İlan Edildi) Meclis İçtimaa Davet Olundu

Reisicumhurluk Tebliği

İstanbul- Olaylar üzerine Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılan yazılı açıklama ile Cumhurbaşkanı Celal Bayar Türkiye Büyük Millet Meclisini, Teşkilatı Esasiye Kanununun 86ncı maddesine dayanarak 12 Eylül 1955’te saat 15:00’da toplantıya davet etmiştir.

Başvekaletin Tebliği

İstanbul- 6 Eylül’de İzmir’de ve bilhassa İstanbul’da geç saatlere kadar devam eden gösteriler sebebiyle buralarda fevkalade halin mevcudiyeti ilan edilmiş ise de 7 Eylül 1955 tarihinde neşredilen Hükümet beyannamesinde bu vaziyetin değiştiği bildirilmişti.

Bu beyannamenin neşrinden sonraki hadiselerin amme huzur ve asayişini yeniden ihlal edecek bir istidat göstermesi muvacehesinde vaziyeti etraflıyla tetkik eden vekiller heyeti, memleketin yüksek menfaatlerini korumak için, İstanbul, İzmir ve Ankara’da örfi idare ilanına müttefikan karar vermiştir.

(Londra Konferansı Dün Talik edildi) Fatin R. Zorlu’nun İngiliz Tekliflerine Karşı Cevabı

Londra- Londra Konferansı’nın son günü Fatin Rüştü Zorlu İngiliz Dışışleri Bakanına önce şu iki soruyu sormuştur:

1. İngiltere Hükümeti, Kıbrıs adası üzerinde Lozan Antlaşmasıyla kendisine verilmiş olan hakimiyet hakkını hal ve istikbalde muhafaza etmek niyetinde midir, değil midir?

2. İngiltere Hükümeti, Ada üzerindeki hakimiyetini muhafazaya karar verirse, Adanın istikbaline veya başka bir devlete iltihakına gidebilecek herhangi bir self determinasyon prensibini hal veya istikbale raci olarak kabul etmekte midir, etmemekte midir?

Türkiye Dışışleri Bakanı’nı sorduğu bu soruları İngiltere Dışışleri Bakanı MacMillan birinci soruyu şu şekilde cevaplandırmıştır:

İngiltere Hükümeti kendisine ait bulunan hükümranlık hakkını hiçbir şekilde ve hiçbir istikamette değiştirmek veya terk etmek vaziyetinde değildir.

MacMillan'ın ikinci soruya da verdiği cevapta şöyledir:

İngiltere Hükümeti, self determinasyon prensibinin her yerde kabili tatbik olabilecek aileşümul bir prensip olmadığı fikrindedir. Nitekim bunun coğrafi, hukuki, stratejik, ve tarihi sebepler dolayısıyla veya beynelmilel muvazenenin temini gayesiyle tatbik edilmediği pek çok yerde vardır. Bunun en son ve canlı misali Avusturya sulh muahedesidir. Bu muahede Anslus hususunda Avusturya'nın, milli irade baki olduğu takdirde dahi self determinasyon'u tatbik edilemeyeceğini açıkça bildirmektedir. Kıbrıs'ta da vaziyet aynıdır.

Zorlu'nun konuşmasında ayrıca Kıbrıs'a muhtariyet verilmesi konusunda şöyle demiştir:

Dünkü beyanat ve tekliflerinizle Kıbrıs davasının iki ayrı veçhe halinde mütalaaı lazım geldiğini ifade etmiş bulunuyorsunuz. Bunlardan birincisi, Kıbrıs halkına dahili idareye iştirak imkanının verilmesi, diğeri de adanın müstakbel beynelmilel statüsünün tayinidir...Türk Hükümetinin görüşüne nazaran , bu iki meseleyi birbirinden ayırt etmeye imkan yoktur. Filhakika Adada self determinasyon prensibinin tatbikini talepten vazgeçilmediği müddetçe Ada halkına dahili idareye iştirak hakkının verilmesine tevessül olunması, orada huzur ve sükuna tesir etmek ve mevcut iki cemaat ahenk yaratmak şöyle dursun, bilakis adanın statüsünü kendi emellerine göre değiştirmek isteyenlerin faaliyetine daha müsait bir zemin hazırlamak suretiyle iki cemaat arasında mevcut ayrılık ve münafereti büsbütün arttıracak ve Kıbrıs'ta bugünkünden daha tehlikeli bir durum ihdas edecektir. Bu sebepledir ki daha ilk beyanatımızdan itibaren dahili muhtariyet mevzuunun müzakere ve münakaşasına imkan yoktur. Adanın statüsünü kendi görüşüne göre anlayan ve self determinasyon yolu ile adanın kendisine iltihakını düşünen Yunanistan bu iddiasından vazgeçmedikçe self government yani dahili idare şeraitini görüşmek ve bu mevzu da Yunanistan'la bir teşriki mesal kurmak hiçbir veçhile kabili teklif değildir.

Zorlu konuşmasını İngiliz teklifine getirerek şöyle tamamlamıştır:

Türkiye Hükümeti İngiliz teklifini kabul etmemekte ve 1 Eylül tarihli beyanatında bildirdiğim bütün görüşünü olduğu gibi muhafaza etmektedir.

İngiliz Teklifleri Karşısında Yunan Görüşü

Londra- Konferansa katılanlardan öğrenildiğine göre, Yunan Dışişleri Bakanı Stefanopulos, Kıbrıs Konferansının bugünkü toplantısında İngiliz Hükümetinin tekliflerini Kıbrıs adasındaki halka self determinasyon hakkını vermediğinden dolayı kabul etmemiştir.

Londra Konferansı Talik Edildi

Londra- Dışişlerinden Doğu Akdeniz ve Kıbrıs hakkındaki üçlü konferansın ertelendiği bildirilmiştir.

9 EYLÜL 1955

(Müessif Hadiselerin Tahrikçileri) Suçlu Görülenlerin Adedi 2124'e Çıktı-Manşet

İzmir'de Bugün Kurtuluş Yıldönümü İçin Merasim Yapılması da Men Olundu-Manşet Altı

Kıbrıs hadisesi ile ilgili olarak müsaadesiz miting yaparak taşkınlıklar çıkaranlar hakkında soruşturmaya devam edilmektedir. Suçluların adedi 2124'e yükselmiştir.

(Başlıksız)

İzmir'de 9 Eylül 1955 günü yapılması gereken tören Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Cemal Gürsel'in yayınlamış olduğu bir bildiri ile iptal edilmiştir.

(Başlıksız)

Kıbrıs Türktür Cemiyeti Kapatılmış ve Genel Başkanı Hikmet Bil ve ikinci Başkanı ile idare heyeti üyeleri nezarete kapatılmıştır.

(Başlıksız)

Sıkıyönetim mahkemeleri de kurulmaya başlanmıştır.

Fatin Rüştü Zorlu'nun Gazetemize Beyanâtı

Londra- Fatin Rüştü Zorlu'nun Londra'da Zafer gazetesine yaptığı açıklamada Londra Konferansında Türk Delegasyonunun Türkiye'nin görüşlerini sonuna kadar savunduğunu söylemiş ve şöyle devam etmiştir:

Londra Konferansı bugün bitmiştir. Türk noktai nazarı konferansın başında ne ise, hitamında da aynı kalmıştır. Çünkü Türkiye söylediklerinin ve istediklerinin beynelmilel ahitlere ve prensiplere tamamı ile uygun olduğuna kani bulunmaktadır... Bu arada adanın statüsünde bir değişiklik yapılacaksa bunun ancak Türkiye lehine yapılabileceğini de aynı şekilde savunmuştur.

Stefanopulos'un Basın Toplantısı

Yunan Dışişleri Bakanı Stefanopulos basın toplantısında, Yunanistan'ın Türkiye ile mevcut dostluk münasebetlerini devam ettirmekle beraber Kıbrıs için mücadeleye devam edeceğini, Yunanistan'ın Kıbrıs'ı ilhak etmek istemediğini fakat Kıbrıslılara kendi mukadderatlarını tayin hakkının tanınmasını istediklerini aksi halde bunun komünistlere yarayacağını belirtmiş ve sözlerini şöyle tamamlamıştır:

Yunanistan yalnızca barışçı vasıtalarla mücadeleye devam etmek niyetindedir. Biz davamızı bilhassa Birleşmiş Milletler nezdinde yürütmek kararındayız.

Londra'daki Türk Heyeti Advet Etti

İstanbul- Londra Konferansı'na katılan Türk heyeti yurda dönmüştür.

NATO Konseyi Dün Kıbrıs Mevzusunu Müzakere Etti

Paris- NATO Konseyi daimi temsilcileri Kıbrıs meselesinde meydana gelen son durumla ilgili olarak bir toplantı yapmışlardır.

10 EYLÜL 1955

Hükümetin Neşrettiği Tebliğ

İstanbul- Hükümet tarafından yayınlanan bildiride; 6 eylül gecesi meydana gelen çok üzücü olaylar üzerine her türlü asayiş ile ilgili tedbirlerin alındığı, sıkı yönetimin ilan edildiği, bu olayların gerçek mahiyetini meydana çıkarmak ve suçluları ortaya çıkarıp cezalandırılması için gerekli soruşturmanın yapılmakta olduğu, sıkıyönetim komutanlığının duruma el koyduğu, olaylardan zarar gören vatandaşların maddi zararlarının tamir ve telafisi için Hükümetin gerekli tedbirleri

alacağı ve bu sebepten zarar gören vatandaşların “yeni bir gayret ve hamle” ile derhal işlerine başlamaları bildirilmiştir.

11 EYLÜL 1955

(Kıbrıs Mevzusunda) Yunan Hükümeti ve İngiliz Teklifi

Atina- Yunan Dışişleri Bakanı Stefanopulos yaptığı açıklamada, Yunan Hükümetinin Kıbrıs hakkındaki İngiliz tekliflerini kabul etmeyeceğini bildirmiştir.

Dahiliye Vekili Dr. Namık Gedik İstifa Etti

6-7 olayları dolayısıyla İçişleri Bakanı Dr. Namık Gedik 10 Eylül’de istifa etmiştir.

13 EYLÜL 1955

(Meclis Hükümetin Aldığı Tedbirleri Tasvip Etti) Örfi İdareyi 6 Ay Temdit Eden Meclis Dün Tekrar Tatile Girdi-Manşet

Adnan Menderes’in Yaptığı Vazih Samimi ve Çok Tatminkar Konuşma-Manşet Altı

Meclis’in 12 Eylül toplantısında söz alan Adnan Menderes, yaptığı konuşmada, 6 Eylül olaylarından duyduğu üzüntüyü dile getirmiş, olayları tahlil etmiş, hükümet kuvvetlerinin duruma hakim olmak için üzerine düşeni yaptığını belirtmiş ve olayların sebepleri olarak da yine 28 Ağustos katliam haberlerinin Türk kamuoyunda uyandırdığı heyecanı, Selanik olayını ve gösteriler sırasında “bir takım muzur eşhasın” “muzur faaliyetlerini” şu sözlerle belirtmiştir:

Karşılıklı olarak iki memlekette, Türkiye ve Yunanistan’da efkar elden geldiği kadar tahrik olunmuş, sanki hamiyet Kıbrıs meselesinde en yüksek konuşanmış gibi bir nevi hamiyet müzayedesi hem bu memleket, hem de Yunanistan’da almış yürümüşür.

Bu hareket, dünyanın her tarafında görülen, nezaket dairesindeki bir gençlik nümayişi nikabı altında vuku buldu. Efkar o derecede hazırlanmıştı ki, adeta bir psikoz bütün memleketi, ruhları ve vicdanları istila etmişti. 28 Ağustosta Kıbrıs’ta bir katliam vuku bulacağı şayia ve haberleri, bütün vicdanları tehyiş eylemişti. Bunu haklı bir protesto ile karşılamak için bir takım gayretler sarf ediliyor olduğu düşünülebilirdi. Bir takım teşekküller faaliyette bulunuyordu. Talebe cemiyetleri,

Kıbrıs cemiyeti ve bu kabil daha başka teşekküller gibi, mevcut kanunlarımızın himayesi altında kurulmuş olan cemiyetler, bir takım muzır eşhasın, muzır faaliyetleri, meşruiyet kisvesini ve siperini teşkil eylemiş oldular.

Başbakan, Meclisteki konuşmasında, olaylarda güvenlik kuvvetlerinin de görevini yaptıklarını, yalnız haklı bir gösteri şeklinde başlayan gençlik hareketinin birdenbire “imbisat” ederek mahiyetini değiştirdiğini, zarara uğrayan vatandaşların bu zararlarının derhal tamiri için Hükümetçe gerekli tedbirlerin alınacağını söyledikten sonra, sözü Türk-Yunan münasebetlerine getirerek şöyle demiştir:

Bu arada şurasını da açık olarak ifade etmek isterim ki, Yunan Hükümeti ile müzakereler çetin safhalar geçirmiştir ve geçirmektedir. Biz, dünyanın bu karanlık ve badire dolu devrinde, bidayette nasıl iki hükümetin ittifak etmesini mevcudiyetimiz için yeni bir teminat olarak telakki etmiş ve o yolda hareket etmiş isek, bugünde aynı kanaati beslemekteyiz .Bunu açık olarak huzurunuzda bütün dünyaya karşı ilan etmek isterim.

Prof. Fuat Köprülü'nün Melis'teki Konuşması

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Fuat Köprülü Mecliste yaptığı konuşmada, 6-7 Eylül olaylarının çıkış sebebi olarak Kıbrıs meselesini görmüş ve bu konuda şunları söylemiştir:

Hadise nasıl oldu, malumdur. Kıbrıs mevzusunda gençler hassas davranıyorlardı. Matbuat bu hassasiyeti mütemadiyen tahrik ediyor, muhalif partilerde buna iştirak ediyorlardı. Mütemadiyen devam eden toplantılar, memleket efkarını heyecanlı ve ayakta tutuyordu. Selanik'te bomba patlayınca burada hemen duyuldu. Buna karşı ilk defa gençlerin vatanperverine hareketi gibi görünürken, birdenbire çapulculuk oldu ve aylardan beri tertiplenen hadise her tarafta birden meydana çıktı.

Meclis' in toplantısında birçok konuşmacı da olaylardan büyük üzüntü duyduklarını belirtmiş ve sonunda yapılan oylama ile Bakanlar Kurulunun 7 Eylül'de İstanbul, İzmir, Ankara'da ilan etmiş olduğu sıkıyönetim onaylanmıştır. Meclis, her üç şehirdeki sıkıyönetimin altı ay süre ile devamına karar vermiştir.

15 EYLÜL 1955

Kıbrıs'a Yeni Kuvvetler Gönderildi

Lefkoşe- Süveyş Kanalı bölgesinden gemiler Kıbrıs'a çok sayıda tank, silah ve askeri vasıta getirmişlerdir.

19 EYLÜL 1955

Kıbrıs Meselesi

İngiliz Müstemlekeler Bakanlığını idare etmekle görevli Devlet Bakanı Henry D'Arcy Hopkinson Kıbrıs meselesinin BM kurulunda konuşulmasına muhalefet edeceğiz demiştir.

21 EYLÜL 1955

Amerika Hariciye Nazırının Müracaatı Üzerine (Başvekil Menderes'in Dulles' a Cevap Mesajı)

Dulles' ın Mesajı

Türk-Yunan ilişkileri hakkında Amerika Dışişleri Bakanı John Foster Dulles tarafından Başbakan Menderes'e gönderilen mesajda iki ülke arasındaki dostluğun komünist genişlemesine bir set çektiği vurgulanmakta ve Türk-Yunan ilişkilerinin önemine değinerek, mesajda şöyle denmektedir:

Türk-Yunan münasebetlerinin Kıbrıs meselesinden mütevellit olarak tehlikeli bir şekilde bozulmasını endişe ile takip ettim. Bu anlaşmazlığın mudil ve müteaddit sebepleri bir tarafa bırakılarak, müşterek emniyetimizin temelini teşkil eden şimali Atlantik camiası vahdetinin gecikmeden tekrar eski haline getirilmesi lüzumuna kaniim...

Türkiye ve Yunanistan'ın hürriyetlerini idame etmeleri ve daha büyük ölçüde sosyal ve ekonomik gelişmeler başarmalarını yardım etmek maksadıyla ABD, 1947'den beri çok mühim gayretler sarf etmiştir. Biz bu yardımı, Türkiye ve Yunanistan arasındaki işbirliğinin, nazik bir bölgede hür dünya için kuvvetli bir set teşkil ettiğine kani olduğumuz içindir ki yaptık ve halen yapmaktayız. Bu set maddeten zayıflatıldığı takdirde bunun neticesi çok ciddi olabilir. Binaenaleyh, halihazır anlaşmazlıkların işbirliğinizin müessiri yetine hanel getirmemesini temin zımında her türlü gayreti sarf etmenizi ehemmiyet ve ısrarla rica ederim.

Başvekilimizin Cevabi Mesajı

Adnan Menderes bu mesaja verdiği cevapta Türk-Yunan dostluğunun uzun bir tarihe dayandığını ve Türkiye'nin bu dostluğa büyük önem verdiğini belirtmiş ve 6-7 Eylül olaylarının “gizli komünist teşkilatı ve solcu unsurların eseri” olduğunu söyleyerek şöyle demiştir:

Türkiye'nin müşterek emniyet mevzuunda samimi surette teşriki mesaide bulunmaya daima büyük ehemmiyet atfetmiş olduğunu ve son pek müessif hadiselere rağmen dostluk ve ittifaka devam etmek istediğini bir kere daha teyit etmek isterim.

29 EYLÜL 1955

Türk-Yunan Münasebetleri

Atina- Yunanistan Başbakanlık Müsteşarı Lihnos Yunanistan'ın Kıbrıs konusundaki müracaatının reddinden sonra İstanbul ve İzmir'de meydana gelen elim olaylardan dolayı, Yunanistan'ın Yugoslav Cumhurbaşkanı Mareşal Tito ile beraber taraf olarak bir siyaset takip etmeyeceğini ve Türkiye ile olan dostluk ve ittifaktan vazgeçildiğine dair ileri sürülen iddiaları reddetmiştir.

Başvekil Susurluk'ta

Susurluk Şeker fabrikasının açılış törenine katılan Menderes, Türk-Yunan ilişkilerini düzeltebilmek amacıyla şu sözleri söylemiştir:

Biz bu kadar şayanı teessüf hadiseler karşısında dostumuz ve müttetikimiz Yunanistan'ı da tatmin edebilmek için gayretler sarf ettik. Şayet bu gayretlerimiz kafi derecede malum olmamış ve müttetikimizi tatmin etmemiş ise, bundan ötürü üzüntü duyarız... Şayet herhangi bir hareket ve hadise dolayısı ile ve memleketimizle alakadar olmak üzere şereflerinin kırılmış olduğu hissi altında bulunuyorlarsa, bunun manen telafi edilmiş olmasından, kendi şerefimizin kırılması takdirinde bir telafi ve tatmin bizi ne kadar memnun edecekse, onları da tatmin etmekten o derecede memnurluk duyacağız.Hatta bu sözlerim o maksada matuftur.

25 EKİM 1955

Yeni Yunan Konsolosluk Binasına Dün Bayrak Çekildi

İzmir- 6-7Eylülde İzmir'deki olaylar sırasında hasara uğrayan Yunan Konsolosluk binası yerine İzmir valiliğince yeni bir bina vermiş ve 24 Ekim günü bu binaya bayrak çekme töreni yapılmıştır. Bu törene bir Türk saygı kıtası ile Yunan

saygı kıtası da katılmıştır. Yine törene Ulaştırma Bakanı Muammer Çavuşoğlu, İzmir Valisi Kemal Hadımlı ile sivil ve askeri erkan katılmıştır.

İzmir Orduevinde Yapılan Merasim

İzmir- 6-7 Eylül olayları sırasında NATO karargahında bulunan Yunan subaylarının üniformalarına karşı gösterilen saygısızlığın manen tamiri amacı ile İzmir orduevinde bir tören yapılmıştır. Törene Türk, Yunan ve Amerikalı subaylar katılmıştır.

İzmir Valisinin Yunan Sefiri Şerefine Verdiği Ziyafet

İzmir- İzmir Valisi Yunanistan'ın Ankara Büyükelçisi Kalergis şerefine bir ziyafet vermiştir.

2 KASIM 1955

Celal Bayar'ın Meclisi Açış Nutku

Cumhurbaşkanı Celal Bayar TBMM'nin açılış konuşmasına 6-7 Eylül olayları ile başlamış ve bu olayları 1955 yılının “en mühim vakası” olarak nitelendirmiştir. Cumhurbaşkanı bu “çirkin” olayın sebebi olarak, Atatürk'ün Selanik'te doğduğu eve ve konsoloslğumuza atılan bomba olayını göstermiş ve bu çeşit olayların bir daha oluşmasına izin verilmeyeceğini belirtmiştir.

Konuşmasında Türkiye'nin Kıbrıs politikasına çok kısa bir şekilde değinen Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Türk tezinin Londra Konferansında ve BM'de açıklanmış olduğunu söylemiştir.

30 KASIM 1955

(İstizah Takriri Dün DP grubunda Görüşüldü) Grup Başvekil Adnan Menderes'in Umumi Politikasını Tezahüratla Tasvip Etti-Manşet

Çorum Milletvekili Hüseyin Orakçioğlu ve Kastamonu Milletvekili Ali Muzaffer Tanöver tarafından ayrı ayrı olarak ithalat ve döviz işlerindeki yolsuzluklardan ötürü Ekonomi ve Ticaret Bakanı Sıtkı Yırcalı, Maliye Bakanı Hasan Polatkan ve Başbakan Yardımcısı sıfatıyla Döviz Tahsis Komitesine Başkanlık etmiş olan Dışişleri Bakanı Vekili Fatin Rüştü Zorlu hakkında meclis gensoru önergesi açılması istenmiştir. Bu isteğin grupça kabulü üzerine bu üç bakan olayları incelenmesinin iyi bir şekilde cereyan etmesi için görevinden istifa etmiştir.

Uzun müzakereleri müteakip kürsüye gelen Başbakan A. Menderes kabinenin toptan istifa edeceğini bildirmiştir.

20 ARALIK 1955

Yunanlılar Selanik'teki Menfur Bomba Vakasını Konsoloslğumuza Yıkleyecek Kadar İleri Gittiler

Yunan adli makamları, Selanik'te Konsolosluk bahçesine atılan bomba olayı ile ilgili olarak Konsoloslukta bahçıvan olarak çalışan Mehmet ile Türk asıllı Oktay isminde bir öğrenciyi, bombalama olayı ile ilgili oldukları gerekçesiyle tutuklattırmiştir.

21 ARALIK 1955

(Selanik'te 3 Gün Önce Cereyan Eden Hadiseler Üzerine) Yunan Hükümeti Nezdinde Ciddi Teşebbüse Geçeceğiz

Yunan adli makamları tarafından Selanik'te Konsolosluk bahçesine atılan bomba olayı ile ilgili olarak Konsoloslukta bahçıvan olarak çalışan Mehmet ile Türk asıllı Oktay isminde bir öğrenciyi, bombalama olayı ile ilgili oldukları gerekçesiyle tutuklattırıştır. Ayrıca iddianamede Başkonsolos Mehmet Ali Balin ile Konsolos Muavini Mehmet Ali Tekinalp'in de olayla ilgisi oldukları ileri sürülmüştür. Gelişen bu olaylar üzerine Hükümetimiz Yunan Hükümeti nezdinde teşebbüste bulunacağı anlaşılmaktadır.

22 ARALIK 1955

(Selanik Konsolosumuza Karşı Yapılan Adli Tertip Dolayısıyla) Yunanistan Hükümeti Nezdinde Resmi Teşebbüse Geçtik-Manşet

Yunan adliyesinin Konsolos personeli üzerinde yapmış olduğu baskıları devam ettirmesi ve haklarında asılsız ve haksız bir muamele uygulaması takdirde Türk Hükümetinin gereken tedbirleri alacağı ve bunun iki ülke ilişkileri üzerinde yaratacağı olumsuz etkileri dikkati çekmek maksadıyla Hükümet tarafından Yunan Hükümeti nezdinde resmi bir teşebbüs yapıldığı öğrenilmiştir.

“Yunanlılar, Milletlerarası Vecibelerden Uzaklaşma Yoluna Sapmak Üzeredir” Hariciyemizin Yunan Başvekiline Cevabı

Yunanistan Başbakanı M. Karamanlis 17 Aralık günü Yunan gazeteleri ve Atina radyosunda yayınlanan bir demecinde 6-7 Eylül olayları ile bozulan Türk-Yunan ilişkilerinin düzelebilmesi için şu şartları ileri sürmüştür:

1. Zararların tamamen ve süratle tazmini (Bu hususta vergi ve kambiyo bakımından da kolaylıklar istenmektedir.)
2. Türkiye’deki Rum azınlığın atisi hakkında teminat verilmesi.
3. 6 Eylül hadisesi suçlularının cezalandırılması
4. Balık avlama işi hakkında vaktiyle tespit edilmiş bulunan esaslar dairesinde bir anlaşma yapılması.

Dışişleri Bakanlığı matbuat bürosu tarafından bu istekler teker teker ele alıp cevaplandırılmıştır. Dışişleri Bakanlığında yapılan cevaplama, tazminat konusunda Türk Hükümetinin gerekli her türlü tedbiri aldığı, sadece Rumların değil, olaylarda zarar gören herkesin zararlarının tazmin edileceği belirtildikten sonra şöyle denmiştir:

Vaziyet böylece bütün sarahatiyle ortada dururken, Yunan Başvekilinin, muallak bir mesele varmış gibi konuşması ve böyle bir meselenin halledilmiş telakki edilebilmesi için tazminatın son santimine kadar ödenmesini şart koşması ancak siyasi maksatlarla Türkiye ile Yunanistan arasında böyle bir meseleyi ihdas arzusu ile izah edilebilir.

Zarar Görenlere Verilecek Tazminat

Yunanistan’ın Balkan Paktı Daimi Konseyi toplantısına katılmaması meselesi konusunda bildiride şöyle denmektedir: Yunan Hükümetinin Balkan Paktı Bakanlar Konseyi toplantısına katılması için 6-7 Eylül olaylarını bahane göstererek “tazminat meselesinin hallini kati bir şart olarak öne sürmesi”, Türkiye üzerinde milletlerarası sahada baskı kurmak amacını taşıdığı belirtilmiştir.

Türkiye’deki Rum azınlığı geleceği hakkındaki teminat için bildiride bu konu Türkiye’nin içişlerine müdahale olarak ele alınmış ve şu cevap verilmiştir:

Bir yandan Yunanistan’daki Türk asıllı Yunan vatandaşlarının durumunu dün bir seviyede tutmak, diğer taraftan mütemadiyen kışkırtıcı propagandalar yapmak suretiyle bizzat Yunan Hükümeti, her bakımdan en iyi şartlar içinde yaşayan ve

müsavî muamele gören Yunan asıllı Türk vatandaşlarını manen müşkül vaziyete düşürmektedir.

Suçluların Tecziye Meselesi

6-7 Eylül olaylarının suçlularının cezalandırılması konusunda da bildiride şöyle cevap verilmiştir:

Bu hususta Türkiye Hükümeti ne yapacağını bilir. Nitekim mahkemeler kurulmuş, geniş ölçüde tevkifat yapılmıştır ve tahkikat süratle ilerlemektedir. Buna rağmen suçluların tecziyesi lüzumundan bahsetmek olsa olsa, yine cihan efkarında Türkiye'nin 6-7 Eylül hadiselerini hafiften aldığı tesirini uyandırmak maksadıyla izah edilebilir.

Balık Avlama Mevzuu

Balıkçılık konusundaki isteklere verilen cevap da şudur:

Her halükarda bu meselenin, Türk-Yunan münasebetlerinin düzelmesi gibi, Yunanlılarca da mühim telakki edilmesi lazım gelen aktüel bir mesele ile irtibatını görmek mümkün değildir.

Bildiri şu cümlelerle sona ermiştir:

Türkiye Hükümeti...bu hadiselerin başka şekilde gösterilmesine, onun hakiki mahiyeti ile kabili telif olmayan bir tarzda bir takım siyasi istismarlara mevzu yapılmasına asla rıza gösteremez ve Türkiye Hükümetinin şimdiye kadar izhar ettiği hayırhahlık ve hüsnîyet hislerinin Yunan Hükümetinde hakim olmasını bekler.

(Başlıksız)

Yunanistan Başbakanı, öncelikle Balkan Paktı Daimi Konseyinin toplantısına iştirak için 6-7 Eylül hadiseleri neticesinde Yunanlıların gördükleri zararların tazmini meselesinin halledilmesini Yunan Hükümetince kati şart olarak ele alındığını bildirmiştir.

23 ARALIK 1955

(Bir Yunan Mebusu İnönü'nün İddialarını Tekrarladı) 6-7 Eylül Hadiseleri Türk Hükümetinin Eseriymiş!

Atina- Zazanis ismindeki bir Yunan Milletvekili Yunan meclisinde yapmış olduğu konuşma sırasında olayların Türk Hükümeti tarafından düzenlendiğini söylemiştir.

25 ARALIK 1955

(Balkan Paktı daimi Konseyi) Yunanistan Cevabımıza Rağmen Hala Israr Ediyor

Atina- Yunan Dışişleri Bakanı Teotokis yaptığı açıklamada, Yunanistan'ın Balkan Paktı Daimi Konseyi toplantısına katılması hususunda takındığı tavır konusunda herhangi bir değişiklik olmadığını belirtmiştir.

26 ARALIK 1955

6-7 Eylül Hadiseleri Atina'daki Bir Kızıl Şebekenin Eseriymiş!

Milliyet gazetesinde çıkan bir haberi alan Zafer gazetesi, ki Milliyet bu haberi Atina'da yayınlanmakta olan "Viradini" adlı bir gazeteye atfen yayınlamıştır, 6-7 Eylül olaylarının Yunanistan'dan idare edilen komünist bir şebeke tarafından düzenlendiğini yazmıştır. Viradini gazetesine göre Yunanistan'da büyük bir komünist casusluk şebekesinin ortaya çıkartıldığı ve ele geçen belgeler arasında 6-7 Eylül gecesi cereyan eden olayları tertip ettiğine dair kanıtların bulunduğu yazılmıştır. Yunanistan'da K.K.E. adı altında çalışan bu teşkilatın elebaşısı olan Yorgo Moratis'in evinde bulunan bir muhtıradan 6-7 Eylül olaylarının Türkiye'de bulunan komünistlerin ve Yunanlı komünist ajanların yaptıkları işbirliği ile hazırlandığı anlaşılmıştır. Gazetede Yunanistan'da bulunan teşkilatın merkezi Atina'daki Neo Faliroda Agamemnon sokak 2 numarada olduğu belirtilmiş ve casusların özelliklerine de yer verilmiştir.

(1956 YILI HABERLERİ)

6 OCAK 1956

Türk-Yunan Münasebeti Etrafında Yeni Temaslar (Kıbrıs'a Ait Noktai Nazarımızda Israr Ediyoruz)

Yunan Başbakanı Karamanlis ile Büyükelçimiz Settar İlksel beraber bir görüşme yapmışlardır. Görüşmede İlksel Türk Hükümetinin görüşlerini iletmiştir.

Kıbrıs Konusunda Noktai Nazarımız

Londra Büyükelçimizin İngiltere Dışişleri Bakanı ile yaptığı görüşmede, Türk Hükümetinin Kıbrıs ile ilgili olayları büyük bir dikkatle takip ettiği ve Londra Konferansında ifade edilmiş olan teze bağlı kaldığı belirtmiştir.

8 OCAK 1956

(Türk-Yunan Münasebetleri) Başvekilin Bir Yunan Gazetesine Beyanâtı

Başbakan Adnan Menderes Atina'da çıkmakta olan To Vima gazetesine yaptığı açıklamada, gazetenin muhabiri Başbakan Menderes'e Türk-Yunan münasebetleri ile ilgili olarak dört soru sormuştur. Muhabirin ilk sorusu şöyledir: "Balkan İttifakının ve Türk-Yunan dostluğunun lüzumuna Türk Hükümeti inanıyor mu?", Menderes bu soruya olumlu olarak cevaplandırmış ve şunları söylemiştir:

Bu ittifakın lüzum ve ehemmiyetini ilan ve izah hususunda yorulmadan faaliyet sarf edilmiştir. Türk-Yunan dostluğuna gelince bu, bir yandan Balkan ittifakının öte yandan NATO'nun lüzumlu bir unsuru olduğu gibi Türkiye'nin olduğu kadar Yunanistan'ın da hayati ihtiyaçlarına tekabül eder.

Muhabirin ikinci sorusu, "Türk Efkârı umumiyeti buna inanır mı?" (Diğer bir deyişle Türk Kamuoyunun Balkan ittifakına ve Türk-Yunan dostluğuna inanıp inanmadığıdır) Başbakan Menderes muhabirin sorusunu tam olarak şu şekilde cevaplamıştır:

Türk Hükümeti, Türk efkârı umumiyetinin kanaat ve temayüllerine tercüman olmak suretiyle siyasetini tespit eder. Bu itibarla Balkan ittifakının ve Türk-Yunan dostluğunun lüzumuna Türk efkârı umumiyeti inanmamış olsaydı, hükümet böyle bir inancı siyasetine mesnet olarak almazdı. Derhal şunu da ilave edeyim ki, bir milletin inancı, o inancın istinat ettiği vakıaların o milleti sükutı hayale uğratmamasına ve o

inanca göre hareket etmesinin, kendisini hüsrana duçar etmemesine bağlıdır. Bu itibarla Türk Hükümetinin Balkan İttifakının ve Türk-Yunan dostluğunun lüzumuna inanarak hareket etmiş olmaktan dolayı pişman olacak vaziyete sokulmaması, yani onun dostluğuna ve imanına ayrı derecede samimi bir dostlukla ve imanla karşı taraftan mukabele olunması lazımdır.

Muhabirin üçüncü sorusu, “Türk-Yunan dostluğunun nasıl ihya edilebileceğini zannediyorsunuz?” şeklindedir. Bu soruyu Adnan Menderes öncelikle Türk-Yunan dostluğunun canlandırılabilceği şeklinde cevaplamaya başlamış, Atatürk ve Venizelos tarafından yapılan kanlı savaşa rağmen yaratılan ve akli selim ve gerçekçi politikalar ile yaratılan dostluğa değinmiştir. Menderes cevabına şöyle devam etmiştir:

Dostluk dostça hareket olunmak suretiyle ihya edilir, husumet izharı ile veya iki memleket arasındaki münasebetlerin, taraflardan birinin ötekini dize getirmesi için bir nevi güreş haline getirmesi suretiyle değil. Binaenaleyh her şeyden evvel hükümetlerin efkârı umumiyeti teskin edip fikir selameti ile işlerin ele alınmasına müsait bir zemin yaratılması lazımdır... Bu itibarla mesele bir arzu ve hüsniyet meselesinden ibaret kahr... Eğer Atatürk ve Venizelos’un kurduğu Türk-Yunan dostluğuna takaddüm eden feci boğuşmaya sebebiyet vermiş olan haleti ruhiyenin, emellerin ve tasavvurların hortlamasına meydan verilirse işte o zaman vaziyet hakikatten müşkülleşir.

Muhabirin dördüncü sorusu: “Rum ırkından Türk vatandaşlara karşı Türk Hükümetinin kanunen ve ahden değil fiilen siyaseti nedir? Türk Hükümeti bunları memleket için faydeli bir unsur olduklarını zanneder mi?”, Menderes bu soruya karşılık olarak, Rum vatandaşların Türk vatandaşlarından ayrı olarak alınmadığını, Rumların refah ve Türk vatandaşları ile tam eşit şartlar altında yaşamakta olduklarını belirttikten sonra şöyle demiştir:

Onları huzursuzluğa sevk etmek, kendilerini, cüzünü teşkil ettikleri camia içinde ayrı bir varlık, göze batan bir unsur olarak telakki ettirmek ve mensup bulundukları camiaya karşı münaferet ifade eden bir hattı hareket takibine kıskırtmak için dışarıdan yapılan propaganda ve tahrikler, hiç şüphe yok ki, onlara yapılacak en büyük fenalığı teşkil eder.

13 OCAK 1956

(Türk Asıllı Polisin Öldürülmesi Dolayısıyla) Kıbrıslı Türklerin Teessürü

Lefkoşe- Türk Mili Partisi Lideri Doktor Fazıl Küçük, Türk asıllı bir polisin Rum tedhişçiler tarafından öldürülmesini protesto etmek için BM bir telgraf göndermiştir. Telgrafta Rumlara kendi kendilerini idare etmeleri için açık kapı bırakıldığını ve tecavüzlerin bu sebeple meydana geldiğini belirten Küçük, Kıbrıs'ta statükonun muhafaza edilmesini istemiştir.

19 OCAK 1956

Yunanlı Kızılar

Selanik- Alınan duyumlara göre Bulgaristan'dan Yunanistan'a sızan bir takım Yunanlı komünist ajanların Selanik'teki Türk Konsolosluğuna bomba koyacakları bildirilmiştir.

21 OCAK 1956

Kıbrıs'a Dair Görüşmeler

Londra- Selwyn Llyoyd ve Sir Anthony Eden Kıbrıs Valisi ve Başkomutanı General Harding'in raporunu dinlemişlerdir. Rapora göre, Kıbrıslıların kendi kendilerini idare etmek hakkının uygulamasında İngiliz Hükümetiyle Makarios'un görüşlerinin birbirine yaklaştığı belirtilmiştir. Harding ve Makarios'un yaptığı görüşmeler gizlilik içinde sürmesine rağmen son görüşmede İngiltere'nin Kıbrıs'a muhtariyet vermek için beş seneden az olmamak üzere bir süre tayin edebileceği, Makarios'un da İngiltere'nin beş sene sonunda kendi kendini yönetimle ilgili tahditleri kaldırdığı takdirde şartları kabul ettiği bildirilmiştir.

Yunanistan Başvekili'nin Beyanati

Atina- Yunan Başbakanı Karamanlis, İngilizler ile Rumlar arasında devam etmekte olan görüşmelerden olumlu bir netice alınmadığı takdirde Yunanistan'ın Kıbrıs meselesini BM götüreceğini söylemiştir.

25 OCAK 1956

Hükümetimiz Kıbrıs Meselesi İle Faal Şekilde Alakalıdır (Hariciye Vekili Prof. Köprülünün Beyanati)

Kıbrıs Meselesinin bugünkü durumu hakkında Anadolu Ajansı tarafından sorulan bir soruya Dışişleri Bakanı Profesör Fuat Köprülü verdiği cevapta, özellikle verilecek olan muhtariyet konusuna değinmiş ve Kıbrıs Valisi Sir John Harding'in Başpiskopos Makarios ile görüşmeler yapmasının ve Harding'in hükümetiyle görüşmek için Londra'ya gitmesinin kamuoyunun zihninde haklı olarak şüphe ve endişeler yarattığını, bu itibarla Kıbrıs meselesi gibi Türkiye'nin önemle üzerinde durduğu dava ile ilgili olarak kamuoyunun bilgilendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Demecin önemli noktaları şunlardır:

1. Hükümetimiz, Kıbrıs meselesinin seyriyle faal şekilde alakalanmakta ve bu mevzuda İngiltere Hükümetiyle sıkı teması idame ettirmektedir.

2. Bilindiği gibi, Yunan Hükümeti ile Makarios, Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakını (Enosis) istemişler ve bunu temin etmek ümidi ile de "milletlerin kendi mukadderatını kendilerinin tayin etmeleri prensibinin"(Self-Determinasyon) kısa zamanla adada tahakkukunu talep etmişlerdir.

İngiltere Hükümeti ise, ezcümle, Londra Konferansında ve bilahare Avam Kamarasında ifade ve ilan ettiği veçhile, her ne kadar self determinasyon prensibini kabul ediyor ise de, bugünkü şartlar içinde bu prensibin Kıbrıs'ta kabili tatbik olmadığı, tahakkukunun, bazılarının İngiltere'nin ihtiyarında dahi bulunmayan bir takım şartların tahassülüne bağlı olduğu kanaatindedir.

Hükümetimizin noktai nazarına gelince:...Hükümetimiz Self –determinasyon prensibini milletlerarası bir prensip olarak kabul etmektedir.Fakat bu prensibin dünyanın her tarafında ve bilhassa Kıbrıs'ta tatbikine cevaz veremeyeceği kanaatindedir.Onu bu kanaate sevk eden hukuki, coğrafi ve tarihi amiller ve müteaddit misaller şimdiye kadar tafsil edilmiş bulunmaktadır...Bu tezimizde hiçbir değişiklik olmadığı malumdur.

3. ...Hükümetimizin kanaatine Kıbrıs'ta idari muhtariyete gidilebilmesi için her şeyden evvel, oradaki tedhişçiliğin bertaraf edilmesi, asayiş ve nizamın advet etmesi ve muhtelif cemaatler arasındaki münaferet havasının zail olması lazımdır.Fakat bu tahakkuk etse bile, idari muhtariyetin tatbik edilebilmesi, Adadaki Türk cemaatinin diğer cemaatlerle,-federatif idarelerde olduğu veçhile- müsavi hak ve imkanlarla mahalli idareye iştirak etmesi icap eder...

4. Hükümetimiz, Makarios'un Kıbrıs halkının mümessili sıfatını takınmaya hakkı olamayacağını işaretle, onun Kıbrıs Valisiyle resmen müzakerelere girişmesine itiraz etmekten de geri kalmamıştır. Bilahare Kıbrıs valisinin Kıbrıs'taki Türk cemaati liderleriyle de müzakereler yaptığı müşahede edilmiştir. Hükümetimiz bu temaslara, hadisat icap ettirdikçe, devam olacağına itimat eylemektedir.

5. Yukarıdaki açıklamadan çıkan neticeler şunlardır: Kıbrıs meselesinde İngiltere Hükümetinin halihazır durumu, Londra Konferansında almış ve bilahare geçenlerde Avam Kamarasında vuku bulan müzakereler sırasında izah etmemiş olduğu duruma nispetle değişmiş değildir. Matbuatımızın hassasiyetle takip ettiği son müzakereler ise Kıbrıs'taki idari muhtariyetin tesisini mümkün kılacak bir anlaşmaya varmaya matuf olmuştur.

Kendi tezini matuf tutan hükümetimiz, İngiltere Hükümeti ile vuku bulan temaslارının mezkur hükümetin bu meseledeki hareket tarzının samimiyetinin bir delili olduğu ve inkişafılarına göre her husus hakkında mütalaalarını ona bildirmeye devam etmek imkanlarını temin eylediği fikrindedir.

Kıbrıs Valisi İstifa Edeceğini Yalanladı

Londra- Televizyonda bir konuşma yapan Kıbrıs Valisi Sir John Harding istifa edeceğine dair söylentilerin yalan olduğunu söylemiştir.

26 OCAK 1956

(Balkan Paktı Konseyine İştirak Hususunda) Yunanistan “Bir Karar Almış Değiliz” Diyor

Atina- Yunanistan'ın Mart ayında yapılacak Balkan Konseyi Bakanlar toplantısına katılmayacağına dair Yugoslavya kaynaklı bir haberin yayınlaması üzerine, Yunan Hükümeti tarafından yapılan resmi açıklamada böyle bir kararın alınmadığı belirtilmiştir.

(Başlıksız)

Dışişleri Bakanı Spiros Teotokis yaptığı açıklamada Yunanistan'ın görüşlerinin değişmediğini belirtmiş ve Balkan Konseyi toplantılarına katılımını 6-7 Eylül olaylarında yapılan hasarların tazminine bağlamıştır.

27 OCAK 1956

İngiliz Avam Kamarasında Kıbrıs’a Dair Görüşmeler

Londra- Avam Kamarasında Kıbrıs hakkında konuşma yapan Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd, Kıbrıs Valisi Sir John Hardig’in Makarios ile yeni bir görüşme yapacağını söylemiştir. Boyd konuşmasında, şuan ki safhada bir anlaşma yapıp yapılmayacağı konusunda bir şey söylemeyeceğini de belirtmiştir. Bakanın konuşmasını müteakip İşçi Hükümetinin Müstemlekeler Bakanı James Griffiths tarafından sorulan “Mareşal Harding ile Makarios arasında yapılan konuşmalardan sonra iki tarafın görüşleri yakınlaştı denilebilir mi?” sorusuna, Boyd, “görüşleri yakınlaşmış olabilir fakat ayrılığın hala mevcut” olduğunu belirtmiştir.

1 ŞUBAT 1956

Lefkoşe’de Nümayişler

Lefkoşe’de yapılan gösteriler nedeni ile okulların çoğu kapanmış veya derslere devam edilemez duruma gelmiştir.

2 ŞUBAT 1956

Kıbrıs Heyetinin Basın Toplantısı

Kıbrıs ile ilgili konular hakkında görüşmeler yapmak için Türkiye’ye gelen Kıbrıs Türk Partisi Başkanı Dr. Fazıl Küçük ile Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Faiz Kaymak ve Federasyon Genel Sekreteri Hazım Remzi bir basın toplantısı yapmışlardır. Dr. Fazıl Küçük basın toplantısında Türk Hükümetinin Kıbrıs meselesine yaklaşımından dolayı memnuniyetini belirtmiş ve şunları söylemiştir:

Bu sabah Hariciye Vekilimiz, muhterem Prof. Fuat Köprülü ile görüştük. Kendiler ine Adadaki son inkişafları izah ettik... Türk Hükümetinin davamızı büyük bir hassasiyetle takip ettiğini tekrar öğrenerek memnun ve müsterih olduk. Ayrıca, Kıbrıs davası mevzuunda Adadaki Türk Cemaatinin görüşü ile Türk Hükümetinin görüşünün birbirine tamamen uygun olduğunu memnuniyetle müşahede ettik.

8 ŞUBAT 1956

Radyo Gazetesinde Kıbrıs’a Dair Konuşma

Radyo Gazetesinde yapılan konuşmada, Mareşal Harding ile Makarios’un Lefkoşe’de yaptıkları görüşmelere değinilerek; Mareşal Harding’in Kıbrıs’a giderken Adaya idari Muhtariyet verilmesi konusunda Hükümetinin kesin teklifini aldığını ve

27 Ocak 1956'da Makarios'a bu teklifleri ilettiğini ve Makarios'un biran önce kesin cevabını vermesini istediğini belirtmiştir.

Gazetenin haberine göre bu gelişme ile ilgili olarak Makarios'un Kilise Konseyini toplantıya çağırdığı ve "Times Of Cyprus" gazetesinin 31 Ocak 1956 tarihli nüshasında yazıldığına göre İngiliz tekliflerinin kabulü için Makarios'un şu üç şart ileri sürdüğü belirtilmiştir:

1. Adadaki olağanüstü hal ve şahısların tutuklanması hakkındaki kararların kaldırılması,

2. Kurulacak muhtar idarede çoğunluğa göre temsil usulünün uygulanması,

3. Eğitim Bakanlığı mutlaka bir Rum'a bırakılması.

Radyo Gazetesinde, Makarios'un bu şartları 2 Şubatta Valiye cevap olarak verdiğini ve bu cevapların Londra'da görüşüldüğü belirtmiştir.

Radyo gazetesi, Makarios'un ileri sürdüğü şartlarla ilgili olarak halen Türkiye'de bulunan Kıbrıs Türk Cemaati liderlerinin basına yaptıkları açıklamalara yer vererek şunları söylemiştir:

Makarios'un ileri sürdüğü birinci şart ile ilgili olarak olağanüstü halin kaldırılması değil kuvvetlendirilmesi gerektiği, ikinci şartta belirtilen çoğunluk temsil usulünün uygulanmasında çoğunluk halindeki Rumların azınlıkta kalacak Türklere tahakküm imkanı bulacakları ve zamanla Enosis'e yol açacakları, üçüncü şartın ise Türk okullarını ve onların öğretim programlarının tamamen Rumlara bırakmak gayesini güttüğü belirtilmiştir. Makarios'un yaptığı bu teklifin Ada içindeki bazı Rum kesimlerde de rahatsızlık yarattığı ayrıca belirtilmiştir.

Yine Makarios'un Atina'da yayınlanmakta olan Vradini adlı gazeteye yapmış olduğu açıklamada Genel Valiye cevaben ileri sürdüğü şartları açıklamış ve şöyle denmiştir:

Makarios, muhtar idare teklifinin en ince teferruatı ile peşinen tespit edilmesini istemiş, savunma ve dış meseleler ayrı olmak üzere, emniyette dahil bütün yasama ve yürütme kuvvetlerinin kayıtsız ve şartsız Rumlara bırakılmasını ileri sürmüş, adanın mukadderatını tayin edecek olan plebisit meselesi hakkında hiçbir sürenin tespit edilemediğine de itiraz ederek bu konuda kesinlikle bir taahhüt altına

girmediğini söylemiş ve şartlar kabul edilmezse Adada çıkacak bütün hadiselerden İngilizlerin sorumlu olacağını belirtmiştir.

Yunan muhalefetine Makarios'un Valiye verdiği cevap nedeniyle Karamanlis Hükümetini şiddetle eleştirmeleri üzerine Yunan Dışişleri Bakanı Teotokis 4 Şubatta yapmış olduğu açıklamada muhalifleri demagoji yapmakla suçlamış ve şunları söylemiştir:

Kıbrıs davasının Londra Üçlü Konferansının Akamete uğraması ve bilhassa Yunanistan'ın BM nezdinde yapmış olduğu ikinci müracaatın⁴⁸² da reddedilmiş olmasından sonra, ancak şimdi müspet bir safhaya girdiğini ve Makarios ile Harding arasında yapılmakta olan görüşmelerin gayeye doğru atılmış mühim bir adım olduğunu ileri sürmüştür.

Gazetede, Türk Hükümetinin muhtariyet konusu da ele alınmış ve şöyle söylenmiştir:

Türk Cemaatinin ve Türk Hükümetinin İngiliz teklifleri karşısındaki durumu gayet sarihdir. n Gerek cemaat gerekse Hükümetimiz idari muhtariyet hususunda kabulü tazammum eden herhangi bir taahhüt almamış olup, sadece böyle bir idareye gidilebilmesi için elzem bulunan asgari şartları tebarüz ettirmekle iktifa eylemiştir. Çünkü hükümetimiz self-government yani idari muhtariyetin, Adanın Yunanistan'a

⁴⁸² Yunanistan 25 Temmuz 1955 tarihinde BM'ye ikinci defa başvurarak, Kıbrıs Halkına self-determinasyon ve eşit haklar prensibinin uygulanması sağlamak üzere 10. dönem Genel Kurul Gündemine alınmasını istemiştir. BM Genel Kurulu 10. dönem toplantılarına 20 Eylül 1955'de başlamıştır. Genel Kurulun toplantı gündemini tespit edecek olan Genel Komite, Yunanistan'ın müracaatının gündeme alınıp alınmaması meselesini 21 Eylül 1955 günü ve 102 sayılı oturumunda ele almış ve bu konuyu tartışırken İngiltere, Türkiye ve Yunanistan'ı da toplantısına davet etmiştir. Her üç ülke temsilcileri de bu konu hakkındaki görüşlerini bu toplantıda belirtmişlerdir. Yapılan tartışmalar sonucunda Genel Komite 4 çekimser ve 4 müspet oya karşı 7 oyla Kıbrıs meselesinin Genel Kurul gündemine alınmamasını Genel Kurula tavsiye etmeye karar vermiştir. Genel Kurul, Genel Komitenin kendisine yapmış olduğu bu tavsiyeyi, 23 Eylül günü 521 sayılı oturumunda görüşmüştür. Mesele hakkında Yunan Dışişleri Bakanı, İngiliz delegesi ve Selim Sarper ve birkaç delegenin konuşmasından sonra oylamaya geçilmiştir. Genel Kurul, 10 çekimser ve 22 müspet oya karşılık 28 oyla, Kıbrıs meselesinin müzakeresini gündemine almamaya karar vermiştir. Armaoğlu, *a.g.e.*, s.175-178

Yapılan oylamada menfi oy verenler: Yeni Zelanda, Nikaragua, Norveç, Pakistan, Panama, Paraguay, Peru, İsveç, Tayland, Türkiye, Güney Afrika, İngiltere, ABD, Venezuela, Avustralya, Belçika, Brezilya, Kanada, Şili, Kolombiya, Küba, Danimarka, Fransa, Honduras, Irak, Liberya, Lüksembourg, Hollanda,

Müspet oy verenler: Polonya, Suudi Arabistan, Suriye, Ukrayna, SSCB, Uruguay, Yemen, Yugoslavya, Afganistan, Arjantin, Bolivya, Beyaz Rusya, Kosta Rika, Çekoslovakya, Ekvator, Mısır, Salvador, Yunanistan, Guatemala, İzlanda, Lübnan, Meksika,

Çekimserler oy verenler: Filipinler, Birmanya, Çin Dominik Cumhuriyeti, Habeşistan, Endonezya, İran, İsrail . *a.g.e.*, s.178

ilhakı için bir oyun şeklinde tecelli etmesi ihtimallerinin tamamen bertaraf edilmesini istediği gibi, umumiyet itibariyle, yüksek prensip ve ideallerin gizli ve bulanık maksatlara alet edilmesini hiçbir zaman ve hiçbir yerde terviç etmez.

Kıbrıs Heyetinin Basın Toplantısı

Türkiye’de bulunan Kıbrıs Türk Partisi Başkanı Dr. Fazıl Küçük ile Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Faiz Kaymak Gül Palas otelinde bir basın toplantısı yapmışlardır. Basın toplantısında Makarios’un İngiliz Hükümetine ileri sürmüş olduğu şartların kabul edilebilir tarafının olmadığından bahsedilmiş ve heyet Türkiye’ye gelmeden önce Harding ile bir görüşme yaptığını belirtmiştir. Bu görüşmede Harding’in bir formülden bahsettiğini bu formülde de self-determinasyonun bugünkü şartlar altında uygulanmasının mümkün olmadığını fakat İngiltere’nin Adaya ancak geniş ölçüde bir muhtariyet vermeye hazır olduğundan bahsedilmiştir.

Kıbrıs’ta Nümayişler Sırasında Dün Bir Rum Talebe Öldü

Lefkoşe- Lefkoşe merkezinde yapılan gösteriler sırasında İngiliz askerlerinin göstericiler üzerine ateş açmak zorunda kalması üzerine bir Rum öğrenci ölmüştür.

12 ŞUBAT 1956

Kıbrıs Türktür Cemiyeti İdarecileri Suçlu Görüldü

Sıkıyönetim 2 numaralı mahkeme adli amirliğince 6-7 Eylül olayları ile ilgili olarak suçlu görülen KTC üyesi 17 kişi hakkında dava açılmıştır. Sanıklardan KTC Genel Sekreteri Kamil Önal; yabancı bir devlet aleyhine münasebeti bozacak şekilde hasmane hareketlerde bulunmak, cürüm işlemeye tahrik ve teşvik ve cürüm delillerini yok etmek suçlarından, KTC Genel Başkanı gazeteci ve avukat Hikmet Bil, KTC Genel Başkan Vekili ve Türkiye Milli Talebe Federasyonu Başkanı Tıp Fakültesi Öğrencisi Hüsamettin Canöztürk, KTC Genel Merkez İdare Heyeti Azası gazeteci ve avukat Orhan Birgit, KTC Genel Merkez İdare Heyeti Azası İktisat Fakültesi Öğrencisi Nedim Üsdiken; Yabancı bir devlet aleyhine hasmane hareketlerde bulunmak, KTC Ankara Şubesi Müteşebbis heyetinden Teknik Öğretmen Okul öğrencisi Aydın Konuralp, Sen Jorj lisesi öğrencisi Hurşit Şahsuvar, Teknik Okul Öğrencisi Öztürk Canöztürk, TMTF kapıcısı İsmail Türker, Güzel Sanatlar Akademisi Öğrencisi Gündüz Gölönü; yabancı bir ülkeye karşı düşmanca

faaliyet, mühür sökmek ve delilileri imha etmek, İstanbul Ekspres gazetesi Yazı İşleri Müdürü Vedat Pekgirgin; Kamuoyunu telaş ve heyecana sevkedecek şekilde abartılı haber yaymak, Yedek subay Okulu öğrencisi Murşit Yolgeçen, KTC Kadıköy Şubesi Başkanı Sarafim Sağlamer, KTC Sarıyer Şubesi Başkanı Osman Tan, Haydarpaşa Lisesi öğrencisi Erol Demircioğlu, Mobilyacılık yapan Mustafa Eroğlu; yabancı bir ülkeye karşı düşmanca beyanat ve halkı suç işlemeye tahrik ve teşvik suçlarından dava açılmıştır.

14 ŞUBAT 1956

(Türk-Yunan Münasebeti Hakkında) Hariciye Vekilinin Verdiği Geniş İzahat

TBMM’de Fikri Apaydın başkanlığında yapılan toplantıda ilk olarak DP Rize Milletvekili Kemal Balta’nın Balkan Paktı Konseyine katılmak için Yunan Başbakanı Karamanlis’in Türkiye’den teminat istediğine dair çıkan haberlerin doğru olup olmadığına dair ve tazminat meselesi diye bir meselenin olup olmadığına dair soru önergesini okunmuştur. Dışişleri Bakanı, bu soruya verdiği cevapta, Yunan Başbakanı’nın 17 Aralık 1955 günkü demecini tekrar etmiş ve buna Türk Hükümetinin 21 Aralıkta bir bildiri ile cevap verdiğini belirtmiş verilen ve cevabı aynen tekrar etmiştir. Köprülü, Türk Hükümetinin bu cevabı üzerine Yunan Dışişleri Bakanlığından bir bildirinin yayınlandığını, bu bildiride, Yunanistan tarafından, Türkiye ile Yunanistan arasında ilişkilerin normale dönmesi için dört şartın yerine getirilmesi gerektiği fakat Balkan Daimi Konseyine katılmak için ilk şart üzerinde durulduğunu belirtmiş ve şunları söylemiştir:

Yunan Başvekilinin mezkur beyanatında tadat ettiği hususların kati şartlar olarak değil, iki memleket arasındaki münasebetlerin düzelmesi için hükümetimizin yapabileceği şeylere dair telkinler mahiyetinde olarak ileri sürdüğünü bilahare öğrenmiş bulunuyoruz. Mamefih bunlar şart da olsa telkin ile devrolsa, bunlara verdiğimiz cevaplar aynıdır.

Dışişleri Bakanı Köprülü, tazminat konusunda da şunları söylemiştir:

Tazminatın yapılacağı hükümetimiz tarafından daha ilk günden resmen beyan edildikten sonra, artık “tazminat meselesi” diye bir mesele kalmamıştır. Yüksek

Meclisinize tevdi edilmiş olan bir kanun layihası vardır ki, bunu yüksek meclis kabul buyurduğu takdirde işin teknik cephesi de tamamlanmış olacaktır.

Sual Sahibi Kürsüde

Dışişleri Bakanından sonra soru önergesi sahibi Kemal Balta kürsüye gelerek Türk-Yunan münasebetlerinin tarihçesini yapmış ve Yunanlıların son günlerdeki hareketlerini dostluk namına asla tasvip edilmeyeceğini, Türkiye’den toprak talep etmenin hiçbir zaman hoş karşılanmayacağını belirtmiştir. Kıbrıs meselesine de temas eden Balta, “asli vazifesinin din işleri olması gereken bir papazın politika yapmasını, bunu yaparken de Yunanistan’dan cesaret almasının” kabul edilemeyeceğini belirtmiş ve Yunan istekleri karşısında İngiltere’nin verdiği sözleri tutmasını istemiştir.

Yine aynı toplantıda Dışişleri Bakanı tarafından cevaplandırılması istenen ikinci soru önergesi, Seyhan(Adana) DP Milletvekili Sinan Tekelioğlu tarafından verilmiştir. Dışişleri Bakanından, Türkiye ve Yunanistan’da hakları olduğu halde mübadele edilemeyenlere nerede bırakıldıklarını, yine Lozan Anlaşmasına göre Türkiye ve Yunanistan’da bırakılan Türk ve Rumlarla , Batı Trakya’dan ülkemize iltica edenlerin miktarları konusunda sorulan soruyu cevaplandırması istenmiştir.

Prof.Köprülü Tekrar Kürsüde

Verilen önergede ki her madde Dışişleri Bakanı tarafından ayrı ayrı cevaplandırılmış ve özellikle gazetede “üçüncü sual” başlığı altında Batı Trakya’daki Türklerin nüfusu, Batı Trakya’daki Türklerin Türkiye’ye göçleri ile Türkiye’deki Rumların nüfusu ve Türkiye’deki Rumların dışarıya göçleri hakkında rakamlarla açıklama yapılmıştır.Köprülü göç eden Türklerin ve Rumların göç sebepleri hakkında şunları söylemiştir.

Rum vatandaşların hicret etme sebeplerinin, ekser hallerde, esasen erişmiş bulundukları müreffeh hayatı yalnız Yunanistan’da değil, bazı zengin memleketlerde daha geniş işler başarmak, yükselmek arzusundan ileri geldiği söylenebilir.Maalesef Garbi Trakya’da ve Yunanistan’ın diğer yerlerindeki Türklerin memleketimize hicretini aynı şekilde izaha imkan yoktur...İşin endişe verici bir cephesi vardır ki , o da soydaşlarımızın, yalnız Garbi Trakya’da değil, Yunan adlarında da bizi üzen ve kendilerini hayatlarından gayri memnun kılan bir durumda olmalarıdır.Bu durumun

ıslahı ve normalleşmesi için hukuk kaidelerinin ve beynelmilel teamüllerin azami müsaadesi nispetinde her şeyi yapmaktayız ve yapacağız.

Köprülü konuşmasına devam ederek bugüne kadar alınan tedbirleri Türk Hükümetinin yeterli görmediğini 1954 Martta Mareşal Papagos'un Anadolu Ajansı muhabirine bir beyanat vermek suretiyle Batı Trakya Türklerinin durumunu iyileştirme hususundaki ateşli vaatlere rağmen, bu vaatlerin yalnız eğitim alanında o da kısmen gerçekleştirilmiş olduğunu, Rodos'taki Türklerin ise bu kadarına bile mahzar olamadığını söyleyerek şöyle devam etmiştir:

Bütün bunlar hakikattir. Fakat, eğer bu hakikatler karşısında ümitsizlik veya tehevviire kapılarak işi yeni bir ahali mübadelesi şekline sevk edecek olursak, cihan efkârı umumiyetinde bizi lekelemeye çalışanların ekmeğine tereyağı sürmüş oluruz. Bütün ümit ve temennimiz, Yunanlıların da böyle düşünerek hadiseleri bu yola sevk etmekten içtinap etmeleri lüzumunu idrak etmeleridir.

Toplantıda Dışişleri Bakanı tarafından cevaplandırılması istenen diğer bir soruda, yine Sinan Tekelioğlu tarafından verilen soru önergesinde Selanik'teki Konsolosumuz bahçesine konan bomba meselesi ile 6-7 Eylül olayları neticesinde Yunan Hükümeti'nin aldığı durum hakkında yeterli derecede meclisin aydınlatılmadığına ve Hükümetin bu durumla ilgili bundan sonra ne gibi tedbirler almak hususu ile ilgilidir. Köprülü cevap olarak, hükümetin bugüne kadar yaptıklarını anlatmıştır.

Sinan Tekelioğlu' nun Dışişleri Bakanına yönelttiği diğer bir soruda Emniyet Genel Müdürlüğü arşivinde Patrikhanenin Sen Sinot Meclis üyelerinin imzalarını taşıyan ve İstanbul'da Patrikhane Hükümeti kurulması için Rusya'nın yardımını isteyen bir belgenin mevcudiyetinden bahsederek bunun ne gibi bir işleme tabi tutulduğunu öğrenmek istemesidir. Köprülü verdiği cevapta, Türk Hükümetinin elinde böyle bir belgenin mevcut olmadığını ama olsaydı gereken işlemin yapılacağını, ancak Yunanistan'da bazı Anadolu mültecileri teşekküllerinin bu yolda propaganda yaptığını belirtmiştir.

Sual Sahibinin Konuşması

Dışişleri Bakanının bu konuşması üzerine söz alan önerge sahibi Sinan Tekelioğlu Türk-Yunan münasebetleri üzerinde durarak görüşlerini açıklamıştır. Bu

dostluğun son günlerdeki olaylarla bizzat Yunanistan tarafından bozulduğunu söylemiştir.

18 ŞUBAT 1956

Kıbrıs'a Dair Yersiz ve Maksatlı Haberler

Lefkoşe menşeli A.P.'nine (Associated Press) gönderdiği telgraf haberlerine göre:

İngiltere tarafından verilecek olan idari muhtariyetin bir intikal devresini müteakip bu devre sonunda self-determinasyona yol açacağı ve idari muhtariyet konusunda İngiliz Valisi ile Makarios'un mutabakata vardığına ve Türklerin muhtariyet mevzusunda eşit haklar konusundan vazgeçtiğine dair haberler çıkmıştır. Zafer gazetesine göre bu haberler, idari muhtariyeti self determinasyon vasıtası ile Enosis'e bağlayacak olan Makarios yandaşları tarafından maksatlı olarak çıkarılmıştır.

25 ŞUBAT 1956

Mecliste Bütçe Müzakereleri-Manşet

Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü TBMM Dışişleri Bakanlığı Bütçe görüşmeleri sırasında, Türk Dış politikasına ait uzun bir açıklama yapmış ve bu arada Kıbrıs meselesi üzerinde de ayrıntılı bir biçimde durmuştur. Köprülü, Londra Konferansında Türk Hükümetinin savunduğu görüşü ve bu görüşün nedenlerini belirttikten sonra “işte tezimizin esas noktaları bunlar olmuştur ve olacaktır” demiştir. Bundan sonra, bu konferansta İngiltere'nin teklif ettiği muhtariyetin, hem Yunanistan hem de Türkiye tarafından reddedildiğini belirten Dışişleri Bakanı, Türkiye'nin ret sebeplerini şu şekilde açıklamıştır:

Bizim reddimiz ise şu mülahazalarla istinat ediyordu: Yunanlılar Adayı ilhak için self-determinasyon'dan vazgeçmedikçe ve binnetice Kıbrıs'taki tedhişçilik havası ile cemaatler arasındaki münaferet zail olmadıkça, dahili muhtariyet rejimi, hakikatte ihtilafların devamıyla gerek Adada gerek beynelmilel sahada işlerin daha da fazla kötüleşmesinden ve vahamet kesbetmesinden başka bir netice veremez. Esasen idari muhtariyetin tatbikini mümkün kılacak şekilde yukarıda işaret ettiğimiz şartlar düzelse dahi, idari muhtariyet ancak Adadaki Türk cemaatine diğer cemaatle,

konfederal idarelerde olduğu gibi, Adanın işlerinde tam müsavi hak ve imkanlar dairesinde iştirak etmelerinin temini suretiyle kabili tasavvurdur.

İşte bu sebeplerle, İngiliz teklifini Londra'da reddettiğimiz gibi, şimdide aynen öyle düşünüyoruz.

Köprülü yine aynı konuşmasında şöyle demiştir:

Türkiye Hükümeti dost ve müttefik İngiltere Hükümetinin Türkiye'ye karşı kötü niyetlerle hareket ettiği şüphesini asla beslememektedir. Endişelerimiz bu bakımdan değildir. Endişelerimiz, dahilde muhalefetin tazyiki ve hariçte de bazı dünya hadısı üzerinde müessir olan dostların, İngiltere Hükümetinin yükünü hafifletmekten uzak olan durumu muvahacesinde, bu hükümetin, sırf vaziyetin düzelmesi için elinden geleni yaptığını ispat zımında, tehlikelerle dolu ve çok daha mühim ihtilatlara meydan açabilecek bir tecrübeye girişmiş olmasıdır.

Bütçe görüşmeleri sırasında Fatin Rüştü Zorlu'da söz alarak şöyle demiştir:

İngiltere Adadan çıkacaksa Kıbrıs Türkiye'ye verilmelidir. Aksi halde Yunanistan karşısında Türkiye'yi bulacaktır. Kıbrıs davasında Türkiye'nin siyaseti bu olmuştur, bu olmalıdır.

1 MART 1956

Muhalefetin 7 Eylül Hadisesine Ait İddialarının Yunanistan'da Akisleri

Atina- Zafer gazetesi, Atina'da çıkan gazetelerin, 6-7 Eylül olayları ile ilgili olarak TBMM'de yapılan görüşmelerde muhalefetin Hükümete karşı kullanmış olduğu iddiaları Türkiye'ye koz olarak kullandıkları bildirmiştir.

2 MART 1956

Yunan Basını Hakikatleri de İnkâr Ediyor

Atina- Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü'nün bir İngiliz gazetecisine Kıbrıs konusunda yaptığı açıklamada, Yunan basınının özellikle kendi tezlerini desteklemek için tarihi gerçekleri saptırdıklarını söylemesi, Atina'da yayınlanan To Vima, Kathimerine, Akropolis ve Etinikos Kyris gazetelerinde endişe yaratmıştır.

4 MART 1956

Yunan Hariciye Nazırı'nın Garip Bir Açıklaması

Atina- Dışışleri Bakanı Prof. Fuat Köprülü'nün Mecliste Kıbrıs meselesi konusunda yaptığı açıklama hakkındaki Yunan görüşü, Yunan Dışışleri Bakanı Spiro Teotokis tarafından basın mensuplarına açıklanmıştır. Teotokis, Türkiye'nin tezini tahlil ettiği uzun açıklamasında şu hususları belirtmiştir:

1. Kıbrıs halkına bir anayasa bahşedilmesini önlemek için akdi veya hukuki hiçbir engel ileri sürülemez.

2. Kıbrıs adasının statüsüyle ilgili olan asıl taraflar İngiltere ile Kıbrıs halkıdır.

3. Kıbrıslıların bağımsızlıklarını elde etmelerine Türkiye'nin engel olmaya çalışması hukuki bakımdan mesnetsizdir.

Yunan Dışışleri Bakanı sözlerine şöyle devam etmiştir:

Gerek Yunanistan ile Türkiye'nin müşterek menfaati gerekse Batı ittifakının daha geniş menfaati korunmalıdır. Bu sebepten Türk Hükümetinin, bizi, Türkiye ile münasebetlerimiz meselesini tetkik etmek mecburiyetinde bırakmayacağını ümit ederiz.

Lozan Antlaşmasının değiştirilmesine gelince, bu anlaşmanın maddelerinin teşkil ettiği binanın yıkılmasının doğuracağı acı neticeler, bu Antlaşmayı imzalamış olanlar arasında en ziyade Türkiye tarafından duyulacaktır. Yunanistan hareket tarzıyla, şayanı arzu bir anlaşma teminine çalıştığını göstermiştir.

5 MART 1956

Yunanistan İddialarını Tekrarlıyor

Atina- Kıbrıs'taki İngiliz devlet adamları ile Makarios arasında yapılan görüşmelerin kesintiye uğraması sonucunda Yunan Başbakanı Karamanlis, Yunan görüşünü açıklayan kısa bir açıklama yapmıştır. Başbakan Karamanlis, İngiltere'nin ısrarla aynı hareket tarzına devam ederek Makarios'un isteklerini reddetmesi karşısında Yunan Hükümetinin Kıbrıs meselesini tekrar BM götüreceğini söylemiştir.

A.Head Kıbrıs'ta

Lefkoşe- İngiliz Savaş Bakanı Anthony Head İngiliz Birliklerini denetlemek maksadıyla Kıbrıs'a gelmiştir.

6 MART 1956

(Doğu Akdeniz'in Bugünkü Durumu Karşısında) Kıbrıs Halkı Kendi Kendini İdare Edemez

İngiliz Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd Makarios'la yapılan müzakerelerin sonuçsuz kalması konusunda Avam Kamarasında bir açıklama yapmıştır. Yapılan açıklamada Boyd şunları söylemiştir:

Hükümetimiz, Kıbrıs halkına, onu büyük ölçüde muhtar kılacak yetkilere sahip bir hükümet kurulması teklifinde bulundu... İngiltere'nin kanaatince, Doğu Akdeniz'in şimdiki durumu dolayısıyla, Kıbrıs halkının kendi kendini idare hakkı pratik bir hal çaresi değildir. Fakat bu hiçbir zaman ada bu hakka sahip olmayacaktır, manasına alınmamalıdır.İngiliz Hükümeti adanın istikbali meselesini, ancak muhtar bir hükümet adanın bütün unsurlarının menfaatlerini korumaya muktedir olduğunu gösterdiği zaman, Kıbrıslı temsilcilerle müzakereye hazır olacaktır.

Kıbrıs Hakkında Beyaz Kitap

Londra- İngiliz Hükümeti tarafından yayınlanan beyaz kitapta, Kıbrıs'a İngiliz Milletler topluluğu içinde muhtariyet verilmesi ve bir anayasa hazırlanması için adaya bir yüksek anayasa komiseri göndermeyi teklif ettiği, bu teklifin Müstemlekeler Bakanı Alan Lennox Boyd tarafından Makarios'a yapıldığı ve teklifin tamamıyla reddedildiği belirtilmiştir.Yine kitapta Kıbrıslıların Adanın Yunan hakimiyetine devredilip edilmemesine serbestçe karar verecekleri bir tarihe kadar anayasanın yürürlükte kalmasını öngördüğü belirtilmiştir. Beyaz Kitapta anayasa uzmanını kim olacağına dair bir bilgi verilmemesine karşılık bu kişinin İngiliz Manchester Guardian gazetesine göre İngiltere'nin en yetkili hukukçularından Lord Radcliffe olacağı belirtilmiştir.

Yine beyaz kitapta teklif edilen anayasada Kıbrıs'ın Dışişleri, Savunma ve Asayiş işlerinin İngiliz kontrolünde, buna karşılık diğer işlerin yasama meclisine karşı sorumlu bulunan Kıbrıslı Vekiller tarafından yapılması istenmektedir.

Kitapta, Adadaki Türk azınlığın gerek meclis gerekse hükümette yeter temsilci bulunacağı hususu özellikle belirtilmiştir.

10 MART 1956

(Tedhiş Hareketlerini Teşvik Eden) Piskopos Makarios Kıbrıs'tan Sürüldü

Lefkoşe- Kıbrıs'ta tedhiş hareketlerinin lideri olan Başpiskopos Makarios sınır dışı edilmek üzere tutuklanmıştır. Makarios'un tutuklanması ile ilgili olarak Valilik tarafından yapılan açıklamada, Başpiskopos Makarios'un, 1951 yılında milliyetçi gençlerden oluşan PEON isimli İngilizlere düşman bir cemiyet kurduğu, daha sonra 1951-1953 yılları arasında bazı Yunanlı şahsiyetlerle temasa geçerek EOKA adlı tedhişçi cemiyetin kurulmasında önyak olduğu, 1954 haziran ayında Yunanistan'dan Kıbrıs'a silah ve cephane gönderen teşkilatın başı olan Zafirios Valvis ile Mezopotomos manastırında buluşarak konuştuğu ve adada girişilecek tedhiş hareketlerini planladığı tespit edildiği bildirilmiştir.

Yine Makarios'un sürgün edilmesi ile ilgili olarak İngiliz Sömürgeler Bakanlığının yayınladığı bildiride şöyle denilmiştir:

1. Beş aydan beri, İngiltere Hükümeti ve Başpiskopos Makarios arasında devam eden müzakereler neticesinde şu anlaşılmıştır ki, Makarios EOKA teşkilatı ile ilgilidir...

5. Bütün bu olaylardan çıkan netice şudur ki, Başpiskopos Makarios, şiddet tarafını benimsemiş ve siyasi emellerini elde etmek için bundan başka bir çare görmediğinden , gerilemesine imkan kalmamıştır.

Bütün bu olaylar dolayısıyla, Kıbrıs Adası Valiliği, Makarios'un Adada nizamı ve asayişi tehdit ettiği neticesine vardığı için üzüülerek, onu buradan uzaklaştırmaya karar vermiştir.

Yunan Hükümetinin Yaptığı Toplantı

Atina- Makarios'un İngiliz makamları tarafından tutuklanması üzerine Yunan Hükümeti tarafından bir toplantı yapılmış fakat ne gibi kararlar alındığı hakkında bilgi verilmemiştir.

İngiliz Hariciye Nazırı Geliyor

İngiliz Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd ve beraberindeki heyet yarın Türkiye'ye gelecektir.

11 MART 1956

İngiliz Dışişleri Bakanı Bugün Şehrimiz Geliyor

İngiliz Dışışleri Bakanı Selwyn Lloyd ve beraberindeki heyet bugün Türkiye'ye gelecektir.

Piskopos Makarios'un Tevkifinden Sonra (Yunanistan'da Patlak Veren Müessif Hadiseler

Londra- BBC radyosunun haberine göre , Piskopos Makarios önce uçakla Kenya'da Mombassa limanına orada da "Loch Fada" adlı İngiliz firkateyni ile Hint denizinde de bulunan Seyşel adalarına nakledilecektir.

Atina'da İngiliz Bayrağı Yakıldı

Atina- Üniversite meydanında toplanan üç bine yakın gösterici İngiltere aleyhine gösteri yapmışlar. Gösteride bir İngiliz bayrağı yakılmıştır.

Girit'teki Nümayişler

Girit- Makarios'un sürgün edilmesi ile ilgili olarak yapılan gösterilerde, 10.000 kişilik bir gösterici grubu polis kordonunu yararak İngiliz Konsolosluğunu işgal etmişler ve konsolosluğu tahrip etmişlerdir.

(Başlıksız)

Yunanistan'da İçişleri Bakanı Ortaokullarda İngilizce dersinin okutulmaması emrini vermiştir.

12 MART 1956

(İngiltere Hariciye Nazırı Ekselans)Türk-İngiliz Görüşmeleri Başladı-Manşet

Makarios'un sürülmesinden üç gün sonra, Türk Hükümeti ile görüşmelerde bulunmak üzere Ankara'ya gelen Selwyn Lloyd, havaalanında yaptığı basın toplantısında şunları söylemiştir.,

...Başvekiliniz ve Hariciye Vekiliniz 1952 yılında Londra'yı ziyaret etmişler ve o zamandan buyana iadei ziyarette bulunmak mümkün olmamıştır...Hariciye Vekili tayininin hemen akabinde ziyaret etmek imkanını elde ettiğim için bilhassa mütehassısım.

Amerika Kıbrıs'a Dair Görüşünü Açıklayacak

Washington- ABD Başkanı Eisenhower ve Dışışleri Bakanı John Foster Dulles, Amerika'nın Ortadoğu ve Kıbrıs meselelerine karşı takip ettiği siyaseti yeniden açıklayacaklardır.

13 MART 1956

Türk-İngiliz Müşterek Tebliği-Manşet

İngiliz Hariciye Vekili'nin Basın Toplantısı (S. Lloyd Kıbrıs'a Dair ne diyor?)

İngiliz Dışışleri Bakanı Selwyn Lloyd basın toplantısına, Türk-İngiliz ilişkilerinin ilkinin teşkil eden Bağdat Paktını ve Ortadoğu'nun durumunu, Türkiye'nin buradaki öneminden bahisle başlayan İngiliz Dışışleri Bakanı Selwyn Lloyd, Türk-İngiliz ilişkilerinde önemli yeri olan Kıbrıs meselesinde sözü Makarios'un sürülmesi konusuna getirmiş ve şöyle demiştir:

Kendisiyle bir anlaşmaya varmak için makul olan her çareye başvurduk ve bu müzakereler sırasında Türk Hükümeti ile sıkı bir temas muhafaza ettik.Fakat anlaşmaya varmak için sarf ettiğimiz gayretler akim kaldı. Bu akamete bizim en ufak bir kusurumuz olduğunu zannetmiyorum.Kıbrıs valisinin de söylemiş olduğu gibi Başpiskopos şiddet ve tedhişçiliğin başlıca vasıtası olan siyasi bir mücadelenin liderine yapılacak muameleden başka bir muamele tarzı kalmadı ve bu sebepten sürüldü. Vazifemiz adada kanun ve nizamı yeniden tesisi etmektir.Ve biz bunu yapmaya azmetmiş bulunuyoruz ve bu vazifede Kıbrıs halkının çok ufak bir azınlığı hariç herkes tarafından destekleneceğimize inanıyorum.

İngiliz Dışışleri Bakanı Türk-İngiliz Kültür anlaşması hakkındaki görüşlerini açıkladıktan sonra gazetecilerin sorularını cevaplandırmaya başlamıştır.

Ulus'un Şüphe Tahrik Edici Soruları

Basın toplantısında Ulus gazetesi muhabirinin "Kıbrıs meselesi ilgili memleketler arasında bilinen hal çarelerinden başka Türk basını iki hal çaresi daha ileri sürmüştür:

1. Adada İngiltere, Türkiye ve Yunanistan'la beraber Muhtemelen NATO teşkilatının katılacağı müşterek bir idare kurulması,

2. Kıbrıs'ın Türkçe ve Rumca konuşan halklar arasında taksimi, adaya zamanla self determinasyon hakkının tanınmasına" karşı sürülen bu iki konuda kendinin ne düşündüğü sorulmuştur.

Bu soruya verdiği cevapta İngiliz Dışişleri Bakanı, Kıbrıs'ta yapılması gereken birinci işin düzeni yeniden kurmak olduğunu, bundan bütün ilgili tarafların işbirliği ile bir idari muhtariyet şekli üzerinde anlaşmak gerekeceğini, hazırlanacak herhangi bir anayasada Türk azınlığının haklarını korumaya azami dikkat edilmesi gerektiğini söylemiş ve "kanaatimizce tutulacak en uygun yol budur" demiş ve soruda öne sürülen iki şıkkın uygulamada büyük güçlükler ortaya çıkaracağını belirtmiştir.

(Makarios'un Tevkifini Protesto Bahanesiyle) Yunanistan'da Tahrikçi Unsurlar Harekete Geçti

Atina- Atina'da gösterilerin yasaklanmasına rağmen yapılan izinsiz gösterilerde, göstericilerle güvenlik görevlileri arasında çıkan çatışmalarda 20 polis ile 50 gösterici yaralanmıştır.

Makarios'un Gemisi Kenya'dan Ayrıldı

Mahe(Seyşel Adası)- Makarios'u ve diğer üç din adamını taşıyan İngiliz gemisi Mombassa'dan hareket etmiştir.

Kıbrıs'a Dair Amerikan Görüşü

Washington- Amerikan Dışişleri Bakanlığından Kıbrıs hakkında yapılan açıklamaya göre, Amerikan Hükümeti, Kıbrıs meselesi ile ilgili bütün çözüm tarzlarını dikkatle incelemektedir. Bununla beraber Amerikan Hükümetinin bu inceleme sonucunda bazı tavsiyelerde bulunabileceği belirtilmiştir.

14 MART 1956

(İngiliz Avam Kamarasında Yapılacak Münakaşa Dolayısıyla) Başvekil Menderes'in Kıbrıs'a Dair Beyanatı-Manşet

Başbakan Adnan Menderes, İngiltere Avam Kamarasında Kıbrıs meselesi üzerine yapılacak görüşmeler sebebiyle Anadolu Ajansına şu demeci vermiştir:

Hükümetimizin kanaatine göre, İngiltere Hükümeti, Başpiskopos ile yapmış olduğu müzakerelerde mümkün olan azami tavizleri göstermek hususunda hatta çok

ileri gitmiştir. Başpiskopos'un bütün gayesinin, Kıbrıs'ın mukadderatı üzerinde yegane muhatap ve sahibi salahiyyet kimse sıfatını iktisap etmek olduğu bu müzakerelerden açıkça meydana çıkmış olduğu anlaşılıyor.

Selwyn Lloyd Gitti

İngiltere'nin Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd ve beraberindeki heyet Türkiye'den ayrılmıştır.

Yunanistan Birleşmiş Milletlere Başvurdu

Yunanistan'ın ABD Büyükelçisi Christian Palamas'ın BM Genel Sekreteri Dag Hammarskjöld ile yaptığı 50 dakikalık görüşmede Kıbrıs meselesinin BM Genel Kurulunun gelecek toplantı dönemi gündemine alınmasını resmen talep ettiği bildirilmiştir.

Yunan delegasyonu tarafından yapılan açıklamada Genel Kurulun iki sene üst üste Kıbrıs meselesi hakkında görüşme yapmayı reddetmiş olmasına karşılık, bu defa ciddi olarak bu meseleyi ele almasının istendiği belirtilmiştir. Açıklamada ayrıca şu iddialara yer verilmiştir:

1. İngiltere geçen Ekim ayında Başpiskopos Makarios ile Sir John Harding arasında görüşmelerin yapılmasını kabul ettiği vakit, adaya hürriyetini bahsetmek niyetini hiç beslememiştir.

2. İngiltere kaçamak ve müphem formüllerle Adanın mukadderatını kendisinin kararlaştırmasını reddetmiştir. Makarios büyük bir basiret göstererek ve sorumluluğuna müdrik olarak buna rağmen müzakerelere devam etmiştir.

3. İngiltere Adada muhtar bir idare tesisini de reddetmiştir. Halbuki Makarios İngilizlerin adada askeri ve dış politika bahislerinde bütün yetkileri muhafaza etmelerine rıza göstermiştir.

4. Kıbrıs Valisi muhtar idarenin Kıbrıs halkı ile İngiliz Hükümeti tarafından seçilecek bir meclise tevdi edilmesini teklif etmiştir. Bu teklif Makarios tarafından reddedilince, İngiliz Hükümeti mutlak diplomatik ve müzakere usullerinden ayrılarak tevkif ve sürgün metotlarına başvurmuştur.,

Yunanistan'ın Teşebbüsü Karşısında İngiliz Heyetinin Görüşü

New York(BM)- Kıbrıs meselesinin BM Genel Kurulunun gelecek toplantısının gündemine alınması yolundaki Yunan isteklerine karşı, BM'deki İngiliz heyetinin sözcüsü Kıbrıs meselesinin BM teşkilatının yetki çerçevesinde olmadığını açıklamıştır.

Amerika'nın İngiltere'ye Kıbrıs Hakkındaki Tavsiyesi

Washington- Amerika Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, Amerika'nın, İngiltere'ye Kıbrıslı temsilcilerle en kısa sürede tekrar müzakerelere başlamasını tavsiye ettiğini açıklamıştır.

15 MART 1956

(Avam Kamarasında Kıbrıs Müzakereleri) Parlamento, Hükümete Dün İtimadını Bildirdi

Londra- İngiltere Dışişleri Başbakanı Sir Anthony Eden Kıbrıs meselesinin müzakereleri münasebetiyle bir konuşma yapmıştır. Başbakan, bu konuşmasında Türkiye'nin muvaffaktı olmaksızın halledilemeyeceğini belirterek şunları ilave etmiştir:

Kıbrıs'ın yalnız İngiltere ve Yunanistan'ı ilgilendiren ve bu şekilde ele alınması gereken bir mesele olduğunu asla düşünmüş değilim ve hala da kanaatim değişmemiştir.

Kıbrıs'ın Türkiye'nin müdafaası bakımından stratejik ehemmiyeti çok büyüktür. Kıbrıs'ın statüsünde bir değişiklik yapıldığı takdirde Türkiye'nin bu adayı İngiltere'ye terk etmesi ile ilgili hükümleri havi bulunan Lozan Antlaşmasının tadilini isteyeceğini bildirmesi hayret uyandırmamıştır.

Başbakan Eden açıklamasına devam ederek, İkinci Dünya Harbi sonunda Yunan taleplerinin 12 adayla ilgili olduğunu hatırlattıktan sonra, Makarios'un sürgüne gönderilmesi hususunda şunları söylemiştir:

Makarios Kıbrıs Valisi ile müzakereleri sırasında şiddet hareketlerini takbih eden bir beyanat yayınlamayı daima reddetmiştir. Bundan başka Piskopos her zaman yeni meseleler ileri sürmeye çalışmıştır. Şimdiki halde ilk hedefimiz tedhişçiliğe son vermektir.

Kıbrıs'a Dair İngiliz Muhalefetinin Görüşü

Londra- Kıbrıs hakkındaki müzakerelerin sonuçsuz kalmasından dolayı muhalefetteki İşçi Partisi Hükümet hakkında güven oylaması istemiştir. Verilen tasarımı savunmak için söz alan İşçi Partisi Lideri Aneurin Bevan durumu Avam Kamarasında müzakere etmeden önce Makarios'u sürmek için Hükümetin makul bir sebebe sahip olmadığını iddia etmiştir. Bevan'a göre Türkiye ile Yunanistan'ın NATO üyeleri olmaları sebebiyle Kıbrıs halkının taleplerini Batı ittifakı çerçevesinde makul bir hal çaresine bağlanması mümkün olabilirdi.

Hükümet İtimat Kazandı

Londra- İşçi Partisi tarafından Hükümet aleyhine verilen tasarı 252 red oyuna karşı 317 oyla reddedilmiştir.

Eisenhower Ne Diyor?

Washington- Başkan Eisenhower basın toplantısında, Kıbrıs meselesi hakkında şunları söylemiştir:

Kıbrıs hususunda İngiltere ile Yunanistan arasında beliren itilaf endişe uyandırmaktadır. Bu ada Amerika'nın en sıkı dostlarından ikisinin üzerinde itilafla düştükleri bir saha haline gelmiştir. Birleşik Amerika, Yunanistan ile İngiltere'ye itilaflarını halletmeleri için, mümkün olan yardımı yapmaya hazırdır. Bununla beraber Kıbrıs meselesinin halli ilgili devletlere ait bir iştir.

İngiltere Yunanistan'dan Tazminat İstedi

Atina- İngiltere'nin Yunan Dışişleri Bakanlığına vermiş olduğu notada, Girit'te meydana gelen gösterilerde Kantiya Konsolosluğunun tahrip edilmesi protesto edilmiş ve tazminat istenmiştir.

Makarios Menfasına Vasil Oldu

Mahe(Seyşel Adası)- Makarios ve Kıbrıs'tan çıkarılan diğer üç din adamını getiren İngiliz gemisi Seyşel Adasına ulaşmıştır.

Makarios'a Halef Tayini Meselesi

Atina- Resmi olmayan kaynaklardan edilen bilgiye göre Makarios'a halef olduğunu iddia eden ve kendisini İngiliz makamları ile işbirliği yapmakla suçlayan EOKA'nın elinden kurtulmak için Mısır'a kaçan ve halen orada bulunan Baf

Metropolit Fotios'un Yunanistan'a girmesi için vize talebi Yunan Hükümeti tarafından kabul edilmemiştir.

Lefkoşe'de Sokağa Çıkma Yasağı

Lefkoşe- Vali John Harding tarafından, bir İngiliz polisinin öldürülmesi üzerine Lefkoşe'de sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

Selanik'teki Bomba Vakası

Atina- Atina'da çıkmakta olan Atianiki gazetesinde yayınlanan habere göre, Selanik bomba olayı davasında, yalancı şahitlik yaptığı daha önce tespit edilen, Karatalis adlı dolandırıcının konsolosluk çalışanı Hasan ve öğrenci Oktay'ın kendisine olayla ilgili itiraflarda bulunduklarını yazmıştır. Karatalis, Hasan'ı tutuklu bulundukları sırada bazı vaatlerle kandırarak ve yanlış ifade vermeye zorlamış bunun karşılında Yunan adliyesince mükafat olarak serbest bırakılmıştır.

16 MART 1956

“Piskopos Makarios Haklı Olarak Sürgün Edilmiştir...”

Londra- Kıbrıs ve Başpiskopos Makarios'un sürülmesi hakkında Avam Kamarasında yapılan görüşmeler Meclisin hükümete güvenoyu vermesi ile sonuçlanmıştır. Müzakereler esnasında birçok sosyalist ve liberal milletvekili tarafından Hükümetin Kıbrıs politikası eleştirilmiştir. Müstemlekeler Bakanı M. Lennox Boyd görüşmelerin kapanış konuşmasında Makarios'un sürülmesini haklı gösteren sebepleri açıklamıştır. M. Boyd açıklamasında, İngiliz Gizli servislerinin, Makarios'un tedhiş hareketlerini teşvik ettiğini, Yunanistan'dan Kıbrıs'a kaçak silah sevkiyatının yapılmak üzere para yardımı temin ettiğini, Başpiskoposluk binasının bir silah deposu ve bir bomba imalathanesi haline getirilmesine müsaade etmiş olduğunu reddi mümkün olmayacak delillerle tespit edildiğini söylemiş, Makarios'un sürülmesinin haklı ve meşru sebeplere dayattığını belirtmiştir.

İki Kıbrıslı Papaz Daha Tevkif Edildi

Lefkoşe- Kikko manastırı ve rahiplerinden biri ile Başpiskoposluktan bir başka papaz polis tarafından gözaltına alınmıştır.

17 MART 1956

Yunanistan'da ve Kıbrıs'ta Tertiplenen Umumi Grevler

Atina- Kıbrıs Piskoposu Makarios'un sürgüne gönderilmesini protesto etmek amacıyla Yunanistan'da 4 saatlik grev ilan edilmiştir.

Kıbrıs'ta Umumi Grev Sona Eriyor

Lefkoşe- Makarios'un sürgüne gönderilmesi ile ilgili olarak solcu sendikalar tarafından başlatılan grevin, yine aynı örgüt tarafından bitirilmesine karar verilmiştir.

Limasol ve Larnaka'da Sokağa Çıkma Yasağı

Lefkoşe- İngiliz makamları Limasol ve Larnaka'da 24 saat süresince sokağa çıkma yasağı ilan etmişlerdir.

18 MART 1956

Kıbrıs'ta Dün Şiddetli Bir Çarpışma Oldu

Lefkoşe- İngiliz birlikleri ile Rumlar arasında Lefkoşe'nin 35 mil güneyindeki dağ köyünde çıkan çatışmada 12 tedhişçi ölmüş ve beş İngiliz askeri yaralanmıştır.

(6-7 Eylül Hadiselerinden Mesul Tutulan) Şişli Kaymakamı ile 18 Komiser Mahkemede

İstanbul- Aralarında Şişli Kaymakamı ile 18 Komiserin de bulunduğu, 6-7 Eylül olaylarında kusurları görülen memurlar hakkında 2'nci Asliye Ceza Mahkemesinde duruşmaya başlanmıştır.

20 MART 1956

Kıbrıs Valisi Diyor ki

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Mareşal John Harding basın toplantısında, Makarios ile yaptığı müzakerelere değinerek şöyle demiştir:

Piskopos Makarios'un şiddet hareketlerini takbihi reddetmesi, tedhişçiliği tasvip etmek manasına gelmekteydi. Makarios, EOKA'nın faaliyetine mani olmak istememiş veyahut buna muktedir olamamıştır. Neşrettiğim vesikalara bakılacak olursa, bizzat kendisinin de bu işlere dahil olduğu anlaşılır.

21 MART 1956

Lefkoşe'de Türklerin Dün Yaptığı Nümayiş

Lefkoşe- Kıbrıs'ın kuzey sahilinde bulunan Vasilya köyünde Kıbrıslı Rumların Türkler aleyhindeki hareketlerinin protesto etmek için yüzlerce Türk Lefkoşe'de Rumlar aleyhine gösteri yapmışlardır. Gösterilere İngiliz askeri ve emniyet kuvvetleri müdahale etmiştir. Dr. Fazıl Küçük göstericileri sakinleştirmeye çalışmış ve Kıbrıslı Rumların Türkler aleyhindeki hareketlerini BM nezdinde protesto edeceğini söylemiştir.

22 MART 1956

Kıbrıs Valisi J. Harding'in Evine Konulan Bomba

Lefkoşe- İngiliz Valisi Sir John Harding'in yatak odasında tahrip gücü çok yüksek bir bomba bulunmuş ve etkisiz hale getirilmiştir.

23 MART 1956

Kıbrıs'ta Cereyan Eden Hadiseler

Lefkoşe- Kıbrıs Genel Valisi Mareşel Sir John Harding'in yatak odasına bomba konulması ile ilgili olarak, Harding'in farkına varmadan bomba üzerinde 8 saat uyuduğu, hizmetçi tarafından bulunan bombanın yanlış ayarlandığı ortaya çıktı.

Bombayı koyduğundan şüphelenilen bir hizmetçinin aranmasına halen devam edilmektedir.

Üç İngiliz Polisi Tevkif Edildi

İngiltere aleyhindeki gösteriler sırasında gözaltına alınan Kıbrıslılara kötü davrandıkları gerekçesiyle üç İngiliz polis gözaltına alınmıştır.

Öldürülen Rum Polis

Lefkoşe'nin batısındaki Ksero köyünde bir Rum polisi kahvede otururken kimliği belirsiz kişiler tarafından tabanca ile vurularak öldürülmüştür.

24 MART 1956

Kıbrıs Valisi Sivil Müstahdemini İşine Son Verdi

Lefkoşe- Kıbrıs Genel Valisi Mareşel Sir John Harding'in yatak odasına bomba konulması ile ilgili soruşturma devam ederken, ikametgahındaki bütün sivil müstahdemlerin işine son verildi.

Üç Kıbrıslı Rum Mahkum Edildi

Lefkoşe- Lefkoşe mahkemesi üç Kıbrıslı Rum'u silah ve mühimmat taşımak suçundan müebbet hapse mahkum etmiştir.

25 MART 1956

S.Sarper, Kıbrıs'a Dair Türk Tezini izah Etti

Washington- Türkiye'nin BM Türkiye Baş delegesi Selim Sarper, Washington Büyükelçisi Haydar Görk, İstanbul Milletvekili Nazlı Tlabar, Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş ve BM Türk Delegesi Turgut Mıhçıoğlu 'nun düzenledikleri basın toplantısında konuşma yapan Sarper, Kıbrıs meselesindeki Türk tezini izah etmiş ve Türk Milletinin bu davada başlıca hak ve söz sahibi olduğunu, Türkiye'nin güvenliği bakımından Kıbrıs adasının hayati bir önem taşıdığını söylemiştir.

Toplantıda söz alan Nazlı Tlabar, Kıbrıs meselesinde Türkiye'nin hayati menfaatlerine uymayan ve Türkiye'nin katılımı olmayan herhangi bir kararın Türk Milleti tarafından asla kabul edilmeyeceğini belirtmiş ve Türkiye'nin bu konuya neden bu kadar önem verdiğini ayrıntılı bir şekilde açıklamıştır.

29 MART 1956

(Prof.Köprülü'nün "Worldwide Press Service" ve "Agence Opera Mundi" Ajanslarına Beyanatı)"Kıbrıs Türkiye'ye Gözle Görülecek Kadar Yakındır"

Prof. Köprülü Worldwide Press Service ve Agency Opera Mundi ajanslarına bir röportaj vermiştir. Röportajda Ajansların Türkiye Muhabiri Sam Cohen'in; "Kıbrıs meselesinde bugünkü duruma göre, Türk ile İngiliz görüşleri arasında bir fark var mıdır? Anlaşma imkanlarının belirmesi hangi şartlara bağlıdır?" şeklindeki sorusuna, Köprülü şu cevabı vermiştir:

Kıbrıs meselesinde görüşümüz şudur: Biz self determinasyon prensibinin her yerde ve bilhassa Kıbrıs'ta tatbik edilemeyeceğine kanıiz. Çünkü, Kıbrıs Anadolu'ya gözle görülebilecek kadar yakındır ve onu müdafaası bakımından hayati ehemmiyete haizdir. Ayrıca Türkiye ile adanın tarihi bağları vardır ve orada halen 100 bin kadar Türk yaşamaktadır.

Kıbrıs'ın beynelmilel statüsü 1923 Lozan Muahedesi ile tespit edilmiştir. Bu statünün değiştirilmesi Lozan Muahedesinin de revizyonunu gerektirir.

Self-government meselesine gelince, biz her şeyden evvel adadaki tedhiş havasının nihayet bulmasını istedik. Halbuki Makarios ve taraftarları idari muhtariyeti, Enosisi için bir bahane telakki ettikleri self-determinasyon'a bir köprü haline getirmek istemişlerdir. İngiltere beş aylık müzakereler esnasında azami iyi niyeti ve sabrın son haddini göstermiştir. Bu vaziyete göre, bir anlaşmaya varılmasının mesuliyeti tamamen Makarios ve taraflarına racidir.

30 MART 1956

(Makarios'un Sürgününden Beri) Kıbrıs'ta Vukubulan Tedhişlerin Bilançosu

Londra- Avam Kamarasında Kıbrıs hakkında verilen soru önergelerini cevaplandıran Müstemlekeler işlerine bakan Devlet Bakanı John Hare, tedhişçilerin Makarios'un sürgün edildiği 9 Mart 1956 tarihinden bugüne kadar 8'i İngiliz emniyet kuvvetlerine mensup 17 kişiyi öldürdüklerini, yine 28'i İngiliz emniyet kuvvetlerine mensup 39 kişiyi yaraladıklarını, 101 bombalama ve 2 pusuya düşürme olayının olduğunu söylemiştir.

Kıbrıs'ta Geniş Çapta Arama

Lefkoşe- Phenaros köyünde biri subay iki İngiliz askerini pusuya düşürüp öldürenleri yakalamak için adanın güneydoğusunda binden fazla İngiliz askerinin katıldığı büyük çapta bir arama yapılmıştır.

Prof. Köprülü Faiz Kaymak'la Görüştü

Dışişleri Bakanı Prof. Fuat Köprülü, halen Türkiye'de bulunan Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Faiz Kaymak'la görüştü.

2 NİSAN 1956

Bir Yıl Zarfında Kıbrıs'ta Vukua Gelen Tedhişler

Lefkoşe- Kuruluşunun birinci yıldönümünü bugün kutlamış olan ve Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakını isteyen EOKA adlı Rum yer altı teşkilatının gerçekleştirmiş olduğu olaylar neticesinde 71 kişi öldürülmüş, 418 kişi yaralanmıştır. Gazetenin haberine göre 71 kişiden 23 İngiliz emniyet kuvvetleri mensubu, 8 Kıbrıslı polis, 40 sivil kimselerdir. Yaralanan 418 kişinin 203 İngiliz askeri, geri kalanı aralarında kadın ve çocuklar olmak üzere yerli halktandır.

12 NİSAN 1956

Makarios Hastaymış

Atina- Makarios'un hasta olduğuna dair rivayetler üzerine, Yunanlı Milletvekillileri Seyşel adasına bir doktor gönderilmesi için hükümetin teşebbüste bulunmasını istemişlerdir.

13 NİSAN 1956

Kıbrıs'taki Evkaf Emlakının İdaresi Türklere Verildi

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Evkaf emlakini idaresini adadaki Türk topluluğu tarafından seçilmiş olan 15 kişilik bir heyete devretmiştir. Bu 15 kişilik yüksek konseye Kıbrıs Müftüsü Mehmet Dana da dahildir. Yüksek Konsey Başkanlığına ittifakla Kıbrıslı Türk Kurumları Başkanı Dr. Fazıl Küçük seçilmiştir.

14 NİSAN 1956

Türk-Yunan Münasebeti

Atina- Yabancı basın temsilcilerine bir demeç veren Yunan Dışişleri Bakanı Theitokis, Türk-Yunan ilişkilerinin istenilen seviyede mükemmel olmadığını belirtmiş ve Kıbrıs meselesi hakkında sorulan bir soruyu şu şekilde cevaplamıştır:

Kıbrıs meselesi, İngiltere ile Yunanistan'ı ilgilendiren bir davadır. Mamefil bu meselede Türkiye'nin de bazı talep ve menfaatleri vardır.

19 NİSAN 1956

Kıbrıs'ta Zecri Tedbirler Alındı

Lefkoşe- Polis Komiseri Kıryako Aristotelus'un geçen Pazar günü öldürülmesinden dolayı Kıbrıs Genel Valisi Sir Harding tarafından Lefkoşe'deki emniyet tedbirleri sıkılaştırılmıştır.

28 NİSAN 1956

Yunanistan İngiltere'yi İtham Ediyor

New York(BM)- BM'deki Yunan Heyeti, Genel Sekreter Dag Hammarskjold ve üye ülkelerin heyet başkanlıklarına İngiltere'nin Kıbrıs halkına zulüm ettiğini belgeleyen 16 belge ile ilişkilendirilmiş bir mektup yollamıştır.

9 MAYIS 1956

Kıbrıs'ta Tedhişçi İki Rum İdama Mahkum Edildi

Lefkoşe- Valilikten verilen açıklamaya göre, cinayet işledikleri gerekçesiyle yargılanan iki Kıbrıslı Rum Mikael Karaolis ve Antreas Demetriu'nun idam kararları Kıbrıs Valisi Harding tarafından onaylanmıştır.

Böylece Adada bir yıldan beri uygulanan olağanüstü hal idaresi hükümlerince ilk ölüm kararı verilmiş oldu.

10 MAYIS 1956

(İdamı Beklenen İki Kıbrıslı Rum İçin) Atina'da Dün Kan Gövdeyi Götürdü-Manşet

Atina- Kıbrıs'ta yarın idamları beklenen 2 Kıbrıslı Rum için Atina ve Selanik'te yapılan mitinglerde çıkan olaylarda 59 polis memuru ve 250 gösterici ağır şekilde yaralanmıştır. Gösteriler sırasında İngiliz bayrakları yakılmış, İngiltere ve Amerika'ya lanet yağdırılmıştır.

Karamanlis'in Geceki Beyanatı

Atina- Çıkan olaylar nedeni ile gece bir açıklama yapan Başbakan Karamanlis, kargaşalıkları komünistlerin çıkardığını ve suçluların tespit edilerek en ağır cezalara çarptırılacaklarını söylemiştir.

11 MAYIS 1956

Kıbrıslı İki Rum Dün İdam edildi

Lefkoşe- Karaolis ve Demetriu Lefkoşe Merkez hapisanesinde asılarak idam edilmişlerdir.

16 MAYIS 1956

(İngiliz Avam Kamarasının Evvelki Günlük İçtimai) Kıbrıs Mevzuu Üzerinde Hararetli Görüşmeler Oldu

Londra- Avam Kamarasında, Kıbrıs hakkında yapılmakta olan müzakerelerin son kısmı bir iç politika kavgası haline gelmiştir. Piskopos Makarios ile Londra'da müzakerelerin açılmasını isteyen muhalefetteki İşçi Partisine Müstemlekeler Bakanı

Lennox Boyd cevap vererek, 1951 senesinde İşçi hükümetin Kıbrıs'a bağımsızlık verilmesinde katıyetle reddetmiş olduğunu belirtmiştir.

Boyd, Avam Kamarasında yaptığı açıklamada Kıbrıs meselesini NATO veya Güvenlik Konseyi gibi milletlerarası bir teşekküle sunmak fikrine de muhalefet ederek, böyle hareket edildiği takdirde Türkiye ile Yunanistan arasında mevcut gerginliğin daha da şiddetlenebileceğini söylemiştir.

18 MAYIS 1956

New York Times Kıbrıs Davasını Bir Pazarlık Mevzusu Yapmak İstiyor!..

New York Times gazetesinin 12 Mayıs tarihli nüshasında Kıbrıs'a dair yayınlanan makalede, Kıbrıs meselesinin NATO çerçevesi içinde ele alındığından bahsedilerek Türk, İngiliz ve Yunan görüşleri arasında bir uzlaşma formülünün ortaya atıldığı belirtilmiştir. Bu formülün ana hatları şunlardır:

1. İngiltere Kıbrıs için verdiği Self determinasyon vaadini yerine getirecektir. Bunun tarihi, Kıbrıs'ın Episkopi Kasabasında inşasına devam edilmekte olan İngiliz askeri üssü tamamlandıktan sonra, NATO tarafından tespit edilecektir.
2. Yunanistan, askeri üs bölgesini İngiltere'nin istediği zamana kadar kullanmasına müsaade edecektir.
3. Yunanistan Kıbrıs Türk azınlığına teminat verecektir. Türklerin himayesi için hususi bir milletlerarası mahkeme kurulacak, Ada Türklerine Türk pasaportu verilecek ve Yunan ordusunda askerlik hizmetinden muaf tutulacaktır.

Yazıya göre bu formül Yunanistan tarafından kabul edilmiş fakat Türkiye ve İngiltere tarafından kabul edilmemiştir.

Amerikalı yazar ayrıca Türkiye tarafından bu formülün kabul edilmesi ile Türkiye tarafından 300 milyon dolarlık borç isteğinin olumlu karşılanabileceğini belirtmiştir.

20 MAYIS 1956

Kıbrıs'ta Tedhiş Hareketi Artıyor

Lefkoşe- Baf ve Limasol'da iki infilak meydana gelmiştir. Bombalama olayı ile ilgisi olan üç Kıbrıslı gözaltına alınmıştır. Yine Lefkoşe sokaklarında devriye gezen polis arabalarına karşı birkaç el bombası atılmıştır.

Yunan Meclisi'nde Kıbrıs Mevzusu Yeniden Ele Alınıyor

Atina- Muhalefet liderlerinin talebi üzerine, Kıbrıs'taki mukavemet hareketini destekleyenlere yapılan yardımın yetersiz olduğunu da iddia eden bir önerenin incelenmesi amacıyla Yunan Meclisinde müzakerelere başlanacaktır.

Kıbrıs'ta Tevkifler

Lefkoşe- İngiliz askerleri tarafından Kıbrıs'ın Kuzeybatı bölgesinde yapılan aramalar sonucu tedhiş hareketlerine katılan otuz Kıbrıslı Rum gözaltına alındı.

22 MAYIS 1956

Kıbrıs'ta Kanlı Hadiseler Oldu

Lefkoşe- Kıbrıs'ta Rumların yapmış oldukları gösterilerin en şiddetlisi yaşanmış, bir kişi ölmüş ve on iki kişi de yaralanmıştır.

23 MAYIS 1956

Yunan Meclisinde Kıbrıs Yüzünden Gürültüler Oldu

Atina- Yunan Meclisinde Kıbrıs meselesi mevzusunda müzakereler açılması konusunda, iktidar ve muhalefet arasında sert tartışmalar meydana gelmiş ve oturum ertelenmiştir.

Kıbrıs Hadiseleri

Lefkoşe- Rum ortaokul öğrencileri, sürgündeki Makarios'a iyi muamele yapılmadığı gerekçesiyle derslere girmemişlerdir. Öğrenciler, kendilerini sakın olmaya davet eden İngiliz kuvvetlerini taş yağmuruna tutmuşlardır.

25 MAYIS 1956

Kıbrıs'taki Türklerin Tedhişleri Protestosu

Lefkoşe- Kıbrıslı Rum göstericiler tarafından Lefkoşe'de bir Türk polisinin öldürülmesi üzerine, "Kıbrıs Türktür" Cemiyetinin Başkanı Dr. Fazıl Küçük olayı BM Genel Sekreteri D. Hammarskjold, Amerikan Dışişleri Bakanı Foster Dulles ve İngiliz Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd nezdinde telgrafla protesto etmiştir.

1 HAZİRAN 1956

Kıbrıs'ta Yeni Hadiseler Oldu

Lefkoşe- Türklerle Rumlar arasında çıkan olaylar nedeniyle Lefkoşe'nin Türk nüfusunun yoğunlukta yaşadığı kesiminde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Şehrin Türklere ve Rumlara ait bölgeleri dikenli tellerle birbirinden ayrılmıştır. Bir kilometreden uzun olan bu hat beş noktadan geçit vermektedir. Bu geçit noktaları da karışıklıklar sebebiyle kapatılmıştır.

Kıbrıs İdaresinin Tebliği

Lefkoşe- Kıbrıs idaresi Ada'da meydana gelen olayların sorumluluğunu İngiltere hükümetine yükleyen papaz Anthirosile Christos'un iddialarına karşı cevaben olayların asıl kaynağının EOKA'nın katil, şiddet ve sindirme kampanyasının eseri olduğu belirtilmiştir.

Kıbrıs Türktür Partisi Reisi Dün İzahat Verdi

Kıbrıs mevzusu hakkında Hükümet ile temaslarda bulunan Dr. Fazıl Küçük yaptığı basın toplantısında Kıbrıs'ta tedhiş hareketlerinin 1955 yılının Nisan ayında başladığını ve geçen 6 aydan beri Kıbrıs Türklerini imha etmek için sistemli bir şekilde çalışıldığını belirtmiştir.

9 HAZİRAN 1956

Kıbrıs Türklerine Enosisi Mezalimi

Dışişleri Bakanlığı Basın Bürosu aratan tedhişçilik karşısında bir bildiri yayınlamıştır. Bildiride şöyle deniliyordu:

Yunan Matbuat ve Radyosu'nun, dünya efkarını Enosis davasına kazanmak maksadı ile girişmiş bulundukları sistemli propaganda faaliyeti, son zamanlarda yeni bir vechе ile devam etmektedir.

Filhakika öteden beri Kıbrıs'ta vuku bulmakta olan Enosisçilerin tedhiş harekatı bir masumiyet perdesi arkasına konulmak ve Rumca konuşan Kıbrıslılar oradaki Türklerin sistemli tecavüzüne maruz kalıyormuş gibi gösterilmek istenmektedir.

Hakikat şudur ki, tedhiş hareketlerinde bulunanlar Enosisçilerdir. Enosisçilerin Türk ve İngilizlere karşı giriştikleri tecavüzler sayılamayacak kadar çoktur. Ada Valisinin, mahalli cemaatlere, silahlarını teslim etmeleri hususunda vaki emrine yalnız Türkler icap etmiş, Enosisçi Kıbrıslılar ise, değil silahlarını teslim etmek fakat kaçak olarak daha da fazla teshilat temin etmeğe başlamışlardır. Bunun neticesi olarak silahsız ve savunmasız Türkleri tehdit etmeğe ve Türk polisleri öldürmeye başlamışlar ve hatta Vasila köyündeki azınlıkta kalan Türklere tecavüzde bulunarak Türkleri ve çocukları yaralamışlardır...Bu hücumlar karşısında Türkler miting yapmak ve bir iki camı kırmak gibi nümayişlere tevessül etmek mecburiyetinde kalmışlardır. İşte köylerde geçen hadiselerin esası budur.

Ara sıra bir nefis müdafaası halinde Türklerin böyle mevzii mukabelelerde bulunmasının, Yunan basın ve radyosu tarafından tahrif ve istismar edilerek dünya efkarına nakledilmek istenilmesi hakikatten taaccüp ve teessüfe şayandır.

Yunan Matbuatı ahiren tahrikatı daha da ileri götürmüş bulunmaktadır... Kıbrıs'a bazı Türk subaylarının gönderildiği ve orada mutasavver bir çete muharebesi için Silifke kasabasından şimdiden 12.000 Türk'ün talim ve terbiyesine başlanıldığı yolunda haberler çıkmaktadır. Hatta Atina'da münteşir Vradini gazetesi, Kıbrıs Türklerinin beş aydır adada bulunan Türk subayların talimatı tahtında ve bir plan dahilinde Rumlara karşı faaliyete geçtiklerini, Silifke'de çete muharebesi talimi gören 12.000 Türk'ün zamanı gelince adaya çıkmalarını tetkik etmek üzere ahiren bazı Türk ve İngiliz subaylarının gizli bir toplantı yaptıklarını ve talim görenlerin NATO'ya ait malzeme ile teçhiz edilmediklerini ispat etmek için Türk ordusununkinden farklı silah ve cephane ile teçhiz edildikleri yazılmıştır.

10 HAZİRAN 1956

Kıbrıs Türkleri Aleyhinde Yunanistan'ın Tahrikleri

Ankara'da bulunan Kıbrıs Türktür Cemaati Lideri Dr. Fazıl Küçük yaptığı açıklamada, Kıbrıs'taki tedhiş hareketlerinin Rumlara karşı Türkler tarafından yürütölmek olduğunu öne süren Yunan Meclis Başkanı Rodopulas'ın dünya parlamentolarına gönderdiği bir mesajına değinerek, Kıbrıs'ta tedhiş hareketlerinin EOKA tarafından Türklere karşı yapılmakta olduğunu örneklerle açıklamış ve şöyle devam etmiştir:

Görülüyor ki sistemli bir tesvirat kampanyası karşısındayız. Bunun maksadı, hiç şüphe yokki, EOKA'cıların şimdiye kadar yaptıklarıyla şimdiden sonra yapacakları tecavüzlerin mesuliyetini masum Türk cemaatine yüklemek olduktan başka Enosisi iddialarının tahakkuku için gayri meşru vasıtalarla giriştikleri gayretlerle Türkleri Dünya efkarına antipatik göstermek suretiyle kendilerine sempati celbetmektir.

14 HAZİRAN 1956

“Kıbrıs’taki Soydaşlarımızı Bırakmamız Mümkün Değildir”-Manşet

TBMM’nin öğleden sonra yaptığı toplantısında gündeme geçilmeden önce DP Denizli Milletvekili Baha Akşit söz almış ve Yunan Parlamentosunun dünya parlamentoları gönderdiği telgraflar olayı karşısında, aynı şekilde TBMM’nin gereken hassasiyeti göstererek, aynı şekilde TBMM’nin de telgraflar göndermesini teklif etmiştir.

Bunun üzerine kürsüye gelen Dışişleri Bakanı Fuat Köprülü, ilk önce Yunan Meclis Başkanı M. Rodopulos’un dünya Parlamentolarına gönderdiği mesajın metnini okumuştur. Bu mesajda şöyle denmektedir:

Kıbrıs halkının ehemmiyetsiz ekalliyeti azaları, İngiliz İdaresinin müsamahasından istifade ederek, ada halkının altıda beşini teşkil eden Kıbrıslı Yunanlıları öldürüyorlar ve yaralıyorlar. Bundan başka Lefkoşe, Larnaka, Magosa ve Kıbrıs’ın diğer başka noktalarında Yunanlıların mallarını yağma ediyor, ateşe veriyor ve tahrip ediyorlar. İngiliz İdaresi, mücrimleri cezalandırmak ve adadaki Yunan halkının tamamıyla imhasını hedef tutan bu cürümlerin istikbalde yenilenmesine mani olmak için hiçbir tedbir almıyor... Yunanistan millet meclisi, bu barbarca hareketler ve İngiliz İdaresinin müsamahası karşısında duyduğu derin nefreti ifade eyler.

Tedhiş Hareketinin Menşei

Profesör Köprülü bu telgrafı okuduktan sonra tedhiş hareketlerinin içyüzünü açıklayan bir açıklama yapmış ve şöyle demiştir:

Kıbrıs’ta gizli bir tedhişçilik teşkilatı vardır ki bu, kendisine EOKA adını vermektedir. Bu teşkilat, adadaki Rumca konuşan cemaatten bazı kimselerle, Yunanistan’dan Kıbrıs’a gizlice sivil kıyafetinde gönderilmiş olan Yunan subayları

ile bazı tedhişçilik mütehasşıs ve gönüllülerinden müteşekkildir. Bunların ellerindeki silahlar, bir kısmı esasen ellerinde bulunan mahalli makamların teslimini emretmesine rağmen gizledikleri silahlarla, külliyetli kısmı Yunanistan'dan doğrudan doğruya gizlice gönderilen veya gene oradan gelen paralarla tedarik edilmiş silahlardır.

Yunan parlamentosu Reisinin Maksadı nedir?

Dışışleri Bakanı Köprülü Yunan Meclis Başkanının bu çeşit bir mesajı dünya parlamentolarına göndermekle güttüğü amaçları şöyle açıklamıştır:

1. Dünya Efkarı Umumiyeti nazarında, Kıbrıs'taki Türklere karşı antipati-hatta kabilse nefret-uyandırmak.,

2. Aynı vesile ile tedhişçiler, birer mazlum kahraman ve yaptıkları fecayi de meşru ve ulvi hareketler olarak kabul ettirmek istemek,

3. ...Self determinasyon prensibi perdesi altında gizlenen Enosis davasına yani doğrudan doğruya mahdud "Megola İdeanın" bir tecellisini teşkil eden davaya cihan efkarı umumiyetinde sempati toplamak istenmek,

4. ...BM Genel Kurulu gündemine "Kıbrıs Meselesinin" alınmasını temin için zemin hazırlamak,

5. Acaba tedhişçilerin Türk cemaatine karşı ilerde -fecaati bakımından diyemeyeceğim, çünkü, şimdiye kadar yapılanlar kafi derecede fecisir, fakat vüs'atı bakımından- daha mühim hareketlere geçmeleri için zemin hazırlamak maksadı da güdülmektedir? İşin içinde böyle bir menfur maksatta varsa, bunlara karşı İngiliz dost ve müttefiklerimizin son derece müteyakkız ve tedbirli olması icap eder. Bu hususta lazım gelen teşebbüsleri- herhangi bir şekilde müdahale mahiyetini vermeksizin- yapmış bulunuyoruz...Kıbrıs'taki soydaşlarımızı yalnız bırakmamız asla mümkün ve mutasavver olamaz.

Türk Tezi Değişmemiştir

Sun'i şekilde ortaya çıkarılan ve çok vahim neticeler tevlit edebilecek bir tarzda mütemadiyen körüklenen bu Kıbrıs Meselesi hakkındaki noktai nazarımızı, Hariciye bütçesinin yüksek meclisinize sunulması münasebetiyle, birkaç ay evvel burada arz ve teyit eylemiştim. Şimdi, sadece, bu tezimizde hiçbir değişiklik

olmadığını ifade ile iktifa edeceğim. Bizim kati olan bu durumumuz muvahaçesinde, sanki ortada tarafların karşılıklı ufak tefek anlayışlı ve munsifane tavizleri ile müspet şekilde halli mümkün olan bir mesele varmış da, biz mütemadiyen menfi şekilde hareket ediyormuşuz kanaati cihan efkarı umumiyetinde yaratılmaya çalışılmaktadır... Bu iddianın, bu ilhak iddiasının mesnetsiz, gayri makul ve bize karşı gayri dostane olduğunu söylemek, bu iddianın tahakkuku için tevessül edilen hareketlerin vahim neticeler tevkid etmekte olduğunu, Lozan Muahede namesine rahne açmanın çok tehlikeli olacağını tebarüz ettirmekte ve hatırlatmak menfilik midir?

Sözlerinin sonunda Dışişleri Bakanı Köprülü, TBMM'nin de dünya parlamentolarına mesaj gönderilmesi fikrine katıldığını belirtmiş ve bundan sonra Meclis Başkanı, Baha Akşit'in teklifini oya koymuştur. Bu teklif bütün Milletvekillerinin oybirliği ile ve alkışlarla kabul edilmiştir.

Yunanistan Birleşmiş Milletlere Başvurdu

BM Kurulu- Yunanistan'ın BM daimi delegeşi Palamas, BM Genel Kurulu Başkanlık bürosuna, Genel Kurulun Kasım ayında yapacağı toplantıda Kıbrıs meselesini de gündeme alınması konusunda başvuruda bulundu.

15 HAZİRAN 1956

Yunanistan'ın İftira ve Propaganda Kampanyası

BM(New York)- BM İngiliz Delegeşi Sir Bierson Dixon, Kıbrıs meselesi hakkında, Yunan heyeti tarafından BM sunulan başvuruyu yorumlayarak, Yunan Hükümetini BM'de bir propaganda ve iftira kampanyası takip etmekle suçlamıştır.

17 HAZİRAN 1956

Yunan Tedhişçilerine Karşı Türk Görüşü Tasvip Ediliyor

Londra- London Press Service'nin yayınladığı makalede, Dışişleri Bakanı Prof. Fuat Köprülü' nün Meclis'te yapmış olduğu konuşma değerlendirilmiş ve Kıbrıs meselesi ile ilgili işin içyüzünü ortaya koyması bakımından olumlu karşılanmıştır.

Selanik Konsoloshanemiz Kararı İle Talebe Oktay Serbest Bırakıldı

Atina- Selanik konsolosluğumuz bahçesinde patlayan dinamit olayı ile ilgili olarak 8 aydan beri tutuklu bulunan Konsolosluk bahçıvanı ile talebe Oktay serbest bırakılmışlardır.

Prof. Köprülü, Fazıl Küçük ve Hazım Remzi İle Görüşmede Bulundu

Ankara'da bulunan Kıbrıs Türktür Parti Başkanı Dr Fazıl Küçük ve Kıbrıs Türk Kurumları Federasyon Genel Sekreteri Hazım Remzi Prof. Fuat Köprülü tarafından yeniden kabul edilmişlerdir.

18 HAZİRAN 1956

Kıbrıs'taki Tedhişleri Türkler Değil Rumlar Yapmıştır (Refik Koraltan'ın Dünya Parlamentolarına Mesajı)

TBMM'nin 13 Haziran tarihinde oybirliği ile verdiği kararı üzerine TBMM Başkanı Refik Koraltan aynı ülkelerin parlamentolarına uzun bir mesaj göndermiştir. Bu mesajda belirtilen hususlar Dışişleri Bakanlığının 8 Haziran tarihli bildirisi ile 13 Haziran tarihli Dışişleri Bakanı Köprülü' nün konuşmasında belirtilen ve izah edilen noktaları belirtmektedir. Mesajın son bölümünde şöyle denmektedir: *Bütün bu meselelere binaen, Zatı Devletleri'nin veya memleketiniz parlamentosunun, en iyi niyetle olsa bile, sadece bir taraftan sadır olan vesikaları veya iddiaları nazarı itibara almak, tezvirci ve tahrik edici propagandaların tesiri altında kalarak herhangi bir faaliyet göstermeleri takdirinde, bunun adalet ve nesafet davasına ve hakikatlerin tezahürüne hesapsız ve nereye kadar gidebileceği evvelinden kestirilemeyecek zararlar ıka edeceğini düşünmenizi rica ile iktifa ediyorum.*

Kıbrıs Adasında Tedhişçilere Karşı Girişilen Hareket

Lefkoşe- Lefkoşe bir lokantada bombaların patlaması sonucu ABD konsolos muavini William P. Boteler ölmüş ve beş Amerikalı ile bir İngiliz yaralanmıştır.

Yunan Tedhişçilerine Karşı Girişilen Hareket

Lefkoşe- Kıbrıs dağlarında tedhişçilere karşı girişilen harekatta 15 bomba, büyük miktarda patlayıcı madde, 3000 fişek ve çeşitli silahların ele geçirildiği bildirilmiştir. Yine aynı harekatta Kykko manastırında yapılan aramalar sonucunda burayı tedhişçilerin faaliyet merkezi olarak kullandığı tespit edilmiş ve manastır halka kapatılmıştır.

19 HAZİRAN 1956

Kıbrıs'a Silah Götüren 2 Yunan Gemisi Ele Geçti

Beyrut- İngiltere'nin Akdeniz donanması komutanı Amiral Sir Guy Grantham, İngiliz donanmasının Yunanistan'dan Kıbrıs'a silah kaçırmakta olan iki ticaret gemisini yakaladıklarını söylemiştir.

Kıbrıs'ta Öldürülen Amerikan Konsolosu Hakkında Dulles'in Beyanati

New York- Dışişleri Bakanı Foster Dulles Lefkoşe'deki Amerikan konsolosunun Kıbrıslı tedhişçiler tarafından öldürülmesini "çok üzücü" bir hadise olarak değerlendirmiştir.

Yunan Dışişleri Vekilinin Beyanati

Atina- Dışişleri Bakanı Averof, Kıbrıs'taki ABD konsolos muavini William Boteler'in ölümü ile sonuçlanan bombalama olayı hakkında "kendisinin de bütün Yunanlılar gibi Kıbrıs'ta Amerikan kanı dökülmüş olmasından teessür duyduğunu" söylemiştir.

20 HAZİRAN 1956

(Eski Kıbrıs Vali Muavininin Konferansı) "Kıbrıs, Türkiye'nin Kucağı İçindedir)

Londra- Eski Kıbrıs Vali Muavini Mr. John Fietcher Cooke Oxford'a Kıbrıs meselesi hakkında vermiş olduğu konferansta Kıbrıs'ın Türkiye ve İngiltere için öneminden bahsetmiş ve şöyle demiştir:

Fakat Kıbrıs Yunanistan gibi bir devletin eline geçerse, Türkiye'nin tam kalbine tevcih edilmiş dolu bir silaha benzer.Eğer Yunanistan komünist kontrolüne düşecek olursa–Yunan Başvekili daha birkaç hafta evvel bu ihtimalden bizzat kendisi bahsetmişti- Türkiye'nin hayati menfaatlerine yapılan tehdit hakikatten vahim olacaktır.Bu sebeple Türkiye, her ne pahasına olursa olsun, Kıbrıs üzerindeki Yunan hükümlerliğini müsamaha ile karşılamayacağını kesin olarak bildirmiştir.

23 HAZİRAN 1956

Kıbrıslı Rumların Türk Ekalliyete Yaptığı Zulüm

Kıbrıs Türk Cemaati Lideri Dr. Fazıl Küçük İstanbul'da bir basın toplantısı yapmış ve Kıbrıs'ta EOKA tarafından yapılan tedhiş hareketlerinden bahsetmiş ve Yunan Parlamentosunun göndermiş olduğu mesajı değerlendirmiştir.

26 HAZİRAN 1956

Kıbrıslı Tedhişçilerin Tecavüzleri Arttı

Lefkoşe- Birkaç EOKA üyesi hakkında hüküm veren Lefkoşe mahkemesi Başkanı Show'a karşı girişilen bir suikast teşebbüsü polis kuvvetleri tarafından önlenmiştir.

Makaryos'un Amcası Tevkif Edildi

Baf civarında yapılan aramalarda Makaryos'un amcası olan 60 yaşındaki George Mouskos gözaltına alınmıştır. Mouskos'un gözaltına alınma sebebi hakkında bilgi verilmemiştir.

Kıbrıslı Rum Öğrencilere Yunanistan'da Tedhişçilik Öğretiliyor

Kıbrıs Hükümeti tarafından yapılan açıklamada, Yunanistan'da kalan Kıbrıslı üniversite öğrencilerinin tedhişçilik öğretilmesine tabi tutulduktan sonra Kıbrıs'a döndüklerine dair belgeler ele geçirilmiştir.

28 HAZİRAN 1956

Londra'da Kıbrıs Mevzuu Etrafında Görüşmeler

Londra- Müstemlekeler Bakanı Lennox-Boyd Avam Kamarasında yaptığı konuşmada, Kıbrıs Valisi J.Harding ile görüşmeler yaptığını ve Hükümetin Kıbrıs hakkındaki açıklamayı zamanı gelince yapacağını söylemiştir.

2 TEMMUZ 1956

(Menderes'in Amerikan Televizyonunda Yayınlanan Beyanatı) Başvekil Kıbrıs'a Dair Türk Görüşünü Tekrar İzah Etti

Başbakan Adnan Menderes'in Kıbrıs hakkında Amerikan televizyonlarında yayınlanan demecinde, Kıbrıs'ın konumunun Türkiye açısından önemine değinmiş ve şöyle söylemiştir:

Diğer sebeplere ilaveten, Ada Türkiye için stratejik zaviyeden hayati bir ehemmiyet arz eder. Birbirini takip eden büyük hadiselerden sonra, Türkiye Lozan

Muahedesini imzalamıştır.Bu vesika yakın ve Ortadoğu'daki milletlerarası muvazeneyi temin bakımından büyük bir ehemmiyeti haizdir. Türkiye'nin Kıbrıs üzerindeki hakimiyetini İngiltere'ye devredişi bu muahede şartlarındadır.Muahedeyi imzalayanlar arasında Yunanistan'da vardır. Eğer bugün İngiltere'den adayı bize iade etmesini istiyorsak, bunun sebebi, Lozan muahedesinin gayet nazik bir muvazene kurmuş olmasındadır. Zira bu muahede ile oynamaya kalkışacak olursa, arkasından bir sürü mühim hadiseler ortaya çıkacaktır...Biz Türkler bir kenara çekilerek Adanın Yunanlılar verilmesine razı olmayacağız.

...Kıbrıs meselesi tamamen sun'i bir şekilde yaratılmıştır. Bunun hallini istiyorsak, karışık, güç formüller aramaya lüzum yoktur.Yunanlılar haksız isteklerinden vazgeçer ve tedhişçiliği durdururlarsa, ortada mesele diye bir şey kalmayacaktır.

4 TEMMUZ 1956

Başvekil'in Ağzından Türkiye'nin Kıbrıs Mevzuunda Kati İhtarı-Manşet

Londra- Başbakan Adnan Menderes Daily Telegraph gazetesi muhabiri Anthony Mann'a bir beyanat vermiş ve bu beyanat Daily Telegraph gazetesinin 2 Temmuz güünkü sayısında yayınlanmıştır.

Ada Hakkında Türk Görüşü

Başbakan öncelikle Türk-İngiliz görüşmeleri hakkında şunları söylemiştir:

Kıbrıs'ın istiklali ile ilgili bir İngiliz planını kabul veya reddetmek hususunda bir teklifle karşılaşmadık.fakat İngiliz dostlarımızla bazı müzakerelerde bulunduğumuz doğrudur.Bu müzakereler sırasında görüşümüzü tabi olarak açıkladık.Ada için bugünkü meşruti statükodan daha iyi bir hal çaresi bulunamayacağına inandığımızdan, Kıbrıs'ın istiklaline dair hiçbir Türk planını teklif etmedik....1923 Lozan Antlaşması ile tespit edilmiş olan sistemin,Kıbrıs'a dair hükümlerini tadile hiçbir sebep görmüyoruz.Kıbrıs'ın hakimiyeti ile ilgili herhangi bir değişikliği, Türkiye'nin münferit bir hadise olarak kabul edemeyeceği aşikardır.Böyle bir tadilat, azınlık meselelerinin pek yaygın olduğu bir bölgeyi içine alan Lozan anlaşmalarının yeniden ele alınmasını gerektirir.

Meselenin Müzakeresi Mevzuu

Yunanistan'ın tahrik kampanyasından ve Kıbrıs'ın stratejik öneminden bahseden Başbakan Menderes Kıbrıs'ta Yunan hükümetinin de teşviki ile tedhişler devam ettiği sürece, Kıbrıs'ın hükümet şekli üzerinde herhangi bir müzakereye Türkiye'nin iştirak edemeyeceğini belirtmiş ve demiştir ki:

Evvela sükunetin advet etmesini, bu sun'i huzursuzluğun yatışmasını bekleyelim.Meseleleri müzakere için zemin ancak bundan sonra hazırlanmış olacaktır.

Başvekil Adnan Menderes'in, İngiliz Milletine Hitabı

Adnan Menderes, kendi mukadderatını tayin veya Ada'nın Yunanistan'a ilhakı ihtimalinin asla düşünülemeyeceğini bir daha tekrar etmiş ve sözlerine şu mesajla son vermiştir:

İngiltere kuvvetli ve azimli olmalıdır. Orta-Doğu ve Akdeniz de İngiltere'nin kuvvetli durumunu muhafaza etmesini istiyoruz.Elinde bulundurduğu mevkileri terk ederse, dünya bir hercümerç içinde kalacak, bu ise yalnız biz Türkler için değil, bütün Batı dünyası için tehlikeli olacaktır.

5 TEMMUZ 1956

Yunanistan Tehdide Başvuracakmış!

Atina- Yunan Dışişleri Bakanı Averof basın muhabirlerine, Başbakan Adnan Menderes ve Dışişleri Bakanı Ethem Menderes'in Kıbrıs hakkındaki konuşmalarına cevap olarak bir demeç vermiştir. Bu demecinde Averof şöyle demiştir:

Türkiye Başvekili Adnan Menderes'in ve Hariciye vekilinin konuşmalarını hayret ve üzüntü ile okuduk, hakikati gizlemek, anlaşmaları bozmak gayreti ve gizli tehditler, bu beyanların mümeyyiz vasıflarıdır.Hala Türk-Yunan işbirliğinin fayda ve ehemmiyetine inanan Yunan Hükümeti, Menderes Hükümetinin tutmuş olduğu yolu takip etmeyecektir...Yunanistan tehditlere asla aldırmayacak ve kendisi bu yola sapmayacaktır.Neticede Yunanistan asla tehdit ve silahtan korkmadığını gösterecektir.Halihazırdaki milletlerarası gergin havaya rağmen, Yunanistan hakikat yolunda ilerlemekte devam edecektir.

Averof'un beyanatından sonra Devlet Bakanı Çaços hükümet namına Yunan görüşünü anlatmış, Çaços Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı konusunda Türkiye'nin

emniyeti bakımından endişeye düşmemesi gerektiğini zira iki ülkenin iki paktla (NATO ve Balkan) birbirlerine bağlı olduklarını söylemiş ve olası bir Lozan Antlaşmasının yeniden gözden geçirilmesinin başkalarına fayda sağlayabileceğini ve Boğazlar meselesinin de bu gözden geçirmede bahis konusu olacağını belirtmiştir.

“Times” gazetesinin Kıbrıs Meselesi Hakkında Bir Yazısı

Times gazetesinde İngiliz Hükümetinin Kıbrıs ile ilgili tasarısının Türk Hükümeti tarafından reddedilmesini yorumlayan bir makale çıkmıştır.

Kıbrıslı Tedhişçilerin Cinayetleri artıyor

Lefkoşe- Kıbrıslı bir Rum tarafından işletilen kahvehaneye giren maskeli ve tabancalı tedhişçiler kahvehane sahibini öldürmüşlerdir.

Türk Polisini Öldüren Tedhişçi İdama Mahkum Oldu

Lefkoşe- 23 Nisan günü Kıbrıs'ta Türk asıllı bir polisi öldüren bir Rum idama mahkum oldu.

6 TEMMUZ 1956

Kıbrıs Meselesi DP Meclis Grubunda-Manşet

Başvekil'in Kıbrıs'a Dair İzahatı

Menderes Kıbrıs meselesinin nasıl ve ne maksatla çıkarıldığını, bugüne kadar geçirdiği safhaları ve son durumu anlattı.

7 TEMMUZ 1956

Başvekil'in, Kıbrıs'a Dair Beyanatı İle İlgili Olarak Radyo Gazetesinde Dün Yaptığı Tefsir: “Türkiye, Kıbrıs'ın Yunanistan'a Geçmesini Kabul Etmeyecektir!”-Manşet

Ankara Radyosu'nun Radyo Gazetesi Yunan Dışişleri Bakanı Averof'un ve Yunan Devlet Bakanı Çaços'un 4 Temmuz'da vermiş oldukları demeçlerdeki hususlara tek tek cevap verdikten sonra, şöyle demiştir:

Megola İdea ve Türk Yunan Dostluğu

Yunanistan, Lozan Antlaşması ile tasfiye edildiğini zannettiğimiz Megola İdea'yı Kıbrıs'ta bugün ihya etmek istemektedir. Halbuki Megola İdea ile Türk-Yunan dostluğu asla kabili telif değildir. Şurası muhakkaktır ki, gerek her iki memleketin

azası bulunduğu ittifakların zarardide olmağa başlaması, ancak Yunanistan'ın bütün ikazlarımıza rağmen, Kıbrıs meselesini körüklemesinden doğmuştur...

Artık açık konuşmak zamanı gelmiştir. Türkiye Kıbrıs'ın Yunanistan'a geçmesini kabul etmeyecektir.

8 TEMMUZ 1956

İngiltere Kıbrıs'a Ait Plandan Vazgeçti (Hariciye Vekili Selwyn Lloyd'un Verdiği Beyanat)-Manşet

Londra- İngiltere Dışışleri Bakanı Selwyn Lloyd'un vermiş olduğu demeçte İngiliz Hükümetinin Kıbrıs Adasına dair self-determinasyon'u ihtiva eden eski planı terk ettiğini açıklamış ve Kıbrıs adasının bağımsızlığa kavuşması için Büyük Britanya'nın bir tarih tespit etmeyeceğini belirtmiştir.

9 TEMMUZ 1956

Kıbrıs ve İngiliz Matbuatı

Londra- Sunday Dispatch'a göre Başbakan Sir Anthony Eden bu hafta Avam Kamarasında Kıbrıs meselesi hakkında bir demeç verecektir.

Liberal Observer Gazetesi İngiltere'nin gayretlerinin Türkiye'nin muhalefeti nedeniyle olumsuzlukla sonuçlandığını belirtmiş ve İngiltere'nin bu durumdan istifade ederek anayasa uzmanı yüksek hakim Lord Radcliffe'in, Kıbrıs'a dahili muhtariyet verecek liberal bir anayasanın tasarısını mümkün olduğu kadar çabuk hazırlamakla görevlendirilmesini teklif etmektedir.

13 TEMMUZ 1956

Kıbrıs Adası Mevzuu Avam Kamarasında

Londra- Sir Anthony Eden Avam Kamarasında Kıbrıs hakkında uzun bir açıklama yaparak, İngiliz Hükümetinin 1955 Eylül ayından yapılan Londra Konferansından beri meseleye bir çözüm yolu bulmak konusunda çaba sarf ettiğini belirtmiş ve sözü Türkiye'nin duyduğu hassasiyete getirerek şöyle demiştir:

Neticede Kıbrıs halkının kendi mukadderatını bizzat kendisinin tayin etmesi hakkının tatbikine götürecek şartları yaratmaya matuf tedbirlerin, müttefikimiz

Türkiye için, Lozan Antlaşmasının imzacısı bir devlet sıfat ile, daha vahim meseleler doğuracağı açıkça anlaşıldı.

Avam Kamarası İngiltere'nin, kendi mukadderatını bizzat kendisi tayin etme hakkının tatbikini kolaylaştıracak tedbirleri tek başına almaya teşebbüs etmesi halinde ortaya çıkacak tehlikeleri kolaylıkla anlayacaktır. Doğu Akdeniz'in bütünüünün istikbali için mühim tehlikelerin tohumlarını gayet açık bir şekilde ihtiva eden bu mesele hakkında bir milletlerarası anlaşma temininin imkansızlığı karşısında, İngiliz Hükümeti şimdilik bu yolda ilerleme kaydedilmesine imkan olmadığı vakıasını kabul etmelidir.

Eden bu sözlerinin yanında, İngiltere'nin adada muhtariyet bir rejim uygulamasından vazgeçmediğini belirten şu sözleri söylemiştir:

Bununla beraber, ada dahilinde bazı tedbirlerin alınması mümkündür. Bu sebepten, İngiliz Hükümeti, adada dahili muhtariyetin geliştirilmesine devam tasavvurundadır. Bu maksatla Lord Radcliff'den, derhal anayasa komiseri olarak vazifeye başlanması istenmiştir. Lord Radcliff'in vazifesi, bütün camiaların menfaatlerin korunması için gerekli garantiler dahil olmak üzere, ada için yeni bir liberal anayasanın ana hatlarını tetkik etmek ve mülahazalarını bildirmektedir. Lord Radcliffe hazırlık mahiyetinde bir ziyarette bulunmak üzere yarın Kıbrıs'a hareket edecektir. Lord Radcliff'in dönüşünü müteakip İngiliz Hükümeti bir anayasa metni hazırlamak tasavvurundadır. Bununla beraber, bu anayasa ancak adada tedhişçiliğe son verildiği ve nizam tesisi edildiği zaman yürürlüğe girecektir. Anayasa'nın hazırlanmasında kaydedilecek gelişmelerin sürati, tabiat ile Kıbrıs halkının göstereceği işbirliğinin vüsatine bağlı olacaktır.

Eden'in Beyanatını Takip Eden Müzakereler

Başbakan Eden'in Kıbrıs hakkındaki açıklamasını müteakip muhalefet lideri Hugh Gaitskell Başbakan'a "Lord Radcliffe Kıbrıs'ta kimlerle müzakerelerde bulunacak?, ve Kıbrıs meselesi neden NATO konseyine arz edilmedi?" şeklinde iki soru sormuş ve Başbakan Eden soruları şu şekilde yanıtlamıştır:

1. Lord Radcliffe kendisiyle görüşmeyi isteyen herkesle en geniş bir şekilde istişarelerde bulunacak,
2. Bu meselenin NATO konseyine götürülmesine karar verilmiştir.

Pakistan Devlet Reisi Kıbrıs İçin Ne Diyor?

Karaçi- Pakistan Cumhurbaşkanı General İskender Mirza, Türkiye'nin Kıbrıs konusunda almış olduğu durumu tam bir anlayışla karşıladıklarını belirtmiş ve Türkiye ayrıldığı takdirde Bağdat Paktı çöker demiştir.

DP Meclis Grubunun Tebliği

Ankara- DP Meclis Gurubu 12 Temmuz'da bir bildiri yayınlamıştır. Bildiri şöyledir:

1. Anavatanın bir parçası olan Kıbrıs, coğrafya bakımından olduğu gibi bütün tarih boyunca de Anadolu'ya ait olmuştur. Ve Türkiye'nin emniyeti bakımından hayati bir ehemmiyet haizdir.

2. İngiltere, İngiltere Hariciye nazarının Londra konferansında belirtmiş olduğu gibi Kıbrıs 1878 de muayyen şerait altında ve muayyen bir vazifenin ifası için almıştır. Türkiye bu adayı Lozan ahitnamesi mucibinde İngiltere'ye terk etmiş ise de bu terkin esası 1878 deki şartların el'an devam etmesi ve İngiltere'nin de kendisine o zaman verilmiş olan vazifeyi veya devam etmeyi taahhüdünden ileri gelmektedir. İngiltere Hükümetinin bu taahhütlerini ifaden sarfı nazar etmesi veya adanın statükosunda yapılacak herhangi bir değişiklikle Anavatandan uzaklaşmasını intaç edecek herhangi bir hal vukuunda Türkiye'ye iadesi tabii ve zaruridir.

3. Sun'i ve maksatlı bir şekilde hiç yoktan ihdas edilmiş bulunan ve adanın Yunanistan'a ilhakını temine matuf bulunan devamlı tedhiş hareketleri Yunan matbuatının ve Yunan hükümetlerinin propaganda ve himayesine mahzar olmuş bulunmaktadır. Bu mesele etrafında yaratılan ve halen de devam ettirilmekte bulunan ve ırkdaşlarımızın can ve mal emniyetinde müteveccih olan hareketleri gayri dostane ve hatta hasmane telakki etmek icap eder.

4. Yunan Hükümeti tarafından Kıbrıs'ın ilhakı zımında iddialar serdedilmesi Türkiye ile Yunanistan arasında teessüs etmiş muvazenenin bozulmasına çalışmak olur ki o takdirde Türkiye'nin de ileri sürülecek iddiaları vardır ve bütün Garbi Trakya ile 12 ada meselelerinin yeniden mevzubahis olması icap edilecektir.

5. İngiltere Hükümetinin tek taraflı olarak Lozan ahitnamesinin sarahatine rağmen adadaki tedhişçi ekalliyetle müzakerelere girişmesi ve adının bugün ki statükosunun değiştirilmesi sureti ile başka ellere düşmesini intaç edecek hareketlere tevessül etmesi hiçbir suretle tecviz edilemez.

14 TEMMUZ 1956

Radyo Gazetesinin Kıbrıs'a Dair Tefsiri

Ankara Radyosunun Radyo Gazetesi Kıbrıs'taki son gelişmelerden bahsederek, Türkiye'nin Lozan Antlaşmasına dayanarak yapmış olduğu itirazları göz önünde tutmuş olmasından dolayı İngiltere'nin bu hareketinden duyulan memnuniyeti belirtmekte ve Kıbrıs'a idari bir muhtariyet verilmesi maksadıyla anayasa hazırlanması için Lord Radcliffe'in Lefkoşe'ye gönderilmesi kararı hakkında şöyle denilmiştir:

Hatırlanacağı veçhile bundan bir müddet evvel Sir Anthony Eden, yine Avam Kamarasında yaptığı beyanatta, Kıbrıs'ta tedhişçilik tamamen yok edilmedikçe, dahili idare muhtariyeti bakımından da hiçbir görüşme yapılamayacağını söylemişti. Tedhişçilik henüz bertaraf edilemediğine göre İngiltere Başvekilinin bu seferki beyanatının evvelki beyanatına nispetle bir değişiklik arz ettiği görülür... Sir Anthony Eden bu seferki beyanatında, tespit edilecek anayasanın her halükarda Kıbrıs'ta tedhişçilik bertaraf edilip nizam ve iltizam tesisi edilmedikçe tatbik mevkiine konulamayacağını iyice tasrih etmiş bulunuyor. Fakat ne olursa olsun, tedhişçilik durmadan anayasa hazırlıklarına koyunulması, İngiltere Hükümetinin şimdiye kadarki hattı hareketine nispetle bir değişiklik ifade eder. Acaba bu değişiklik isabetli midir? Maalesef isabetli olduğunu söyleyemeyeceğiz. Çünkü bir kere tedhişçiler susturulmadan yapılan herhangi bir hattı hareket değişikliği, onlar tarafından taviz gibi tefsir edilmek ve bu suretle tedhişçiliği teşvik etmek neticesini doğurabilir. Diğer taraftan, Kıbrıs'taki bu tedhişçilik havası içinde oraya gönderilecek olan Lord Radcliffe istediği genişlikte temaslar yapamayacağı gibi, temas edeceği kimselerin ifade verecekleri his ve fikirlerde aynı kimselerin sükunet, intizam ve mevcut olduğu takdirde ifade edecekleri fikirlerin aynı olabilir mi? Elbette olamaz.

Eden'in Beyanatı Hakkında Karamanlis'in Sözleri

Atina- Yunanistan Başbakanı Konstantin Karamanlis, Kıbrıs meselesi hakkında Sir Anthony Eden'in Avam Kamarasında yaptığı açıklamaya değinmiş ve Yunan ve İngiliz görüşlerini ayıran başlıca noktaları ortaya koymuş ve şöyle demiştir:

Yunanistan hattı hareketini tespit etmiştir.Ve bağımsızlık prensibine sadık kalmaktadır.BM müracaatının temennini de bu prensip teşkil edecektir.

Kıbrıs Valisi Harding'in Beyanâtı

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Sir John Harding Kıbrıs Radyosuna verdiği beyanatta şöyle demiştir:

Sir Anthony Eden'in bugün Kıbrıs meselesi hakkında verdiği beyanat yapıcı bir unsur gerektirmektedir ve bize, beyhude bir şiddetten uzaklaşmamıza imkan vermelidir.Liberal bir anayasa ile muhtar bir hükümet kurulması düşünüldüğüne göre, Kıbrıs halkı istikbale ümit ve iyimserlikle bakmalıdır.

Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanâtı

Kıbrıs Türk Cemiyeti Başkanı Dr. Fazıl Küçük de yaptığı açıklamada, Kıbrıs Valisi Harding'in görüşünü paylaştığını ve Sir Anthony Eden'in sözlerini mesut bir haber olarak karşıladığını söylemiş ve anayasanın ancak tedhişçilik sona erdikten sonra uygulanmasından duyduğu memnuniyeti belirtmiştir. Küçük Türk cemaatinin, ayan meclisinde, Yunan camiasına eşit bir temsilcilik elde etmekte ısrar edeceğini de sözlerine eklemiştir.

Lord Radcliffe Kıbrıs'a Hareket Etti

İngiliz Hükümeti tarafından Kıbrıs anayasasının hazırlanması için mahalli incelemelerde bulunmakla görevlendirilen temyiz mahkemesi üyesi Lord Radcliffe Kıbrıs'a gitmek üzere Londra'dan hareket etmiştir.

17 TEMMUZ 1956

Kıbrıs ve İngiltere

Londra- Kıbrıs meselesi hakkında Avam Kamarasında başlayacak müzakerelerle ilgili olarak İngiliz Hükümeti sessizliğini korumaktadır.

18 TEMMUZ 1956

Batı Trakya Bölgesindeki Türklere Yapılan Baskılar

Gümülcüne ve İskeçe Yunan idarelerinin Türklerin çoğunlukta bulundukları nahiyeledeki ilgili memurlara, Yunan idaresi altında memnun olduklarına dair karar almaları konusunda baskı yaptığı belirtilmiştir. Türkler üzerinde baskı yapılmasının amacının, Kıbrıs meselesi nedeniyle Batı Trakya Türklerinin durumları hakkında Türkiye'nin haklı şikayetlerinin yersiz olduğunun Yunanlılar tarafından ispata çalışılması olduğu değerlendirilmiştir.

23 TEMMUZ 1956

Kıbrıs'a Yeni takviye Birlikleri Gönderildi

Lefkoşe- İngilizler tarafından Kıbrıs'a bir İngiliz paraşütçü taburu getirilmiştir.

(Başlıksız)

Rum Belediye Başkanları olağanüstü bir toplantı yaparak anayasa için Lord Radcliffe ile temasa geçmekte hiçbir fayda olmayacağına dair karar almışlardır.

24 TEMMUZ 1956

Kıbrıs'ta Tedhişler

Lefkoşe- Limasol'da Kıbrıslı Rumlar İngiliz askeri otomobilinin üzerine bomba atmışlardır.

Kıbrıs Yüksek mahkemesi, bir İngiliz onbaşısını öldürdükleri için idama mahkum olan Antreas Panayides ile Kutsoftas'ın ve müebbet hapse mahkum olmuş olan Paraskevas Hırpulis'in af taleplerini reddetmiştir.

26 TEMMUZ 1956

İngiliz-Yunan Münasebetleri

Londra- Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd'u, Avam Kamarasında bir İşçi Partisi Milletvekilinin Yunanistan ile İngiltere arasındaki iyi münasebetleri bozmakla itham etmesi üzerine, Lloyd, “iki memleket arasındaki münasebetlerin düzelmesi yolunda ilk teşebbüsün karşı taraftan gelmesi lazımdır” demiştir.

27 TEMMUZ 1956

(Avam Kamarasında) Kıbrıs'a Dair Müzakereler

Londra- Lordlar Kamarasında hükümet adına söz alan Devlet Bakanı Lord Salisbury İngiliz Hükümetini Kıbrıs meselesi için self determinasyon prensibini kabul etmekte olduğunu, fakat bunun uygulanabilmesi için bugün bir tarih tespit edemeyeceğini belirtmiştir.

5 AĞUSTOS 1956

Kıbrıs'a 10.000 asker Gidecek

Lefkoşe- İngiltere'nin Süveyş kanalı meselesi ile ilgili olarak 10 gün içinde adaya 10.000 İngiliz askerinin sevk edeceği beklenmektedir. Adada halen 14 tabur halinde 20.000 İngiliz askeri mevcuttur.

10 AĞUSTOS 1956

Kıbrıslı Üç Rum Dün İdam edildi

Lefkoşe- Ölüme mahkum edilmiş olan üç Kıbrıslı tedhişçinin idam edildikleri resmen bildirildi.

Kıbrıslı Rumların Grevi

Üç Kıbrıslı Rum'un idam edilmesini protesto etmek maksadıyla Kıbrıslı Rumlar genel greve başlamışlardır.

18 AĞUSTOS 1956

Kıbrıs'ta Tedhişe Son Verilecek mi?

Lefkoşe- Kıbrıs Genel Valisi Sir John Harding EOKA tarafından yapılan mütareke teklifini görüşmek üzere müşavirlerini toplamıştır.

EOKA'nın Talebinin Londra'da Akisleri

Londra- İngiliz çevreleri, bu beklenmedik gelişme karşısında duydukları memnuniyeti gizlememekle beraber, yinede bir süre beklemek ve EOKA'nın sözünde durup durmayacağını açıkça görmek kanaatindedirler.

(Başlıksız)

Şam- Suriye Basını, EOKA teşkilatının Arap ülkelerine delegeler göndererek ortak düşman İngiltere'nin, Mısır veya başka Arap ülkelerine karşı harekete geçmesi durumunda Arap gençleri ile temasa geçmek ve işbirliği yapmak teklifinde bulunduklarını yazmıştır.

19 AĞUSTOS 1956

Yunan Hükümeti Kıbrıs Mevzuunu Tekrar Ele Aldı

Atina- Yunan Başbakanı Konstankin Karamanlis EOKA'nın mütareke teklifini olumlu bir gelişme olarak değerlendirmiş ve EOKA'nın tedhişi durdurmasını “cesurane ve civanmertçe” bir hareket olarak övmüş ve şöyle demiştir:

İngilizler, Kıbrıs halkının temsilcileri ile müzakerelere yeniden başlamak için Adada asayişin advetini istiyorlardı.Yunan Hükümeti, bu son teşebbüsün beklenen meyveleri vereceğini ümit etmektedir.Vazifelerine sadık kalan Yunan Hükümeti Kıbrıslıların mücadelesini kayıtsız şartsız desteklemeye devam edecektir.Bilhassa BM nezdindeki gayretlerimizi gevşetmeyeceğiz.Er veya geç, adalet ve basiretin uzlaşmazlığa ve keyfi harekete üstün geleceğinden eminiz.

23 AĞUSTOS 1956

Kıbrıslı Tedhişçilere Teslim Olmaları Bir Tebliğle Bildirildi

Lefkoşe- Kıbrıs Valiliğinden yayınlanan bir bildiri ile bütün tedhişçilerin 12 Eylül akşamına kadar kayıtsız şartsız teslim olmaları istenmiştir.

(Başlıksız)

Mahe(Seyşel Adaları)- Kıbrıs Başpapazı Makarios'un sürgün edildiği Ada etrafında esrarengiz bir yelkenlinin görülmesi, Kıbrıslı Rumların Makarios'u kaçırmaya çalışacakları olarak değerlendirilmiştir.

25 AĞUSTOS 1956

Kıbrıs İhtilafına Çare Aranıyor

Washington- Kanada ve İtalya Başbakanları, NATO üyesi ülkeler arasında çıkan ihtilafların ne şekilde çözülmesine dair bir anket hazırlayıp üye ülkelerin temsilcilerine vermiştir. Bu anketin yapılmasındaki amacın, Türkiye, İngiltere ve Yunanistan arasında ihtilaf konusu olan Kıbrıs meselesi olduğu değerlendirilmektedir.

Eokacıların Mütareke Teklifini Geri Almaları

Lefkoşe- Kıbrıs Hükümetinin bir sözcüsü, EOKA teşkilatının mütareke teklifini geri aldığını bildiren beyannamenin dün Kıbrıs'ta dağıtılmış olduğu haberlerini teyit etmiştir.

31 AĞUSTOS 1956

Harding, Kıbrıslı Tedhişçilere Şiddetli Bir Şekilde Hücum Etti

Lefkoşe- Kıbrıs Genel valisi Mareşal Sir John Harding Kıbrıs halkına hitaben radyo ile yayınlanan mesajında şöyle demiştir:

Kıbrıslılar, İngiliz Hükümetinin talebi üzerine Lord Radcliff tarafından hazırlanmakta olan yeni anayasa tasarısı hakkında bilgi edinebilmek için daha birkaç hafta sabretmek mecburiyetindeler. Kıbrıs meselesinin hallini geciktirenler tedhişçilerdir. Benim ilk vazifem “adam öldürmek” gibi menfur bir sistemin siyasi bir silah olarak kullanılmasını mani olmaktır. Tedhişçilik tasfiye edilir edilmez, İngiliz Hükümeti adaya yeni bir anayasa bahşedecektir.

Tedhiş Faaliyetleri

Tedhişçiler Lefkoşe'nin 8 mil güneyinde Deftera'da bir polis karakoluna saldırmışlardır. Olayda bir tedhişçi yaralanmıştır.

1000 Kişilik Fransız Birliği

Lefkoşe- Times Of Cyprus gazetesi 1000 kişilik bir Fransız birliğinin Limasol'a geldiğini bildirmiştir.

1 EYLÜL 1956

Lefkoşe'de Şiddetli Bir Çarpışma Oldu

Lefkoşe- Lefkoşe hastanesinde yaralı bir mahkumu kaçırmaya teşebbüs eden tedhişçilerle güvenlik kuvvetleri arasında çıkan çatışmada 4 kişi ölmüştür.

Magosa Limanında Bir İnfilak

Tobruk'tan Magosa limanına gelmiş olan “Charles Molant” adlı İngiliz bandıralı geminin altında bir mayın infilak etmiştir. Olayda can kaybı olmamıştır.

Yunan Hükümeti ve Pafos Piskoposu

Atina- Yunan Hükümetinin BM daimi delegesine gönderdiği talimatla, Baf Piskoposu Antimos hakkında alınan tedbirleri BM nezdinde protesto etmesi istenmiştir.

Lefkoşe'ye Fransız Askeri Geldi

Lefkoşe- Resmi bir açıklamaya göre, Kuzey Afrika'daki kuvvetlere mensup ilk Fransız askeri müfrezelerinin Lefkoşe'ye geldikleri bildirildi.

Kıbrıs'a Gönderilen Fransız Birlikleri ve Yunanistan

Atina- Fransız birliklerinin Kıbrıs'a gönderilmesi Yunan basınında geniş tepkilere yol açmıştır.

2 EYLÜL 1956

Kıbrıs'ta Yeni Bir Gizli Teşkilat: PEKA

Lefkoşe- Kıbrıs Mücadelesi Siyasi Komitesi (PEKA) adını taşıyan yeni bir gizli teşkilat Limasol'da bildiriler dağıtmıştır. Kıbrıs valisine açık mektup tarzında yazılmış olan bildirilerde, John Harding, Kıbrıs meselesinin halline mani olmakla suçlanmakta ve Kıbrıs'ı terk etmesi istenmektedir.

3 EYLÜL 1956

Kıbrıslı Tedhişçiler Bir Polisi Öldürdüler

Kıbrıs'ın Kuzeydoğusundaki Trikomo köyünde Kıbrıslı bir polis memuru, kimliği belirsiz silahlı kişiler tarafından öldürülmüştür.

5 EYLÜL 1956

Kıbrıs'ta Bir Türk Öldürüldü

Lefkoşe- EOKAcılar tarafından tertip edilen son tedhiş hareketinde bir İngiliz askeri yaralanmış, 80 yaşında Türk asıllı bir Kıbrıslı öldürülmüştür.

6 EYLÜL 1956

Kıbrıs Kilise Konseyi Sekreteri Tevkif Edildi

Lefkoşe- Kıbrıs Kilise Konseyinin sekreteri Nikos Krondiotis, EOKA lideri Digenis'in⁴⁸³ bir süre önce ele geçirilen hatıralarında adının geçmesi nedeniyle gözaltına alınmıştır.

EOKA Risaleleri

Londra- Manchester sokaklarına Kıbrıs Genel Valisi John Harding'e ağır suçlamalar içeren bildiriler atılmıştır.

9 EYLÜL 1956

Kıbrıslı Tedhişçiler Bir Karakola Hücum etti

Lefkoşe- Üzerlerinde bomba ve silah taşıyan tedhişçiler Kıbrıs'ın Kuzeyindeki Kyrenia karakoluna saldırmışlar ve birkaç tüfek alarak kaçmışlardır. Olayda ölen veya yaralanan olmamıştır.

11 EYLÜL 1956

Kıbrıs'ta Fransızlara Ait Bir Askeri Vasıta Tecavüze Maruz Kaldı

Lefkoşe- Fransızlara ait bir askeri vasıta EOKAcıların tecavüzüne uğramıştır. Olayda ölen veya yaralanan olmamıştır.

Limasol'da ağaç kovuğuna yerleştirilen bir bombanın patlaması sonucu ikisi ağır olmak üzere dört İngiliz askeri yaralanmıştır.

12 EYLÜL 1956

Kıbrıs'ta İngiliz Ordu Karargahı Ateşe Verildi

Lefkoşe- İngiltere Ortadoğu Kara Kuvvetleri Karargahının yeni binası bir infilaktan sonra tamamen yanmıştır. İnfilakın bir sabotaj eseri olması ihtimali üzerinde durulmaktadır.

Solcuların düzenledikleri gösterilerde, göstericilerin ellerinde “Yunanistan’la Birleşin”, “Harding unutacağına ve affedeceğine dair söz vermişti. Sözünü yerine getirsin” yazılı levhaları taşıdıkları görülmüştür.

⁴⁸³ EOKA Lideri Albay Grivas'ın kullandığı kod adıdır. Digenis adı eski Yunan efsanelerindeki kahramanlık hikayelerinden alınmıştır. Hasgüder, *a.g.e.* , s.136

Bir Yunanlı Papaz Adadan Kovuluyor

Kıbrıs Valiliği tarafından yapılan açıklamada, Makarios ile aynı anda Ada'dan sürülmüş olan bir papazla münasebet halinde olduğunun belirlenmesi nedeniyle Nikola Revelas adlı papazın bir hafta içinde adayı terk etmesi istenmiştir.

14 EYLÜL 1956

(Kıbrıs'ta) EOKA'cılara Verilen Mühlet Hitama Erdi

Lefkoşe- EOKA teşkilatı mensuplarına teslim olmaları için verilen süre dün gece yarısı sona ermiştir. Resmi açıklamaya göre hiç kimse bu tekliften yararlanmamıştır.

Bir İngiliz hastanesine Bomba Atıldı

Tedhişçiler, Kıbrıs'ın güneyinde inşa edilmekte olan bir İngiliz hastanesine bomba atmışlardır.

15 EYLÜL 1956

İngiliz avam Kamarasında Kıbrıs Mevzuu

Londra- Avam kamarasının olağanüstü toplantısında Kıbrıs meselesi ele alınmış ve toplantıda söz alan Müstemlekeler Bakanı Alan Lennox Boyd, “bugün mevcut şartlar altında eğer mesuliyetlerimize sadık kalmak istiyorsak İngiltere'nin Kıbrıs üzerindeki hükümranlığını devam ettirmesi zaruridir” demiştir. Boyd, ayrıca hükümetin esas itibariyle Self determinasyon prensibini kabul ettiğini, fakat bugünkü şartlar altında bunun pratik bir teşebbüs olmayacağını belirtmiştir.

Kıbrıs Hadiseleri

Lefkoşe- Lefkoşe'nin batısında Koniko-Rimitya Rum köyünün mezarlığında ev yapımı iki büyük bomba ve dört el bombası bulunmuştur.

16 EYLÜL 1956

Kıbrıs Meselesi Avrupa Konseyi Gündemine Girdi

Viyana- Avrupa Konseyi istişare meclisinin toplantısında tek gündem maddesinin Kıbrıs meselesi olduğu belirtilmiştir. İtalyan Dışişleri Bakanına vekalet eden Devlet Bakanı Ludovico Benvenuti tarafından hazırlanan bir rapor etrafında cereyan edecek görüşmelerin bütün gün sürmesi bekleniyor.

20 EYLÜL 1956

Ölüme Mahkum Olan Kıbrıslı Üç Rum'un Af Talepleri Reddedildi

Londra- İngiliz Müstemlekeler Bakanlığında verilen bilgiye göre, Kıbrıs Genel Valisi Harding Kıbrıslı üç tedhişçilerden idama mahkum olan Mihail Antros Panayotis ve Stelyos Mavromatis'in af taleplerini reddetmiştir.

Kıbrıs'ta Bir suikast Daha

Lefkoşe- İngiliz askeri makamları tarafından Kiko kampındaki bazı askerleri başka bir yere nakletmek için kiralanen araçta bir infilak meydana gelmiştir.

Yunan Kralının Bonn'da Kıbrıs'a Dair Konuşması

Bonn- Halen Kraliçe Frederika ile birlikte Batı Almanya'yı ziyaret etmekte olan Yunan Kralı Paul buradaki bir konuşmasında Kıbrıs meselesi hakkında “Ada'nın hürriyetini sağlamaya Yunanistan'ın azmettiğini” söylemiştir.

21 EYLÜL 1956

Kıbrıslı Üç Rum tedhişçi Bugün İdam Edilecek

Lefkoşe- İki İngiliz polis memuruna ve bir İngiliz askerine ateş etmekten suçlu bulunan Rum asıllı üç Kıbrıslı tedhişçinin yarın idam edilmesi bekleniyor.

Kıbrıs'ın güneyinde Dikelya'da bir konaklama mahallinde iki saatli bomba infilak etmiş, olayda ölen yada yaralanan olmamıştır.

Atina'nın Af talebi

Atina- Yunan Hükümeti, idama mahkum edilmiş ve af talepleri Kıbrıs Valisi tarafından reddedilmiş üç Kıbrıslının affı için İngiliz Hükümeti nezdinde girişimde bulunmuştur.

22 EYLÜL 1956

Kıbrıslı Üç Tedhişçi Dün İdam Edildiler

Lefkoşe- Kıbrıslı üç tedhişçi asılarak idam edilmişlerdir.

Yunanistan'da Protesto Nümayişleri

Atina-Üç EOKAcının asılması üzerine Yunanistan'da nümayişler yapılması kararlaştırılmıştır. Atina Üniversitesi bayrağı yarıya indirilmiş, Selanik Üniversitesi öğrencileri üç gün siyah bant taşımaya karar vermişlerdir.

Kıbrıs'ta Grevler Devam Ediyor

Lefkoşe- Üç Kıbrıslı Rum'um asılmasını protesto maksadıyla dün başlamış olan grev devam emektedir.

Avrupa Konseyi ve Kıbrıs

Avrupa Konseyi Siyasi İşler Komisyonunun Viyana'daki toplantısına katılan ve yurda dönen Temsilcimiz DP Kastamonu Milletvekili Basri Aktaş ,16 Eylül tarihli "Kıbrıs Meselesi Avrupa Konseyi Gündemine Girdi" başlığı altında çıkan haberlerin yanlış olduğunu belirtmiştir.

23 EYLÜL 1956

(Rum Tedhişçilerin Cinayetleri) EOKA Kıbrıs'ta Bugüne Kadar 150 Kişiyi Katletti

BM(New York)- BM'deki Yunan heyetinin, dün Kıbrıs'ta idam edilen üç Rum'u mazlum vatanperverler olarak vasıflandıran beyanatı üzerine, BM nezdindeki İngiliz delegasyonu, idam edilenlerin adam öldürmek ve adam öldürmeye teşebbüs suçlarından dolayı tamamen adil olarak yargılandıklarını belirtmiştir.

İngiliz delegasyonu ayrıca, Kıbrıs'ta EOKA tedhiş teşkilatının bugüne kadar doksandan fazlası Kıbrıslı Rum olmak üzere erkek, kadın ve çocuk 150'den fazla kimseyi öldürmüş olduğunu hatırlatmıştır.

24 EYLÜL 1956

(Kıbrıs'taki Tedhişçi Lideri) Grivas, Şiddetle Takip Olunuyor

Lefkoşe- EOKA Lideri Albay Grivas Ada'nın her yerinde İngiliz askeri birlikleri tarafından aranmaktadır.

Kirenya'ya 10 km. mesafede bir İngiliz karakoluna konulan saatli bombanın patlaması sonucu iki İngiliz askeri ağır şekilde yaralanmıştır.

Larnaka’da karısı ve kızı ile dolaşmakta olan bir İngiliz askerine tedhişçiler tarafından ateş açılması sonucunda, İngiliz askeri ağır, karısı ve kızı hafif şekilde yaralanmıştır.

İngiliz subay ailelerinin devamlı gitmekte oldukları bir lokantada saatli bombanın patlaması sonucu bir İngiliz subayı ağır şekilde yaralanmıştır.

Selanik’te Bomba Hadisesiyle Suçlanan Oktay İltica Etti

İstanbul- 5 Eylül günü Selanik’te Atatürk’ün doğduğu evde patlayan ve 6-7 Eylül olaylarının çıkmasına neden olan bombalama olayı ile ilgili olarak Yunan adliyesi tarafından gözaltında tutulan Türk öğrencisi Oktay Engin, Yunanistan’daki aylarca mahkumiyetinden sonra, Meriç nehrini geçerek Türkiye’ye iltica etmiştir.

27 EYLÜL 1956

Radyo Gazetesinin Kıbrıs’a Dair Tefsiri-Manşet

Radyo gazetesinin yaptığı yayında öncelikle, Yunan Kralının Almanya yaptığı resmi ziyarette Kıbrıs meselesinin propagandasını yapmakta olduğunu belirtilmiş, daha sonra Yunanistan’ın Arap ülkeleri nezdinde açmış olduğu Türkiye aleyhtarı kampanyayı örnekler vererek “Çürük İddialar” ve “Bariz Misal” alt başlıkları altında uzun uzadıya anlattıktan sonra sözü Kıbrıs’taki Tedhiş hareketine getirerek şöyle demiştir:

Tedhiş Hareketi:

Bütün medeniyet dünyası için yüz karası teşkil eden ve gayesi bir takım ulvi prensiplerin tahakkuku olmayıp, sadece Kıbrıs’ı her şeye rağmen Yunanistan’a ilhak etmek gibi emperyalist bir gaye olan tedhişçilik Kıbrıs’ta devam etmektedir. Bu tedhişçilikte Makarios ve Yunan Hükümetinin dahil artık resmi vesikalarla sabittir.

Bu şartlar altında Lord Radcliffe’in yaptığı anayasa çalışmalarına değinerek şunları söylemiştir:

Tedhişçiliğin baskısı altında hiç kimsenin serin kanlılıkla mütalaa beyan etmesine imkan bulunmadığına göre, bir yandan tedhişçilik devam ederken, öte yandan tedhişçiliği bertaraf etmek için tedhişçileri memnun etmek gayesiyle Anayasa müzakerelerine girişme, bu müzakereleri peşinen malul edecektir.

Radyo Gazetesi sözlerini şöyle tamamlamıştır:

Bize gelince:Hükümetimizin ve milletimizin Kıbrıs meselesindeki durumu apaçıktır.Bu işte birinci alakalı biziz.Bu itibarla Türkiye'nin ve Kıbrıs'taki soydaşlarımızın meşru haklarını haleldar edebilecek herhangi bir kararı, kim tarafından veya hangi merci tarafından alınmış olursa olunsun, kabul etmemize imkan yoktur.

Lord Radcliffe Kıbrıs'ta

Lefkoşe- Anayasa Komiseri Lord Radcliffe ikinci defa adayı ziyaret etmek maksadıyla Kıbrıs'a gelmiştir.

28 EYLÜL 1956

(Radyo Gazetesinin Dün Akşamki Tefsiri) “Yunan Basınının Türkiye Aleyhindeki Kampanyası Çok Yersiz ve Manasızdır”-Manşet

Radyo Gazetesi Yunan basınının Türkiye aleyhinde giriştiği yersiz hücum kampanyası hakkında şu yorumu yapmıştır:

Artık Kıbrıs bir vesile gibi ele alınmakta, hücumlar vesilesiz bir şekilde, doğrudan doğruya memleketimize tevcih edilmektedir.Bu Türkiye aleyhtarı neşriyatın Yunan gazetelerinde sistematik bi tarzda yapılmakta olması da ayrıca kayda şayandır...Yunan gazetelerinin tekelden idare edildiğine şüphe bırakmayan beraberlikle yaptıkları bu hücumlarda memleketimiz hakkında neler yazdıklarını, işi nerelere kadar götürdüklerini, burada misallerle sıralayarak anlatacak değiliz.Değil bir dosta ve müttefike, fakat bugünün dünyasında lalettayin bir komşu veya bir tanıdık hakkında dahi söylenmesini, nezaket ve insanlık kaidelerinin en basitlerinin bile terviç edemeyeceği bu hücumları, yalnız bilmekte ve kaydetmekte olduğumuzu söylemekle iktifa edeceğiz.

Oktay Engin Dün Şehrimize Geldi

Selanik'te Atatürk'ün evine bomba koyduğu iddiası ile Yunanlılar tarafından gözaltına alınıp, 9 ay sağlıksız koşullar altında hapis yattıktan sonra tahliye edilen ve altı gün önce Anavatana iltica eden Oktay Engin İstanbul'dan Ankara'ya gelmiştir. Okay Engin başından geçenleri Turgay Üçöz'e anlatmıştır.

Kıbrıs'ta Türkler İktisadi Kalkınma Yolları Arıyor

Bir süreden beri Kıbrıs'ta temaslarda bulunan “Kadın Gazetesi” sahibi İffet Halim Oruz Kıbrıs'taki izlenimlerinden bahsederek, Kıbrıs Türklerinin Türk Hükümetinin kararlı tutumundan son derece memnurluk olduklarını, EOKA'nın Türklere yaptığı eylemlere karşı Türklerin gösterdiği tepkinin EOKA'yı sindirdiğini belirtmiş ve Türklerin iktisadi kalkınması ile ilgili şöyle demiştir:

EOKA'cılarının tesiri altında Rumların Türk mağazalarına yaptığı boykottur.Bu boykota karşı Türkler derhal tedbir almış ve Türk cemaati ihtiyacını sadece Türk mağazalarından temin etmeğe başlamıştır.Bu kalkınmayı İşbankası'nın ve orada bulunan diğer bankaların desteklemesi iktisadi hayatta müspet tesir yaratmıştır.Kıbrıs Türk çiftçileri şimdi Ziraat Bankasının da bir şube açmasını bekliyorlar.

7 EKİM 1956

(Kraliçe Elizabeth Parlamentoyu Açtı) Kıbrıs'a Liberal Bir anayasa Tanınacak

Londra- Kraliçe ikinci Elizabeth parlamentonun açılış münasebetiyle yaptığı konuşmada gelecek yıl için hazırladığı programda Kıbrıs ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

İngiltere Hükümeti Kıbrıs'ta yeni bir liberal anayasanın yürürlüğe girmesi için gayret sarfına devam edecektir.

9 EKİM 1956

(Yunanlıların Kıbrıs Mevzuundaki Propagandalarına Karşı)Bir Heyetimiz Türk Tezini Açıklamak Üzere Dün Latin Amerika'ya Gitti-Manşet

Dışişleri Bakanlığı Basın Bürosundan yapılan açıklamaya göre, Yunan Hükümetinin dünyanın her tarafına Kıbrıs konusunda propaganda amaçlı bir kampanya başlatmasına karşı Türk Hükümeti de Türkiye'nin Kıbrıs tezini izah etmek üzere Güney Amerika ülkelerine iyi niyet heyeti⁴⁸⁴ göndermiştir.(Heyetin kimlerde

⁴⁸⁴ Heyet,eski Moskova Büyükelçilerimizden Muzaffer Göker'in başkanlığında, BM Daimi Delege Yardımcısı Turgut Menemencioğlu, Prof.Dr. Ahmet Şükrü Esmer ve Amortisman ve Kredi Sandığı Genel Müdürü Mehmet Ertuğruloğlu'ndan müteşekkil bulunuyordu. Son iki üyenin aslen Kıbrıslı olması enteresandır. Armaoğlu, *a.g.e.*, s.274

oluşturduğuna dair Zafer Gazetesinde açıklama yapılmamıştır) Yayınlanan bildiride, iyi niyet heyetinin gönderilmesi sebeplerini şu şekilde açıklıyordu:

Bu mesele karşı tarafın kesif propagandaları ile o derece tahrif edilmiş bulunmaktadır ki, bu yüzden hakiki mahiyetini anlayıp doğru teşhisler koymak, bilhassa uzakta bulunupta bu mesele ile esaslı surette alakadar olmamış veya olamamış bulunanlar için müşkül bir hale gelmiştir. Bu itibarla, Kıbrıs meselesinin iç yüzü ve hakiki mahiyeti hüsnüniyet sahibi olanlara bütün açıklığı ile teşrih ve izah edilebildiği nispette hakikatin tecellisi sureti ile Türk tezinin ve durumunun sağlamlığının gereği gibi meydana çıkacağından şüphe edilemez.

10 EKİM 1956

(Radyo Gazetesinin Dün Akşamki Tefsiri) Yunan Matbuatı Yine Tezvir ve İftira Kampanyasına Girişti-Manşet

Radyo gazetesi Yunan gazetelerinin özellikle Oktay Engin'in Türkiye'ye iltica etmesi ile ilgisi olduğu ileri sürülen Gümülcine Türk Konsolosluğu Ahmet Tutar'a karşı giriştikleri karalama kampanyasına değinmiş ve öncelikle Yunanistan'da çıkan haberlere yer vererek şöyle söylemiştir:

Bu Konsolosluğumuz güya bir casusluluk şebekesi merkezi olmuştur. Başkonsolos Ahmet Umar bu şebekenin başındadır. Batı Trakya'da ki Türk okullarına memleketimizden gönderilen öğretmenler aslında tahrik ve casusluk yapmakla vazifelendirilmiş Türk subaylarıdır. Oktay'ın firarı bizzat Ahmet Umar tarafından tertiplenmiştir. Başkonsolosumuz Yunanistan aleyhinde tahrikte bulunmak üzere vasi miktarda para sarf etmekte ve böylece Batı Trakya'daki Türkleri Yunan Hükümeti aleyhine ayaklanmaya sevk etmektedir.

Radyo gazetesi çıkan haberlerin amacı hakkında şöyle bir yorum yapmıştır:

Batı Trakya'daki soydaşlarımıza Başkonsolosluğumuz ve öğretmenlerimiz ile temas etmenin iyi gözle görülmeyeceği tazyik altında bulundurmak, en meşru yollarla sadece vazifelerini yapan Başkonsolos ve öğretmenlerimizin geri alınmalarını tahrike çalışmak ve nihayet Gümülcine'deki Celal Bayar Lisesini baltalamak... Herhalde öteden beri her türlü inkişaf imkanlarından mahrum edilen Atatürk inkılapları, mesela Kıbrıs Türkleri tarafından pekala takip edilip benimsenirken bu pencerenin dahi kendilerine açılması istenmeyen Batı Trakya'daki

soydaşlarımızın durumu, Kıbrıs meselesinin bugünkü seyri muvafacesinde bütün dünyanın gözleri önünde hakikatten ibret verici bir manzara arz etmektedir.

12 EKİM 1956

Kıbrıs'ta 7 EOKA Mebsubu Yakalandı

Lefkoşe- EOKA tedhişçi teşkilatı üyesi olan yedi Kıbrıslı Rum İngiliz birlikleri tarafından Kıbrıs'ın kuzeyinde yakalanmışlardır.

14 EKİM 1956

“Kıbrıs Meselesi Sun’i Olarak Yaratılmıştır”

İstanbul- Londra Büyükelçimiz Suat Hayri Ürgüplü kendisiyle görüşen Anadolu Ajansı muhabiri ile bir röportaj yapmış ve Kıbrıs meselesinin tamamen suni olarak yaratıldığını söylemiştir.

15 EKİM 1956

Kıbrıs Meselesi

Atina- Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre, Amerika'nın Yunanistan Büyükelçisi Allen'in dün Başbakan Karamanlis ile yaptığı resmi görüşmede, görüşme konusunun Kıbrıs meselesi olduğu ve Yunan Hükümetinin yeni gelen Amerikan Büyükelçisine Yunan görüşünü benimsetmeye çalıştığı belirtilmiştir.

24 EKİM 1956

Kıbrıs Meselesi

Atina- Yunanistan Dışişleri Bakanı Evangelos Averof, yabancı basın mensuplarına yaptığı açıklamada, Yunan Hükümetinin self-determinasyon'u uygulanmasını istediklerini ve bunun içinde bir intikal devresinin gerekliliğine inandıklarını belirtmiş ve sözü Türkiye getirerek Yunanistan'ın Türklerinde endişelerini dikkate almak istediğini ve bu maksatla Türkiye'nin de işine gelecek hal çareleri hazırladığını söylemiştir.

Türk İyi Niyet Heyeti

Meksiko City- İyi niyet heyeti Meksika'daki temaslarını tamamlayarak Guatemala'ya gitmiştir.

28 EKİM 1956

(Cemaat Seçimini Kazanmak İçin)Yunanlıların Başvurdukları Çeşitli Hileler

Edirne- Güvenilir kaynaklardan alınan bilgiye göre, Yunan İdaresinin Batı Trakya Dedeğaç'ta yapılacak olan cemaat seçimlerinde kendi yandaşlarını seçtirmek için hileye başvuracağı bildirilmiştir. Bilindiği gibi Dedeğaç şehri içinde Yunan baskısı nedeniyle Türk kalmamıştır. Türklerin çoğunluğu Dedeğaç'ın köylerinde yaşamaktadır. Bir Yunan kanununa göre bir kaza merkezinde 200'den fazla seçmen varsa cemaat seçimlerine köylüler katılmamaktadır. Bu itibarla Yunan idaresi şehir merkezindeki demografik yapıyı bozarak Türk cemaat idarecilerin seçiminde çingene nüfusunu arttırmaktadır.

Kıbrıs'taki Dehşet Hareketlerinin İcyüzü (Çeviren: Yıldız Atik)

EOKA Lideri Grivas'ın ele geçen hatıralarına yer verilmiştir.

2 KASIM 1956

Celal Bayar'ın Meclisi Açış Nutku

Ankara- Cumhurbaşkanı Celal Bayar Meclis'i Açış konuşmasında Kıbrıs Meselesi ve Yunanistan'la olan münasebetler konusunda şunları söylemiştir:

NATO içindeki diğer müttefiklerimizle olan ikili münasebetlerimiz ahenkli ve çok tatminkardır.Bu bakımdan, bizi üzen bir mevzu olarak, müttefikimiz Yunanistan'la aramızdaki durumun yegane istisna teşkil ettiğini söylemek mecburiyetindeyim.Bu müttefikimiz, öteden beri malum metotları ile, istila peşinde koşan unsurların tahrikatına uyarak, hiç yoktan ihdas ettiği ve durmadan alevlendirdiği Kıbrıs meselesini, iki memleket arasındaki münasebetlerin mihrakı ve hatta, umumiyet halinde dış siyasetin mihveri haline getirmiş bulunuyor.Bu hareket tarzının Yunanistan'a fayda temin edip etmeyeceği kendilerinin takdirine bağlı bir iştir.

Bize gelince, vicdanımız müsterihtir, çünkü Kıbrıs meselesinde, davamızın esasında tamamen haklıyız.Hukuk adalet ve emniyet icapları ile milletimizin kati iradesine istinat eden durumumuzu ciddiyetle muhafaza ediyoruz.Bu sağlam durumun verdiği kuvvetle, Yunan dostluğuna ve ittifakına verdiğimiz ehemmiyetin devam ettiğini, Balkan Paktı ile NATO içindeki karşılıklı taahhütlerimize sadakatle bağlı olduğumuzu söylemekten zevk duyarı.

Yunanlı müttefiklerimizden aynı anlayış ve kanaati ifade eden her hareketi memnuniyetle karşılarız.

4 KASIM 1956

(Ankara'ya Gelen Ecnebi Gazetecilerin Kanaati) Kıbrıs'a Dair Türk Tezi Makuldür!...

Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak Yunanistan'dan ülkemize gelen yabancı basın mensupları Ankara'da yaptıkları temaslardan sonra Türk tezini makul karşıladıklarını belirtmişlerdir.

6 KASIM 1956

Kıbrıs'ta Dün 2 Suikast Yapıldı

Lefkoşe- Limasol'da bir aracın altında yerleştirilen bombanın patlaması sonucu iki İngiliz askeri ölmüştür.

Magosa yakınlarındaki Ahna köyünde Kıbrıslı Rum olan bir jandarma çavuşu tabanca ile vurularak öldürülmüştür.

7 KASIM 1956

Kıbrıs'ta Dün Bir Bomba Patladı 1 Ölü 4 Yaralı Var

Limasol'da bir köprüye yerleştirilen bombanın patlaması sonucu, İngiliz Hava Kuvvetlerine mensup bir asker ölmüş dört asker de yaralanmıştır.

16 KASIM 1956

Avrupa Konseyi Kıbrıs Meselesini Tetkike Başladı

Strasburg- Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komitesi Yunan Hükümeti'nin şikayeti üzerine Kıbrıs meselesi hakkında müzakerelere başlamıştır. Müzakerelere Yunan ve İngiliz temsilcileri de katılmaktadır.

Karamanlis' in Temasları

Washington- Yunan Başbakanı Karamanlis Amerikan Dışişleri Bakan Vekili Herbert Hoover Jr. ile üç saat süren bir görüşme yapmıştır. Görüşmeden sonra yapılan açıklamada, "Yunanistan ile ABD'yi ilgilendiren meselelerin incelendiği ve Ortadoğu'da meydana gelen son olaylar ile ilgili görüş alışverişinde bulunulduğu" bildirilmiştir.

Kıbrıs'ta Tedhiş Hareketleri

Lefkoşe- Lefkoşe çarşısında EOKA tedhiş grubunun yaptığı saldırıda bir İngiliz askeri ölmüş diğeri yaralanmıştır.

17 KASIM 1956

Dün Kıbrıs'ta Bir İngiliz Gazeteci Tabanca İle Öldürüldü

Lefkoşe- İngiltere'nin Spectator muhabiri Agnus McDonald EOKA mensupları tarafından şehrin Rum semtinin bir sokağında tabanca ile vurularak öldürülmüştür.

Öte yandan Kıbrıs radyosundan yapılan bir açıklamaya göre, son iki hafta içinde EOKA'cılar tarafından, asker ve sivil olmak üzere, 28 İngiliz ile İngiliz taraftarı Rum öldürülmüştür.

19 KASIM 1956

Kıbrıs'ta Tedhişçi Bir Çete Tevkif Edildi

Lefkoşe- İngiliz birliklerinin Kıbrıs'ın güneybatısında yaptıkları harekatta bir tedhişçi çetenin büyük miktarda silah ve patlayıcı ile birlikte ele geçirildiği bildirilmiştir.

21 KASIM 1956

Kıbrıs Davasında Türkler Haklıdır!

Meksika'da yayınlanmakta olan Novedades gazetesine Alfredo Castillo imzası ile Kıbrıs meselesinde Türk tezini destekleyen bir yazı çıkmıştır.

Kıbrıs'ta Çarpışma

Lefkoşe- İngiliz askerleri ile tedhişçiler arasında Nikitasa köyünde çıkan silahlı çatışmada bir Kıbrıslı öldürülmüş, biri kadın, dördü İngiliz olmak üzere altı kişi de yaralanmıştır.

23 KASIM 1956

Kıbrıs'ta Silah Taşıyanlar İdam Edilecek

Londra- Kıbrıs Valisi Harding tarafından yapılan açıklamada, bundan böyle Kıbrıs'a silah ve patlayıcı madde taşıyanlarında idam edileceği belirtilmiştir.

30 KASIM 1956

Yunan Hariciye Vekili “Kıbrıs İhtilafı Eski Hükümetin Eseridir” Dedi

Atina- Yunan Dışışleri Bakanı Averof Yunan Meclisinde yaptığı bir konuşmada, Kıbrıs meselesinin bu duruma getirilmesinden kendilerinden önceki hükümeti suçlu olduğunu belirtmiştir.

1 ARALIK 1956

Yunanistan, Kıbrıs Üzerinde Hakkımız Olduğunu Kabul Ediyor

Atina- Kıbrıs meselesinin BM Genel Kurul gündemine alınması, Yunan kamuoyunda Yunan Hükümetinin beklediği etkiyi yaratmamıştır. Yunan Hükümeti meselenin asıl görüşüleceği Şubat ortalarına kadar zaman kazanmıştır.

Bu arada şimdiye kadar mesele ile yalnızca Yunanistan ve İngiltere’yi alakalı gören Yunan makamları ağız değiştirerek bu davada Türkiye’nin de söz sahibi olduğunu adeta kabul etmişlerdir.

5 ARALIK 1956

EOKA, Kıbrıs’ta Tedhiş Hareketine Hız Verdi

Lefkoşe- EOKA tedhişçileri Larnaka’da 40 yaşlarında bir Rum çobanı öldürmüşlerdir.

Kıbrıs’ta Bir Ay Zarfında Ölen ve Yaralananlar

Lefkoşe- Kasım ayı içinde tedhişçiler tarafından Kıbrıs’ta 34 kişinin öldürüldüğü ve 71 kişinin de yaralandığı bildirilmiştir. Ölenlerin 16’sı İngiliz askeri, 4’ü polis memuru ve 14 Ada halkındadır.

6 ARALIK 1956

Kıbrıs’ta Tedhişe Karşı Mücadele Arttırılacak

Londra- Kıbrıs Valisi Sir John Harding BBC radyosuna yaptığı açıklamada, Ada’da tedhişçilere karşı önümüzdeki günlerde güvenlik güçlerinin daha sıkı tedbirler alacağını söylemiştir.

9 ARALIK 1956

Yugoslavya-Yunanistan Görüşmeleri Sona Erdi

Belgrat- Yunan-Yugoslav görüşmelerinden sonra yapılan müşterek açıklamada Kıbrıs meselesi hakkında şöyle denilmektedir:

Milletlerin kendi mukadderatlarını bizzat tayin etmeleri hakkını prensip edinmiş olan Yugoslavya Hükümeti, Kıbrıs halkına samimi sempatisini izhar etmekte ve istikbalde bu meseleye hal çaresi bulmak için sarf edilecek her türlü yapıcı gayreti manevi ve siyasi bakımdan desteklemeğe hazır olduğunu bildirmektedir.

20 ARALIK 1956

Kıbrıs Anayasası

Londra- Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd Avam Kamarasında yapılan toplantıda Lord Radcliffe tarafından hazırlanan Kıbrıs anayasasını açıklamıştır. Boyd yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

Milletlerarası ve stratejik durum müsaade edince, İngiliz Hükümeti self determinasyon prensibinin tatbiki meselesinin tekrar tetkike hazır olacaktır. Böyle bir hal vukuunda İngiliz Hükümeti bu hakkın, Kıbrıs'taki Türk ve Rum cematlerinin istikballerini tam bir serbesti ile kararlaştırmasını temin edecek bir şekilde kullanılmasına nezaret edecektir.

Daha açık bir şekilde ifade etmek lazımgelirse, İngiliz Hükümeti, Kıbrıs'taki gibi gayet karışık bir hal için self determinasyon hakkının tatbiki için muhtelif hal çareleri arasına. Adanın taksimi hususunu da ithal etmesi gerektiğini kabul etmektedir.

Seçimlerin yapılabilmesi ancak tedhişçiliğe son verilmesi ve sükunun advetiyle mümkündür. Anayasada ada Türklerinin hukukunu garanti eden şartlar vardır. Maamafil İngiltere dünya durumu müsaade ettiği takdirde, adanın Türk ve Rum halkına mukadderatlarını tayin etmek fırsatı verecektir. Bu meyanda adanın taksimi de mevzubahistir. Fakat şimdilik bu hususu mütalaa etmek, sadece havanın büsbütün gerginleşmesini doğurur.

21 ARALIK 1956

Başvekilin Kıbrıs'a Dair Beyanatı-Manşet

İngiltere Hükümetinin Avam kamarasında, Kıbrıs meselesine dair yaptığı açıklamayı ele alan Başbakan Adnan Menderes, öncelikle üç nokta üzerinde durmuştur:

1. Esasları tespit edilen ve İngiltere tarafından kabul edilen anayasanın, ancak tedhişçilik tamamen sona erdikten sonra uygulanmasına karar verilmesinin açıklanması kayda değerdir.

2. Radcliffe raporuna istinaden hazırlanacak anayasanın tatminkar biçimde tatbik edilmesi ve ileride milletlerarası siyasi şartlarla askeri icabetin müsait olması takdirinde Kıbrıs Adasının mukadderatının ada halkının reyine müracaat edilmek suretiyle tespiti meselesidir.

3. Bu rapor, Türk Hükümetine, makul bir müzakere konusu teşkil edebileceği kanısını vermiştir.

Başbakan Adnan Menderes bu üç noktayı tespit ettikten sonra, Lennox Boyd'un demecinin, Adanın taksimini içeren bölümü üzerinde durmuş ve şöyle demiştir:

Kıbrıs'ın mukadderatının ileride Kıbrıs halkı tarafından tayini mevzuuna gelince, Müstemlekelerler Nazırı Mr.Lennox Boyd'un Avam Kamarasında bu hususta söyledikleri dikkate şayandır.Nazır, Kıbrıs halkının mütemacis olmamsı keyfiyetini tebarüz ettirdikten sonra, ada halkının reyine müracaat edildiği takdirde, Kıbrıs'ta Türk cemaatinin oradaki Rumca konuşanların teşkil ettiği cemaatten asla daha az olmayan şekilde kendi mukadderatını serbestçe kendisi tespit etmek imkanına malik kılınacağını söylemiş ve bunun adanın taksimi hususunun muhtemel neticelerinden biri olacağı manasına geldiğini tasrih etmiştir.

Netice şudur ki, Müstemlekelerler Nazırı Lennox Boyd'un İngiltere Hükümeti namına yaptığı beyanat Heyeti Umumiyesi itibariyle, Kıbrıs meselesinin nihai şekilde hallini temin edebilecek hareket noktaları ihtiva etmektedir.

24 ARALIK 1956

(Yeni Anayasa Münasebetiyle) Yunanistan ve Kıbrıs Rumları Tenkit Ediliyor

Washington- Washington Star gazetesi İngiltere'nin Kıbrıs için hazırlamış olduğu plana karşı Yunanistan ve Ada'daki Rumların takınmış oldukları tavrı “esef verici” olarak nitelendirmiş ve şunları yazmıştır:

Yunanlılar ve adadaki Rum halk kayıtsız şartsız self-determinasyon'u istemekte ve bu suretle Kıbrıs'ı Yunanistan'a ilhak edeceklerini sanmaktadırlar. İngiltere ve Türkiye buna karşı koymakla çok haklıdırlar.

28 ARALIK 1956

Birleşik Devletler Dışışleri Vekaletinin Kıbrıs Mevzuu Hakkındaki Beyanati

Washington- Amerika Dışışleri Bakanlığı sözcüsü vermiş olduğu demeçte şunları söylemiştir:

Kıbrıs'ta muhtar bir hükümet kurulmasını derpiş eden İngiliz teklifleri, Kıbrıs meselesinin barışçı bir şekilde halli yolunda atılmış bir adım olabilir. Birleşik Amerika, üç müttelikinin Kıbrıs halkıyla birlikte, gerek kendilerini ve gerekse hür dünya için büyük bir ehemmiyeti haiz bulunan bu meseleye bir hal çaresi bulmak için gayret sarfına devam edeceğini ümit etmektedir.

29 ARALIK 1956

(MECLİS'TE DIŞ POLİTİKAMIZIN DÜNKÜ ZAFER GÜNÜ) Başvekil Hariciye Siyasetimizi Meclise ve Millete İzah Etti-Manşet

Kıbrıs'ın Taksimine Taraftarız...

“Bu, Kıbrıs mevzuunda yapabileceğimiz son fedakarlıktır ve kimse, bundan başka bir hal suretine Türkiye'yi icbar demez...”

TBMM toplantısında Türk dış politikası ile ilgili başka soru önergelerine cevap vermek üzere Dışışleri Bakanı Vekili Ethem Menderes söz alarak açıklama yapmıştır. Konu Kıbrıs meselesine geldiği zaman Ethem Menderes öncelikle Balkan Paketi'nin durumundan söz açmış ve Türkiye'nin Pakt çerçevesi içindeki görevlerini tam olarak yerine getirdiğini belirterek diğer üyelerinde aynı şekilde hareket etmesi gerektiğini söylemiş ve sözü Yunan Başbakanı Karamanlis'in Yunan Meclisinde söylediği “Türkiye Kıbrıs meselesindeki hattı hareketini aynı noktada tuttuğu

müddetçe bu paktı ölü noktada tutmaktan başka bir şey yapmamıza imkan yoktur” sözlerine getirerek şöyle demiştir:

Yunanistan Balkan Paktını, Kıbrıs meselesini dilediği şekilde halletmek hususunda bir koz, bir kalkan gibi kullanmak istemektedir. Buna müsaade edilmemek icap eder...Yunan Hükümeti, kendi memleketinin emniyeti ve Balkanların menfaati lehine olduğunu tasdik ettiği Paktı, Kıbrıs meselesi hallolmadıkça ölü noktada tutmaya karar vermiş ve Paktın feshedilmesi ihtimalinden bahsetmek sureti ile, üstü kapalı tehditlerde bulunmuştur...Yunan Hükümeti, Atlantik Paktı içindede aynı tabiyeye müracaat etmiş ise de, orada, sözünün, Balkan Paktında olduğu gibi, üçte bir değil, on beşte bir nispetinde olması dolayısı ile, bu Paktaki tazyik hevesleri, beklediği neticeyi vermemiştir ve vermeyecektir.

Daha sonra Yugoslavya’nın Pakt içindeki durumunu ele alan Ethem Menderes, şunları söylemiştir:

Bu vaziyet karşısında üçüncü tarafa düşen vazife, Yunanistan’ın bu tarzı hareketini değişmez bir muta gibi kabul etmemek, Kıbrıs meselesinde tamamen bitaraf kalmak ve imzalı taahhütlerin icabı olan vecibelerin yerine getirilmesi ve bu taahhütler gereğince Paktın sekteye uğramaması hususunda tek taraflı olarak keyfi hareket eden Pakt azasına daima ihtarda bulunmaktan geri durmamaktır. Bugüne kadarki müşahedelerimiz bize bu bakımdan tatmin edici kanaat vermemektedir.

Ethem Menderes bu açıklamalarından sonra Kıbrıs meselesine geçmiş ve bu konuda açıklama yapmıştır. Menderes’in açıklamasında, 14 Aralık 1956’da yapılan NATO Bakanlar Konseyinde, üyelerin aralarında ki anlaşmazlıkları kendileri çözemedikleri takdirde, başka bir milletlerarası kuruluşa gitmeden önce bunu NATO çerçevesi içinde çözmeleri kararı alındığı halde, Yunanistan BM’ye yapmış olduğu müracaatı geri alıp bunu NATO’ya havale etmekten kaçındığını belirtmiştir.

Ethem Menderes Lennox Boyd’un demeci hakkında da, Türkiye’nin tedhişçilik konusunda ileri sürmüş olduğu şartın İngiltere tarafından kabul edilmiş olduğunu, fakat Ada’da Türk ve Rum eşitliği şartının gerçekleşip gerçekleşmediğinin tayin içinde Radcliffe anayasa tasarısının tetkik edilmekte olduğunu söylemiştir. “Ancak, Kıbrıs anayasası ve idari muhtariyet, nihayet geçici bir devreye mahsustur. Kıbrıs meselesinin asıl mühim tarafını, bu adanın nihai akıbetinin tayini hususu teşkil eylemektedir” diyen Menderes, İngiltere tarafından ortaya atılan ve Kıbrıs’taki her

iki cemaate de self determinasyon hakkının tanınmasını isteyen ve sonunda da taksime varan fikrin Türk Hükümetince kabulü sebeplerini şöyle açıklamıştır:

Bu demektir ki, oradaki 120 bin ırkdaşımız, reylerini Türkiye ile Birleşmek yolunda kullandıkları takdirde, onların müşterek vicdanının bu arzusuna rağmen Türk Cemaati diğer cemaatin veya başka bir devletin mahkumu veya tebaası haline girmeyecektir.Yine İngiliz Hükümeti bunu, Adanın taksimi ile kabili görmektedir ki, bu suretle taksim, self determinasyon prensibinin adilane bir şekilde tatbikinin mukadder neticelerinden biri haline gelmektedir.

Ancak bu suretledir ki, hem emniyet davamızın, hem de Kıbrıs'taki soydaşlarımızın arzuları hilafına yabancı bir iradenin tahakkümü altına girmesine müsaade etmemek hususundaki azim ve kararımızın tahakkuku, Kıbrıs'ta, 25 milyonun sakin bulunduğu vatanımızın selamet ve emniyetini teyit etmek imkanı elde edilmiş olacaktır.

Daha sonra soru sahiplerinden Cihan Balaban söz alarak İngiltere'nin Kıbrıs adasını nihayet Yunanlılara devredecek bir politika takip etmekte olduğunu belirtmiş, Türk Hükümetinin buna karşılık davranışlarında tutarsızlıklar olduğunu, DP Meclis grubunun 12 Temmuz 1956'da Kıbrıs'ı Anavatanın bir parçası ilan etmesine ve Radcliffe projesi Türklerin halklarını korumaktan aciz kalmasına rağmen, Hükümetin bunu hemen kabul ettiğini ve bu suretle taviz vermiş olduğunu belirtmiş ve şöyle demiştir:

Hiç şüphe yok arkadaşlar, Menderes'in bu sözleri 24 Ağustos beyanatına göre bir tavizdir, bir gerilemedir.Taksim fikri ise, Demokrat Partinin Kıbrıs'ı anavatanı telakki eden görüşüne nazaran yine bir tavizdir.İngiltere Self-determinasyon prensibinden vazgeçmedikçe , her mutavassıt çare Kıbrıs'ı bizden uzaklaştıracaktır.

Cihad Baban'a cevap vermek üzere konuşan Başbakan Adnan Menderes, “Taksim Meselesi hiçbir zaman nazardan uzak tutulacak bir keyfiyet değildir.Türk Hükümeti taksim meselesini şayanı iltifat bir teklif olarak telakki etmektedir” dedikten sonra, Türk Hükümetinin taksime bağlanış sebeplerini şu şekilde açıklamıştır:

Kıbrıs meselesinde asıl mühim olan cihet, adanın nihai kaderinin ne olacağı meselesidir.Dikkat edecek olursanız, biz, muhtariyeti idareye değil, asıl adanın nihai olarak tabi olacağı statüye, kadere ehemmiyet veriyoruz.Bu katd-ü şartlardır ki, Lennox Boyd'un beyanatını esas itibariyle terviç etmeyen beyanatı yapmış bulunuyoruz.Yani bizi, mücerret olarak, Radcliffe raporunun beğeniyor musunuz, beğenmiyor musunuz diye bir takdir karşısında buldurulabilir.Biz evvela nihai vaziyet ne olacaktır, onu öğrenmek istiyoruz.Siz bir self determinasyon tatbik etmekten bahsediyorsunuz, bunu öğrendikten sonradır ki, bu muhtariyet üzerinde tetkiklerimizi yapar, ondan sonra cevabımızı veririz, demek üzere öyle konuştuk...Biz adanın taksiminde büyük bir fedakarlık olmak üzere ve nihai olarak kabul edeceğimiz cihet şudur:Adanın taksimi meselesinde 120 bin nüfusumuzu yad ellere tevdi edemeyiz.Ve orada 25 milyonun emniyetine nighben olan bir kara parçasında mutlaka karakolumuzun, ileri karakolumuzun mevcut bulunmasını zaruri göstermekteyiz.

Başbakan Menderes, Kıbrıs'ın milletlerarası statükosunun değişmesi halinde Ada'nın Türkiye'ye iade edilmesinin istenmesinden vazgeçilmesi sebebi olarak şunları söylemiştir:

Biz adanın verilmesini iddiaya kalkarsak, dünyanın bu karışık zamanında Türk Devleti'nin meseleleri Kıbrıs adasında ibaret değildir...Her hususu bırakalım, milletin toptan hayatlarının tehlikede olduğu zamanlar, hem kendi başımıza daha ileri kaygılar, hem de dünyanın başına daha ileri müşküller çıkarmaktan başka, böyle bir hareket, bir şey ifade etmeyecektir...Kimse adayı taksim etmekten başka bir solüsyona Türkiye'yi icbar etmeyi aklından bile geçiremez.

(1957 YILI HABERLERİ)

3 OCAK 1957

(Hükümetin Kıbrıs Mevzuundaki Tutumunu Tasvip Eden)Kıbrıslı Türkler Atiye Emniyetle Bakıyor

İstanbul- Başbakan Adnan Menderes İtalya'nın Corriere Della Sera gazetesi muhabiri ile yaptıkları görüşmeden sonra Dr. Fazıl Küçük ve Faiz Kaymak'ı kabul etmiştir.

Kıbrıs Türk Liderlerinin Basına Verdiği İzahat

İstanbul- Dr. Fazıl Küçük ve Faiz Kaymak'ın basına bir demeçte vermişlerdir. Bu demeçte, Dr. Fazıl Küçük öncelikle anayasayı cemaatleri namına reddettiklerine dair çıkan haberleri yalanlamış ve anayasa konusunda Türk Hükümeti ile aynı fikirde olduklarını belirttikten sonra taksim konusunda “biz Kıbrıslı Türkler buna can ve gönülden taraftarız” demiştir.

Selim Sarper'in Beyanati

İstanbul- BM teşkilatı nezdindeki daimi temsilcimiz Büyükelçi Selim Sarper, basın mensuplarının ısrarlı ricası üzerine, evinde bir basın toplantısı yapmıştır. Basın mensuplarının Kıbrıs konusu üzerindeki sorularını cevaplayan Sarper, Kıbrıs meselesinin çıkış noktasını bir daha anlattıktan ve NATO üyesi olan üç ülkenin kendi içerisinde sorunu çözmesi gerektiğine işaret etmiş ve Türk Hükümetinin yeni görüşü hakkında şöyle demiştir.

Kıbrıs'ta sakin olan iki etnik gruba siyasi hukuk müsavatını tanınmasını isteyerek ayrı ayrı self determinasyon verilmesini kabul etmek, Türkiye'nin yapabileceği azami fedakarlıktır.Bundan daha ileri gitmeye ne imkan vardır, ne de lüzum.

Selim Sarper taksimin kabul ettirilebilmesi için gerekli olan metodu da şu sözlerle ifade etmiştir:

Bu meselenin benim fikrimce en iyi hal çaresi ilgili üç devletin, Türkiye, Yunanistan ve İngiltere'nin BM dışında bir araya gelerek makul bir işbirliği ile görüşüp halletmeleridir.Ve bu fikrimce mühimdir.Yunanlılar bizim gösterdiğimiz

anlayışı gösterip ve yarı yolda buluşursak bu anlaşma mümkün olur.Yunan iddialarını ise asla kabul etmemize imkan yoktur.

4 OCAK 1957

Kıbrıs Anayasasına Dair Türk Raporu Hazırlanıyor-Manşet

İstanbul- Lord Radcliffe tarafından hazırlanan ve Kıbrıs'a muhtariyet veren anayasayı incelemek ve aleyhimize olan kısımlara karşı bir teklif sunmak maksadıyla görevlendirilen Prof. Nihat Erim, Başbakan Adnan Menderes ile görüştüktan sonra Kıbrıs Türk Liderleri toplantı yapmıştır. Toplantıya Nihat erim, Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Muharrem Nuri Birgi, Faiz Kaymak ve Fazıl Küçük katılmışlardır. Müzakerelerin yarın sona ermesi beklenmektedir.

Tedhişçilere Karşı Yeni Tedbirler

Lefkoşe- Ada'da şiddetlenen tedhiş ve sabotaj hareketlerine karşı güvenlik kuvvetleri çok sert tedbirler almıştır.

5 OCAK 1957

Kıbrıs Anayasasına Dair Raporumuz Tamamlandı-Manşet

İstanbul- İngiltere Hükümetinin Lord Radcliffe'e hazırlattığı Kıbrıs anayasası tasarısı üzerinde Türkler aleyhindeki noktaları ve bunların çözüm yollarını belirtmek için Prof. Nihat erim, Hükümet Adına Muharrem Nuri Birgi, Faiz Kaymak ve Fazıl Küçük arasındaki dörtlü görüşmeler bugün için sona ermiştir.

Kıbrıs'ta Tedhişler

Lefkoşe- Kıbrıs'ta bir sivil İngiliz tabanca ile vurularak öldürülmüştür.

Yunanistan'a Yapılan Yardım Azaltılacak

Beyrut- Yunan kaynaklarından edinilen bilgiye göre Amerika'nın Yunanistan'a yapacağı yardımın üçte birini kesmesine sebep olarak Yunanistan'ın Radcliffe'in hazırladığı anayasayı kabul etmemesi, yani Amerikan teklifini reddetmesi olarak değerlendirilmiştir.

6 OCAK 1957

Kıbrıs'ın Taksimi

İstanbul- Başbakan Adnan Menderes düzenlediği basın toplantısında gazetecilere istedikleri konular üzerinde soru sorabileceklerini söylemesi üzerine, gazetecilerin ilk anda yönelttikleri sorular Kıbrıs meselesi ve taksim tezi üzerinde olmuştur. Meselenin bir tarihçesini yapmakla söze başlayan Menderes, sözü halihazırdaki duruma getirerek İngiliz Hükümetince yapılan teklifler üzerinde durmuş ve Türk Hükümetinin idari muhtariyet hakkında bazı itirazları olduğunu, ancak Yunanlılar Ada'yı ilhak etmekte ısrar ettiklerine ve tedhiş hareketleri de sona ermediğine göre, idari muhtariyetin tatbikinin belki imkansız hale gelebileceğini belirtmiştir. Başbakan Türkiye'nin bu anayasa hükümleri hakkında gerekli teşebbüsleri yapacağını fakat asıl önemli meselenin adanın nihai kaderi meselesinin teşkil ettiğini belirtmiş ve şöyle demiştir:

Türkiye, Kıbrıs meselesinde İngilizler tarafından ileri sürülen ve adadaki gerek Türk, gerek Rum cemaatinin, her ikisinin de kendi kaderlerini tayin etmek hususunda müsavî haklara sahip olmalarına, yani binnetice adanın taksimine mütedair olan teklifi benimsemek suretile, hem memleket menfaatlerini korumak, hem de Kıbrıs meselesinin makul esaslar dairesinde halli noktasında şu veya bu şekilde fedakarlık manasını tazammum etse dahi, İngiliz görüşlerine iltihak suretile, hizmet etmek emelinde olduğunu göstermiştir.

7 OCAK 1957

(KIBRIS'A DAİR SON VE KATİ TÜRK TEKLİFİ KARŞISINDA)Yunanistan Tam Bir Kararsızlık İçinde

Atina- Yunan basını Ada'nın taksimi fikrini kabul etmemekle beraber karşıda çıkmamışlardır. Yunan Hükümetinin taksim fikrine karşı çıkması durumunda Ada'nın kendisine ilhak edilmesi tezini doğrulayacağı belirtilmektedir.

8 OCAK 1957

Kıbrıs Anayasasına Dair Türk Görüşü Üzerinde Müzakereler

İstanbul- İngiltere Hükümetinin Lord Radcliffe'e hazırlattığı Kıbrıs anayasası tasarısı üzerinde Türkler aleyhindeki noktaları ve bunların çözüm yollarını belirtmek için Prof. Nihat Erim, Hükümet Adına Muharrem Nuri Birgi, Faiz Kaymak ve Fazıl Küçük arasındaki dörtlü görüşmelere bugün devam edilmiştir.

10 OCAK 1957

Ortaşark-S.Rusya, Kıbrıs ve Türkiye

Strasburg- Avrupa Konseyi istişare meclisinde siyasi meseleleri görüşülmesi sırasında söz alan Türkiye temsilcisi DP Kastamonu Milletvekili Basri Aktaş Ortadoğu ve Kıbrıs meseleleri hakkında bir konuşma yapmıştır. Kıbrıs meselesi konusunda Aktaş, Türkiye'nin itilafların halledilmesi için bütün imkanları ile çalıştığını, fakat Yunanistan'ın Kıbrıs'ta terör ve kan akıtan EOKA'ya yardım ettiğini ayrıntılı bir şekilde anlatmıştır.

17 OCAK 1957

(Başlıksız)

İngiltere Hükümetinin Lord Radcliffe'e hazırlattığı Kıbrıs anayasası tasarısı üzerinde Türkler aleyhindeki noktaları ve bunların çözüm yollarını belirtmek için Prof. Nihat erim, Hükümet Adına Muharrem Nuri Birgi, Faiz Kaymak ve Fazıl Küçük arasındaki İstanbul'da devam eden dörtlü görüşmelere büyük ihtimalle Ankara'da devam edilecektir.

19 OCAK 1957

(Meclis Bütçe Encümeninin Dünkü Müzakerelerinde) Başvekil A. Menderes'in Kıbrıs'a Dair Cevapları

TBMM Bütçe Komisyonunda Dışişleri Bakanlığı bütçesi görüşülürken taksim tezi bahis konusu edilmiş ve Hürriyet Partisi Urfa Milletvekili Feridun Ergin Kıbrıs meselesi konusunda “gayri vazıh, muğlak ve tezatlarla dolu” sorular sormuştur. Sorulara Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Muharrem Nuri Birgi cevap vermiştir. Birgi, “taksim tezini ilk defa Türkiye'nin mi ortaya attığı” ve “Ada'nın taksimini hükümetin hangi mucip sebeplerden kabul ettiği” hakkındaki soruya şöyle cevap vermiştir:

Taksim tezini ilk defa biz ortaya atmadık. Bu tez, zaruretlerin neticesi olarak, tabir caizse, kendiliğinden tekevvün etti ve ilk resmi ifadesini İngiltere Hükümetinin beyanında buldu...Kabul kararının tek taraflı olarak ilan edilmesi sözü ile, Yunanistan'ın kararını beklemeden noktai nazarımızı ilan edişimiz kastediliyorsa, bunun sebebi, makul gördüğümüz bir tarzı hallin tarafımızdan kabul edilebileceğini ilan etmekle, hem hüsnüniyetimizi göstermiş, hem de işin halline yardım etmiş olacağımızı düşünmüş olmamızdır.

Birgi, “Kıbrıs hakkındaki ilk Türk tezi içerde ve dışarıda kuvvetli bir tesir yarattığı halde bu görüşün neden terk edildiği” sorusunu şu şekilde cevaplandırmıştır:

...rücu mevzubahis değildir. Çünkü gerek Kıbrıs'taki soydaşlarımızın hak ve menfaatleri bakımından, gerek jeopolitik, stratejik, tarihi ve sair zaviyelerden Türkiye'nin hak ve menfaatleri bakımından, herhangi bir prensip fedakarlığı asla yapılmamıştır. Sadece icabetin yerine gelmesi bakımından, hür milletler arasındaki ahengin muhafazası ve daima yapıcı olmak prensibine sadakatimiz dolayısıyla tarafımızdan makul görünen bir hal çaresine karşı anlayış gösterilmiştir.

Garbi Trakya Meselesi

“Yunanlıların Kıbrıs meselesini tahrik etmelerine karşı, Batı Trakya meselesinin ortaya konacağı Londra Konferansında bir tehdit olarak mı öne sürülmüştür?” şeklindeki soruya Genel Sekreter, Türkiye'nin tehdit yöntemlerine rağbet etmediğini, fakat Kıbrıs meselesi Yunanistan tarafından tek taraflı olarak bir sonuca ulaştırılacak olursa, bunun Lozan Antlaşmasının kurduğu dengeyi bozacağını, yalnız Batı Trakya meselesi değil, daha birçok meseleleri ortaya çıkarabileceğini ilgililere söylediğini açıklamıştır.

Öğleden Sonraki Toplantı

Bu açıklamalardan sonra soru önergesi sahibi Ferudun Ergin söz alarak, taksim meselesine değinerek şöyle demiştir:

Taksime taraftar olduğumuzu tek taraflı ilan etmemiz, bir hüsniyet eseri olmakla beraber, Yunanistan'a ada üzerinde hükümrانlık mesnedi kazandıracak bir harekettir.

Adanın taksimi meselesine gelince, bunu yanlış bir taktik olarak vasıflandırmak lazım gelir. Bu hal oradaki Türklerin haklarını zedeler. Yunanistan'ın self determinasyon tezine galebe sağlar ve nüfus mübadelesi Türkler aleyhine iktisadi ve hukuki facialara sebebiyet verirse, karşınıza dikilerek hesap isteyeceğimiz tabidir.

BAŞVEKİL KONUŞUYOR

Öğleden sonra yapılan toplantıda söz alan Başbakan Adanan Feridun Ergin'i cevaplandırmaya çalışmıştır. Ergin'in taksimin kabulünde acele edilmiştir yolundaki tenkide, Menderes, "kendisi henüz zamanı gelmemiştir" diyor. "İcra mevkiinin bütün vaka yine nüfuz etmeden konuşuyor" demiş ve konuşmasında Türk Hükümetinin, adanın ne şekilde taksimi düşündüğünü şöyle açıklamıştır:

Ada Kabili Taksimdir

Biz adada halk olarak yüzde 18'iz, onlar yüzde 82'dir. Adanın taksimi de bu nispetler dahilinde olsun demiyoruz. Bu, ancak, Yunanistan'ın tezi olmak lazım gelir. Bize göre, taksimde Ada halkının mal ve mülklerde esas alınmalıdır. Adayı ikiye taksim ederiz. Yeter ki orada Türk vatanına nighban bir parça bulunsun ve üzerinde Türk bayrağımız dalgalansın. Oradaki Türk kuvvetleri, hudut ötesindeki hadiseleri kontrol edebilsin. Bütün Türklerin mutlaka bizim tarafımıza gelmesi lazım gelir diyen bir kaide yoktur. Mübadeleyi ihtiyari de telakki edebiliriz.

20 OCAK 1957

Erim ve Kıbrıslı Liderler Dün Ankara'dan Ayrıldı

Kıbrıs anayasası projesi hakkındaki Türk tezini savunmak için görevlendirilmiş Prof. Nihat Erim ve Muavini Doç. Suat Bilge ile Kıbrıs Türk Cemaatleri Federasyonu Başkanı Faiz Kaymak ve Kıbrıs Türktür Partisi Başkanı Dr. Fazıl Küçük Ankara'dan Kıbrıs'a hareket etmişlerdir.

Heyet Kıbrıs'ta

Lefkoşe- Türkiye'den gelen heyet adaya ulaşmıştır. Heyeti havaalanında on binlerce Türk karşılamıştır. Nihat Erim Kıbrıs'ta bulunan yabancı gazetecilere yaptığı açıklamada, Türkiye'nin Kıbrıs davasının insanlık kaidelerine uygun bir şekilde hallini istediğini söylemiştir.

(Kıbrıs'ta Hadiseler) Dün Bir EOKA Şefi Öldürüldü

Lefkoşe- İngiliz yetkililerinin bir seneden beri aramakta olduğu EOKA liderlerinden Markos Drakos Kıbrıs'ın güneybatısında güvenlik kuvvetleri ile giriştiği silahlı çatışmada ölü olarak ele geçirilmiştir.

Lefkoşe'de, dün üç bombanın patlaması sonucunda yaralanmış olan Türk polis memurlarından biri hastaneye kaldırıldıktan az sonra ölmüştür.

22 OCAK 1957

(Bir Türk Polisinin Öldürülmesi Hadisesinden Sonra) Kıbrıslı Türklerin Büyük ve Şiddetli Protesto Hareketi

Yunan tedhişçilerin bir Türk polisini öldürmesi ile ilgili olarak çıkan olaylarda Kıbrıslı Türk gençleri Lefkoşe'deki Yunanlılara ait 11 dükkan, garaj ve depoyu ateşe vermişlerdir. Genç Türklerin bu hareketleri şimdiye kadar iki camia arasında tedhiş hareketlerinin en şiddetlisi olarak görünmektedir. Olaylar üzerine Türklerin yaşadığı kesim dikenli tel ile çevrilmiş ve sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

Heyetimizin Temasları

Lefkoşe- Türk Heyeti, Ada Valisini ziyaret etmişlerdir. Vali ile heyet arasında geçen konuşmanın içeri hakkında açıklama yapılmamıştır.

23 OCAK 1957

Türk Heyetinin Kıbrıs'ta Son Yaptığı Görüşmeler Müspet Neticeler Verdi-Manşet

DÜN VUKU BULAN İĞRENÇ VE MÜESSİF HADİSE

Heyetimizin Otomobili Geçerken Atılan Bir Bomba İnfilak Etti!..

Kıbrıs anayasası projesi hakkındaki Türk tezini savunmak için görevlendirilmiş Prof. Nihat Erim ve Muavini Doç. Suat Bilge dün akşam Ankara'ya dönmüşlerdir.

Prof. Nihat Erim Esenboğa havaalanında gazetecilere yaptığı açıklamada Ada'daki Türk cemaatin, Türkiye'nin Kıbrıs davasına vermiş olduğu önemden dolayı büyük mutluluk duyduklarını belirtmiş ve Kıbrıs valisi mesele hakkında dört defa görüştüklerini söylemiştir.

Atılan Bomba

Lefkoşe- Lefkoşe'den havaalanına hareket eden Erim-Bilge heyetinin bindikleri otomobile bir bomba atılmıştır. Heyetin bindiği otomobil hızlı gittiği için bomba araba geçtikten sonra patlamıştır.

Prof. Nihat Erim'in Verdiği Beyanat

Lefkoşe- Prof. Nihat Erim Kıbrıs'tan ayrılmadan önce basına yaptığı açıklamada, Kıbrıs'ta Vali Harding ve Türk cemaat temsilcileri yapmış olduğu temaslara değinmiş ve anayasada belirtilen self-government hakkında Türk cemaatinin görüşlerini şöyle açıklamıştır:

Buradaki Türk topluluğu Türk-İngiliz ittifakının ve dostluğunun ehemmiyetini müdrik olmakla beraber ve bu çerçeve içinde milli benliğini bütün kudret ve canlılığını muhafaza etmektedir.Buradaki Türk halkı bu şuur içinde self-government sistemi tatbik edildiği takdirde çokluk teşkil eden Rumlar karşısında tek mil haklarının teminat altında bulundurulmasını istemektedir.Self de Termination safhasında ise keza hür ve ayrı olarak kendi kaderini tayin ve tespit etmek azmindedir...Kıbrıslı Türkler kendilerini başka bir topluluğun idaresine mahkum ettirmeyecek kadar şuurludur.Şimdi onlar çok iyi biliyorlar ki, 26 milyon Türk'ün kalbi kendileri için çarpmaktadır.Asla yalnız değillerdir.Ve hakları mutlaka elde edilecektir.

Bir Rum Öldürüldü

Lefkoşe- Kıbrıs'ın güneyinde Anglisides'de kahvehaneye giren maskeli üç kişi köyün eski muhtarı Hristo Vasiliu'yu tabanca ile vurarak öldürmüşlerdir.

Sokağa Çıkma Yasağı

Lefkoşe- Ada Valiliği gelişen olaylar üzerine sokağa çıkma yasağı ilan etmiştir.

24 OCAK 1957

Kıbrıs'ta Sulh İçin Müşterek Talep

Lefkoşe- Türk-Yunan işçi sendikaları son Türk-Yunan çarpışmalarına son vermek barış ve huzurun sağlanması için müşterek bir talepte bulunmuşlardır. Olaylar ile ilgili tedbirlerin alınmasını İngiliz makamlarından talep etmişlerdir.

Anayasa Makarios'a da Gönderilmiş

Paris- İngiliz Dışişleri Bakanlığından bir sözcü, Lord Radcliffe'in 29 Ocak'ta New York'a gideceğini ve Şubat ortalarında BM'de görüşülecek olan Kıbrıs müzakerelerinde İngiliz heyetine katılacağını söylemiştir.

Diğere taraftan hazırlanan anayasanın iki İngiliz delegesi tarafından sürgündeki Başpiskopos Makarios'a götürüldüğü bildirilmiştir.

25 OCAK 1957

Prof. Nihat Erim'in Beyanâtı

İstanbul- Prof. Erim Anadolu Ajansına yaptığı açıklamada, Kıbrıs'taki incelemeleri için şunları söylemiştir:

Kıbrıs'ta herhangi bir anlaşma müzakere edilmedi.Sadece karşılıklı fikir teatisinde bulunuldu.Meselenin Türk-İngiliz ittifakı ve dostluğu çerçevesi içinde halline çalışmak hususunda Ekselans Sir John Harding ile tam bir mutabakat halinde olduğumuzu memnunlukla gördüm.

Lord Radcliffe'in raporu üzerinde bir mutakabat veya bir anlaşmadan bahsetmek için vakit çok erkendir.Görüşmelerin henüz başlangıcındayız.

26 OCAK 1957

(ADNAN MENDERES'İN PAKİSTANLI GAZETECİLERLE BASIN TOPLANTISI)

Başvekilin Dış Meselelere Dair İzahları-Manşet

İstanbul'da Pakistanlı gazetecilerle bir basın toplantısı yapan Başbakan Adnan Menderes, gazetecilerin Keşmir ve Kıbrıs konusundaki sordukları sorulara cevap vermiştir. Başbakan self determinasyon hakkında şöyle demiştir:

Şayet İngiltere Adadaki hükümranlığından vazgeçecek olursa, bu tahakkuk etmeden, Adadaki Türklere ve Rumca konuşan cemaate ayrı ayrı self determinasyon hakkı tanınması gerektiğini, self-government veya self-determinasyon' a gidilmeden her şeyden önce adadaki tedhişçiliğin durması ve kontrol altına alınması ve Adadaki nizamın derhal ve kesin bir şekilde tesisi edilmesi zorunludur.

N.Erim'in Londra'daki Temasları

Londra- Prof. Nihat Erim, Lord Radcliffe'in Kıbrıs anayasasına karşı Türk Hükümeti tarafından hazırlanmış olan tadil tekliflerini gözden geçirmek üzere İngiltere Dışişleri Bakanlığında toplantıya katılmıştır.

Harding, Fazıl Küçük ile Görüşti

Londra- (Radyo) Kıbrıs Valisi Harding Türk cemaati lideri Fazıl Küçük ile hazırlanan anayasa ve azınlıkların kışkırtıcı ve intikam hareketlerine mani olunması amacıyla bir görüşme yapmıştır.

30 OCAK 1957

Kıbrıs'a Dair Görüşmelerde faydalı Fikirler Teati Edildi

Londra- Lord Radcliffe ile Prof. Nihat Erim arasında yapılan müzakereler bitmiştir. Türk heyeti bu konuda hazırlayacağı raporu hükümete sunacaktır.

31 OCAK 1957

(Yunanistan'ın BM'ye Mektupla Müracaatı Üzerine) Sarper'in Kıbrıs Hadisesi Etrafında Yaptığı Açıklama

New York- Yunan Dışişleri Bakanı Averof'un, Kıbrıs'ta bir Türk polisinin öldürülmesi üzerine Lefkoşe'de meydana gelen olaylarla ilgili olarak BM Genel Sekreterine gönderdiği mektupla, olayları Rumlara karşı yapılan ağır bir tecavüz olarak göstermesi ve hatta Kıbrıslı Türklerden "Türk Haydut Çeteleri" diye bahsetmesi üzerine, işin doğrusunu belirtmek üzere BM Türkiye Baş delegeşi Selim Sarper Genel Sekretere bir mektup göndermiştir. Mektupta, Sarper, bütün olayları ayrıntıları ile açıklamış, tarafsız yabancı haber ajanslarından alıntılar yaparak olayların gerçek oluş şekillerini göstermiş, Yunanistan'ın bu çabalarının BM siyasi komisyonunun Kıbrıs müzakerelerini etkilemek amacını güttüğünü söyleyerek mektubunu şu sözlerle bitirmiştir.

Bu hususları ve aynı zamanda Yunan Hükümetinin iftiracı ve tarafgirine tavır takınmak suretile düştüğü tezadı ve Adanın adalete uygun olmayarak Yunanistan'la birleşmesi için ada halkından büyük bir kısmının tahrik edildiğini Ekselansınızın dikkatine arz ederim.

3 ŞUBAT 1957

(Nihat Erim'in Londra Radyosundaki Konuşması)Yunanistan Tedhişe Devam Ederse

Londra- Prof. Nihat Erim Londra radyosunda yayınlanan demecinde şöyle demiştir:

Yunanistan, Kıbrıs anayasasında yapılacak reformlar hakkındaki İngiliz tekliflerini kabul etmeli ve İngiltere ve Türkiye ile birlikte Kıbrıs hakkında bir konferansa katılmalıdır. Yunanistan, bunun aksine, tedhiş faaliyetine devamda ısrar ederse, İngiltere, Türkiye ve NATO'ya dahil diğer memleketler toplanarak alınacak tedbirleri kararlaştırmalıdır.

4 ŞUBAT 1957

(Kıbrıs Mevzuundaki Toplantıda Bulunmak Üzere) Türk Heyeti Yatın New York'a Gidiyor-Manşet

İstanbul- Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Muharrem Nuri Birgi, Çanakkale Milletvekili Fatin Rüştü Zorlu ve Londra'da bulunan Prof. Nihat Erim New York'a giderek, burada BM Baş delegemiz Selim Sarper ile buluşacaklar ve Kıbrıs meselesinin BM Siyasi Komisyonunda müzakeresi öncesinde Türkiye'nin görüşünü belirleyeceklerdir. Kıbrıs meselesinin siyasi komisyonda müzakeresine 11 Şubatta başlanacaktır. Edinilen bilgiye göre Türk Heyeti, adada tedhişçilik hareketi durmadan hiçbir görüşmenin mümkün olmayacağı tezini kuvvetle savunacaktır. Bu konuda görüş birliğine varıldığı takdirde Türk Heyeti taksim teklifini veya üçlü konferans teklifini sunacağı gelen haberler arasındadır.

Kıbrıs'ta Tedbirler

Lefkoşe- İngiliz emniyet makamları 12-17 yaşları arasındaki bütün Rum ve Türk erkekleri için sokağa çıkma yasağı ilan etmişlerdir.

Cumartesi (2 Şubat) gecesi beş Türk polisinin yaralanması ile neticelenen karışıklıklardan sonra Harding radyodan bir konuşma yaparak halkı sakin olmaya davet etmiştir.

Yaralı Türk polislerden Mehmet Ali hastanede ölmüştür. 1955 Nisan ayından bu yana Rumlar tarafından öldürülen Türk polislerinin sayısı dokuza yükselmiştir.

EOKA'cılar Tedhiş Hareketini Arttıracakmış

Londra- (Radyo) Kıbrıs radyosundan halka hitaben yapılan bir açıklamada, EOKA teşkilatının, Kıbrıs meselesinin BM'de müzakeresi sırasında dünya kamuoyunu etkilemek amacıyla, Ada'daki tedhiş faaliyetlerini arttıracakı bildirilmiştir.

Tedhişçilerin Silah Deposu Basıldı

Lefkoşe- Bugüne kadar bulunan silah depolarının en büyüğü Kıbrıs polisi tarafından Lefkoşe’de ele geçirildi.Yapılan açıklamada depoda, 36 otomatik tabanca, bir ton mühimmat, 53 bomba, 850 parça dinamit ve çok sayıda tabanca ve tedhişçilerin kullandığı vasıtalar ele geçirilmiştir.

5 ŞUBAT 1957

Kıbrıslı Türklerin Protesto Hareketi

Lefkoşe- Öldürülen Türk polisin cenaze töreninden dönmekte olan Türk grup, Yunan kısmında bazı yerleri taşlamışlar, hastaneye ve kiliseye saldırmışlar ve bir depoyu ateşe vermişlerdir.

6 ŞUBAT 1957

Kıbrıs’taki Rumların Şiddetli Tedhiş Hareketleri

Lefkoşe- EOKA mensupları tarafından Limasol’da hükümet binası basılmış ve ateşe verilmiştir. Magosa şehrinde EOKA’nın teşviki ile grev başlamıştır.

Büyük Bir Silah Deposu

Londra-(Radyo) Lefkoşe’de yapılan aramalarda büyük bir silah deposu ele geçirilmiştir. Depoda önemli miktarda dinamit, 36 tabanca ve çeşitli cins 53 adet bomba bulunduğu bildirilmiştir.

Tevkif Edilen Rahipler

Lefkoşe- Kiryako ve Yorgo isimlerinde iki Rum papaz, EOKA teşkilatı için üye toplamak ve bu tedhişçi teşkilatın mensuplarına yemin ettirmek suçlarından gözaltına alınmıştır.

Kıbrıslı Bir Türk’e İdam Cezası Verildi

Londra- Kıbrıs hükümetinin almış olduğu silah bulundurmamak kararına karşı hareket etmiş olan Hüseyin Ahmed Küçük idama mahkum edilmiştir.

Fatin Rüştü Zorlu ve M.Nuri Birgi Dün New York’a Gittiler

İstanbul- TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı ve Çanakkale Milletvekili F.Rüştü Zorlu ile Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Büyükelçi M. Nuri Birgi ve Dışişleri Bakanlığından Güner Türkmen BM Siyasi Komisyonunda 11 Şubatta

başlayacak Kıbrıs görüşmelerine katılmak üzere New York'a hareket etmişlerdir. F.Rüşti Zorlu uçağın hareketinden önce Anadolu Ajansı muhabirine şunları söylemiştir:

Türk tezinin BM'de müdafaası için yazılacak beyanatın hazırlanışına nezaret etmek üzere New York'a gidiyoruz.Hükümetimizden gerekli talimatı almış bulunuyoruz.Tezimiz malumdur haklarımızın tanınacağından eminiz.

7 ŞUBAT 1957

(Eisenhower Doktrini-Türk-Arap Dostluğu-Bağdat Paktı-Kıbrıs Meselesi)
Adnan Menderes'in Amerikan ve Dünya Basınında Yayınlanan Mühim Beyanati-Manşet

İstanbul- Associated Press Amerikan Ajansının Türkiye temsilcisi Webb MacKinley'in Başbakan Adnan Menderes ile yaptığı röportajda Eisenhower doktrininin ve Ortadoğu'daki gelişmelerden bahsetmiş ve Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak şöyle demiştir:

Türkiye mantıki ve adilane bir çözüm yolu olarak Ada'nın Türkiye ile Yunanistan arasında taksimine taraftardır.Ada nüfusunun beşte dördünü teşkil eden Kıbrıslı Rumlar, Yunanistan ile birleşmeyi temin için bu stratejik İngiliz üssünde çetecilik faaliyetlerinde bulunmaktadır. Türkiye ve Ada'daki 120.000 Türk buna muhalefet etmektedir.Davamızın haklı olduğumuzu eminiz.Menfaatlerimiz aşikardır.

Yunanlılar ne istiyor?120 bin Türk'ü esarete mi mahkum etmek?Türklerin kendi mukadderatlarını bizzat kendileri tayin etmeye hakları yok mudur?Yunanlılar Self-determinasyon'u yalnız adadaki Rum camiası için istemektedirler.Yunanlılar arzu ettikleri muameleyi tatbik maksadıyla adadaki Türk halkını ellerinde tutmak istemektedirler.Yunanistan Kıbrıs'a silah ve adam göndermek suretiyle adada tedhişçilik yaratmıştır.

Bu milletlerarası bir skandaldır.

Kıbrıs meselesinin hala dostane bir şekilde hal edilebileceğini ümit ediyoruz.Biz elimizde olan her şeyi yaptık.Üst tarafı Yunanistan'a aittir.

Kıbrıs'ta Dün Bir Tedhişçi Tevkif Olundu

Ada Valiliği tarafından ölüsü veya dirisi için beş bin İngiliz liralık ödül konulduğu belirtilen Evangelos Jevangelakis ismindeki EOKA lideri gözaltına alınmıştır.

8 ŞUBAT 1957

(BAŞVEKİL BASIN TOPLANTISINDA İÇ VE DIŞ MEVZULARLA İMAR İŞLERİNİ ELE ALDI) “*Kıbrıs Davasının Kat’i Bir Hal Şekline Bağlanması Daha Fazla Bekletilemez..*”-Manşet

Kıbrıs Meselesi

İstanbul- Başbakan Adnan Menderes aylık olağan toplantısında Kıbrıs konusundaki Türk tezinin esaslarını “bu meselede bizim için mühim olan iki esas vardır.Birisi 26 milyonun sakin bulunduğu Türk vatanının emniyeti, diğeri ise 120 bin soydaşımızın mukadderatıdır” sözleri ile ifade ettikten sonra, Türk görüşü ile ilgili olarak şöyle demiştir:

Bir meselenin başlangıcı ile inkişaf safhaları arasında tam bir ayniyetin mevcudiyetini aramak beyhudedir.Mesela gene bidayette statükonun muhafazasını istiyorduk.Şimdi bu hadiselerden evvelki statükonun devamına taraftar olamayız.O günden bugüne köprülerin altından çok sular geçti.Birçok hadiseler oldu ki, artık o günlere dönmeye ve statükonun muhafazası taraftarı bulunmağa imkan yoktur.

Çok açık olan Türk davasının Genel Kurulda anlayışla karşılanacağından zerre kadar şüphe ve endişemiz yoktur diyen Başbakan tedhişçilik meselesi olduğu gibi görünen su sözleri söylemiştir:

Bu ne biçim Hükümettir ki, ada halkının bir kısmını, halkın diğer kısmını dehşete salsın ve öldürsün diye silahlandırmaktadır.EOKA’cılar silahları ne İngilizlerden, ne Türklerden alıyorlar.Bunu yapan elbette Yunan Hükümetidir ve medeni dünyanın gözleri önünde cereyan etmektedir.Artık hadiseler çok ilerlemiş ve Kıbrıs meselesinde maziye dönmek ve statükoyu muhafaza etmek prensibini müdafaa etmenin zamanı çoktan geçmiştir.Meselenin biran evvel yeni ve kat’i bir hal şekline bağlanmasının taraftarıyız.

Başbakan Adnan Menderes basın toplantısında Kıbrıs’taki tedhişçilik faaliyetlerine de değinerek, tedhişçiliğin Yunanistan tarafından tertip ve tahrik

edildiğini belirtmiş ve bunun “beynelmilel siyasi skandal” olduğunu söylemiş ve açıklamasına şöyle devam etmiştir:

İşin asıl hazin olan tarafı, her tedhiş teşebbüsünün, ilerde Türk-Yunan dostluğuna tekrar avdet edilebilmesi imkan ve ümitlerini yok etmekte olmasıdır. Halbuki biz, Türk-Yunan dostluğuna ve ittifakına çok kıymet vermekteyiz. Bu dostluk ve ittifaka, Yunanlıların hatta bizden fazla kıymet vermesi gerekir. Bir istila ve ilhak politikasının zahiri cazibesine kapılmak yerine, Türk dostluna ve ittifakına kıymet vermesi icap eder. Nitekim biz bu hadiseler çıkmadan önce, vermekte idik. Bu suretledir ki, her sahada memleketimizin birbiriyle yardımlaşması ve en mühim mi muhtemel tehlikelere karşı müştereken korunması mümkün olurdu.

Teessüf ve teessüre şayan bir nokta daha vardır ki, o da Yunan Hükümetinin, ihtilaflı, yalnız ada meselesine inhisar ettirmeyip beynelmilel alada her fırsatta ve her vesile ile memleketimiz aleyhinde hareket etmeği şiar edinmiş olmasıdır. Bunun davet edeceği mukabele, bizimde aynı surette hareketimizdir. Biz bugüne kadar sabır ve tahammülle, kafalarındaki buhranın geçmesine intizar ettik. Gene ümit etmek istiyoruz ki, akli selim nihayet hakim olur.

F.R.Zorlu ile N.Erim Kıbrıs’a Dair Tezimizi Tekrar Açıkladı

New York- BM’deki Kıbrıs meselesi hakkında yapılacak müzakerelere katılacak heyet New York’ta New York Times, New York Herald Tribune ve diğer belli başlı gazeteler ile haber ajanslarının katıldığı bir basın toplantısı yapmıştır. Bu basın toplantısında, Fatin Rüştü Zorlu, Türkiye’nin BM’de savunacağı görüşlerle ilgili olarak şöyle demiştir:

Kıbrıs meselesi için en iyi hal tarzının, Yunan iddialarının Birleşmiş Milletler tarafından reddedilmesi olduğuna inanıyoruz...Türkiye Kıbrıs’ta mevcut durumun idamesini tercihle beraber, Türk topluluğuna tatmin edici bir statü verilmesi şart ile, adanın taksimini de kabul etmektedir.

Eğer bir plebisit bahis mevzuu olursa, bu, Adadaki Türk ve Rum topluluklarının bulundukları bölgelerde ayrı ayrı yapılmalıdır. Çünkü Türkiye’nin emniyeti meselesini hiçbir zaman hatırdan uzak tutmamak lazımdır. Kıbrıs anavatanından sadece 40 mil mesafede bulunmakta ve bu sebeple Adanın, onu

koruyabilecek bir devlet tarafından elde tutulması gerekmektedir.Bununla beraber, Birleşmiş Milletlerin plebisite karar vermemesini talep edeceğiz.

Zorlu, daha sonra Ada'nın mevcut durumunun muhafazasını tercih ettiğini söylemiş ve arkasından onu koruyabilecek bir devlet elinde bulundurması gerektiğini işaret ettikten sonra şöyle demiştir:

Mevcut anlaşma ve akitler bakımından, Kıbrıs'ın sadece Türkiye ile İngiltere'yi alakadar ettiği kanaatindeyiz.Eğer İngiltere Adadan çekilecek olursa, Türkiye, Lozan Antlaşmasında bu memlekete terk etmiş bulunduğu haklarının iadesini isteyecektir.Yunanistan bir talepte bulunursa, bu, anlaşmadaki muvazeneyi bozacaktır.Bir muahedenin yüzlerce hükmü arasında yalnız birinin tadili istenemez.

Aynı basın toplantısında Prof. Nihat Erim de söz alarak tedhişçilik meselesi üzerinde durmuş ve şöyle demiştir:

Yunan Hükümeti adadaki tedhişçileri, gönderdiği silahlarla fiilen desteklemektedir.Türk topluluğu ise, Yunan tedhişçilerine karşı müdafaayı nefis mecburiyetinde kalınca taş ve sopayla müdafaada bulunmak mecburiyetinde kalmaktadır.Bu keyfiyet, Türk Hükümetinin Yunan Hükümeti gibi Adaya silah göndermediğini beliş bir şekilde ispat etmektedir.

9 ŞUBAT 1957

(İngiltere'nin B.Milletlere Verdiğı Muhtıra)Yunanistan'ın Kıbrıs İle Alakalı İddiaları Yalandır

New York(BM)- BM'deki İngiliz Daimi delegesi Sir Pierson Dixon tarafından BM siyasi komisyonuna gönderilen bir mektupta, Yunan Dışışleri Bakanının Kıbrıs'ta tedhiş hareketlerine dair yaptığı demeçlerin gerçeğı yansıtmadığı belirtilmiştir. Mektupta tedhişçilik ile ilgili şöyle denmiştir:

Bu konuda şu noktanın da belirtilmesi lazımdır ki, Yunan makamları adada tedhişçilik hareketine girişen Rumları milli kahraman addederken müdafaada bulunan Türkleri canilikle itham etmekte ve İngiliz idaresinin Türkleri şiddet hareketlerinde bulunmaya teşvik ettikleri iddiasını ileri sürmektedir.

Mektupta, Yunan Dışışleri Bakanlığı tarafından ileri sürülen iddialara da bir örnekle cevap verilmiştir:

Yunan Hariciye vekili Averof'un geçen sene Kıbrıs'taki Türklere silah getirmek üzere iki Türk motorunun İtalya'daki bir limanda yüklenerek Kıbrıs'ta boşalttığı yolundaki iddiası tamamıyla asılsız olup Kıbrıs'taki resmi makamların böyle bir hadiseden malumatları yoktur.

Yunanistan'ın Entrikaları

New York- BM'de yapılacak Kıbrıs müzakereleri ile ilgili olarak Yunanistan'ın demirperde ve Asya-Afrika ülkelerinden, Yunanistan'ın bu ülkelerin kendi iddialarını desteklemek şartıyla, oy toplamak gayretinde olduğu haber alınmıştır.

Rusya ve Mısır Yunanistan'ı Destekleyecekler

Atina- Le Messenger d'Athenes gazetesinde çıkan habere göre, Yunan Dışişleri Bakanı Averof, 5 Şubatta New York'ta Sovyet Dışişleri Bakan Yardımcısı Kuznetsov ve Mısır Dışişleri Bakanı Mahmud Fevzi ile görüşmüş ve Kıbrıs müzakereleri konusunda destek sözü almıştır.

Kıbrıs'ta EOKA'nın Beyannamesi

Lefkoşe- EOKA yeraltı teşkilatı Lefkoşe'de dağıttığı bildirilerde Kıbrıslı Türklerin EOKA'dan korkmaları için bir sebep olmadığını bildirmiştir.

Bir Rum Genci İdam Cezası Giydi

Londra-(Radyo) Ekim 1956'da bir Rum avukatı öldürmek suçundan Limasol'da 18 yaşındaki bir Rum genci idama mahkum edilmiştir.

11 ŞUBAT 1957

(BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GENEL KURULUNDA) Kıbrıs Mevzuundaki Müzakereler Başlıyor-Manşet

Washington- United Press Ajansının bildirdiğine göre; Dışişleri Bakanı John Foster Dulles, BM Genel Kurulunda Kıbrıs'la ilgili müzakerelerde Türkiye'yi temsil edecek olan üç kişilik heyet ile bir saat süren bir ön görüşme yapmıştır. Müzakereler Salı günü başlayacaktır.

PEKA Kıbrıslı Rumları Greve Davet Ediyor

Lefkoşe- EOKA teşkilatının siyasi bir dalı olan PEKA, Kıbrıslı Rumları Radcliffe anayasasını protesto etmek amacıyla greve davet etmiştir.

Bir Cephanelik Bulundu

Lefkoşe- Larnaka’da bir evde yapılan aramada tedhişçilere ait bir cephanelik ele geçirildi. Olayla ilgili olarak 11 Rum gözaltına alındı.

Bir Polis Yaralandı

Lefkoşe- Limasol’da eşi ile beraber sokakta yürümekte olan polise tedhişçiler tarafından ateş açılması sonucu, polis memuru ağır şekilde yaralanmıştır.

12 ŞUBAT 1957

EOKA’cılarla İngilizler Arasında Şiddetli Bir Müsademe Vuku buldu

Londra- Nikosa yakınlarında İngiliz Devriyeleri ile EOKAcılar arasında çıkan çatışmada beş EOKA tedhişçisi ele geçirilmiş, bir tanesi öldürülmüştür.

13 ŞUBAT 1957

Prof. Nihat Erim’in Kıbrıs’a Dair Beyanati

New York- Prof. Erim New York Times gazetesine gönderdiği mektubunda Türkiye’nin Kıbrıs meselesi ile olan bağlarını ve bu meseledeki Türk görüşünün temel noktalarını açıklamıştır.”Türkiye, Kıbrıs Türklerinin çaresizlik içinde yurtlarını terk etmelerine sebep olacak bir formülün tatbikini önlemeye çalışmaktadır.Kısaca, kendi mukadderatını tayin hakkının Türklere de tanınması gayet tabidir” diyen Prof. Erim, Adanın Türkiye bakımından önemini şöyle belirtmiştir:

Askeri bakımdan, Kıbrıs’ı elinde bulunduran memleketin, Türkiye’nin emniyeti üzerinde birinci derecede tesir icra edebileceği aşikardır.Binaenaleyh Kıbrıs, ne Türkiye’ye muhalif bir devletin ve ne de dost olmakla beraber (Yunanistan gibi) bir harp halinde Adayı müdafaaya muktedir olmayan bir devletin idaresine terk edilmelidir.Her iki halde de Türkiye’nin emniyeti tehlikeye düşmüş olur.

Meselenin çözüm metodu olarak üçlü görüşmeleri savunan Erim, bu konuda şöyle demiştir:

Türkiye, başlangıçtan beri bu davanın her türlü tedhiş metotlarından vazgeçilerek, alakalı devletler arasında müzakereler yolu ile halli fikrini desteklemiştir.

Kızıl Papazın Resmi Bulunan Yunan Pulları

Sunday Time muhabirinin bildirdiğine göre Yunan Hükümeti Kızıl Papaz Makarios’a atfen “Enosis” pulunu çıkarmak üzeredir. Beş puldan ibaret olan bu seride Makarios’un resmi bulunmaktadır. Pulların üstünde İngiliz Başbakanı Churchill’in 1907 yılında o zamanlar Müstemlekeler Bakanı iken söylemiş olduğu sözlerin bir kısmı şöyle yazılmıştır:

Yunan asıllı Kıbrıs halkı tam bir birlik halinde, anavatanları telakki edilebilecek memleketle, ideal ve samimi münasebetler muhafaza etme ve onlara şefkat beslemeyi dikkate almalıdır kanaatindeyim.

Churchill’in söylediği bu sözün devamı Ada’daki Müslüman Türklerle ilgilidir ve Kıbrıslı Müslüman halkın düşüncelerine Britanya Kraliyet hükümetinin aynı derecede bağlılıkla saygı göstermekte olduğunu ilave etmektedir.

15 ŞUBAT 1957

(BİRLEŞMİŞ MİLLETLER GENEL KURULUNDA) Kıbrıs Meselesi Pazartesi Günü Müzakere Edilecek

Kıbrıs meselesinin BM Genel Kurulunda görüşmeleri 18 Şubatta başlayacaktır.

Atina’da Nümayişler

Atina- Şehir halkı İngilizlerin Kıbrıslılara Self determinasyon hakkını vermeyi reddetmelerine karşı sessiz bir protesto hareketine girişmişlerdir. Gösteri saatinde sokaklar tamamen boşaltılmıştır.

Birleşmiş Milletlerde

BM- Siyasi komite Cezayir meselesinden sonra Kıbrıs meselesini incelemeye başlayacaktır.

16 ŞUBAT 1957

Fatin Rüştü Zorlu’nun Beyanâtı

New York- Fatin Rüştü Zorlu MBS (Mutual Broadcasting System) radyolarına bir röportaj yapmıştır. Türk dış politikasının çeşitli konularını kapsayan bu röportajda, Zorlu'ya, Kıbrıs konusunda da sorular yöneltilmiştir. Adanın halihazır durumu hakkında ki soruya Fatin Rüştü Zorlu şu cevabı vermiştir:

Bugün adanın en mühim davası, hiç şüphesiz, orada sulh ve sükun içinde yaşamayı imkansız hale getiren ve mevcut iki cemaat arasında bir arada sulh içinde yaşamayı her gün biraz daha güçleştiren ve hariçten teşvik ve propaganda neşriyatının durdurulmasıdır.

Fatin Rüştü Zorlu New York'ta Lotus kulübünde Türk heyeti şerefine verilen ve birçok Amerikalı gazetecinin de bulunduğu bir ziyafette yaptığı konuşmada, Türk tezi konusunda şunları söylemiştir:

Türkiye, Kıbrıs'ın taksimi, Adanın dertlerine bir son vermek maksadıyla kabul etmiştir.Bu hal tarzı, Adada tedhişe son verilmesi, orada yaşayan 120.000 Türk'ün himayesi ve aynı zamanda Türkiye'nin güvenliği mülahazasına dayanmaktadır.

17 ŞUBAT 1957

(DÜNYA EFKARINI HEYECANA VERMEK İÇİN) Yunanlıların Başvurduğu Yeni ve Çirkin Tertipler

Radyo gazetesi, Yunanlıların BM'deki Kıbrıs görüşmelerini kendi lehlerine çevirmek için, Yunanistan basının Yunanistan'da yapılan gösterileri abartılı olarak verdiğini belirtmiştir.

A.A.'nın Bir Tavzihi

Kıbrıs meselesinin BM Siyasi Komisyonunda müzakeresi arifesinde, Atina ve diğer bazı Yunan şehirlerinde çok geniş çapta nümayişler yapıldığı ve karışıklıklar çıktığı ve bu arada Türkiye ve İngiltere sefaretlerine tecavüze geçildiği yolunda Atina menşeli heyecan verici muhtelif haberler matbuatımıza da intikal etmiştir.

Hakikatte bu nümayişlerin gayet cansız ve mahdut ölçüde kaldığı ve Türkiye Büyükelçiliği önünde herhangi bir nümayiş olmadığı, Atina'daki hususi muhabirimizin verdiği haberlerden anlaşıldığından, bu cihet muhterem matbuatımızın dikkatlerine tavzihen arz edilir.

18 ŞUBAT 1957

(BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SİYASİ KOMİSYONUNDA) Kıbrıs Mevzuu İle Alakalı Müzakere Bugün Başlıyor-Manşet

BM(New York)- BM Siyasi Komisyonu Kıbrıs konusu ile ilgili müzakerelere başlayacaktır.

19 ŞUBAT 1957

İngiliz ve Yunan Görüşü İle Karar Sureti Tasarıları

BM- BM Siyasi Komitesinde Kıbrıs meselesi görüşülürken ilk sözü Yunan Dışişleri Bakanı Averof almış ve 46 sayfa tutan uzun bir konuşma yapmıştır. Averof konuşmasında Kıbrıs halkına self determinasyon hakkının tanınması üzerine de ısrar etmiş ve bu hakkı ayrı ayrı iki cemaat için değil Kıbrıs Halkı için istemiştir. Averof ayrıca sonunda plebisite dayanması koşulu ile adada bağımsız bir devletin kurulmasının da mevzu bahis olabileceğini belirtmiş ve bu devletin beş sene müstakil olarak kalabileceğini belirtmiştir.

İngiltere'nin Kıbrıs'taki Üsler

Averof konuşmasında Kıbrıs'taki İngiliz üslerinde değinerek, İngiltere'nin Kıbrıs Adasını bir saldırganlık üssü olarak kullandığını, bu sebeple İngiltere'nin Adadan çekilerek buralardaki üslerini NATO'ya devretmesini istemiştir.

Yunan Dışişleri Bakanı konuşmasının Türkiye'yi ilgilendiren bölümünde öncelikle, kısa bir şekilde Türkiye ile Yunanistan arasındaki tarihi bağlara işaret etmiş ve Türkiye'nin Ada ile ilgisinin olmadığını uzun uzun ispatlamaya çalışmıştır. Burada üzerinde en fazla durduğu nokta, Türkiye'nin Lozan Antlaşması ile Kıbrıs üzerindeki haklarından feragat ettiği olmuştur.

Averof İngilizleri Tenkit Ediyor

Yunan Dışişleri Bakanı, Kıbrıs meselesinin ancak BM tarafından çözülebileceğini söyledikten sonra Türkiye ile Yunanistan arasındaki gerginlikten İngiltere'yi sorumlu tutmuş ve İngiltere'nin Kıbrıs'ta "Ayrır ki Hükmedesin" politikası takip ettiğini söylemiştir.

İngiliz Devlet Vekilinin Yaptığı Konuşma

Yunan Dışışleri Bakanından sonra İngilizlerin görüşlerini açıklamak için söz alan İngiliz delegesi Allan Noble konuşmasında, Yunanistan'ın, Lozan Antlaşmasında On iki hakkında rezerv koymasına karşılık, Kıbrıs hakkında hiçbir rezerv koymadığını hatırlatmış, meselenin kendi iç meselesi olduğunu ve dolayısıyla BM'nin bu işe müdahale edemeyeceğini söylemiştir.

Yunanistan'ın Tedhişçilere Yaptığı Yardımlar

Sözlerine Yunanistan'ın adadaki tedhişçilik tertibini ve kışkırtmalarını açıklamakla devam eden Noble, İngiltere'nin Adada barış ve düzeni sağlamak için her türlü çabayı harcadığını, fakat Yunanistan'ın kışkırtmalarından ötürü bütün çabaların sonuçsuz kaldığını, Radcliffe tasarısına Türkiye'nin gereken ilgiyi göstermesine rağmen, Yunanistan'ın, tasarının kendisine bildirilmesinden 24 saat bile geçmeden, incelemeksizin bunu reddettiğini, daha Radcliffe tasarısı açıklanmamış iken, Atina Radyosu'nun Kıbrıs Rumlarına yaptığı yayınlarda, mütemadiyen hazırlanan anayasayı reddetmelerini istediğini açıklamıştır. İngiliz delegesi, İngiltere'nin muhtariyet çalışma ve çabalarına devam edeceğini, bu muhtariyetin bir süre iyi bir şekilde işlemesi sağladıktan sonra, Ada'daki her iki cemaate de ayrı ayrı kaderlerini tayin etme hakkını tanıyacağını, fakat Ada'da tedhişçilik devam ettikçe hiçbir şeyin yapılamayacağını, bu sebeple BM'nin artık Yunanistan'ı tedhişçiliği durdurmaya davet etmesi gerektiğini bildirmiştir. Noble konuşmasının bir bölümünde “tedhişçilik kampanyasının” bilançosu hakkında şu rakamları vermiştir: 256 ölü, 599 yaralı. Ölüler arasında 119 sivil olmak üzere 131 Kıbrıslı Rum vardır. Bundan başka 85 asker, 16 sivil olmak üzere 101 İngiliz vatandaşı öldürülmüştür. Geri kalanların çoğunluğu 9 polis memuru olmak üzere Kıbrıslı Türklerdir.

İngiliz Delegatesinden sonra Selim Sarper söz almış ve oldukça uzun bir konuşma yapmıştır.

Yunan Karar Sureti Tasarısı

BM Genel Kurulu, Kıbrıs Meselesini inceledikten sonra, Kıbrıs halkının, BM anayasasının gayeleri ve prensiplerine uygun olarak self determinasyon hakkının bulunduğunu kabul ederek, Kıbrıs'taki durumun vahim surette bozulduğunu, Ada'da hürriyet ve sulh şartlarının teessürünün, yalnız Kıbrıs halkı için hayati mahiyet arz etmekle kalmayıp aynı zamanda doğu Akdeniz bölgesindeki bütün milletleri alakadar

etmekte olduğunu, bu meselenin hakkaniyet üzere bir hal suretine raptedilmesinin bu bölgede sulh ve istikrara yardım edeceğini, nazara dikkate alarak Kıbrıs halkına, self determinasyon haklarının tatbiki suretiyle kendi istikballerini kendilerinin tayin etmesi imkanının verilmesini temenni eder.

İngiltere'nin Teklifi

Devletlerin birbiriyle iyi komşu olarak yaşamalarının, diğer devletlerin dahili işlerine müdahaleden içtinap etmelerinin BM anayasasının icabı olduğunu nazarı dikkate alarak, Büyük Britanya ve Kuzey İzlanda Birleşik Krallığı Hükümetinin, uzun zamanlan beri Kıbrıs'taki tedhiş teşkilatlarının Yunanistan'dan silah, mühimmat ve para şeklinde yardım gördüğüne dair vaki şikayetlerini ve Birleşik Krallık Hükümetinin müteaddit müracaatlarına rağmen Atina Radyosunun Kıbrıs'a, ihtilal ve şiddet hareketlerine teşvikler ihtiva etmek suretiyle muntazaman hususi programlar yaydığını kaydederek, Yunanistan'dan Kıbrıs'taki tedhişçiliğe yapılmakta olan destek ve teşvikleri önlemesi için fiili tedbirler alınmasını Yunan Hükümetinden talep eder.

(BİRLEŞMİŞ MİLLETLERDE KIBRIS MESELESİNİN GÖRÜŞÜLMESİNE BAŞLANDI) Selim Sarper Türk Tezini Açıkladı-Manşet

BM(New York)- İngiliz Delegesinden sonra Selim Sarper söz almıştır. Sarper önce Türkiye'nin Ada ile ilgisini belirtmiş ve ondan sonra self determinasyon prensibinin Yunanistan'ın istediği şekilde uygulanmasının Ada'nın Yunanistan'a ilhakı amacını güttüğünü söylemiş ve Adanın Yunanistan'a ilhakı halinde Yunanistan'ın Kıbrıs Türklerine vermek istediği garantiler dolayısıyla sözü Yunanistan'ın Türk düşmanlığına ve Yunan basın, radyosu ve okullarında Türk Milletine ve Kıbrıs Türklerine karşı açılan nefret ve iftira kampanyası konusuna getirerek "Türlere karşı nefret uyandırmak ve bu hissiyatı idame etmek maksadı ile, gerek kendi amme efkarını, gerek dünya efkarını zehirlemeye gayret eden bu şahıslar, 100 bin Türk'ün daha kendi idarelerine bırakılması iddiasını ileri süren şahıslardır" demiş ve birçok gazetelerden, bu arada bazı Yunan bakanlarının sahibi bulunduğu gazetelerden, Türkiye'ye ağır kelimelerle meydan okuyan ve savaşı tehdit eden cümleler okumuştur.

Tedhişçilik konusunda da Selim Sarper şunları söylemiştir:

Şikayetçi olan biziz.Biz tedhiş hareketlerini takbih ediyoruz.Yunanistan'ın haksız olarak yarattığı ve meşru hiçbir mesnede dayanmaksızın idame ettirdiği, Kıbrıs hakkındaki iddiaları vesilesiyle Türkiye'ye karşı giriştiği tezlil edici kin ve nefret kampanyasından şikayetçiyiz.Yunanistan'ın, dünyanın sulh ve sükuna her zamandan çok ihtiyacı olduğu bir zamanda, manevi ve ahdi vecibeleriyle tezat teşkil eden bir hattı hareket intihap etmesini şikayete değer bulmaktayız.

Bütün memleketler için olduğu kadar bizim için de mukaddes olan self determinasyon prensibini suiistimal teşebbüsü ile karşı karşıyayız. Buna müsaade edilmemelidir.

Sarper, Türkiye'nin muhtariyet idaresi hakkındaki rezervlerini ve endişelerini de şöyle belirtmiştir.

Biz idari muhtariyetin Enosisi için ilk merhale ve Adanın Türk halkını hakimiyet altına almak yolunda bir manevra olarak kullanılmasına muhalefet ettik.Şimdiye kadar söylediklerimize uygun olarak bir defa daha, tedhişçilik devam ettiği müddetçe ve adadaki bazı anasır her halükarda Enosisi tahakkuk ettirmeye çalıştıkça, idari muhtariyetin Adada tatbik edilemeyeceğini tebarüz ettirmek isteriz.

Taksim Tezi Hakkında da Selim Sarper şöyle demiştir:

Kanaatimizce, İngiltere Hükümetinin yaptığı beyanattaki şartlar altında, vakti gelince, tatbik edilecek olan self-determinasyon, umumi adalet ve müsavat prensipleriyle olduğu kadar, Kıbrıs'ın imkan kabul etmez hususiyetleri bakımından da Birleşmiş Milletler anayasasındaki prensiplerle tam mutabakat halindedir.

Sonunda da BM'nin alması gereken kararın unsurlarını da Sarper şöyle belirtmiştir:

Bu şartlar altında Genel Kurul, Birleşmiş Milletler anayasasının tayin ettiği salahiyet dahilinde, adalet ve müsavat prensiplerine uygun olarak, bu meseleye, aşağıdaki şekilde hareket etmek suretiyle, çok faydalı bir yardımda bulunmuş olur kanaatindeyiz:

- 1. Kıbrıs'ta tedhişçiliği desteklemekten vazgeçmesini Yunanistan'dan istemek,*
- 2. Kıbrıs meselesinin muslihane ve süratle halledilmesi maksadıyla, alakalı tarafları tekrar müzakerelere girmeye teşvik etmek ancak bu müzakerelerle elde*

edilebilecek kesin bir hal şeklinin Genel Kurul tarafından formüle edilmesinden kaçınmak.

**(Amerikan Radyoları Şebekesinde Yayınlanan Mühim Mülakat)
Başvekilimiz Kıbrıs Ve Ortadoğu Mevzuunda Konuştu**

Başbakan Adnan Menderes Mutual Broadcasting System (M.B.S.) Amerikan Radyoları Şebekesi haber yorumcusu Henry Gladstone’la bir görüşme yapmıştır. Görüşmede Gladstone’un “Kıbrıs meselesi nasıl halledilebilir?” sorusuna, Yunanistan’ın tedhişçiliği tertip ve tahrik ettiğini ve bununla Türk Kamuoyu üzerinde tepki yarattığını söylemekle cevabına başlamış ve şöyle demiştir:

Herkes biliyor ki, tedhişçilerin elindeki silahlar Yunan Hükümeti tarafından gönderiliyor. Meselenin en şayanı teessür ve üzerinde ibretle durulması lazım gelen tarafı budur. Bu, milletlerarası hayatta ve bilhassa NATO camiası içinde hakiki bir skandal olarak telakki edilmek lazım gelir. Kıbrıslı Türklerin maruz kaldığı bu hunharca hareketler, şüphesiz ki, Türk milletinin infialine mucip olmakta ve devam etmesi halinde Türkiye ile Yunanistan arasındaki münasebetlerin salah bulması ümitlerinin tahakkukunu imkansız kılmaktadır. Halbuki Türkiye ile Yunanistan arasında, hakiki dostluk ve sıkı teşriki mesai münasebetlerinin teessürü Türkiye bakımından büyük bir fayda ifade etmesine mukabil, Yunanistan için kati bir zaruret olmak iktiza eder. Kıbrıs meselesi, bir yandan Türkiye’nin emniyeti diğer yandan da Kıbrıs’taki kardeşlerimizin haklarının korunması meselesidir.

Başbakan, daha sonra meselenin hal çaresi olarak da şöyle demiştir:

Self determinasyon prensibinin her iki cemaate istedikleri idare altında yaşamak hakkının tanınması sureti ile, aynı şartlar altında tatbikinin, yalnız Adanın vaziyetinin tayini için değil, aynı zamanda Yunanlılarla çok nazik bir safhaya girmiş olan münasebetlerimizin iyileşmesi gibi çok mesut telakki edebileceğimiz ümidin de tahakkukuna yol açmış olacağına kaniiz.

20 ŞUBAT 1957

BM Siyasi Komisyonu Kıbrıs Meselesini Müzakereye Devam Etti, Avustralya Delegesi Dedi ki: “Kıbrıs, Ancak Türkiye’nin Bir Parçasıdır.”-Manşet

Siyasi komisyonun bugünkü toplantısında Yunan Dışişleri Bakanı Averof Türk ve İngiliz görüşlerine cevap vermiş özellikle tedhişçilik konusundaki iddiaların

gerçekleri yansıtmadığını belirtmiş ve taksim tezine kesinlikle karşı olduklarını söylemiştir.

Yunan Dışişleri Bakanı İngiltere'nin Yunanistan'ı suçlayan karar tasarısı teklifine karşı ikinci bir karar tasarısı teklifi yaparak, bunda, Kıbrıs'taki tedhişçilik meselesinin incelenmesi için yedi devletten oluşturulacak bir komitenin kurulması ve bu komitenin Kıbrıs'ta yapacağı incelemelerin sonuçlarını BM bildirmesini teklif etmiştir.

Yunan delegesinden sonra Avustralya ve Seylan delegeleri söz alarak Türk ve İngiliz görüşlerini destekleyici konuşmalar yapmışlardır.

Öğleden Sonraki Celse ve İngiliz Delegatesinin Daveti

BM- Öğleden sonraki celsesinde ilk olarak İngiliz Devlet Bakanı Allan Noble bir konuşma yapmış daha sonra Kanada delegesi ve Yugoslav delegesi konu hakkında görüşlerini açıklamışlardır. Öğleden sonra son olarak Averof konuşmuş ve görüşmelere yarın devam edilmesi kararı alınmıştır.

Zorlu'nun Temasları

New York- Fatin Rüştü Zorlu Amerika'nın ileri gelen işadamları ve büyükelçilerin katıldığı bir toplantıda Türkiye'nin Kıbrıs hakkındaki görüşlerini açıklamıştır.

Siyasi Komisyonun Nuri Birgi'nin Basın Konferansı

Washington- Muharrem Nuri Birgi yaptığı basın toplantısında, “Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs Meselesine bir hal çaresi bulması için müsait bir yer olduğunu sanmıyoruz” demiş. Türk Hükümetinin, Kıbrıs halkının her bir camiası için self determinasyon prensibine taraftar olduğunu söylemiş, NATO'nun bu işte hakemlik yapmasında konusunda da, Türkiye'nin bu formüle, esas itibarı ile muhalif olmadığını bildirmiştir.

B.Milletlerden İntibalar

New York- Selim Sarper'in konuşması 145 dakika sürmüştür. Dinleyicilere ayrılmış bölümdeki Yunanlılar Sarper'in konuşması sırasında iki defa protesto eylemi yapmaya çalışmışlar fakat polis olaya müdahale etmiştir.

Sarper'in konuşmasında Türk tezi çok iyi karşılanmıştır.

21 ŞUBAT 1957

(Birleşmiş Milletle Siyasi Komisyonunda) Kıbrıs Mevzuu İle İlgili Müzakereler

BM(New York)- Kıbrıs meselesini müzakere etmekte olan BM Genel Kurul Siyasi Komisyonunun bugünkü celsesinde ilk olarak ABD delegesi Büyükelçi James Wantsworth söz almış ve hükümetin mesele hakkındaki görüşünü şu şekilde belirtmiştir:

Geçen yıl süresince Birleşmiş Amerika, ilgili taraflar arasındaki müzakereleri kolaylaştırmak için, maalesef hiçbir başarı elde etmeksizin her fırsattan faydalanmaya çalışmıştır. Bununla beraber Birleşik Amerika, tatmin edici bir çözüm yolunun, müzakereler yolu ile bir uzlaşmaya varmak hususunda tarafların azmine bağlı olduğuna inanmakta devam etmektedir. Birleşmiş Milletler Antlaşması, anlaşmazlıkların doğrudan doğruya müzakereler yolu ile çözümünü sarıh olarak derpiş etmiş bulunmaktadır. Birleşik Amerika Kıbrıs Meselesinde de, ilgili tarafların Birleşmiş Milletler Teşkilatı dışında bir çözüm aramaya devam etmeleri gerektiğine inanmaktadır.

Öğleden önce ABD delegesinden sonra Romanya ve Yeni Zelanda delegeleri söz alarak konuşmuş ve son olarak Irak Delegesi Fadıl Cemali söz alarak konuşmasında, Kıbrıs'a bağımsızlık verilmesini, bu bağımsız Kıbrıs'ın iki meclisli bir parlamentosu olmasını ve Senatoda Türklerin ve Rumların eşit sayıda temsilciye sahip olmasını, azınlıkta olan cemaatin menfaatleri aleyhine hiçbir kanun çıkarılmaması prensibinin kabulünü, Kıbrıs'ta Türk ve Rum kantonları teşkilini ve bu kantonlara idari muhtariyet verilmesini, bağımsız Kıbrıs'ın NATO ve Bağdat Paktı savunma sistemlerine dahil olmasını teklif etmiştir.

Gece Toplantısı

Siyasi Komisyon Kıbrıs meselesini müzakere etmek için akşam tekrar toplanmış ve ilk olarak Suriye delegesi konuştuğundan sonra sıra ile Fransız, Pakistan ve son olarak da Afganistan delegesi konu hakkındaki görüşlerini sunmuşlardır.

Yunanistan'ın Kıbrıs'ta Yaptığı Tahriklere Dair Açıklanan Vesikalar

BM(New York)- İngiltere Yunanistan'ın Kıbrıs'ta tedhişçiliği nasıl tertip ve idare ettiğini gösteren belgeleri BM delegelerine dağıtmıştır. 19 sayfa tutan bu

belgelerde tedhişçilerin lideri Albay Grivas'ın hatıralarından; Yunanistan'ın yardımlarını gösteren kısımlar, Yunanistan tarafından mali ve maddi yardımlara ait bilgiler, Atina radyosunun yaptığı yardımlar yer almaktadır.

22 ŞUBAT 1957

Yunanlılar NATO'da Ayrılma Tehdidi Savuruyor

BM(New York)- BM Siyasi Komisyonunda bugüne kadar Yugoslavya, Romanya ve Suriye hariç meselenin BM'de değil üç ülke arasında konuşulması fikri ileri sürülmüştür.

Delegelerin Konuşmaları

BM(New York)- BM Genel Kurulu Siyasi Komisyonu Kıbrıs meselesi hakkındaki görüşmelerinin öğleden önceki toplantısında ilk sözü İngiliz Delegesi Allan Noble söz almış ve sırası ile Belçika, Mısır, Bolivya, Sudan, İrlanda, Avusturya, Portekiz delegeleri söz alarak mesele hakkında görüşlerini açıklamışlar ve son olarak Yunan delegesi, Averof, söz almış ve İngiliz delegesinin konuşmasına cevap verdikten sonra görüşmelere akşam devam edilmek üzere ara verilmiştir.

Türk Heyetinin Temasları

Kıbrıs ile ilgili müzakerelerde bulunmak üzere New York'ta bulunan Türk Heyeti 80 ülkenin temsilcileri ile görüşmeler yapmışlar ve BM'nin Türkiye'nin Kıbrıs'la ilgisini belirten bir karar suretini kabul etmesi lüzumun hatırlatmışlardır.

Tayland'ın Görüşü

Öğleden sonra yapılan toplantıda ilk sözü Tayland delegesi almış daha sonra Milliyetçi Çin, Sovyetler Birliği, Venezüella, Ürdün ve Yunan delegesi konuşmuştur.

Panama'nın Tasarısı

Siyasi Komisyonun bugünkü toplantısında Panama delegesi, beş devletten kurulu bir komitenin Kıbrıs'ta incelemeler yaparak vardığı sonuçlara göre, meselenin halli için bulacağı çözüm yolunu BM Genel Kurulunun gelecek toplantısında bir rapor halinde sunmasını isteyen bir karar tasarısı sunmuştur.

23 ŞUBAT 1957

Kıbrıs Meselesi Dün Karara Bağlandı-Manşet

Siyasi Komisyonun bugünkü celsesinde ilk olarak Türkiye delegesi Selim Sarper söz almış ve şöyle demiştir:

Türkiye Yunanistan'la sıkı bir dost ve müttefik olmak arzusundadır ve bu gayeye ulaşmak için gayret sarf edilmesine ehemmiyet vermektedir. Ancak bu arzuya rağmen, Kıbrıs'ın Yunanistan'ın bir parçası olması suretiyle emniyetinin tehlikeye atılması Türkiye'den istenemez.

Siyasi Komisyonda Selim Sarper'den sonra Averof söz istemiş ve aralarında karşılıklı cevaplaşmalar olmuştur.

Karar Suretinin Müzakereleri

Bu cevaplaşmalardan sonra, Kıbrıs meselesi hakkında siyasi komisyona sunulmuş olan dört karar tasarısı müzakerelerine geçilmiş, oylama yapılmadan yapılan konuşmalarda bu karar suretlerinin hiçbirisi çoğunluğun desteğini kazanamamıştır.

Hint Delegesi Konuşuyor

Bunun üzerine Hindistan delegesi Krişna Menon söz almış ve aşağıdaki yeni bir karar tasarısını teklif etmiştir:

Kıbrıs meselesini tetkik eden Genel Kurul, Bu meselenin hallinin bir barış ve ifade serbestisi havasının mevcudiyetini gerektirdiği kanaatine vararak, Birleş Milletler anayasası prensiplerine uygun bir tarzda barışçı, demokratik ve adilane bir hal çaresi bulacağı arzusunu ve bu maksatla tekrar müzakerelere başlanacağı ümidini izhar eder.(Uzlaşma Karar Sureti)

Bunu müteakip başkan, sonuncu olarak sunulmuş olmasına rağmen, önce Hint karar tasarısını oya konulmasını teklif etmiş ve bu teklif çoğunlukla kabul edilmiştir. Sonuçta Hindistan'ın ilgili tarafların müzakerelere devam etmelerini tavsiye eden karar sureti 2 çekimsere karşı 76 oyla kabul edilmiştir. Çekimser kalanlar Yunanistan ve Türkiye'dir. Bu durum karşısında İngiliz, Yunanistan ve Panama delegasyonları sundukları karar tasarılarını geri çekmişlerdir.

Selanik'te Nümayişler

Atina- Selanik'te, Amerika'nın Kıbrıs müzakereleri sırasında takip ettiği siyaset protesto edilmiştir.

24 ŞUBAT 1957

(Birleşmiş Milletler Çevrelerinde) Kıbrıs'a Dair Karar Türkiye'nin Zaferi Telakki Ediliyor

New York- BM Siyasi Komisyonunda, Hindistan teklifinin kabulü ile müzakereler sona ermiş, bu Türkiye'nin zaferi olarak nitelendirilmiştir. Fatin Rüştü Zorlu müzakereleri müteakip yaptığı açıklamada, “bir hal çaresinin aranması vazifesi İngiltere'ye terettüp etmektedir” demiştir.

İngiliz Delegatesinin İzahı

BM- İngiliz delegesine göre kabul edilen karar sureti üç noktayı belirtmektedir:

1. Karar sureti, bir sulh ve sükun havasının lüzumunu gerektirir,
2. Karar suretinde üç hükümetin müzakereye girmeleri lüzumu belirtilmiştir,
3. Karar suretinde meselenin esas itibariyle ilgili ülkeler arasında halli lüzumu ortaya konmuş bulunmaktadır.

Yunan Hükümeti İtimat İsteyecek

Atina- Resmi olarak açıklandığına göre Yunan Hükümeti Kıbrıs meselesinde takip ettiği politika üzerine 5 Mart günü meclisten güven oyu isteyecektir.

Kıbrıs Meselesi

Bir önceki gün Siyasi Komisyonunda yapılan karar tasarısı ile ilgili yapılan oylamada çekimser oy kullananlar Türkiye ve Yunanistan gösterilmiştir. Anadolu Ajansı tarafından yayınlanan düzeltmede, çekimser oy kullananların Afganistan ve Panama olduğu belirtilmiştir.

25 ŞUBAT 1957

Birleşmiş Milletler Türkiye'nin Kıbrıs'la Alakasını Teslim Etmiştir

Radyo Gazetesi, Hindistan karar tasarısının Siyasi Komisyonunda kabulü üzerine yapmış olduğu yayında şöyle demiştir:

Hindistan projesinin ittifaka yakın bir ekseriyetle kabul edilmesinin manası şudur:

Genel Kurul azasının büyük bir ekseriyeti, Kıbrıs meselesiyle Birleşmiş Milletlerin değil, alakalı tarafların meşgul olması lazım geldiği kanaatini izhar etmiş, bunun aksini düşünen ekalliyet ise, bu taleplerin kabul edilemeyeceğini anlayarak, ekseriyetin önünde münasip surette boyun eğmek zaruretini hissetmiştir.

Radyo gazetesi ayrıca tedhişçilik konusunda da “Gene müzakereler sırasında açıkça tezahür eden bir cihet de, bu itilafta muslihane olmayan çarelerin asla tecviz edilemeyeceğidir” demiştir.

26 ŞUBAT 1957

Mecliste Bütçe Görüşmeleri

Ankara- TBMM’de Dışişleri Bakanlığının bütçesinin görüşülmesine başlanınca ilk sözü Dışişleri Bakan Vekili Ethem Menderes almış ve dış politika açıklamalarına Kıbrıs ile başlamış ve tedhişçilik meselesi ile ilgili şu sözleri söylemiştir:

Kıbrıs’taki kardeşlerimizin, zaman zaman, hayatlarına da kastedilmesi şeklinde tecelli eden adadaki tedhiş hareketlerinin devamı halinde, Yunanistan ile aramızdaki münasebetlerin salah bulunması ümitlerinin azalacağını ve hatta imkansız hale geleceğini kabul etmek icap eder.

Ethem Menderes, BM’nin Kıbrıs hakkında almış olduğu karar hakkında da şunları söylemiştir:

Biz, Kıbrıs meselesinin Birleşmiş Milletlerde alenen görüşülmesi neticesinde Yunan propagandasının tahriif gayretlerine bir set çekilmiş ve bu meseledeki haklı görüşümüzün bütün dünyaya duyurulmuş olmasından memnunuz....Bunun manası bizce şudur: Evvele her türlü müzakerenin şartı olarak Adada tedhişçiliğin sona ermesi lazımdır.Birleşmiş Milletler, meselenin taraflar arasında müzakere yolu ile adilane bir hal suretine bağlanması ümidini izhar etmektedir.Bunun manası da, hem doğrudan doğruya Enosis’in hem de self determinasyon kisvesi altında Adanın Yunanistan’a ilhakını istihdaf eden Yunan teklifinin reddi demektir.Aynı zamanda meselenin ancak Birleşmiş Milletler dışında, taraflar arasında müzakere yolu ile halledilebileceği ümidinin de ifadesidir.Biz bütün bunları her zaman müdafaa etmiştik.

Bizim için şayanı memnuniyet olan diğer ve mühim bir cihet, bu meseledeki haklı görüşümüzün, uzak veya yakın, bütün dünya memleketleri tarafından geniş mikyasta benimsenmiş olmasıdır. Ancak ümit ederiz ki, Yunan Hükümeti, dünya efkarının izhar ettiği temayüle uyararak, bu meselede makul ve mutedil bir hattı hareket takip etmeye başlasın.

Bütçe görüşmelerinde DP Meclis Grubu adına konuşan Kastamonu Milletvekili Basri Aktaş'ta taksim tezinin kabul edilmesi dolayısıyla, "Diplomaside maharet, değişik siperlerde aynı neticeyi istihsal için savaş verebilmektir" demiştir.

Hürriyet Partisi adına Kıbrıs meselesine Fethi Çelikbaş değinmiş, BM kararını sadece söylemiş, ve esas itibariyle Hükümetin Kıbrıs politikasında devamlı iniş ve çıkışlar yaptığını belirtmiştir.

28 ŞUBAT 1957

(Kıbrıs Heyetimiz Dün Ankara'ya Advet Etti) Zorlu Kıbrıs Görüşmelerinin Safahatına Dair İzahat Verdi

BM müzakerelerinden dönen Fatin Rüştü Zorlu Yeşilköy havaalanında basın mensupları ile yaptığı konuşmada "Şurasını belirteyim ki, bu işin Türkiyesiz hallolmayacağını, Adadaki Türk cemaatine eşit hak tanınmasını ve Türkiye'nin emniyeti sağlanmadan hiçbir hal şekli elde edilemeyeceğini artık herkes anlamış bulunmaktadır" demiş ve müzakereler hakkında şöyle söylemiştir:

Yunanistan ilhaktan, yani Enosis'ten vazgeçti. Çünkü konuşan delegeler Enosisi meselesine çok hücum ettiler. Yalnız Yunanistan'ın samimi olarak bu ilhaktan vazgeçmiş olduğunu ancak şu ef'ali ile göreceğiz: Adadan el çekerse, radyoları ile propaganda yapmazsa, tedhişçiliği idare, teşvik ve teşkilatlandırmazsa ve gazeteleri biteviye Enosis diye yazmazlarsa...

Müzakereler Ne Zaman?

Müzakerelerin ne zaman başlayacağı hakkındaki soruya Fatin Rüştü Zorlu şöyle yanıt vermiştir:

Bence şimdi en ehemmiyetli nokta, adada tedhişçiliğin durdurulup durdurulmayacağı, bunun hariçten teşvik edilmesinden vazgeçilip vazgeçilmeyeceğinin tetkikidir. Çünkü bu mütekaidim bir meseledir. Her şeyden evvel

adadaki tedhişçiliğin kalkması lazımdır.Tedhişçilik devam etmektedir.İki cemaatin arası her gün biraz daha açılmaktadır.Yunanistan'dan silah sevkiyatı devam edip dururken, müzakerelerden bahsetmek çok erkendir.

Müzakerelerin Havası

Fatin Rüştü Zorlu, konuşmasını şöyle bitirmiştir:

Birleşmiş Milletlerdeki müzakerelerden memnunuz.Muhakkak ki, Türk-Yunan dostluğu Kıbrıs üzerinde imtihan geçirmektedir.Yunanistan'ın bu imtihanda muvaffak olabilmesi için, Türkiye'nin Kıbrıs'la olan hayati alakasını görüp anlaması lazımdır.

Kıbrıs'ta Tedhişler

Lefkoşe- Limasol'da İngiliz cipine atılan bomba sonucunda üç İngiliz askeri yaralanmıştır.

1 MART 1957

Kıbrıs'ın Türkiye İçin Ehemmiyeti

The Evening Star isimli Amerika'da yayımlanan bir gazetede, Kıbrıs'ın Türkiye için olduğu kadar, komünizm tehlikesine karşı Amerika içinde önemli olduğunu belirten bir yazı çıkmıştır.

2 MART 1957

Eokacılar Bir Türk Polisini Yaraladı

Lefkoşe- Sami Hulusi isminde 41 yaşındaki bir Türk polisi EOKA tedhiş teşkilatına mensup iki genç tarafından Paf'ta vurulmuştur. Olayda polis ağır şekilde yaralanmıştır.

3 MART 1957

EOKACI BİR ELEBAŞI DÜN ÖLDÜRÜLDÜ

Lefkoşe- EOKA'nın Başkomutan Yardımcısı sayılmakta olan Gregoris Aftentiu Lefkoşe'nin güneyinde güvenlik kuvvetleri ile tedhişçiler arasındaki 10 saat süren silahlı çatışmada ölü olarak ele geçirilmiştir. Olayda 4 tedhişçi de canlı olarak yakalanmıştır.

(Başlıksız)

Londra- Kıbrıs adası Valisi Sir John Harding Sunday Times gazetesinin muhabiri ile yaptığı röportajda, Makarios ve tedhişçilik konusunda İngiltere Hükümetinin durumunda bir değişiklik olmadığını ve Makarios ile müzakerelere girişilebilmesi için her şeyden önce “Başpapazın Kıbrıs’ta cereyan eden tedhişçiliği takbih etmesi lazımdır” dedi.

9 MART 1957

(NATO Avrupa Kuvvetleri Başkumandanının Basın Toplantısı)Norstad “Türk Ordusu NATO’da İmtisal Numunesidir” dedi

NATO Avrupa Müttefik Kuvvetleri Başkomutanı Orgeneral Norstad Ankara’da yaptığı basın toplantısında gazetecilerin Kıbrıs’ın NATO savunma sistemi bakımından stratejik değeri ve üç NATO üyesi arasında bu Ada dolayısıyla mevcut ihtilafın NATO savunma sistemi üzerinde etkisi olup olmadığına dair soruya Norstad Kıbrıs’ın siyasi bir mesele olduğunu, Ada’nın hava savunması bakımından stratejik bir önem arz ettiğini belirtmiştir.

14 MART 1957

İsmet İnönü’nün Beyanatı

CHP Genel Başkanı İsmet İnönü İzmir’e yaptığı seyahat dönüşünde Marmara Vapurunda Zafer gazetesi muhabiri ile çeşitli konularda yaptığı röportajda, muhabirin BM kararı hakkındaki sorusu üzerine şu cevabı vermiştir:

Kıbrıs meselesinde Birleşmiş Milletler kararının yakın ve nihai neticelerini tahmin edemeyiz. Meselenin tabiatında olan güçlükler karşısında, Türk Hükümetinin elde ettiği neticeler az görülmemelidir. Bugün elde edilmesi mümkün olan, elde edilmiş sayılmalıdır.

Kıbrıs’ta Bir Rum Tedhişçi Yakalandı

Lefkoşe- Başına para ödülü konan ve Mayıs 1956’dan beri aranmakta olan Kıbrıslı Rum Savas Peyrides gizlendiği mağarada yakalandı

Lefkoşe’de Bir Askeri Depo Yandı

Lefkoşe- Askeri bir depoda kimliği belirsiz kişiler tarafından yangın çıkarılmıştır. Bu ay aynı depoda çıkarılan ikinci yangındır.

15 MART 1957

Yunanistan'ın Kıbrıs Mevzuundaki Tezatlari

Yunan Hükümeti yeni bir propaganda aracı olarak üstünde Makarios'un resmi olan pulları bastırmıştır. Pulların alt kısmına Yunanca, İngilizce ve Fransızca olarak şu ibare yazılmıştır:

Yunan neslinden olan Kıbrıs halkının anavatana bağlanmalarını hararet ve iştirakle beklemeleri tabiidir.

16 MART 1957

Menderes'in Yerinde Bir Talebi-Manşet

İstanbul- Başbakan Adnan Menderes aylık yaptığı basın toplantısında, kısa bir konuşma yaptıktan sonra sözü Fatin Rüştü Zorlu'ya bırakmıştır. Fatin Rüştü Zorlu, sözlerine, Kıbrıs meselesinin tarihçesini yapmakla başlamış ve Radcliffe tasarısı ve taksim tezinin benimsenmesi konusunda şöyle demiştir:

ADADAKİ TÜRKLER

Yaşayış, adet, örf ve hars bakımından Rumlardan tamimiyle ayrı bir mahiyet gösteren bu Türkler hakkında adada basit bir ekseriyet-ekalliyet münasebeti bahis mevzuu olamazdı. Onlara ancak idarede eşit haklar verilebilirdi. Tıpkı bir federatif idare içinde olduğu gibi hareket edilmeliydi. Türkiye'nin bu talebi, Adanın beynelmilel statüsü bugünkü durumunu muhafaza ettiği müddete inhisar etmektedir.

Adanın beynelmilel statüsünde herhangi bir değişiklik mevzubahis olduğu takdirde ise Türkiye, Lennox Boyd'un ileri sürdüğü taksim teklifini, yani bir yandan 26 milyon Türk'ün emniyeti ve diğer taraftan da Adada Türk cemaatinin beka ve inkişafını temin edecek bir taksim teklifini sırf sulh ve müsalemetin gayesiyle bir fedakarlık olarak kabul etmişti.

DEĞİŞİK TEZ- DİĞER PRENSİPLER

Fatin Rüştü Zorlu, Yunanistan'ın BM'de izlediği taktiklerin içeriğini açıkladıktan , self determinasyon iddialarının samimiyetsizliğini ve bunun ilhak amacını güttüğünü ispatladıktan sonra, BM'de Türkiye'nin tutumunu şöyle belirtmiştir:

İşte bütün bu vaziyetleri nazarı itibara alarak, biz Birleşmiş Milletlerin önce asayişin iadesi için Yunanistan'a ihtarda bulunmasını ve sonra da işin müzakere ile halledilmesi için bir arzu izhar etmesini talep ettik. Birleşmiş Milletlerde kahir ekseriyet, Türkiye'nin ada ile alakasını kabul ediyor, muahedelerin mevcudiyetini dikkate alıyordu. Bu sebeple, umumi temayüle uygun düşen Hindistan teklifi kabul olundu. Bu karar sureti, Adada tedhişçiliğin ortadan kaldırılması, ihtilafın bertaraf edilmesi için başlanmış müzakerelere devam olunması arzusunu ileri sürmektedir.

BUGÜNKÜ VAZİYET

Meselenin bugünkü durumu ve bunun karşısında Türkiye'nin durumu hakkında Fatin Rüştü Zorlu şöyle demiştir:

Türkiye'nin vaziyeti sarihtir. Biz, ihtilafın muslihane şekilde hallini istiyoruz. İngiltere'de aynı arzudadır. Yunanistan ise, hem üçlü müzakereye yanaşmayacağını ileri sürüyor, hem de Adayı ilhak fikrinden vazgeçmediğini ilan ediyor.

Türkiye, Yunanistan'ın müzakere ve anlaşmadan kaçan bu tutumu karşısında haklarını müdafaya azimle devam edecektir. Üzerinde alakalı devletlerden Türkiye ile İngiltere'nin mutabık kaldığı ve Birleşmiş Milletler üyesi 76 devletin imzasını taşıyan Birleşmiş Milletler kararının tatbik olunmaması mesuliyeti doğrudan doğruya Yunanistan'a raci olacaktır.

YUNANLI BİR MEBUSUN SÖZLERİ

Kıbrıs meselesinin çözümünün zamana mı bırakılacağı yoksa Yunanistan hariç olmak üzere ikili görüşmeler yoluna mı gidileceği konusundaki bir soruya Fatin Rüştü Zorlu şu şekilde cevap vermiş ve konuşmasını bitirmiştir:

Her şeyden evvel Yunanistan'ın Adadaki tedhiş hareketlerini durdurması lazımdır. Bu yapılmadıkça müzakerelere girilmesi imkansızdır. Türkiye'de, İngiltere'de Yunanistan'ın Adadaki bu mütecaviz siyasetten şikayetçidir. Eğer bu yolda devam edilecek olursa, Yunanistan hakkında karar alınmasını Birleşmiş Milletlerden istemek mecburiyetinde kalacağımızdan şüphe yoktur. Birleşmiş Milletler kararına göre, evvelce, Adada sulh ve sükunun sağlanması lazımdır.

...Bugün Yunanlılar, tedhiş hareketlerini beslemekte devam ettiklerine, Adayı ilhak etmek arzularını tekrarladıklarına, Birleşmiş Milletlerdeki tutumlarının bir

tetikten ibaret olduğunu söylediklerine göre, eski vaziyet tamamen advet etmiş demektir.Türkiye'nin Kıbrıs politikasında ise hiçbir değişiklik yoktur.Türkiye, bu ihtilafın halli yolunda ileri sürdüğü taksim teklifini olduğu gibi muhafaza etmektedir.Bugünkü fiili durumu ve Yunanistan'ın hareketını büyük bir ehemmiyetle takip etmekteyiz.

21 MART 1957

Prof. Nihat Erim Kıbrıs'a Dair Bir Konferans Verdi

Ankara Hukuk Fakültesinin daveti üzerine, fakültenin konferans salonunda profesörler, doçentler, basın mensupları ve çok kalabalık bir halk kitlesi huzurunda “Kıbrıs Meselesinin Devletler Hukuku Bakımında İzahı” adlı bir konferans vermiştir. Konferansta BM'nin son kararını hukuki bakımdan tahlil ederek, kararda belirtilen demokratik ve adil bir formülün nasıl olması gerektiği hakkında şöyle demiştir:

Kıbrıs adasında iki ayrı millet parçasının yaşamakta olduğu vakıası göz önünde tutulunca, demokratik ve adil bir hal şeklinin nasıl olması gerekeceği kendiliğinden meydana çıkar.Herhalde, Türklerin, Türk halkının kendi arzu ve iradelerine rağmen, Enosisi yolunda veya başka bir suretle Yunanistan'ın sultanı altında zorla sokulmaları ne demokratik, ne de adil sayılabilir.

Yine kararda belirtilen BM anayasasına uygunluk konusunda ise, burada, anayasanın, kendi kendini idare etmeyen ülkelerin kendi kendini idare safhasına nasıl geçeceğini gösteren 73 ve 74 ncü maddelerin bahis konusu olduğunu söyleyen Prof. Nihat Erim, bu maddelerin Kıbrıs'a uygulanma şekli için de şöyle demiştir.

Eğer böyle bir ülkede birden ziyade halk “peoples” yaşıyorsa bunların arzularının hesaba katılmasını istiyor.Kıbrıs'taki durum işte budur.Orada iç içe iki ayrı halk, iki ayrı milletin parçaları yaşıyor.Aynı madde böyle bir ülkenin hususi şartlarını, halkların siyasi temayüllerini, seviyelerini, siyasi, iktisadi, içtimai terbiye sahalarında ilerletilmeleri imkanını, eşit muamele ve haksızlıklara karşı korunmalarını, kültürlerin riayet görmesini amirdir.

Prof. Nihat Erim sözlerini şöyle tamamlamıştır:

Kıbrıs meselesinde Türkiye, hakkı ve haklıyı müdafaa ettiği için ve bilhassa 26 milyon Türk'ün dünyadaki itibarı sayesinde bugüne kadar başarı kazanmıştır.Bundan sonra da öyle olmasına inandıracak pek çok sebep vardır.

NATO Kıbrıs İhtilafını Hal İçin Harekete Geçti

Paris- NATO Genel Sekreteri Lord Ismay, İngiltere’de müracaat ederek NATO Bakanlar Konseyi’nin 14 Aralık 1956’da almış olduğu ve üye devletlerin kendi aralarındaki anlaşmazlıkları kendi aralarında ve başka bir merciye gitmeden önce NATO çerçevesi içinde çözümlemeleri gerektiğini hatırlatarak, Kıbrıs meselesinde NATO’nun aracılığını teklif etmiştir. İngiltere bu teklifi kabul etmiştir. Bu teklif Türkiye ve Yunanistan’a da yapmıştır.

L.Boyd’un Beyanatı

Londra- NATO Genel Sekreteri Lord Ismay’in teklifini Avam Kamarasında açıklayan İngiliz Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd, Hükümetinin bu teklif kabul ettiğini bildirmiştir.

Bununla beraber Avam Kamarasındaki konuşmasında Makarios’un durumuna da değinen Lennox, İngiltere Hükümetinin, Makarios serbest bırakıldığı takdirde teşkilatın girişmiş olduğu tedhiş hareketlerini durduracağına dair, EOKA lideri tarafından ileri sürülmüş öneriyi dikkate aldığını, Makarios’un serbest bırakıldığı zaman kendisinden tekrar tedhişçiliği takbih etmesi konusunda talepte bulunacaklarını ve bu talep eğer gerçekleşirse Kıbrıs adası metropolitinin serbest bırakılacağını söylemiştir. Lennox ayrıca, Makarios’un serbest bırakılsa da Kıbrıs’a dönmesinin söz konusu olmadığını sözlerine eklemiştir.

29 MART 1957

(Makarios’un Serbest Bırakılması Üzerine) Hariciye Vekaleti Görüşünü Açıkladı

Dışişleri Bakanlığından öğrenildiğine göre Makarios’un bırakılmasının beklenmedik bir olay olmadığı bunun son günlerde verilen açıklamalardan ortaya çıktığını, esas itibariyle Makarios’un serbest bırakılıp bırakılmadığının önemi olmadığı önemli olanın tedhişçiliğin devam edip etmemesi olduğu belirtilmiş ve yapılan açıklamada şöyle denmiştir:

Makarios serbest bırakıldıktan sonra tedhişçiliğin duracağına muhakkak nazarı ile bakmak mümkün değildir. Çünkü, Makarios serbest bırakılması maksadı ile İngiltere Hükümetinin EOKA’cılarını tedhişçiliği durdurmağa davet etmek için yapmasını şart koştuğu beyanatı her ne kadar yapmışsa da bu uzun beyanatında

Makarios tedhişçiliğinin durdurulması bakımından kaçamaklı ve diğer hususlarda da tam manasıyla mugalatalı bir lisan kullanmıştır...tedhişçilik hareketini Türkiye Hükümeti büyük bir hassasiyet ve dikkatle takip edecektir. Şimdiden sonra devam ettiği takdirde, vaziyeti çok büyük bir vahamet arz etmiş telakki edecektir.

L. Boyd'un Beyanati

Lennox Boyd, Avam Kamarasında Kıbrıs meselesi ve Makarios'un serbest bırakılması hakkında bir konuşma yapmış ve kendisinin 20 Martta yapmış olduğu demeci hatırlatarak şöyle demiştir:

Başpiskopos Makaros şimdi bir beyanat yapmış bulunmaktadır. Her ne kadar İngiliz Hükümeti bu beyanati talep ettiği sarıh beyanat olarak telakki etmiyorsa da, bugünkü şartlar muvacehesinde Başpiskopos'un mevkufiyetinin devamına lüzum olmadığına kani bulunmaktadır...Şunu da ilave etmeliyim ki, Makarios'un yaptığı beyanatta benimsediği Yunan Hükümetinin Birleşmiş Milletler kararının tefsir tarzı İngiltere Hükümeti tarafından kabul edilemez.NATO'nun arabuluculuğu ile BM kararı arasında hiçbir mübayenet bulunmamaktadır.

Olağanüstü tedbirlerin kaldırılması meselesinde de, Lennox Boyd şöyle demiştir:

Nihayet şunu da tasrih etmeliyim ki, Kıbrıs'ta fevkalade hale son verilmesi mevzubahis olamaz. Fevkalade hal ahkâmının hafifletilmesi Kıbrıs Hükümetince uygun mütalaa edilince gereğine tevessül edilecektir.

Yine konuşmasında Lennox Boyd, EOKA Lideri Grivas Adayı terk etmek istediği takdirde, İngiltere'nin, "Kıbrıs'ta normal sükunetin süratle avdetini kolaylaştırmak maksadıyla" kendisine her türlü kolaylığı göstermeye hazır olduğunu da söylemiştir.

Makarios'un Beyanati

Makarios da Seyşel adalarında yaptığı açıklamasına şöyle başlamıştır:

Birleşmiş Milletler Antlaşmasının prensiplerine uygun olarak, Kıbrıs meselesine muslihane, demokratik ve adil bir hal çaresinin bulunmasını temin edecek müzakerelere yeniden başlanılmasını derpiş eden Birleşmiş Milletler kararı, meselenin nihai bir şekilde haline medar olabilecek bir başlangıç noktasıdır. Biz bu

kararı, Birleşmiş Milletlerin, İngiltere Hükümeti ile Kıbrıs halkı arasında iki taraflı müzakereler yapılmış hususundaki arzusunun bir ifadesi olarak anlamaktayız. Birleşmiş Milletler kararının ruhuna uygun olarak ve müzakeratın yeniden başlamasını kolaylaştırmak maksadıyla, EOKA teşkilatı, serbest bırakıldığım takdirde hareketını hemen talik etmeğe hazır olduğunu ilan etmiştir. Bu suretle Adada sulhun yeniden tesisini mümkün kılabilecek bir durum hasıl olmuş oluyor. Kıbrıs'ta sulhun tesisi hususundaki samimi arzumun neticesi olarak, gerek EOKA teşkilatına, gerek İngiltere Hükümetine hitap ediyorum. İngiltere Hükümetinin bir anlayış zihniyeti göstererek, aynı zamanda, halihazırda mevcut fevkalade tedbirlere son vermesi şartı ile, EOKA'dan her türlü hareketi durdurmasını talep ediyorum.

Makarios demecinin sonunda şöyle demiştir:

Şayet İngiltere Hükümeti benim gaybubetim esnasında müzakere edebileceği bir tek Kıbrıslı Rum bulabileceğini düşünmekte ise, şunu samimiyetle söyleyeyim ki, vaktini israf etmektedir.

31 MART 1957

Kıbrıs'ta EOKA'ya Karşı Harekata Devam Ediliyor

Lefkoşe- İngiliz kuvvetlerinin EOKA mensuplarına karşı Kıbrıs Adasının her yerinde başlattıkları hareket devam etmektedir.

EOKA Ayak Diriyor

Makarios serbest bırakılırsa tedhişi durduracağını ilan eden EOKA İngiltere Hükümetinin getirdiği af teklifine hala cevap vermemiştir.

Yunan Elçisi Londra'ya Avdet Ediyor

Londra- Makarios'un Seysel adasına sürülmesi üzerine Yunan hükümeti tarafından geri çekilen Yunan Büyükelçisi Vasilios Mostras'ın yarın gelip görevine başlayacağı belirtilmiştir.

Salisbury'nin İstifası Geniş Akisler Yaptı

İngilter Lordlar Kamarası Başkanı Lord Salisbury'in istifası Sir Anthony Eden'in üç ay önce çekilmesinin ardından Muhafazakar partide meydana gelen en önemli olaydır. Lord Salisbury Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhak hareketinin siyasi ve ruhani lideri olan Piskopos Makarios'un serbest bırakılmasını tasvip etmediğinden

dolayı hükümetten çekilmiştir. Lord Salisbury Başbakan MacMillan'a İstifa ile ilgili olarak verdiği mektupta şöyle demiştir:

Makarios, serbest bırakılması için ileri sürdüğümüz şarta uyarak EOKA'dan tedhiş hareketlerine kayıtsız şartsız son vermesini talep etmiş olsaydı, Hükümetin bu kararını ben de tamamıyla haklı bulurdum...Benim bildiğime göre, Makarios'un fikir değiştirdiğini, gösterecek hiçbir alamet mevcut değildir. Bir İngiliz vatandaşı olarak, Kıbrıs hariç, her istediğini ve İngiltere siyasetinin Orta şarkta birinci desteği olan Türkiye ile aramızdaki samimi ve güvenilir münasebetlere gitgide daha fazla zarar vererek tavizler elde etmeğe başlayacağını tahmin etmekteyim. Tarih belki de beni haksız çıkaracaktır. Böyle olmasını candan temenni ederim. Fakat kanaatim, makul telakki etmediğim ve mevsimsiz bulduğum bir tedbiri Meclise tavsiye etmeme manidir.

1 NİSAN 1957

Makarios'la Yapılacak Görüşmeler

Londra- Müstemlekeler Bakanlığından, Makarios'la yapılacak müzakerelere başlamak için hazırlıklara başlanıldığını, Makarios'un öncelikle Yunanistan'a daha sonra Londra'ya geçeceği ve müteakiben de görüşmelerin Nisan ayı sonun doğru yapılacağı bildirilmiştir.

Bu arada daha önce John Hardin ile Makarios arasında arabuluculuk görevi yapan İşçi Milletvekili Noel Baker'in Londra'daki Yunan Büyükelçisi ile temasa geçtiği belirtilmiştir.

Suriye Makarios'u Kabule Hazır

Şam- Suriye Devlet Bakanı Halid Azim, yaptığı açıklamada Kıbrıs'a girişi yasaklanan Makarios'u Suriye'nin kabul etmeye hazır olduğunu bildirmiştir.

Londra- Bir yıldan fazla Londra'dan ayrılmış olan Yunanistan'ın Londra Büyükelçisi Mostras Londra'ya gelmiştir.

3 NİSAN 1957

Makarios'un Beyanatı ve Anadolu Ajansının Notu

Mahe(Seychelles)- Başpiskopos Makarios Kıbrıs'ın geleceği hakkındaki konuşmaların ancak Kıbrıs halkını temsil eden kendisi ve İngiltere arasında

yapılabileceğini söylemiştir. Makarios self determinasyon prensibi uygulandığı takdirde, Türkiye'nin Kıbrıslı Türklerin menfaatlerini korumak isteyeceğini kabul ettiğini fakat Kıbrıs'ın siyasi geleceğini tayin etme hakkının sadece Kıbrıs halkına ait olduğunu belirtmiştir.

Anadolu Ajansının notu:

Dışarıdan idare edilen tedhişçilere ve onların başı olan Makarios'a, iyi niyetle bile olsa, tatbik edilmekte olan taviz politikasının bu kadar süratle ortaya çıkan menfi neticeleri, böyle bir politikaya devam edildiği takdirde, bunun, tedhişçileri, onların başındaki Makarios'u ve tedhişçiliği dışardan tertipleyen ve besleyenleri daha şımartmak ve kışkırtmaktan başka bir akıbet münce olmayacağını göstermektedir.

Bir elinde haç, diğerinde masum halkı katliam için tedarik edilmiş silah bulunan Makarios'un ne dini, ne milli bir reis olmadığında, sadece alelade bir tedhişçi ve sergerde olduğunda şüphe yoktur.

Kıbrıs'ta Rumlar Taşkınlıklarını Arttırdı

Lefkoşe- İngiltere Hükümetince Kıbrıs Başpiskoposu Makarios'un tahliyesine, Kıbrıs'taki EOKA tedhişçi liderlerinin Ada'dan serbestçe çıkmalarına müsaade edilmesi üzerine Kıbrıs Rumları taşkınlıklarda bulunmuş ve yer yer Türklere karşı tecavüze geçmişlerdir.

Kıbrıs Heyeti Dün Gece Geldi-(Fotoğraf altında)

Kıbrıs Türk Cemaati lideri Dr. Fazıl Küçük ve Faiz Kaymak Ankara'ya gelmişlerdir.

4 NİSAN 1957

(KIBRIS HEYETİNİN DÜNKÜ BASIN TOPLANTISI) Makarios, Bizce Bir Ruhani Reis Değil Fakat Tedhişçiliğin Başıdır

Kıbrıs Türktür Genel Başkanı Dr. Fazıl Küçük'te yaptığı basın toplantısında Makarios'un zamansız bırakılmasının doğuracağı kötü sonuçlara dikkat çekerek şöyle demiştir:

Makarios'un gayet isabetsiz olarak ve en tehlikeli şartlar altında serbest bırakılması EOKA'cılarının cesaretini arttırmıştır ve Türkler karşı kin ve husumet tezahürlerinin son derece artmasın sebebiyet vermiştir...Makarios'un tahliyesi

Yunanlılara tavizde bulunmanın, vaziyeti düzeltmek şöyle dursun, bilakis daha da vahamete sürükleyeceğini ispat etmiştir.Şunda hiç kimsenin şüphesi kalmasın ki, Yunanistan'ın ve oradan emir alan Kıbrıslı Rumların yegane gayeleri Enosisidir.

...Makarios bizce bir Ruhani reis değil doğrudan doğruya tedhişçiliğin başı ve Enosisin yani Yunanistan'a ilhakın ajanıdır...Kıbrıs'taki İngiliz idaresi aylardan beri Grivas'ı arıyor.Halbuki Makarios Grivas'ın ta kendisidir.

Dr. Fazıl Küçük konuşmasının sonunda Türkiye'ye olan güven duygusunu da şu sözlerle belirtmiştir.

...Kıbrıs davası sadece biz Kıbrıslıların değil bütün Türkiye'nin milli davasıdır.Ve bu davanın bizim hayat hakkımızı emniyet altına alıncaya kadar yürütülmesi hususunda Türk milleti azimli ve kararlıdır.

Amerika'nın Sesi Radyosunun Tefsircisi Diyor ki

İstanbul- Amerika'nın Sesi Radyosunun siyasi yorumcusu Quinc Have, yaptığı açıklamada İngilizlerin Kıbrıs meselesinde yanlış hareket ettiklerini belirterek özellikle şu noktaya dikkat çekmiştir:

Her şeyden önce adaya Komünist sızmasını önlemek göz önünde tutulmalıdır.Ada Yunanlıların idaresine terk edildiği takdirde, müteredit bir politikaları olan Yunanlıların adaya komünizm sızmasını önleyemeyecekleri aşikardır.

(Başlıksız)

Lefkoşe- Yılmaz Derviş adında 18 yaşında bir Türk genci, tabanca taşımak suçundan iki ay hapse mahkum olmuştur.

6 NİSAN 1957

Yunan Hükümetinin Durumu İyice Sarsıldı

Papazın ileri geri açıklamalar yapmasından dolayı Yunan Hükümetinin zor duruma düştüğü ve Makarios'un direktiflerine uymayan bir Yunan Hükümetinin iktidarda kalamayacağı belirtilmiştir.

Beş Kıbrıslı Rum Ölüme Mahkum Oldu

Beş Rum genci Şubat ayında İngiliz askerlerine ateş açmaktan dolayı Kıbrıs Askeri Mahkemesi tarafından ölüme mahkum edilmişlerdir.

7 NİSAN 1957

Kıbrıs'tan Bir Maarif Heyeti Şehrimize Geldi

İngiltere Büyükelçiliğinin davetlisi olarak, Kıbrıs Maarif Müdürü Tuahope, Kıbrıs Türk Okullarını Başmüfettişi Esad Zaim, Maarif Müdür Muavini Fuat Sami'den oluşan bir heyet Kıbrıs'taki Türk okulları ve Türkiye'deki Kıbrıslı öğrencilerin problemleri üzerinde görüşmelerde bulunmak üzere İstanbul'a gelmişlerdir.

8 NİSAN 1957

İngiltere Müdafaa Vekili Kıbrıs Adasına Gidiyor

Londra- İngiliz Savunma Bakanı Kıbrıs'ın İngiltere'nin savunma sisteminde oynayacağı rolü yerinde incelemek maksadıyla Ada'ya gidecektir.

Makarios Noel Baker İle Görüşecek

Atina- Makarios'un Atina'ya dönmeden önce Nairobi'de Noel Baker ile bir görüşme yapacağı belirtilmiştir.

10 NİSAN 1957

Kıbrıs Türk Heyeti Dün Başvekili Ziyaret Etti

Ankara'da bulunan Kıbrıs Heyeti Başbakan Adnan Menderes'i ziyaret etmişler ve bir buçuk saat görüşmüşlerdir. Görüşmeden sonra heyet tarafından yapılan açıklamada, Türk Hükümetinin göstermiş olduğu olgun davranışlardan ötürü memnuniyet belirtilmiştir.

Kıbrıs İçin NATO'nun yapacağı Arabuluculuk

Londra- İngiltere Yunanistan'a müracaat ederek NATO'nun Kıbrıs meselesinde arabuluculuk yapmak hususundaki teklifine karşı olan durumunu yeniden gözden geçirmesini istemiştir. İngiltere'de Dışişleri Devlet Bakanı David Ormsby-Gore Avam Kamarasında yaptığı açıklamada "Kıbrıs'ın iç idare şekli etrafında hiçbir yabancı devlet ile müzakereye girişmeyeceğiz" demiştir.

Makarios Madagaskar'da

Tananarive- Sürgünde bulunan Makarios, ONASİS'e ait Olimpie adlı petrol gemisiyle Madagaskar'ın büyük limanı Tamateye gelmiştir. Geceyi burada geçiren Makarios uçakla Madagaskar'ın merkezi Tananarive şehrine gitmiştir.

12 NİSAN 1957

EOKA'cular Kıbrıs Valisi Harding'i Tehdit Ediyor-Manşet

Lefkoşe- Tedhişçi EOKA teşkilatı dağıttığı bildiride, Vali Harding'in tedhişçileri yakalamak için girişilen harekatı durdurmadığı takdirde tekrar silaha sarılacağını bildirilmiştir.

Mostars'ın İstifası

Yunanistan'ın Londra Büyükelçisi Vasili Mostars Yunan Hükümetinin talebi üzerine istifa etmiştir.Güvenilir kaynaklardan elde edilen bilgiye göre, istifanın Yunan Hükümetinin Kıbrıs hakkında müzakerelere girişebilecek birinci derecede siyasi bir şahıs tayin etme arzusunda kaynaklandığı ilgili olduğu veya Monstas'ın İngiltere'ye karşı fazla dost bulan Makarios'un isteği ile değiştirildiği yönündedir.

Makarios'un Sözleri

Nairobi- Makarios yanında İşçi Partisi Milletvekili Noel Baker ile geldiği Nairobi'de yaptığı açıklamada Valinin Ada'daki olağanüstü hale son verip, Ada'ya dönmesine müsaade edilmesi halinde müzakerelere başlamaya hazır olacağını söylemiş ve şöyle demiştir:

Kıbrıs'ta İngiliz Hükümetinin olağanüstü tedbirleri hafif tertip gevşetmesi sulhun yeniden tesis etmesi için kafi değildir.Zira bu arada özel mahkemelerin idam kararları devam etmektedir.Valinin bundan böyle bu kararları infaz ettirmemesini samimiyetle temenni ederim.Buna rağmen idamlar devam edecek olursa kanaatimce İngiliz Hükümeti adaya sulh ve sükun getirecek yolu kapatmış olacaktır.Kıbrıs meselesine bir hal çaresi bulmanın yegane yolu İngilizlerle Kıbrıslılar arasında iki taraflı müzakerelerdir.

Kıbrıs'ta Kararlar

Lefkoşe- Emniyet makamlarına şüpheli şahısları mahkeme kararı olmadan nezaret altında bulundurma yetkisini veren olağanüstü kararnamenin Ada Valiliğince altı ay daha yürürlükte kalması kararlaştırılmıştır.

13 NİSAN 1957

(İNGİLTERE SÜRGÜN ETTİĞİ PAPA ZLA AYNI MASAYA MI OTURACAK?) Kıbrıs Müzakerelerine (Makarios'un İştirakine) Ait Cereyanlar-Manşet

Resmi çevrelerde oluşan kanaate göre, İngiltere şimdilik Makarios'la müzakereleri istememekle birlikte zamanı gelince Kıbrıs'ın temsilcisi olarak Markarios ile görüşmek niyetindedir.

Anthimos Basın Toplantısı Yaptı

Kıbrıs Başpiskopos Vekili Anthimos, Makarios'u karşılamak için Atina'ya gitmiş ve burada yaptığı basın toplantısında Makarios'dan Milli bir lider olarak bahseden Anthimos, BM'nin almış olduğu kararla ilgili olarak şöyle demiştir:

...Birleşmiş Milletlerin anlaşmazlığın halli yolundaki kararı gayet sarihtir. Müzakereler ancak İngiliz Hükümeti temsilcisiyle Ada halkının altında beşini teşkil eden Rum ahali arasında cereyan etmelidir ki, bunlarında mümessili, ruhani ve siyasi şefleri Makariostur.

Makarios'u Karşılama Töreni

Makarios'u karşılamak için Yunanistan'da hummalı bir çalışma başlamıştır. Papazın Atina'ya gelişini filme almak için bir film şirketiyle bile anlaşma yapılmıştır.

Yunan Hükümetine yakın çevreler Kıbrıs halkına kendi kendini idare hakkının tanınması halinde Kıbrıslılardan ezici bir çoğunluğun Yunanistan'a ilhak lehinde oy vereceklerini belirtmektedir. Yunan Dışişleri bakanlığı Londra'da yapacağı görüşmelerin kendi kendini idare hakkı üzerinde yoğunlaşacağını bildirmiştir.

14 NİSAN 1957

Harding "Adada Tedhişe Son Verilmelidir" dedi

Tedhişçiliğin bir türlü sona ermesi üzerine Harding kendisi ile röportaj yapan bir gazeteciye, "Sulh uğrunda çalışması icap eden bir şeydir. Yoksa, Allah'ın veya hükümetin millete otomatikman bir hediyesi değildir" demiştir. Harding, Kıbrıs'ta tedhişçiliğin, meselenin bir ilerleme kaydetmesi için son verilmesi gerektiğine işaret etmiştir.

Makarios'un Görüşmeleri

Makarios'un Nairobi'de Kenya Parlamentosu Başkanı Başkanlığında üç kişilik bir heyeti kabul ederek uzun bir görüşme yaptığı bildirilmiştir.

Kızıl Patriğin Makarios'u Tebriki

Moskava ve Rusya'nın patriği Aleksius, Makarios'a bir mesaj göndererek sürgünden dönüşü konusunda tebriklerini iletmış ve “mukaddes dualarınızın haklı taleplerinin muzaffer olacağına inanıyorum” demiştir.

Fatih Rüştü Zorlu'nun Beyanâtı

Ankara- Fatih Rüştü Zorlu tarafından yapılan açıklamada, İngiltere'de Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd'un 19 Aralık 1956 demeci ile Türkiye ile İngiltere arasında bir görüş meydana geldiği çünkü İngiltere'nin taksimi istediğini ve bunun da prensip itibari ile Türkiye tarafından kabul ettiğini belirtmiş ve şimdi bu iş birliğinin sarsılmış olduğunu ifade eden şu sözleri söylemiştir:

İngiltere'nin bu kararından rücu ettiğine dair bir delil mevcut değildir. Ancak İngiltere'nin bir bütün olarak ortaya attığı iki veçheli müzakerelerde birinin başlamış olmasına rağmen diğerinin başlayacakmış gibi görünmesi ve gerek Yunan Hükümetinin gerek Makarios'un yaptıkları iddialı ve Enosis'i ister mahiyetteki beyanatlar muvacehesinde İngiltere Hükümetinin henüz yukarda bildirilen esaslardan rücu etmemiş olduğunu bildirmemiş bulunması Türkiye umumi efkarında haklı endişe ve şüphelere yol açmaktadır.

İngiltere'nin tutumu karşısında Fatih Rüştü Zorlu şu sözleri söylemiştir:

Kıbrıs meselesi üç müttefik devlet arasında halledilmesi lazım gelen bir meseledir. Buna göz yummak ve bazı manevralarla işin halledileceğini sanmak ancak ısrarla neticelerin müttefikimiz İngiltere'nin her halde pek mucip olan evvelki kararından rücu etmediğini ümit etmek isteriz.

15 NİSAN 1957

Patriğin Beyanâtı

İstanbul- Fener Rum Patrikhanesi, Makarios'un hareketine karşı hiçbir tepki göstermemekle basın tarafından eleştirilere maruz kalması üzerine yayınladığı bildiride, basında yapılan yayını “esastan ari ve efkarı umumiye nazarında kendisini

rencide edecek mahiyette” nitelendirmiş, Kıbrıs meselesinin siyasi bir mesele olduğu, kendisinin ise dinsel bir müessese olduğu belirtilmiş ve “memlekette kanunlara olan riayet ve itaatının ve derin sevgi ve sadakatının Hükümetimiz makamlarınca da malûm olduğu” belirtilmiştir.

18 NİSAN 1957

Makarios Festivali

Atina- Başpiskopos Makarios uçakla Atina’ya gelmiş ve şehirde büyük bir tezahüratla karşılanmıştır. Makarios Sindagma meydanında halka hitaben yaptığı konuşmada, Kıbrıs’ın sömürge yönetimini kabul etmeyeceğini, kendi kaderine kendisinin tayin etme hakkının Ortadoğu’daki petrol menfaatlerinin, stratejik kaygıların ve Türkiye’nin hoşnutsuzluğu üzerinde bir durum olduğunu söyleyen Makarios konuşmasını şöyle bitirmiştir:

Kıbrıs halkı kaderini bizzat kendisi tayin edecektir. Kendi mukadderatımız hakkında bizzat karar verme hakkı bizlere tanınuncaya kadar mücadeleye devam edeceğiz ve bu mücadeleyi şiddetlendireceğiz. Biz ne manda altında bulunmak, nede bize hakim olmak isteyenlere mutavaat etmek niyetindeyiz. Kıbrıs halkının sarsılmaz azmı esaret boyunduruğunu kırmaktadır. Yaşasın hürriyet.

Kıbrıs’ta Rumlar Tarafından Bir Cami Taşlandı

Lefkoşe- Kıbrıs’ın Baf kazasında bir cami Rumlar tarafından taşlandı.

19 NİSAN 1957

Başvekilin Yunan Hükümetini İthamı-Manşet

Başbakan Adnan Menderes, Makarios’un Atina’ya gelmesi üzerine Yunan Hükümet üyelerinin katılımı ile yapılan tören ve gösteriler hakkında görüşlerini Anadolu Ajansına yapmış olduğu açıklamada dile getirmiştir. Demecin başında Başbakan, Makarios’un Atina’ya gelmesi günü yapılan gösterilere değinerek, bu gösterilerin Yunan Hükümeti tarafından organize edildiğini ve Yunan Hükümetinin bütün kadrosu ile karşılama törenine iştirak etmiş olduğunu belirtmiş ve şöyle demiştir:

Resmen Yunanistan’ın, her hususta Makarios’un ortağı olduğunu bundan açık ifade edecek delil olamaz. Makarios’un sözlerinin ve e’alini mesuliyeti, bütün

ağırlığı ile Yunan Hükümetinin sırtındadır.Tedhişçilik kaynağının neresi olduğunu da bütün dünyanın anlamış olması gerekir...Bizce Makarios müseccel bir tedhişçiden ibarettir ve böyle kalmaya mahkumdur.

Kanaatimizce, bu papazı serbest bırakmakla İngiltere Hükümeti, hadiselerin de ispat ettiği gibi, isabetsiz bir harekette bulunmuştur.Bu ciheti esefle kaydetmek mecburiyetindeyim.Bu yüzden efkarı umumiyemizde İngiltere'nin tedbirlerinin selameti hususunda bazı tereddütler belirmiş bulunuyor.

Bu vesile ile, İngilizlerle münasebetlerimizin son derece dostane olduğunu belirtmeği bir vicdan borcu telakki ederim.

Son zamanlarda cereyan eden hadiselerin tevlid ettiği tereddüt gölgesinin, kısa bir müddet içinde zail olacağını ve her sahada olduğu gibi, Kıbrıs meselesinin hallinde de, Türk milli menfaatleriyle İngiltere'nin durumunun ve sulhperver milletlerin huzur ve tesanütün icaplarına uygun bir yolda İngiltere ile beraber yürüyeceğimize kuvvetle ümit ederim.

Hayret! Katil Papaz New York'a Davet Edildi

Atina- Makarios, New York Valisi Averell Harriman tarafından New York eyaletinin davetlisi olarak Amerika'yı ziyarete davet edilmiştir.

Harriman'ın Makarios'u daveti üzerine Türkiye ve Kıbrıs'taki çeşitli kurum, dernek, cemiyet ve kişiler tarafından olayı protesto eden telgraflar⁴⁸⁵ çekilmiştir:

Zafer Gazetesinde, Ankara'da Çekilen Telgraflar

Türk-Amerikan Barolar Kongresi adına Ankara Baro Başkanı Asım Ruacan

Milli Türk Talebe Birliği Başkanı Orhan Sakarya

⁴⁸⁵ Hürriyet Gazetesinin (28 Nisan 1957), dış telgrafların İstanbul'daki çıkış merkezinden aldığı rakamlara göre bir hafta içinde çekilen telgrafların sayısı 40.000 bulmuştur. Protesto telgrafı çekenler arasında her türlü meslek dernek ve teşekkülleri, öğrenci ve gençlik dernekleri, belediye meclisleri ve başkanları, köy muhtarları, ticaret ve sanayi odaları, sendikalar, kadın birlikleri, spor kulüp ve teşekkülleri, Türkiye Muharipler Birliği, gazeteler, ve bu arada İnegöl Kore Gazileri Birliği bulunmaktaydı.Çekilen telgrafların ortak unsurları şu noktalar etrafında toplanmış bulunuyordu:

1. Makarios Kıbrıs'ta birçok masum insanı öldüren bir teşekkülün başı, adi bir katildir.Bu, İngiltere'nin dünya kamuoyuna yaydığı vesikalarla tespit edilmiştir.

2. Türk ve Amerikan askerleri Kore'de dünya barışı için yan yana dövüşmüş ve ölmüşlerdir.Halbuki Harriman, barışı bozan adi bir katili davet etmektedir.

3. Harriman'ın bu hareketi Türk-Amerikan dostluğunu bozabilecek bir harekettir.Bu Türk-Amerikan dostluğuna karşı bir komplodur. Armaoğlu, *a.g.e.*, s.350,351

Türkiye Esnafı ve Sanatkarları Teşkilatı Konfederasyonu Başkanı Selahattin Süer

Ankara Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Necmi Erdi

Ankara Muallimler Derneği Başkanı Sami Kayral

Kıbrıs Türktür Partisi Başkanı Fazıl Küçük

Kıbrıs Türk Kültür Cemiyeti Reisi Mehmet Ertuğruloğlu

İzmir'den Çekilen Telgraflar

Öğretmenler Birliği Başkanlığı

Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığı

Ege Bölgesi İşçi Sendikaları Bölge Federasyon Başkanlığı

Ege Ziraat Odası Başkanlığı

Ege Bölgesi Tabipler Odaları Başkanlığı

Baro Başkanlığı

İzmir Belediye Başkanlığı

Tarafından New York Valisine protesto telgrafları çekilmiştir.

20 NİSAN 1957

İNGİLTERE'NİN EN BÜYÜK GAZETELERİNDEN BİRİ OLAN DAILY TELEGRAPH, KIBRIS MEVZUUNDAKİ TÜRK TEZİNİ HARARETLE DESTEKLİYOR- Manşet

Londra- Londra'nın tanınmış gazetelerinden bir olan Daily Telegraph'ta Hudson imzasıyla "Kıbrıs Hakkında Türk Tezi" adlı bir makale yayınlanmıştır. Makalede Yunanlıların, isteklerini İngiltere'ye kabul ettirmek, bu suretle self-determinasyon'u sağlamak ve bunu bir oldu bitti ile Türklere dayatmak ümidinde oldukları, Kıbrıs davasının papaz Makarios'la yapılacak görüşmelerde değil, Türkiye, İngiltere ve Yunanistan arasındaki müzakerelerle halledilebileceği belirtilmiş ve tedhişçiliğin önlenmesini ve Adanın taksimi tezini savunulmuştur.

NEW YORK TIMES'İN MAKALESİ

New York- New York Times’da çıkan baş makalede, Makarios’un serbest bırakılmasına rağmen Türk görüşünün sağlamlığı karşısında Kıbrıs meselesinin halledilmesinin zor ve uzun bir yoldan geçmek gerektiği belirtilmiş ve self determinasyon ile ilgili şu yorum yapılmıştır:

Türkler ve herkes bilmelidir ki, Kıbrıs’a self determinasyon tabiri Enosis ve Yunanistan’a ilhak tabirlerinin hafifletilmiş şeklidir.

NOEL BAKER’IN MÜDAHALESİ İNGİLİZ VE YUNAN ÇEVRELERİNDE İNFİAL YARATTI

Londra- Daily Telegraph’da yayınlanan bir yazıda İstanbul Ortodoks Patrikhanesinin yayınladığı açıklamadan bazı bölümlere yer verilmekte ve İngiliz Parlamentosu üyesi Noel Baker’ın meseleye müdahalesinin İngiliz ve Yunan çevrelerinde endişe uyandırdığı belirtilmiştir.

KIBRIS KOMÜNİST PARTİSİ MAKARIOS’UN EMRİNE AMADE OLDUĞUNU BİLDİRDİ

Tina- Kıbrıs Komünist Partisi AKEL Makarios’a bir mesaj yollayarak emrinde olduğunu bildirmiştir.

(New York Valisine Gönderilen Telgraflar) PAPAZA YAPILAN DAVET ŞİDDETLİ İNFİAL UYANTIRDI-Manşet

New York Valisi Averell Harriman’ın Kara Papaz Makarios’u, New York’a davet etmesi Türkiye’de sert tepkiler yaratmaya devam etmektedir. New York Valisini protesto etmek için gönderilen telgrafların kimler tarafından gönderildiği aşağıdadır:

Türk Kültür Ocakları Genel Merkezi

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Genel Başkanı Ethem Özdemir

Türkiye Eski Muharipleri Kongresi Adına Reis Erzincan Mebusu Rahmi Sanalan

Mülkiyeliler Birliği Adına Başkan Alparslan Kayan

21 NİSAN 1957

***(Kara Papaz Makarios'un Davet Edilişİ Münasebetiyle)Harriman'a
Gönderilen Telgraflar-Manşet***

New York Valisi Averell Harriman'ın Kara Papaz Makarios'u, New York'a davet etmesi Türkiye'de sert tepkiler yaratmaya devam etmektedir. New York Valisini protesto etmek için gönderilen telgrafların kimler tarafından gönderildiğı aşağıdadır:

Kıbrıs Türktür Partisi Sekreteri Orhan Örek

Türk-Amerikan Derneğı

Türk Kadınlar Birliğı Genel Merkezi

Türkiye Ayakkabı İşverenleri Sendikası Genel Başkanı Ömer Lütfü Şirin

Türkiye Petrol İşçileri Sendikası Ziya Hepbir

Samsun ve Havalisi Gazeteciler Cemiyeti Reis Ziya Veren

Samsun İnhisarlar İşçileri Sendikası Başkanı Nazmi Ceylanda

Samsun Belediye Reisi Nüzhet Ulusoy

Afyon Gençlik Derneğı Başkanı Lütfü Bozkurt

İzmir Çocuk Esirgeme Kurumu Başkanı İsmail Hakkı Ulukartal

“Kıbrıs Günü” İçin Toplantı Yapılmıyor

İstanbul- Üniversite Talebe Federasyonu 21 Nisan günü Kıbrıs günü olarak kutlamak istemişler.Gençlerin yaptıkları bu izin talep İstanbul Valiliğı tarafından kabul edilmemiştir.

Y.İşıkçı'nın Beyanatı

İstanbul- İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliğı Başkanı Yılmaz İşıkçı yaptığı açıklamada, Harriman'ın daveti konusunda, “Harriman'ın davetinin Amerikan efkârı umumiyesinin fikirlerini aksettirmediğıine eminiz. Harriman bu daveti ile yalnız manasız bir harekette bulunmamış Türk-Amerikan dostluğunu da zedelemeye kalkmıştır. Fakat bundan muvaffak olamayacaktır” demiş, Beş seneden beri 21 Nisan tarihinin Kıbrıs günü olarak kutlandığını, 21 Nisan Kıbrıs günü toplantısına izin verilmesi için Vali Gökay'a müracaat edildiğini fakat halen İstanbul'daki atmosferin böyle bir toplantıya müsait olmadığı için izin verilmediğı,

Ankara’da ve Adana’da da buna imkan bulunmadığı fakat civar illerde veya kazalardan birinde kapalı salon toplantısını yapmak üzere gerekli çabayı harcamaya devam edeceklerini söylemiştir.Böyle bir toplantı yapılabildiği takdirde Dr. Fazıl Küçük’ ün de toplantıya katılabileceğini sözlerine eklemiştir.

Kral Paul Dün Papaza Nişan Verdi

Atina- Yunan Kralı Paul sürgünden dönen Makarios’a Birinci Yorgi Salıp Nişanı verdi.

YEDİ TEDHİŞÇİ

Lefkoşe- EOKA’ya mensup yedi tedhişçi yakalanmıştır.

(Başlıksız)

Kıbrıs’ta kalan son 400 kişilik Fransız kara kuvvetlerine mensup askerler Ada’dan ayrılmıştır.Süveyş buhranı ile gelen birliklerden hava kuvvetlerine mensup olanlar bir süre daha kalacaklardır.

(Muhafazakar İngiliz Mebusları Tarafından) New York Valisi Şiddetle Tenkit ve Takbih Edildi

Londra- İngiliz Paramentosunun Muhafazakar üyeleri, New York Valisi Averell Harriman’ın Makarios’u, New York’a davet etmesi üzerine Harriman’ı mesuliyet hissi taşımamakla suçlamıştır. Tepki gösterenlerden biri olan Paul Williams/(Sunderland) tepkisini şu sözlerle dile getirmiştir:

Mr. Harriman acaba Kıbrıs’ta Makarios’un tahriki ile öldürülenlerin ailelerini de New York’a davet eder mi?

Yine Muhafazakar kanattan Lord Hinchingbrouke (South Dorset)’de şöyle demiştir:

Harriman’ın daveti, Makarios’u tedhişçiliği kayıtsız şartsız takbih etmeden serbest bırakmamızın büyük bir hata olduğunu göstermektedir.Makarios artık zararlı faaliyetlerine Birleşmiş Milletler içinde ve etrafında devam edebilecektir.

23 NİSAN 1957

(Makarios’u Davet Ettinden Dolayı) Harriman’a Gönderilen Telgraflar

New York Valisi Averell Harriman'ın Kara Papaz Makarios'u, New York'a davet etmesi Türkiye'de sert tepkiler yaratmaya devam etmektedir. New York Valisini protesto etmek için gönderilen telgrafların kimler tarafından gönderildiği aşağıdadır:

Nazilli Mensucat Sanayi İşçileri Sendikası İdare Heyeti

Liman, Dok ve Gemi Sanayii İşçileri Sendikası Başkanı Nuri Beşer

Eskişehir Matbaacılar Derneği Başkanı Nuri Akyar

Daily Exspress A.Harriman'ı İtham Etti

Londra- Daily Exspress gazetesi yayınladığı bir yazıda Harriman'ın Makarios'u New York'a çağırmakla İngiltere'nin siyasetine müdahale ettiğini söyleyerek, Vali Harriman'ı suçlamıştır.

Daily Telegraph ise Kıbrıs meselesinin hallinin çıkmaza girmesinin, NATO içinde komünizme kapıları açacak büyük bir ihtilaf çıkmasına sebep olacağı ihtarında bulunmuştur.

F.Warren Gece İstanbul'a Geldi

İstanbul- Hükümeti ile görüşmelerde bulunmak üzere üç hafta evvel ülkemizden ayrılan Amerikan Büyükelçisi F. Warren İstanbul'a gelmiştir. Warren havaalanında yaptığı açıklamada davet hakkında sorulan bir soruya, "böyle bir davetten haberdar değilim" demiştir.

24 NİSAN 1957

Harriman'a Kıbrıs'tan Gönderilen Telgraflar

New York Valisi Averell Harriman'ın Kara Papaz Makarios'u, New York'a davet etmesi Kıbrıs'ta da sert tepkiler yaratmaya devam etmektedir. New York Valisini protesto etmek için gönderilen telgrafların kimler tarafından gönderildiği aşağıdadır:

Kıbrıs-Baf Ülkü Yurdu Gençliği

Kıbrıs-Baf Türkleri

Kıbrıs-Baf Kıbrıs Türktür Partisi Mümessili Kamil Hocaoglu

Kıbrıs 1300 Nüfuslu Sinda Köyü adına İsmail Sadıkoğlu

Kıbrıs'ta 23 Nisan Bayramı

Lefkoşe- “MacMillan, şiddet istiyorsan kavuşacaksın” ve “Makarios Kanlı Katilin Biridir” yazılı pankartlar taşıyan 1000 kadar Türk genci 23 Nisan bayramını kutlamak için toplanmışlar ve Makarios’un tahliyesini protesto etmişlerdir. Pankartların birinde “Unutma, EOKA’yı yalnız başına değil Türk polislerinin yardımı ile yendin” yazılmıştır.

Harding’in Konuşması

Londra- Kıbrıs Valis Harding İngiltere televizyonlarında yayınlanan bir konuşmasında, Kıbrıs Adasının NATO kuvvetlerinin doğu kısmı ve Bağdat Paktına üye olan ülkeleri korumakla görevli on birinci İngiliz hava grubu için gerekli olduğunu söylemiştir.

Bir Cezanın Tahfifi

Kıbrıs Valisi Sir John Harding, Hristos Kriyaku isimindeki bir Rum hakkında bomba taşımak suçundan verilmiş olan ölüm cezasını 10 yıl hapis cezasına indirmiştir. Ölüm cezası Şubat ayında verilmişti.

Spaak Atina’ya Geliyor

Paris- Önümüzdeki ay NATO Genel Sekreterliği görevini alacak olan Paul Henry Spaak Kıbrıs meselesini görüşmek üzere yakında Atina’ya gideceği NATO çevrelerince bildirilmiştir.

Talebe Birliğinin Dün Yayınladığı Tebliğ

İstanbul- Türkiye Milli Talebe Federasyonu İkinci Başkanı Celal Hordan’ın Başkanlığında , İstanbul Teknik Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Yılmaz Işıkcı, İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Aydın Tansan, İstanbul Yüksek Okullar Talebe Birliği Başkanı Hüseyin Uysal’ın katılımıyla yapılan toplantı sonunda Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak Türk kamu oyuna hitaben bir deklarasyon yayınlamıştır. Bu deklarasyonda şöyle deniyordu:

Türk Gençliği olarak mutlak bir tesianüt içinde bulunduğumuz müştereken çalışmakta olduğumuz ve bu mevzuda en ufak bir tereddüde dahi mahal vermeksizin aynı görüşe devam edeceğimizi muhterem basınımıza ve dolayısı ile de Türk ve dünya efkârı umumiyesine bir kere daha arz etmek lüzum ve ihtiyacını hissettik.

İlgililerce talebe teşekküllerinin Kıbrıs mevzusunda herhangi bir toplantı yapılmasına müsaade edilmeyeceği hususunda efkarı umumiyeye akseden haberlerin hakikatle bir ilgisi yoktur. Bu konuda bir milli hareket yapılması bahis mevzuu olduğu taktirde bu müsaadenin evvel emirde talebe teşekküllerine verileceğini ve verilmesi lazım geldiğini ifade etmek isteriz.

MTTB'nin Mevlidi

Milli Türk Talebe Birliği Türk gençliği olarak Kıbrıs fatihi Lala Mustafa Paşa ve Kıbrıs'ın fethinde şehit düşen karamanların ruhlarına ithaf edilmek üzere İstanbul'da Süleymaniye Camiinde bir mevlit okutulmasını kararlaştırmışlardır.

25 NİSAN 1957

(Kıbrıs Mevzuu İle İlgili Olarak) Kuvayı Milliyecilerin Reiscumhur C.Bayar'a Gönderdikleri Telgraf-Manşet

Cumhurbaşkanı Celal Bayar'a Türkiye Kuvayı Milliye Mücahit ve Gazileri Cemiyeti adına Genel Başkanı Seyhan Milletvekili Sinan Tekelioğlu tarafından Adana'dan gönderilen telgrafta şöyle denilmektedir:

Bugün akdettiğimiz Kuvayı Milliye Mücahit ve Gazileri Cemiyeti Umumi Kongresinde Türk Devleti ve Milleti için hayati bir varlık ve ehemmiyeti olan Kıbrısımızın İngiltere ile Kıbrıslı kızıl papaz arasında müzakere tarzı ile Yunanistan'a ilhak edileceği mevzuu kongre azaları arasında heyecan ve galeyen uyandırdı. Gerek Kıbrıs ve gerek 12 adamız için bütün Kuvayı Milliyeciler emrinizde, icap ederse kanlarını akıtmaya hazır olduklarını huzurunuzda sunmaya beni memur ettiklerini saygılarımla arz ederim.

Harriman'a Gönderilen Telgraf

New York Valisi Averell Harriman'ın Kara Papaz Makarios'u, New York'a davet etmesi Türkiye'de sert tepkiler yaratmaya devam etmektedir. New York Valisini protesto etmek için gönderilen telgrafların kimler tarafından gönderildiği aşağıdadır:

Türk-Amerikan Derneği İzmir Şubesi

Selçuk Efes Belediye Reisi Zeynel Irmak

Alanlı Öğretmenler Derneği Başkanı Kamil Akyol

Eskişehir Sanayi ve Ticaret Odası Reisi Aziz Zeytinoglu

Antalya Gazeteciler Cemiyeti Başkanı

Kıbrıs Baf İnkılap Kulübü

Kıbrıs Limasol Terakki Kulübü

Ankara Emlak Komisyoncuları Cemiyeti adına Cemiyet Başkanı İsmail Gökçek

Nafia ve Karayolları İşçileri Sendikası Başkanı Muammer Çölgezen

Nevşehir Öğretmenler Birliği Başkanı Nihat Bilgin

Konya Öğretmenler Derneği Başkanı Zeki Tütüncü

Kıbrıslı Üç Tedhişçi Bir Türk Polisini Yaraladılar

Atina- Makarios ile bir görüşme yapan Yunan Devlet Bakanı Yorgi Kazimatis, basın mensuplarına Yunan Hükümeti ile Makarios arasında hiçbir görüş ayrılığının olmadığı söylemiştir.

Mahkumiyetler

Lefkoşe- Kıbrıslı sekiz Rum dağlık bölgede silah ve cephane bulundurdıkları için müebbet hapse mahkum olmuşlardır.

Silahlı üç Rum Bir Türk polisini yaralamışlardır.

Harriman'ın Mektubu

New York- Vali Harriman'ın bir sözcüsü Makarios'a gönderilen mektubun açık olduğunu, Vali'nin bir basın toplantısı yapamayacak kadar meşgul olduğunu söylemiştir.

TMTF'nin Dün Neşrettiği Tebliği

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Genel Başkanı Ethem Özdemir tarafından yayınlanan bildiride şöyle denilmektedir:

Tarihimizin derinliklerinden hız alan gençlik, bidayette olduğu gibi bugünde milli meseleler karşısında tam bir tenasüt içerisinde hareket etmektedir.

Kıbrıs meselesindeki hareket tarzımız buna bir misal teşkil edeceği gibi,yetiştığımız tarih şuuru da bu hususta gençliğin herhangi bir ihtimale düşmesine müsaade etmeyecektir.

Son inkişaflar karşısında, hükümetimizin hassasiyetle üzerinde durduğu Kıbrıs mevzuunda gençlik olarak bize düşen vazifeleri yapmak karar ve azmindeyiz.Dünyaca, aleyhimizde girişilen:tezvir, yaygara, tahripkar propagandalarla efkarı umumiyeyi bulandırmak isteyen zihniyetle daima mücadele edeceğiz.

Hadiseleri takip ederken her zamanki gibi vakur, temkinli, sakin hareket etmemiz bile çığırtkanlık yapanlara yeter bir cevap teşkil edecektir.

26 NİSAN 1957

(New York Times Kıbrıs Mevzuunda Hakikati Görüyor) “Self Determinasyon İlhak İçin Bahanedir”

New York Times gazetesinin 19 Nisan tarihli nüshasında çıkan bir başmakalede, Makarios’un serbest bırakılmasının Kıbrıs meselesinin halline hiçbir faydası dokunmadığı kaydedildikten sonra şöyle denilmektedir:

Kıbrıs meselesinin üç taraflı bir mesele olduğu umumiyetle unutulmaktadır. İngilizlerin Makarios’u serbest bırakmaları üzerine Türk umumi efkarı, esasen kararlı durumunu, iyice katileştirmiştir.Türkler self determinasyon prensibinin Enosis yani ilhaka bir bahane olarak kullanıldığını, hepimiz gibi pekala bilmektedirler.

Makalede bundan sonra Türklerin taksimden başka bir hal tarzını kabul etmeyecekleri ve Makarios ile birlikte müzakere masasına oturmamak azminde oldukları belirtilmiştir.

Adenauer’in Temennisi

Bonn- Federal Almanya Başbakanı Konrad Adenauer düzenlediği basın toplantısında görevine yeni başlayacak olan NATO Genel Sekreteri Paul Henri Spaak’ın, İngiltere, Türkiye ve Yunanistan arasında mevcut Kıbrıs ihtilafına hakemlik etmesi temennisinde bulunmuştur.

Papaz Makarios Averof’la Görüşti

Atina- Makarios Dışışleri Bakanı Averof'la bir görüşme yapmıştır.

Bu arada, Bermuda da Einshower ile MacMillan arasında Kıbrıs'ın NATO üssü haline getirilmesi için mutabakata varıldığına dair bir Yunan gazetesinde çıkan haber Averof tarafından yalanlanmıştır.

Büyükelçinin Verdiği beyanat

Ankara- Türk basın mensuplarının yönelttikleri sorulara yazılı olarak verdiği cevapta İngiltere'nin Ankara büyükelçisi Sir James Bowker şu hususları belirtmiştir:

1. Makarios'un serbest bırakılması İngiltere'nin bir din adamını sürgün etmek töhmetinden kurtulmak istediğini ifade eder .

2. İngiltere Kıbrıs meselesinin NATO konseyinde görüşülmesini istemiştir. Bunda ısrar edecektir.

3. İngiltere Kıbrıs'ı Ortadoğu da ki emniyeti bakımından terk etmeyecektir.

4. Kıbrıs Rumlarının temsilcisi olan Makarios ile İngiltere'nin müzakerelere girişmesi şimdilik bahis konusu değildir. İngiltere tarafından bugüne kadar böyle bir davet yapılmamıştır.

5. İngiliz görüşüne göre Kıbrıs Meselesinin halli Türkiye, İngiltere ve Yunanistan'la yapılacak üçlü görüşmeler yolu ile mümkündür.

27 NİSAN 1957

Harriman'a Çekilen Protesto Telgrafları

New York Valisi Averell Harriman'ın Kara Papaz Makarios'u, New York'a davet etmesi Türkiye'de sert tepkiler yaratmaya devam etmektedir. New York Valisini protesto etmek için gönderilen telgrafların kimler tarafından gönderildiği aşağıdadır:

Çine Öğretmenler Derneği Başkanı Feridun Altan

Türkiye Sağlık Memurları Konfederasyonu Genel Başkanı Haşım Bingöl

Film Sanayi ve Sinema İşçileri Sendikası Başkanı Mücahit Teoman

Şoförler ve Otomobilciler Cemiyeti Başkanı Kazım Ozeke

İstanbul Elektrik Gaz ve Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası Başkanı Mehmet İnhanlı

İzmir Ticaret Odası Başkanı Vekili Mehmet Karaoğlu

İzmir İşçi Sendikaları Birliği Başkanı Baha Doyranlı

İzmir Kadınlar Birliği Başkanı Mazlume Yücel

Trabzon Türkiye Şoförler Kooperatifi Başkanı Şükrü Naci Giresunlu

Ege Bölgesi Sanayi Odası Başkanı Osman Kibar

Gelibolu Mevcut Dernek Kulüp ve Gelibolu Belediyesi

Eskişehir Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Ali Rıza Ilıcalı

Çorlu Belediye Reisi Ahmet Paker

Türkiye Malül Gaziler Birliği Başkanı Adana Mebusu ve Dünya Eski Muharipler Federasyonu Türkiye Mümessili Sinan Tekelioğlu

Türkiye Bankacılar Cemiyeti Reisi Fethi Aktan

Zonguldak Maden İşçileri İdare Heyeti

Economist' in Kıbrıs'a Dair Neşrettiği Yazı

Londra'da yayımlamakta olan Economist dergisinde “Hazreti Süleyman’ın Kılıcı” başlığı altında çıkan makalede Kıbrıs’ın geleceği ile ilgili şu yorum yapılmıştır:

Eğer Kıbrıslılar Enosisi olmaksızın muhtariyeti kabul etmezlerse, İngiltere’nin sadece adadaki bombardıman üslerini Bağdat Paktı memleketleri veya NATO ile yapacağı bir anlaşma ile muhafaza etmek şartıyla Kıbrıs’ı taksim etmekten başka çaresi kalmayacaktır.

Gençliğin Kıbrıs Mevzuunda İctimai

MTTB Ankara merkezinde MTTB Genel Başkanı Orhan Sakarya’nın başkanlığında öğrenci dernekleri temsilcilerin katılımı ile yapılan toplantıda hükümetin Kıbrıs konusundaki basiretli hareketi takdirle karşılanmış ve Yunan gençliğine cevap vermek ve dünya kamuoyuna Türk gençliğinin hassasiyetini göstermek maksadıyla , Adana, Erzurum, Samsun, Manisa, Balıkesir’de mitingler ve

kapalı salon toplantıları yapılması için ilgililerle resmi temaslarda bulunmaya karar verilmiştir.

28 NİSAN 1957

New York Valisine Çekilen Telgraflar

New York Valisi Averell Harriman'ın Kara Papaz Makarios'u, New York'a davet etmesi Türkiye'de sert tepkiler yaratmaya devam etmektedir. New York Valisini protesto etmek için gönderilen telgrafların kimler tarafından gönderildiği aşağıdadır:

Türk-Amerikan Derneği dana Şubesi Müdürü Fethiye Eşrefoğlu

Çukurova Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliği

Türkiye Gençlik Teşkilatı da Papaz Makarios'a Yapılan Daveti Protesto Etti

İstanbul- Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı adına Genel Başkanı Nedim Üsdiken Dünya Gençlik Teşkilatı nezdinde Makarios'a yapılan davet önerisini protesto etmiştir.

(TMTF Genel Merkezinde) Kıbrıs Mevzuu Görüşüldü

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Genel Merkezinde Genel Başkan Ethem Özdemir, Ankara Üniversitesi talebe Birliği Genel Sekreteri Yılmaz Özmen, Ankara Yüksekokullar Talebe Birliği Başkanı Hasan Nizamoğlu, Federasyon İcra Heyeti üyeleri, Ankara'da Federasyona bağlı 11 Talebe Cemiyeti Kıbrıs meselesi konusunda bir toplantı yapmışlardır. Toplantıya Kıbrıslı Türk Liderler Dr. Fazıl Küçük ve Faiz Kaymak'ta katılmıştır. Toplantıda gençliğin üzerine düşen vazifeleri ne pahasına olursa olsun Hükümetimizin görüşüne uygun olarak gerçekleştirilmeye çalışılacağı kararı alınmıştır.

29 NİSAN 1957

(Dr. Fazıl Küçük'ün İstanbul'da Verdiği Beyanat) Yegane Çare Kıbrıs'ın Taksim Edilmesidir

İstanbul- Kıbrıs meselesi ile ilgi konuları görüşmek üzere Türkiye'de bulunan Dr. Fazıl Küçük yaptığı basın toplantısında, Kıbrıs adasındaki iki cemaatin hiçbir zaman dost olmadığını ve meselenin hallini sağlayacak tek çarenin taksim olduğuna

inandığını, iktisadi olarak Rumların Türkleri baskı altında tuttuklarını, Makarios'un Türkler aleyhine çalışan bir Yunanlı memur gibi hareket ettiğini söylemiş ve şu örneği vermiştir:

İki yıl önce bu papaz Kıbrıs'ta verdiği bir vaiz esnasında şöyle demişti: Yunan Milleti için kitabımızda yazılanlar aynen çıkmaktadır.Bütün Akdeniz'in Yunan İmparatorluğunun olacağı günler yakındır.Yakında Kıbrıs'ta sonrada İstanbul'da Ayasofya' da çanlarımız çalacak ve nihayet bütün Anadolu'yu hükmümüz altına alacağız.Bunu size söyleyen ben değilim İsa'dır.

Muhakkak ki bugün Yunanistan'ın gördüğü rüya, Kıbrıs'tan çok İstanbul ve Anadolu'dur.

Dr. Fazıl Küçük İngiltere ve Amerika'nın Kıbrıs davasına bir çözüm bulmaya gayret eder görünmelerine rağmen, tarafsız davranmadıklarını ve İngiltere yönetiminin Ada'da iki cemaat arasındaki kin ve nefreti daha çok körüklediğini ve tedhişçilerin Türk halkına tecavüz ettiklerini belirttikten sonra konuşmasını şöyle bitirmiştir:

Kıbrıslı 120.000 Türk, ada taksim edilmediği takdirde bir dahili harbin başlayacağına ve bir çok masumun kanının akacağına katiyetle inanmaktadır.

Makarios Muhalefet Liderleri İle Görüşecek

Atina- Makarios Yunanistan'da muhalefet liderleri ile bir dizi görüşme yapacaktır.

30 NİSAN 1957

KIBRIS MESELESİNDE NATO'NUN ARABULUCULUĞU

Bonn- Yunan kaynakları, Yunan Dışişleri Bakanı Averof'u bu hafta İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd ile Kıbrıs meselesini görüşebileceğini bildirmişlerdir.

Yine aynı göre, Makarios ile Averof'un Kıbrıs meselesini NATO Dışişleri Bakanları Konseyine aksettirilmesine karşı cephe almak konusunda anlaşmaya vardıklarını belirtmişlerdir.

İngiltere NATO'nun Kıbrıs meselesinde arabuluculuk yapmasını büyük bir ihtimalle resmen teklif edecektir. Böyle bir gelişme karşısında Yunanistan bunun karşısında kalacak ve hatta bunu veto edebilecek derecede ileri gidecektir. Bonn'daki

Amerikan Büyükelçiliği mensuplarının Dulles'in NATO'nun askeri siyasi otoritesi altında müstakil ve kendi kendini idare edebilen bir Kıbrıs devleti kurulmasın teklife hazırlandığına dair Atina'da çıkan haberleri teyit ve tekzip etmemişlerdir.

Dulles Bonn'a Geliyor

Bonn- ABD Dışişleri Bakanı John Foster Dulles NATO'ya dahil ülkelerin temsilcileri görüşmek için Bonn'a geliyor.

Papaz Tehlikeli Sularda Avlanıyor

Londra- Kıbrıs'taki İngiliz idaresinin eski komiserlerinden Sir Harry Lule "Kıbrıs" isimli kitabında Makarios'un tehlikeli sularda avlandığını belirtmiştir.

Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanâtı

İstanbul- Dr. Fazıl Küçük İstanbul Üniversitesi Talebe Birliğini ziyaret etmiş ziyaret sırasında bir konuşma yapan Dr. Fazıl Küçük, Adada Türklere karşı bir ekonomik baskı yapıldığını, Makarios'un 16-18 yaşlarındaki Rum gençlerini tedhişçi olarak yetiştirdiğini ve İngilizlerin bu hareketlere lakayt kaldığını belirtmiştir.

3 MAYIS 1957

Harriman'ın Beyanâtı

New York Valisi düzenlediği basın toplantısında Makarios'u daveti ile ilgili açıklama yapmıştır.Harriman basın toplantısında şöyle demiştir:

"Türklere karşı büyük bir hürmeti vardır. Komünizme yiğitçe karşı durmuşlardır. Gerek sözlerim gerek hareketlerimle Türklere duyduğum hayranlığı sık sık ortaya koymuşumdur. Bu bir günlük veya bir haftalık mesele değildir. 1945 yılından beri varittir. Türkler Komünizmin yayılma planlarını ilk anlayanlardır" demiş ve Makarios'a göndermiş olduğu mektubun bir davetname olmayıp sadece New York'ta görmek ümidinin izharı olduğunu ısrarla belirtmiştir. Harriman Makarios'un bir asi mi yoksa bir vatan perver mi olduğunu şeklindeki bir soruyu "bu suale cevap vermekle hiçbir faydalı gayeye hizmet edilmiş olunmaz" diye cevaplandırmıştır.

4 MAYIS 1957

(Reisicumhur ve Başvekil Bursa’da Muazzam ve Mahşeri Bir Topluluk Tarafından Karşılandı) Türkiye Taksimın Ötesinde Fedakarlığa Asla Rız Olmaz

Bursa- Başbakan Adnan Menderes, Cumhurbaşkanı Celal Bayar’la birlikte Bursa’yı ziyarete gittiğinde kendilerini büyük bir kalabalık kitlesi karşılamış, halk “Kıbrıs, Kıbrıs isteriz.” diye bağırmıştır. Bunun üzerine Cumhurbaşkanı’nın kısa konuşmasından sonra kürsüye çıkan Başbakan konusunu tamamı ile Kıbrıs meselesinin ve daha doğrusu muhalefetin bu konuda yönelttiği tenkitlerine ayırmış ve Başbakan önce Kıbrıs konusunda tenkitleri yöneltenlere cevapla konuşmasına başlamıştır. Adlarını zikretmeden eleştirenlerin tenkitlerini cevaplamaya Menderes Kıbrıs gibi milli bir davada bütünlüğün zorunlu olduğunu bu sebeple muhalefetin hükümeti desteklemesi gerektiği gibi bir iddia ileri sürmüş muhalefetin bu tenkit ve sorularla “küçük oyunlara” gittiğini belirtmiş ve “bu arada muhalefetin Kıbrıs meselesine büyük milli davalarda bizi destekleyen Türk Milletinin birliğine ve tesanüt duygusuna yaraşır şekilde hareket eden muhalif arkadaşlarımıza teşekkürlerimi arz etmeyi en zevkli vazife telakki ederim. Sözlerim onlara değildir. Sadece sözlerini bahis mevzu ettiğim kimselere aittir” demiştir.

Bundan sonra esas Kıbrıs meselesine geçen Başbakan taksim tezini benimsemekle yapılan politika değişikliğinin sebebini bir kere daha şu sözlerle belirtmiştir:

Filhakika biz Kıbrıs’ta statüko değiştiği takdirde Kıbrıs’ın Yunanistan’a değil Türkiye’ye avdet etmesi lazım geldiği prensibini bihakkın müdafaa ettik. O günden bu güne beynelmilel siyasi hadiseler o derece vahim inkişaf lar gösterdi ki hükümet esasla ve esas gayede bir fedakarlık yapmadan gene Kıbrıs meselesinde mümkün olabilecek en büyük fedakarlığı yapmayı bütün dünya uğruna dünyanın sulh ve emniyeti bakımından ve dünyada sulhsever milletler camiasının hayrı için lüzumlu bir fedakarlık telakki etti.

Başbakan, “İngiltere ile münasebetlerimiz” son derece mükemmeldir demiş ve İngiltere’nin taksim konusunda teminat verdiğini şu sözlerle belirtmiştir:

İngiltere taksime taraftar olmuş bu hususta açık beyanat yapmış ve hükümetimize teminat vermiş bulunuyor. Şu halde İngiliz siyasetinin aleyhimizde değişiyor olduğunu bu hengameden istifade ederek söylemek ve telkin etmek isteyenlerin hüsnüniyetine inanmamalıdır.

Menderes'in Türk Hükümetinin artık muhtariyetin uygulanmasına kesin cephe aldığını gösteren şu sözleri söylemiştir:

Kıbrıs'ın Yunanistan'a gitmesini asla tecviz etmeyiz. Biz Kıbrıs'ta hatta bir idari muhtariyet namı altında ekseriyetin Türk ekalliyetini ezmek imkanına sahip olmasına asla muvafakat etmeyiz. Biz yine Kıbrıs'ın bir takım tertipler altında Türk ekalliyetini orada müşkül vaziyete sokacak bir tarz şeklinin asla tarafları olamayız. Bizim yapabileceğimiz fedakarlığın son haddi son merhalesi Kıbrıs'ın taksiminden ibarettir.

(Avrupa Konseyi İstişare Meclisinde) Erkmen'de "Tek Yol Adanın Taksimidir" dedi

Strasburg- Avrupa konseyi istişare asamblesinde konuşan Türk delegasyonu başkanı ve Giresun D.P Milletvekili Hayrettin Erkmen'de Kıbrıs meselesi konusunda Yunanistan'ın NATO'nun aracılığını kabulden kaçmasını tenkit etmiş ve demiştir ki:

Self determinasyon prensibinin her iki cemaate de tatbiki lazımdır. Yunanlılar Adanın tamamına sahip olmak hayali ile bu görüşe yanaşmayanlar NATO'nun aracılığından kaçınıyorlar. Ardı gelmeyen anlaşmazlık hareketleri artık sabrımızı tüketmiştir. NATO içinde ağır ve şerefli bir vazife almış bulunan Türkiye'nin kabul etmeyeceği teklif ve düşünceler kabiliyeti tatbikiye ihraz edemez. Türk Milleti Kıbrıs Adasında yaşayan Irkdaşlarını yabancı bir idareye terletmemeye kati surette kararlıdır.

5 MAYIS 1957

"Adanın Taksimi Yegane Çaredir"

Washington- Türk Haberler Bürosu Müdürü Nuri Eren yapacağı bir radyo yayını için hazırladığı konuşmada Kıbrıs'ın taksiminin, meselenin halli için yegane çare olduğunu söylemiştir.

İstanbul'da Bugün Toplantı Yapılacak

İstanbul- TMTF idarecileri ve birlik başkanları yarın saat 10:30'da Federasyon Genel Merkezinde Kıbrıs Türktür Partisi Başkanı Dr. Fazıl Küçük'ün de katılımı ile bir toplantı yapacaklardır.

NATO Konseyi, İsmay'ın Raporu Münasebetiyle Ada Mevzuunu Görüştü

Bonn- Yunanistan'ın dün Kıbrıs meselesinde NATO'nun Genel Sekreteri Paul Henry Spaak'ın arabuluculuk yapmasını kabul etmediği bildirilmiştir.Halen Belçika Dışişleri Bakanı olan Spaak, 15 Mayıs'ta NATO Genel Sekreteri olarak göreve başlar başlamaz Atina'ya bir ziyaret yapmayı tasarladığını söylemiştir.

DULLES-AVEROF GÖRÜŞMESİ

Güvenilir kaynaklardan alınan bilgiye göre, Yunan Dışişleri Bakanı ile Amerika Dışişleri Bakanı Dulles arasında 20 dakikalık bir konuşmayı müteakip, Yunan durumunda bir değişiklik olduğunu söylemişlerdir. Dulles'in Averof'a ne söylediği öğrenilmemiştir. Amerikan kaynakları Dulles'in, Kıbrıs'ı NATO'ya bağlı bağımsız bir devlet haline getirmeyi teklif ettiğini teyit veya tekzip etmekten kaçınmışlardır.

6 MAYIS 1957

Dr. F. Küçük ve Faiz Kaymak Ankara'da

Bir süreden beri İstanbul'da bulunan Dr. F. Küçük ve Faiz Kaymak Ankara'ya temaslarda bulunmak için gelmişlerdir.

8 MAYIS 1957

Makarios'la Muhalefet Arasında Çatışma

Atina- Muhalefet liderleri Makarios'un Yunanistan'ın görüşünü yanlış olarak aksettirdiğini söylemişlerdir.

Tıplıların Mesajı

Ankara Üniversitesi Talebe Derneği tarafından Kıbrıs'taki Türk halkına ulaştırmak için Dr. Fazıl Küçük'e bir mesaj vermişlerdir. Mesajda adadaki Türk halkına ilgi ve bağlılık belirtilmektedir.

9 MAYIS 1957

Kıbrıs Türktür Partisi Lideri Dr. F. Küçük Dedi ki:

“Hakkımızı Kanun Yolu İle Almaya Çalışacağız”

Bir süreden beri Ankara'da bulunan Dr. F. Küçük ve Faiz Kaymak Adana'ya gitmişlerdir. Adana'ya geçerlerken Dr. Fazıl Küçük yaptığı açıklamada, Ada'nın taksim edilmesi gerektiğini vurgulamış ve “Kıbrıs Türkleri mücadelede kan

dökmeden haklarını elde etmek için kanun çerçevesi içinde çalışmayı hedef tutan bir cemaattir” dedi.

Kıbrıslı İki Türk Polisi Madalya Aldı

Londra- Kıbrıslı iki Türk polisine tedhişçilerle cesurane mücadele etmelerinden dolayı Kraliçe II. Elizabeth tarafından madalya verilmiştir.

10 MAYIS 1957

Daily Telegraph Gazetesine Göre: Kıbrıs Meselesinde Taksim Tezi Kuvvetleniyor

Londra- Daily Telegraph Gazetesine Kıbrıs meselesinde taksim tezinin kuvvetlendiği belirtilmiştir. Kıbrıs meselesinin çözümü için şimdiye kadar üç ihtimalin ortaya çıktığını belirten gazete bu ihtimalleri şöyle sıralamıştır:

1. İdari Muhtariyeti müteakip, muhtemelen NATO çerçevesinde, uluslar arası garantiler kapsamında self-determinasyon’un tanınması

2. İdari Muhtariyeti müteakip bir bağımsızlık verilmesi

3. Taksim

Gazeteye göre listede üçüncü sırada olan Taksim şeklinin ikinci sıraya doğru kaydığı yönündedir

Makarios’un Beyanati

Atina- Makarios, İngiltere Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd’un Avam Kamarasındaki konuşmasına temas ederek şunları söylemiştir:

Kıbrıs meselesi Radcliffe’nin teklif ettiği muhtariyet idaresi ile halledilemez. Kıbrıs meselesi ancak Self determinasyon prensibinin BM anayasası hukukuna istinaden Kıbrıslıları tanıtmakla kabildir. Meseleye BM müdahale etmiş olduğundan NATO’nun müdahaleye hakkı yoktur.

BİR TEKZİP

Dışişleri Bakanlığı Basın Bürosundan bildirilmiştir:

Kıbrıs’ta Portekiz, İtalya ve bir İskandinav devletinden müteşekkil NATO üyesi üç devletin komiserliği altında NATO’ya bağlı müstakil bir idare kurulması için NATO Bakanlar Konseyine bağlı bazı üye devletler tarafından teklifler yapıldığı

ve bunun Amerika, İngiltere, Fransa ve F.Almanya hükümetlerince desteklendiği yolunda dünkü İstanbul Ekspres gazetesinde bir haber görülmüştür. Her ne şekilde olursa olsun gerçekleşmesi mümkün olmayan böyle bir haberin aslı yoktur.

Lord Milverton “Kıbrıs Adası Anadolu’nun Parçasıdır” dedi

Londra- Lordlar Kamarasında Kıbrıs hakkındaki müzakereler sırasında yaptığı konuşmada Lord Milverton “Kıbrıs Adası Anadolu’nun Parçasıdır” demiş ve Türk ve Rumların artık Kıbrıs’ta bir arada yaşayamayacaklarını ifade ederek, bu ifadesini EOKA elebaşısı Albay Grivas’ın 15 Mayıs 1956’da yayınlamış olduğu şu bildiri ile desteklemiştir:

Su ve ateş samimi arkadaş oldukları, cennet ve cehennem birleştikleri takdirde ve yalnız o takdirde, biz Türklerle samimi arkadaş oluruz.

11 MAYIS 1957

(Economist İsimli İngiliz Dergisinin Bir Makalesi) “Kıbrıs Türkiye’nin Bir Devamıdır..”

Londra yayınlanmakta olan Economist Dergisinin 4 Mayıs tarihli nüshasında “İngiltere’nin Türk Dostları” başlığı altında yayınlanan bir makalede Türkiye’nin Kıbrıs meselesi hakkındaki görüşü ve İngiltere ile olan ilişkiler hakkında şöyle yorum yapılmıştır:

Türkler Statüko veya Türk hakimiyeti yerine Kıbrıs’ın taksimi tezini kabul etmekle Kıbrıs meselesinde bir anlaşmaya varmak hususunda Yunanlılardan çok daha uzlaşıcı olduklarını bilfiil göstermişlerdir. Fakat, Kıbrıs meselesinde hayati menfaatlerinin nazarı itibara alınmadığına kanaat getirirlerse İngiltere ile olan münasebetlerinin mahiyeti kaçınılmaz olarak bütün bütün değişecektir.

Kıbrıs Milli Bir Davadır

Adana- Dr. Fazıl Küçük Adana’da Kıbrıs’a hareketinden önce yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

Kıbrıs davası 120 bin Türk’ün davası değildir. Bu dava milli bir dava haline gelmiştir. Tarih birçok defa göstermiştir ki: Türk Milleti milli menfaat ve milli şerefini korumak için hiçbir fedakarlıktan çekinmeyen bir millettir.

14 MAYIS 1957

Kıbrıs Meselesinde Yunanistan'ın Menfi Tavrı

BM(New York)- İngiltere Hükümeti Yunanistan'ın Kıbrıs meselesinin çözümünde asla barışa yanaşmayan bir tavırla hareket ettiğini açıklamıştır.

(Başlıksız)

Yunanistan temsilcisi Palamas tarafından 22 Mart tarihinde BM Genel Sekreterine verilen muhtıradan, NATO Genel Sekreteri Lord İsmay'ın Kıbrıs meselesinde arabuluculuk yapması Yunan Hükümetince reddedilmiştir.

Kıbrıs'ta Bir Rum Polise Müebbet Hapis Verildi

Lefkoşe- 25 yaşında Kıbrıslı bir Rum polis memuru Antres Hovardas silah, mühimmat ve patlayıcı madde saklamak suçundan müebbet hapse mahkum olmuştur.

15 MAYIS 1957

(Demokrat Parti Meclis Gurubunun Dünkü İçtımasında) 196

Hükümetin Kıbrıs'a Dair Azimli Politikası İttifakla Tasvip Olundu

DP Meclis Gurubunun 14 Mayıs 1957 günü toplantısında söz alan Başbakan Adnan Menderes Kıbrıs meselesini geniş olarak açıklamış ve yapılan müzakereler sonucunda Hükümetin Kıbrıs meselesinde takip etmekte olduğu “basiretli ve azimli” politika gurup genel heyetince tamamiyle ve ittifakla tasdik edilmiştir.

16 MAYIS 1957

Kıbrıs Rumlarının Tahrikleri

New York Times gazetesinde 5 Mayıs tarihli nüshasında çıkan ve Amerikalı Rumların oluşturduğu Kıbrıs Federasyonun Kıbrıs vesilesi ile Türkiye'ye saldıran ve Türk-Amerikan ilişkilerini bozmayı amaçlayan yazıya Kıbrıs Kültür Derneği Başkanı Mehmet Ertuğruloğlu New York Times gazetesinin yazı işlerine protesto amaçlı bir telgraf çekmiştir.

27 MAYIS 1957

Kıbrıs Türktür Partisi Büyük Kongresi Yapıldı

Lefkoşe- Kıbrıs Türktür Partisi kongresinde şu kararlar alınmıştır:

1. Kongre Türk Hükümetinin Kıbrıs meselesinde takip ettiği siyaseti tamamiyle tasvip eder.

2. Kıbrıs Türk cemaatini ilgilendiren bütün meselelerde söz söylemek hakkı parti Genel Başkanı Dr. Fazıl Küçük'e aittir.

28 MAYIS 1957

Kıbrıs Kültür Derneğinin Çalışmaları

Kıbrıs Türk Kültür Derneği Başkanı Mehmet Ertuğruloğlu Dernek merkezinde yaptığı bir basın toplantısında, 1948'de kurulmuş olan derneğin çalışmaları hakkında bilgi vermiş, daha sonra NATO'ya bağlı bir Kıbrıs fikrine karşı çıkmış ve fikrin "hem işin mahiyetine aykırı ve zararlı hem de kabili tatbik" olmadığını söylemiştir. Ertuğruloğlu "yegane çıkar yol, büyük fedakarlık pahasına da olsa, adanın taksimidir" demiştir.

31 MAYIS 1957

İngiltere Makarios'un İkili Görüşme Teklifini Reddetti-Manşet

Londra- Makarios MacMillan'a hitaben yazdığı mektupta, BM'nin 26 Şubat kararı çerçevesinde ve bir self determinasyon esası üzerinde İngiltere'nin kendisi ile ikili görüşmeler geçmemesinden şikayet etmiş ve İngiltere'yi bu görüşmelere davet etmiştir. İngiltere ise verdiği cevapta, ikili görüşmelerin yapılmasının imkansız olmadığını sebeplerini açıklamış ve bu sebeplerin doğrudan doğruya Makarios'un davranışı ile ilgili olduğunu belirtmiş ve şöyle cevap verilmiştir:

Başpiskopos serbest bırakılmasından buyana birçok beyanat yapmıştır.Bu beyanatların hepsinde, geçen 19 Aralıkta İngiliz Hükümeti tarafından ileri sürülen muhtariyet tekliflerin reddetmiş, ayrıca Kıbrıs'ın istikbali için yapılacak bir fayda temin edebilecek müzakerelere Türk Kıbrıslıların iştirak haklarını kabul etmemiştir.

Başpiskopos aynı zamanda, müzakerelere iştirak için önce kendisine Kıbrıs'a dönme hakkının verilmesini istemiş ve Ada'daki tedhişçilikten alakasını kesin olarak kesmek arzusunu da göstermemiştir.Bütün bu beyanlar, şüphesiz ki, matlup bir anlaşmanın tahakkuku imkanlarını ıslah etmiş değildir.

Mektubun bundan sonraki bölümünde Kıbrıs'ta oluşacak her can kaybı için ağır bir mesuliyet taşıyacağı ve Makarios'un Kıbrıs'a dönmesinin, BM kararlarında

belirtilen Sulh ve hürriyet havası ile uzlaşı olmayacağı, Kıbrıs'ın geleceğinin, ikili görüşmeler yolu ile tayin edilmesi teklifini İngiltere'nin kabul etmeyeceğini, çünkü “başka ve daha geniş alaka ve menfaat sahiplerinin de bu işte fikirleri alınmak lazım” geleceği belirtilmiştir.

3 HAZİRAN 1957

(Başvekilin Beyanatı) Makarios Tahrikçi Bir Papazdır –Manşet

Makarios'un İngiliz Başbakanı MacMillan'a gönderdiği mektup ve İngiliz Hükümetinin ona verdiği cevap konusunda değerlendirmesi sorulan Başbakan Adnan Menderes, Anadolu Ajansı Genel Müdürü ile yaptığı röportajda ifade etmiştir. Başbakan MacMillan'a bir mektup göndermekle Makarios'un bir taktikle hareket ettiğini, bunun da, kendisini dünya kamuoyuna bütün Kıbrıs halkının tek temsilcisi olarak tanıtmak olduğunu belirten ve “Hakikat şudur ki, Makarios, Osmanlı tarihinin son zamanlarında görülen ve muhtelif anasını birbirine katan dini kıyafet ve kisve altında suçluluğunu gizleyerek cezasız kalmanın yolunu bulan alelade tahrikçi papazlar cümlesindedir” diyen Başbakan, Makarios'un bu hareketinde Yunan Hükümeti ile birlik olduğunu söylemiş ve şöyle demiştir:

Yunan Hükümetinin artık tedhişçilik rezaletine kati olarak son olarak son verilmesi lüzumunu ve meseleyi ciddiyetle ve ağırbaşlılıkla üç alakalı tarafından aramızda konuşmanın tek müspet yol olduğunu kabul etmesi lazım gelir...

Ümit etmek isteriz ki, Makarios tarafından tedhişçiliğin tekrar harekete geçirilmesi için bir sebep ve bahane icat etmek üzere İngiltere Başvekiline yapılan bu müracaatı Yunan Hükümeti takbih eder ve böyle bir hareketin mesuliyeti altına girmez.Bu safha artık kapanmalıdır.

Menderes bu demecinin sonunda, “Memnun olduğumuz diğer bir cihet ise, Bursa nutkunda da söylediğim gibi, Kıbrıs meselesinde İngiltere'nin bize karşı olan vaziyetini Müstemlekeler Bakanı Mr. Lennox Boyd'un 19 Aralık 1956 tarihinde yaptığı beyanatın tazammum ettiği mana ve teminat dairesinde tekrar tavzih etmiş bulunmasıdır” demiştir.

5 HAZİRAN 1957

Ada'nın Taksimine Dair İngiliz Görüşü Değişmemiştir

Karaçi- Bağdat Paktı Konseyi'nin Karaçi'de yapılan toplantısında İngiltere'yi temsil eden Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd Anadolu Ajansı müdürü ile yaptığı röportajda, "Taksime gelince; İngiliz Hükümetinin siyaseti değişmemiştir" demekle beraber, Lennox Boyd'un 19 Aralık 1956 tarihli demecini tekrar etmiş ve "diğer bir deyimle, İngiliz Hükümeti böyle bir halk tarafından self determinasyon hakkının kullanılmasının muhtelif şekilleri arasında taksimi de ihtiva etmesi lazım geldiğini kabul eder demiştir". Selwyn Lloyd yine yaptığı açıklamada, Kıbrıs ve Kıbrıs'ın taksimi meselesinde İngiliz politikasında bir değişiklik olmadığını da ifade etmiştir.

12 HAZİRAN 1957

Kıbrıs Türkleri Taksim Tezini Destekliyor

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs Türk köylüsüne gelinen nokta hakkında bilgi vermek amacıyla büyük bir geziye çıkmıştır. İlk safhada Tatlısu köyünü ziyaret eden Dr. Fazıl Küçük buraya civar 15 köyden gelen beş binden fazla Türk köylüsüne yaptığı açıklamada, Türkiye'nin taksim tezini tasvip ettiklerini belirtmiştir.

14 HAZİRAN 1957

İngiltere Kıbrıs'taki Askeri Kuvvetinin Yarısını Çekiyor

Londra- Hükümet kaynakları, İngiltere'nin Kıbrıs'ta bulunan Ortadoğu Genel Karargahının yarısını çekmeye hazırlandığını bildirmiştir.

Dr.Fazıl Küçük Geliyor

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük Türk Hükümetinin daveti üzerine Ankara'ya gelecektir.

15 HAZİRAN 1957

"Kıbrıs Davamızda Muvaffak Olacağız"

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük Lefkoşe'de halka hitaben yaptığı konuşmada, Türkiye Hükümetinin Kıbrıs'la ilgili görüşünü desteklediklerini söylemiştir.

17 HAZİRAN 1957

Kıbrıs Davası Üzeinde Ehemmiyetle Durmaktayız

Amerikan ABC Televizyon şirketi Haftalık Televizyon Yapımcısı ve Philedephia Bulletin yazarlarından Mrs. Rudh Jerry Hajy ile bir röportaj yapan Devlet

Bakanı Celal Yardımcı, Kıbrıs'ın Türkiye için önemi ile ilgili sorulan soruları cevaplandırmış ve Türkiye'nin hassasiyetlerini belirtmiştir.

19 HAZİRAN 1957

Grivas'ın Kıbrıs'ı Terketmesi İsteniyor-Manşet

Lefkoşe- İngiltere Hükümeti adına Kıbrıs'taki Hükümet idari sekreteri John Redaway tarafından, Makarios'u asi lider Grivas'ı desteklemekle suçlamış ve bir barış anlaşmasının yapılabilmesi için Grivas'ın Kıbrıs'tan çıkmasını istemiştir. Redaway ayrıca 1951'de Ada'da tedhişi teşkilatını kurmak için Grivas'ı Makarios'un davet ettiğini, Grivas'ında bizzat Makarios isterse silahları bırakacağını bildirmiştir.

21 HAZİRAN 1957

(Dr.Fazıl Küçük ve Faiz Kaymak'ın Beyanatı) “Kıbrıs'taki Türklerin Türk Hükümetine İtimadı Tamdır”

Dr. Fazıl Küçük ve Faiz Kaymak Ankara'da temaslarına devam etmekte olup Dr. Fazıl Küçük yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

Ada Türkleri tam bir bütün halinde Adnan Menderes Hükümetinin politikasına bağlı bulunmakta ve bunu tasvip etmektedirler.

Kıbrıs'a Dair Türk Görüşü

Boston'da yayınlanmakta olan Christian Science Monitor gazetesinde, “Kıbrıs'a Dair Türk Görüşü” başlığı altında yayınlanan bir makalede, Makarios'un Harriman tarafından New York'a davet ediliş olayından ve bunun Türkiye'deki akislerinden bahsedilmiştir.

22 HAZİRAN 1957

“Kıbrıs Çıkmazı”

New York'ta yayınlanmakta olan New York Herald Tribuna gazetesinin 6 Haziran 1957 tarihli nüshasında çıkan bir makalede, Makarios'un sürgünden dönmesi ve İngiltere, Türkiye ve Yunanistan'ın aralarındaki Kıbrıs meselesi ile ilgili görüşmelerin çıkmaza girmesinden bahsedilmiştir.

23 HAZİRAN 1957

Papaz Makarios'un Tedhişleri ve Tahrikleri

Dr. Fazıl Küçük, Makarios'un Atina'da yaptığı basın toplantısında Türkleri itham ve tahrik eden demecine karşılık olarak cevap vermiş ve esas suçlanması gereken kişinin Makarios olduğu ve Makarios'un idare ettiği tedhişlerde 1955 yılından 1957 yılı şubat ayına kadar 17 polis ile 7 sivil Türk'ün şehit edildiği, Vasila köyünde 22 kadın ve çocuğun yaralandığı ifade edilmiştir.

(Avrupa Konseyi İstişari Meclisi Reisi) F.Dehousse Türkiye'nin Aktif Çalışmalarına Hayranım Dedi-Manşet

İstanbul- Ülkemizi ziyaret eden Avrupa Danışma Meclis Başkanı Prof. Fernar Dehousse yaptığı basın toplantısında Kıbrıs meselesi ile ilgili sorulan bir soruya şu cevabı vermiştir:

...Milletlerarası hukuk kaidelerine göre böyle bir meselenin alakalı devletler arasında halledilmesi gereklidir.Avrupa İstişare Konseyinin 1950 yılında kurulan Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna insan hakları dolayısıyla bir müracaat olmuştur ve bu komisyon meselenin bir kısmı ile meşgul olmuştur.Avrupa İstişare Meclisine şimdiye kadar hiçbir müracaatta bulunulmamıştır.

Bu mevzuda 1956'da Avrupa İstişare Meclisi alakalıları diledikleri takdirde Konseyin barıştırmacı ve ara bulucu vasfından faydalanmak için gündeme alınmasını teklif etmiş fakat Vekiller Konseyinde teklif kabul edilmemiştir.

26 HAZİRAN 1957

İngiliz Hükümeti Makarios'u Londra'ya Davet Etmeyecek

Londra- Müstemlekeler Bakanlığı Müsteşarı Profume Avam Kamarasında Kıbrıs meselesi konusunda sorulan sorulara verdiği cevapta, İngiltere Hükümetinin Kıbrıs hakkında iki taraflı müzakereler yapılması için Makarios'u Londra'ya davet etmeyeceğini söylemiştir.

12 TEMMUZ 1957

Avam Kamarası Kıbrıs Mevzuunu Müzakere Edecek

Londra- Avam Kamarasında, Butler'in verdiği habere göre, Kıbrıs hakkında bir müzakere açılacaktır.

15 TEMMUZ 1957

Kıbrıs'a Bağımsızlık Veriliyor

Londra- Yabancı haber ajanlarının Londra'dan bütün dünyaya İngiltere ile Amerika'nın ayrı ayrı planlar hazırladıklarını bununla beraber iki plan arasında büyük farklılık bulunmadığını bildirmişlerdir. Haberlerin belirttiğine göre Kıbrıs'a bağımsızlık verilmesi, fakat bağımsız olmadan önce Kıbrıs'ın bir muhtariyet devresinden geçirilmesi düşünülmekteydi. Adadaki askeri üstlerin ise NATO'nun kontrollüğüne verebileceğinden söz edilmekteydi.

16 TEMMUZ 1957

Avam Kamarasında Kıbrıs İçin Tartışma-Manşet

Londra- Avam Kamarasında Kıbrıs konusunda yapılan müzakerelerde İngiliz İşçi Partisi sözcüsü Jammes Callaghan hükümeti Kıbrıs konusunda "hareketsizlikle" itham etmiş ve hükümetin Yunanistan'dan herhangi bir taviz elde etmeksizin Makarios'u serbest bıraktığını şimdide Makarios'la müzakere kabul edilemez beyanlarının arkasına sığındığını ve taksim fikrine de muhalif olduğunu belirtmiştir.

Avam Kamarasında müzakerelerinde tartışma konusu olan önemli noktalardan biri olan taksim meselesi konusunda Sömürgeler Bakanlığı Müsteşarı John Profumo, "en iyi hal çaresi olmasa dahi taksim imkanı bertaraf edilemez" demiş ve Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd'da konu ile ilgili olarak şunları söylemiştir.: *Bizce adanın taksimi şayanı teessüf bir çaredir. Fakat şayet self-determinasyon'a gidilecek prensip tatbik edecekse bunun hem Rumlara, hem Türklere aynen tatbiki bir zarurettir.*

Yunanistan Birleşmiş Milletlere Müracaat Etti

BM(New York)- BM'deki Yunan daimi delegeşi Palamas, Yunan hükümetinin bir mektubunu Genel Sekreter Dag Hammarskjold'a sunmuştur. Kıbrıs meselesinin, 17 Eylülde başlayacak olan BM Genel Kurulunun gündemine alınması istenen mektupta şu hususlar ileri sürülmektedir:

1. Self determinasyon ve hakların eşitliği prensibinin,BM himayesi altında Kıbrıs adası halkı için tatbiki,
2. İngiliz Sömürge idaresinin Kıbrıslılar aleyhindeki mezalimi ve insan haklarını ihlal eden hareketleri

Yunan Delegesi mektuba ek olarak birde memorandum sunulacağını fakat bunu içeriğinin daha sonra açıklanacağını belirtmiştir.

17 TEMMUZ 1957

Kıbrıs Mevzuunda Radyo Gazetesinin Dünkü Tefsiri

Kıbrıs meselesi üzerine Avam Kamarasında yapılan müzakerelerle ilgili olarak Radyo Gazetesinde yayınlanan konuşmada şöyle denilmiştir:

Dünkü müzakereleri sıklet merkezini adanın taksimi meselesi teşkil etmiştir. Bu vaka taksim ile ve aleyhinde muhalefet ve hükümetçe söylenen sözler ne olursa olsun gün geçtikçe Türkiye'nin bu haklı tezini hadiselerin ve mantığın icabı olarak zihinlerde daha çok yer etmekte olduğunu göstermektedir.

Yunanlıların Enosis yani ilhak hırsları ile Türkiye'nin bu taksim arasında uzlaştırıcı bir hal çaresi aramanın ve mesela aday istiklal verilmesi gibi fikirler ileri sürmenin ise yersizliği aşikardır. Adanın taksimi "Enosis" ile "Türkiye'ye avdet tezleri arasında kabili takbik ve nihali son mutavassıt şeklidir.

Bir Rum İdam Edilecek

Lefkoşe- 1956 yılının Kasım ayında Limasol'da Jakarios isimli bir politikacıyı öldüren Niko Sofokleus adlı 18 yaşındaki bir Kıbrıslı Rum tedhişçisi idama mahkum edilmiştir.

(6-7 Eylül Olayları İle İlgili Olarak)

İstanbul- Bir süre önce görülen lüzum üzerine "6-7 Eylül Olayları" ile kapatılan Kıbrıs Türktür cemiyeti üyeleri vilayete müracaat ederek savcılık takibatı neticesinde beraat ettiklerini bildirmişler ve yeniden faaliyete geçmek için izin istemişlerdir.

(Başlıksız)

Halen Ankara'da bulunan Dr.Fazıl Küçük gazeteciler cemiyetinde "Kıbrıs taksim olunabilir mi ve nasıl taksim olunabilir" konusunda bir basın toplantısı yapacaktır.

18 TEMMUZ 1957

Fazıl Küçük'ün Dünkü Basın Toplantısı ve Mühim Beyanatı

İstanbul- Dr. Fazıl Küçük, Başbakan Adnan Menderes ile görüşme yapmasını müteakip yaptığı basın toplantısında, hükümet ile aynı görüşte olduklarını belirtmiştir.

Dr.Fazıl Küçük'ün Basın Toplantısı

İstanbul- Dr. Fazıl Küçük Talebe Federasyonunda düzenlediği basın toplantısında, bazı yabancı ajansların bağımsız bir Kıbrıs kurulması lehindeki yaptıkları yayınlara değinerek bağımsız bir Kıbrıs devletinin kurulmasının Adadaki 120 bin Türk'ü "mahva terketmek" olacağını belirtmiştir. Dr. Fazıl Küçük bu konuda Girit adasındaki 90 bin, Rodos'taki 120 bin ve Batı Trakya'daki 200 bin Türk'ün akıbetlerini örnek olarak göstermiştir.

Konuşmasında taksim tezinden de bahisle bu konunun zaruri olduğunu belirtmiştir. Bununla beraber Lefkoşe'nin bir yıldan beri tel örgülerle ikiye ayrıldığı belirten Küçük, Ada'da hali hazırda fiili olarak bir bölünme olduğunu söylemiştir.

21 TEMMUZ 1957

(Adanın İstikbali İle Alakalı Bulunan) Bütün Görüşmelerde Kıbrıslı Türkler Söz Sahibi Olmalıdır!

Londra- İngiltere'nin Atina Büyükelçisi Sir Roger Allen tarafından Atina'daki Kıbrıs bürosundan Zenon Rossides'e gönderilen ve İngiliz Dışişleri Bakanlığı tarafından açıklanan bir mektupta, İngiliz Hükümeti Ada'nın geleceği için yapılacak her toplantıda Türk azınlığının aynı haklarla temsil edilmesinin icap ettiğini teyit etmiştir.

24 TEMMUZ 1957

Taksim Fikri Aleyhinde Kıbrıslı Türk Yoktur

Lefkoşe'ye hareketinden evvel bir Anadolu Ajansı muhabiri ile röportaj yapan Dr Fazıl Küçük, Kıbrıslı bazı Türklerin taksim fikri aleyhinde olduklarına dair yayınlanan haberlerin tamamen uydurma olduğunu söylemiş ve "bir milletin milli hisleri oynamak ateş üzerine gaz dökmek kadar tehlikelidir" demiştir.

Fazıl Küçük Lefkoşe'de

Türk Hükümetinin daveti üzerine bir buçuk aydan beri Türkiye’de bulunmakta olan Kıbrıs Türktür Partisi Genel Başkanı Dr. Fazıl Küçük Lefkoşe’ye gitmiştir.

30 TEMMUZ 1957

(Kıbrıs Mevzuunda) NATO İngiltere’ye Teklif Yapmamış

Londra- Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd Avam Kamarasında sorulan bir soruya verdiği yazılı cevapta, NATO Konseyinin Kıbrıs konusunda İngiliz Hükümetine bir teklifte bulunmadığını belirtmiştir.

31 TEMMUZ 1957

EOKA’cılar Yine Tehdit Savuruyor

Lefkoşe- Kıbrıs’taki yeraltı tedhişçi teşkilatı Ada’ya self determinasyon verilmediği takdirde tedhişe yeniden başlayacağı tehdidini savurmuştur.

(Başlıksız)

Londra’da temaslarda bulunan Kıbrıs valisi Harding yarın adaya dönecektir.

1 AĞUSTOS 1957

Kıbrıs’ta Dün İki Tedhişçi Yakalandı

Lefkoşe- EOKA mensubu iki tedhişçi emniyet kuvvetleri tarafından Lefkoşe’nin Güneybatısındaki Pelendri’de yakalanmıştır.

(Başlıksız)

Kıbrıs valisi Harding Ada’ya dönmek için Londra’dan hareket etmiştir.

2 AĞUSTOS 1957

(Kıbrıs Mevzuunda) İngiliz Hükümeti Demeç Vermeyecek

Londra- İngiltere Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd Avam Kamarasında yapılan görüşmeler sırasında hükümetin Kıbrıs konusunda bir açıklama yapmayacağını söylemiştir.

6 AĞUSTOS 1957

Dr. Fazıl Küçük’ün Yaptığı Konuşma

Lefkoşe- Adanın kuzeyindeki Poli kasabasında bir konuşma yapan Dr.Fazıl Küçük, “Türk Hükümetinin selam ve sevgilerini getirdiğini, adanın hiçbir zaman yad ellere bırakılamayacağını” söylemiştir.

Bir Af Talebi Reddedilmiştir

Lefkoşe- Kıbrıs Yüksek mahkemesi Niko Sofeklou’un af talebini reddetmiştir.

7 AĞUSTOS 1957

Kıbrıs Hakkında Üçlü Konferans İçin Sondaj

Londra- Londra gazetelerinde çıkan bir habere göre, İngiltere Hükümetinin Türkiye ve Yunan hükümetlerini Kıbrıs’ın geleceği hakkında yeni bir konferansa katılıp katılma konusunda nabız yokladığı bildirmektedir.

8 AĞUSTOS 1957

Harding F. Küçük Mülakatı

Lefkoşe- Kıbrıs Valis Harding, Kıbrıs Türklerinin Lideri Dr. Fazıl Küçük ile bir toplantı yaparak “görüş teatilerinde” bulunmuştur.

Makarios Moskova’ya Çağırılmış

Londra- Moskova radyosu halen Yunanistan’da bulunmakta olan Makarios’un Kasım ayında Moskova’da yapılacak olan büyük bir dini konferansa davet edildiğini söylemiştir.

11 AĞUSTOS 1957

Yunanistan’daki Türkler Hicrete Mecbur Ediliyor

İstanbul’daki Rum azınlığı ülkemizde refah içinde yaşamaya devam ederken, Batı Trakya’da ki Türk azınlığı elindeki malları bir şekilde satması sağlanarak sistemli bir şekilde göçe zorlanmaktadır.

12 AĞUSTOS 1957

Kıbrıs Meselesi ve Londra Matbuatı

Londra- Kıbrıs’taki güvenlik tedbirlerinin hafifletilmesi Londra basınında bazı eleştirilere ve endişeye yol açmıştır.

Üçlü Konferans Meselesi

Washington- Amerika Dışışleri Bakanlığı Sözcüsü, düzenlediği basın toplantısında İngiltere Hükümetinin, Türkiye ve Yunanistan'ı Kıbrıs meselesi konusunda üçlü bir konferansa davet etmek istediği ve bu konferansa Amerika'yı da gözlemci olarak çağırarak niyetinde olduğu yolundaki haberler konusunda yorum yapmak istemedi.

13 AĞUSTOS 1957

Kıbrıs'taki Türklerin Kararı: TAKSİM

Lefkoşe- Kıbrıs Türktür Partisi tarafından yapılan ve 232 delegenin katıldığı Genel Kongre'de Parti Genel Başkanı Dr. Fazıl Küçük'e güven ve yetki oyu verilmiştir.

Kongre sonunda, Başbakan Adnan Menderes, BM, NATO, ABD Başkanına, İngiltere Başbakanı ve Müstemlekeler Bakanına oybirliği ile Dr. Fazıl Küçük tarafından çekilen telgrafta, Kıbrıs meselesinin kabul edilebilecek yegane çözüm yolunun taksim olduğu, Kıbrıs'a verilecek bir bağımsızlığın Yunanistan'ın adayı ilhakı ve Adadaki Türk nüfusunun yok olması anlamına geleceğini vurgulamıştır.

20 AĞUSTOS 1957

Hükümetimiz F. Küçük'ü Çağırıldı

Kıbrıs meselesi hakkında son olayları gözden geçirmek ve gerekli direktifler verilmek üzere Dr. Fazıl Küçük hükümetimiz tarafından İstanbul'a çağırılmıştır.

24 AĞUSTOS 1957

Makarios Amerika'ya Gidiyor

Atina- Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre, Makarios'un Amerika'ya gideceği ve hareketinden önce Dışışleri Bakanı Averof ile görüştüğü bildirilmiştir.

25 AĞUSTOS 1957

Makarios'cu Garip Bir İşçi Sendikası

Merkezi Brüksel’de olan Milletlerarası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu Tunus’ta yaptığı beşinci kongresinde aldığı kararlarla Kıbrıs Rumlarının davasını tamamiyle benimseyip desteklediklerini bildirmişlerdir.

26 AĞUSTOS 1957

(Kıbrıs’a Dair) Fazıl Küçük’ün Dünkü Beyanâtı

İstanbul- Dr. Fazıl Küçük düzenlediği basın toplantısında Rumlar tarafından kendisi aleyhine çıkan haberlerle ilgili olarak şöyle demiştir:

Beni susturmak çarelerini arıyorlar.Bu, en nazik zamanda susmam vatanıma ve Kıbrıs davasına karşı en büyük ihanettir.

Milli Türk Talebe Birliğinin Kıbrıs Valisine Gönderdiği Mesaj

Son günlerde Kıbrıs Valisinin, taksim aleyhine ve Kıbrıs Rum ve Türk cemaatlerinin bir arada yaşabileceklerine dair açıklamaları üzerine Milli Türk Talebe Birliği Genel Başkanı Orhan Sakarya Kıbrıs Valisi Harding’e gönderdiği mesajda, taksim, Türk Milleti için “son fedakarlığıdır” demiş ve mesajını şu sözlerle bitirmiştir:

Türk gençliği olarak katıyetle belirtiriz ki:insanlık hak ve hürriyetleri için Kore’de kanlarını seve seve veren Türk Milleti, Kıbrıs’ta hürriyet aşkı çeken 120 bin Türk kardeşlerinin istikbaline bigane kalmamıştır ve asla kalmayacaktır.

29 AĞUSTOS 1957

Yunanistan Kıbrıs Ateşini Körüklüyor

Atina- Resmen bildirildiğine göre, Yunan Hükümeti Kıbrıs meselesinin bir milletlerarası konferansta müzakere edilmesi hakkında İngiltere tarafından verilen öneriyi reddetmiştir.

29 AĞUSTOS 1957

Eisenhower Makarios’u Kabul Etmiyor

Washington- Amerikan basınında çıkan haberlere göre, Amerikan Başkanı Eisenhower Makarios’u kabul etmeyecektir.

(Garbi Trakya Türklerine Mezalim) Kıbrıs Türklerinin de Bu Duruma Düşmelerine Müsaade Etmeyeceğiz

Assomoti köyü eski Belediye Başkanı Molla Ahmet Celil'in Rodop Mutasarrıflığına gönderdiği mektubun son bölümünde şöyle demiştir:

Garbi Trakya'daki Türk ekalliyetimiz ne feci şartlar içinde yaşadığını artık herkes bilmektedir.Kıbrıslı Türklerin Yunan idaresinde aynı feci akıbet'e maruz kalmalarına asla müsaade edilmeyecektir.

1 EYLÜL 1957

Hükümet Taksim Tezine Tam Bir Azimle Bağlıdır

Dr. Fazıl Küçük, Başbakan Adnan Menderes ve görüşmede hazır bulunan İçişleri Bakanı Namık Gedik ile görüşükten sonra Anadolu Ajansına yaptığı açıklamada, Türk Hükümetin davaya inanarak bağlı olduğundan duyduğu memnuniyeti belirtmiş ve taksim tezini savunduklarını tekrarlamıştır.

2 EYLÜL 1957

Makarios Amerika'da Ne Yapacakmış

Mesina, İtalya- Queen Frederica isimli bir Yunan gemisi ile Amerika'ya hareket eden Makarios Mesina'da gazetecilere yaptığı açıklamada, Amerika'da resmi kişileri ve BM delegelerini Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı gerekliliğine ikna etmeye çalışacağını söylemiştir.

Kıbrıs'ta Gizli Bir Cephane Deposunda İnfilak

Lefkoşe- Gizli bir silah deposunun patlaması sonucu yaralanan dört Türk'ten biri hastaneye giderken yolda ölmüştür. Dört Türk'ün Kıbrıs'taki Türk yeraltı teşkilatı namına bomba yapmakla meşgul oldukları zannedilmektedir.

4 EYLÜL 1957

Kıbrıs Davasında Taksimden Başka Hal Çaresi Görmüyoruz

Lefkoşe- Türk Hükümetinin daveti üzerine on beş günden beri Türkiye'de bulunan Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs'a dönmüş ve havaalanı dışında halka hitaben yaptığı konuşmada, "Davamızın halli hususunda taksimden başka hiçbir hal çaresi kabul edilmeyeceğini kesin bir lisanla sayın Adnan Menderes ifade etmişlerdir" demiştir.

5 EYLÜL 1957

(Dr. Fazıl Küçük'ün Basın Toplantısı) Türkiye Muhtar Tezini Kabul Etmiyor

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük yabancı basın mensuplarına Türk Hükümet üyeleri ile yaptığı temaslar hakkında bilgi vermiş ve Türk Hükümetinin muhtar idare şeklini ve müstakil Kıbrıs formülünü asla kabul etmeyeceğini, Adnan Menderes Hükümetinin görüşünün Kıbrıs'ın taksim edilmesi olduğunu söylemiştir.

9 EYLÜL 1957

Kıbrıs Adasının 386'ncı Fetih Yıldönümü

Kıbrıs adasının 386'ncı yıldönümü münasebetiyle TMTF tarafından yayınlanan bildiride 9 Eylül'ün anlam ve önemi belirtilmiştir.

(Başlıksız)

Lefkoşe- EOKA Lideri Grivas Kıbrıs'taki Türkler Rumlara saldıracak olursa EOKA'nın yeniden harekete geçeceği tehdidinde bulunmuştur.

11 EYLÜL 1957

(Fetih yıldönümü Dolaysiyle) Kıbrıs'ta Büyük Bir Tören Yapıldı

Lefkoşe- Lefkoşe'nin Türkler tarafından fethinin 387'nci ve İzmir'in kurtuluşunun 35'inci yıldönümleri Bayraktar türbesinin avlusunda yapılan ve on bin Türk'ün katıldığı bir törenle kutlanmıştır. Binlerce Türk'ün "Taksim İsteriz" sesleri arasında söz alan Dr. Fazıl Küçük günün siyasi manadaki önemini belirten bir konuşma yapmıştır.

16 EYLÜL 1957

F. Küçük'ün Amerikan Halkına Hitabesi

New York- Dr. Fazıl Küçük televizyon konuşmasıyla Amerikan halkına hitap ederek, Kıbrıs Adası'nın Yunanistan'a verilmesi için hiçbir sebebin olmadığını açıklamıştır.

19 EYLÜL 1957

(York-Shire Post'un Yazısı) Türkiye'nin Kıbrıs'la Alakasını Unutmak Siyasi Felaket Olur

Londra- Yorkshire Post gazetesi, Türkiye'nin Kıbrıs'la olan ilgisini dikkate almamak diplomatik bir felaket olur demiştir. Gazete özellikle Rusya'nın Ortadoğu'ya sızarak Türkiye'yi arkadan çevirmeye çalıştığını, Türkiye'nin Rusya'ya ilaveten potansiyel bakımından kendisine hasım olan Yunanistan, Mısır ve Suriye ile çevrilmiş bulunmakta olup Ada'nın da Yunanistan'a geçmesi ile tek çıkış kapısının kapanacağını belirtmiştir.

Mesele Genel Kurul Gündemine Alınıyor

BM(New York)- Kıbrıs meselesinin gündeme alınması konusunda ilk olarak Yunan Dışişleri Bakanı Averof söz almış ve geçen toplantı devresinden beri hemen hemen hiçbir gelişme kaydedilemediğini belirtmiş ve durumun çok tehlikeli olduğunu söylemiştir. Bu suçlamalara cevap veren İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd'dan sonra Türk delegesi Seyfullah Esin söz alarak Kıbrıs'ın Türkiye için önemini ve Türk tezini açıklamış, Yunanistan'ın BM'ye başvurusunun çözüm için bir çare olmadığını belirtmiştir.

Müzakereler sonunda Kıbrıs meselesinin on bir oyla gündeme alınması konusu tavsiye edilmiştir. İngiltere, Fransa, Rusya ve Çekoslovakya çekimser kalmışlardır.

21 EYLÜL 1957

(B. Milletlerde) Kıbrıs Meselesi Gündeme Alındı

BM(New York)- Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Kıbrıs meselesini 12'nci toplantı gündemine, oya başvurulmaksızın alınmıştır.

F. Küçük'ün Telgrafı

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük, BM Genel Sekreterine gönderdiği telgrafta, Yunanistan'ın ve Makarios'un BM kararlarını hiçe saydıkları ve Türklerin haklarını hesaba katmadıklarını belirtmiş ve yegane çıkar yolun Türk Hükümetinin savunduğu Ada'nın taksimi tezi olduğunu söylemiştir.

23 EYLÜL 1957

(Polatkan'ın United Press'e Beyanatı) Kıbrıs İçin Tek Hal Çaresi Taksimdir

Washington- Maliye Bakanı Hasan Polatkan United Press Ajansına yaptığı açıklamada Türk görüşünün taksim olduğunu belirtmiş ve demecin sonunda şöyle demiştir:

Son sözüm şudur ki 26 milyon Türk Kıbrıs meselesinde taksimden başka hiçbir hal çaresini kabul etmemeğe karar vermiştir.

24 EYLÜL 1957

(İlgililer Talep Ettiği Takdirde) Amerika Kıbrıs İçin Konferansa Katılmaya Hazırdır

Atina- Amerika'nın Atina Büyükelçisi George Allen, Katimerini gazetesine yaptığı açıklamada, Amerika hükümetinin, Kıbrıs meselesi hakkında ilgili tarafların çözüm için kendilerinin katılmalarını istemeleri halinde, milletlerarası bir konferansa katılmaya hazır olduğunu söylemiş ve self determinasyon konusunda şu açıklamayı yapmıştır:

Bu nevi mevzularda, milletlerin kendi mukadderatlarını bizzat tayin etme hakları ile ilgili BM anayasası hükümlerinin otomatik surette tatbikini düşünmek her zaman kolay değildir. Binaenaleyh müzakere yolu ile elde edilecek hal tarzlarına başvurmak ve aynı zamanda diğer esaslı bir prensibi yani komşuları ile sulh halinde yaşamak prensibini gözden uzak tutmamak lazımdır.

25 EYLÜL 1957

“Kıbrıs Üzerinde Hak İddia edecek Olan Türkiye’dir”

San Fransisko- San Fransisko News gazetesinde Makarios'un Amerika'ya daveti meselesiyle ilgili olarak Londra'dan gönderilen ve Robert Ruark imzasını taşıyan makalede, Robert Ruark davetin Ortadoğu'daki karışıklığı körükleyeceğini, davetin Beyaz Saray veya Dışişleri Bakanlığı kanalı ile yapılmasının daha doğru olacağını belirtmiş ve Kıbrıs'taki anlaşmazlığın tek sorumlusunun Makarios olduğunu vurgulamış ve şöyle demiştir:

Kıbrıs hakkında şayet talepte bulunacak bir kimse varsa o da Türkiye’dir.

George Allen'in Beyanatı ve Atina'daki Akisler

Atina- George Allen'in Kıbrıs meselesi ile ilgili açıklaması Yunan basınında çeşitli tepkilere yol açmıştır.

27 EYLÜL 1957

Hasan Polatkan Kıbrıs hakkındaki Türk Tezini tekrar Müdafaa Etti

Washington- Maliye Bakanı Hasan Polatkan Associated Press muhabirine yaptığı açıklamada, Kıbrıs meselesinde Türk görüşünün herhangi bir tereddüde mahal vermeyecek şekilde açık olduğunu ve bunun da taksim olduğunu söylemiştir.

(Başlıksız)

BM(New York)- Genel Kurulun toplantısında Yunan delegesi Kıbrıs meselesine kısaca değindikten sonra BM'nin daimi bir polis kuvveti teşkil etmesini tavsiye etmiştir.

28 EYLÜL 1957

(Daily Ekspres'in Neşrettiği Yazı) "Makarios Çok Soğuk Karşılanıyor

Londra- Daily Ekspres gazetesinde çıkan bir yazıda, Makarios'un Amerika'da çok soğuk karşılandığı belirtilmiş ve Makarios'un Başkan Eisenhower ile Dışişleri Bakanı Dulles'i zora sokmamak için kendilerinden görüşme talebinde bulunmadığını yazmıştır.

2 EKİM 1957

Kıbrıs Tezimizle Alakalı Film

Hükümetimizin, Kıbrıs meselesindeki takip ettiği siyaseti desteklemek maksadıyla ve bu konuda dünya kamuoyunu güçlü bir tesir yaratabilmek üzere bir film çevrilmesine karar verilmiştir.

3 EKİM 1957

Makarios Komünistlerle İşbirliği Yaptığını Söyledi

Washington'da Basın kulübünde verilen bir yemekte Makarios Kıbrıs meselesi hakkında basın mensuplarının sorularını cevaplandırmış ve bir gazetecinin "Kıbrıs'ta sizin komünistler ile işbirliği yaptığını dair" çıkan haberin doğru olup olmadığı sorusuna şu yanıtı vermiştir:

Hürriyet mücadelesinde komünist partisinin de aynı yolu takip ettiği söylenebilir. Onlarla beraber aynı yolda mücadele etmekteyiz.

Firuz Han'ın Sözleri

BM(New York)- BM Genel Kurulunda bir konuşma yapan Pakistan delegesi ve Dışişleri Bakanı Firuz Han Noon, “Türkiye’nin muvaffakı dışında hiçbir hal tarzı adil ve sürekli olmaz” demiştir.

14 EKİM 1957

Reisicumhur Kıbrıs Meselesini Hiçbir şekil ve Surette İhmal Edemeyiz Dedi-Manşet

Antalya- Cumhurbaşkanı Celal Bayar Antalya’da yaptığı seçim konuşmasında şunları söylemiştir:

Kıbrıs’ta yaşayan 120 bin masum ırkdaşımız var.Elbette onlara ve Kıbrıs meselesini ihmal edemeyiz. Sizlerden aldığımız kuvvetle bu meselenin üzerinde azimle durmaktayız. Neticenin ne olacağını zaman gösterecektir.Herhalde Türk Milletinin memnun edileceğini söyleyebilirim.

15 EKİM 1957

(Başvekil Adnan Menderes’in Rizelilerin İçten Tezahüratı Arasında İrad Ettiği Nutuk)Kıbrıs’a dair Kararımız Kat’idir-Manşet

Rize- Başbakan Adnan Menderes Rize’deki seçim konuşmasında, “Vaziyette bir değişiklik yoktur. DP ve Türk Milletinin kararı katidir. Kıbrıs Türklerini kendi bayrağımız altında toplamak kararımız değişmemiştir” dedi.

20 EKİM 1957

(Başvekil Menderes’in Elazığlılar ve Kayserilerin tezahüratları Arasında İrad Ettiği Nutuklar) “ O, Milleti İzdıraplar İçinde Bırakmıştı-Manşet

Kayseri- Başbakan Adnan Menderes Kayseri’deki seçim konuşmasında, “Kıbrıs’ın yarısı mutlaka Türk’tür Türk kalacaktır. Kıbrıs’ın Yunan bayrağı altına girmesine müsaade etmeyeceğiz” dedi.

(Bayar Konya’da da İçten Bir Sevgi İle Karşılandı) Reisicumhur Bayar’ın Dün İrad ettiği Nutuk

Konya- Cumhurbaşkanı Celal Bayar Konya’da yaptığı seçim konuşmasında, “Kıbrıs meselesinin milletimizin arzusuna göre halledilmesini bekleyebiliriz.Türk

Milleti sabırlıdır.Beklemesini bilir.Bir kere daha tekrar edeyim:Türk Milletinin en büyük meselesi üzerinde en büyük azim ve cesaretle durmaktayız” dedi.

21 EKİM 1957

İstanbul ve Bursa Celal Bayar’ı Derin Bir sevgi İle Bağına Bastı-Manşet

İstanbul- Cumhurbaşkanı Celal Bayar İstanbul Taksim’de yaptığı seçim konuşmasında “bazı yerlerde ben temas etmediğim halde vatandaşlarım bana Kıbrıs meselesini soruyorlar” demiş ve Adnan Menderes’in bu konudaki görüşünü defalarca açıklamış olduğunu belirterek, “elbet ve elbette Türk Milletini memnun ve tatmin edecek bir netice elde edilecektir” demiştir.

(Başlıksız)

Bursa- Cumhurbaşkanı Celal Bayar Bursa’da yaptığı seçim konuşmasında, “İsteğimiz Türk Milletinin bu husustaki arzu ve iradesinin tahakkukudur. Memnun ve tatmin bir netice alacağımızı bekleyebilirsiniz” dedi.

22 EKİM 1957

Başvekil 250.000 İstanbulluya Hitap etti

İstanbul- Başbakan Adnan Menderes İstanbul Fatih’te 250 bin kişiye yaptığı seçim konuşmasında, konuşmasını bitirirken Kıbrıs meselesinde Hükümetin değişmeyen görüşünü bir defa daha belirterek, Ada’nın sahillerimize bakan yarısında 120 bin Türk ve Müslüman kardeşlerimizin Türk bayrağı altında yaşamalarını sağlayacak bir hal suretinden başka herhangi bir hal şeklinin asla kabul edilmeyeceğini ifade etmiştir.

23 EKİM 1957

100 bin Ankaralı ve 100 bin Adanalının Başvekil’e Dünkü Büyük Sevgi Tezahüratı

Ankara- Başbakan Adnan Menderes Ankara Cebeci’de 100 bin kişiye yaptığı seçim konuşmasında, “NATO cephesinin tesanütünü muhafaza ve hatta takviye içindir ki bazı fedakarlıklarda bulunmaya mecbur kaldır. Adadaki 120 bin ırkdaşımızı Yunan bayrağı altında bırakmayacağız ve Adanın Anadolu’ya bakan yarısını Türk hakimiyetine bırakacak bir hal suretinden gayrisini asla kabul etmeyeceğiz” dedi.

8 KASIM 1957***Kıbrıs Valiliğinde Değişiklik***

Londra- İngiltere'nin Kıbrıs Valiliğine Mareşal Harding'in yerine Sir Hugh Foot tayin edilmiştir.

10 KASIM 1957***Kıbrıs'ta Bir Türk Polisi Öldürüldü***

Lefkoşe- Kıbrıslı bir Türk polisi nişanlısı ile beraber araba ile dolaşırken atılan bir kurşun ile öldürülmüştür.

14 KASIM 1957***Kıbrıs Meselesi Tekrar Ele Alınıyor***

Atina- Dışişleri Bakanı Evangelos Averof, BM'de Kıbrıs meselesinin müzakeresi sırasında Yunan Heyetine başkanlık etmek üzere New York'a hareket etmiştir.

21 KASIM 1957***Kıbrıs'ta EOKA Cinayetleri***

Lefkoşe-Lefkoşe'de EOKA tedhiş mensupları iki kişiyi yaralamıştır.

28 KASIM 1957***İngiliz İşçi Partisinin Beyanatu***

Londra- İngiliz İşçi Partisi Yönetim Komitesi yayınladığı bir bildiride, İngiltere Hükümetinin Kıbrıs meselesine derhal bir çare bulmasını, bir muhtariyet için Rum ve Türk Liderlerinin derhal Londra'ya davet edilerek, geçici bir mahalli hükümete tanınacak hak ve yetkilerle Türklere tanınacak garantilerin esaslarının tespitini istemiştir.

5 ARALIK 1957***Başvekil Hükümetin Programını Açıkladı***

Ankara- (27 Ekim 1957 günü yapılan seçimlerden zaferle çıkmış) DP'de Cumhurbaşkanı tarafından yeni hükümeti kurma görevi Adnan Menderes'e verilmiş, Menderes kabineyi kurmuş ve hükümet programını meclise sunmuştur. Başbakan

Adnan Menderes Mecliste okuduğu Hükümet programında, Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak şöyle demiştir:

Kıymet verdiğimiz Türk-Yunan dostluğunu korumak ve bu ihtilaflı ortadan kaldırmak için azami hüsniyet göstermiş ve Kıbrıs'ın taksimine razı olmak suretile, yapabileceğimiz fedakarlığın hududuna varmış bulunuyoruz. Türkiye'nin emniyetinin ve Adadaki Türk cemaatinin istikbal ve inkişafının korunması için aldığımız bu kararlı durumun muhafaza olunacağını bir kere daha teyid ederiz.

6 ARALIK 1957

Kıbrıs'ta EOKA Cinayetleri

Lefkoşe- Baf şehrinin Melunda köyü ormanında üç Türk'ün balta ve bıçaklarla parçalanmış cesetleri bulunmuştur.

9 ARALIK 1957

İÜTB'nin Beyanatı

İstanbul- İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği yayınladığı bildiride, üç Türk'ün öldürülmesi ile ilgili olarak şu açıklama yapılmıştır:

Kıbrıs mevzunu başlangıçtan bu güne kadar istismar ederek dostlukla asla tabili telif olmayan bir hareket hattı tarif eden Yunanistan'ı fikre hiç yer vermeksizin daima kuvvetle bu nevi asrımıza uymayan gayrı medeni usullere başvurmasını Anavatan parçası Türk Kıbrıs'ta Rumlu dahi münakaşa götüren bir alay çapulcuyu seviyesizce kullanmasını tedhişçiliği açıkça desteklemesini bir kere daha nefret ve şiddetle tel'in ederiz....İngiltere Hükümetinin ırkdaşlarımızı her türlü emniyetimizi temin etmesi hususunda daha müteyakkız bulunmasını istemek en tabii hakkımızdır.

10 ARALIK 1957

(Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Siyasi Komisyonunda) Kıbrıs Mevzuundaki Müzakereler Başladı-Manşet

BM(New York)- Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Siyasi Komisyonunda (Birinci Komisyon) Kıbrıs meselesi müzakereleri başladığında ilk sözü İngiltere Delegesi Allan Noble almış ve BM'nin 26 Şubat 1957 kararlarının uygulanmamasının doğrudan doğruya Yunanistan'ın almış olduğu olumsuz tavırlardan kaynaklandığını belirtmiştir. İngiliz delegesinden sonra söz alan Yunan

temsilcisi Averoff ise Birleşmiş Milletlere sunmuş olduğu mektupta ileri sürmüş olduğu şikayetleri tekrarlamıştır.

Yunan temsilcisi konuşmasında özellikle taksim fikrine karşı bir tepki göstermiş ve bunun İngiltere'nin Yunanistan'ı tehdit etmek için Londra'da hazırlanıp Ankara'da kabul edilmiş olduğunu söylemiştir. Averoff, üçlü müzakereleri ise Yunanistan'ı izole edip yalnız bırakma amacına yönelmiş bir tertip olarak vasıflandırmıştır. Yunanistan'ın İngiltere ile müzakerelere girişebilmesi için bu devletin Lennox Boyd 19 Aralık 1956 tarihli demecindeki şekilde değil, fakat doğrudan doğruya self determinasyon prensibini tanıması gerektiğini söyleyen Yunan temsilcisi, Kıbrıs halkı ile İngiltere arasında yapılacak müzakerelere Kıbrıs Türklerinin katılmasının, azınlığın çoğunlukla eşit bir oy hakkına sahip olması demek olacağını ileri sürmüştür. Nihayet Türkiye'nin Kıbrıs'la ilgilenmesi konusunda ise eğer Türkiye sırf güvenliği sebebi ile Kıbrıs'la ilgileniyorsa bu taktirde Suriye'nin Lübnan'ın ve "hatta büyük devletlerin" de bu mesele ile ilgilenmesi gerekeceğini söylemiştir.

Yunan dışişleri bakanı siyasi komitenin Yunanistan tarafından hazırlanan karar sureti tasarısını tasvip etmesini istemiştir. Yunan karar tasarısında Genel Kurulun BM Antlaşması prensiplerine uygun olarak Kıbrıs halkına kendi mukadderatını kendisinin tayin etmesi hakkının uygulanması arzusu yer almaktadır.

Yunan Dışişleri bakanının konuşmasından sonra öğleden önceki toplantılar sona ermiştir.

Kıbrıs'ta Grev Teşebbüsü ve Nümayişler

Lefkoşe- Kıbrıs meselesinin BM'de müzakere edilmesi münasebetiyle her zaman olduğu gibi EOKA'nın teşviki ile 24 saatlik grev yapılmıştır.

11 ARALIK 1957

(Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Siyasi Komisyonunda) Sarper'in Kıbrıs'a Dair Konuşması-Manşet

BM(New York)- Türk delegesi Selim Sarper 9 Aralık oturumunun öğleden sonraki toplantısında konuşmuştur. Türk delegesinin konuşmasında üzerinde durduğu başlıca tedhişçilik ve self determinasyon prensibinin uygulanması meselesi olmuştur. Tedhişçilik meselesinde ise özellikle Yunanistan'ın oynadığı rolü

belirtmiştir. Self determinasyon prensibinin uygulanmasında da Yunanistan tarafından tertip tahrik edilen tedhişçiliğin Ada'da iki cemaatin yanına yaşamasını imkansız kıldığını bu sebeple her iki cemaatte de bu prensibin ayrı ayrı uygulanmasını istemiş ve bu prensibin cemaatlere ayrı ayrı uygulamasını hukuki delilleri ile açıklamıştır.

Sovyet Murahhassının Sözleri

BM(New York)- Müzakerelerde son sözü alan Sovyet delegesi Peiv İngiltere'yi, Kıbrıs'ı Ortadoğu'da İngiliz çıkarlarını korumak maksadıyla bir üs ve köprübaşı haline getirmekle suçlamıştır.

Kıbrıs'ta Türklere Yapılan Mezalim

Lefkoşe- Kıbrıs'ta Magosa'nın Mitsada köyündeki Rumlar megafonla köyün Türk sakinlerinin yerlerini terke davet etmişlerdir. Türklerin duydukları büyük endişe Dr. Fazıl Küçük tarafından Valiye anlatılmıştır.

12 ARALIK 1957

Türk Hükümeti İngiltere Hükümetini İkaz Etti

Dışişleri Bakanlığına yakın çevrelerden edinilen bilgiye göre, son zamanlarda Türklere karşı Ada'da artan tedhiş hareketleri ve özellikle üç Türk'ün katledilmesi üzerine, Adadaki Türklerin emniyet ve güvenliği için gerekli tedbirlerin alınması hususunda İngiliz Hükümeti ikaz edilmiştir.

(Başlıksız)

Lefkoşe- Tahtakale mahallesinde nümayişçileri copla dağıtırken bir Türk polisi silahla vurularak öldürülmüştür.

Kıbrıs'a Dair Müzakereler

BM(New York)- BM siyasi komisyonunda Kıbrıs meselesi ile ilgili görüşmeler devam ederken söz alan ABD temsilcisi Henry Cabot Lodge Kıbrıs meselesi hakkında yeni bir karar tasarısı kabul edilmesi gerek olmadığını, Şubat ayındaki kararın yenilenmesini istemiştir.

Aynı celsede söz alan Averof Türkiye'nin Kıbrıs'ta taksim siyasetini takip etmek istediğini söylemiştir.

Daha sonra söz alan İngiliz delegesi Allan Noble de Yunan iddialarına cevap vermiştir.

Daha sonra Seylan, Mısır, Yugoslavya, Belçika, Bolivya, Afganistan, Malezya temsilcileri söz alarak konu hakkındaki düşüncelerini iletmışlerdir. Müteakiben celseye son verilmiştir.

13 ARALIK 1957

(Birleşmiş Milletlerde Kıbrıs Hakkında Müzakereler) Sarper Yunan Tezini Şiddetle Tenkit Etti-Manşet

BM(New York)- Siyasi komisyonda Kıbrıs meselesinin müzakerelerine devam edilmiştir. Sırasıyla Çekoslovakya, Bolivya, Afganistan, Belçika, Fransa, Türkiye, Malezya, Suriye, Nepal Bielo, Rusya ve Yunanistan delegeleri söz almışlardır.

Sarper yaptığı konuşmada, Yunanistan delegesinin öne sürdüğü görüşleri şiddetle eleştirmiş ve self-determinasyon prensibinin her iki cemaate uygulanması zorunluluğunu savunmuştur.

Oya Müracaat

Yunanistan'ın bu ikici karar tasarısı oylamaya konulmuş, 20 aleyhte ve 25 çekimsere karşı 33 oyla kabul edilmiştir.

14 ARALIK 1957

Kıbrıs Mevzuunda Yunan Tezi kabul Edilmiş Değildir-Manşet

İlk Karar Suretinin BM Genel Kurulunda Reddine Muhakkak Nazariyle Bakılıyor

BM(New York)- Siyasi Komisyon Yunan karar teklifini ve bunu tadil eden bir tasarıyı tümüyle ve adi çoğunlukla kabul etmiştir. Bu sonuç şöyle alınmıştır:

BM Genel Kurulu Siyasi Komisyonu müzakerelere devam etmiş ve Yunanistan tarafından verilen karar tasarısı olan Genel Kurulun BM Antlaşması prensiplerine uygun olarak Kıbrıs halkına kendi mukadderatını kendisinin tayin etmesi hakkının uygulanması arzusu teklifine karşı Kanada , Şili , Danimarka ve Norveç tarafından başka bir karar tasarısı teklif edilmiştir bu karar tasarısı teklifi 26

Şubat 1957 tarihli kararın biraz değiştirilmiş bir şekli idi ve “Birleşmiş Milletler Antlaşması amaç ve prensiplerine uygun olarak barışçı, demokratik ve adil bir çözüm bulunması gayesi ile ilgililerin derhal müzakerelere girişmesini” istiyorlardı.

Bunun üzerine Yunanistan bu dörtlü teklifi değiştiren yeni bir karar tasarısı teklifinde bulunmuştur. Buna göre de “halkların kendi mukadderatlarını kendilerinin tayin etmesi hakkının Kıbrıs halkına da uygulanması gayesi ile ve bir işbirliği zihniyeti içinde yeni müzakerelere girişilmesini” öngörülmekteydi.

Celsenin devam eden önemli kısmında Amerikan delegesi Cabot Lodge çekimser kalmasının sebebinin Kıbrıs meselesinin Amerika’nın en yakın üç müttefikin menfaatlerini ilgilendirdiğini ve kanaatince bu meselenin, taraflar arasında bir anlaşma olmadıkça, BM müzakereleri ile halledilemeyeceğini söylemiştir.

Oya konan ve Genel Kurula hitaben kaleme alınmış olan karar teklifi şöyledir:

Kıbrıs meselesini inceledikten sonra, 26 Şubat 1957 tarihli karar suretini teyiden, bu meselenin hal yolunda daha büyük terakkiler kaydedilmemiş olmasından ötürü endişesini izhar ile, ve bundan başka Kıbrıs’taki durumun elan tehlikelerle dolu olduğuna ve bölgede sulh ve sükunun idamesi için en kısa zamanda bir hal tarzı bulmak lüzumuna kanaat getirerek, Kıbrıs halkına milletlerin kendi mukadderatları hakkında bizzat karar verebilme hakkının tatbiki maksadiyle, bir işbirliği zihniyeti içinde yeni müzakerelerin ve münakaşaların açılması hususundaki samimi ümidi ifade eder.

Yunanistan’ın bu ikinci karar tasarısı oylamaya konulmuş, 20 aleyhte ve 25 çekimsere karşı 33 oyla kabul edilmiştir.⁴⁸⁶

⁴⁸⁶ Bu oy dağılışında şu özellikler göze çarpmaktadır:

1. Müslüman Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkeleri ile Doğu Bloğu ülkeleri Yunanistan’ı desteklemişlerdir.
2. NATO ülkelerinin tamamına yakın bir çoğunluğu Türkiye’yi desteklemiştir.
3. Latin Amerika ülkeleri ise üç çeşit oy arasında dağılmıştır. 4 Latin ülkesi Türkiye’yi, 7 tanesi de Yunanistan’ı desteklemiştir.
4. Türkiye’yi destekleyen Avustralya ve Yeni Zelanda hariç, hemen hemen bütün Asya ülkeleri çekimser kalmıştır. Fahir Armaoğlu’na göre, bu Yunanistan için bir zaferdi. Çünkü Yunanistan üç yıl uğraştıktan sonra nihayet self –determination prensibini bir birleşmiş milletler kararına sokmaya muvaffak olmuş bulunuyordu üstelik karar tasarısına ilgililer deyimini de girmemişti. Armaoğlu, *a.g.e.*, s.386-387

Karara Lehte Oy Verenler: Arnavutluk, Suudi Arabistan, Bolivya, Bulgaristan, Kosta-Rika, Mısır, Ekvator, Habeşistan, Gana, Yunanistan, Guatemala, Haiti, Macaristan, Endonezya, Irak, İrlanda, İzlanda, Lübnan, Fas, Panama, Polonya, Beyaz Rusya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti, Ukrayna, Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti, Romanya, Salvador, Sudan, Suriye, Çekoslovakya, Tunus, Sovyetler Birliği, Uruguay, Yemen, Yugoslavya.

Karara Aleyhte Oy Verenler: Avustralya, Belçika, Kanada, Şili, Kolombiya, Danimarka, Fransa, İran, İtalya, Lüksemburg, Nikaragua, Norveç, Yeni Zelanda, Pakistan, Hollanda, Portekiz, Dominik Cumhuriyeti, İngiltere, İsveç, Türkiye

Çekimser Kalanlar: Afganistan, Arjantin, Avusturya, Birmanya, Brezilya, Kamboç, Seylan, Çin, İspanya, Amerika Birleşik Devletleri, Finlandiya, Honduras, Hindistan, İsrail, Japonya, Laos, Liberya, Malezya Federasyonu, Meksika, Nepal, Peru, Filipinler, Tayland, Venezuela

Oylamada Bulunmayanlar: Küba, Ürdün, Libya, Güney Afrika,

16 ARALIK 1957

(Kıbrıs Mevzuunda Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Kararını Verdi)
Yunanistan Tekrar Hezimete Uğradı-Manşet

BM(New York)- BM Genel Kurulu dün akşam komisyondan çıkan kararları incelemek ve oya koymak için toplanmıştır. Kıbrıs hakkında siyasi komisyonda adi çoğunlukla kabul edilmiş olduğu karar teklifi Genel Kurul da oya konmuş ve üçte iki çoğunluğu sağlayamamıştır. Bu suretle BM Kıbrıs hakkında bir karar almamıştır.

Karar şöyle alınmıştır: Türk delegesi Selim Sarper kısa bir konuşma yaparak Siyasi komisyonun almış olduğu kararın kabulünün adil olmamakla kalmayıp, Kıbrıs meselesine ciddi ve yeni komplikasyonlar da katacağını, meselenin bütün taraflarca şayanı kabul bir şekilde çözümü için kapının açık bırakılması gerektiğini belirtmiştir.

İngiliz delegesi Allan Noble da, Siyasi Komisyon karar tasarısının kabulü ile BM'nin, güç ve karışık bir meselenin bütün veçhelerini göz önüne almadan tek taraflı bir çözüm yolu göstermiş olacağını, halihazırda self determinasyon prensibinin gerçek anlamının değiştirilerek bir Enosisi davasını gerçekleştirilmek istediğini söylemiştir.

Irak Siyasi Komisyonunda Yunan karara tasarısına oy vermiş fakat Genel Kurulda aynı karara çekimser kalmıştır. Irak delegesi Dr. Musa El-Shabantar yaptığı konuşmada Siyasi Komisyonunda karar tasarısını desteklediğini, çünkü Irak'ın self determinasyon prensibine inandığını; fakat Kıbrıs meselesinde, komisyonda alınan kararın, meselenin çözümlenebilmesi için bir katkıda bulunabilecek mahiyette olmadığını, bu sebeple de şimdi karara karşı çekimser kalacağını açıklamıştır.

Diğer delegelerin yaptığı konuşmalardan sonra oylamaya geçilmiş ve Siyasi Komisyonun tavsiye ettiği karar tasarısı, usul gereğince zorunlu olan üçte iki çoğunluğu elde edemeyerek ve ancak 23 aleyhte ve 24 çekimsere karşı 31 oy toplayabildiğinden reddedilmiştir.

Reylerin Dağılışı

Karara Lehte Oy Verenler: Arnavutluk, Suudi Arabistan, Bolivya, Bulgaristan, Kosta-Rıka, Mısır, Ekvator, Habeşistan, Gana, Yunanistan, Guatemala, Haiti, Macaristan, Endonezya, İrlanda, İzlanda, Lübnan, Panama, Polonya, Beyaz Rusya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti, Ukrayna, Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti, Romanya, Salvador, Sudan, Suriye, Çekoslovakya, Tunus, Sovyetler Birliği, Uruguay, Yemen, Yugoslavya.

Karara Aleyhte Oy Verenler: Arjantin, Avustralya, Belçika, Kanada, Şili, Kolombiya, Danimarka, Fransa, Güney Afrika, İran, İtalya, Lüksembourg, Nikaragua, Norveç, Yeni Zelanda, Pakistan, Hollanda, Portekiz, Dominik Cumhuriyeti, İngiltere, İspanya, İsveç, Türkiye

Çekimser Kalanlar: Afganistan, Avusturya, Birmanya, Brezilya, Kamboçya, Seylan, Çin, Amerika Birleşik Devletleri, Finlandiya, Honduras, Hindistan, Irak, İsrail, Japonya, Laos, Liberya, Malezya Federasyonu, Meksika, Nepal, Peru, Paraguay, Filipinler, Tayland, Venezüella

Oylamada bulunmayanlar: Küba, Ürdün, Libya, Fas

Reylerin Tahlihi

Siyasi komisyonda Irak lehte oy vermiş Genel Kurulda Çekimsere dönmüştür. Yine lehte oy veren Fas oylamaya katılmamıştır .Böylece Yunanistan iki oy kaybetmiştir.

İspanya ve Arjantin komisyonunda çekimser kaldıkları halde Genel Kurul oylamasında aleyhte oy vermişlerdir. Güney Afrika'da komisyonunda olmamasına karşılık Genel Kurul oylamasına katılmış ve aleyhte oy vermiştir. Böylece Türkiye lehine üç oy fazla çıkmıştır.

Averof Selim Sarper'i Tebrik Etti

Toplantının bitmesinden sonra Büyükelçilere ayrılan salonda Averof ve Sarper karşılaşmışlar, Averof Sarper'i tebrik ederek, "sizin gibi bir rakiple çarpışmak benim için bir zevk ve şereftir" demiştir.

TMTF Kıbrıs davasına İlgi ve Bağlılığını Teyid Etti

Milli Türk Talebe Federasyonu Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve Başbakan Adnan Menderes çektiği telgraflarda şöyle demiştir:

Ortadoğu'nun huzuru için Türkiye, en son yaptığı taksim fedakarlığı ile Kıbrıs adasında haklarını ve bu mevzudaki samimiyetini ortaya koymuştur. BM'nin gaye ve prensiplerine inanan ve benimsemiş olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti kendi prensiplerine aykırı bir karar alınmayacağını gayet iyi bilmektedir.

Bütün milli meselelerde ve Kıbrıs mevzuunda hükümetin yanbaşında bulunan Türk Gençliği Büyük Türk Milletine şu hususları arzetmeyi bir vazife telekki eder:

- 1. Kıbrıs meselesi, Türkiye'nin istediği şekilde halledilecektir.*
- 2. Bu mevzuda, gençlik olarak yapamayacağımız hiçbir şey yoktur.*
- 3. davanın istismar olunmasına asla müsaade ve tahammül göstermeyeceğiz.*
- 4. Son olarak teminatımız varlığımızdır...*

Gönderilen Telgraflar

TMTF Genel Başkanı Ethem Özdemir Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak Başbakan Adnan ve Başkan Eisenhower'a birer kutlama mesajı çekmiştir. Başbakana çekilen telgrafta şöyle denilmektedir:

Bütün meselelerde olduğu gibi Kıbrıs davasında da emin adımlarla yürüdüğümüz dünyaca bilinmektedir. Milletçe kader birliği ettiğimiz Kıbrıs davasında da gösterdiğiniz hassasiyete Türk Yüksek Tahsil Gençliği adına en derin hürmet ve şükranlarımızı bildirir, emirlerinizi bekleriz.

Eisenhower'a çekilen telgrafta ayrıca Türk Milleti ve onun asıl unsuru olan Türk Gençliğinin hassasiyet gösterdiği Kıbrıs davasında Amerika'nın gösterdiği yakınlıktan ötürü teşekkür ifade edilmiştir.

17 ARALIK 1957

Yunan Hezimetini ve Yurtta Büyük Sevinç

BM Genel Kurulunda Yunan tezinin reddedilmesi Türk politikasının kazandığı zafer olarak değerlendirilmiş ve bütün yurttaki sevinçle karşılanmıştır.

Türkiye Milli Talebe Federasyonunun Telgrafları

İstanbul- TMTF BM Genel Kurulunda Yunan teklifinin reddi dolayısıyla BM Genel Sekreterine, Self-determinationu reddeden Hükümetlerin Dışişleri Bakanlarına ve Dr. Fazıl Küçük'e memnuniyetlerini belirten telgraflar çekilmiştir.

TMTF Başkanı Celal Hordan, Dr. Fazıl Küçük çektiği telgrafta şöyle demiştir:

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda self-determinasyon'un reddi dolayısıyla duyduğumuz memnuniyeti belirtirken daima sizlerle beraber ve müşterek davamızın hallinde bilfiil mücadeleye hazır olduğumuzu bir kere daha bildirir...

İstanbul Yüksek Okullar Talebe Birliği Başkanı Hüseyin Uysal'da Dr. Fazıl Küçük'e çektiği telgrafta şöyle demiştir:

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Kıbrıs'a dair self determinasyon kararının reddedilişi münasebetiyle duyduğumuz sevinci belirtirken davamızda her zamanki gibi gene kararlı olduğumuzu bir kere daha belirtir...

Hugh Foot Fazıl Küçük Görüşmesi

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot Kıbrıs Türktür Partisi Merkezinde Dr. Fazıl Küçük ve parti idarecileri ile bir saat görüşmüştür.

18 ARALIK 1957

Kıbrıs Mevzuu İle İlgili Bir Toplantı Yapılacak

TMTF Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak Akademik bir kapalı salon toplantısı yapmak maksadıyla Valilik nezdinde temaslara geçmiş ve bu konuda onay almıştır.

19 ARALIK 1957

(İngiltere Hükümeti Tarafından) Kıbrıs Türklerinin Hakları Korunacak

Ada'daki tedhiş hareketlerinin artması üzerine geçen hafta İngiltere Hükümeti ikaz edilmiş ve İngiliz Hükümeti tarafından yapılan açıklamada gerekli tedbirlerin alındığı bildirilmiştir.

23 ARALIK 1957

Kıbrıs Valisi Türk Liderleri İle Bir Görüşme Yaptı

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Hugh Foot Kıbrıs Türk Liderleri ile alınması gerekli olan emniyet tedbirleri üzerine bir görüşme yapmıştır.

24 ARALIK 1957

Irak Kıbrıs Meselesinde Türkiye'yi Desteklemektedir!-Manşet

İstanbul- Başbakan Adnan Menderes tarafından kabul edilen Irak Büyükelçisi Necip Elravi, görüşmeyi müteakip Anadolu Ajansına yapmış olduğu açıklamada Irak Hükümetinin Kıbrıs meselesinde Türkiye'yi tamamen desteklemekte olduğunu söylemiştir.

25 ARALIK 1957

(Adnan Menderes Dün Sabah Ankara Garında Mahşeri Bir Kalabalık Tarafından Karşılandı) Başvekilin Milletimize Hitabı-Manşet

Ankara- Aralık ayında Paris'te yapılan NATO Konseyi toplantısına bizzat katılan Başbakan Adnan Menderes Ankara'ya dönüşünde, İstanbul'dan Ankara'ya trenle gelmiş ve Ankara garında bulunan büyük bir halk kitlesi ile karşılanmıştır.Garda bulunan halkın “Kıbrıs için konuş” diye ısrarlı bir şekilde bağırması üzerine, Başbakan bir konuşma yapmış ve Ortadoğu, NATO ve Kıbrıs meselelerine değinmiştir. BM kararını memnuniyetle kaydedilecek bir hadise olarak nitelendiren Adnan Menderes, Türkiye'nin Türk-Yunan dostluğuna önem verdiğini, fakat taksim tezinin de Türkiye'nin yapabileceği son fedakarlık olduğunu karşımızdakilerin de anlaması gerektiğini belirtmiş ve bu açık ve dürüst siyasetimizin Paris'te muhtelif temas ve müzakerelerimizde layıkıyla anlaşılmış olduğundan ve alakalılarınca da ehemmiyetle nazarı itibara alınmış bulunduğu azizi milletimiz emin olabilir demiştir.

Başbakan Adnan Menderes Türk Hükümetinin son durumunu da şu sözlerle açıklamıştır:

Şayet sulhsever milletler arasında tesanüt ve işbirliğinin muhafazası fikrinin korunması ve takviyesi ve Türkiye ile Yunanistan arasındaki bugünkü şiddetli gerginliğin çok faydalı ve samimi bir dostluğa çevrilmesi düşünüülüyor ve arzu ediliyorsa, en mutedil ve adil hal şeklini ihtiva eden Türk noktai nazarının kabul edilmesi lazım gelir. Aksi takdirde veya bunun dışında herhangi bir hal tarzının asla tatbik kabiliyetini haiz olamayacağı gibi, aradaki itilafları teşdit etmekten başka bir netice vermeyeceğini açıkça ifade etmek mecburiyetindeyiz.

Kıbrıs'ta Tedhişçiliğin Artması İhtimali Var !

İngiliz Hükümeti tarafından Ada'daki bir çok tedhişçinin serbest bırakılacağına dair çıkan haberler üzerine yapılan yorumda bu gerçekleşirse tedhişçiliğin artacağı belirtilmiştir.

27 ARALIK 1957

(Irak Hariciye Vekili Başayan'ın Beyanatı) Irak Kıbrıs Meselesinde Türkiye'nin Yanındadır-Manşet

Bağdat- Irak Dışişleri Bakanı Burhanettin Başayan hükümeti tarafından, BM'de Kıbrıs meselesi görüşmelerinde sorumlu olan delegeye Türkiye'yi desteklemesi talimatının verilmiş olmasına karşılık desteklenmemesinin sebeplerinin araştırıldığını belirtmiş ve Irak'ın her zaman Türkiye'nin yanında olduğunu söylemiştir.

31 ARALIK 1957

Dr. Fazıl Küçük Dün Gece Ankara'ya Geldi

Dr Fazıl Küçük beraberindeki heyet Ankara'ya gelmiştir. Küçük, gazetecilere yaptığı açıklamada, Kıbrıs'ta son durumun hiç iyi olmadığını, bu meselenin cemaatler arasında değil milletler arasında çözülebileceğini söyledi. Kendisinin de tek çare olarak taksimi gördüğünü belirtmiş söyle demiştir:

Son günlerde Rum cemaatinin Türk halkına karşı giriştiği yeni bir siyasetle karşı karşıya bulunuyoruz...Rumlar her akşam geç vakit megafonlu otomobillerle

Türk köylerine baskın yaparak, Kıbrıs'tan bütün Türklerin en yakın bir gelecekte uzaklaşmalarını , aksi halde hepsinin katledileceğini ilan etmektedirler.

Sir H.Foot'un Beyanatı

Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot radyo ve televizyonda yayınlanan mesajında, yönetim olarak adada yaşayan her iki cemaate de aynı mesafede olduklarını belirtmiş ve Türklerle yan yana çalışmaktan gurur duyduğunu özellikle söylemiştir.

(1958 YILI HABERLERİ)

2 OCAK 1958

Kıbrıs’a Dair Kararımızda Hiçbir Tezelzül Olmamıştır- Manşet

Başbakan Adnan Menderes, Dr. Fazıl Küçük’ün kendisine gönderdiği yeni yıl mesajına verdiği cevapta, “Derin üzüntü ve maddi manevi birçok tazyiklere maruz bulunan Kıbrıs’ın aziz ve sevgili Türk cemaatini anavatan muhabbetle ve şefkatle bağrına basmaktadır” dedikten sonra şöyle devam etmiştir:

Kıbrıs’ın istikbali hakkında Türk Milletinin kararında en küçük bir tezelzül olmadığını Kıbrıslı aziz kardeşlerimize yeni yıl vesilesi ile tebriklerimle birlikte temin etmekten vicdan huzuru duymaktayım.

Yine TMTF Başkanı Celal Hordan tarafından gönderilen ve Kıbrıs ile ilgili duyguları da içeren yeni yıl telgrafına, Adnan Menderes’te aynı samimiyetle karşılık vererek bir yeni yıl telgrafı göndermiştir.

3 OCAK 1958

(Dün Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu İle Görüşen)Dr. Fazıl Küçük Atımız Ümitle Doludur Dedi

Dr. Fazıl Küçük Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu tarafından kabul edilmiş ve bir saat süren görüşme sonunda Dr. Fazıl Küçük tarafından basın mensuplarına yapılan açıklamada, Türk Hükümetinin mesele konusunda göstermiş olduğu hassasiyetten dolayı memnun olduğunu söylemiştir.

4 OCAK 1958

Menderes Dr. Fazıl Küçük İle Görüşecek

Dr. Fazıl Küçük, Kıbrıs’ta meydana gelen son hadiseler ve Türk cemaatinin durumu ve görüşlerini bildirmek amacıyla önümüzdeki günlerde Adnan Menderes ile görüşecektir.

Rum Tedhişçilerin Türklere Baskısı Arttı

Nicosia- Lefkoşe’nin 10 mil uzağında olan Lakadamy köyünde, kimliği belirsiz kişiler tarafından, bazı Rum dükkan ve kulüplerin duvarları üzerine “Volkan” ibaresinin yazılması üzerine civar köylerden gelen bine yakın kişi yirmi Türk’e

saldırmıştır. Tehdit edilen Türklere bir anlaşmayı imzalamaları veya ölmeleri söylenmiştir. Türklerin canlarını kurtarmak için imzaladıkları Rumca yazılmış bu belge hakkında Kıbrıs Radyosunda Lakadamya köyün her iki cemaat kendi aralarında anlaşmışlardır diye bir haber verilmiştir.

5 OCAK 1958

(Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun Dün Verdiği Beyanat) Hükümetimiz Kıbrıs Hadiselerini Alaka İle Takip Etmektedir-Manşet

Dr. Fazıl Küçük ve İngiliz işçi Partisi Milletvekillerinden Mr. George Brown'ın ziyaretleri ve verdikleri demeçler üzerine Anadolu Ajansı muhabiri tarafından sorulan bir soruya Fatin Rüştü Zorlu, Türk Hükümetinin taksim tezinin Milletin istediği politika olduğunu anlatan şu sözleri söylemiştir:

Türk Hükümetinin Kıbrıs'ta cereyan eden hadiseleri milletimizin gösterdiği hassasiyete uygun bir alaka ile takip ettiği ve ona göre gerekli kararları alıp, teşebbüslere geçtiği muhakkaktır. Kıbrıs'ın bizim için milli bir dava olduğu, Türkiye'nin taksimi kabul etmek sureti ile bu sahada yapabileceği azami fedakarlığı yapmış bulunduğu ve Kıbrıs'ın istikbalini Türkiye'nin milli iradesi dışında bir hal şekline bağlanmasına imkan olmadığı bütün dostlarımız tarafından bilinmelidir.

Kıbrıs Türklerinin Lideri Dr Fazıl Küçük Dün Verdiği Beyanatta Dedi ki: Adada Türklerle Rumların Birlikte Yaşamalarına İmkan Kalmamıştır!

Dr. Fazıl Küçük yaptığı açıklamada Lakadamya köyünde meydana gelen olayları değerlendirmiş ve İngilizlerin kontrolündeki Kıbrıs radyosunda çıkan haberlerin İngilizler tarafından çarpıtıldığını belirtmiş ve taksim konusunda şöyle demiştir:

İngiliz Hükümeti Türklerle Rumlar arasında bir ihtilaf olmadığını ilan ederek, dünya efkarını aldatıcı bir propaganda taktiğine başvurmaktadır. Rumların çıkardıkları hadiseleri tahrif ve arada ihtilafın olmadığını ilan etmelerinden güdülen maksat, İngiliz Hükümetinin yakında ortaya koyacağı "sözde hal çaresi" ile alakalıdır. 120 bin Türk'ün adada Rumlarla yaşama imkanı yoktur. Türkiye'nin idaresi altında yaşamak istiyoruz. Emniyetimiz, istikbalimiz, Türk bayrağının gölgesidir.

Gençlerin Mr. Brown İle Yaptığı Görüşme

Milli Türk Talebe Birliğine mensup kalabalık bir heyet halen ülkemizde olan İngiliz İşçi Partisi Milli kabinesinin Savunma Bakanı Mr. Brown'ı kaldığı otelde ziyaret etmiştir Görüşme sırasında kendisine Türk milletinin bir bütün olarak Kıbrıs davasını benimsediği ve arzu ettiği takdirde yedisinden yetmişine kadar her Türk ile görüşebileceği, böyle bir şey yaptığı takdirde alacağı cevabın “Kıbrıs için ölürüm” olacağı, on binlerce üniversiteli gencin Kıbrıs'ta çıkabilecek herhangi bir silahlı çarpışmaya gönüllü olarak katılmak üzere hazır bulunduklarını belirten dilekçelerini yine arzu ettiği takdirde inceleyebileceği belirtilmiştir.

6 OCAK 1958

Kıbrıs Türkleri'nin Kaderi Sağlam Bir Garanti Altındadır

İstanbul- Dr. Fazıl Küçük yaptığı açıklamada, Kıbrıs radyosunun olayları çarpıttığını ve bu durumun vahim sonuçlar doğurabileceğini belirtmiş, Ada'da yaşayan 120 bin Türk'ün tek arzusunun Türkiye ile birleşmek olduğunu yinelemiştir.

7 OCAK 1958

(Başvekil, Kıbrıs Türktür Partisi Lideri Dr. Fazıl Küçük İle Görüştü)

Kıbrıs'taki Türkleri Ecnebi Bir Bayrak altında Tutmak İstemiyoruz-Manşet

F.R. Zorlu'nun Dünkü Beyanatı

İstanbul- Dr. Fazıl Küçük, Başbakan Adnan Menderes ve Fatin Rüştü Zorlu ile bir saat süren bir görüşme yapmıştır. Görüşmeyi müteakip Dışişleri Bakanı Zorlu, yaptığı açıklamada, Kıbrıs meselesinin 26 milyon Türk'ün ve Türk anavatanının meselesi olduğunu belirttikten sonra şöyle demiştir:

Kıbrıs meselesinin biran evvel halledilmesi lazım gelmektedir....Hem milli emniyetimizi korumak, hem de adadaki 125 bin ırkdaşımızı ecnebi bir bayrak altında yaşatmak istemiyoruz.Taksim talebimiz tamamiyle hakkaniyete ve adalet prensiplerine dayanmaktadır.

Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanatı

Başbakan Adnan Menderes ile görüştüktan sonra Dr. Fazıl Küçük Anadolu Ajansına yapmış olduğu açıklamada, Türk Hükümeti'nin görüşlerinin haklı sebeplere dayandığını belirtmiş ve bugünkü durumda Ada'da iki cemaatin bir arada ve bir idare kurarak yaşaması imkan ve ihtimalinin olmadığını belirtmiştir.

İngiltere'nin Planı Hakkında

İngiltere'nin hazırlamakta olduğu yeni plan hakkındaki haberler yerli ve yabancı basında yer elmaya başlamıştır. Bu haberlere göre, yeni plan, on yıllık muhtariyet devresini, bundan sonra self-determinasyon'un uygulanmasını ve Rumlar Yunanistan'la birleşme isteğinde bulunursa Türklerin de Türkiye'ye katılma kararı verebileceğini, yani taksimi göz önünde bulundurmaktır.

8 OCAK 1958

(İngiltere'nin KIBRIS POLİTİKASI'NDAN Dolayı) Salisbury MacMillan'ı Şiddetle Tenkid Ediyor

Londra- Muhafazakar Parti ileri gelenlerinden Lord Salisbury'nin Times gazetesine gönderdiği ve İngiltere Hükümetini Kıbrıs meselesindeki tutumundan dolayı ikaz ettiği mektubunda, Makarios'un İngiltere ile çözüm konusunda ikili görüşmeler teklifine karşılık şöyle yorum yapmıştır:

Kıbrıs meselesi mahalli bir mevzuu değildir. Neticeleri çok şümüllü ve korkunç ihtilaflar tevli edebilecek birinci derecede milletlerarası bir meseledir. Türkiye'nin batı dünyası ile münasebetleri bu mevzu ele alınma ve halledilme tarzına dayanacaktır.

MacMillan Kıbrıs'ta

Lefkoşe- İngiltere Başbakanı Harold MacMillan İmparatorluk camiasına yapmakta olduğu seyahatte ilk olarak Lefkoşe'ye uğramıştır.

9 OCAK 1958

(Kıbrıs Mevzuu Çok Nazik Bir Safhaya Girdi) İngiliz Basını Hükümeti "Dikkat"e Davet ediyor-Manşet

Özellikle dış basında İngiltere Hükümetinin Kıbrıs meselesi hakkında nihai kararı verdiğine dair haberlerin çıkması ve bu haberlerde 10 yılı bir geçiş safhasının öngörülmesi, İngiltere'deki basının Türk tezinin dayandığı çerçeve dışına çıkılmasının çok önemli neticeler doğuracağını belirtmektedir.

Londra yayınlanmakta olan Time Ant Tide dergisinde "Niçin Sir Foot" başlığı altında yayınlanan makalede, özellikle Kıbrıs Valisinin verdiği beyanatlarda Rum cemaati yatıştırmak uğruna Türkleri harcadığı, Makarios'un adaya dönmesi

hususunda ki değerlendirmesinin İngiliz Hükümetini ciddi problemlere sokacağı belirtilmiş ve Kıbrıs Valisinin yaptığı icraatlarda daha sorumlu ve uzlaşmacı bir tavır takınması gerektiğine işaret edilmiş ve son olarak şöyle denilmiştir.

Kıbrıs davası bir Müstemlekeler meselesi olmayıp Yunanistan ve Türkiye arasında bir ihtilaf mevzuudur. Self determinasyon ve ekseriyet reyi gibi parolalara körü körüne saplanmakla halledilemez.

Londra’da Toplantı

Londra- İngiltere Başbakanlık binasında Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot’un katılımı ile bir toplantı yapılmıştır.

10 OCAK 1958

(ZORLU, Kıbrıs Mevzuundaki Sarsılmaz Azmimizi Ve Hükümetin Görüşünü Şu Sözlerle Tekrarladı) “Türkiye Kararında Sabittir”-Manşet

Bazı ajan ve gazetelerde İngiltere Hükümetinin Kıbrıs’a 10 yıllık süre için muhtariyet vereceğini ve bu sürenin sonunda Ada halkına self determinasyon hakkının verilmesi sonucunda , Rum cemaatin Yunanistan’a iltihaka karar vermesi sonucunda, Türk cemaatinde Türkiye’ye iltihaka karar verme hakkına sahip olacağına ve bu suretle Ada’nın taksim edileceğine dair bir karar almak üzere olduğuna dair çıkan haberler üzerine Anadolu Ajansına bir demeç veren Fatih Rüştü Zorlu, Türkiye’ye danışmadan Adanın istikbali hakkında herhangi bir karar almayacağı hususunda İngiltere’nin “müteaddit defalar” Türk Hükümetine teminat vermiş olduğunu belirtmiş ve muhtariyet için de şöyle demiştir:

Diğer taraftan, Türkiye Hükümeti, iki cemaat arasında mevcut ve son zamanlarda büsbütün artmış olan münaferet müvacehesinde, Adada herhangi bir muhtariyet idaresinin artık mevzubahis olmayacağını ve gittikçe vahamet kesbeden bu vaziyet karşısında acilen alınması gereken yegane kararın taksim kararından ibaret olduğunu, bunun dışında herhangi bir kararın Türkiye tarafından kabulüne imkan bulunmadığını müteaddit defalar açıklamıştır. Türkiye bu karardan sabittir.

Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs İçin Mücadele Edeceğiz Dedi

İstanbul’dan Ankara’ya gelen Dr. Fazıl Küçük Ada’nın geleceği ile ilgili olarak İngiliz Hükümetinin taksim dışında alacağı herhangi bir kararın Türkler

tarafından kabul edilemeyeceğini belirmiş ve taksim dışında çıkacak bir kararla ilgili olarak olası bir hareket tarzı konusunda şöyle demiştir:

...İstikbal endişesi bizi tasvip etmediğimiz bir mücadele şekline sevk etmek istidadındadır.Mücadelemizde azimliyiz.Bu bizi taksime götürünceye kadar devam edecek bir mücadele olacaktır.

Kıbrıs'a Ait İngiliz Planı

Lefkoşe- Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre, Kıbrıs meselesi hakkındaki İngiliz Planında şu üç husus göz önünde bulundurulmaktadır:

1. İngiltere Hükümeti Makarios'u tek sorumlu olarak kabul etmekte ve tercihen Londra'da onunla müzakereye yapmaya hazırlanmakta,
2. On yıllık bir devre içinde Kıbrıs adasına bir muhtariyet verilmesi ve bu süre içinde İngiltere'nin sadece savunma ve dış temsil işlemlerini yürütmesi,
3. On yıllık sürenin sonunda Kıbrıs adasına self determinasyon verilecektir.Halkın çoğunluğu Yunanistan'la birleşme kararı verdikleri takdirde, Kıbrıslı Türklerin Türkiye ile birleşme lehinde karar verme hakları olacaktır.

Yine bu plana göre İngiltere her halükarda Kıbrıs'ta NATO savunma sistemine dahil bir üs bulundurmak hakkını muhafaza edecektir.

(Yeni Sabah'ın Aldığı Habere Göre) Lord Salisbury Türkiye'ye Geliyor

Yeni Sabah gazetesinin Londra muhabirinden edinilen bilgiye göre, Lord Salisbury Kıbrıs'a dair gerekli teminatı vermek üzere Türkiye'yi ziyaret edecektir. Lord'un ifadesine göre, "Kıbrıs hakkında Türkiye'nin muvaffakati alınmadıkça hiçbir karar verilemez.Eğer İngiltere, Kıbrıs'ta self-determinasyon'u tatbikata karar verirse bunu her iki cemaate ayrı ayrı tatbik edecektir."

"Kızıl Cellat" Makarios Moskova'ya Çağrıldı

Londra- Makarios Sovyet hükümetinin davetlisi olarak Moskova'yı ziyaret edecektir.

Hariciye Vekaleti Bütçesi Dün Kabul Edildi

Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Bütçe görüşmeleri sırasında Kıbrıs meselesi hakkında yaptığı konuşmada, Kıbrıs'ın ve Kıbrıs Türkleri'nin mukadderatının milli irademiz dışında tayinine imkan olmadığını söylemiştir.

11 OCAK 1958

(Dün İngiliz Büyükelçisi İle Görüşen) Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun Beyanatı-Manşet

Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu İngiltere Büyükelçisi Sir James Bowker ile görüştüktan sonra Anadolu Ajansına yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

Düünkü beyanatımda da belirttiğim gibi İngiliz Hükümeti bizimle istişarede bulunmadan herhangi bir karar almayacağına dair bize verdiği teminata sadıkane riayet edecektir.Bu sebeple efkari umumiyeimizin, çıkarılmakta olan haberlere itimat etmemesini rica ederim.

Kıbrıs'ta Tahkikat

Paris- Batı Avrupa Konseyi teşkilatının insan hakları komitesine bağılı bir heyetin Yunan Hükümeti tarafından Kıbrıs'taki İngiliz idaresine karşı ortaya atılan şikayetleri yerinde araştırmak için 13 Ocak'ta Kıbrıs'a gideceğı açıklandı.

Lord Salisbury'e Çekilen Telgraflar

İngiliz Hükümetinin Kıbrıs politikasını eleştiren ve Türk görüşünün önemini belirten Lord Salisbury'e çeşitli kurum, kuruluş ve teşekküllerden memnuniyet belirten telgraflar gönderilmiştir. Zafer gazetesinde telgraf metinleri bulunan gönderenlerin listesi aşağıda belirtilmiştir:

Kıbrıs Türktür Cemiyeti Lideri Dr. Fazıl Küçük

Kıbrıs Türk Kültür Derneğı Genel Başkanı Mehmet Ertuğruloğlu

Ankara Sanayi ve Ticaret Odası Reisi

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Cemil Gider

Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu Reisi Ahmet Gencay

Türkiye Milli Talebe Federasyonu Genel Başkanı Ethem Özdemir

Ankara Umum Otomobilciler şoförler ve İşçiler Cemiyeti Reisi Hamit Kurdoğlu

Milli Türk Talebe Birliği Cemiyeti Başkanı Ali Sait Oğuz

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Cemil Gider

12 OCAK 1958

(İngiltere’deki Gazetelere Göre) Kıbrıs’a Dair Foot Planında Ayarlama Yapıldı-Manşet

Londra- İngiliz gazetelerinde, Lord Salisbury’in açık mektubu nedeniyle Türk basınında çıkan haberler nedeni ile Kıbrıs meselesinde Türk Hükümetinin taksim tezinde ısrar ettiği ve enerjik teşebbüsleri ile Türk basınının şiddetli reaksiyonu neticesinde Foot planında değişikler yapıldığı bildirilmiştir.

İki Tedhişçi Rum Kamptan Kaçtı

Lefkoşe- Kıbrıs’ın güneyindeki Pyla kampında tutuklu bulunan iki EOKA tedhişçisi kaçmıştır.

İngiltere’deki Kıbrıslı Türkler Foot’la Görüştü

Londra- İngiltere’deki Kıbrıslı Türklerin Lideri Necati Sağer Kıbrıs valisi Sir Hugh Foot ile bir görüşme yapmış ve İngiltere’nin Kıbrıs politikası karşısında duyduğu endişeyi belirtmiştir.

13 OCAK 1958

(Konya’yı Ziyaret Eden Dr. Fazıl Küçük Dedi ki) Kıbrıs Davası Milli Bir Mesele Olarak Yaşamaktadır

Konya- Dr. Fazıl Küçük yaptığı basın toplantısında Kıbrıs’ın 1571 yılında Türkler tarafından alındıktan sonra 20 bin Türk’ün buraya yerleştirildiğini ve Ada’daki köylerin Kıbrıs’taki köylere benzediğini belirtmiş ve “Anavatanda ki büyük şehirlerden en ufak köylere kadar Kıbrıs meselesi milli bir dava olarak yaşamaktadır” demiştir.

Lord Salisbury’e Çekilen Telgraf

İngiliz Hükümetinin Kıbrıs politikasını eleştiren ve Türk görüşünün önemini belirten Lord Salisbury’e Türkiye Milli Talebe Federasyonu İkinci Başkanı Erdoğan Kavaklı tarafından duyulan memnuniyeti ileten bir telgraf çekilmiştir.

14 OCAK 1958

Dr. Fazıl Küçük Dün Foot'un İddialarını Tekrar Reddetti

Dr. Fazıl Küçük, Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot'un, Kıbrıs'ta iki cemaatin bir arada yaşayabileceğine dair iddiaları hakkında gerçek durumu yansıtmadığını söylemiştir.

15 OCAK 1958

Dr. Fazıl Küçük "Türk Görüşü Elbet Kabul Edilecek" Dedi-Manşet

Dr. Fazıl Küçük Fatin Rüştü Zorlu ile bir saat görüşmesini müteakip yaptığı basın açıklamasında, taksim tezinden başka herhangi bir çözüm şeklinin kabul edilmeyeceğini söylemiştir.

Makarios Türkiye'ye Gelmek Üzere Vize Talebinde Bulundu

Atina- Makarios'un Türkiye'ye gelmek için Türkiye'nin Atina Başkonsolosluğuna pasaportunu göndererek vize talebinde bulunduğu öğrenilmiştir.

16 OCAK 1958

Makarios'un Türkiye'ye Gelme İsteği Reddedildi-Manşet

Ankara- Dışişleri Bakanlığı tarafından teyit edilen bu başvuru üzerine yapılan açıklamada, "öğrendiğimize göre umumi efkarımızın galeyan halinde bulunduğu şu sırada Makarios'un Türkiye'ye gelmesi mahzurlu görülmüştür" denmiştir.

Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanatı

Makarios'un vize talebi üzerine gazetecilerin sorularını cevaplayan Dr. Fazıl Küçük, Makarios'un Türkiye'ye gelmesinin doğru bir davranış şekli olmayacağını belirtmiş ve şöyle demiştir:

Kıbrıs meselesi alakalı üç devlet; Türkiye, İngiltere ve Yunanistan arasında halledilecektir.

Kıbrıs'a Dair Asılsız İddialar

Bazı gazetelerde Türkiye'nin Kıbrıs hakkındaki İngiliz planını reddettiği yolunda haberle çıkması üzerine, Anadolu Ajansı yayınladığı bir bildiri ile İngiltere'nin yeni bir plan hazırladığı ve bunu da Türkiye'nin reddettiği yolundaki söylentileri resmen yalanlamış ve Türk Hükümeti İngiltere Hükümeti ile devamlı

temas ve görüşme halinde olmakla beraber, herhangi bir planın bahis konusu olmadığını söylemiştir.

(Avrupa Konseyi İstişare Meclisinde) Ortadoğu’da Durum ve Kıbrıs Meselesi

Strasburg- Avrupa Konseyi Danışma Meclisinde bir konuşma yapan Kastamonu Milletvekili Basri Aktaş Ortadoğu’ya Sovyetlerin sızması hakkında geniş bir açıklama yaptıktan sonra sözü Kıbrıs meselesine getirerek Ada’daki tedhiş faaliyetlerinin devam ettiğini ve Yunanistan’ın EOKA’ya yardım ettiğini inkar edemediğini belirtmiş ve Ada’daki iki cemaatin artık bir arada yaşamasının mümkün olmadığını, self determinasyon hakkının ayrı ayrı tanınmasının ve böylece adanın taksiminin en iyi demokratik hal çaresi olacağını, Türkiye’nin bu sonuca varmak için bütün imkanları ile çalıştığını söylemiştir.

17 OCAK 1958

(İngiliz Başvekili MacMillan’ın Beyanatı) “Kıbrıs Türkiye’ye Çok Yakındır!..”

Colombo- İngiltere Başbakanı Harold MacMillan yaptığı basın toplantısında, gazetecilerin Kıbrıs meselesi hakkındaki sorularını yanıtlamış ve Kıbrıs meselesinin genel bir mesele olduğu kadar kısmen de askeri bir mesele olduğunu belirtmiş ve meselenin çözüm şekli olarak şöyle demiştir:

Kıbrıs meselesinin sureti halli ancak mevcut taraflar ve bilhassa NATO azası Türkiye ile Yunanistan’ın mutabakatı ile mümkündür.,

Dr. Fazıl Küçük’ün Beyanatı

Dr. Fazıl Küçük, İngiltere hükümetinin Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs halk temsilcileri ile masaya oturarak meseleyi halledeceği yönünde gelen haberler üzerine yaptığı açıklamada, BM kararlarına atıfta bulunarak meselenin sadece ilgili devletlerin müzakere etmesi ile çözüleceğini, Kıbrıs Türkleri’nin geleceklerinin Türk Hükümetine emanet ettiğini bu sebeple İngiliz Hükümetinin davetini kabul etmeyeceklerini belirtmiştir.

İngiliz Gazeteleri

Londra- Daily Telegraph gazetesinde çıkan bir başyazıda Kıbrıs'ın, Türkler ile Yunanlılar arasında taksiminin önlenmesi isteniyorsa Yunanistan'ın Türkiye'yi taksim tezinden vazgeçirecek bir çözüm şeklini kabul etmesi gerektiğini yazmıştır.

18 OCAK 1958

Yunan teklifini Avrupa Konseyi de Reddetti

Strasburg- Avrupa Konseyi danışma meclisi, çalışmalarını bitirirken Yunan temsilcisinin Kıbrıs'ta self determinasyon uygulanması anlamına gelen bir teklifini büyük çoğunlukla reddetmiştir.

Dr. Fazıl Küçük'ün Dünkü Beyanatı

Dr. Fazıl Küçük, İngiltere Başbakanı Harold MacMillan'ın Colombo'da yaptığı basın toplantısını değerlendirerek, MacMillan'ın yaptığı açıklama ile Türkiye'nin Kıbrıs'la olan ilgisini teyit ettiğini belirtmiş ve son günlerde çıkan haberler üzerine yapılan bu açıklamanın Türkiye açısından ümit verici olduğunu söylemiştir.

Foot Türkiye Büyükelçisi İle Görüştü

Londra- Kıbrıs Valisi Sir Foot İngiliz resmi makamları ile adanın geleceğini tayin edecek esaslar konusunda yaptığı temaları tamamladıktan sonra Türkiye ve Yunanistan Büyükelçileri ile görüşme yapmıştır.

İngiliz Hükümeti Kıbrıs hakkında farklı görüşler arasında bir uzlaştırma yapılmasını temin için Türkiye ile Yunanistan'ı yeni bir konferansa davet etmeyi düşünmektedir.

19 OCAK 1958

Vali Foot'un Beyanatı EOKA'cıları Şaşırttı

Lefkoşe- Lefkoşe havaalanında bir konuşma yapan Vali Foot tedhiş hareketlerine değinerek, sorunun çözümü için şiddet hareketlerinin önlenmesi gerekmektedir demiştir. Vali Foot açıklamasında bir çözüm yolu ile ilgili bilgi vermekten özellikle kaçınmıştır.

21 OCAK 1958

F. Rüştü Zorlu'nun Verdiği Beyanat

İstanbul- Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Kıbrıs meselesi hakkında, özellikle Vali Foot'u Kıbrıs'a ilgili yeni bir plan yayınlayacağına dair çıkan haberler üzerine sorulan bir soruya şu yanıtı vermiştir:

...Kıbrıs meselesinde, İngiliz hükümetinin hükümetimize danışmadan herhangi bir harekette bulunmayacağına eminim.Türk Hükümetinin kanaatine göre, Kıbrıs meselesi üç devleti alakadar eden bir davadır.Bunun mahalli tedbirlerle halledilmesine imkan yoktur.

Zorlu, Makarios'un Türkiye'ye gelmek isteyişi hakkında da şu açıklamayı yapmıştır:

Makarios'un böyle bir arzu göstermesi Türkiye'nin Kıbrıs meselesinde başlıca alakadar memleket olduğunu anlaması manasına gelir.

Dr. Fazıl Küçük'ün Dünkü Beyanâtı

Dr. Fazıl Küçük yaptığı açıklamad, Kıbrıs'a dair Türk tezi aleyhinde yayın yapan bazı İngilizleri eleştirmiştir.

22 OCAK 1958

Kıbrıs'ta EOKA Tedhiş Tehditlerine Başladı

Kıbrıs- İngiliz gazetelerinde Türk tezi aleyhinde yazılar çıkması ve kimliği belirsiz kişiler tarafından Kıbrıs Türk Lisesi duvarına EOKA ibaresi yazılması nedeniyle Türk öğrenciler tarafından gösteri düzenlenmiştir. Gösterilerde Türk öğrenciler ellerinde "Rumlarla Yaşamaya İmkan Kalmamıştır", "Parolamız Al bayraktır" ibaresi olan dövizler taşımışlardır. Göstericilere İngiliz polisi müdahale etmiş bir Türk başına vurulan copla yaralanmıştır.

EOKA reisi Dignes'in yaptığı açıklamalarda EOKA'nın yeniden tedhiş hareketlerine başlayacağı işaretleri belirmiştir.

Dr. Fazıl Küçük'ün Dünkü Beyanâtı

Dr. Fazıl Küçük yaptığı açıklamada, Lefkoşe'nin Türk mahallelerinden birinde yıllardan beri Türkçe isim taşıyan bir caddenin isminin sebepsiz ve keyfi bir emirle değiştirilmesi, iki cemaat arasında kan dökülmesine sebep olacak kadar tahrik edici bir hareket olduğunu söylemiştir. Küçük, Orman Yolu ismindeki caddenin isminin Rum belediye yetkilileri tarafından değiştirildiğini takılan tabelanın da

Türkler tarafından sökülerek Adnan Menderes tabelasının caddeye asıldığını ve belediye yetkilileri ile Türkler arasında bir çatışmanın yaşandığını, bu olayın burada kapanmadığını bilakis büyük olaylara sebep olabilecek kanaatin kendisinde uyandığını söylemiştir.

23 OCAK 1958

Kıbrıs'ta Dün Sağcı ve Solcu Rumlar Birbirine Girdi

Lefkoşe- Kıbrıs'ta uzun zamandan beri için için kaynayan sağ sol mücadelesi yeniden patlak vermiş ve Rumlar birbirlerine girmişlerdir.

(Dr. Fazıl Küçük'ün Dün Verdiği Beyanat) Ya Taksim!.. Ya Ölüm..!

Dr. Fazıl Küçük Türk Lisesi duvarına kimliği belirsiz kişiler tarafından EOKA yazılması ve akabinde Türklerin tepki göstererek gösteri yapmaları sırasında, İngilizlerin göstericileri dağıtırken aşırı güç kullanarak giriştiği kanlı olaylar hakkında, Yunanistan ve Vali Foot'u sorumlu tutan bir açıklama yapmış ve Kıbrıs meselesinin çözümü hakkında şöyle demiştir:

Zira artık iş işten geçmiş her şey çığırından çıkmıştır.Kıbrıs meselesi Türkler için orada bir ölüm kalım mücadelesi halini almıştır.Sonuna kadar mücadele edeceğiz...Ya Taksim...Yahut da Ölüm...

24 OCAK 1958

Kıbrıslı Rumlar Arasında İhtilaf Gittikçe Büyüyor

Lefkoşe- Kıbrıs'ta Rumlara arasında sağ sol çatışması Ada'daki emniyet ve asayişi tehdit edecek boyutlara ulaşmıştır.

Kıbrıs'ta İç Harp Tehlikesi

Lefkoşe- Komünistlerin kontrolünde bulunan Kıbrıs İş Konfederasyonu Rum lideri tarafından Makarios'a çekilen bir protesto telgrafında, eğer üyelerine saldırılar devam ederse bir iç savaş çıkacağı tehdidinde bulunulmuştur.

Kıbrıslı Talebelerin Telgrafı

Ankara'da öğrenim gören yüksek okul öğrencileri Lefkoşe'de Kıbrıs Türktür Partisi Genel Sekreterliğine gönderdikleri telgrafta Kıbrıs davasına olan bağlılıklarını

belirtmişler ve son cümle olarak “parolamız sadece ya taksim yahut da ölümdür” demişlerdir.

27 OCAK 1958

Bağdat Paktı Vekiller Konseyi Toplanıyor-Manşet

Fatin Rüştü Zorlu’nun Beyanati

Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu, yaptığı basın toplantısında, İngiltere ile Türkiye arasında bir görüş ayrılığı olmadığını çünkü Lennox Body’un 1956 Aralık ayında Avam Kamarasında yaptığı demeç ile İngiltere’nin taksimi kabul etmiş olduğunu açıklamış ve Zorlu ayrıca bu toplantı vesilesi ile İngiliz Devlet adamları ile Kıbrıs konusunda ikili müzakerelerinin yapılacağını da açıklamıştır.

Kıbrıs Valisi Bugün Geliyor

İstanbul- Bağdat Paktı dolayısıyla Türkiye’de bulunan İngiliz Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd’un görüşme yapmak üzere Ankara’ya davet ettiği Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot Türkiye’ye gelmiştir.

28 OCAK 1958

Türkler Lefkoşe’de Büyük Bir Nümayiş Yaptılar

Lefkoşe- Kıbrıslı Türklerin Taksim tezi lehinde başlattıkları gösterilere İngiliz askerlerinin müdahale etmesi sonucu ikisi ağır on iki kişi yaralanmıştır. Olaylar sırasında üç İngiliz askeri aracı yakılmış ve bir garajda ateşe verilmiştir. Olaylar üzerine Kıbrıs’ta sıkıyönetim ilan edilmiştir.

AP tarafından verilen bilgilere göre çarpışmalar sırasında üç kişinin öldüğü bildirilmiştir.

Bağdat Paktı Vekiller Konseyi Toplandı

Bağdat Paktı Bakanlar Konseyi, TBMM binasında Başbakan Adnan Menderes’in Başkanlığında dördüncü toplantı devresi toplantılarına başlamış, Irak Delegasyonu Başkanı Nuri Sait Paşa Irak’ın Kıbrıs ile ilgili görüşünü şöyle açıklamıştır:

Irak aynı zamanda Kıbrıs meselesinde süratli ve adil bir hal çaresi bulunması ihtiyacına büyük bir ehemmiyet atfetmektedir.Bazı çevrelerde yanlış bir intiba şayet

uyanmışsa, bu şüpheyi izole etmek için Türkiye'nin Kıbrıs meselesinde Irak tarafından tamamen desteklendiğini tebarüz ettirmek isteriz. Bu meseleye bulunacak herhangi bir hal çaresi Türkiye ve Kıbrıs arasındaki tarihi bağları ve Türkiye'nin hayati ehemmiyet taşıyan ihtiyaçlarını tam bir şekilde göz önünde tutmalıdır.

Yine toplantıda Pakistan Delegasyonu Başkanı Başbakan Firuz Han'da konuşmasında Kıbrıs meselesine değinerek şöyle demiştir:

Delegasyonumuz Kıbrıs hakkında da birkaç kelime söylemek mecburiyetindedir. Pakistan Türkiye'yi Kıbrıs mevzuunda Birleşmiş Milletlerde tam olarak desteklemiştir. Ben burada, Türkiye'nin bu mevzuda daima bizim tam desteğimizi haiz olduğunu tekrarlamak isterim.

29 OCAK 1958

Başvekilimizin Azizi Kıbrıs Türklerine Hitabı

Başbakan Adnan Menderes Kıbrıs'ta meydana gelen kanlı olaylar üzerine Anadolu Ajansına yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

Her şeyden evvel uğradıkları acı kayıptan dolayı Kıbrıs Türk cemaatine teessür ve taziyetlerimi sunmak isterim. Bu vesile ile memleketimizin ve Türk cemaatinin hak ve menfaatlerinin korunması hususunda en büyük dikkat ve hassasiyetle durulmakta olduğunu bir defa daha belirtmek isterim.

Kıbrıs'taki muhterem ırkdaşlarımızın bundan emin olmasını ve Hükümetimize karşı haklı olarak beslemekte oldukları itimada halel verecek hiçbir şeyin vuku bulmayacağını teyiden arz ederim. Ayrıca İngiltere Hükümeti ile münasebetlerimizin öteden beri olduğu gibi son derece dostane olduğunu ve cereyan etmekte olan müzakerelerin endişeyi mucip bir istikamet etmemekte bulunduğunu da ilave ve temin eder ve Kıbrıslı ırkdaşlarımızın neticeye sabır ve itimatla muntazır bulunmaları hususunun kendilerine iblağını ajansınızdan rica ederim.

Kıbrıs'ta Dün de Çarpışmalar Oldu

Lefkoşe- Magosa'da Türkler ve İngiliz askerleri arasında meydana gelen çatışmada, askerlerin halkın üzerine ateş açması sonucunda iki Türk ölmüş, altı kişi yaralanmıştır. Kıbrıs Türktür Partisi Magosa Başkanı Dr. Niyazi Manyas, Menderes, Zorlu ve Kıbrıs valisine telgraf çekerek acı olayları protesto etmiştir.

Lefkoşe’de Türk semti İngiliz asker ve polisleri tarafından çevrilmiş olup burada da çatışmalar devam etmiştir.

Larnaka’da da ikibin kişi taksim lehinde gösteriler yapılmıştır.Göstericiler Kıbrıs Türktür Partisi Larnaka Başkanı Osman Müderrisoğlu’nun konuşması ile sakince dağılmışlardır.

AA’nın Verdiği Haber

Lefkoşe ve Magosa’da sokağa çıkma yasağına rağmen Kıbrıslı Türklerin yaptıkları gösterileri dağıtmak üzere İngiliz askerleri göz yaşartıcı bomba kullanmışlar ve halkın üzerine ateş açmışlardır. Gelen haberlere göre üç veya beş kişinin olaylar sırasında öldüğü şeklindedir.

Larnaka, Limasol ve Baf’da Türklerin taksim lehine gösteriler yaptıkları gelen haberler arasındadır.

(Kıbrıs Türktür Partisi Genel Sekreteri) O. Örek’in Beyanati

Osman Örek Kıbrıs’ın taksimi lehine gösteriler yapan Türk cemaatine karşı İngiliz idaresi ve askeri kuvvetlerinin hareketlerini Türkiye’de ilgili makamlara anlatmak için Türkiye’ye gelmiş ve havaalanında yaptığı basın toplantısında şunları söylemiştir:

Dünnkü nümayişler Lefkoşe’de başlamış bugünde Magosa’ya sirayet etmiştir...Bir arkadaşımızın sözleri üzerine topluluk dağıtılacağı sırada bir askeri otomobil kalabalığı çiğneyerek geçmiş ve iki vatandaşımız şehit edilmiştir.Bugünkü hadiselerde ise üç vatandaşımız Lefkoşe’de ve yine üç vatandaşımızda Magosa’da olmak üzere altı kişi silahla öldürülmüştür.Şehit edilen kardeşlerimizden biri 7 yaşındaki bir çocukla genç bir kadındır.

Osman Örek, olaylarda 8 kişinin şehit edildiğini ve 67 kişinin de yaralandığını söylemiş ve İngiliz idaresinin bu olayları bir kaza eseri olarak göstermeye çalıştığını fakat gerçekte bu olayların kaza eseri olmayıp kasten yapıldığını belirtmiştir.

30 OCAK 1958

Kıbrıs’taki Türk Şehitlerinin Hazin Cenaze Merasimi-Manşet- (SİYAH BAŞLIKLAYINLANMIŞTIR)

Lefkoşe- Kıbrıs Şehitlerinin Türk bayrağına sarılmış olarak cenazeleri hazin bir törenle 29 Ocak günü kaldırılmıştır.

Menderes'in Hitabı

Başbakan Adnan Menderes'in Kıbrıs halkına yaptığı açıklama, Kıbrıs radyosunda yayınlanmıştır.

Sokağa Çıkma Yasağı Kaldırıldı

Lefkoşe- Lefkoşe ve Magosa'daki Türk mahallelerinde uygulanan sokağa çıkma yasağı kaldırılmıştır.

Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanâtı

Dr. Fazıl Küçük Ankara Gazeteciler Cemiyeti salonunda bir basın toplantısı düzenlemiş ve son olayları değerlendirmiştir.

Radyolarımız Dün Müzik Neşriyatını Tatil Etti..

Kıbrıs'ta evvelki gün meydana gelen hadiseler üzerine, milli heyecanımıza tercüman olmak, şehit düşen yurttaşlarımızın* ruhlarını tazizi etmek, Kıbrıslı Türklerin elem ve ıstıraplarına iştirak etmek üzere Ankara ve İstanbul radyoları dün müzik neşriyatı yapmamıştır.

Gazetemizde aynı sebeplerle bugün siyah başlık altında intişar etmiş bulunmaktadır.

(Larnaka ve Vuda'dan) Reisicumhura Çekilen Telgraflar

Kıbrıs Larnaka Türkleri adına Dr. Orhan Müderrisoğlu ve Vuda Türk halkı adına Mustafa Gazi tarafından Cumhurbaşkanı Celal Bayar'a çekilen telgraflarda Kıbrıs Türkleri'nin taksimden başka bir çözüm şeklini kabul etmeyecekleri belirtilmiş ve Kıbrıs'taki askeri müdahale ve altı Türk'ün öldürülmesi şiddetle protesto edilmiştir.

(Kıbrıs'taki Hadiseler Dolayısıyla) Milletçe Duyulan Büyük Teessür

Kıbrıs olayları yurdun her tarafında büyük tepkilerle karşılanmıştır. Türkiye Milli Gençlik Teşkilatı Genel Başkanı Kemal Okvuran ve İkinci Başkan Vehdet

* İrkdaşlarımız veya soydaşlarımız tabiri kullanılmamıştır!

Tayan olayları “katliam” olarak nitelendirmiş ve “eğer asıl maksat Kıbrıs’taki Türklerin yok edilmesi maksadını güdüyorsa, dünya şunu bilmelidir ki anavatanda 25 milyon Türk hükümetiyle, milletiyle, gençliği ile hazırdır” demiştir.

Dr. Fazıl Küçük Milli Talebe Birliğine

Dr. Fazıl Küçük ve beraberindeki Kıbrıs Türktür Genel Sekreteri Osman Ürek olduğu halde Milli Talebe Birliğini ziyaret etmişler ve son olaylar hakkında geniş bilgi vermişlerdir.

Milli Talebe Birliği de Kıbrıs uğruna canlarını feda etmeye hazır olduklarını belirtmiş ve aşağıda belirtilen mısraların Türk gençliğinin kanı ile yazılarak Kıbrıs’taki Türklere gönderilmesi kararlaştırılmıştır:

Harp Türk’e gıdadır ekmekten önce

Harple Türk benzine; hayat, can gelir

Kıbrıs’tan Türklüğe heyecan gelir.

İşçi teşekkülleri de Kıbrıs’ta meydana gelen olaylarla ilgili olarak Ankara Valiliğine başvurarak bir kapalı salon toplantısı yapmayı talep etmişlerdir.

Odalar Birliği genel heyeti namına Kongre Başkanı Prof. Dr. K. Ömer Çağlar tarafından, Dr. Fazıl Küçük’e üzüntülerini belirten bir telgraf çekmiştir.

Atatürk’ün Selanik’teki Evine Bomba Koyduğu İddia Edilen Oktay Engin’i Yunanistan Geri İstedi

İstanbul- Bir buçuk yıl önce Atatürk’ün Selanik’teki evine bomba koyduğu iddiasıyla mahkemeye verilen ve Yunan makamları tarafından tutuksuz yargılanırken ülkemize iltica eden hukuk öğrencisi Oktay Engin’i Yunanistan geri istemiştir. Yunan Hükümeti Oktay’ın işlediği suçun adi suç sınıfına girdiği ve iki ülke arasında imzalanmış bulunan İadei Mücrimin Kanunu hükümlerine göre kendisinin Yunanistan’a gönderilmesini istemiştir.

1 ŞUBAT 1958

(Büyük Millet Meclisinin Dünkü Toplantısında) Kıbrıs’taki Tecavüz ve Şiddet Olayları Takbih Olundu-Manşet

Meclisin dünkü oturumunda gündem dışı söz alan Trabzon DP Milletvekili Sabri Dilek kısa bir konuşma yaparak şöyle demiştir.

Lefkoşe, Larnaka,Limasol ve Magosa sokaklarında anavatana bağlılıktan gayri suçları olmayan masum insanlar feci surette öldürülmüştür...Bu hareketlerin neticesi milletimiz 8 şehit 70 yaralı vermiştir.

Yunanistan Enosis bayrağını açtığı 1950 yılından beri Kıbrıs Rumları tarafından tertip edilen müteaddit ve hatta silahlı nümayişlere salıne olduğu halde, bu nümayişçilere karşı en ağır silah olarak göz yaşartıcı bombalarla mukabele edilmiş ve fakat Türklerin yaptığı vakur ve silahsız bir nümayiş zırhlı otolar ve ölüm saçan mitralyözlerle karşılanmıştır.

Cumhuriyet Halk Partisi Meclis Gurubu adına söz alan Mardin Milletvekili Hasan Reşit Tankut'ta kendisinden önce hislerine tercüman olan arkadaşın fikirlerini aynen kabul ettiklerini söylemiştir.

Bundan sonra Sabri Dilek Büyük Türk Milletinin hissiyatına tercüman olarak TBMM'nin olayları kınanmasının karara bağlanmasını teklif etmiş ve bu teklif sürekli alkışlarla tasvip edilmiştir. Ayrıca DP Meclis grubu Başkan Vekili Bursa Milletvekili Haluk Şaman'ın teklifi üzerine de Meclis, Kıbrıs şehitleri için 3 dakikalık saygı duruşunda bulunmuştur.

Miting Teşebbüsü

Üniversite öğrencileri tarafından Cebeci'de Kıbrıs konusunda bir miting yapılması talep edilmesine ve öğrencilerin burada toplanmasına rağmen valilik tarafından izin verilmemiş ve mitingi hazırlayan dokuz kişinin ifadesi alınmıştır.

Yine gece saat 23.30'da Ankara sineması önünde toplanıp Kıbrıs konusunda gösteri yapmak isteyen bir grup polis tarafından dağıtılmıştır.

Ulus'un Fazıl Küçük'le İlgili Haberi Yalandır

Lefkoşe- Ulus gazetesinde Dr. Fazıl Küçük'ün Kıbrıs'a dönmesine Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot'un yeni kargaşalıklara meydan vermemek endişesiyle izin vermeyeceğine dair çıkan yazı üzerine Dışişleri Bakanlığı haberi yalanlamıştır.

EOKA'cılar Katliam İçin Hazırlanıyormuş

Lefkoşe- Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre, Ada'daki Rum tezinin itibar görmeyeceğine dair Ankara ve Londra'dan haberler üzerine EOKA'nın her an büyük bir katliama başlayacağı belirtilmektedir.

3 ŞUBAT 1958

Fatin Rüştü Zorlu Dün Dr. Fazıl Küçük İle Görüştü

Bu sabah Kıbrıs'a gidecek olan Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs ile ilgili meseleler konusunda Fatin Rüştü Zorlu ile görüşmüştür.

4 ŞUBAT 1958

Dr. Fazıl Küçük Büyük Bir Sevgi Seli İle Karşılandı

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük, Osman Örek ile Türkiye'nin Kıbrıs Başkonsolosu Burhan Işın Türkiye'den ayrılarak Lefkoşe'ye varmışlardır.

Dr. Fazıl Küçük Lefkoşe'ye varışında beş bin Kıbrıs Türkünün büyük bir sevgi ve taksim tezahüratları ile karşılanmış ve evinin balkonundan yaptığı konuşmada şöyle demiştir:

...Kıbrıs Türkleri artık endişe etmeyiniz, sükun içinde neticeyi bekleyiniz.Bütün dünyaya söz verdik, Kıbrıs taksim edilecektir.Haklı bir dava peşindeyiz esir olmak istemiyoruz.

Ankara'daki Görüşmelerine Dair Verilen Beyanat

Londra- İngiliz Dışişleri Bakanlığından verilen bilgiye göre İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd, geçen hafta Ankara Hükümeti ile Kıbrıs meselesinin uzun uzadıya görüşmüş ve bu konudaki görüşlerini Türk liderlere izah etmiştir. Lloyd, kabine üyeleri ile görüşecek ve Ankara temasları hakkında bilgi verecektir.

5 ŞUBAT 1958

“Türkler, Taksimden Başka Hal Çaresi Kabul Etmeyecektir”

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs'a varışını müteakip Adnan Menderes'e gönderdiği telgrafta, “büyük bir miting tertip eden Türkler, taksimden başka bir hal çaresi kabul etmeyeceklerini bir kere daha ifade etmişlerdir” demiştir.

Bunun üzerine Başbakan Adnan Menderes'te Dr. Fazıl Küçük'e göndermiş olduğu telgrafta, yapılan mitingde olay çıkmamasından duyduğu memnuniyeti

belirtmiş ve Kıbrıslı Türklerin Hükümetin politikasını desteklemekte gösterdikleri ilgiden dolayı teşekkür etmiştir.

Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanâtı

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük kırka yakın yerli ve yabancı basın mensubuna yaptığı açıklamada, Kıbrıs davasının biran önce halledilmesi gerektiğini ve sorunu taksim ile halledilebileceğini belirtmiş ve Kıbrıs için Türkiye'nin bir savaşı göze alıp almayacağı sorusuna şöyle cevap vermiştir:

Kars Türkiye için ne ise, Kıbrıs'ta odur.Kars'a hücum edildiği zaman nasıl bir reaksiyon gösterilecekse, Kıbrıs' da tecavüz edildiği takdirde de, aynı reaksiyon gösterilecektir.

Nuri Eren'in Beyanâtı

New York- New York'taki Türk Haberler Müdürü Nuri Eren, New York Times'a gönderdiği bir mektupta, Kıbrıs davasını çözümü için taksimden başka çarenin doğru olmayacağını yazmıştır.

Rumlar Arasında İhtilaf

Atina- Kıbrıs'ta komünist ve EOKA yandaşı Rumlar arasında çatışmalar devam etmektedir.

7 ŞUBAT 1958

(İngiliz Matbuatında Türk Tezi Lehinde Dikkate Şayan Bir Yazı) The Scotsman Taksim tezini Hararetle Müdafaa Ediyor

Londra- 31 Ocak 1958 tarihli Scotsman gazetesinde yayınlanan bir yazıda, Kıbrıs'taki durumun İkinci Dünya Savaşından sonra Hindistan'da hüküm süren vaziyete çok benzediği belirtilmiş ve Kıbrıs meselesi ile bir bağ kurularak şöyle denmiştir:

Önce Hintli Müslümanlara taksim imkansız ve İngiltere tarafından katıyen kabul edilmeyecek bir şey olduğunu söyledik. Fakat sonunda istemeyerek Hindistan'ı taksime mecbur kaldık.Hindistan hadisesinden ders almamız ve Türklerle Yunanlılar kendi aralarında bir anlaşmaya varamadıkları takdirde Kıbrıs'ı taksime karar vermemiz lazımdır...Mümkün olduğu nispette dahili harbi veya daha kötü bir ihtimali ortadan kaldırmalıyız.

EOKA'nın Tehditleri

Lefkoşe- Beş gün önce Kıbrıs radyosunda Ada halkına şiddet hareketlerine girişilmemesi yönünde bir konuşma yapan Vali Foot karşılık olarak, EOKA'nın siyasi komitesi olan PEKA tarafından Lefkoşe'de dağıtılan bildiride, Vali Foot olayların baş sorumlusu olarak görülmekte, Rum halkının sabrının tükenmekte olduğu belirtilmekte ve mücadelenin devam edeceği söylenmektedir.

Londra'daki Türklerin Yapacağı Miting

İstanbul- Londra'daki Kıbrıs Türktür Cemiyeti Başkanı Necati Sağer, TMT Federasyonuna çektiği bir telgrafta 23 Şubat Pazar günü Londra'da büyük bir Kıbrıs mitingi yapılacağını bildirmekte ve miting için Federasyonun maddi ve manevi desteğini istemektedir.

TMTF'nin açtığı "Kıbrıs İçin Gönüllü Kampanyası"na 24.910 kişinin müracaat ettiği bildirilmiştir. Son olarak bugün resim ve imzalı bir liste ile müracaat eden 40 ile 62 yaşlarında 96 Yugoslav göçmeni Kıbrıs'a gönüllü olarak gitmek istediklerini bildirmişlerdir. Müracaat sahiplerinin hepsi Birinci Dünya Savaşına katılmış olan gazi ve kahramanlardır.

8 ŞUBAT 1958

Sir Foot EOKA'ya Dün İkinci Bir İhtar Daha Yaptı

Lefkoşe- Vali Foot dün EOKA tarafından dağıtılan bildiriye değinerek tedhiş hareketleri tekrar başladığı takdirde bundan Ada halkının zarar göreceğini söylemiştir.

9 ŞUBAT 1958

Kıbrıs'ta Öldürülen Türklerle İlgili Dava

Lefkoşe- Lefkoşe'de İngiliz hakimi, savcı ve askeri savcıdan oluşan özel mahkemede bir İngiliz binbaşısı tarafından iki Türk'ün cip ile ezilerek öldürülmesi davasının görüşülmesine başlandı. Beş Türk avukatı mahkemede hazır bulundu. Olayı Polis Komutanlığı binasından gören Başmüfettiş Turner şahit olarak dinlenmiş ve binbaşının bilerek ve isteyerek arabayı halkın arasına sürdüğünü söyledi.

Dr. Fazıl Küçük'ün Halka Hitabı

Kıbrıs'ta bulunan Türk gazetecileri ile Magosa'yı ziyaret eden Dr. Fazıl Küçük Namık Kemal meydanında halka hitaben şöyle demiştir:

Artık anavatan hudutları içinde sayabiliriz.Yirmi altı milyon, bu davayı milli şeref ve haysiyet meselesi olarak ilan etti.Bu davanın bekçileri kahraman Türk ordusudur.Size son olarak şöyle söylemek isterim ki, Kıbrıs artık Türkiye'nin 68'inci vilayetidir.

10 ŞUBAT 1958

Başvekil Menderes'in Bursa DP Kongresinde İradettiği Nutuk

Bursa- Başbakan Adnan Menderes Bursa DP İl Kongresinde yaptığı konuşmada, Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak, meselenin kötüye gitmekte olduğu iddiasını reddederek, aksine durumun daha iyiye gitmekte olduğunu ileri sürmüş ve şöyle demiştir:

Kıbrıs davası basit değildir. Senelerden beri Demokrat Parti hükümetleri azimle sebatla Türk Milletinin emellerine tercüman olarak bu davanın peşindedirler. Bunun arz ettiği müşkülâtı bilirsiniz. Buna rağmen hakkımızın ne derecede kuvvetli olduğunu bütün dünyaya anlatmış hemen hemen kabul ettirmiş vaziyetteyiz.

MTTB Kıbrıs'a Bayrak Gönderecek

MTTB Kıbrıs'taki kardeşlerimizin yapmış oldukları mitinglerde İngilizler tarafından toplattırılan Türk bayraklarının uyandırdığı üzüntü neticesinde Kıbrıs'a Türkiye'den bayrak göndermek teşebbüsüne girişmiştir.

11 ŞUBAT 1958

Atina'da Kıbrıs'la İlgili Müzakerelere Başlanıyor

Atina- İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd bugün Kıbrıs konusunda Yunan idarecileri görüşmek üzere Atina'ya gitmiştir.Görüşmelere Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot'da katılacaktır. Londra havaalanında basına yaptığı açıklamada, "Kıbrıs'ın istikbali birçok müşkülli ihtiva eden çetin bir meseledir. Bu itibarla bir İngiliz bakanının yapacağı kısa bir ziyaretin müşkülli ortadan kaldırması veya halletmesini beklemek makul olmaz" demiştir.

Lloyd Atina havaalanında yine basına verdiği demeçte şöyle demiştir:

Şimdiki zamanla bir görüş teatisinin faydalı olacağını sanıyorum.Ancak kısa bir ziyaretin bütün müşkülli halletmesi ve ortadan kaldırmasını beklemek makul olmaz.

Dr.Fazıl Küçük'ün Ziyaretleri

Larnaka- Dr. Fazıl Küçük ve beraberindeki heyet Larnaka civarındaki Türk köylerini ziyaret etmiştir.

12 ŞUBAT 1958

Atina'da Kıbrıs'a Dair Müzakerelere Başlandı

Atina- İngiliz-Yunan görüşmeleri gündem tespit edilmeksizin ve sadece görüş teatileri çerçevesi içinde kalmak üzere İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd ile Yunan Hükümeti mensupları arasında başlamıştır.

Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanâtı

Lefkoşe- Yedi kişinin şehit düştüğü gün Girne Ketbisi kalesine çekilmiş olan Türk bayrağının merasimle indirilmesinde kısa bir konuşma yapan Dr. Fazıl Küçük taksim ile ilgili şöyle demiştir:

Dünyanın altı üstü bir araya gelse Kıbrıs meselesi taksim ile neticelenecektir

Binbaşının Muhakemesi

Son mitingde bindiği cip ile üç kişiyi çiğneyen Binbaşının duruşmasına bugünde devam edilmiş. Binbaşı verdiği ifadede olayda herhangi bir kasıt olmadığını söylemiştir. Müteakiben ifade veren cip şoförü ise cipi hızlı sürme konusunda binbaşından emir aldığını söylemiştir.

13 ŞUBAT 1958

Kıbrıs Müzakereleri Dün Nihayete Erdi

İngiliz-Yunan görüşmeleri bu sabah sona ermiştir. Görüşmeler konusunda herhangi bir resmi açıklama yapılmayacağı bildirilmiştir.

İngiliz Binbaşının Duruşması

Lefkoşe- Son mitingde bindiği cip ile üç kişiyi çiğneyen Binbaşı Boyde suçlu bulunmuştur.

14 ŞUBAT 1958

Kıbrıs Müzakereleri İle İlgili Beyanname Yayınlandı

Atina- İngiliz-Yunan görüşmelerinin bitmesinden sonra yayınlanan ortak bildiride, İngiltere Dışişleri Bakanının görüşmeler süresinde Ada'da hüküm süren durumun arz

ettiği tehlikeler üzerinde ısrarla durduğu ve başarı ihtimalleri mevcut bir hal çaresine varmak için ilgililer arasında ilerleme kaydedilmesini sağlayacak çeşitli yolların mevcudiyetine işaret ettiği belirtilmiştir. Yine bildiride açıklandığına göre Yunan Dışişleri Bakanı da Yunanistan'ın Kıbrıs siyasetinin esaslarını bildirmiş ve her çözüm yolunun bu esasları ihtiva etmesi gerektiğini söylemiştir

Selwyn Llyod'un Beyanâtı

Atina- Selwyn Llyod Atina'dan ayrılırken havaalanında şu açıklamayı yapmıştır:

Türkiye ve Yunanistan'la yapılan görüşmelerin gayesi Kıbrıs'ta şimdiki vaziyetin tehlikelerini tebarüz ettirmek, müşterek bir anlaşma zemini araştırmaktır. Bunda henüz muvaffak olduğumu iddia edemem. Fakat kanaatimce Türkiye ile Yunanistan ve İngiliz hükümetlerinin durumları tavazzuh etmiş ve dolayısı ile görüşmeler bir hal çaresi bulunmasına hizmet etmiştir. Üç hükümete müşterek bir zemin teşkil edebilecek vaziyet hakkında bazı fikirler edinmiş bulunuyorum.

Makarios'un Beyanâtı

Atina- Makarios'un basına yaptığı açıklamada, Kıbrıs'ın istikbalinin özellikle İngiltere ile Kıbrıslılar arasında bir konu olduğunu ve İngiltere'nin Türkiye'yi işin içine sokmakla meseleyi büsbütün çapraşık hale getirmiş olduğunu söylemiştir.

19 ŞUBAT 1958

Lloyd "Kıbrıs İhtilafının Halli Mümkündür" Dedi

Londra- Selwyn Llyod, Avam Kamarasında Ankara ve Atina sözleşmelerinin sonucunu açıklamış ve Kıbrıs meselesine hem Türkiye ve hem de Yunanistan'ı tatmin edecek bir çözüm yolu aranırken her iki tarafın da kabul edebileceği ortak bir zeminin bulunabileceği hususundaki kanısını tekrarlayarak Kıbrıs müzakerelerine

devam edebilmesi için İngiltere'nin Türkiye ve Yunanistan'a yeni teklifler yapacağını söylemiştir.

Bir Türk Kadın Polis Taşlandı

Lefkoşe- Girne'nin doğusunda bir köyde vazifesini yapmakta olan on sekiz yaşında bir Türk polis kızı Kıbrıslı Rum çocuklar tarafından taşlanmıştır.

20 ŞUBAT 1958

Kıbrıs İçin Yapılacak Olan Miting

Londra- Kıbrıs Türkleri'nin Pazar günü Londra'da yapacakları miting için hazırlıklar sona ermiştir. Kıbrıs Türktür Cemiyeti tarafından düzenlenen mitinge 8 bin Türk katılacaktır. Mitingin 1955 yılında düzenlenen mitingden daha büyük olacağı belirtilmiştir.

21 ŞUBAT 1958

Kıbrıs Türkiye İçin Büyük Bir Ehemmiyete Haizdir

Londra- İngiltere'nin Morning Advertiser adlı gazetesi 17 Şubat tarihli sayısında, Kıbrıs'la ilgili olarak çıkan makalede, Ada'nın İngiliz hükümrânlığı altından çıktığı takdirde önceki sahibi olan Türkiye'ye iade edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Kıbrıs Mitingi

Londra- Pazar günü yapılacak olan mitinge Dr. Fazıl Küçük, Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Rauf Denктаş, Parti Sekreteri Osman Örek'te katılacaktır.

Miting'de üzerinde "Burada Enosisi yatıyor.Orta Şarkın sulh ve emniyeti için Birleşmiş Milletler tarafından New York'ta öldürülmüştür" ibaresi yazan bir tabutla taşınacaktır.

Türkleri Öldüren Askerler Beraat Etti

Lefkoşe- 28 Ocak'ta Lefkoşe'de meydana gelen olaylar sırasında üç Türk gencinin öldürülmesi ile ilgili olarak açılan dava neticelenmiş olup hakim Türkler üzerine öldürmek maksadıyla ateş edilmediğine, sadece korkutmak amacıyla ateş edildiği gerekçesiyle İngiliz askerlerinin beraat etmesine karar vermiştir.

23 ŞUBAT 1958

Londra'da Türklerin Büyük Mitingi Bugün

Londra- Kıbrıs Türklerinin Londra'daki mitingi bugün yapılacaktır. MTTB'yi temsilen mitinge katılacak olan Genel Sekreter Ali Sait Oğuz havaalanında yedi saat bekletildikten sonra mitinge katılmamak kaydıyla ve bir hafta süreyle İngiltere'ye girmesine izin verilmiştir.

Daily Express'in Anketi

Daily Exspres gazetesi "Kıbrıs İçin En İyi Hal Çaresi Nedir" ismiyle bir anket yapmıştır. Yapılan ankette sonuçları tabloda belirtilmiştir:

ANKET SORULARI	ADANIN TAKSİMİNİ İSTEYENLER	ADANIN İNGİLİZ İDARESİNDE KALMASINI İSTEYENLER	TEK CEMAAT HALİNDE SELF- GOVERNMENT İSTEYENLER	KARARSIZLAR
PARTİLER				
MUHAFAZAKARLAR	19,5	48,5	20	12
İŞÇİLER	24	28	34	17
LİBERALLER	24*	36	34	6
TARAFSIZLAR	21	37	27,5	14,5

Lefkoşe'de Hadiseler

Lefkoşe- Limasolda Rum göstericilere seyirci kalmış olan İngiliz polisi, Lefkoşe'de Türklerin yaptığı mitingde göz yaşartıcı bomba kullanmış ve olaylarda 9 Türk yaralanmıştır.

24 ŞUBAT 1958

Londra'daki Türklerin Büyük Mitingi

Londra- Kıbrıs'taki son olayları protesto etmek ve bir defa daha taksim konusundaki Türk tezini gerek dünya, gerekse İngiliz kamuoyuna izah etmek

* Gazetede Liberallerin Adanın taksimini istemesi konusunda herhangi bir şey yazılmamasına karşılık diğer rakamlar birbirini tamamladığı için olması gereken değer yazılmıştır.

maksadıyla Londra’da düzenlenen mitinge 8 bin Türk ve davayı destekleyen beş yüz Pakistanlı katılmıştır.

EOKA’nın Risalesi

Lefkoşe- EOKA teşkilatı tarafından dağıtılan bildiride, Ada’daki İngiliz idaresine karşı mukavemete başlanması tavsiye edilmiş ve İngiliz mallarının boykot edilmesi yönünde bir kampanyanın başlatılacağı bildirilmiştir.

26 ŞUBAT 1958

Dış Politikada Muhalefetin Fikirsizliği-Manşet

Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu, TBMM’de Dışişleri Bakanlığı Bütçe müzakerelerinin başlaması üzerine yaptığı konuşmada Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak, Türk Hükümetinin taksim konusundaki görüşünü belirttikten sonra, İngiliz-Türk görüşmelerine sözü getirerek şöyle demiştir:

Şimdiye kadar İngiltere Hükümeti ile bu meselede tam bir işbirliği ve mutabakat halinde çalıştık. İngiltere Hariciye Nazırı Selwyn Llyod’un Ankara’ya yaptığı ziyaret esnasında da müşarünileyhin konuşmaları bize bu işbirliğinin devam edebileceği ümidini verdi. Bu ümidimizi muhafaza etmek istiyoruz.

Ancak derhal şunu söyleyeyim ki Türkiye’nin yapmış olduğu büyük anlaşma gayretlerini İngiltere’nin taktir etmesi ve Türkiye’nin taksim hal çaresini kendisi ile mutabık kalarak ve sırf Türk-İngiliz ve Türk-Yunan dostluğuna bir fedakarlık olarak kabul ettiğini hiçbir zaman unutmaması lazımdır.

C.H.P. adına konuşan Van Milletvekili Necati İlter DP iktidarının Kıbrıs politikasını “uzak görüşlü, kararlı ve davanın seyrine tesirli” olamadığını ve hatta bütün Arap aleminin dahi Kıbrıs davamıza cephe almaya sevk ettiğini belirtmiştir.

DP Meclis Grubu adına konuşan Kastamonu Milletvekili Basri Aktaş ise konuşmasında, Kıbrıs’taki tedhişçilik faaliyetlerine değinmiş ve bu arada 28 Ocak’ta Kıbrıs’ta Türklerin öldürülmesi olayına sözü getirerek şöyle demiştir:

Müstemlekeler idaresinin Adada en tabii hakları kullanan Türklere reva gördüğü tecavüzlerden milletçe büyük bir teessür duyduk. Yeni hadiselerle karşı Kıbrıs’taki Türkler için teminat istemeyi tabii bir hak sayıyoruz. Çok yakınımızda

cereyan eden bu elim hadiseler karşısında alakasız kalamayacağımızın bilinmesi iktiza eder.

1 MART 1958

“Baptist Times”ın Kıbrıs İle İlgili Yazısı

Londra- İngiltere’de çıkmakta olan Baptist Times isimli gazetede Mister Evans adlı bir muhabirin yazısı yayınlanmıştır.Yazıda on altıncı asır sonlarına doğru Türklerin Kıbrıs’ı fethederek Venediklerin zalim idaresine son verdiklerini ve Ada’dan Latin Hristiyanları çıkarmakla sadece kendileri için ticari imkanlar sağlamakla kalmayıp aynı zamanda Venediklerin yok etmeye çalıştığı Rum Ortodoks kilisesini de iktidara getirdiklerini yazmakta ve şöyle demektedir:

Tarihin ne garip bir cilvesidir ki bugün adada müşkül şartlar içine düşen Türk cemaati bundan 300 sene evvel Ortodoks kilisesinin başpiskoposunu daha müreffeh bir hayata kavuşturmak üzere şimdi işgal eylediği tahtına oturmuştur.

5 MART 1958

İngiliz Gazeteleri Taksim Tezini Hararetle Destekliyor

İngiliz basının yaptığı anketlerden İngiliz kamuoyunun büyük çoğunluğunun Türkiye’nin taksim tezini desteklediği görülmüştür.

7 MART 1958

EOKA’nın Bir Şubesi Kapatıldı

Lefkoşe- EOKA’nın bir kolu olan ve birkaç ay evvel kurulmuş olan ANE isminde gençlik teşkilatı Kıbrıs valiliğince kapatılmıştır.

Bir Sokağa Kıbrıs İsmi Verilecek

Ankara Belediyesi Boşdere Sokağı isminin Kıbrıs caddesi olarak değiştirilmesine karar vermiştir.

11 MART 1958

Kıbrıslı Türk Talebeler Dün Bir Miting Yaptı

Lefkoşe- Lefkoşe’deki Türk orta ve lise talebeleri taksim lehine gösteri yapmışlardır.

(Başlıksız)

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot, yaptığı bir radyo konuşmasında, tedhiş hareketlerinin yeniden başlamasının Ada'nın geleceğine kötü bir şekilde tesir edeceğini belirtmiştir.

12 MART 1958

Kıbrıs Rumları Tekrar Tedhişe Başladılar!..

Lefkoşe- EOKA teşekkülleri Ada'da yaşayan Rumları İngilizlere karşı pasif mukavemete davet ederken, İngilizler tarafından kontrol altında bulunduran askeri hava meydanları ile diğer tesislerde bombalar patlamaktadır.

(Başlıksız)

New York- Kolombiya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Ordinaryüs Profesörü, Ortadoğu işleri uzmanı ve Atatürk'ün dostu olan Dr. Ernest Jack New York Times gazetesine gönderdiği bir mektupta, Türklerin ileri sürdüğü taksim fikrinin Kıbrıs davasının çözümü için en iyi çare olduğu inancını belirtmiştir.

14 MART 1958

(Seyfullah Esin'in Kıbrıs'a Dair Beyanâtı) Taksim Yegane Müspet ve Yapıcı Hal Çaresidir!..

BM(New York)- BM Başdelegemiz Seyfullah Esin Amerika'da merkezi bulunan *Council of Islamic Affairs* derneğini kendisi şerefine vermiş olduğu yemekte bir konuşma yapmış ve konuşmasında Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak taksim tezini açıklamıştır.

15 MART 1958

Taksim En Son Fedakarlığımızdır

Londra- BBC Radyosu, parlamento heyetimizin İngiltere ziyaretinde İstanbul Milletvekili Nazlı Tılabar'la ikili bir görüşme yapmış ve muhabirin "Hükümetinizin Kıbrıs'ın Taksimi tezi hakkında Türk kamuoyu ne düşünüyor" şeklindeki sorusuna şöyle cevap vermiştir:

Kıbrıs konusunda taksim fikri en son fedakarlık olarak umumi efkarda kabul edilmiştir.

19 MART 1958

(EOKA Yeniden Tedhişe Başladı) Kıbrıs'ta Dün Bir Türk Polisi Daha Öldürüldü

Lefkoşe- On iki ay önce EOKA tarafından ara verilen tedhişçiliğin tekrar başladığına dair emareler mevcuttur.

Magosa civarında olan Koferna'da, emekli bir polis memuru olan Mustafa Hasan Kahveci isminde bir Türk kimliği belirsiz kişiler tarafından arkasından tabanca ile vurularak öldürülmüştür.

23 MART 1958

Kıbrıslı Rumlar Taşkınlıklarını İleri Götürüyorlar

Lefkoşe- Kıbrıs'ta dağıtılan bildirilerde, Yunanistan'ın bağımsızlık günü olan 25 Mart'ta Ada'da 24 saat grev yapılması istenmiştir.

Bir İngiliz sözcüsü tarafından yapılan açıklamada 7 Mart'tan beri İngiliz üslerinde 22 bombalama olayı meydana geldiği, bu saldırıların askeri personel yerine tesislere yöneltildiği bildirilmiştir.

Bir EOKA'cı Dün Londra'ya Götürüldü

Lefkoşe- Geçtiğimiz Kasım ayında İngiliz kuvvetlerine kendi isteği ile teslim olan ve geniş bir açıklama yapan Michael Ashiotis ismindeki EOKA üyesi İngiliz polis servisi tarafından Londra'ya götürülmüştür.

25 MART 1958

Kıbrıs'ta On Türk Gencine Ceza Verildi

Lefkoşe- 28 Ocak tarihinde taksim tezi lehinde yapılan gösterilerde suçlu görülen 9 Türk genci muhtelif para cezalarına, gösterilerde elebaşı olduğu iddia edilen Ahmet Zeki ise altı ay hapis cezasına çarptırılmıştır.

27 MART 1958

Kıbrıs Valiliğinin Yersiz Kararları

Kıbrıs Valiliği, Lefkoşe'ye inen bütün yolcu uçaklarının meydan servislerinin tamamı Rum olan Kıbrıs Hava Yolları personeli tarafından yapılacağına dair bir kararı yayınlamıştır. Kararın maksadının EOKA'nın tedhiş hareketlerini

önlemek olduğu belirtilmiştir. Fakat bu kararın EOKA'nın tedhiş hareketlerini önleme şöyle dursun EOKA üyelerine geniş imkanlar yaratacağı değerlendirilmektedir. Bu kararla birlikte, THY Kıbrıs seferine devam etmekle beraber şirketin Lefkoşe acente memurları uçak meydanının giremeyeceklerdir. Hükümetimizin bu kararın kaldırılmasına yönelik teşebbüse geçtiği bildirilmiştir.

31 MART 1958

(EOKA'nın Yeni Ölüm Tehdidi) Ada Rumlarına Hazır Olmaları Bildirildi-Manşet

Lefkoşe- EOKA'nın gençlik kolu adanın her tarafında dağıttığı bildiride EOKA'nın kuruluş yıldönümü olan 1 Nisan günü tedhiş hareketlerinin yeniden başlayacağını buna göre ada Rumlarının hazırlıklı olmalarını bildirmiştir.

Bir Kıbrıslı Yavrunun Devlet Reisimize Hediyesi (Fotoğrafın Altındaki Yazı)

Kanla Boyandı: Kıbrıs'ın Baf kazasında 14 yaşında Oğuz H. Ersoy isminde bir ortaokul öğrencisi kanı ile boyadığı bir Kıbrıs haritası ile Bayrağımızı Cumhurbaşkanı Celal Bayar'a göndermiştir.

1 NİSAN 1958

(Yabancı Uçak Personeli İle İlgili Karar) Kıbrıs Valisi Aldığı Kararı Dün Kaldırdı

Lefkoşe- THY personelinin meydana girmelerini yasak eden karar kaldırılmıştır.

Solcular Makarios'a Başvurdu

Lefkoşe- Kıbrıslı Rumların sol görüşlü işçi sendikaları, Atina'da bulunan Başpiskopos Makarios'a çektikleri bir telgrafta sağ görüşçülerin saldırıları ile çıkan çarpışmaları önlemek için müdahalede bulunması istenmiştir.

EOKA Yine Bir Kişinin Canına Kıydı

Lefkoşe- Maskeli ve otomatik silahlı üç kişi Pallodi köyünde Kristofi adındaki bir Rum'u EOKA'nın arzularına boyun eğmediği gerekçesiyle öldürmüşlerdir.

Emniyet Kuvvetlerine Ait İki Oto Garajı Havaya Uçuruldu

Lefkoşe- İngiliz Emniyet Kuvvetlerine ait iki oto garajı kimliği belirsiz kişiler tarafından havaya uçurulmuştur.

2 NİSAN 1958

EOKA Dün Tedhiş Hareketine Başladı

Lefkoşe- Huzursuzluk içinde devam etmekte olan ateşkes 1 Nisan günü patlamalar ve Kristos Kaentis isimindeki bir tüccarın öldürülmesi ile tamamen ortadan kalkmıştır.

Magosa adliyesinde meydana gelen patlama bütün sicil dosyalarını kullanılamaz hale getirmiştir.

Kıbrıs'ta Tevkifler

Olaylar üzerine Magosa'da üç kişi gözaltına alınmıştır.

EOKA tarafından EOKA lideri Grivas'ın takma adı olan Dighenis imzası ile yayınlanan bildiride, hiçbir uzlaşmaya yanaşmayacağını ve Kıbrıs'ın hürriyete kavuşması için top yekün savaş ilan ettiğini açıklamış parolasını şöyle belirlemiştir:

Ya Ölüm Ya Hürriyet

8 NİSAN 1958

Ada Rumları Tedhişlerine Devam ediyor

Lefkoşe- Kıbrıs'ın çeşitli yerlerinde maskeli kişiler tarafından bombalama olayları olmuştur.

TMT teşkilatı tarafından yayınlanan bildiride, Kıbrıs valiliği şiddetle eleştirilmiş ve Foot'un aldığı kararların isabetsizliğinden bahsedilmiştir.

9 NİSAN 1958

Kıbrıs'taki Durumun Vahameti Artıyor

Baf kazasında dükkanlarında ölü bulunan iki Rum'un Türkler tarafından öldürdüğünü savunan Rum'lar Türk mahallelerine saldırılarda bulunmuşlar ve ağır tehditler savurmuşlardır.

Önümüzdeki paskalya törenlerinde Rum sağcı ve solcu gurupların birbirleri ile çatışacakları değerlendirilmektedir.

10 NİSAN 1958

Düнде Kıbrıs'ın Birçok Yerinde Bomba Patladı

Lefkoşe- Son beş gün içerisinde 16 siyasi mahkum Vali Foot tarafından serbest bırakılmıştır.

Türk mahallesindeki Emniyet Müdürlüğü binasına Rum tedhişçileri tarafından bir bomba atılmış fakat bomba patlamadan imha edilmiştir.

Yine İngiliz Kraliyet üssünde Rumlara tarafından konan iki bomba patlamış fakat herhangi bir hasar meydana gelmemiştir.

11 NİSAN 1958

EOKA Ada Rumlarını Tehlikeli Hareketlere Teşvik Ediyor

Lefkoşe- Kıbrıslı Rumlar 600'den fazla ırkdaşının mahkeme kararı olmaksızın tutuklu bulunmalarını protesto etmek için 24 saatlik greve başlamışlardır. EOKA tedhiş teşkilatı bildiriler dağıtmak suretiyle grevi desteklemektedir.

Hapisanede İsyan

Lefkoşe merkez hapishanesinde siyasi tutuklular isyan ederek yataklarını tutuşturmuşlardır.

Ertuğruloğlu'nun Kıbrıs'a Dair İzahı

Ankara- Kıbrıs Türk Kültür Derneği Başkanı Dr. Mehmet Ertuğruloğlu'nun yaptığı basın toplantısında, Kıbrıs'ta Rumların Türklerin camii türbe ve anıtlarına yapmış oldukları tecavüz ve tahripleri, Türk belediye üyelerinin belediye toplantılarında Rum üyelerin hareket ve tehditlerine maruz kaldıklarını, Rum belediye bütçelerini Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı davası için harcadıklarını, Türklere yapılan baskı dolayısı ile dokuz ay önce Türk üyelerin belediye meclislerinden istifa etmiş olduklarını ve bu tedbir de sonuç vermediğinden şimdi Türklerin kendilerine özgü ayrı belediyeler kurmak üzere hazırlıklara giriştiklerini söylemiştir.

12 NİSAN 1958

Grivas İngilizleri Tehdite Başladı

Lefkoşe- EOKA tedhişçilerinin elebaşısı olan Yunanlı Albay Grivas dağıttığı bildirilerle, Ada Valisi Sir Hugh Foot'u açıkça tehdit ederek, tutuklu bulunan Kıbrıslı Rumların İngilizler tarafından işkence gördüğünü, buna son verilmediği takdirde EOKA üyelerinin tedhişe başlayacağını bildirmiştir.

Grivas'ın emri ile 14 Mart 1957'de hareketi durdurduklarından beri Ada'da İngiliz öldürülmemiştir. EOKA tedhişçilerinin iki yıl süren faaliyetleri sırasında 103 İngiliz öldürülmüş ve 240 İngiliz de yaralanmıştır.

Kıbrıs'ta Patlayan Bombalar

Lefkoşe civarındaki Athalassa mevkiinde bir devlet numune çiftliğine su sağlayan pompalama istasyonunda iki saatli bomba patlamıştır.

Larnaka'da orduya ait bir atölyede yangın bombasının patlaması sonucu büyük hasar meydana gelmiştir.

Larnaka'da bir askeri benzin deposunda iki bomba patlamıştır.

15 NİSAN 1958

Başlıksız-(Fotoğraf Altındaki Yazı)

Nevşehir Lisesi öğrencilerinin kanlarıyla hazırladıkları bir Kıbrıs haritası, dün yapılan bir merasimle Londra Kıbrıs Türktür Cemiyeti Başkanı Necati Serger'e verilmiştir.

16 NİSAN 1958

Kıbrıslı Rumların Çirkin Tecavüzleri

Lefkoşe- EOKA'ya mensup tedhişçiler Paşaköy'deki Türk mezarlığını ateşe vermişler ve bütün mezarlığı yakmışlardır. Olay büyük bir nefret yaratmıştır.

17 NİSAN 1958

(Londra Kıbrıs Türktür Cemiyet Reisinin Beyanatı) Kıbrıs'ın Taksimi Tezi Son Fedakarlığımızdır

Ankara'da bulunan Londra Kıbrıs Türktür Cemiyet Başkanı Necati Sager Zafer gazetesi muhabirine yaptığı açıklamada, Hükümetin taksim tezini savunmuştur.

Magosa'da Uçurulan Bina

Magosa- İngiliz güvenlik kuvvetleri 200 bin dolara mal olan Hereon Sinemasına, EOKA asileri tarafından yerleştirilen bombaları kontrollü olarak yerinde patlatmışlardır. Bina kullanılamaz duruma gelmiştir.

İngiliz Binbaşısı Beraat Etti

Lefkoşe- Ocak ayında yapılan gösteride bindiği cip ile üç kişiyi çiğneyen Binbaşı Michael Boyd beraat etmiştir.

20 NİSAN 1958

Bir Gençlik Heyeti Kıbrıs'a Gidiyor

23 Nisan Kıbrıs mitinginde Türk gençliğini temsilen MTTB Genel Başkanı Orhan Sakarya Başkanlığındaki bir gençlik heyeti THY uçağı ile Ankara'dan hareket edecektir. Gençlik heyeti Kıbrıs'a beraberinde 4 binden fazla bayrak ve 500 kiloluk bir Atatürk büstü götüreceklerdir. Büst törenle Hürriyet ortaokulunun bahçesine konacaktır.

23 NİSAN 1958

Lefkoşe Türkleri Dün Büyük Bir Gösteri Yaptı

Lefkoşe- On binlerce Türk'ün katıldığı gösteride “Ya taksim ya ölüm” nidaları yükselmiştir.

Bugün Yapılacak Miting Hazırlığı

Lefkoşe- Büyük Miting Hazırlıkları tamamlanmıştır. Mitinge Dr. Fazıl Küçük, Kıbrıs Türk Kurumları Başkanı Rauf Denктаş, Londra Kıbrıslı Türk Yüksek Talebesi Başkanı Necati Sağer katılacaklar ve taksim tezi etrafında konuşmalar yaparak Türk görüşünü açıklayacaklardır.

Vali Foot'un Tamimi

Vali Foot yayınladığı bir bildiri ile Türk liderlerinden mitingde herhangi bir olayın çıkması ihtimaline karşı teminat istemiş ve meydana gelecek olaylardan kendilerini sorumlu tutacağını bildirmiştir.

24 NİSAN 1958

Lefkoşe'deki Türkler Dün Büyük Bir Toplantı Yaptı

Lefkoşe- Milli Egemenlik ve Çocuk Bayramı münasebetiyle Lefkoşe’de bütün Türklerin katıldığı muhteşem bir tören yapılmıştır. Binlerce Türk “Taksim İsteriz” dövizleri olduğu halde Hisar meydanında bir araya gelmişlerdir. Yapılan konuşmalarda taksim tezi hararetle savunulmuştur.

Türk Mukavemet Teşkilatının Beyannamesi

Lefkoşe- TMT Adanın muhtelif yerlerine dağıttığı bildiride, bütün Türkleri göreve çağırmış ve düşmanın her türlü faaliyetini baltalayarak onların tutunma ümitlerini yok etmek ve icabında silaha sarılarak izmihlale uğratma kararında olduğunu bildirmektedir.

30 NİSAN 1958

Kıbrıs’ta Tedhiş ve Sabotaj Genişliyor

Lefkoşe- EOKA’nın son tehditlerine karşı bir tedbir olmak üzere mahalli hükümet İngiliz Kuvvetlerinin şehir içine girmelerini yasaklamıştır. Mahalli Hükümetin aldığı bu karar Türk cemaati üzerinde haklı bir endişe yaratmıştır.

Morfu’daki merkezi köycülük okulu yakılmıştır.

EOKA ve PEKA birer bildiri yayınlayarak, Kıbrıslı Rumların İngiliz bankaları ile iş yapmamalarını, İngilizce dükkan levhalarının derhal değiştirmelerini ve yerli sigara içmelerini bildirmiştir.

Pirgo köyünden geçmekte olan bir Türk otobüsüne Rumlar saldırmışlar ve çıkan kavgada bir Türk ağır şekilde yaralanmıştır. Kıbrıs Türktür Federasyonu Başkanı Rauf Denктаş bu hareketi mahalli hükümet nezdinde protesto ederek bu hareketlere mani olunmadığı takdirde çıkacak olaylardan sorumlu olmadıklarını bildirmiştir.

1 MAYIS 1958

Foot Türklerin Protestosuna Dün Cevap Verdi

Lefkoşe- Pirgo köyünde meydana gelen olayla ilgili olarak Kıbrıs Türktür Federasyonu Başkanı Rauf Denктаş’ın yaptığı protestoya Vali Foot bir cevap vererek olayla ilgili soruşturmanın başladığını bildirmiştir.

2 MAYIS 1958

Kıbrıs Türkleri Taksim Tezine Kuvvetle Bağlı

İstanbul- 23 Nisan'da Kıbrıs Türklerinin yaptıkları büyük mitinge katılmak için giden İÜTB Başkanı Samet Güldoğan, Kıbrıs dönüşü İstanbul'da tertiplediği basın toplantısında, Ada'da İngiliz idaresinin tarafsız hareket etmediğini daima Rumları desteklediğini ve tedhişçilere verilen tavizleri bizzat müşahade ettiklerini ifade ederek modern silahlarla donatılmış 24 binden fazla İngiliz askerinin tedhiş hareketlerini bastıramadığı iddiasına beşikteki çocukların bile güleceğini söyledikten sonra şöyle demiştir:

Kıbrıs'ta Rumlar mamurelerde lüks ve ihtişam içinde yaşarken idarecileri tamamen Rum olan belediyeler bütün imkanlarını Rum sokaklarının imarına harcarken aynı vergiyi ödemelerine rağmen Türklerin yaşadıkları muntakalar ihmal edilirken ve Türkler sefalet ve perişanlığa terk edilirken Bunu en tabii insan haklarına indirilmiş darbe olarak tefsir etmemeye imkan var mıdır?

Samet Güldoğan basın toplantısında, Türk çiftçisinin Rumlardan daha fazla faizle kredi temin etmek zorunda kaldığını ve Türk köylüsüne kredi temin etmek için Ada'da bir ziraat bankasının açılmasının zaruri olduğunu belirtmiştir.

Güldoğan, ayrıca Türklerin son zamanlarda açtıkları bir kampanya ile Rum mallarını almamaya karar verdiklerini de söylemiştir.

5 MAYIS 1958

EOKA'cular İki İngiliz Askerini Öldürdüler

Lefkoşe- Magosa'da iki İngiliz askeri kimliği belirsiz kişiler tarafından vurularak öldürülmüştür.

6 MAYIS 1958

(Devletlerarası Hukuk Doktoru M.Richards'ın Dikkate Şayan Mütalaası)
Enosisi Tahakkuk Ettirmek İçin Tutulan Yol, Her Yönden Haincedir!..

İngiltere'nin belli başlı gazetelerinden Daily Telegraph ve Financial Times'ın Türkiye muhabiri ve Devletlerarası Hukuk Doktoru Michael Richards ülkemizde dört yıl görev yaptıktan sonra ayrılması münasebetiyle Ankara radyosunda Kıbrıs konusundaki şahsi görüşlerini belirtmiş ve şöyle demiştir:

Kıbrıs adasının Yunanlı olduğu yolundaki iddialar yanlıştır..Ada hiçbir zaman Yunan idaresinde bulunmadığı gibi, orada yaşayan Yunanlılarda önce Türk sonrada İngiliz tabiiyetine geçerek Yunanlı olmaktan vazgeçmişlerdir.Enosisi davasını tahakkuk ettirmek için tutulan haince yolun, girişilen teşebbüslerin dünya üzerinde yaşayan aklı başında hiçbir insan tarafından benimsenmesine imkan yoktur.

7 MAYIS 1958

EOKA İngilizleri Yeniden Tehdit Etmeye Başladı

Lefkoşe- EOKA tedhiş hareketinin lideri Albay George Grivas dağıttığı bildiride, Kıbrıslı Rumlara self determinasyon hakkı verilmediği takdirde EOKA'nın 3 yıldan beri görülmemiş şiddette yeni bir savaşa gireceğini bildirmiştir.

Grivas ayrıca bildirinde Türkiye'ye Ada'da üsler verilmesinin “ateşle oynamak” olacağını ileri sürmüştür.

Grivas'ın tehditleri karşısında Kıbrıslı Türklerin gizli mukavemet teşkilatı karşı bir hareket başlatarak bildiriler dağıtmıştır. Dağıtılan bildiride, Türklerin İngilizlerle işbirliği yapmamaya davet etmiştir.

Ada Valisi Sir Hugh Foot İngiliz Hükümet liderleri ile görüşmek üzere Londra'ya gitmiştir.

Foot'un Seyahati

Ada Valisi Sir Hugh Foot İngiliz Hükümet liderleri ile görüşmek üzere Londra'ya gitmiş ve Ada'daki durum hakkında 4 maddelik bir plan getirmiştir. Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre Foot'un Londra'da on gün sürecek temasları sonucunda İngiliz Hükümetinin Kıbrıs hakkında yeni bir tutum olarak şu hususları benimsemesi beklenmektedir:

1. İngiltere, Yunanistan ve Türkiye arasında bir çözüme ulaşamayacağını açıkça kabul edilmesi,
2. Buna uygun olarak ilgili taraflara iddialarından vazgeçmeleri ve iddialarını bir süreliğine geri bırakmaları,
3. Adaya daha geniş bir iç idare serbestisi tanınması,

4. İngiliz Hükümeti 7 veya 10 yıllık bir sürenin sonunda adaya self determinasyon vereceğini bildirecektir. Bu halde Rumlar eğer Yunanistan'la birleşmeyi kabul ederse, Türklere bir nevi taksim çerçevesi dahilinde daha geniş bir tercih hakkı tanınacaktır.

8 MAYIS 1958

EOKA Dün İki İngiliz İle Bir Rum'u Öldürdü

Lefkoşe- EOKA tedhişçileri yayınladıkları bildiride, İngilizlerin Magosa'da Rum siyasi mahkumlarına yapılan kötü muamele etmeleri üzerine iki İngiliz askerlerinin öldürüldüğü belirtilmiştir.

Dün Bir Rum Daha Öldürüldü

Lefkoşe- Tali komisyon aldığı bir kararla Kıbrıs Türk Lisesine Celal Bayar ve Viktorya Kız Lisesine de Adnan Menderes ismi verilmiştir.

Lefkoşe Belediye Başkanı Temistoklis aldığı bir kararla Menderes caddesinin ismini Spiros Eleftherios olarak değiştirmiştir. Türkler olayı protesto etmiştir.

EOKA Magosa'da Miallen isimli bir Rum'u öldürmüştür.

9 MAYIS 1958

(Hükümet Taraftarı Maruf Daily Telegraph'ın Dikkate Şayan Yazısı)

Kıbrıs Ya Taksim Edelim veya Kıbrıs'a Hakim Olalım

Londra- Daily Telegraph gazetesinin 6 Mayıs tarihli nüshasında "Kıbrıs'ı Ya Taksim Edelim veya Kıbrıs'a Hakim Olalım" başlığı altında çıkan bir makalede şöyle denmektedir:

Sir Hugh Foot'un Londra'da yapacağı müzakerelerde hakim olacak unsur, Türk milliyetçiliğinin şahlanmasıdır. Bu Kıbrıs'ta her zaman mevcut olmuştur.

Yunanistan'da gelecek Pazar günü (11 Mayıs) yapılacak seçimlerin, uzlaşmaya hazır bir hükümeti iktidara getirmesi ihtimal dışıdır. Fakat bu hükümet görecektir ki, artık çok geç kalınmıştır. Kıbrıs'ta Türk cemaatleri kendi belediye heyetlerini bizzat seçmek surtiyle şimdiden bir nevi taksimi tatbik mevkiine koymaya hazırlanmaktadır.

10 MAYIS 1958

(Yunanistan’da Seçimler) Kıbrıs Mevzusunu İstismar Ediyorlar

Londra- Yunanistan’daki seçim mücadelesini takip eden yabancı gözlemcilerin Londra’ya gelen raporlarına göre, Kıbrıs meselesi seçim kampanyalarına tesir etmektedir. Eski Başbakan Karamanlis’in siyasi gurubu Kıbrıs meselesini mutlaka Enosis’e götürmek arzusunda iken, muhalifler ise Karamanlis ve Averof’un Kıbrıs politikasını şiddetle reddetmektedirler.

13 MAYIS 1958

(Yunanistan’da Seçimler Neticesi) Karamanlis Kazandı

Atina- Yunanistan’da 11 Mayıs’ta yapılan genel seçimleri Karamanlis’in Milli Radikal Partisi büyük çoğunluğu alarak başarılı olmuştur. Seçimlerde ilgi çekici bir sonucu da bir evvelki Mecliste komünistler 18 milletvekilliğine sahip iken bu sefer bu sayıyı 78 e çıkarmaları olmuştur.

14 MAYIS 1958

Kıbrıs’tan Anavatana Toprak Gönderiliyor

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı münasebetiyle Ankara’ya getirilecek olan mukaddes vatan toprakları arasında Kıbrıs’tan da toprak gönderilecektir. Kıbrıs’ı 68’inci vilayet ilan eden soydaşlarımız bu konuda gerekli tedbirleri almıştır. Toprak Lefkoşe’nin fethi sırasında şehit düşen bayraktarın türbesinden alınacaktır.

19 MAYIS 1958

(Hariciye Vekilimizin Dün Verdiği Beyanat)Kıbrıs’ın Taksimi En Radikal ve Yegane Hal Çaresidir!..

Fatin Rüştü Zorlu’nun İstanbul’da gazetecilere yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

Kıbrıs meselesine dair henüz bir karar alınmış değildir.Bu mevzuda taraflar arasında görüşmeler yapılmaktadır...Türkiye bir uzlaşma formülü olarak adanın taksiminin en radikal ve yegane çare olduğu hususunda musirdir ve self-determination prensibinin tatbikinin de bu neticeyi vereceğinden emindir.esasen İngiliz Müstemlekelerler Nazırı Mr. Lennox Boyd’da 19 aralık 1956 tarihli beyanatu ile aynı neticeyi derpiş etmiş bulunmaktadır.

Zorlu sözlerine devamla şunları ilave etmiştir:

Üzerinde büyük bir hassasiyetle durduğumuz bu milli davamız hakkında İngiltere Hükümeti ile daimi temas halindeyiz. Türk-İngiliz dostluğunu alakadar eden ve Türk Hükümeti ve halkın İngiltere ile olan münasebetlerimizde mihenk taşı saydığı bu meselede herhangi bir emrivaki ile karşılaşmayacağımızdan eminiz.

Dışişleri Bakanı Kıbrıs meselesi ile ilgili sözlerini şöyle bitirmiştir:

Türkiye uzlaşma hususunda gerekli tavizi yapmıştır. Şimdi başkalarının da aynı anlayışla hareket etmesini beklemek onun hakkıdır.

23 MAYIS 1958

Reisicumhur Kıbrıs'tan Çekilen Bağlılık Telgrafları

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı münasebetiyle Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denктаş tarafından Cumhurbaşkanı Celal Bayar'a Kıbrıs'taki Türklerin bağlılıklarını belirten bir telgraf çekilmiştir. Cumhurbaşkanı Celal Bayar aynı duygularla telgrafa cevap vermiştir.

Averof'un Beyanati

Atina- Yunan Dışişleri Bakanı Averof basına yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

Türk Dışişleri Bakanı Taksimden başka hiçbir hal çaresini Türkiye'nin kabul etmeyeceğini söylemiştir. Yunanistan'da Kıbrıs'taki Rum çoğunluğunu vereceği karara uygun bir hal çaresini ancak kabul edecektir. Bunun dışında hiçbir hal çaresi kabul edilmeyecektir.

24 MAYIS 1958

Dr. Fazıl Küçük Ankara'ya Geldi

Kıbrıs Türkleri Partisi Başkanı Dr. Fazıl Küçük ile Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Dr. Rauf Denктаş da Ankara'ya gelmişlerdir. Dr. Fazıl Küçük havaalanında gazetecilerle kısa bir görüşme yapmış ve bir süreden beri Londra'da bulunan Vali Foot'un Ada'ya döndüğünü, kendisi ile bir görüşme yaptığını fakat hazırlanan plan hakkında bir açıklama yapmadığını söylemiştir. Kendisinin İngiltere

tarafından yapılacak açıklama ne olursa olsun taksimden başka bir şeyi kabul etmeyeceğini belirtmiştir.

25 MAYIS 1958

(Hariciye Vekilinin Kıbrıs Mevzusundaki Beyanâtı) Türkiye İçin Yegane Hal Çaresi Ada'nın Taksimidir-Manşet

Fatin Rüştü Zorlu'nun Ankara'da yaptığı açıklamada bir gazetecinin yakında ilan edileceği söylenen yeni İngiliz planı hakkında bilgi rica etmesi üzerine şöyle demiştir.

Herhangi bir plandan malumatımız yoktur. İngiltere hükümetince yapılacak beyanattan evvelce haberdar edileceğimiz kanaatindeyiz ve bu husus bize ihsas edilmiştir. Umumiyet itibarı ile Türkiye'nin Kıbrıs hususundaki görüş ve düşüncesi malumdur. Buna defaatle teyit etmiş bulunuyoruz. Kıbrıs meselesi beynelmilel bir meseledir. Bunun bir Müstemlekeler işi gibi telakki edilip o zaviyeden halledebileceğini düşünmek meselenin ehemmiyeti ve vahametini takdir etmemek olur. Türkiye bu hususta dostlarını ikaz etmeyi bir vazife bilir.

Diğer bir gazetecinin Kıbrıs'ta Türkiye ve Yunanistan'a üs verilmesi söylentileri konusundaki sorusuna cevaben de Zorlu, "Türkiye için yegane hal çaresi taksimdir. Üs taksimin içinde elbette mündemiçtir. Taksimle üs meselesini birbirinden ayırmak kabil değildir" demiştir.

27 MAYIS 1958

(Hariciye Vekilimizin Beyanâtı Üzerine) Kıbrıs Türklerinin İmanı Bir Kez Daha Artmıştır-Manşet

Lefkoşe- Fatin Rüştü Zorlu'nun Kıbrıs hakkındaki son demeci Lefkoşe ve büyük şehirlerde büyük bir sevinç ve heyecan uyandırmıştır.

28 MAYIS 1958

Papaz Makarios'un Tevkifi İsteniyor

Londra- General Sir Edward Speers, Kıbrıs'ta İngilizlerin katlini teşvik eden ve adam öldürme suçuna ortaklık etmiş olan Makarios'un İngiltere'ye ayak basar basmaz tutuklanması için elinden geleni yapacağını bildirdi.

Kıbrıs Türk Kültür Derneği Başkanı Geldi

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramında bulunmak üzere Kıbrıs'a giden Kıbrıs Türk Derneği Genel Başkanı Mehmet Ertuğruloğlu Türkiye'ye gelmiştir.

30 MAYIS 1958

Ada Türkleri Tam Bir Vahdet Halde Bulunmaktadırlar!

Kıbrıs Türktür Partisi Başkanı Dr. Fazıl Küçük yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

Rumların 1 Haziran günü Türklere karşı umumi harekete geçeceklerine dair şaya, Türkleri Taksim davasından vazgeçirmek için girişilen sinir harbinin yeni bir şeklinden başka bir şey değildir.

1 HAZİRAN 1958

(Dr. Fazıl Küçük Ve R. Denktaş'ın Dün Verdikleri Beyanat) Türkler Kıbrıs'ta Muhtariyet Kabul Edemezler; Yegane Çare Taksimdir!

Ankara'da bulunan Kıbrıs Türktür Partisi Genel Başkanı Dr. Fazıl Küçük ile Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Rauf Denktaş Gazeteciler Cemiyetinde düzenledikleri basın toplantısında müşterek olarak şöyle demişlerdir:

İngiltere'nin empoze edeceği hal çaresi Türkleri tatmin eden bir şey olacağına inanmıyoruz.

Kıbrıs'ta Türkler Taksim Lehinde Nümayiş Yaptılar

Lefkoşe – Kıbrıslı Türkler ellerinde Türk bayrakları ve Taksim lehinde dövizler olduğu halde Atatürk Meydanında gösteri yapmışlardır. Gösteriye katılanlar hep bir ağızdan “Ya Taksim Ya Ölüm” diye ant içmişlerdir.

4 HAZİRAN 1958

(Kıbrıs Türktür Partisi Başkanı Dr. Fazıl Küçük'ün Dün İstanbul'da Verdiği Beyanat) Kıbrıs İçin Muhtariyet Sakat ve Tehlikelidir!-Manşet

İstanbul- İstanbul'da bulunan Kıbrıs Türktür Partisi Genel Başkanı Dr. Fazıl Küçük ile Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Rauf Denktaş Gazeteciler Cemiyetinde düzenledikleri basın toplantısında müşterek olarak şöyle demişlerdir:

İngiliz Hükümeti Kıbrıs'a muhtariyet vermeye hazırlanmaktadır... Sakat ve tehlikelidir. Çünkü muhtariyet idarenin yerli halka devredilmesi demektir. Muhtariyet ancak bir emele hizmet edecektir, o da, Silahlı Rum Millicilerin Enosis rüyalarını gerçekleştirmek olacaktır. Türkler için muhtariyet mahvolmak, bütün imtiyaz ve haklarını kaybetmek ve bile bile Enosis'e boyun eğmektir. Türklerin böyle bir idare şekline ayak uydurmalarını beklemek boştur.

Küçük basın toplantısında son olarak Türkiye'nin görüşünü şöyle açıklamıştır:

İngiliz Hükümeti Kıbrıs davasını hakiki mahiyeti ile görececek olursa Taksimden başka çıkar bir yol olmadığını anlayacak ve bugün Ya Taksim Ya Ölüm diye haykıran 120 bin Türk'e hak verecektir.

Başvekil Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş'la Görüştü

İstanbul- Başbakan Adnan Menderes, Kıbrıs Türktür Başkanı Dr. Fazıl Küçük ve Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Rauf Denktaş'ı vilayette kabul etmiştir.

5 HAZİRAN 1958

Larnaka Türklerinin Celal Bayar'a Telgraft

Larnaka Kıbrıs Türktür Partisi Başkanı Dr. Orhan Müderrisoğlu Cumhurbaşkanı Celal Bayar'a gönderdiği telgrafta şöyle demiştir:

Biz Larnaka Türkleri Kıbrıs'ın Taksimini herhangi bir sebeple Teehhüra uğramasını şiddetle protesto ederiz... Bu en makul ve en haklı esaslara dayanan milli emelimizi yakın zamanda gerçekleşmesini temin için icap ettiği anda 388 sene evvel kahraman ecdadımızın yaptıkları gibi biz de seve seve kanımızı ve canımızı feda edeceğimize Ant içeriz.

Küçük'ün Milli Türk Talebe Birliği'nde Yaptığı Konuşma

İstanbul- Dr. Fazıl Küçük, Rauf Denktaş ve Necati Sağer MTTB'ye giderek gençlerle bir görüşme yapmıştır.

Basın mensuplarının da hazır bulunduğu sohbette söz alan MTTB Genel Sekreteri Ali Sait Oğuz, Kıbrıslı Türk liderleri MTTB çatısı altında görmekten mutluluk duyduğunu ifade eden bir konuşma yapmıştır.

6 HAZİRAN 1958

(Times’da Çıkan Şayan-I Dikkat Makale)Türk-İngiliz Dostluğu İmtihan Geçirmektedir

Londra’da çıkmakta olan Times Gazetesinin dünkü sayısında “Türklerin Kıbrıslı İstiklali Hakkındaki Endişeleri” başlığı altında çıkan makalede, İngiliz Hükümetinin Kıbrıs’a dair planları hakkında Londra’dan gelen haberlerin Türk Kamuoyu üzerinde derin bir üzüntü yaptığı belirtilmiştir.

Nasır-Makarios Mülakatı

Kahire- Birleşik Arap Cumhuriyeti Başkanı Nasır ile Makarios bir görüşme yapmışlardır. Nasır görüşmede Kıbrıs halkına bağımsızlık verilmesini desteklediğini söylemiştir.

7 HAZİRAN 1958

Yarın İstanbul’da Kıbrıs İçin Büyük Bir Miting Yapılacak

İÜTB tarafından İstanbul’da düzenlenecek Kıbrıs ile ilgili miting için İçişleri Bakanlığınca izin verilmiştir.

8 HAZİRAN 1958

Kıbrıs’a Dair Kararımız Tam ve Kamildir-Manşet

Kıbrıs için Beyazıt meydanında bugün büyük bir miting yapılacaktır.

Samet Gündoğan’ın Basın Toplantısı

İstanbul- İÜTB Başkanı Samet Gündoğan yaptığı basın toplantısında, İstanbul’da düzenlenecek miting hakkında yaptığı açıklamada, Miting için Ankara’ya gittiğini ve İçişleri Bakanı Namık Gedik ve Adnan Menderes ile görüştüğünü ve Adnan Menderes’in kendisine, “Türk gençliğinin tertip ettiği bu mitingle Türklüğün şeref, haysiyet ve olgunluğuna yakışır bir şekilde hareket edeceklerine inandığını” özellikle belirttiğini söylemiştir.

Ankara’da Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ile görüştüğünü de söyleyen Gündoğan, Dışişleri Bakanının şu sözlerini nakletmiştir:

Sizler ne söyleyeceğinizi çok iyi bilirsiniz. Çünkü davaya bizim kadar vakıfsınız. Emin olunuz Kıbrıs davası milli görüş haline gelen taksimden başka bir hal şekline bağlanamaz.

Birlik Başkanı Samet Güldoğan mitingin sebebi olarak Kıbrıs'ta tedhişçiliğin yine ortaya çıkmış olmasını göstermekle beraber şunları da ilave etmiştir:

Ayrıca İngiliz planının neşredileceği bugünlerde yapmakta olduğumuz mitingle hala tereddüt içinde bulunanlara tezimizi bütün kuvveti ile göstereceğiz.

Başvekile Gönderilen Türk Bayrağı

Başbakan Adnan Menderes, Kıbrıs'ta Cahit Fatingil isminde 13 yaşındaki bir Türk çocuğunun arkasına kanı ile Kıbrıs haritası çizilmiş Türk bayrağını almıştır.

Başbakan Adnan Menderes bu Türk bayrağını Üniversite gençliğine verilmesi için İstanbul'a göndermiştir.

İstanbul Üniversitesine Gönderilen Telgraf

Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Yavuz Esmersoy İÜTB Başkanlığına bir telgraf çekerek İstanbul mitingini büyük bir sevinçle desteklediğini bildirmiştir.

Reisicumhur Bayar'a Gönderilen Telgraf

Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Rauf Denктаş tarafından Cumhurbaşkanı Celal Bayar'a, Lefkoşe'deki Kıbrıslı Türklerin adanın taksimi ve hürriyetlerin savunulması için yaptıkları muhteşem tezahüratla ilgili olarak bir telgraf çekilmiştir.

Başvekil Adnan Menderes'in Kıbrıs Türklerine Mesajı

Lefkoşe'de 15 bin "Türk'ün Ya Taksim Ya Ölüm" tezahüratları arasında bir konuşma yapan Rauf Denктаş, Başbakan Adnan Menderes'in şu mesajını bildirmiştir:

Türk Milleti ve Türk Hükümeti olarak 120 bin Kıbrıslı Türk kardeşlerimizin yanı başında ve arkasındayız, azami fedakarlık olarak taksimi kabul ettik. Bu tezimizden en ufak bir inhiraf olmamıştır ve olmayacaktır. Taksim ergeç tahakkuk edecektir.

(İstanbul'daki Miting Dolayısıyla) Hariciye Vekaleti Bir Tebliği Neşretti

Dışişleri Bakanlığının yayınlanan bildiride vatandaşlarımızın “pek haklı olan Kıbrıs davamız karşısında milletimizin duymakta olduğu büyük heyecanı ve bu husustaki kararımızı cihan efkarı umumiyesine belirtmek için miting tertipleme isteklerini Hükümetin kabul etmiş olduğu” söylendikten sonra herhangi bir yanlış kanaat ve tefsire düşünülmemesi için vatandaşlarımızın bilgisine şu noktalar açıklanmaktaydı:

1. Hükümetimizin Kıbrıs davasında Adadaki soydaşlarımızın milli iradeleri istikametinde inkişaflarını ve anavatanın emniyetini temin edecek yegane hal çaresi olan taksimi tahakkuk ettirmek hususunda tam ve kamil karara sahiptir.

2. Kıbrıs meselesi hususunda İngiltere Hükümetince yapılacak beyanat hakkında şimdiye kadar herhangi bir mülamata sahip olmamakla beraber meselenin bundan önceki safhalarında İngiltere Hükümeti ile teşriki mesai halinde hareket ettiğimiz bir vakadır.Bu sefer de bu işbirliğinin aynı şekilde devam edeceği hususundaki ümidimiz henüz zail olmamıştır. Vatandaşlarımızın da bizim beslediğimiz bu ümidi paylaşımlarını temenni ederiz.

Şurası muhakkaktır ki Kıbrıs davamızın tahakkuku her şeyden evvel milli irademize bağlıdır.

İÜTB'nin Yayınladığı Beyanname

İ.Ü.T.B. Aziz Türk Milleti'ne hitaben yayınladığı bir bildiride şöyle denmiştir:

Kıbrıs'ta cereyan etmekte olan hadiseler ve bunlara muvazi olarak dünya sulhunun muhafazasında insanlık hak ve hürriyetlerinin korunması yolunda kader birliği yaptığımız devletlerin en haklı davamız olan Kıbrıs mevzuunda takındıkları tavır ve takip etmekte oldukları kaypak politika bizi fiilen meseleye el koymaya sevk etmiş bulunuyor.Büyük Türk Milletinin kat'i ve değişmez görüşünü bir kez daha bütün kuvvet ve kesinliği ile tertip etmekte olduğumuz bu açık hava toplantısında açıklamakta fayda mülahaza ediyoruz.Umarız ki kararsızlığı ve kaypaklığı ile meşhur İngiliz diplomasisi gerekli dersi alır.

9 HAZİRAN 1958

(Haklı İnsanların Büyük Vakarı, Sarsılmaz Azmi ve Sükunu İçinde Dün Yapılan Muhteşem Miting) 300.000 İstanbullu 26 Milyon Türk Adına Kıbrıs'ın Taksimi İçin Ant İçti- Sür manşet

İstanbul- İstanbul'da Kıbrıs için miting yapılmıştır. Mitinge 300.000 kişi kadar katılmıştır. Birçok hatipler söz almış heyecanlı konuşmalar yapmışlar ve mitinge katılan bütün vatandaşlar Ya Taksim! Ya Ölüm! Diye haykırışlardır. Konuşmalarda özellikle üzerinde durulan noktalar şunlar olmuştur.

1. Kıbrıs meselesi bütün bir Türk Milletinin güvenliği davasıdır.
2. Bu bakımdan da taksim Türk Milletinin son ve kesin fedakarlığıdır.
3. Kıbrıs'ın komünizmin kucağına düşmesine müsaade edilmez.
4. İngiltere Türkiye'nin tasvibini almadan hiçbir plan tespit edemez.
5. Amerika taksim tezini desteklemeli ve İngiltere'yi bu yola eğitmelidir.

Miting de ilk sözü İ.Ü.T.B. Başkanı Samed Güldoğan almış ve yaptığı konuşmada “Hükümetimizin düşüncesi ikaz ediyoruz Milletin düşüncesidir. Taksim Gençliğin Antıdır topyekün bir milletin yeminidir” demiştir.

Behçet Kemal Çağlar ile Prof. Derviş Manizade ABD'yi uyarmışlar ve Prof. Manizade, “Türkiye ile İngiltere arasındaki ihtilafı halletmek üzere bu kürsüden Amerika'yı vazifeye davet ediyorum. Bu husus temin edilmediği takdirde doğacak mesuliyet kendilerine ait olacaktır” demiştir.

(Dün Mitingde Konuşan) F. Küçük “Taksim Son Sözümüzdür” Dedi

İÜTB Başkanı Samed Güldoğan'dan sonra kürsüye gelen Dr. Fazıl Küçük büyük bir tezahüratla karşılanmış, Küçük konuşmasında “Taksim son sözümüzdür. Mücadelemizde belki kan vereceğiz, can vereceğiz, fakat mutlaka muvaffak olacağız ve hür yaşayacağız” demiştir.

DP Ankara Gençlik Teşkilatının İÜTB Başkanlığına Telgrafı

Ankara DP Gençlik Teşkilatı Başkanı Kamuran Evliyaoğlu İÜTB Başkanlığına bir telgraf çekerek İstanbul mitingini büyük bir sevinçle desteklediğini bildirmiştir.

Lefkoşe'deki Türk Haber Bürosuna Dün Bir Bomba Atıldı

Lefkoşe- 6-7Haziran gecesi EOKA tedhişçileri Lefkoşe-Girne yolu üzerinde bulunan Türk Haber Bürosunda bomba atmışlardır. Kıbrıslı Türkler Rumların tecavüzünü şiddetle protesto etmiş ve gösteride bulunmuşlardır. Kargaşalık sırasında iki kişi ölmüş bir kişide ağır şekilde yaralanmıştır. Kıbrıs'ta Türkler ve Rumlara arasında çatışma başlamıştır. İngiliz askerleri tarafından Türk ve Rum mahalleri arasına dikenli tel ve barikatlar yapılmış, Lefkoşe'ye giden bütün yollar kesilmiştir.

10 HAZİRAN 1958

(Kıbrıs davasında Uyanan Milli Heyecan Vatan Sathını Kapladı) Bütün Yurtta Miting Hazırlıkları- Sürmanşet

Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak yurdun çeşitli yerlerinde büyük mitingler düzenlenmesi için teşebbüslere girişilmiştir.

Adapazarı'ndaki Büyük Miting

İstanbul- Yarın Adapazarı'nda miting yapılacaktır.

Şehrimizde Yapılacak Miting

TMTF tarafından 12 Haziran günü bir Kıbrıs mitingi yapılacaktır.

Yunanistan'ın NATO Nezdinde Müracaatı!

Atina- Yunan Dışişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan bildiride, Kıbrıs'taki son olaylar hakkında NATO Daimi Konseyinin olağanüstü bir toplantıya çağırılması için Yunan Hükümetinin NATO'daki temsilcisine talimat verdiği bildirilmektedir.

Kıbrıs'ta Yeni Olaylar

Lefkoşe- Pazartesi günü bir Türk kadının öldürülmesi ve kocasının yaralanması olayı üzerine Kıbrıs'ta yeni gösteriler yapılmıştır.

Kıbrıs'ta Öldürülen Türk Polisi

Lefkoşe- Bir Kıbrıslı Türk polis memuru Kaymaklı'da öldürülmüştür. Böylece Ada'nın Türk ve Rum camiaları arasında meydana gelen çarpışmalarda can kaybı altıya yükselmiştir. Ölenlerden ikisi Türk dördü Rum'dur.

Kıbrıs'taki Tedbirler

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi birbiriyle çarpışmakta olan Türk ve Rum topluluklar arasındaki yeni olaylara sebebiyet vermemek için çok sıkı emniyet tedbirlerinin alınmış olduğunu bildirmiştir.

(Başlıksız)

Atina- Mısır'a sekiz günlük bir ziyaret yapan Makarios Atina havaalanında düzenlediği basın toplantısında, "Birleşik Arap Cumhuriyetinin Kıbrıs davasını destekleyeceği hususunda başkan Nasır'ın kendisine teminat verdiğini" söylemiştir.

Türklerin Sertleşmesi İngilizlerin Takındığı Yeni Tavrın Neticesidir

Paris- Kıbrıs'ta meydana gelen karışıklıklarla ilgili olarak Le Monde gazetesi, "Türklerin Sertleşmesi İngilizlerin Takındığı Yeni Tavrın Neticesidir" demiş ve gazetenin Başyazarı konu hakkında şöyle bir yorum yapmıştır:

İngilizler iki tez arasında uzun zaman tereddüt ettikten sonra Yunanlıların taleplerine karşı Türk isteğini ortaya atmak istemişler ve bir taksim fikrini ileri sürmüşlerdir. Hemen arkasından Rum ekseriyetin de arzularını hesaba katmak durumunda olduğunu idrak eden İngiltere hariciyesi Yunan makamları ile müzakere etmekten çekinmemiş ve ada valisi daha geçen sene Şeyssel adasında menfada bulunan Makarios'u kendisine muhatap olarak kabul etmiştir.

Yazının devamında Türklerin Ada'nın kontrolünün Yunanlılara verilmesine karşı bütün güçleri ile mücadele edeceklerini bildirmektedir.

11 HAZİRAN 1958

(Rum Tedhişçilerin Tecavüz Hareketleri Üzerine) Hariciyemiz Dün İngiltere'den Kıbrıs Adasında Tedbirler Alınmasını Talep Etti- Sür manşet

Dışişleri Bakanlığı yayınladığı bir bildiride, Kıbrıs'ta Rum asıllı tedhişçilerin kışkırtması sonucu Türk ve Rum cemaatleri arasında mevcut gerginliğin had safhaya ulaştığı ve meydana gelen çatışmalarda dört Türk'ün öldüğü ve bir kısmının da yaralandığı belirtilmiş ve Hükümetin İngiltere Hükümetinin "nazarı dikkatini" Kıbrıs'taki durum üzerine çekmiş bulunduğunu, Ada'daki 6 büyük şehirde sıkı yönetimin ilan edildiğini ve 10 bin İngiliz askerinin asayişini sağlamakla görevlendirildiğini, NATO ve BM nezdindeki daimi delegelerimize talimat verilerek,

bu teşekküller nezdinde “gerekli teşebbüslerde” bulunmak üzere tam yetki verildiği açıklanmıştır.

NATO Konseyi Kıbrıs Meselesini Görüştü

Paris- NATO Daimi Temsilciler Konseyi iki saat süre ile Kıbrıs meselesini ve son İstanbul mitingini müzakere etmiştir. Toplantı sonunda herhangi bir bildiri yayınlanmamıştır.

Yarın Saat 14’de Şehrimizde Büyük Bir Miting Yapılacak

Kıbrıs davası hakkında Türk Gençliğinin görüşünü bir kere daha açıklamak maksadıyla TMTF tarafından yarın saat 14’de Anıtkabir’de miting yapılacaktır.

12 HAZİRAN 1958

(Kıbrıs İçin Ankara Gençliğinin Hazırladığı ve Anıtkabir’de Yapacağı)Büyük Miting Bugün Saat 14’de- Sür manşet

TMTF tarafından tertip edilen ve saat 14’de Anıtkabir’de yapılacak olan Kıbrıs mitinginin hazırlıkları tamamlanmıştır.

Hariciye Vekaletinin Kıbrıs İle İlgili Tebliği

Dışişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan bildiride, İngiltere’nin Türk Hükümetinin nazarı dikkatini çektiği ve Kıbrıs olaylarını Türklerin düzenlediği yolunda bazı gazetelerde çıkan haberler ele alınarak, bunun asılı olmadığı, gerek Ada’daki İngiliz idaresinin tutumunun, gerek EOKA tedhiş faaliyetlerinin Kıbrıs Türkleri üzerinde uyandırdığı tepkiye İngiltere Hükümetinin daima dikkatini çektiği, öte yandan Türkleri de daima teskin etmeye çalıştığı anlatılmış ve Türkiye’nin taksim tezi de bahis konusu edilerek şöyle denilmiştir:

Türkiye Hükümetinin dost ve müttefiklerinden anlayış göstermelerini istediği tek husus, belki başkaları için bir Müstemlekeler veya strateji meselesi olan Kıbrıs’ın Türkiye için bir vatan davası olduğunu takdir etmeleri ve gerek Kıbrıs’taki, gerek Türkiye’deki Türklerin gösterdikleri milli heyecanı ve taksimi kabul etmek suretiyle yaptığı fedakarlığı tam manasiyle kıymetlendirmeleridir.

(Türk Rum Ortodoksların Ruhani Reisi) Papa Eftim Tedhişçi Makarios’u Afroz Etti

Türk Rum Ortodoksların Ruhani Başkanı olan Papa Eftim, TMTF’de gençlik temsilcileri ile basın mensuplarının da takip ettiği bir sohbet toplantısı yapmıştır. Toplantıda dini siyasi emelleri için kullandığını söylediği Patrikhaneyeyle mücadelesinin anlatmış ve Kıbrıs olayları karşısında Patrik Athenagoras’ın susmasının Kıbrıs’ın taksim edilmesine taraftar olmamasından kaynaklandığını belirtmiş, Makarios ile ilgili sorulan bir soru üzerine, kendi yetkisi dahilinde Makarios’u aforoz ettiğini söylemiştir.

Taksim konusunda sorulan bir soruya Papa Eftim, “Hükümetimizin tezi bizimde tezimizdir” demiştir.

13 HAZİRAN 1958

(150 Binden Fazla Ankaralının İştirakiyle Dün Yapılan Muhteşem Miting)

Ata’nın Manevi Huzurunda Kıbrıs İçin Ant İçildi-Sürmanşet

Ankara’da Anıtkabir’de düzenlenen mitinge 150 binden fazla kişi katılmıştır. Mitingde birçok öğrenci dernekleri temsilcileri işçi sendikaları ve meslek teşekkülleri temsilcileri Dr. Fazıl Küçük de dahil olmak üzere 16 kişi konuşmuştur. Ellerde “19 Mayıs Güneşi Kıbrıs’ta Doğacak” ,”Death to Murderer Makarios”,”Ya Böleceğiz, Ya Öleceğiz”,”Ateşle Oynamayınız”,”Yediden Yetmiş Kadar Hazırsınız” gibi yazılar yazılı birçok pankartlar taşınmıştır.

Kıbrıs’a Dair Plan Atina’ya Bildirildi

Atina- Güvenilir bir kaynaktan edinilen bilgiye göre Kıbrıs hakkındaki İngiliz planı Yunan Hükümetine verilmiştir. Yunan idarecileri bu konudaki görüşlerini İngiliz Hükümetinin 17 Haziran’da Avam Kamarasında yapacağı açıklamadan önce Londra’ya bildireceklerdir.

(Başlıksız)

Atina- Yunan parlamentosunda bir konuşma yapan Dışişleri Bakanı Averof Kıbrıslı Rumlara karşı Türk şiddet hareketleri barış için bir tehlike oluşturacak şekilde devam ederse Yunanistan’ın BM Güvenlik Konseyine müracaat edeceğini söylemiştir.

Averof ayrıca Kıbrıs hakkındaki İngiliz planının Yunanistan'ı tatmin etmediği takdirde Yunanistan'ın bir kere daha BM Genel Kuruluna müracaatta bulunacağını sözlerine eklemiştir.

Kıbrıs'ta: Türklerle Rumlar arasında Dünde Hadiseler Oldu

Türkler ile Rumlar arasında çatışmalar dünde devam etmiştir. Lefkoşe'de Türkler Rumları kovalamış, İngiliz kuvvetlerinden üç asker süngü takarak Türkleri önlemiştir.

Makarios'un İngiltere'ye Girmesine Mani Olunacak

Londra- Makarios'un bu ay sonunda yapılacak olan Genel Kilise Ruhanileri Konferansına Centurbury Başpiskoposu tarafından çağrılması üzerine, Londra'ya alınmaması yönünde hükümete baskı yapılmaya başlanmıştır.

(Hariciye Vekilimizin Dün Basın Toplantısı) F.R.Zorlu haklı Tezimizi Bir Kere Daha İzah Etti

Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Ankara'da NATO ülkelerine mensup 15 gazetecinde katıldığı bir basın toplantısı yapmıştır. Kıbrıs hakkında yeni İngiliz planına ait teklifin Türk Hükümetine bildirilip bildirilmediği ve Türk Hükümetinin bu teklifler karşısında tutumunun ne olacağı şeklindeki soruya Zorlu, İngiliz teklifinin dün (11 Haziran 1958) alınmış olduğunu ve Türk Hükümetinin bu teklifleri halen incelemekte olduğunu söylemiştir. Basın toplantısında bir gazetecinin İstanbul ve Ankara mitinglerinde “Ya Taksim! Ya Ölüm!” denildiğini, bu ölümden ne kastedildiğini, taksim olmadığı takdirde Ada'ya gönüllü kuvvetler mi gönderileceğini sorması üzerine verdiği cevapta, Türk Milletinin bu davada kararlı olduğunu söylemekle yetinmiş ve “Müsaade ederseniz bu suale cevap vermeyeyim” demiştir.

14 HAZİRAN 1958

(Kıbrıs Mevzusundaki Haklı Davamızı Tebarüz Ettirmek Üzere) Bugün Üç Vilayette Daha Miting Yapılıyor-Sürmanşet

Bugün Antakya, Kayseri ve Ordu mitingleri yapılacaktır.

İngiliz Planı Dr. Fazıl Küçük'e Bildirildi

İngiliz Büyükelçisi Kıbrıs hakkındaki İngiliz Planını Ada Valisi Sir Hugh Foot'un özel bir mektup ile birlikte Dr. Fazıl Küçük'e bildirmiştir.

Plan Papaz Makarios'a da Bildirilmiş

Atina – Atina'daki İngiliz Büyükelçisi Kıbrıs hakkındaki İngiliz Planını Ada Valisi Sir Hugh Foot'un özel bir mektubu ile birlikte Makarios'a bildirmiştir.

Yunanistan Planı Reddedecek

Atina- Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre, halen plan üzerinde verilecek cevap konusunda bir anlaşma sağlayamayan Yunan Hükümeti İngiliz planını reddedecektir.

Kıbrıs'a Gönderilecek İngiliz Paraşütçüleri

İngiliz Hükümeti adadaki asayişin sağlamak için bir paraşütçü taburunu Kıbrıs'a göndermeye karar vermiştir.

Rumların Tecavüzleri

Lefkoşe- Magosa şehrinde Maraş ve civarında yaşayan Rumlar ellerinde kesici ve delici aletler olduğu halde Salamis bölgesine gelmişler ve Türklere saldırıp 4 erkek ve bir kadını ağır şekilde yaralamışlardır.

Kıbrıs Marşı Bestelendi

1950 yılında Kore Marşını besteleyen Nazife Güran Kıbrıs için bir marş bestelemiştir.

15 HAZİRAN 1958

(Yunanistan'ın İzmir NATO Karargahındaki Askerlerini Çekme Teşebbüsü Üzerine) Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun Beyanatı-Manşet

Yunanistan'ın İzmir NATO karargahındaki askerlerini geri çekmek üzere olduğu ve Yunanistan'ın resmi şahsiyetlerinin, NATO ittifakı tehlikeye girdiğine dair verdikleri beyanat üzerine Fatin Rüştü Zorlu Anadolu Ajansına yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

Yunan Hükümetinin İzmir NATO Karargahından kumandanlığına bildirmek şartı ile çekmesi şüphesiz kendi selayeti dahilinde bir iştir. Fakat gerek bu hareketle gerek NATO'yu tehlikede göstermeye çalışan beyanatlarda bulunmakla Yunan Hükümetinin Kıbrıs meselesinde uzlaşma zihniyetinden ari olan iddialarını kabul

ettirebilmek için alakalı devletler ve bunlar efkârı umumiyeleri üzerinde tazyik yapmak istemediğine inanmayı arzu ederdik.

(Kıbrıs Planına Dair) Cevabımızı İngiltere'ye Dün Verdik

Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu tarafından İngiltere'nin Ankara Büyükelçisi J.Bowker Dışışleri Bakanlığına davet edilerek Kıbrıs hakkında yeni plan cevap teşkil edilen muhtıra kendisine verilmiştir.

Dr. Fazıl Küçük'te Foot'un mesajını büyükelçilik kanalıyla cevaplandırmıştır.

Bütün Yurtta Kıbrıs Mitingleri Devam Ediyor

Adana, İzmir, İskenderun ve Erzurum'da Kıbrıs mitingleri yapılacaktır.

Dün Yapılan Büyük Mitingler

Dün Antakya ve Kayseri mitingleri yapılmıştır. Antakya mitingine 50.000 kişi, Kayseri mitingine ise Niğde, Konya, Kırşehir, Nevşehir, Sivas ve Yozgat illerinden 70 binden fazla kişi katılmıştır. Antakya mitinginde “Kıbrıs Bizimdir”, “19 Yıl esaret hayatını yaşayan Hataylılar, Kıbrıslı kardeşlerimizin ızdırabını bilirler”, “1938 de Hatay kuruldu”, “1958 de de şanlı Bayrak Kıbrıs'ta dalgalanacak” ve “Ya Taksim Ya Ölüm” yazılı pankartlar taşınmıştır.

Kayseri'de de “Ya böleceğiz ya öleceğiz” tezahüratları Cumhuriyet meydanını çınlatmıştır.

(Efzunlar Dağa Küstü) Yunan Jest!

İzmir- İzmir NATO Karargahında görevli olan Yunan personeli Yunanistan'a gitmek üzere İzmir'den ayrılmıştır.

Kıbrıs'taki Son Durumu B.Milletlere Aksettirdik

BM(New York)- Kıbrıs'taki son olaylar üzerine temsilcimiz Seyfullah Esin, BM Genel Sekreteri Dag Hammarskjold ile bir görüşme yapmış ve hükümetten aldığı talimatla meydana gelen istenmeyen olaylarla ilgili olarak Genel Sekretere bir açıklama yapmış ve bu olayların Yunanistan tarafından yapıldığını belirtmiştir.

Türklere Yapılan Hücumlar

Genel Sekretere verilen muhtırada Türk camiasına yapılan saldırılar hakkında bilgilerde verilmiştir.

(New York Times Gazetesi Diyor ki:) Kıbrıs'ta Self determinasyon Kisvesi Altında Enosis'e Çalışılıyor

New York- New York Times gazetesi yayınladığı bir makalede, Kıbrıs'ta meydana gelen son olaylara temas ederek, Kıbrıs'ta aşırı milliyetçilik akımının self determinasyon kisvesi altında Enosisi gerçekleştirmeye çalıştığını belirtmiştir.

16 HAZİRAN 1958

K. Gülek'in Kıbrıs Davasına İhaneti Nefret Uyandırdı-Manşet

CHP Genel Sekreteri Kazım Gülek İstanbul CHP Gençlik kolu tarafından düzenlenen toplantıda Kıbrıs konusunda söylediği sözler büyük nefret uyandırmıştır. Genel Sekreter toplantıda “Kıbrıs'ın bundan dört yıl evvel kaybedildiğini mitinglerle neticenin değişmeyeceğini” söylemiştir.

(Kıbrıs Mitingleri Bütün Yurt Sathında Büyük Bir Heyecanla Devam Ediyor) İzmir ve Adana Mitingleri De Çok İhtişamlı Oldu-Manşet

Dün Adana ve İzmir mitingleri yapılmıştır.İzmir mitingine 300.000'den fazla kişi katılmıştır. İzmir mitinginde hatiplerden Yüksek İktisat ve Ticaret Okulu Talebe Derneği Başkanı Yurdal Milcan'ın daveti üzerine 300.000 kişi hep bir ağızdan “Ya Taksim! Ya Ölüm!” diye bağırmıştır.

Adana mitinginde Dr. Fazıl Küçük de dahil olmak üzere 30 hatip konuşmuş ve 400 kadar döviz ve pankart taşınmıştır.

17 HAZİRAN 1958

Meclis Kıbrıs Davamızda Ancak Taksim Nihai Hal Şekli Olduğunu İttifakla karar Bağladı-Manşet

TBMM Kıbrıs Milli davamız konusunda milli iradeyi dile getirmiştir. TBMM yapılan toplantıda söz alan DP Meclis Gurubu Başkan Vekili ve Denizli Milletvekili Baha Akşit, Kıbrıs çarpışmalarından söz açarak, silahsız ve meşru müdafaa halinde bulunan Türklerin Rumların saldırısına uğramasına rağmen, Yunanistan'ın bunu Türklerin saldırganlığı şeklinde dünyaya propaganda ettiğini, bu olaylar karşısında artık Ada'da Türklerle Rumların bir arada yaşamasının imkansızlığının apaçık bir hale geldiğini söylemiş ve Dışişleri Bakanının Kıbrıs meselesi hakkında açıklamada bulunmasını ve bundan sonra Kıbrıs'taki durum karşısında taksim tek çözüm yolu

olduğu hususunda dünya parlamentolarına birer telgraf çekilmesini teklif eden ve kendisiyle Bursa Milletvekili Haluk Şaman ve Konya Milletvekili Himmet Ölçmen'in imzalarını taşıyan bir önergeyi Meclis Başkanlığına vermiştir. Bunun üzerine söz alan Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu önergenin Meclisçe kabulünden hükümetin ancak büyük bir hoşnutluk duyacağını belirtmekle beraber, Kıbrıs meselesinin son durum hakkında açıklamada bulunabilmesi için gizli oturum yapılmasını istemiştir.

Zorlu'nun kürsüden inmesini müteakip Başkan Refik Koraltan TBMM'de gizli oturumu başlatmıştır. Gizli oturumun sonunda tekrar açık oturuma geçilmiş ve Dışişleri Bakanının açıklamasından sonra, meselenin yegane adil, haklı, mutedil çözüm yolunun taksim olduğu hakkında dünya parlamentolarına telgraf çekilmesi teklifi, bütün milletvekillerinin oybirliği ile kabul edilmiştir.

Kıbrıs'taki Tedhişleri Yunan Hükümeti Yunan Hükümeti Tahrik Etmektedir-Manşet

Dışişleri Bakanlığı yayınladığı bildiride, EOKA tedhiş lideri Grivas'ın 1955 yılı başında Yunan Hükümeti tarafından gönderildiğini açıklayarak, Yunan Hükümetinin tedhiş hareketlerini bizzat ve doğrudan doğruya idare etmekte olduğunu, bunun Yunan Başbakanı tarafından çeşitli vesilelerle itiraf edilmiş olduğunu anlatmış ve "böylece dört senedir tahripkar ve kanlı hadiselerin failleri bugünkü vahim durumun yegane mesulleri olarak gene karşımızdadır" demiştir.

(CHP Genel Sekreterinin Kıbrıs Davamıza İhaneti) Kazım Gülek'e Protesto Telgrafları Yağıyor

CHP Genel Sekreteri Kazım Gülek'in cumartesi günü CHP Kadıköy gençlik kolları tarafından düzenlenen toplantıda, Kıbrıs davası ile ilgili söylediği ve bütün milletin hislerini rencide edici açıklaması karşısında çeşitli kurum, kuruluş ve dernekleri olayı protesto eden telgraflar göndermişlerdir.

Malatya'da Dün Kıbrıs İçin Büyük Bir Miting Yapıldı

Malatya- 30 bini aşan Malatyalının katılımı ile Kıbrıs için büyük bir miting yapılmıştır.

(Daily Mail'de Neşredilen Dikkate Şayan Yazı) Sabırları Taştıktan sonra Türklerin Geriye Döndükleri Tarihte Görülmemiştir

Londra- Londra basını Türkiye’de İzmir, Adana ve Erzurum şehirlerinde Kıbrıs’ın taksimi lehine büyük gösteriler yapıldığını, Türkiye Dışişleri Bakanı Zorlu’nun yeni Kıbrıs teklifleri hakkındaki Türk görüşünü Başbakan Adnan Menderes’in MacMillan’a bir mesajla birlikte İngiltere’nin Ankara Büyükelçisine verdiğini ve Türkiye’nin yeni planı reddettiğini, Türkiye’nin BM daimi temsilcisinin Genel Sekretere bir mektup vererek Kıbrıs’taki Türklerin Rumlarla yaşamasının imkansız hale geldiğini ve sorumluluğun Yunanistan’a ait olduğunu bildirdiğini yazmaktadır.

Yine Daily Mail gazetesi Kıbrıs konusunda Ralph Izzard tarafından kaleme alınan önemli bir makale yayınlamıştır. Makalede, İngiltere’nin Kıbrıs hakkındaki yeni planın ne Türkiye ne de Yunanistan’ı memnun etmekten ziyade İşçi Partisini tatmin etmeyi hedeflediği ve bu planın Türkiye-İngiltere ilişkilerini bozabilecek bir felakete yol açabileceğini yazmıştır. Yazar Türklerin taksim hususunda kararlı olduklarını, Kıbrıs’taki Rumlar Türklerden dört misli fazla olsalar da Anadolu’daki Türkler de Yunanlılardan üç misli fazla olduğunu ve Türkiye’nin Kıbrıs’tan az uzakta bulunan yirmi tümenini, Yunanlılar üslerinden hareket etmeden Ada’ya sevk ederek Kıbrıs’ı işgal edebileceğini ve bu Doğu Akdeniz Adasını hiçbir zaman kendisine ait bulunmamış Yunanistan’a terk etmeyeceğini yazmıştır.

Izzard ayrıca, Türklerin EOKA tedhişlerine karşı sabırlarının tükenmeye başladığını ve sabırlar taşıktan sonra Türklerin geri döndüklerinin tarihte görülmediğini ifade etmiştir.

18 HAZİRAN 1958

İngiltere Kıbrıs’a Dair Planı Açıklamayı 48 Saat Geri Bıraktı-Manşet

Londra- İngiliz Başbakanı Harold MacMillan Kıbrıs hakkındaki İngiliz planının açıklanmasını, NATO Genel Sekreter’i Paul Henry Spaak’ın planı 48 saat erteleme talebi üzerine iki gün için ertelemiştir. İngiltere’nin yeni planı, Türkiye ve Yunanistan’a bildirildiği zaman, aynı şekilde NATO Konseyine de sunulmuş ve Konseyde bu konuda müzakerelere başlamıştı.

Seyfullah Esin Güvenlik Konseyi Başkanına Bir Muhtıra Verdi

BM(New York)- BM’deki daimi temsilcimiz Seyfullah Esin Güvenlik Konseyi Başkanı Dr. Chang’a Kıbrıs olayları hakkında açıklamaları ihtiva eden ve

Yunanlıların Güvenlik Konseyine vermiş oldukları yazıda hakkımızda ileri sürülen iddiaları cevaplandıran bir mektupla bir de muhtıra vermiştir.

Kıbrıs Türk Liderleri F.R. Zorlu'yu Ziyaret Etti

Dr. Fazıl Küçük ve Osman Örek Fatin Rüştü Zorlu'yu ziyaret etmişlerdir.

(Dün Yapılan Kıbrıs Mitingi) Erzurumlular da Ant İçtiler

Erzurum- 50 bini aşan Erzurumlunun katılımı ile Kıbrıs için büyük bir miting yapılmıştır.

K. Gülek'e Çekilen Takbih Telgrafları

CHP Genel Sekreteri Kazım Gülek'in cumartesi günü CHP Kadıköy gençlik kolları tarafından düzenlenen toplantıda Kıbrıs davası ile ilgili söylediği ve büyük milletin hissiyatını rencide edici mahiyet taşıyan açıklaması karşısında çeşitli kurum, kuruluş, dernek ve vatandaşların olayı protesto eden telgrafları gazetede yayınlanmaya devam etmektedir.

(İngiliz Generali Kendrew'in Verdiği Beyanat) Kıbrıs'taki Kanlı Hadiseler Yunanlıların Eseridir!..

Lefkoşe- Kıbrıs'taki emniyet tedbirlerini teftiş etmekle görevli General Kendrew son kanlı olaylar ile ilgili olarak karışıklıkların çoğunlukla intikam hissiyle veya korku tesiri altında harekete geçen Yunanlılar tarafından yapıldığını itiraf etmiştir.

19 HAZİRAN 1958

(Bütün Dünyanın Nazarı Kıbrıs Davamıza Teveccüh Etti) 48 Saatlik Mehil Bugün Bitiyor, İngiliz Başvekili Harold MacMillan Konuşacak..- Manşet

Londra- NATO müttefikleri İngiltere, Türkiye ve Yunanistan'ı bir araya getirip Kıbrıs meselesinin NATO'ya zarar getirmeyecek bir şekilde çözülmesini teşvik etmektedirler. Özellikle diplomatik kaynaklar ABD dahil diğer NATO'ya üye devletlerin Avam kamarasındaki açıklamaya kadar üç ilgili hükümetten meseleyi aralarında çözmeye çalışacakları hususunda bir söz almayı ümit etmektedirler.

Aynı kaynaklar İngiltere'nin bu teklife istekli görüldüğünü, Ankara ve Atina'nın tepkilerinin hala beklenilmekte olduğunu, eğer bu gerçekleştiği takdirde

müzakerelerin başbakanlar veya dışışleri bakanları kademesinde yapılacağını muhtemelen görüşmelerin Cenevre, Paris veya Roma gibi tarafsız bir şehirde yapılacağını söylemişlerdir.

Tehir Kararının Kıbrıs'taki Akisleri

Lefkoşe- Tehir kararı Rumlar üzerinde bir hoşnutsuzluk, Türklerde de bir ümit yaratmıştır.

İngiltere Kıbrıs'a Yeni Kuvvetler Getiriyor

Lefkoşe- Kıbrıs'taki İngiliz makamları 26'ncı Sahra Topçu Alayının iki gün içinde Kıbrıs'a nakledileceğini bildirmişlerdir.

Lefkoşe'de Yangın

Lefkoşe- Rumlara ait bir bina ateşe verilmiş, İngiliz idaresi olaydan Kıbrıslı Türkleri sorumlu olduğunu iddia etmiştir. Son 24 saat içinde Lefkoşe'de Rumlara ait 4 binada yangın çıkmıştır. İki cemaat arasında herhangi bir çatışma olmamıştır. Bununla beraber geçen hafta başlayan çarpışmalarda iki Türk 15 Rum ölmüştür.

Kıbrıs'ta Türk Belediyesi

Lefkoşe- Kıbrıs'taki Türk cemaati belediye üyeleri Kıbrıslı Türk belediye meclisinin kurulduğunu ilan etmişlerdir. Dört kişilik olan bu meclis yeni seçimlere kadar Türklerin Belediye işlerini kendilerinin yapacağını açıklamışlardır. Lefkoşe'deki Türk halkının belediye vergilerini bundan böyle bu meclise ödemeleri ve Rumları idaresindeki belediye ile ilgilerini kesmeleri istenmiştir.

(El ba El Sudan Gazetesinin Başmuhariri Diyor ki) Kıbrıs Davasında Yüzde Yüz Haklısınız

İstanbul- Ülkemize özel bir ziyaret yapan El Ba El Sudan Gazetesinin Başyazarı Yahya Muhammed Abdülkadir yaptığı basın toplantısında, Türkiye'nin "Kıbrıs meselesi konusunda yüzde yüz haklı olduğunu" belirtmiştir.

20 HAZİRAN 1958

İngiliz Planı-Manşet Altı

Londra- İngiliz Başbakanı MacMillan Avam Kamarasında Kıbrıs hakkındaki yeni planı açıklamıştır.

Bir İştirak Denemesi

İngiltere, Yunan ve Türk Hükümetleri arasındaki ve aynı zamanda Ada'daki iki cemaat arasındaki anlaşmazlık ve şiddet hareketlerinin devamından doğan felaketli neticeler karşısında, Ada'nın idaresinden ve halkın refahından mesul olan hükümler devlet sıfatıyla bugünkü çıkmaza son vermek için açıkça ve azimle teşebbüsü almak zorundadır. Bu sebeple, İngiliz Hükümeti bir ortaklık (Partnership) denemesi teşkil eden yeni bir siyaset ortaya atmaktadır.

İngiltere'nin bu "Ortaklık Planı" (Partnership) Planın Esasları kısaca şöyledir:

1. Kıbrıs, İngiliz egemenliği altında kalmakla beraber, Adanın idaresine, İngiltere ile beraber Türkiye ve Yunanistan'da katılacaklar ve bunun için de Ada valisi nezdine birer temsilci yollayacaklardır.

2. Kıbrıs'ta 7 yıl süre ile bir muhtariyet rejimi uygulanacak ve bu muhtariyet idaresinde Dışişleri, Savunma ve İç güvenlik yetkileri Vali'de olmakla beraber, Vali bu yetkilerini Türk ve Yunan temsilcilerine danışarak kullanacaktır.

3. Türk ve Yunan temsilcileri fark gözetici saydıkları her yasama faaliyetini tarafsız bir mahkeme önüne götürmeye yetkili olacaklardır.

4. Her cemaatin birer temsilciler meclisi olacak ve bu meclisler o cemaati ilgilendiren işlerde en yüksek yasama otoritesini teşkil edecektir.

5. Özellikle cemaatleri ilgilendiren meselelerin dışında kalan ve Adanın genel iç idaresi ile ilgili işler, Valinin başkanlığında ve Türk ve Yunan Hükümetlerinin temsilcileri ile, 4 ü Rum ve 2 si Kıbrıslı Türk olmak üzere Temsilciler Meclislerince seçilmiş 6 Bakandan meydana gelen bir konsey tarafından yürütülecektir.

6. Kıbrıslı Türkler ve Rumlar İngiliz uyrukluğu ile beraber Türk ve Yunan uyrukluğuna da sahip olabileceklerdir.

7 yıllık muhtariyet devresinden sonra Ada'nın nihai beynelmilel statüsü hakkında net herhangi bir formül tespit etmeyen Başbakan MacMillan Ada üzerindeki egemenlik haklarını Türkiye ve Yunanistan'la paylaşmaya hazır olduğunu belirten şu sözleri söylemiştir:

İngiltere Hükümeti, beynelmilel vecibelerini yerine getirmek için gerekli üslerle bazı vasıtalarla faydalanmak hakkını mahfuz tutmak şartıyla, devamlı bir

tesviyeye yardım etmek için, Ada üzerindeki hükümranlığını Yunan ve Türk müttefikler ile paylaşmaya hazır olacaktır.

İngiliz Planına Karşı Türk Görüşü-Manşet

Kıbrıs Hakkındaki yeni İngiliz planının Avam Kamarasında İngiltere Başbakanı MacMillan tarafından açıklanması ve NATO Daimi Konseyindeki müzakerelerin gelecek haftaya ertelenmesi üzerine, Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu şu açıklamayı yapmıştır.

Türkiye Hükümeti bugün ilan edilen İngiliz planının ana hatlarına ayın 10 undan beri vakıf bulunmaktadır...Türkiye Hükümeti Kıbrıs meselesini bir şekli hale bağlayacak en iyi çarenin taksim olduğu hususundaki karar ve kanaatini elbette muhafaza etmektedir.Bu nihai hal çaresini ihtiva etmeyecek bir teklifin, bilhassa TBMM'nin son kararı muvacehesinde, elbette ki kabulüne imkan yoktur.

İngiltere Hükümeti yeni tasarladığı ve Adanın muvafakat idaresine mütedair planı açıklarken, Adanın nihai beynelmilel statüsünün tayin edecek bazı esaslar üzerinde de durmuştur.Bu meyanda, Mr. Selwyn Lloyd Londra Büyükelçimize, taksime mütedair imkanları da ihtiva eden Mr. Lennox Boyd'un 19 Aralık 1956'da vaki self determinasyon prensibinin tatbikine müteallik beyanatını teyid etmiştir.

Zorlu konuşmasında meselenin çözümü için dört madde söylemiştir:

1. Kıbrıs ihtilafı üzerinde en kısa zamanda ilgililer arasında bir konferansın toplanması zaruridir.

2. Türkiye Hükümeti bu meselenin her şeyden evvel üç devlet arasında bir ihtilaf ve iddia mevzusu olduğunu hiçbir tereddüde mahal bırakmayacak şekilde açık olduğuna inanmaktadır.

3. Müzakerelerin üç devlet arasında bir konferans şeklinde cereyan etmesi zorunludur.Konferansın İngiltere Başbakanının teklif etmiş olduğu gibi en yüksek seviyede yapılmasında hükümetimiz büyük fayda görmektedir.

4. Konferansta adanın nihai beynelmilel statüsü muhakkak tayin edilmelidir.Bu plan Türkiye Hükümetinin kanaatine göre, konferansta bir mesnet olarak değil, ancak bir vesika olarak nazarı itibara alınabilir.Türkiye Hükümetinin

kanaatine göre teşriki mesai prensibi, taksim feda edilmemek şartı ile pekala bağdaşabilir ve ancak bu şartlardır ki, kamil bir plan ortaya çıkabilir.

Zorlu konuşmasının sonunda, İngiltere Hükümetinin meselenin çözümü için gayret sarf ettiğini söylemiş ve planın Türk Hükümetinden habersiz olarak hazırlaması ile ilgili olarak da şöyle demiştir:

Ancak bu gayretler bidayetden beri, hiç olmazsa bir zamanlar yapıldığı gibi, alakalılarla ve bilhassa Türkiye ile istişare yapılmış olsaydı, muhakkak ki daha müspet ve yapıcı neticeler verirdi.

Kıbrıs Mitingleri

Antalya, Elazığ ve Samsun mitingleri yapılmıştır. Samsun mitingi “Karadeniz Mitingi” olmuş ve Karadeniz illerinden gelen 200.000 kişi mitinge katılmıştır.

Makarios İle Grivas’ın İşbirliği

Londra- Londra’da çıkmakta olan Daily Mail gazetesi Makarios’un EOKA elebaşı Grivas ile sıkı ilişkilerini gösteren bir yazı yayınlamıştır. Yazıda Leyd Mayer ismindeki eski bir İngiliz erinin ifadesine yer verilmiştir. Mayer ifadesinde EOKA teşkilatının kurulmasına bilmeyerek yardımda bulunduğunu, Kıbrıs’ta Makarios ve Grivas’ın bir kahvede toplantılar yapmış olduğunu 1946-49 yılları içinde bu kişilere yüzlerce askeri elbise sattığını söylemiştir. Mayer, Makarios’u suçlayan birkaç olay daha anlatmıştır.

21 HAZİRAN 1958

Kıbrıs Mitingleri Heyecanla Devam ediyor-Manşet

Bugün Eskişehir’de yarın Konya’da Kıbrıs mitingleri yapılacaktır.

(Kıbrıs Davasına İhaneti Dolayısıyla) Kazım Gülek’e Çekilen Protesto Telgrafları

CHP Genel Sekreteri Kazım Gülek’in Bursa’da yaptığı açıklamada, Kıbrıs davası ile ilgili söylediği Kıbrıs mitinglerinin boşuna olduğunu söylemesi karşısında çeşitli kurum, kuruluş ve dernekleri olayı protesto eden telgraflar gönderilmeye devam etmiştir.

Atina’nın Hayret Verici Bir Hareketi

Atina- Kıbrıslı Rum Belediye Başkanları şerefine verilen resmi kabule, sadece Sovyet ve demirperde büyükelçileri çağırılmıştır.

22 HAZİRAN 1958

(Kıbrıs Mitingleri Bütün Yurt Sathında Heyecan ve Hararetle Devam Ediyor)Eskişehir ve Maraş'ta Yapılan Mitingler-Manşet

İngiltere'nin yeni planı açıklamasından sonra yapılan Eskişehir mitingine 100.000 kişi katılmıştır.

Maraş'ta da yapılan mitinge 30.000 kişi katılmıştır.

Ankara Radyosunda Kıbrıs Saati

Ankara Radyosu yakında Kıbrıs saati adı ile özel bir yayına başlayacaktır.

Yunanistan Kıbrıs Planını Dün Reddetti

Atina- Yunanistan Kıbrıs adasının geleceği hakkında İngiltere tarafından hazırlanan planı resmen reddetmiştir.

23 HAZİRAN 1958

Konya, Bursa ve İskenderun da Kıbrıs İçin Ant İçti-Manşet

Konya'da yapılan mitinge 150.000, Bursa'da yapılan mitinge 100.000 ve İskenderun'da yapılan mitinge de 70.000 kişi katılmıştır.

24 HAZİRAN 1958

(Kıbrıs Mitingleri Hararetle Devam Ediyor) Kastamonu'da Yapılan Büyük Miting

Kastamonu'da Kıbrıs mitingi yapılmıştır.

Kıbrıs'ta EOKA'ya Karşı Şiddetle Harekete Geçildi

Lefkoşe- İngiliz kuvvetleri EOKA'ya karşı şimdiye kadar görülmemiş bir harekate girişmiştir.

25 HAZİRAN 1958

Demokrat Parti Meclis Gurubunda Kıbrıs Mevzuu Müzakere Edildi-Manşet

Dün toplanan DP meclis Gurubunda Kıbrıs meselesinin son durumu görüşülmüştür.

Kars'taki Miting

Kars'da Kıbrıs mitingi yapılmıştır.

Foot İngiltere'de

Londra- Kıbrıs Valisi Hugh Foot Kıbrıs'ın durumu hakkında yetkili Milletvekilleri ile görüşme yapmak için İngiltere'ye gitmiştir.

Yunanistan Bir NATO İçtimanı İptal Etti

Atina- Atina'da toplanması gereken NATO'nun bir askeri çalışma gurubunun toplantısı Yunan Hükümeti tarafından iptal edildi. Atina'ya gitmiş olan 4 Türk subayı geri dönmüşlerdir.

Makarios İngiltere'ye Gitmekten Vazgeçti

Londra- Canterbury Başpiskoposu, Kıbrıs Başpiskoposu Makarios'un İngiltere'ye gelmesi davetini reddettiğini açıklamıştır.

26 HAZİRAN 1958

Kıbrıs Mitingleri

Çorum, Sivas ve Bingöl'de Kıbrıs mitingleri yapılmıştır. Çorum mitingine 30.000, Sivas mitingine de 70.000 kişi katılmıştır.

(İngiltere'ye Karşı Açıkça Cephe Alan) Yunanistan'ın Blöfleri ve Düştüğü Tezatlar

Atina- Yunan parlamentosunda Kıbrıs müzakereleri sırasında söz alan Dışişleri Bakanı Evangelos Averof, “Yunanistan bu kürsüden müttefiklerine, bağlı bulunduğu ittifakların istikbali hakkında hiçbir teminat veremeyecek durumda olduğunu bildirmek zorundadır” demiştir.

Averof sözlerine devam ederek, İngiliz planını eleştirmiş ve sözü Kıbrıslı Türklere getirerek şöyle demiştir:

Yunanistan ada halkının yüzde on sekizinin temsil eylediği zorbalığın bu yüzdem on sekize halkın yüzde seksen ikisi üzerinde tahakküm etme hakkını kabul etmez. Bu meselede hak bizim tarafımızdadır.

Yunan Dışişleri Bakanı, her şeye rağmen Yunanistan'ın NATO'dan ayrılmaya niyetinin olmadığını belirtmiş ve şunları söylemiştir:

NATO'dan ayrılmak Kıbrıs meselesinde davayı kaybetmek, Hudutlarımızı komşularımızın iştahlarına arz etmek olur.İzmir'deki subaylarımızı kimseye danışmadan geri çektik ve NATO'nun Güneydoğu Genel Karargahını başka yere nakledilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Averof Kıbrıs meselesinin çözümü içinde şöyle demiştir:

Yunan Hükümeti için Kıbrıs meselesinin tek hal çaresi, Kıbrıs geçici bir zaman için Self-Government sistemine tabi tutulsa bile, Kıbrıs halkının kendi kaderine sahip olmasıdır...İngiltere'nin Makarios ile müzakerede bulunması lazımdır.Mukabil tekliflerimiz kabul edilmediği takdirde mücadeleye devam edeceğiz ve bu arada BM Genel Kuruluna başvuracağız.

27 HAZİRAN 1958

(İngiltere'nin Kıbrıs Planı Dün Avam Kamarasında Görüldü)İngiltere Ayrı Müzakereye Dahi Hazır-Manşet

Londra- Avam Kamarasının Kıbrıs müzakerelerinde söz alan İngiltere Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd şöyle demiştir:

İngiltere Hükümeti gerek Türkiye ve gerekse Yunanistan ile, bu iki memleket hazır olur olmaz Kıbrıs meselesi üzerinde yapıcı müzakerelere girişmeye hazırız.Bu arada Kıbrıslı temsilcilerle de görüşeceğimiz tabidir.

Niğde, Ordu ve Afyon'da Kıbrıs İçin Ant İçti

Niğde, Ordu, Tokat ve Afyon'da Kıbrıs mitingleri yapılmıştır. Afyon mitingine 30.000 kişi katılmıştır.

Yunan İddialarının Asılsızlığını Güvenlik Konseyine Bildirdik

BM(New York)- BM daimi temsilcimiz Seyfullah Esin, 24 haziran tarihinde Güvenlik Konseyi Başkanı Dr. Tingfu Tsiang'a verdiği mektupta, kendisinin 16 Haziran tarihinde Başkana verdiği mektubuna Yunan delegesinin 19 Haziran'da yine Güvenlik Konseyi Başkanlığına bir mektup göndermek sureti ile vermiş olduğu cevapta yer alan bazı hususlar üzerinde durmuştur.

Mektupta, Yunan delegesi tarafından son verilen mektubun incelenerek daha önceki mektupta belirtilen hususlardan başka bir şeye rastlanmadığı bildirildikten sonra Kıbrıs'ta gerginliği arttıran olaylar karşısında, Yunan Hükümetine düşen ağır mesuliyeti örtmek gayreti ile Yunan heyetinin asılsız ithamlar ve haberler yayma gayretinde olduğu bildirilmiştir.

28 HAZİRAN 1958

(Başvekilimiz Adnan Menderes MacMillan'a Cevabı) Kıbrıs Hakkında Hazırlanan Yeni İngiliz Planı Kabilî Tatbik Değildir!..-Manşet

Dışişleri Bakanlığı Basın Bürosu Adnan Menderes'in Kıbrıs hakkında yeni İngiliz planının hükümetimize sunulması sırasında İngiliz Başbakanı Adnan Menderes'e yollanan mesaja, 14 Haziran 1958 tarihinde gönderdiği mesajın metnini yayınlamıştır.

Başbakan cevabında, taksim tezi üzerinde durarak, bu fikrin ilk önce Yunanistan tarafından ortaya atılmasından ve İngiltere tarafından da benimsenmesinden sonra, Türkiye tarafından kabul edildiğine, Türkiye'nin bunu kabul ederken "azami fedakarlığın hududuna" vardığına ve buna rağmen şimdi hem Yunanistan'ın ve hem de İngiltere'nin bu fikirden caymış olmasına işaret ettikten sonra, 1958 yılında Ocak ayı görüşmelerine değinerek o zaman taksim konusunda bazı esas noktalarda mutabakat meydana geldiğini ve İngiltere'nin sonradan bu mutabakattan da vazgeçtiğini belirtmiş ve şöyle demiştir:

Aramızda mutakabat teessüs edemediğine göre, İngiltere Hükümetince hazırlanan yeni planın Türkiye'nin haklı görüşlerini aksettirmesine ihtimal veremediğimizi ve bu sebeple planın açıklamasının bütün Türk milletinin ve onların yanında Kıbrıs'taki Türklerin endişelerini tezyid suretile iki memleket münasebetleri üzerinde pek makus tesirleri olabileceğine işaret etmiştik.

Adnan Menderes, "şurasını açıkça ifade etmek isterim ki, bütün hüsnüniyetimize rağmen", bu tekliflerinizi maalesef kabul etmek imkanını bulamadık demek sureti ile İngiltere'nin yeni ortaklık planının Türk Hükümeti tarafından reddedilmiş olduğunu bildirmiş ve bu ret için üç sebep göstermiştir.

1. Adadaki iki cemaat arasındaki münasebetlerin o günkü şartları içinde, bu iki cemaati bir arada yaşamayı zorla uygulamak istemektedir ki, böyle bir şeyin yaşamasına imkan yoktur.

2. Yeni plan taksimi göz önüne almadığına göre kabulüne de imkan yoktur. Menderes bunun için şöyle demiştir: Türkiye adanın taksimini bu meseleye yegane nihai hal çaresi olarak görmekte olduğu gibi, bu fikri ihtiva etmeyen herhangi bir plan Türk efkârı umumiyesi tarafından da şayanı kabul olmayacaktır.

3. Kıbrıs'ın atisini tayin edecek planda herhangi bir planda iki cemaatin mukadderatının hiçbir suretle birbirine bağlı olmadığını belirtmek ve bilhassa Türk cemaatinin herhangi bir şekilde Rum cemaatinin tahakkümü altına girmeyeceğini tahtı temine almak icap edecektir.

Menderes mesajın sonunda, taksim halinde Türkiye'nin, İngiltere'nin Ada'daki üs ve tesislerini muhafaza etmesini kabul ettiğini ve ayrıca bütün noktalar hakkında MacMillan ile karşılıklı bir görüşmeye hazır olduğunu bildirmiştir.

MacMillan Hariciye Vekilimiz F.R. Zorlu'nun Son Verdiği Beyanâtı Yapıcı Buldu-Manşet Altı

Londra- Avam Kamarasında devam eden müzakerelerde bir konuşma yapan İngiltere Dışişleri Bakanı MacMillan, F.R. Zorlu'nun son yaptığı açıklamayı yapıcı bulmuştur.

Avam Kamasında Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd da bir konuşma yapmış ve son Kıbrıs olaylarını ve plan hakkında bilgi vermiştir. Konuşmasının bir bölümünde Türk Mukavemet Teşkilatının ortaya çıkışını 1957 yılı Ağustos ayının sonu olarak vermiştir.

(Kıbrıs İçin Yapılan Mitingler)Dün de On binlerce Aydın Ant İçti

Aydın'da Kıbrıs mitingi yapılmıştır

2 TEMMUZ 1958

(Kıbrıs Mitingleri Heyecanla Devam Ediyor)Çankırılılar Bugün Ant İçiyor-Manşet

Çankırı'da Kıbrıs miting bugün yapılacaktır.

Bu arada mitingi tertip eden komite, mitinge Papa Eftim ve Athenagoras'ı da davet eden birer telgraf çekmiştir.

3 TEMMUZ 1958

(Anavatan'dan Ayrılmaz Bir Parça Olan) Kıbrıs İçin On binlerce Çankırlılı da Dün Ant İçti-Manşet

Çankırı'da Kıbrıs için miting yapılmıştır. Mitinge on binlerce Çankırlılı katılmıştır.

Papa Eftim'in Çankırlılara Mesajı

Çankırı- Papa Eftim Erenerol Çankırlılara gönderdiği telgrafta, kendisini çağırımlarından dolayı memnun olduğunu fakat işlerinin yorgunluğundan dolayı mitinge katılamayacağını belirtmiş ve mitingde okunması için davayı destekleyen bir mesaj göndermiştir.

(Oakland Tribün Gazetesi Diyor ki) Yunanistan'ın NATO İctimainı İptali Affedilemez

San Fransisko- Oakland Tribün Gazetesinin yayınladığı bir başmakalede, Atina'daki NATO konferansına 4 Türk subayının katılması üzerine Yunanistan'ın konferansı iptal etmesini affedilemez bir hareket olarak nitelendirilmiştir.

4 TEMMUZ 1958

Radyoda Bir Kıbrıs Saati İhdas Edildi-Manşet

Akşamdan itibaren Ankara radyosunda 15 dakikalık bir "Kıbrıs Saati" programının yayınına başlanacak ve ilk konuşmayı Kıbrıs Türklerinin lideri ve Kıbrıs Türktür Partisinin Başkanı Dr. Fazıl Küçük yapacaktır. Kıbrıs saatinin programının yapılması ile Türk vatandaşları ve Kıbrıs Türkleri gerek Türk Hükümetinin tutumundan gerek Kıbrıs'taki gelişmelerden daha yakın bir şekilde bilgilendirilecektir.

Kıbrıslı Rumların Tecavüz Hareketi

Lefkoşe- Omorfita'da Rumlar tarafından işgal edilmiş olan 4 belediye binası yüzünden olaylar çıkmıştır. Olaylar askeri kuvvetlerin gelmesiyle bastırılmıştır.

Öğleden sonra 60 kadar Türk ve Rum bir futbol sahasında kavgaya tutuşmuş, olaya polis müdahale etmiştir.

5 TEMMUZ 1958

(Radyo Gazetesini Dün Gece Yaptığı Tefsir)Yunanistan NATO Tesanüd Ruhunu İhlal etmiştir-Manşet

Radyo Gazetesi saatinde Yunanistan'ın çirkin politikası ile Kıbrıs meselesi hakkında bir yorum yapılmıştır.

F.Küçük'ün Radyo Konuşması

Dr. Fazıl Küçük, dün akşam Türkiye radyolarında yayınlanan Kıbrıs saatinde ilk konuşmayı yapmıştır. Konuşmasında taksim tezini savunmuştur.

Kapalı Salon Toplantısı Tertiplendi

Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak TMTF yarın Dil Tarih ve Coğrafya fakültesinde kapalı salon toplantısı yapacaktır.

Gaziantep'iler ve Amasyalılar da Ant İçtiler

Gaziantep ve Amasya'da Kıbrıs mitingleri yapılmıştır. Gaziantep mitingine 100.000 kişi katılmıştır.

Kıbrıs Mevzusunda Yapılan Toplantı -(Fotoğraf altında)

İstanbul- Başbakan Adnan Menderes Başkanlığında Kıbrıs meselesi ile ilgili toplantılarda, Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Melih Esenbel, Londra Büyükelçimiz M.Nuri Birgi, NATO Daimi Delegemiz Selim Sarper'de hazır bulunmuştur.

6 TEMMUZ 1958

Hariciye Vekilimiz "Kıbrıs İhtilaflı Behemehal Halledilmelidir" Dedi-Manşet

İstanbul- Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Anadolu Ajansına yaptığı açıklamada, 19 Hazirandan sonra Avam Kamarasında Kıbrıs konusunda cereyan eden görüşmelerle ilgili olarak şöyle söylemiştir:

Avam Kamarasında cereyan eden müzakerelerin bu şekilde inkişafı, Türkiye'nin taksim ile Tridominium'un birbiriyle kabili telif olduğu ve birbiri üzerine

inşa edilebilecek tek bir sistem haline ifrağ edilebileceği hakkındaki düşüncesi muvabeceinde yapıcı mütalaa edilmiştir.

Urfa ve Adapazarı da Kıbrıs İçin Ant İçti

Urfa ve Adapazarı'nda Kıbrıs mitingi yapılmıştır. Adapazarı mitingine 100.000 kişi katılmıştır.

7 TEMMUZ 1958

Beş Vilayetimiz Daha Kıbrıs İçin Ant İçti-Manşet

Çanakkale, Zonguldak, Uşak, Diyarbakır ve Hakkari'de Kıbrıs mitingleri yapılmıştır. Zonguldak mitingine 50.000 kişi katılmıştır.

İzmir'de Yapılacak Kıbrıs Konferansı

İzmir- DP Gençlik Komitesi ile CHP Gençlik komitesi 16 Temmuz günü İzmir'de Kıbrıs için bir kapalı salon toplantısı yapacaklardır.

Başvekilin Riyasetinde Dün Mühim Bir Toplantı Yapıldı

İstanbul- Başbakan Adnan Menderes İstanbul Valiliğinde Dışişleri Bakanı F.Rüştü Zorlu, İçişleri Bakanı Dr. Namık Gedik ve Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Melih Esenbel ile tahmin edildiğine göre Kıbrıs meselesinin son durumu hakkında bir toplantı yapmıştır.

Averof Tito ve Nasır'la Görüşecekmiş

Atina- Yunan Dışişleri Bakanı Averof, Yugoslavya Devlet Başkanı Tito ve halen Yugoslavya'yı ziyaret etmekte olan Birleşik Arap Cumhuriyeti Başkanı Nasırla görüşmelerde bulunmak üzere Yugoslavya'ya gidecektir.

8 TEMMUZ 1958

Taksim Fikrini Evvela Yunanistan Ortaya Atmıştır-Sür manşet

İspat Ediyoruz:

Atina eski büyükelçimizin beyanatı aşağıda belirtilen açıklaması hakkında Dışişleri Bakanlığımıza mensup yetkili kişilerinde bilgilerini almış bulunuyoruz.

Öğrendiğimize göre 7 Ekim 1956'da Yunan Dışişleri Bakanı Averof'un ikametgahında cereyan eden bu konuşmada Averof Taksim fikri üzerinde uzun

uzadıya durmuş, tamamen taksim lehinde konuşmuş ve hatta Yunan kamuoyunun da taksime taraftar olduğunu söylemiştir.

(Başlıksız)

Bonn- Türk Devlet adamlarının Kıbrıs'ın taksimi fikrinin ilk defa Yunanistan Dışişleri Bakanı Averof tarafından ortaya atıldığı yolundaki açıklamaları üzerine, Yunan Dışişleri Bakanlığı 2 Temmuzda bir bildiri yayınlayarak bu iddianın Türkiye tarafından açıklanması gerektiğini bildirmiştir.

Averof tarafından bu fikir ortaya atıldığı zaman Atina'da Türkiye Büyükelçisi olan bugünkü Bonn Büyükelçimiz Settar İlksel Anadolu Ajansı muhabirine bu husustaki sorulan soruya şu açıklamayı yapmıştır:

Taksim fikrini evvela Yunan Hairiciye Vekili Averof ortaya atarak benimle vaki iki görüşmesinde ileri sürmüştür.Filhakika, 7 Ekim 1956 tarihindeki birinci mülakatımızda Averof bu fikri ifade ve izah eylemiş ve bilahare aynı mevzua avdet etmiştir.

Kıbrıs'daki Irkdaşlarımıza Yardım Edilecek

İstanbul- İstanbul Hemşehriler Cemiyeti, “Türk Kıbrıs’a Sosyal Yardım Organizasyon Komitesi” ismi ile 42 üyeden oluşan bir merkez icra komitesi kurmuştur. Bu komite Kıbrıs'a yapacağı sosyal yardım Valilik tarafından kabul edilmiştir.

O. Sakarya'nın Verdiği Beyanat

Kıbrıs'ta Tahtakale'de silah araması yapan İngiliz askerlerinin evlerde asılı olan Türk bayraklarını indirmeleri üzerine MTTB Genel Başkanı Orhan Sakarya olayı protesto ettiğini bildirmiştir.

Averof Dün Yugoslavya'ya Hareket Etti

Atina- Yunan Dışişleri Bakanı Evangelos Averof Yugoslavya'ya hareket etti.

Kıbrıslı Rumların Yaraladıkları Türk

Mehmet Nihat isminde Kıbrıslı Türk Rumların tedhiş hareketlerinde 5 yerinden yaralanmasını müteakip tedavisi yapılması için hava yolu ile Türkiye'ye getirilmiştir.

9 TEMMUZ 1958

İngiltere Başvekilinin Avam Kamarasındaki Beyanâtı

Londra- İngiltere Başbakanı Avam Kamarasında yaptığı açıklamada, Kıbrıs temsilcileri ile doğrudan doğruya müzakereleri açılmasını isteyen İşçi Partisinden Milletvekillerinden Fenner Brockway'e verdiği cevapta, "Ben şahsen Türk ve Yunan Başvekilleri ile temas halindeyim, ada valisi de Kıbrıslıların temsilcileri ile temastadır" demiştir.

10 TEMMUZ 1958

Rum Tedhişçileri Dün Üç Türk'ü Yaraladılar

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Lefkoşe'de Hasan Hacı Arif isimindeki bir Türk polisi göğsünden aldığı 5 kurşun yarası ile ağır şekilde yaralanmıştır.

Barta Athimos caddesinde Rumları attığı bir bomba infilak etmiş, olayda Öğretmen Özdemir Halil ile Abdullah isminde iki Türk yaralanmışlardır.

Yapılan Görüşmeler

Vali Foot, Osman Örek ve Rauf Denктаş ile Belediyeler ve diğer konularda görüşmüştür.

Morning News Gazetesi

Karachi- Karaçi'de yayınlanmakta olan Morning News Gazetesinde "Kıbrıs Meselesi" başlığı altında yayınladığı bir makalede, Kıbrıs meselesine bir çözüm şekli bulunamamasının başlıca sebebi olarak, Yunanlıların ve Kıbrıslı Rumların Türkiye'yi ihtilafı ilgili bir taraf olarak görmek istememeleri olarak yorumlanmıştır.

11 TEMMUZ 1958

Kıbrıslı Rumlar Tecavüz Hareketlerini Artırdılar-Manşet

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Son 48 saat içinde altı Türk öldürülmüştür.

6 Temmuz Pazar günü Kıbrıs'ta iki Rum köyü arasında iki Türk gencinin ölü olarak bulunması üzerine Dışişleri Bakanlığı İngiltere Hükümeti nezdinde tekrar teşebbüse geçmiştir.

Lefkoşe'nin Minos sokağında oturan doktor Şevket Suphi'nin evine giren Rumlar bütün ev eşyasını asitle yakmışlardır.

EOKA Bir Türk Polisini Öldürdü

Lefkoşe'de dün göğsünden aldığı 5 kurşun yarası ile ağır şekilde yaralanan Hasan Hacı Arif isimindeki Türk polisi hastanede vefat etmiştir.

12 TEMMUZ 1958

Yunanistan Kıbrıs İçin Üçlü Konferansa Taraftar Görünüyor-Manşet

Radyoda Kıbrıs saatinde Yunan Başbakanının yabancı bir ajansa demecinde, İngiltere ve Türkiye arasında üçlü konferans yapılması konusunda Yunanistan'ın konuya sıcak baktıkları belirtilmiştir.

13 TEMMUZ 1958

(Malum Tesirlerin Tazyikleri Altında Erimekte Olan) Yunan İdarecileri her şeyi Tevdil İçin Çırpınmaktadır

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Önceki gün İsviçre'de verdiği bir demeçte Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak İngiltere ve Türkiye ile yapılacak bir konferansa hazır olduklarını belirten Yunan Başbakanı Karamanlis, konferansa taraftar olduğunu asla söylemediğini açıklamıştır.

EOKA Bir Türk İşçi Gurubunu Pusuya Düşürdü

Magosaya bağlı Sinde köyünden Lefkoşe'ye gitmekte olan bir Türk işçi gurubuna EOKA tedhişçilerinin pusu kurarak makineli tüfek ile ateş açılması sonucu beş Türk'ün öldüğü yirmisinin de yaralandığı bildirilmiştir.

Kıbrıs'ta Bir Türk'ün Evi Yakıldı

Lefkoşe'de Ömerge mahallesinde yağcı Mustafa'ya ait ev kundaklanmıştır.

Tedhişin Durması İçin Beyanat

Vali Foot, Rauf Denктаş ve Lefkoşe Rum Belediye Başkanı Dervis müşterek bir bildiri yayınlayarak tedhişin durmasını istemişlerdir.

Kıbrıs'taki Türklere Yardım Kampanyası

İstanbul- Kıbrıs'taki soydaşlarımıza sosyal yardım sağlamak maksadıyla kurulan Türk Kıbrıs'a yardım organizasyonun 11 kişilik merkez komitesi 13 kazada teşekkül edilen komitelerle birlikte faaliyete geçmiştir.

14 TEMMUZ 1958

EOKA Tedhişçilerinin Kıbrıs'taki Tecavüzleri

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Magosaya bağlı Sinde köyünden Lefkoşe'ye gitmekte olan bir Türk işçi gurubuna EOKA tedhişçilerinin pusu kurarak makineli tüfek ile ateş açılması sonucu beş Türk'ün öldürölmesi ile ilgili olarak yapılan soruşturma kapsamında 11 kişi gözaltına alınmıştır.

Magosa'ya bağlı Aytatra köyünde hükümet çiftliğine memur olarak çalışmakta olan Salih adında bir Türk vurularak öldürölümüştür.

1 Eylül Tarihinde Yapılacak Toplantı

İÜTB Başkanı Bağdat Paktına bağlı öğrenci teşekküllerin katılımı ile Türkiye'nin taksim tezinin gençlik teşekküllerine anlatmak için İstanbul Yıldız Sarayında bir toplantı yapılacağını bildirmiştir.

15 TEMMUZ 1958

(Tedhişçilerin Artan Tecavüz Hareketleri Dolayısıyla İngiltere'ye Bir Nota Daha Verdik) Kıbrıs'ta Müessir Tedbirler Alınmalıdır-Manşet

Rumların tedhiş hareketlerini hızlandırması üzerine Hükümet, İngiltere'ye ikinci bir nota vererek gerçek tedbirleri almasını istemiş ve notada “eğer bu şekilde tedbirler alınmayacaksa Türk Hükümeti bunları almaya amadedir ve almak azmine sahiptir” denmiştir.

Kıbrıs'ta Her Yerde Sokağa Çıkma Yasağı Konuldu

Ada'daki şiddet olaylarından sonra valilik Kıbrıs'ta 48 saat sokağa çıkma yasağı getirmiştir.

Dört Türk'e Hücüm Ettiler

Dört Türk kahvede radyo haberlerini dinledikten sonra evlerine giderken silahlı saldırıya uğramışlar, saldırıda Mustafa Halil ve Mehmet Mustafa yaralanmışlar, Osman ve Mehmet Yusuf adındaki 2 Türk olay yerinde ölmüştür. Rumlar aynı kahvede İbrahim isimindeki bir Türkü de öldürmüşlerdir.

Magosa'da Ayantroniko ile Yalusa arasında seyahat eden Türk polisine ateş edilmiş, Lefkoşe'nin Balikitre köyüne Rumlar silahla saldırmışlar ve Ahmet Mehmet Ali ve Halil Süleyman isimli iki Türk ağır şekilde yaralanmıştır.

Lefkoşe'nin Lakadamya köyüne Rumların otomatik silahlarla saldırması sonucu Adnan Derviş isimindeki bir Türk ölmüştür.

Öldürülen ve Yaralanan Diğer Türkler

Magosa'ya bağlı Arnayı köyünde Pappos mevkiinde iki Türk öldürülmüştür.

Magosa'nın Karpaz burnunda Livatya köyünde Tahir Cafer isiminde bir Türk çobanı öldürülmüştür.

Lefkoşe'nin Matsat köyüne saldıran Rumlar bir Türkü öldürmüş, diğerini de yaralamıştır.

Türk Mukavemet Teşkilatının Beyannamesi

Türk Mukavemet Teşkilatı (TMT) yayınladığı bir bildiri ile bütün Rumlara karşı savaş açmıştır.

Hariciye Vekilimizin Görüşmeleri

İngiltere'nin Ankara Büyükelçisi J.Bowker, Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'yu ziyaret ederek Kıbrıs'ta meydana gelen son olaylar hakkında görüşme yapmıştır.

16 TEMMUZ 1958

Yunan İdarecileri Arasında İhtilaf Çıktı

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Atina'da yayınlanmakta olan Titos Tipos gazetesinde, Karamanlis ile Averof arasındaki anlaşmazlığın günden güne artmakta olduğunu yazılmıştır.

F.Küçük'ün Beyanâtı

Dr. Fazıl Küçük olaylarla ilgili olarak Türk Hükümetinin gerekli teşebbüse giriştiğini belirtmiştir.

Lefkoşe Rum Belediye Reisi'nin Beyanâtı

Lefkoşe Rum Belediye Başkanı Dr. Dervis yaptığı bir açıklamada, “Foot ile görüşmemiz sırasında Türk yedek polis teşkilatının tamimiyle ilgasını, emniyet kuvvetleri tarafından Türklere gösterilen hususi muameleye son verilmesini ve Başpiskopos Makarios'un biran evvel Kıbrıs'a avdetine müsaade edilmesini ısrarla talep ettik” dedi.

17 TEMMUZ 1958

Kıbrıs'ta Asayiş Temin Edilmelidir

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

EOKA tedhişçileri tarafından Ayşe ve Mustafa Gönyeli isimli iki Türk öldürülmüştür.

Bozkurt gazetesinde, Kıbrıs'ta yaşanan olaylarla ilgili olarak şu yorum yapılmıştır:

Kıbrıs'a Türklerine karşı umumi taarruz başladı. Anavatanımızın fiilen müdahalesi zaruridir.

18 TEMMUZ 1958

(Kıbrıs'ta Durum) Adanın Biran Önce Taksimi Zaruridir!..

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Ortadoğu'da Lübnan ve Irak'ta yaşanmakta olan olaylar Ada'nın taksimini zaruri kılmaktadır.

Yaralanan Türkler İçin Seyyar Hastane

Kıbrıs'ta tedhişçi Rumların yaraladığı Türklerin hastanelerde kötü muamele görmeleri üzerine Kıbrıs Kültür Derneği talebi üzerine Türk Kızılay Derneği Ada'ya seyyar bir hastane göndermeye karar vermiştir.

Makarios Yeni Manevralar Peşinde

Makarios Vali Foot'ta göndermiş olduğu mektupta, "Ada'daki tedhiş hareketlerini takbih etmeye hazırım" demiştir. Gazete Makarios'un bunu yapmakla kendisini devletler üstü bir konuma sokmak istediğini belirtmiştir.

19 TEMMUZ 1958

Yunanistan Bindiği Dalı Kesmektedir!

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Türkiye Kıbrıs üzerindeki iddialarından vazgeçmezse, NATO'da Türklerle beraber savaşamayacaklarına dair Yunanistan basınında haberler çıkması üzerine durum Türkiye'de bulunan NATO Genel Sekreter Yardımcısı Baron Bontick'e sorulmuş ve Baron soruyu şöyle yanıtlamıştır:

Yunanistan'ın hareketini tanzim eden bir takım meseleler olabilir.Fakat ben bu konuda 15 devletin hizmetkari olmam dolayısıyla bir şey söyleyemem ancak Yunanistan, Türkiye var diye harbe katılmam diyemez.

Kıbrıs'ta Türklere Tecavüzler Devam Ediyor

Kıbrıs Türktür Partisinin Limasol Başkanı Nafiz Denizer'in evine atılan bir bomba sonucu sadece maddi hasar meydana gelmiştir.

Limasol'da Türk çarşısına bomba atılmış fakat bomba patlamamıştır.

20 TEMMUZ 1958

(Rum Tedhişçilerin Tecavüzleri Devam Ediyor) 3 TÜRK ÖLDÜRÜLDÜ

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Lefkoşe yakınındaki bir köyde Rumların saldırıları sonucu 3 Türk ölmüş, 2 Türk ağır şekilde yaralanmıştır.

Lefkoşe'de 4 Türk polisine ateş edilmiştir. Olayda can kaybı olmamıştır.

Magosa' da Ali Hasan isminde bir Türk arakadan vurularak yaralanmıştır.

Baf'da ellerinde av tüfekleri olan maskeli bir grup Hasan Ömer ismindeki orman memuruna ateş etmişler ve yüzünden ve bacağından ağır şekilde yaralanmışlardır. Tedhişçiler memurun evini de yakmışlardır.

F.Küçük'ün Makalesi

Kıbrıs Adasında Rumlar tarafından başlanan terör olaylarını önlemede İngiliz askerlerinin yetersiz kaldığı belirtilmiş şöyle denmiştir:

Dünya sulhunun en büyük sarsıntıyı geçirdiği bugünlerde Kıbrıs'tan boşalan İngiliz askerlerinin yerine, yine Büyük Britanya'nın dost ve müttefiki bulunan ve kader birliği halinde sulhu kurtarmak çarelerini arayan Türk askerlerinin vakit geçmeden Adaya çıkmaları zaruret haline gelmiştir.

21 TEMMUZ 1958

Kıbrıs'taki Rumların Menfur Tecavüzleri

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Lefkoşe'nin Gesi köyü civarında iki Rum'un otomatik tüfeklerle yüzlerine ateş etmeleri sonucu üç Türk öldürülmüştür. Öldürülen Türklerin kimler olduğu tanımlanamamıştır.

Baf'da bir Türk fotoğrafhanesine bir bombanın atılması sonucu 3 Türk ağır şekilde yaralanmıştır.

Diğer Vakalar

Lefkoşe'nin 8'nci Edward caddesinde iki Rum vurularak ağır şekilde yaralanmıştır.

Lefkoşe'nin Omru sokağında bir Rum dükkanında yangın çıkmıştır. Çıkan yangının civardaki diğer dükkanlara sıçraması sonucu sekiz dükkan yanmıştır.

Lefkoşe'nin Kalavaç köyünden şehre 30 yolcu getiren bir otobüse Rum tedhişçilerin pusu kurmaları ve ateş açmaları sonucu iki Türk ağır şekilde yaralanmıştır.

22 TEMMUZ 1958

Adadaki Tedhişler Had Bir Hal Aldı

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Lefkoşe'de sokağa çıkma yaşağına rağmen Halil Hacı Mehmet isimdeki Kıbrıslı bir Türk vurularak öldürülmüştür.

Larnaka'nın Dikelya yolu üzerinde Niyazi Şükrü isimdeki bir Türk bekçisinin cesedi başından vurulmuş olarak bulunmuştur.

Baf'da Akarsu köyü civarında Mustafa Osman isminde Türk çobanı ağır yaralı olarak bulunmuştur.

Lefkoşe'nine Aykasyane sokağında bir bomba infilak etmiş Kadriye Halil isimli bir Türk kadını ağır şekilde yaralanmıştır.

Kıbrıs'ta Çıkan Hürsöz Gazetesinin Makalesi

Kıbrıs'ta çıkan Hürsöz Gazetesinde çıkan makalede, İngiliz idaresinin Türk cemaatinin varlığını koruyamaması sebebiyle İngiltere'nin dost ve müttefiki olan Türkiye'ye müracaat ederek Türk askerinin Ada'ya çıkması istenmiştir.

23 TEMMUZ 1958

Kıbrıs'taki Bütün Tedhişleri EOKA'cı Rumlar Yapmaktadır

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Vali Foot her iki cemaate bir emir yollayarak olayların sona erdirilmesini istemiştir.

Bugünde Kıbrıs'ta kanlı olaylara meydana gelmiştir.

Dr. Fazıl Küçük Geldi

Dr. Fazıl Küçük Ankara'ya gelmiştir.

24 TEMMUZ 1958

Kıbrıs'ta 1200 Rum Tedhişçi Tevkif Olundu-Manşet

Kıbrıs Valiliği Ada'da tedhiş hareketlerine son vermek üzere 1200 Rum'u gözaltına almıştır.

Tecavüze Uğrayan Türkler

Lefkoşe'nin Analyonya köyünde sofrada yemek yerken Rumların silahlı saldırısı sonucu Mehmet, Hasan, Yusuf ölmüş, Mehmet Ali ve 12 yaşındaki Munise Hasan ağır şekilde yaralanmıştır.

Foot'un Beyanâtı

Foot basın mensuplarına yaptığı açıklamada, EOKA'nın Kıbrıs Türklerine ve Emniyet Kuvvetlerine saldırıları hızlandıracağını açıklaması üzerine bir gazetecinin gözaltına alınmada neden Türklerle karşı Rumların daha çok olduğu sorusuna Vali

Türk Mukavemet Teşkilatının(TMT) EOKA kadar dal budak sarmış bir teşkilat olmadığını, TMT'nin Ada'nın bir veya iki merkezinde faaliyet gösterdiğini söylemiştir.

Kıbrıs'ta Sansür

Lefkoşe'den alınan bilgiye göre, Valilik tarafından alınan bir kararla Kıbrıs'ın dış dünya ile ilişkisi kesilmiş, dış telefon bağlantıları yasak edilmiş, telli ve telsiz telgrafta aynı şekilde durdurulmuştur.

Hariciye Vekili İngiltere Büyükelçisi İle Görüştü

İngiltere Büyükelçisi Sir James Bowker Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'yu ziyaret etmiş ve Kıbrıs meselesi hakkında görüşmüşlerdir.

25 TEMMUZ 1958

İngiltere Kıbrıs'ta Yeni Tedbirlere Başvuruyor-Manşet

Londra- Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd Avam kamarasında Kıbrıs Valisinin İngiltere Hükümetinin onaylaması ile 1400 kişiden fazla EOKA'cı Rum'u ve tedhişçilik ve yıkıcı faaliyet göstermekten 50 kadar Türk'ü gözaltına alma sebeplerini açıklamıştır Lennox Boyd Haziran ayından bu yana olayların hız kesmeden devam ettiğini ve son iki gün Türkler ve Rumlar arasında meydana gelen içinde çarpışmalarda 50 ölü ve 80 yaralı olduğunu söylemiştir.

Kıbrıs'ta Örfi İdare Kaldırıldı

Kıbrıs'ta konan 48 saatlik sıkıyönetim kaldırılmıştır.

Bir Türk Kızı Öldü

Lefkoşe'nin Analyonya köyünde sofrada yemek yerken Rumların silahlı saldırısı ağır yaralanan Türk kızı hastanede ölmüştür.

Son Hafta Zarfında Ölen ve Yaralananlar

Tedhişçiliğin artması ile hafta içinde Kıbrıs'ta 90 kişi ölmüş ve 170 kişi yaralanmıştır

Rumlar Grev Yaptı

Lefkoşe- Rumlar gözaltına alınmaları protesto etmek için 24 saatlik grev ilan etmişlerdir.

26 TEMMUZ 1958

(Kıbrıs Türktür Başkanı Dr. Fazıl Küçük Dedi ki:) Kıbrıs'ta Emniyet Tam Olarak Sağlanmalıdır

Dr. Fazıl Küçük, Ankara Gazeteciler Cemiyeti Lokalinde yaptığı basın toplantısında Türk askerinin Adaya ayak basması konusunda şöyle demiştir:

Biz, bütün bu olayların sona ermesini temenni ettiğimizden Adaya Türk askerinin gönderilmesinin tek çıkar yol olduğuna inanarak Türkiye, İngiltere, NATO, BM, ve ABD devletlerine müracaat ettik. Bugünkü gazetelerimizden İngiltere hükümetinin teklifimizi reddettiğini büyük bir üzüntü ile öğrenmiş bulunuyorum. İngiliz Hükümetinin görüşü, Türk askeri birliklerinin gönderilmesi Kıbrıs'ta asayişin muhafazasına yardım edeceği merkezinde değildir.

Kıbrıs Türklerine Milli Yardım Komitesi Kuruluyor

Kıbrıs'ta çıkan bu karışıklıkların Türklerin ekonomik durumları ve faaliyetleri üzerine yaptığı etkiler ve ekonomik sıkıntılara maruz kalmalarından ötürü Kızılay Başkanı ve Afyon Milletvekili Rıza Çerçel'in Başkanlığında, Türkiye Milli Talebe Federasyonu ile Kıbrıs Türk Kültür Derneği Kıbrıs Türklerine yardım yapmak üzere Kıbrıs Türklerine Milli Yardım kampanyası başlatmışlardır.

Tokatlıların Yardımı

Tokat ilinde "Kıbrıs'a Bayrak Gönderme Kampanyası Komitesi" adı altında bir teşekkül kurulmuştur.

Kıbrıs'ta Yeniden İki Türk Öldürüldü

Magosa'da Aysimye ve Neda köylerinde birer Türk vurularak öldürülmüştür.

Larnaka'da Türk Belediyesi Kuruldu

Larnaka Türk Belediyesi tarafından halka dağıtılan bildiride, bu bölgede Türk belediyesinin kurulmuş olduğunu ve faaliyete geçtiği duyurulmuştur.

28 TEMMUZ 1958

Yunanistan Mesnetsiz ve Yersiz İddialar Peşinde

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Yunanistan Kıbrıs'taki olayları çarpıtmakta ve Ada'da bütün Yunan milletinin katliama tabi tutulduğunu, İngiliz ve Türklerin ortaklaşa biçimde Rumları yok etmeğe çalıştıkları propagandasına girişmiştir.

Bağdat Pakı İçtimai Bugün Başlıyor

Başbakan Adnan Menderes ve Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Londra havaalanında ellerinde Türk bayrakları bulunan 2 bin Kıbrıslı Türk tarafından coşkun sevgi tezahüratları ile karşılanmıştır.

29 TEMMUZ 1958

(EOKA Tedhişçilerin Menfur Tecavüzleri) Adada 3 İrkdaşımız Kahpece Öldürüldü

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Baf'a bağlı Amargo köyü yakınlarında altmış yaşlarında oldukları tahmin edilen Ahmet Hasan ve Hüseyin Ahmet isimli iki soydaşımızın cesetleri bulunmuştur.Yapılan muayenede İki Türk'ün dövülerek öldükleri tespit edilmiştir.

Bir Türk kadını vurularak öldürülmüştür. Öldürülen kadının kimliği tespit edilememiştir.

Lefkoşe'ye bağlı Palluriotissa köyünde 21 yaşlarında Mehmet Ali isimli Türk'e kimliği belirsiz kişiler saldırmış, saldırıda Mehmet Ali ağır şekilde yaralanmıştır.

Magosa'nın Catcz köyünden Ahmet Veli ismindeki 70 yaşlarında bir Türk ölü olarak bulunmuştur.

Tevkif İcraatının Sonu

Ada'nın her tarafında gözaltına alınan Rumlardan yüz kişi serbest bırakılmıştır. Yine gözaltına alınan 52 Rum kadınından 36'sı serbest bırakılmıştır.

Kıbrıs'ta Garip İdare Tarzı

Radyoda Kıbrıs Saatinde Ada'daki idare tarzı konusunda yapılan yorumda, Vali Foot'un aldığı tedbirler konusunda yetersiz kaldığı belirtilmiş ve yetersizliğin ispatı olarak şöyle denmiştir:

Temmuz ayı başından beri tedhişçiler 43 Türk'ün kanına girmişlerdir. Bu arada iki İngiliz askeride öldürülmüştür.

30 TEMMUZ 1958

(Vali Foot'un Tedbirleri Kafi Gelmiyor) Kıbrıslı Rumların Menfur Tecavüzleri

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Magosa'nın Ayantronika köyünde Enver Ali ile Osman Cafer isimdeki iki Türk genci vurularak ağır şekilde yaralanmıştır.

Lefkoşe'de bulunan Turunçlu cami yanında öğle namazı esnasında Rumlar tarafından atılan bomba panik yaratmıştır.

Lefkoşe'de Trikom'daki hükümet tavukçuluk merkezi ateşe verilmiştir.

Mogosa'da Ayayorgi köyünde Türklere ait yedi ev ateşe verilmiştir.

Lefkoşe'de Magosa kapısı yakınlarında vurularak ağır şekilde yaralanan 21 yaşındaki Akşit Mehmet Ali isimdeki Kıbrıslı Türk hastanede ölmüştür.

Rodos'a bağlı Kanatya köyünde maskeli kişiler tarafından öldürülen iki Rum kadının kimlikleri tespit edilmiştir. Her iki kadınında EOKA tarafından öldürüldüğü resmen açıklanmıştır.

Foot' un Tedbirleri Tedhişi Önleyemiyor

Radyoda Kıbrıs Saatinde Ada'daki karışıklık ve tedhiş hareketleri konusunda yapılan yorumda, Vali Foot'un aldığı tedbirler konusunda yetersiz kaldığı belirtilmiştir.

31 TEMMUZ 1958

Kıbrıs'taki Tecavüzler ve Tedhişler Durdurulmalıdır

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Baf'a bağlı Aydimitriano köyünde devriye gezmekte olan Türk yardımcı polisine 3 bomba atılmıştır. Olayla ilgili olarak 3 kişi tutuklanmıştır.

Göç Devam Ediyor

Baf köylerinde azınlıkta bulunan Kıbrıslı Türkler kuzeye doğru göç etmişlerdir.

EOKA Atina İle İşbirliği Halinde

Atina Radyosunda EOKA tarafından dağıtılan bir bildirinin yayınlanması, bu kuruluş ile EOKA arasında organik bir bağ olduğunun kanıtıdır.

Kıbrıs’a Yardım

Kıbrıs Türklerine Milli Yardım Komitesi’ne dün ilk başışı 100.000 lira ayırmak suretiyle Türkiye Kızılay Merkezi tarafından yapılmıştır. Kıbrıs Türk Kültür Derneği 10.000, Kızılay İstikbal Şubesi de 1.000 lira başışta bulunmuşlardır.

1 AĞUSTOS 1958

Adada 2 İrkdaşımız Melunca Öldürüldü

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

36 yaşındaki Orman Memuru Ali Kantara ormanında, 25 yaşındaki Türk yardımcı polisi Orhan Derviş Hasan da Limasol’a bağlı Kandu yakınında öldürülmüşlerdir.

2 AĞUSTOS 1958

(Başvekil Adnan Menderes’in Kıbrıslı İrkdaşlarımıza Hitabı) Kıbrıs’taki Tedhişler Mukadder Neticeyi Değıştirmeyecek ve Geciktirmeyecektir!-Manşet

Başbakan Menderes yayınladığı bir çağrı ile tedhişçiliğin karşı taraftan geldiğini söylemiş ve Başbakan Kıbrıs meselesinin kesin çözüm şeklinin tespitinde “adalet ve nesafetin tecelli edeceğine inanmaktayız. Tedhiş hareketlerinin mukadder neticenin istihsalini ne değıştirmesi ne de geciktirmesi mümkün değildir, kanaatindeyiz” diyerek Kıbrıs’taki ırkdaşlarımızın haklarından ve istikballerinden her veçhile emin olarak Ada’da tedhiş hareketlerinin durdurulmasında ellerinden gelen bütün yardımı yapmalarını temenni etmiştir.

Kıbrıs’taki Tedhişleri Atina Tahrık Ediyor

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Atina Radyosu ile ilgili yapılan yorumda, Kıbrıs'ta barışın sağlanabilmesi için tek şart Yunanistan'ın Adadaki Rumları EOKA'yı tahrik etmekten kaçınmalı, hatta olayların önüne geçebilmek için bütün vasıtaları ile susmalıdır.

Üç Türk Öldürüldü

Baf'a bağlı Ayergi köyünde 50 yaşında Emir Osman Ali ve karısı 40 yaşındaki Emine ile 35 yaşındaki Asiye Nazım isimli Türkler tarlada çalışmakta iken öldürülmüşlerdir.

Maskeliler Bir Otomobili Yaktılar

Magosa'ya bağlı Trikomo köyüne gitmekte olan orman kombinesine ait bir yük otomobili maskeli 4 kişi tarafından durdurulmuş ve otomobil ateşe verilmiştir.

Emniyet Kuvvetlerine Tecavüz

Larnaka'da Tirili köyünden geçmekte olan askeri devriye aracına ateş açılması sonucu çıkan çatışmada bir İngiliz askeri ağır şekilde yaralanmış, olayda Kıbrıslı Rum öldürülmüştür.

3 AĞUSTOS 1958

(Radyomuzun Dün Yaptığı Tefsir) Başvekilin Beyanatı Bir Ders Olmalıdır

Radyo Saatinde Adnan Menderes'in yaptığı açıklama ile ilgili yorumda bulunulmuş ve bütün medeni dünyanın göz önünde meydana gelen Kanlı Kıbrıs olaylarına insanlığın dikkati çekilmiştir.

Kıbrıs'taki Tedhişin Failleri Rumlardır

Kıbrıs'ta çıkan Rumca Fileleftheros gazetesinin birinci sayfasında "Aytotro köyündeki bütün Türk evleri yakıldı" başlığı altında çıkan haberde şöyle denmektedir:

Aytotro köyünde yaşayan bütün Türklerin Köyü terk etmesinden sonra arkada bıraktıkları evlerin çoğu yakılarak tamamen tahrip edilmiştir. Zararın 20 bin İngiliz lirası olduğu tahmin edilmektedir.

Foot'un Beyanatı

Kıbrıs Valisi Foot gazetecilere yaptığı açıklamada, Kıbrıs için bir çözüm yolunun şu anda mevcut olmadığını belirtmiş ve şu altı nokta üzerinde durmuştur:

1. Adada iki cemaat arasındaki düşmanlık o derecede artmıştır ki bir çözüm yolu bulmak imkansız hale gelmiştir.

2. Nihai hal çaresinin geçmesi için birkaç yılın geçmesi gerekmektedir.

3. Bu süre içinde adanın beynelmilel durumunda hiçbir değişiklik olmayacak, halkın kendi işlerini bir türlü temsil sistemine dayanarak çözmeleri sağlanacaktır.

4. Her iki cemaatin birbirinden ayrı iki cemaat olarak resmen tanınıp, kendi halklarını kontrol edebilmeleri, her iki tarafa da cesaret ve emniyet verecektir.

5. Kıbrıs'ın durumu ile ilgili olarak Türkiye, İngiltere ve Yunanistan bir araya gelip müzakereye girişmeleri lazımdır.

6. Şiddet hiçbir surette netice vermeyecek ve çözüm getirmeyecektir.

Kıbrıs Adasında Cereyan Eden Hadiseler

Magosa'da Lefkonuk ile Pige köyleri arasında yol kenarında İsmail isimli bir Türk'ün cesedi bulunmuştur. İsmail'in vurularak öldüğü tespit edilmiştir.

Lefkoşe'nin Küçükkaymaklı köyünde bir kahvehanede oturmakta olan bir Rum vurularak öldürülmüştür.

4 AĞUSTOS 1958

Yunanistan Fuzuli İddia ve Taleplerle Uğraşmaktadır

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Yunan Hükümetinin Kıbrıs meselesini beşinci defa BM' e götürme çabasında olduğuna dair çıkan haberle üzerine yapılan yorumda, Yunanistan'ın BM'de komünist bloğunun oylarına güvendiği belirtilmiş ve çabanın beyhude olduğu üzerinde durulmuştur.

Kıbrıs'ta Cereyan Eden Olaylar

Lefkoşe'nin Kaymaklı semtinde Kazım Salı ismindeki bir Türk kimliği belirsiz kişiler tarafından vurularak ağır şekilde yaralanmıştır.

Hüseyin Yıldırım isminde bir Türk polisi Lefkoşe'nin tam ortasında vurularak öldürülmüştür.

Lefkoşe'nin Takipatiki sigara fabrikasında büyük bir yangın çıkmıştır. Olayla ilgisi olduğu düşünülen 16 Rum güvenlik kuvvetlerince gözaltına alınmıştır.

5 AĞUSTOS 1958

Yunanistan Tedhişin Durmamasını İstiyor

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Yunanistan'ın Hükümet taraftarı Katimerini gazetesi, eğer Türkiye Başbakanı tedhişe bir son vermeyi değil de, Kıbrıs'taki Rumlarla Türklerin beraberce yaşamalarını tavsiye etmiş olsaydı daha iyi ederdi dedi. Bu itibarla Yunanistan Ada'daki tedhiş hareketlerinin durmasına asla taraftar değildir.

Bağdat- Yeni Irak hükümetinin Kıbrıs meselesinde Yunan tezini destekleyeceğine dair çıkan haberler üzerine Irak resmi yetkilileri çıkan haberlerin asılsız olduğunu, Irak hükümetinin Kıbrıs meselesinde henüz herhangi bir karar almadığını belirtmişlerdir.

6 AĞUSTOS 1958

Vali Foot'un Sözleri Birbirini Tutmuyor

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Vali Foot beş gün önce iki cemaatin bir arada yaşamasının mümkün olmadığını bildirmiş ve bunun için her iki cemaatin kendi işlerini muhtar olarak yapabilmesine imkan sağlayacağını ifade etmişti fakat şimdi ağız değiştirerek İngiliz planının tek çıkar yol olduğunu söylemekle iki cemaatin bir arada ve İngiliz idarecileri elinde yaşamalarını istemektedir.

EOKA Kıbrıs'ta Yeniden Tedhişe Hazırlanıyor

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

EOKA lideri Digenis yayınladığı bildiride emri altındaki şebekeye şu bildiride bulunmuştur:

MacMillan'ın Kıbrıs halkına müracaatını iyi karşıladım.Hareket tarzımı beynelmilel umumi efkara bildirmek isterim.Türk ve İngilizlere karşı olan hareketlerin durdurulmasını emrediyorum. Fakat herhangi bir şekilde Türk ve İngiliz

tahrikleri devam edecek olursa, içinde bulunduğumuz ayın onundan itibaren bu ikisine karşı harekete geçilmesi için hemen emir vereceğim.

Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş EOKA başının bildirisinde samimi olduğuna inanmadıklarını söylemişlerdir.

Kıbrıs'a Yardım

Kıbrıs Türklerine Milli Yardım Komitesine bağışlar devam etmektedir. Kızılay Şubesi daha önce yaptığı 1.000 liralık yardıma ilaveten 1.500, İÜ Kızılay Şubesi 2.500, Bakırköy Şubesi 2.000, Beşiktaş Şubesi 1.000, Zeytinburnu Şubesi 250 lira bağış yapmışlardır.

7 AĞUSTOS 1958

(Kıbrıs Mevzusunda Görüşmelerde Bulunmak Üzere) İngiliz Başvekili MacMillan Memleketimize Gelecek-Manşet

İngiliz Başbakanı MacMillan Kıbrıs meselesini görüşmek üzere Türkiye'ye gelecektir. Başbakan MacMillan Türkiye'ye gelmeden önce Atina'ya giderek Yunan Başbakanı ile görüşecektir.

Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatının Beyannamesi

TMT tarafından yayınlanan bildiride :

1. Bütün silahlı guruplar her türlü faaliyetlerini ikinci bir emre kadar durdurmalıdırlar.
2. Köy gurupları faaliyetlerini durduracaklar, yardımcı silahsız guruplarla bütün rabıtaı kesecekler. İkinci bir emre kadar misilleme hareketine girişilmeyecektir.
3. Teşkilatımız aleyhine uğraşanların listesi mutad yollardan merkeze gönderilmelidir.
4. Kanlı katil lideri Grivas'ın yakalanması için gereken yardımı yapmak, toplanan bilgiyi iletmek vazifemizdir.
5. Türk mallarına dokunulmadıkça Rum mallarına dokunulmayacaktır. Rum köylerinde Türklere baskı yapılmadıkça Türk köylerindeki Rumlara baskı yapılmayacaktır.

Kendi kendimizi müdafaadan ileri gitmemiş olan teşkilatımız taksim oluncaya ve Türk hakları tanınıncaya kadar hazır ol vaziyetinde bekleyecek. Katil Grivas'ın ateşkes emri altında çıkacak oyunları sabırla bekliyoruz.

Ne Mutlu Türküm Diyene

8 AĞUSTOS 1958

Kıbrıs Türkiye İçin Milli Bir Davadır-Manşet

Kıbrıs Türkiye için milli bir davadır.

MacMillan'ın Beyanati

Londra- İngiltere Başbakanı Harold MacMillan Atina'ya Atina'ya hareket etmeden önce Londra havaalanında yaptığı açıklamada, “çok yakında Kıbrıs'taki durum üzerine Yunan ve Türk meslektaşlarım ile geniş ölçüde anlaşmaya varacağımızı ümit ediyorum demiş ve ilk iş olarak Adadaki korkunç kan dökümünü sona erdirmek olduğunu” belirtmiştir.

MacMillan'ın Atina'da

Atina- MacMillan'ın Atina'ya varmıştır.

MacMillan'ın Karamanlis Görüşmesi

İngiliz Başbakanı ve Yunan Başbakanı Karamanlis havaalanında 15 dakika süren bir görüşme yapmışlardır.

Kıbrıs'ta Cereyan Eden Hadiseler

Magosa'ya bağlı Dipsoso köyünde 45 yaşlarında bir Rum kimliği belirsiz kişiler tarafından öldürülmüştür. Resmi makamlar cinayetin EOKA tarafından işlendiğini açıklamıştır.

Kıbrıs'ta meydana gelen son olaylarda iki İngiliz'in öldürülmesi üzerine Times Gazetesi “Alçakça Cinayetler” başlığı altında bir yazı çıkmıştır. Yazıda, öldürülen İngiliz askerlerin masum olduklarından bahisle cinayetlerin EOKA tarafından işlendiğini belirtmiş ve Yunan Başbakanı Karamanlis'in Ada'daki kanun ve nizamın iadesine yardım etmeleri yolunda Kıbrıslı Rumlara bir hitapta bulunduğunu hatırlatmış ve Karamanlis'in, “Kıbrıs halkının asırlardır bir arada yaşamalarını mümkün kılan anlaşma ve sükunu bir kere daha bulmalarını temenni

ederken Kıbrıslıların hislerine tercüman olduğumu ümit ederim” sözlerine dikkat çekerek Kıbrıs’ta yalnız EOKA değil çeşitli cinayet işleyen gurupların olduğunu belirtmiştir.

Times gazetesinde son olayla birlikte ölen İngiliz askerlerinin sayısı 86 olarak belirtilmiştir.

9 AĞUSTOS 1958

(Kıbrıs Mevzusunda Görüşmelerde Bulunmak Üzere) İngiltere Başvekili Bugün Ankara’ya Geliyor-Manşet

İngiltere Başbakanı Harold MacMillan bugün Kıbrıs konusunda Başbakan Adnan Menderes ile görüşmek üzere ülkemize gelecektir.

Atina Görüşmeleri

Başbakan MacMillan Yunan Hükümet üyeleri ile görüşmelere başlamıştır. MacMillan Karamanlis ile 2 kez görüşmüştür.

Diğer taraftan Vali Foot Makarios ile bir saat görüşmüştür.

Kıbrıs’ta Tedhişler Devam Ediyor

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Lefkoşe’de bir kahvenin önünde oturmakta olan bir Rum, EOKA militanları tarafından vurularak öldürülmüştür.

30 Temmuz tarihinde maden işçilerini taşımakta iken pusuya düşürülerek EOKA tarafından yaralanan 9 Türk’ten 48 yaşındaki Mehmet Mustafa dün hastanede ölmüştür.

10 AĞUSTOS 1958

(İngiliz Başvekili Harold MacMillan Ankara’da) Türk- İngiliz Görüşmeleri Dün Başladı-Manşet

İngiltere Başbakanı Harold MacMillan akşam Ankara’ya gelmiş ve akşam hemen görüşmelere başlanmıştır.

(Kıbrıs Mevzusundaki Görüşmeler Hakkında) İngiliz-Yunan Müsterek Tebliği

İngiltere Başbakanı MacMillan ile Yunan Başbakanı Karamanlis'in Kıbrıs meselesi hakkında 8 ve 9 Ağustosta Atina'da yaptıkları görüşmeler sonunda yayınlanan ortak bildiride, "her ne kadar meselelerin bütünü üzerindeki görüşmelerin mutabakat halinde olduğunu söylemek henüz kabil değilse de bu müzakerelerin son derece faydalı olduğu neticesine varılmıştır" denilmiş ve aynı gün gazetecilerin sorusuna karşılık Yunan Dışişleri Bakanı Averof'da "daha ziyade kötümserim" demiştir.

(Kıbrıs'ta Tedhişler)Lefkoşe'de Bir Türk Öldürüldü

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır::

Magosa'nın Lefkonluk köyünde bir Rum öldürülmüştür.

Girne Lapta köyünde bir Rum EOKA tarafından tabanca ile vurularak öldürülmüştür.

Tutuklu bulunan arkadaşlarından birinin bilinmeyen sebepten dolayı ölmesi üzerine Limasol' da ki gözaltı kampında bulunan 250 Rum açlık grevine başlamıştır.

Rum tedhişçileri tarafından evlerini terk ederek adanın güvenli yerlerine göç etmiş Türklere yardım maksadıyla Kızılay tarafından *Hareket* isimli şilep ile gönderilen erzaka mahalli hükümet tarafından gümrük istenmiştir.

11 AĞUSTOS 1958

(Kıbrıs Mevzusunda Yapılan Görüşmeler Dün Nihayete Erdi)Türk-İngiliz Müşterek Tebliği

İngiltere Başbakanı MacMillan ile Türkiye Başbakanı Adnan Menderes Kıbrıs meselesi hakkında 9 ve 10 Ağustosta yaptıkları görüşmeler sonunda yayınlanan ortak bildiride, MacMillan 19 Haziran 1958 planını içerik ve amacını anlatmış ve buna karşılık Türk Başbakanı da bu plan karşısında Türkiye'nin görüşlerini bildirmiştir.

İngiliz-Yunan Görüşmelerinin Akisleri

Atina- İnomenos Tipos gazetesi İngiliz Yunan görüşmelerinin hiçbir netice vermediğinin kabul edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Kıbrıs'ta Masum Rolü Takınan Suçlu Rumlar

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır::

Kıbrıslı Rumlar üç bin imza toplayarak Ada Valisine Foot'a gönderdikleri mektupta gözüaltında tutulan 3 bin Kıbrıslı Rum'un serbest bırakılması istemişlerdir.

12 AĞUSTOS 1958

(Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun Verdiği Beyanat)Ancak Taksim İle Kıbrıs'ta Sulh ve Sükun Temin Edilebilir-Manşet

Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu yaptığı açıklamanın başında Türk hükümetinin taksim konusunda görüşünü şöyle açıklamıştır:

Ada'nın beynelmilel siyasi statüsü bir an evvel taayyün etmezse her sebep akamete uğrayacak ve yeni yeni mücadelelerin açılmasına güncel olacaktır. Türkiye Hükümeti ancak taksimin tahakkuku ile adada sulhu sükunun davet edileceğine kanidir.Diğer bütün tedbirlerin neticede aynı fikrin fakat en üzücü bir şekilde tahakkukunda başka bir netice vermeyeceğine de emindir.Bu vesile ile taksim fikrinin İngiltere Hükümetinin ileri sürdüğü ortalık fikri ile gayri kabili telif olmadığına tekrar işaret etmek isterim.

Türk hükümetinin bu görüşte ısrar etmesinde yeni bir faktörün rol oynamaya başladığını Zorlu şu sözlerle belirtmiştir.:

Türkiye Hükümeti ve Türk umumi efkarı...son Orta Doğu hadiseleri karşısında ada üzerindeki hak ve menfaatlerinin korunması lüzumunu iyice anlamıştır. Bundan sonuna kadar ısrar etmeye kararlıdır.

Yine Zorlu demecinde Yunanistan tarafından kabul edilmeyen üçlü görüşmeler karşısında Türk-İngiliz ikili görüşmelerini öne çıkaran ve bu konuda da ısrar eden şu sözleri söylemiştir:

Kıbrıs meselesinin arz ettiği ehemmiyet elbette ki ilerde İngiltere ve Türkiye hükümetleri arasında en yüksek seviyede ikili müzakerelerin devamını icap ettireceği gibi bu müzakerelerin üçlü müzakerelere inkılabı da şayanlı temennidir.

İngiliz Başvekili MacMillan Dün Ayrıldı

İngiltere Başbakanı Harold MacMillan Kıbrıs'a gitmek üzere Ankara'dan ayrılmıştır.

MacMillan Kıbrıs'a Gitti

Lefkoşe- İngiltere Başbakanı Harold MacMillan yanında Kıbrıs Genel Valisi Sir Hugh Foot ile tam bir gizlilik içinde Kıbrıs'a varmışlardır.

MacMillan'ın Temasları

Lefkoşe- Kıbrıs Türk ve Rum cemaat liderleri İngiliz Başbakanı MacMillan tarafından çağırılarak müzakereye davet edilmişlerdir. Davet edilenler, Türk tarafından; Dr. Fazıl Küçük, Rauf Denktaş, Rum tarafından; Lefkoşe Belediye Başkanı Dr. Dervis ve İrenia Belediye Başkanı Sarilaos Demetriades'dir.

Karamanlis Yunan Kralı İle Görüştü

Atina- Yunan Başbakanı Karamanlis Korfu Adası'na giderek Yunan Kralı Paul'e, Yunan Hükümetinin Kıbrıs konusunda İngiliz Başbakanı ile yaptığı görüşmeler hakkında açıklamada bulunmuştur.

(Radyolarımızın Dünkü Tefsiri) Kıbrıs'a Dair tezimizde Bir Değişiklik Yoktur!..

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır::

Ankara radyosunun bütün Türkiye radyoları ile yayınlanan Ağustos akşamı Kıbrıs Saatinde MacMillan'ın Ankara ziyareti ele alınmış ve bu ziyaret sonunda Türkiye'nin taksim tezinde hiçbir değişiklik olmadığı önemle tekrar tekrar belirtilmiştir.

Yunanistan Kıbrıs Mevzusunu Yine Birleşmiş Milletlere Götürüyormuş

Atina- Atina Ajansı tarafından bildirildiğine göre, Yunanistan Kıbrıs meselesini yine BM götürecektir. Bu konuda Genel Sekreterliğe müracaat için Yunan baş delegesi Palmas'a talimat verilmiştir.

13 AĞUSTOS 1958

Zorlu'nun Beyanâtı Yalan Haber Yazanları Hüsrana Uğrattı-Manşet

Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'nun demeci hakkında Kıbrıs Saatinde yapılan yorumda, Türk taksim tezinin değiştiği yolundaki haber çıkaranları hüsrana uğratmıştır.

MacMillan'ın Kıbrıs'taki Beyanâtı

MacMillan Kıbrıs'a ayrılmadan önce basına yaptığı açıklamada, Atina ve Ankara temaslarından ne fazla cesaret kazanmış ne de cesareti kırılmış bir şekilde memleketine döndüğünü esas meselenin Kıbrıs'ta barış ve düzenin kurulması olduğunu bu noktada Türk ve Yunan Hükümetlerinin kendisi ile mutabık bulunduğunu bununla beraber her iki tarafı da hoşnut bırakacak bir sonucun elde edilebilmesi için 7 yıllık bir mütareke ilan edilmesi gerektiğini bu süre içinde tarafların isteklerini bir yana bırakmaları gerektiğini aradan geçecek bu sürenin de bir anlaşmanın elde edilmesinde faydalı olacağına inandığını söylemiştir.

İngiliz Kabinesi Meseleyi Görüştü

Londra- İngiltere Başbakanı MacMillan'ın Londra'ya dönüşünden 8 saat sonra Kıbrıs'ın geleceği konusunda kabinede müzakereler başlamıştır. Müzakerelerde, 19 Haziran 1958 tarihinde ortaya atılan planın tadil edilip edilmeyeceği değerlendirilmektedir.

Kıbrıs'ta Rumlar Birbirine Giriyor

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Magosa'da sağcı ve solcu Rumlar arasında çatışmalar meydana gelmiştir.

Öte yandan yine Magosa'da Dipsos köyünde bir Rum kimliği belirsiz kişiler tarafından öldürülmüştür. Olayın sorumluluğunu EOKA üstlenmiştir.

14 AĞUSTOS 1958

Hariciye Vekilimizin New York'taki Beyanatı

BM'nin Ortadoğu ile ilgili olarak yaptığı olağanüstü toplantıya katılan Fatin Rüştü Zorlu, New York'a varışı üzerine yaptığı basın toplantısında Kıbrıs konusunda değinerek Türkiye'nin kesin durumu hakkında şu ifadede bulunmuştur.

Biz bir bütünün inhilalini değil arazinin bölünmesini istiyoruz. Yani taksim sureti ile bütün üstünde teşriki mesai edilebilir. Bir sulh devri mümkündür ve kanaatimizce yegane hal çaresi adanın milletler arası statüsünü tarif eden bir anlaşmadır.

Atina ve Rumların Açtığı Yalan Kampanyası

Atina radyosu ve Yunan basını TMT'nin Kıbrıs'ın başlıca şehirlerindeki Rumlara ait evleri yakacağına dair propaganda amaçlı haberler yayınlamışlardır.

15 AĞUSTOS 1958

(Kıbrıs'ta Tedhişler) Rumlar Tahliye Edilen 25 Türk Evini Yaktılar

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberleri yayınlamıştır:

Aradyu köyünde Türk ailelerinin köyü tahliye etmesi ile Rumlar 25 Türk evini yakmışlardır.

12 Temmuz günü Rumlar otobüsle işlerine gitmekte olan Türkleri pusuya düşürerek 5 Türk'ün ölmesine sebebiyet vermişlerdir. Lefkoşe özel mahkemesi bu olayla ilgili 5 Rum'u gözaltına almış olup sorgularına 2 Eylül tarihinde başlanacaktır.

16 AĞUSTOS 1958

İngiltere'nin Kıbrıs'ta Tatbik Edeceği İdare Tarzı

İngiltere Hükümeti bir bildiri yayınlarak Yunan ve Türk Hükümetleri ile yapılan görüşmeler sonunda 19 Haziran planında bazı değişiklikler yaparak, bu değişmiş 15 Ağustos planını 1 Ekim 1958 den itibaren Kıbrıs'ta uygulamaya karar verdiğini açıklamıştır. İngiltere Başbakanlığının 15 Ağustos bildirisinde belirtilen ve Türkiye bakımından önemli olan değişiklikler şunlardır.

1. 19 Haziran planına göre Türk ve Yunan Hükümetlerinin temsilcileri Vali'nin başkanlığında bulunan ve 4 Rum ile 2 Türk'ün dahil oldukları yürütme konseyinin birer tabii üyesi iken şimdi bunlar bu durumdan çıkarılıyor ve doğrudan doğruya Vali ile temas halinde bulunabilecek ve vazifelerini ifa için gerekli diğer kolaylıklara sahip olan mensup oldukları memleketler tarafından özel şekilde tayin edilmiş mümessiller haline getiriliyordu.

2. 19 Haziran planında Kıbrıslı Türkler ve Rumlar için çifte uyruklu kabul edilmiş iken şimdi bu meselenin daha esaslı bir şekilde tetkiki neticesi bu neviden herhangi bir hususi hükmün beynelmilel hukukun karışıklığına binaen itina ile olmasından ötürü çifte uyruklu sistemi kaldırılmaktaydı. herhangi bir hususi hükmün beynelmilel hukukun karışıklığına binaen itina ile hazırlanmış kanunlar vazedilmesini zaruri kılacağını meydana çıkarmış olmasından ötürü çifte uyruk sistemi kaldırılmaktaydı.

İngiltere Başbakanlığının 15 Ağustos planı adını alan bu bildirisinde de nihai bir çözüm şeklinin tayini meselesinin 7 yıl sonrasına bırakılması istenmekteydi.

EOKA'nın Gizli Yuvalarına Baskın Yapıldı

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır::

EOKA'nın tedhişçilik merkezi olarak kullandığı bilinen Pasako, Lisi ve Vadili köylerine emniyet kuvvetleri tarafından operasyonlar düzenlenmiştir. Operasyonlarda çok sayıda mühimmat ve silah ele geçirilmiştir.

17 AĞUSTOS 1958

(Kıbrıs'ta Cereyan Eden Hadiseler) Lefkoşe'de Türk ve Rum Mahalleleri Ayrılıyor

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır::

Lefkoşe'nin Türk ve Rum kesimini birbirinden ayıran Mason Dikson hattının ne şekilde olacağına dair çalışmalar sona ermiş ve iki kesimi birbirinden ayıran tel örgülerin çekilmesine başlanmıştır.

Yunanistan Kıbrıs Meselesini Birleşmiş Milletlere Aksettirdi

BM(New York)- Yunanistan'ın BM'deki daimi temsilcisi Palamas BM Genel Kurul Sekreterine bir mektup göndererek, Kıbrıs meselesinin 16 Eylülde yapılacak olağan BM Genel Kurul toplantısına alınmasını talep etmiştir.

18 AĞUSTOS 1958

Kıbrıs'ta Rumlar İngiliz Devriyelerine Tecavüz Etti

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Baf'da Statos köyünden geçmekte olan İngiliz devriye koluna Rumlar bomba ve silahla saldırmışlardır.

Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanatı

Dr Fazıl Küçük partisinde İngilizlerin 15 Ağustos planı hakkında durumu değerlendirmiş ve şöyle demiştir:

Kıbrıs Türk'ü büyük ve sarsılmaz bir imanla mukadderatını Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin ellerine terk etmiş bulunduğundan, anavatanın göstereceği yoldan ayrı bir yol takip etmesi hiçbir suretle mevzuu bahis olamaz.

19 AĞUSTOS 1958

EOKA Kıbrıs'ta Yine Kanlı Tecavüzlere Girişti-Manşet

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır::

EOKA'nın 13 gün önce mütareke ilan etmesine karşılık şiddet hareketlerine devam ettiği bildirilmiştir.

Limasol'da Cephane Yüklü Gemi

Yunanlı bir milyonere ait olduğu belirtilen ve Mısır'dan maden yüklü olarak Ada'ya gelen şilepte yapılan aramalar sonucu önemli miktarda silah yakalanmıştır. Gazete bunu Nasır-Makarios görüşmelerinin bir sonucu olarak değerlendirmiştir.

EOKA'nın Yeni Cinayetleri

Lefkoşe'de 34 yaşında bir Rum EOKA tarafından tabanca ile vurularak öldürülmüştür.

Atina İngiliz Planına Cevabını Bugün Verecek

Atina- Yapacakları Bakanlar kurulu toplantısından sonra Yunan Hükümeti 15 Ağustos planı ile ilgili kararını verecektir. Yapılan tahminlere göre Yunan Hükümeti bu planı muhtemelen reddedecektir.

20 AĞUSTOS 1958

Kıbrıslı Türkler Meşru Müdafaa Halindedir

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır::

Kıbrıs Saatinde yapılan yorumda EOKA tedhişçilerine karşı Kıbrıslı Türklerin meşru müdafaa halinde oldukları ve olayların ana sorumlusunun EOKA olduğu belirtilmiştir.

12 Rum Kadını Tevkif Edildi

22 Temmuz tarihinde ilan edilen sokağa çıkma yasağı ile ilgili olarak nezaret altında tutulan 12 Rum kadını tutuklanarak cezaevine gönderilmişlerdir.

Atina'nın İngiliz Planına Cevabı

Yunan Hükümetinin resmi olarak İngiltere'ye verdiği cevapta, Türkiye'nin de Kıbrıs'ın idaresinde söz sahibi olması her iki cemaat için ayrı meclislerin kurulmasının kabulü ayrı belediyeler kurulması ve nihayet Atina görüşmelerinde Yunanistan'ın ileri sürdüğü değişiklik tekliflerinin İngiltere tarafından göz önünde tutulmaması sebebi ile Yunanistan bu planı da reddetmiştir.

21 AĞUSTOS 1958

EOKA Tedhişe Yine Devam Ediyor

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Londra'daki Kıbrıs Türktür Cemiyeti İngiliz basınına hitaben yayınladığı bildiride, bugüne kadar Kıbrıslı Türklerin hiçbir İngiliz askerlerini öldürmediklerine dikkat çekilerek TMT teşkilatının EOKA gibi bir tedhiş teşkilatı olmadığı ve 3 yıldan beri tedhiş altındaki Türkleri savunduğu açıklanmıştır.

Türklerin Serbest Burakılması Meselesi

22 Temmuz tarihinde gözaltına alınarak kamplarda tutulan Türkler kanuna göre tutuksuz olarak 28 günlük gözaltı süreleri bitmiş olmasına karşılık serbest bırakılmamışlardır.

EOKA'nın Korkunç Faaliyeti

Aratyu ve Lakadamy köylerindeki yakılmış Türk evleri buldozerle yıkılmıştır.

EOKA Yuvaları Aranıyor

Magosa'ya bağlı Paralimini, Liopetri ve Sotiri köyleri arasında kalan bölgelerde 2 bin kişilik emniyet kuvveti tarafından geniş çapta aramalar yapılmaktadır.

Bir Papaz Tevkif Edildi

Constanti İosif adında bir papaz Larnaka'dan Lefkoşe'ye gelirken gözaltına alınmıştır. Papaz Pile kampına sevk edilmiştir.

22 AĞUSTOS 1958

Mecliste Muhalefet Bozguna Uğradı-Manşet

14 Temmuz 1958 Irak ihtilali ile beraber Orta doğuda durumun birden bire karışması ve tehlikeli bir hal alması ve bu durum içinde Türk Hükümetinin yapmış olduğu bazı hareketlerin muhalefet tarafından tenkitlere hedef olması üzerine C.H.P Genel Başkanı İsmet İnönü ile 157 arkadaşı meclis Başkanlığına verdikleri bir önerge ile Meclisin olağan üstü bir toplantıya çağrılmasını istemişlerdir bunun üzerine DP Bursa Milletvekili Haluk Şaman ve 377 arkadaşı da aynı isteği tekrarlayan bir önerge vermişler ve Meclis 21 Ağustos ta bir toplantı yapmıştır bu toplantıda iktidar ile muhalefet arasında esas çatışma ve tartışma Hükümetin almış olduğu yeni dış kredilerle Ortadoğu meselesi ve bu konuda Türk Hükümeti tutumu etrafında cereyan etmiştir. Bununla beraber İsmet İnönü konuşmasında Kıbrıs meselesine de değinmiş ve 15 Ağustos planının Hükümetçe kabulüne şu teklifi yöneltmiştir:

Kıbrıs davasında Hükümetin reddettiği İngiliz planından daha geri bir plan tatbiki konmuştur. Hükümet birinci planda kazanılan muvaffakiyetlerin kadrini bilmemiş planı müzakere için esas kabul ettiğini beyan ederek ıslaha çalışmamış Hariciye Vekilimiz uzlaşma bilmeyen aşırı taktik zihniyetini marifet sanmıştır memlekete çok şey kaybettirmiştir

Dış işleri Bakanı Fatih Rüştü Zorlu ise bu tenkite verdiği cevapta çifte uyruklu prensibinin yeni plandan çıkarılmış olmasının hiçbir önemi olmadığını Valinin yürütme konseyine üye olacak ilgili hükümetler temsilcilerinin bu statülerinin kaldırılmasının sebebinden de bunların bağımsız devletler temsilcileri olmaları sebebi ile valinin idaresi altında bulunmayacağını fakat bunların esas görevleri olan istişare işinin ve dolayısı ile ortak idarenin yeni planına karşı hükümetin tutumunu da şu sözlerle ifade etmiştir:

Bu plan bizi tatmin etmiyordu. Nihai bir netice getirmeyen bir planı kabul edemezdik.Çünkü ada içinde şürişin, katliamın devamının önlenmesi lazımdı... İngiliz planını istemiyoruz, demedik.İngiliz planı karşısında dedik ki bu taksimle kabili telifdir. Bir konferans toplansın görüşelim.Yani üçlü bir konferans yapalım dedik.

23 AĞUSTOS 1958

EOKA Yine Faaliyete Geçiyor

EOKA teşkilatı 21 Ağustosta yayınladığı bir bildiride, “yapılacak büyük savaş için” Kıbrıs Rumlarına “hazır ol” komutunu vermiş ve “Türk-İngiliz ortaklık komplosu karşısında boyun eğmeyeceğiz .Adamız bir Yunan adasıdır, taviz kabul etmeyiz” demiştir.

24 AĞUSTOS 1958

EOKA Kan Dökmek İçin Sağa Sola Saldırıyor

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır::

Rumlar Tremetusa ve Evretu köylerine saldırılar düzenleyerek , EOKA’nın Türklerin kanını içeceğini megafonla bildirmişledir. Radyoların Kıbrıs Saatinde bu konuyu eleştiren yorumlar yapılmıştır.

Dr. Fazıl Küçük’ün Protesto Telgrafı

Dr. Fazıl Küçük Tremetusa ve Evretu köylerine baskınlar yapıp, megafonla Türklerin kanını içeceğini ilan eden Rumları protesto etmek için Vali Foot’a bir telgraf göndermiştir.

Beraat Eden Türkler

12 Temmuz tarihinde Limasol’da bir Rum’a ait dükkânı kasten kundakları gerekçesiyle tutuklanan 3 Türk’ün davaları sonuçlanmış ve beraat kararı çıkmıştır.

25 AĞUSTOS 1958

EOKA İngilizlere de Saldırmaya Başladı

Radyolar Kıbrıs Saatinde Makarios, EOKA ve Atina Radyosu tarafından yayınlanan bildirilerim samimiyetsizliğine ilişkin yorumlar yapmışlardır.

Makarios Amerika’ya Gidiyor

BM’nin Eylül ayında yapacağı görüşmelere katılmasa bile Amerika’da bulunan ülke temsilcileri ile, BM müzakereleri devam ederken, görüşmeler yapmak maksadıyla Makarios’un Amerika’ya gideceğine dair haberler çıkmıştır.

Rum Belediye Başkanlarının Tebliği

Kıbrıs’taki Rum belediye başkanları tarafından yayınlanan bildiride, Makarios’u tamamıyla destekledikleri, papaz tarafından alınan her kararı harfiyen

uygulayacakları ve Ada'daki Rumların tek temsilcisi olarak Makarios'u gördüklerini bildirilmiştir.

Üç EOKA'cı Öldürüldü

Magosa'ya bağlı Lisi köyü yakınlarında İngiliz devriye kolunu pusuya düşürmeye teşebbüs eden EOKA çetesi ile İngiliz askerleri arasında çıkan silahlı çatışmada üç EOKA tedhişçisi ölü olarak ele geçirilmiştir. Olayda bir İngiliz askeri hafif yaralanmıştır.

Türk Köylerine Giden Sular Kesildi

Magosa'nın Değirmenlik köyünden çıkıp Abahor, Beyköy ve bir çok Türk köylerine giden bütün sular Rumlar tarafından kesilmiştir.

Kıbrıs'a Kızılay Yardımı

Kıbrıs'taki fakir halka dağıtılmak üzere 100 ton gıda maddesi ile yüz elli çadır Kızılay tarafından Türk bandıralı bir gemi ile Kıbrıs'a gönderilmiştir. Gemi Magosa limanına varmıştır.

26 AĞUSTOS 1958

(Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun Beyanatı)İngiltere'nin Yeni Kıbrıs Planına Dair Görüşümüz Açıklandı-Manşet

Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu İstanbul'da Anadolu Ajansına yapmış olduğu açıklamada, tadil edilen 19 haziran planı ve 15 ağustos planı karşısında Türkiye Hükümetinin ne karar aldığı şeklindeki soruya Dışişleri Bakanı, taksim ile işbirliği esaslarını göz önünde tutan bir planın derhal uygulanmasının en iyi çözüm şekli olacağını belirttiğini ve adanın nihai beynelmilel statüsü hususunda taksimi içeren bir işbirliğine dayanan Türk tezinin baki baki olduğunu ve katiyetle ifade ettikten sonra şunları söylemiştir:

İngiltere Hükümeti Kıbrıs'ta self determinasyon prensibinin tatbiki halinde Türklerle Rumlara eşit haklar verileceğine ve bu taktirde taksimin tahakkuk edilebileceğine mütedair 19 Aralık 1956 tarihinde Müstemlekelerler Nazırı Mr. Lennox Body'un yaptığı beyanatı tekrar teyit etmiş bulunmaktadır.

Diğer taraftan İngiltere Hükümeti bu planda adada alakalı hükümetlerle cemaatler arasında bir işbirliğinin tahakkuk edeceğini ve hem kan dökülmesine mani

olacak, hem de her iki cemaat ve alakadar hükümetlerin bir arada çalışmasına başlangıç teşkil edecek bir iklimin teessüsünü ümit etmektedir.

Türk Hükümeti bu vaziyet karşısında yukarıda belirttiğim noktai nazarını muhafaza etmekle beraber, İngiltere Hükümetinin sarf ettiği bu müspet gayretler muvacehesinde, hüsnüniyetini göstermek için planın tatbikatında İngiltere Hükümetini desteklemeye gayret etmeye karar vermiştir.

Kıbrıs'ta 30 Ağustos'u Kutlamak Yasak Edildi

Radyolarımız Kıbrıs saatinde, Kıbrıs Valiliği, olağanüstü hal kanunlarını uygulayarak, Ada'da 30 Ağustos Zafer Bayramı kutlamalarını yasak edilmesine yer vermişlerdir.

Lisi Hadisesinin Ele Verdikleri

Dün Lisi yakınlarında pusu kuran ve İngiliz askerleri ile çatışırken ölen EOKA tedhişçilerin kimlikleri açıklanmıştır. Yine olay yerinde yapılan araştırmada dokuz adet av tüfeği, bir adet hafif makineli tüfek, iki tabanca ve çok sayıda mühimmat ele geçirilmiştir.

Rumlar Arasında Yeni Tevkipler

Limasol'da bir Rum tüccar ile doktor gözaltına alınmıştır.

27 AĞUSTOS 1958

EOKA Kıbrıs'ta Talana Başladı

İngiltere'de İşçi Partisine mensup bir milletvekilinin adeta bayan Grivas gibi konuşması Kıbrıs saati programlarında eleştirilere yol açmıştır.

İngiliz Basını Ne Diyor?

İngiliz gazeteleri, Kıbrıs'taki TMT'nin dağıttığı bir bildiride, EOKA tarafından tehlike ve taarruza maruz kalınmadıkça tedhiş hareketlerine başvurulmayacağını ve Kıbrıslı Türklere sükunet tavsiye edilmiş olduğunu bildirdiğini yazmaktadır. Gazetelerde bu durum çok olumlu karşılanmıştır.

Bristol Evening Post, Ekonomist, İngiliz Western Mail gazetelerinde çıkan yazılardan alıntılar yapılmıştır.

Gene Saldırıyorlar

Girne'ye bağı Karmi köyünde evkafa ait kırk dönümlük arazi ile Tırmıt köyünün Bayraktar camiine ait beş dönüm ekili arazi Rumlar tarafından yağma edilmiştir.

28 AĞUSTOS 1958

Kıbrıs'taki Rumlar EOKA Aleyhine Dönüyor

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Magosa'da işçi birliklerine mensup beş-altı yüz kişilik bir gurup, işçi sendikaları binasının önünde EOKA aleyhine gösteri yapmışlardır.

Dr. Fazıl Küçük'ün Bugünkü Makalesi

Dr. Fazıl Küçük hükümetimizin yeni İngiliz planı hakkındaki görüşünü açıklamasından sonra, gazetecilere yaptığı açıklamada, "Türk hükümetinin alacağı her karar Kıbrıs'taki Türk cemaati tarafından kabul edilecektir" dedi

Yine Dr. Fazıl Küçük Halkın Sesi gazetesinde yayınlanan makalesinde, Türk Hükümetinin İngiliz planı hakkında vermiş olduğu kararı değerlendirmiştir.

Türkiye'nin Tutumu Karşısında Yunanlılar

İngiliz planının uygulanması yönünde Türk Hükümetini olumlu görüş belirtmesi Yunan basınında şaşkınlık yaratmıştır.

29 AĞUSTOS 1958

Rum Radyoları EOKA'yı Cinayete Teşvik Ediyor

Radyolarımızın Kıbrıs Saatinde şu haberler yayınlanmıştır:

İngiliz Basını Ne Diyor:

Daily Telegraph gazetesi Türkiye'nin 15 Ağustos planını kabul etmesinin İngiliz Dışişleri Bakanlığı tarafından olumlu olarak karşılandığını belirtmiştir.

Makarios'un Hülyaları

Makarios Atina'da yaptığı basın toplantısında, Kıbrıs'ta barışın tesisi için BM'nin teşebbüse geçmesini istemiştir.

Kıbrıs'ta Rumlar İngilizlere Saldırdı

Larnaka'da Vavla köyünde İngiliz emniyet kuvvetlerine ateş eden iki Rum vurularak öldürülmüştür.

30 AĞUSTOS 1958

Kıbrıs'ta Yunan İdaresi Asla Kurulamayacaktır

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Makarios'un yaptığı Perşembe günü yaptığı basın toplantısı Kıbrıs meselesinin La Haye Adalet Divanına götüreceğini söylemesi hakkında radyolarda Makarios'un konuşmasını eleştiren yorumlar yapılmıştır.

1 EYLÜL 1958

Kıbrıs'taki Rumların Baltalama Hareketi

Radyolar Kıbrıs saatinde şu haberi yayınlamıştır:

Magosa doğumlu Antona isimli bir Rum kızı Magosa'nın Rum kesimindeki caddeye "İngiltere'nin Kıbrıs Konusundaki Canavarca Ortaklık Planı Yerin Dibine Gömülmelidir, Yaşasın Makarios" ibresini yazdığı için on dört gün hapse mahkum edilmiştir.

Kıbrıslı Rumların Baltalama Hareketi

Lefkoşe'de Rum siyasi teşekkülleri, mahalli yönetimi, Ada'nın kültür sistemini baltalamakla suçlanmışlardır.

Dr. Fazıl Küçük'ün Papaza Cevabi Makalesi

Dr. Fazıl Küçük Halkın Sesi gazetesinde Makarios'un yaptığı son konuşmayı değerlendirmiştir.

Kıbrıs Valisi Londra'ya Gidiyor

Londra- Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot'un Londra'ya gideceği ve MacMillan'ın ziyareti sırasında başlamış olan Kıbrıs müzakerelerine devam edileceği söylenmiştir.

2 EYLÜL 1958

(Dr. Fazıl Küçük Dün Şehrimize Geldi) EOKA Kıbrıs'ta Yeniden Kanlı Cinayetlere Girişti

Dr. Fazıl Küçük Esenboğa havaalanında kendisini karşılamaya gelen gazetecilere yaptığı açıklamada, Kıbrıs'ta meydana gelen olayları değerlendirmiş ve hazır bir şekilde beklemede olduklarını belirtmiştir.

EOKA Yine Cinayetlere Başladı

EOKA'nın yaptığı cinayetlere örnek verilerek genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Papazlarda EOKA'nın Emrinde

Papazlarda EOKA'nın hareketlerini onaylayan açıklamalar yapmaktadır.

Bir İngiliz Polisi Vuruldu

Lefkoşe'nin Rum kesimindeki Ledra'da kimliği belirsiz kişiler sokak ortasında bir İngiliz polisi vurarak öldürmüşlerdir.

Dokuz Türk Beraat Etti

12 Haziran tarihinde Lefkoşe'nin Söneyli köyünde Kostas Muris isimli bir Rum'u öldürmekten sanık dokuz Kıbrıslı Rum'un davası neticelenmiş olup hepsi beraat etmiştir.

Kıbrıs'ta Acı Bir Yıldönümü

Bundan tam bir yıl önce Lefkoşe'nin Kaymaklı semtinde EOKA tarafından yerleştirilen bombanın patlaması sonucu İsmail Beyoğlu, Ulus Ülfet, Kubilay Hasan ve Mustafa Tan isimli Kıbrıslı Türkler ağır şekilde yaralanmış ve kısa süre sonrada ölmüşlerdir. Gazetede bu masum Türklerin öldürülmesi ile ilgili geniş bir açıklamada bulunulmuştur.

Yunanistan'da Protesto Grevi

Atina- Kıbrıs meselesi hakkında MacMillan tarafından uygulanmak istenen planı protesto etmek amacıyla Yunanistan'da yarım saat süreyle genel grev yapılacaktır.

4 EYLÜL 1958

EOKA Dün de Cinayetler İşledi

Radyoların Kıbrıs Saatinde Yunanistan'da yarım saat süre ile yapılan grev hakkında yorumlar yapılmıştır. Sessizliğe bürünen Atina'da radyodan Piskopos Theoditus'un şu sözleri duyulmuştur:

Zalimlere karşı mücadelenize korkmadan devam edin...

Hadiseler Hakkında Şu Tafsilat Verilmiştir

Magosa tedhişçilerle güvenlik kuvvetleri arasında çıkan çatışma dört saat sürmüş ve çatışmada EOKA'ya mensup dört tedhişçi ölü olarak ele geçirilmiştir. Olayda altı emniyet kuvveti mensubu yaralanmıştır.

Öldürülen İngiliz ve EOKA'nın Yeni Faaliyeti

Lefkoşe'ne Deftera köyünde kimliği belirsiz kişiler tarafından İngiliz emniyet kuvvetlerinin bir aracına ateş açılması sonucu bir asker yaralanmıştır.

Lefkoşe'de İngiliz hastanesi civarında Bir İngiliz hava subayı ve karısına ateş edilmiş, subay olay yerinde ölmüş, karısı ağır yaralanmıştır.

Kıbrıs Gazetelerinde Londra Gazetelerinin Neşriyatı

İngiliz gazeteleri, 12 Haziran tarihinde Gönyelide cemaatler arası çatışmalarda öldürülen Rumların katlinden sorumlu tutulan 9 Türk'ün serbest bırakılması hakkında yorumlarda bulunmuşlardır.

İngiliz Planı, Türk Tezi ve Yunan Gazeteleri

Türk tarafının prensipte kabul ettiği İngiliz planını Yunanistan'ın rıza göstermediği sürece uygulanamayacağı Yunan basını tarafından belirtilmiştir.

5 EYLÜL 1958

Kıbrıs'ta EOKA İntikam Peşinde

Radyoların Kıbrıs Saatinde Kıbrıs'ta meydana gelen olaylar değerlendirilmiştir. Özellikle dün öldürülen dört EOKA tedhişçisinin intikamının alınacağı değerlendirilmiştir.

Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre İngiliz Hükümeti Kıbrıs Meselesi Görüşmelerine hafta tatilinde de devam edecektir

6 EYLÜL 1958

Kıbrıs'ta EOKA Kanun Dışı Addedilecek

Radyolarımızın Kıbrıs Saatinde şu haber yayınlamıştır:

Edinilen bilgiye göre, Lefkoşe'de resmi gazetede yayınlanan bir kararname ile EOKA ve bu teşkilatın siyasi bir kolu olan PEKA bir sene süresince illegal örgüt sayılacaktır.

Kıbrıs Mayın Tarlası Haline Geldi

Yapılan açıklamada ve her gün çıkan haberlerden anlaşıldığı üzere EOKA çetecileri Kıbrıs'ı bir mühimmat deposu ve mayın tarlası haline getirmişlerdir.

Kıbrıs Valisi Hugh Foot Londra'ya Hareket Etti

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Hugh Foot uçakla Londra'ya hareket etmiştir. Vali Londra'da Kıbrıs'taki durum hakkında İngiliz Başbakanı ve Müstemlekeler Bakanı ile görüşecektir.

11 EYLÜL 1958

Yunanistan Suni Bir Kıbrıs Davası Yaratıyor

Radyolarımızın Kıbrıs Saatinde şu haberler yayınlamıştır:

İngiliz planı karşısında Türkiye'nin Ada'ya bir temsilci göndermek konusundaki kararı, Yunan resmi çevrelerinde büyük bir telaş uyandırmıştır.

Karamanlis tarafından Türkiye'nin Lozan Antlaşması uyarınca Ada üzerinde hiçbir hak ve hukuka sahip olmayacağı sözlerinin doğruyu yansıtmadığı belirtilmiştir.

Yunanistan'ın Kıbrıs İle Hiçbir Alakası Yoktur

Yunan Başbakanı Elefteros Venizelos'un 1931 yılında yaptığı konuşmada Yunanistan ile Kıbrıs'ın hiçbir alakasının olmadığını söylemesi ve 1946 yılında ikinci dünya savaşının bitiminde galip devletler adına masaya oturan Yunanistan delegasyonunun Kıbrıs Adasından bahsetmemeleri Yunanistan'ın da Kıbrıs ile bir ilgisinin olmadığını kanıttır.

Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs'a Dönüyor

Ankara'da temaslarda bulunan Dr. Fazıl Küçük Cuma günü ülkemizden ayrılacaktır.

Vali Hugh Foot Kıbrıs'a Döndü

Lefkoşe- Vali Hugh Foot Kıbrıs'a dönmüştür.

12 EYLÜL 1958

(Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanatı) “İngiliz Planını Destekliyoruz”

Dr. Fazıl Küçük basına yaptığı açıklamada, “Türk Hükümetinin Kıbrıs hakkındaki yeni İngiliz planının tatbika konmasına mani olmamak yolundaki kararından sonra Ankara'ya geldim” demiştir.

Küçük, İngiliz Planı hakkındaki görüşünü şöyle açıklamıştır:

Her şeyden evvel taksim tezimizin baki kalmakta olduğunu bir kere daha belirtmek isterim...birçok defa belirttiğim üzere, taksim tezimizin İngiltere'nin ileri sürdüğü ortaklık fikri ile kabili telif olduğuna inanıyoruz.

Radyolarımızın Kıbrıs Saatinde şu haber yayınlamıştır:

Sivil İngiliz Mukavemet Teşkilatı

Lefkoşe'de sivil İngilizleri temsil ettiğini bildiren ve Oromwell imzasını taşıyan bir bildiride, EOKA ihtar edilmekte ve bir İngiliz öldüğü takdirde yeni İngiliz cemiyetinin “Çelik Adamları” vasıtasıyla buna derhal cevap vereceği bildirilmiştir.

(Başlıksız)

İdama mahkum edilen ve cezası müebbetle çevrilen 20 yaşlarındaki Hristofors Abostolu ismindeki bir EOKA tedhişçisi merkezi cezaevinden kaçmıştır.

İngiliz Askerlerine Pusu Kuruldu

Girne'ye bağlı Karava köyü dışında bir askeri araç tedhişçiler tarafından pusuya düşürülmüş ve çıkan çatışmada bir güvenlik görevlisi yaralanmıştır.

Bir Rum Tüccarın Evinde Bomba Bulundu

Baf'ın zengin tüccarlarından Mathos'un evinde yapılan aramada 35 adet bomba bulunmuştur.

Bir Rumu EOKA Vurdu

Lefkoşe'ye bağlı Seri köyünde karısı ile yürümekte olan bir Rum, kimliği belirsiz EOKA tedhişçisi 3 kişi tarafından vurulmuştur.

13 EYLÜL 1958

EOKA'nın Faaliyeti Önlenmelidir

Radyolarımızın Kıbrıs Saatinde şu haber yayınlamıştır:

Magosa ve Limasol'da güvenlik kuvvetleri tarafından aramalar yapılmış ve beş kişi gözaltına alınmıştır.

Bir Rum Muhtarını EOKA'cılar Öldürdü

Tersimi köyü Rum muhtarı maskeli EOKA tedhişçileri tarafından öldürülmüştür.

Bir Garip Protesto

Amahostu belediye başkanı devriye gezen emniyet kuvvetlerinin arama yaparken Rumların pantolonlarını zorla çıkarmalarını mahalli hükümet nezdinde protesto etmiştir.

14 EYLÜL 1958

(Katil EOKA'cılar Müdafaa Eden) Atina Radyosuna Cevabımızı Verdik

Radyolarımızın Kıbrıs Saatinde şu haber yayınlamıştır:

Dr Fazıl Küçük Adaya dönmüştür.

Atina Radyosunun EOKA'yı "bir avuç kahraman" olarak nitelendirmesi ve EOKA faaliyetlerini desteklemesine karşı gazetede geniş bir yorum yapılmıştır.

Kıbrıs'ta Cereyan Eden Hadiseler

Limasol Türk kesiminde Türkler tarafından tahliye edilen bir ev Rumlar tarafından yakılmıştır.

Nisan ayında gözaltına alınan ve Koinotrimitya kampında gözaltında tutulan bir Rum kamptan kaçmıştır.

Bir Türk Doktoruna Ateş Edildi

Limasol'da Dr. Fikret Alkana kimliği belirsiz kişiler tarafından ateş açılmıştır.

Üç Rum Tevkif Edildi

Limasol'da EOKA ile ilişkisi oldukları gerekçesiyle üç kişi tutuklanmıştır.

18 EYLÜL 1958

Kıbrıs Rumları da EOKA' dan Şikayetçi

Radyolarımızın Kıbrıs Saatinde şu haber yayınlamıştır:

Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş Vali Foot ile bir görüşme yapmıştır. Görüşme hakkında herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Rumlar Türk Mallarını Yakıyor

Türkler tarafından terkedilmiş olan Lakadamya köyündeki 3 ev Rumlar tarafından yakılmıştır.

EOKA Öldürmeye Devam Ediyor

Masoyi köyünde kahvehaneye giren maskeli bir kişi iki Rum'u vurarak, bir Rum'u da boynunu keserek öldürmüştür.

Hastanede Kurtarılamadı

Cumartesi günü EOKA tarafından vurularak yaralanan Cofoklias Gango isimli Rum hastanede ölmüştür. Ölen Rum'un üç oğlunun da geçen sene EOKA tarafından vurularak öldürüldü belirtilmiştir.

Tecrit Kamplarında Bulunan Türklerin Açlık Grevi

Tecrit kamplarında bulunan altmış üç Kıbrıslı kendilerine yapılan tedhişçi muamelesinden ve müracaatlarının dikkate alınmamasında dolayı durumu protesto etmek için kırk sekiz saatlik açlık grevine başlamışlardır.

İki EOKA'cı Rum Yakalandı

Lefkoşe- İngiliz emniyet kuvvetleri Lefkoşe'ye bağlı Kornod köyü yakınlarında iki EOKA tedhişçisini yaralı olarak yakalamışlardır.

19 EYLÜL 1958

(Birleşmiş Milletler Başkanlık Divanında) Delegemiz S.Esin'in Kıbrıs Meselesine Dair Beyanatı

BM- Birleşmiş Milletler Başkanlık Divanı oturumunda söz alan daimi temsilcimiz Seyfullah Esin yaptığı konuşmada gerekçelerini açıklayarak “Türk Hükümeti Kıbrıs meselesinin gündeme alınmasına muhalefet etmeyecektir” demiştir.

Radyolarımızın Kıbrıs Saatinde şu haber yayınlamıştır:

Kıbrıs'ta çıkan Rumca yayın yapan gazetelerde çıkan haberlerin yersiz noktalara dayanmakta olduğu örneklerle belirtilmiştir.

Rum Belediye Reisinin Garip Beyanati

Rum Belediye Başkanı yaptığı açıklamada, Kıbrıs'ta çingenelerin cemaatler arası kargaşalık yaratmada öncü olarak kullanıldığını bildirmiştir.

Teşebbüs Suyu Düştü

Larnaka'da Delicibo ile Korno köyleri arasında güvenlik kuvvetlerine pusu kurmak için hazırlık yapan EOKA gurubuna ateş açılması sonucu iki Rum yaralı olarak yakalanmıştır. Olay sonrası bölgede yapılan aramada çok sayıda tahrip malzemesi bulunmuştur.

EOKA'nın Yeni Kurbanları

Limasol'da maskeli EOKA tedhişçileri bir kişiyi öldürmüş, bir kişiyi de yaralamıştır.

EOKA'nın Yeni Beyannamesi

EOKA tarafından yayınlanan bildiride, Cromwell isimindeki yeni kurulan İngiliz teşkilatına karşı EOKA'nın faaliyetlerini arttıracığı bildirilmiştir.

20 EYLÜL 1958

F.Küçük Dedi ki: “Atimiz Anavatana Bağlıdır..”

Dr. Fazıl Küçük'ün yerli ve yabancı basın mensuplarına yaptığı açıklamada iki Türk'ün EOKA tarafından vurulmasının bütün camiayı üzdüğünü, bu olayın Kıbrıs'a bir Türk temsilcisi gönderilmesine engel olmak manasını taşıdığını söylemiş ve “Atimiz Anavatana bağlıdır” demiştir.

Dr. Fazıl Küçük BM Genel Sekreterine EOKA'nın tedhiş hareketlerine hız vermesi, iki Türkü ve bir Amerikalıyı ve bir İngiliz'i vurması üzerine bir telgraf göndererek olayı protesto etmiştir.

Kıbrıs Mevzusunda Türk Tezi ve Atina'nın Tutumu

BM baş delegemiz Seyfullah Esin'in BM'deki konuşmasının metni yayınlanmıştır.

Küçük ve Denктаş Mevkuf Türkleri Ziyaret etti

Dört günden beri açlık grevinde olan gözaltına alınmış 66 Türk Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denктаş tarafından ziyaret edildi.

Rauf Denктаş Ankara'ya Geldi

Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Rauf Denктаş Hükümetimiz ile temaslarda bulunmak için Ankara'ya geldi.

İngiliz Tugayı İngiltere'ye Dönüyor

Kıbrıs'ta bulunan İngilizlerin 19'ncu Tugayı İngiltere'ye dönecektir.

24 EYLÜL 1958

Kıbrıslı Türkler Yolundan Dönmez

Radyolarımızın Kıbrıs Saatinde şu haber yayınlamıştır:

Dr. Fazıl Küçük Lefkoşe'de yerli ve yabancı basın mensuplarına yaptığı açıklamada, Kıbrıs'ta tek bir milletin değil, iki ayrı milletin bulunduğunu, Makarios'un Türk cemaatine vermek istediği garantilere güvenilemeyeceğini, çünkü bizzat Makarios'un iki cemaat arasındaki kin ve nefreti yıllardan beri kışkırtmış olduğunu ve nihayet bağımsız bir Kıbrıs'ın Yunanistan'la birleşmek demek olacağını söylemiştir.

25 EYLÜL 1958

EOKA Türk Mallarına Tecavüze Kalktı

Radyolarımızın Kıbrıs Saatinde şu haberler yayınlamıştır:

Türk semtindeki merkezi postanede yüklü bir patlayıcı bulunmuştur. EOKA Türk kesiminde sabotaj faaliyetlerinde bulunmuştur.

EOKA evkaf mallarını ortadan kaldırmaya başlamıştır. Pera köyünde 875, Anaya köyünde 1800, Argates köyünde 360, Kakadamya köyünde 760 İngiliz liralık

evkafa ait zeytin ağaçlarının tamamı yakılmış veya gövdelerinden sökülerek başka yerlere nakledilmiştir.

Maarif dairesinin Türk şubesi ayın 29'undan itibaren Türk semtinde faaliyete geçecektir.

26 EYLÜL 1958

Zorlu Politikamızın Esaslarını İzah Etti

BM- Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda bir konuşma yapan Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Türkiye'nin barışçı politikalarını açıkladıktan sonra sözü Kıbrıs meselesine getirerek, Kıbrıs meselesinin uzamasının sebebi olarak Yunanistan'ın aşırı unsurların göstermiş ve Türkiye'nin çözüm için her türlü gayreti yerine getirdiğini belirterek şöyle söylemiştir:

...Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Rumların meşru arzularının müsavat prensibine istinaden muhafazası çok ehemmiyet atfettiğimiz Türkiye, Yunanistan, ve İngiltere arasındaki dostane münasebetlerin idamesi ile gayri kabili telif değildir ve olmaması gerekir.

29 EYLÜL 1958

EOKA Kıbrıs'ta Cinayetlerine Devam Ediyor

Radyolarımızın Kıbrıs Saatinde şu haberler yayınlamıştır:

İreon sinemasında Andreas Stefanu isimli bir Rum dört el ateş edilerek öldürülmüştür.

Teodors Militades isminde bir Rum'a yedi el ateş edilmiş ve Rum yaralı olarak hastaneye kaldırılmıştır.

Girne'ye Bağlı Lapta köyünde devriye gezen güvenlik kuvvetlerine bomba atılmıştır.

Bir Türk'ü İdama Mahkum Ettiler

7 Haziranda evine giderken Rumların tecavüze uğrayan ve canını kurtarmak için silahını kullanmak zorunda kalan ve bu arada bir Rum'u yaralayan Cemal Hüseyin idama mahkum olmuştur.

Amerikan Konsolos Muavini İyileşiyor

EOKA'nın kurşunları ile arkadan vurulan ve ağır yaralanan Amerikan Konsolos muavini iyileşmektedir.

30 EYLÜL 1958

Burhan Işın Kıbrıs Türk Temsilcisi Oldu

Hariciye Vekaletinden tebliğ edilmiştir:

Kıbrıs'ta bir Hükümet mümessilliği açılması ve bu mümessillik vazifesine Ortaelçi Burhan Işın'ın tayini yüksek tasdike iktiran verilmiştir.

Rauf Denктаş'ın Verdiğı Beyanat

Rauf Denктаş düzenlediğı basın toplantısında, "Kıbrıs'ta Türk temsilciliğinin kurulması Kıbrıs Türklerinin istiklali bakımından tarihi ehemmiyeti haiz olan bir vakıadır" dedi.

Denктаş temsilciliğın kurulması ile Türkiye'nin Kıbrıs üzerinde olan haklarının tanınmış ve yönetime fiilen katılmış olduğunu belirtmiştir.

1 EKİM 1958

İngiltere Makarios'un Teklifini Reddetti

Yetkili makamdan edinilen bilgiye göre, İngiltere Hükümeti, Makarios'un ileri sürdüğü ve Yunan Hükümetinin de tamamen onayladığı "Kıbrıs'ın bağımsızlık rejimi" hakkındaki teklifi müzakere etmeyi şimdilik reddettiğini Makarios'a resmen bildirmiştir.

Yunanistan ve Kıbrıs

Atina- Başbakan Karamanlis başkanlığında Kıbrıs meselesini müzakere etmek maksadıyla özel bir toplantı yapılmıştır.

Yunanlılar Birleşmiş Milletlerde Konuşmadılar

BM- Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda daha önce Yunan tezini savunmak için konuşacağını bildiren Yunan heyeti, Averof'un Yunanistan'a gitmesi ile konuşmayı ertelemiştir.

NATO Daimi Konseyinde Cereyan Eden Müzakereler

Paris- NATO Daimi konseyi Kıbrıs hakkında müzakerelerde bulunmuştur.

3 EKİM 1958

Kıbrıs İçin Şehit Düşen Türklerin Kanları Henüz Kurumamıştır

Dr. Fazıl Küçük Ada'ya Türk Temsilcisinin atanmasından duyduğu sevinç ve coşkuyu belirten bir bildiri yayınlamıştır.

İngiliz İşçi Partisinin Kıbrıs'a Dair Görüşü

Londra- İngiltere İşçi Partisi lideri Hugh Gaitshell İşçi partisin kongresinde Kıbrıs'ta İngiliz planın ertelenmesini ve müzakerelere başlanılmasını istemiştir.

4 EKİM 1958

Kıbrıs'tan Reisicumhura Bağlılık Telgrafları

Cumhurbaşkanı Celal Bayar'a Kıbrıs'tan metinleri gazetede yazılmış olan aşağıdaki isimleri belirtilen kişi ve kuruluşlardan anavatana bağlılık telgrafları çekilmiştir:

Kıbrıs Türk Öğretmenleri Birliği Yönetim Kurulu

Ömer Kamil Kıbrıs Türktür Partisi Girne

Limasol Kazası Parti ve Federal Başkanı Dr. Nazif Denizer

Kıbrıs Luriciana Türk Halkı Adına Muhtar Ali Rauf

Baf Türkleri Adına Belediye Reisi Halit

5 EKİM 1958

Kıbrıs'ta Bin Kadar Rum Tevkif Edildi

Lefkoşe- Magosa'da bir İngiliz kadının öldürülmesi üzerine emniyet kuvvetleri bin kadar Rum'u gözaltına almıştır.

Reisicumhurumuza Çekilen Telgraf

Dr. Fazıl Küçük tarafından Cumhurbaşkanına Kıbrıs'ta temsilcilik kurulması ile ilgili duyulan memnuniyet belirten bir telgraf çekilmiştir.

6 EKİM 1958

Daily Ekspres Şöyle Diyor: Averof Makarios'un Arkasına Saklanmaktadır

Londra- Daily Ekspres’de “Makarios’un arkasında saklı olan adam” başlığını taşıyan ve Keith Merfett imzası ile çıkan yazıda Kıbrıs meselesindeki özellikle Averof’un konumu öne çıkarılmıştır.

Başvekile F. Küçük’ün Çektiği Telgraf

Dr. Fazıl Küçük tarafından Başbakana Kıbrıs’ta temsilcilik kurulması ile ilgili duyulan memnuniyeti belirten bir telgraf çekilmiştir.

Kıbrıs’ta İşlenen Cinayetler ve İngiliz Basını

Londra- Kıbrıs’ta EOKA tarafından beş çocuklu bir kadının öldürülmesi İngiliz basınında şiddetli tepkilere neden olmuştur.

7 EKİM 1958

(EOKA’yı Tedhiş hareketine Sevk eden) Yunanistan Birleşmiş Milletlere Baskı Yapmak İstiyor..

BM(New York)- BM Siyasi komisyonda çetin tartışmalarının yapılacağı Kıbrıs meselesi hakkında müzakere tarihi belli değildir.Yunanistan’ın her yıl olduğu gibi bu yılda BM üzerinde baskı yapacağı bunu da EOKA tarafından tedhişçiliği arttırarak göstereceği belirtilmiştir.

NATO Daimi Konseyindeki Müzakereler

Paris- NATO teşkilatının daimi temsilcileri Kıbrıs meselesi konusunda üç saat süren müzakerelerde bulunmuştur. NATO konseyi tarafından yayınlanan bildiride, her üç ülke temsilcilerinin yapılan açıklamaların “cesaret verici” olduğu bildirilmiştir.

8 EKİM 1958

Yunanistan NATO’yu Tazyik Etmek İstiyor

Yunan Hükümeti NATO Daimi Konseyindeki temsilcisi Melas aracılığı ile teşkilatın genel sekreteri Spaak’ı hareket geçirmede başarılı olmuştur. Yunanistan’ın NATO’dan çekilmeye mecbur olacağını açıklaması üzerine, Spaak Yunanlıların şantajı tesirine kapılarak ani olarak 23 Eylülde Atina’ya bir ziyaret yapmış ve ertesi gün Konseyi toplamıştır.

Yine Yunan Hükümetinin bu baskı politikası sonucunda, Spaak'a izafeten yeni bir plandan ve yakında ilgili üç devlet ile Kıbrıs temsilcilerinin katılımı ile bir beşli toplantıdan bahsedilmeye başlanmıştır.

(Başlıksız)

Londra- İngiltere Dışişleri Bakanlığı İngiltere'nin Kıbrıs'a dahili muhtariyet veren planı ve bu plan üzerinde yapılması muhtemel değişiklikleri müzakere etmek üzere üçlü bir konferansın toplanmasına her zaman taraftar olduklarını bildirmiştir.

11 EKİM 1958

(Yeni Kıbrıs Planı Hakkında) İngiltere'nin Görüşleri

Blackpool- Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd Muhafazakar Parti Kongresinde ortaklık planı hakkında, "Bu kesin bir plan olmaktan çok tutulan bir siyasi yoldur. Bu siyaset Yunan Hükümeti veya Makarios desteklemediği için başarısızlığa uğrayacak değildir. Kıbrıs'ta birliği korumak için bu siyasetin tek yol olduğuna kaniiz" demiştir.

Lennox Boyd'un Verdiği Beyanat

Blackpool- İngiltere Müstemlekeler Bakanı Muhafazakar Parti Kongresinde, İngiltere'nin Kıbrıs'ta uygulamaya başladığı yedi yıllık ortak idare planını yürütmeye azimli olduğunu belirtmiş ve "İngiltere Hükümeti her şeye rağmen Türkiye-İngiltere-Yunanistan arasında ortaklığa istinat eden Kıbrıs planını sonuna kadar götürmeye kararlı bulunmaktadır" demiş ve Kıbrıs'ı "Türkiye'nin bir sahil adası olarak" nitelendirilmiştir.

14 EKİM 1958

Kıbrıs Anadolu Topraklarının Bir Devamıdır

Londra- Express Star adlı bir İngiliz gazetesi, Kıbrıs meselesi ile ilgili kaleme aldığı bir makalede, Kıbrıs Anadolu topraklarının bir devamıdır demiştir.

16 EKİM 1958

(Ojornal Gazetesinin Kıbrıs'a Dair Yazısı) Türkler Adadan Feragat etmez

Rio de Janerio- Latin Amerika'nın en büyük gazetelerinden bir olan Ojornal'da Kıbrıs meselesi hakkında çıkan bir yazıda, Türklerin Ada'dan asla vazgeçmeyeceği belirtilmiştir.

22 EKİM 1958

Londra'da Kıbrıs Mevzusu Görüşüldü

Londra- İngiltere Başbakanı MacMillan, Dışişleri ve Müstemlekeler Bakanları ile bir görüşme yapmıştır.

Kıbrıs'a Gidecek Türk Talebeleri

Cumhuriyet Bayramının 35'nci yıldönümü münasebetiyle on öğrenciden oluşan gençlik heyeti MTTB tarafından Kıbrıs'a götürülecektir. Heyet Bayrak Kampanyası neticesinde toplanan 5163 bayrağı beraberinde Kıbrıs'a götürecektir.

30 EKİM 1958

(Kıbrıs'ta Tedhişler) EOKA'cılar Bir İngiliz Kamyonunu Havaya Uçurdular

Lefkoşe- EOKA tedhişçileri mayınla bir İngiliz kamyonunu havaya uçurmuşlar, olayda iki İngiliz askeri hafif şekilde yaralanmıştır.

NATO Görüşmeleri

Paris- NATO Konseyinin Kıbrıs meselesini incelemesi için yaptığı görüşmeleri sona ermiştir. Konseyin oturumunda Yunan delegesi Melas hükümetinin Spaak'ın teklif ettiği üçlü konferansa katılmayı kabul etmeyişinin sebeplerini Konseye açıklamıştır.

Yunanistan Kıbrıs İle İlgili Toplantıya Yanaşmıyor

Atina- Yunan Hükümeti yayınladığı bir bildiri ile NATO Genel Sekreteri Paul Henri Spaak tarafından tavsiye edilen Kıbrıs ile ilgili konferansın toplanmasına imkan olmadığını bildirmiştir.

31 EKİM 1958

Kıbrıs'ta Rumların Tedhiş Hareketleri

Kıbrıs'ın güneyinde Deftera yakınında emniyet kuvvetlerine ait araçlara bomba atılmış, olayda sadece maddi zarar meydana gelmiştir.

(Başlıksız)

Londra- BBC tarafından verilen habere göre Kıbrıs Adası'nın doğu kesiminde bir mayının patlaması sonucu bir İngiliz ölmüş, diğeri yaralanmıştır.

Ağustos ayında bir çobanı öldürmekten tutuklu bulunan 3 Kıbrıslı Rum ölüme mahkum edilmiştir.

Avam Kamarasında

Londra- Avam Kamarasında Kıbrıs meselesine değinen Muhalefet sözcüsü, hükümetin konferansa katılma meselesini tekrar gözden geçirmesini için Yunanistan'a yaptığı daveti desteklediğini bildirmiştir.

2 KASIM 1958

Reisicumhurun Meclisi Açış Nutku-Manşet

Cumhurbaşkanı Celal Bayar TBMM'nin 11'nci devresini açış konuşmasında Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak, "Kıbrıs'ın taksimi bizim yapabileceğimizin son haddidir demiş" ve İngiltere'nin uygulamaya başlattığı plan hakkında kısa bir bilgi olarak şöyle demiştir:

Bu plan Adanın beynelmilel statüsü hakkında nihai hal şeklinin ve bu arada taksim tezimizin de mahfuz tutulmasına imkan vermektedir.Bu itibarla planı, tatbikatında desteklemeye karar vermiş bulunuyoruz.

İngiliz planına göre Türk ve Rum cemaatlerine ait işlerle meşgul olmak üzere, serbest seçim yoluyla iki ayrı meclis kurulacaktır.Meclis üyeleri arasında seçilecek Türk ve Rum nazırların da dahil bulunacağı bir konsey, Valinin başkanlığında icra organı olarak vazife görecektir.Ayrıca cemaatlerin menfaatlerinin korunması hususunda vali ile daimi surette temas ve müşaverede bulunmak üzere Türk ve Yunan Hükümetleri birer temsilci tayin edecektir.

(Zorlu Paris'ten Dün Yurda Döndü) "NATO'da Kıbrıs Meselesinde Haklı Davamızı Savunduk"

Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Yeşilköy havaalanında basın mensuplarına verdiği demeçte, NATO konseyi toplantısında üç ilgili devlet arasında bir konferansın toplantısına "azami gayret" sarf edildiğini söylemiştir.

İşçi Partisinin Kıbrıs Siyaseti

İngiltere’de İşçi Partisinin Makarios ile olan irtibatı dolayısıyla eleştirilmektedir.

5 KASIM 1958

(NATO Konseyinde Cereyan Eden Müzakereler)Zorlu, Kıbrıs Mevzusunda Hükümetin Anlayış ve Hüsnüniyetini İspat Etti

Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu, Dışişleri Bakanlığında Kıbrıs meselesi hakkında yaptığı basın toplantısında NATO konseyinde cereyan eden görüşmeleri şöyle açıklamıştır:

NATO Konseyinin 24 Eylül toplantısına sunduğu bir vesikada Genel Sekreter şu esasları teklif etmiştir:

1. Türk İngiliz ve Yunan Hükümetleri ile Kıbrıs’taki Türk ve Rum cemaatleri temsilcilerinin katılacağı bir konferans derhal toplanmalı ve Genel Sekreterinde aracılık yapacağı bu konferans Kıbrıs meselesine kesin bir çözüm yolu bulmalıdır.

2. Kesin çözüm yolunun derhal bulunması o günkü şartlar içinde hemen mümkün olmayacağından bu konferans bir yandan geçici statüyü öte yandan da nihai statüyü tespit etmelidir. Bununla beraber bu geçici statü hem Kıbrıs halkının kendi kendisini idare etmesini imkanını hem de azınlığın korunması için gerekli garantiyi ihtiva etmelidir.

Konseyin 6 Ekim 1958 tarihli toplantısında Yunanistan Kıbrıs konusunda bir konferansa katılmak için üç şart ileri sürmüştür:

1. Konferansta İngiliz planı yanında Spaak tekliflerinin müzakere edilmesi
2. Kıbrıs’ın nihai statüsünün tespiti mevzusunun da konferansta ele alınması
3. Konferansa iştirak edecek devletlerin adedinin arttırılması ve ilgililerden başka diğer üç memleketin ve NATO Genel Sekreteri Spakk’ın konferansa katılmaları

Tabiat ile Yunanistan’ın bu istekleri tartışma konusu olmuştur. Fakat sonunda hem İngiltere ve hem de Türkiye bir uzlaşma havası yaratabilmek amacı ile adım adım Yunan isteklerini kabul zorunda kalmışlardır. İngiltere’nin bu konuda ileri

sürdüğü şart Spaak planı yanında kendisinin 15 Ağustos planının da tartışma konusu olmasıdır. Türkiye'ye gelince Zorlu'nun deyimi ile “İngiliz planına her türlü tadil teklifinde bulunabileceğini ve bu meyanda Türkiye'nin tadil tekliflerinin nazarı itibari alınacağı hususunun kaydedilmesi şartı ile Spaak tekliflerinin proces-verbal'de zikredilmesine Türkiye itiraz etmemiştir”. Yine Türk Hükümeti gerek İngiliz planının tartışılmasını gerek Spaak planının göz önünde tutulmasını kabul ederken kendisinin tadil ve teklif haklarını mahfuz tutmuş ve bunu NATO Konseyine ve dolayısı ile Yunanistan ve İngiltere'ye de kabul ettirmiştir.

Yine Zorlu'nun söylediğine göre, “Nihayet Yunanlılar nihai hal şeklinin konferansta kabul edileceğine dair kendilerine teminat verilmesini istemişlerdir. Kıbrıs'ın atisi hakkındaki Yunan iddialarının önceden kabulü manasına tazammum eden bu aşırı talep karşısında Konsey yine anlayışlı davranmıştır. Bu nihai hal şeklinin konferansta ehemmiyetle nazarı itibara alınmasını temine matuf bir talep olarak tefsir etmek sureti ile Yunanlıların bu isteği de kabul edilmiştir. Türk Hükümeti muvakkat hal şekline halel getirmemesi şartı ile kabul edilebileceğini bildirmiş ve bu nihai hal şekli üzerindeki görüşmelerin muvakkat hal şeklinin müzakeresine bir meselei mütekaidime teşkil eylememesi icap ettiğini tebarüz ettirmiştir”.

Sonunda Yunanistan'ın istediği gibi güçlü konferansın NATO Genel Sekreteri Spaak'ın başkanlığında ve “müşahit sıfat ile” Amerika ve Norveç'in de katılmaları ile yapılması kabul edilmiştir. Yalnız konseyin 22 Ekim günlü toplantısında İngiltere “müzakerelerinin inkişafı hakkında Spaak tarafından icabında konseye malumat verilmesini teklif etmiştir.” Bu teklif Türkiye tarafından da kabul edilmiştir. Fakat NATO'nun aracılık teşebbüslerinin bu şekilde tam olumlu bir sonuca ulaşacağı sırada konseyin 29 Ekim günlü toplantısında Yunan Hükümeti İngiltere tarafından ileri sürülen bu teklifi kabul edemeyeceğini ve “mevcut şartlar dolayısı ile” Genel Sekreter Spaak tarafından tertiplenmesine çalışan konferansa katılmayacağını bildirmek sureti ile beş haftan beri harcanan çabaları bir anda sıfıra indirmiştir.

Kıbrıs'ta İki İngiliz Askeri Öldürüldü

Lefkoşe'de EOKA tedhişçileri kurdukları pusularda iki İngiliz askerini öldürmüşlerdir.

MacMillan'ın Verdiği Beyanat

Londra- İngiltere Başbakanı MacMillan Avam Kamarasında Kıbrıs ile ilgili sorulan sorulara verdiği cevapta, NATO teşkilatı tarafından toplanması istenen konferansın başarısızlıkla sonuçlanmasından duyduğu üzüntüyü belirtmiştir.

6 KASIM 1958

(Yeni Kıbrıs Planı Hakkında) MacMillan ve L.Boyd'un Beyanları

Londra- Avam Kamarasında Kıbrıs meselesi ile ilgili sorulan soruları yanıtlayan MacMillan , “Yunan Hükümeti şu sırada bir konferansa katılmaya muktedir hissetmemiştir” demiştir.

Aynı oturumda Müstemlekeler Bakanı Alan Lennox Boyd da, “İngiliz Hükümeti yedi yıllık planın icap ettirdiği hazırlıkları sükunet ve soğukkanlılıkla yerine getireceğini açıkça belirtmiştir” demiştir.

7 KASIM 1958

İngiliz İşçi Partisi Liderleri Kıbrıs Meselesinde Güç Durumda

Londra- İşçi Partisi liderlerinden Mrs. Barbara Castle ile Mr. Beven'in Kıbrıs meselesinde Yunanlıların propagandalarına alet olmaları kendilerini güç bir duruma sokmaktadır.30 Ekim Avam Kamarası müzakereleri sırasında Makarios'un temsilcisi Kipriyanos'un Mrs. Barbara Castle'ı bularak ona bir pusula ile EOKA'nın mütareke teklif ettiğini bildirmesi ve bu suretle Avam Kamarası müzakereleri tesir altına almaya çalışması herkesçe malumdur.

Daily Telegraph'ın Mühim Yazısı

Londra- Daily Telegraph gazetesinde “Yıkıcı Makarios” başlığı altında yayınlanan baş makalede, Yunanistan'ın NATO müttefiklerinin hazırlamaya çalıştıkları konferansa katılmayı reddettikleri, Yunanistan'ın bu vahim kararı almasına amacı Enosis'i gerçekleştirmeye çalışan Makarios'un sebep olduğu belirtilmiştir.

Kıbrıs Mevzusunda Paris'te Verilen Konferans

Paris- Fransa'da Ankara Siyasal Bilgiler eski hocalarından Türk Dostu M. Rene Hanille tarafından Fransa kamuoyunu aydınlatmak maksadıyla Kıbrıs

meselesinin menşei ve gelişmesi konusunda bir saat süren bir konferans verilmiştir. Hanille konuşmasının sonunda “bu meselenin yegane hal çaresi taksime gitmektir” demiştir.

Kıbrıs'ta Meydana Çıkarılan Cephane Deposu

Lefkoşe- İngiliz emniyet kuvvetleri yaptıkları aramalarda gizli bir cephane deposu ele geçirmişlerdir.

9 KASIM 1958

Kıbrıs Konferansını Akim Bırakan Yunanistan'dır

Yunan iddialarına karşı Birleşmiş Milletler daimi temsilcimiz tarafından Türkiye'nin anlayış ve uzlaşma taraftarı olduğu bütün delilleriyle açıklanmıştır.

10 KASIM 1958

Kıbrıs'ta Dün Bir İngiliz Öldürüldü

Lefkoşe- EOKA tedhişçilerinin kurdukları bir pusuya düşürülen İngiliz müfrezesinden bir asker ölmüş, diğer bir asker yaralanmıştır.

Kıbrıs'ta Türk-Rum Hastaneleri Ayrılıyor

Lefkoşe- Lefkoşe'de Türk Hekimler Birliğinin yaptığı olağanüstü toplantılar sonucunda Kıbrıs'ta Türk ve Rum hastanelerinin ayrılması konusunda her türlü çareye başvurulması kararlaştırılmıştır.

12 KASIM 1958

EOKA'ya Karşı Yeni Tedbirlere Başvuruluyor

Londra- London Evening News adlı İngiltere'de çıkan bir gazetede, İngiltere Hükümetinin Kıbrıs'ta EOKA tedhişçileri ile mücadele etmek üzere Ada'ya General Sir Gerald Lathburyn'ı göndermeye karar vermiştir. Gazete, gönderilen Generalin daha önce Kenya'da Mao Mao tedhişçilerine karşı girişmiş olduğu mücadeleden başarı ile çıktığını yazmıştır.

13 KASIM 1958

Hariciye Vekilimiz Amerika Yolunda-Manşet

Kıbrıs meselesinin BM’de müzakeresinde Türk heyetine başkanlık yapacak olan Dışişleri Bakanı F. Rüştü Zorlu Paris’e hareket etmiştir. Öncelikle Paris’te Avrupa İktisadi İşbirliği Teşkilatı Bakanlar Konseyini serbest bölge değişim mevzuu ile ilgili toplantısına katıldıktan sonra New York’a hareket edecektir.

BM’de yapılacak müzakerelere katılacak heyet Seyfullah Esin, Selim Sarper, Nuri Birgi, Settar İlksel’den oluşacaktır.

(Avam Kamarasında) İngiliz Başvekili MacMillan Kıbrıs Hakkında Geniş İzahat Verdi

Londra- İngiliz Başbakanı MacMillan Kıbrıs’ta İngiliz emniyet kuvvetlerince alınan emniyet tedbirlerinin ümit verici olduğunu belirtmiştir.

(Dün Ankara’ya Gelen Fazıl Küçük’ ün Beyanatı)Yunanistan NATO’dan Aldığı Silahları EOKA’nın Emrine Tahsisi Etmiştir

Dr. Fazıl Küçük yaptığı konuşmada, Yunanistan’ın NATO’dan aldığı silahları EOKA’nın emrine tahsisi etmiş olduğunu söylemiştir.

14 KASIM 1958

F.Küçük Ve Rauf Denktaş B. Amerika’ya Gidiyor

Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş Kıbrıs meselesinin BM’deki müzakeresi esnasında New York’ta bulunmak ve Makarios’un BM’deki menfi propagandasına engel olmak maksadıyla Amerika’ya gideceklerdir.

15 KASIM 1958

İngiltere’nin Kıbrıs’ta Aldığı Yeni Tedbirler

Avam Kamarasında bir açıklama yapan Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd Kıbrıs’ta sivillerin korunması yönünde güvenlik tedbirlerinin arttırıldığını belirtmiştir.

(Başlıksız)

Çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu 130 Kıbrıslı Rum Messapia gemisi ile göçmen olarak İngiltere’ye hareket etmiştir.

Bir polis sözcüsü EOKA'nın faaliyetini arttırmasından bu yana pasaport almak için müracaat edenlerin sayısında yüzde altmış artmış olduğunu ve bu müracaat sahiplerinin İngiltere'ye göçmek istediğini belirtmiştir.

Bir Sözcünün Teyidi

Lefkoşe- Bir İngiliz askeri sözcüsü NATO'ya ait silahların EOKA tedhişçileri tarafından Kıbrıs'a sokulduğuna dair Dr. Fazıl Küçük'ün iddiasını teyit etmiştir.

F. Küçük ve Rauf Denктаş Kıbrıs'a Gittiler

Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denктаş Kıbrıs meselesinin BM'deki müzakeresi esnasında New York'ta bulunmak için İstanbul'a hareket etmişlerdir.

16 KASIM 1958

Hariciye Vekilimiz Dün New York'a Hareket Etti

Dışışleri Bakanı F. Rüştü Zorlu BM Kıbrıs müzakerelerine katılmak üzere New York'a hareket etti.

Dr. Fazıl Küçük' de Dün Hareket Etti

Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denктаş Kıbrıs meselesinin BM'deki müzakeresi esnasında New York'ta bulunmak için New York'a hareket etmişlerdir.

Averof Roma'dan Hareket Etti

Yunan Dışışleri Bakanı Averof BM Kıbrıs müzakerelerine katılmak üzere New York'a hareket etmiştir.

17 KASIM 1958

Kıbrıslı Türk Liderleri New York'ta Sevgi İle Karşılandı

New York- Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denктаş New York'ta tezahürat ve sevgi seli ile karşılanmıştır.

20 KASIM 1958

(Zorlu'nun Washington'da Yaptığı Basın Toplantısı) Birleş Milletler' de, Kıbrıs'ın Emniyeti Bakımından Önemini İzah Edeceğiz

Washington- Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Washington'da yaptığı açıklamada, "Ada Yunanlılara ait zannediyorlar. Türkleri inkar ediyorlar. Birine

istiklal tanınırsa diğer cemaate niye tanınmasın? İstiklal arazilere değil halklara tanınır. Adada iki cemaat vardır. Türklere istiklal tanınırsa istiklali kabul ederiz” diyerek bağımsızlık fikrine karşı gelmiş ve bağımsızlığı ancak esası taksim üzerinden kabul edebileceğini belirtmiştir.

Yunan Muhalif Partileri Kıbrıs’a Dair Tezi Reddetti

Atina- Yunan Meclisinde, Yunan Hükümetinin BM’de Kıbrıs hakkında takip edeceği politika konusunda yaptığı müzakerelerde, muhalefetteki partiler hükümetin Kıbrıs politikasını reddetmişlerdir.

Tedhişçilerle Mücadele

Lefkoşe- İngiliz emniyet kuvvetleri Kıbrıs Adası’nın batı bölgesinde EOKA’ya karşı geniş bir operasyon başlatmıştır.

Bir Rum Tedhişçi Lider Öldürüldü

Lefkoşe- İngiliz birlikleri EOKA gizli teşkilatı liderlerinden kuzey sorumlusu Kiryakos Maçis’i öldürmüşlerdir. Maçis EOKA’nın kuzey sorumlusuydu.

21 KASIM 1958

İngiltere Kıbrıs İçin Yeni Bir Karar Sureti Verdi

BM(New York)- BM’de İngiliz heyeti yeni bir karar tasarısı sunmuştur. Bu karar tasarısında göre Genel Kurul Milletlerarası müzakereler ve Ada’da alınacak idari tedbirlerle, Kıbrıs meselesine, ilgili taraflarca kabul olunacak ve BM anayasası gayelerine uygun bir hal çaresi bulunabilmesi için İngiliz Hükümetinden gayretlerine devam etmesini isteyecektir.Yine karar suretinde Genel Kurul Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak diğer devletleri de İngiltere ile işbirliği yapmaya da davet edecektir.

22 KASIM 1958

Kıbrıs’taki Türklerin Rumların Hakimiyetine Geçmesine Asla Müsaade Etmeyeceğiz-Manşet

BM(New York)- Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu North American Newspaper Alliance ajansına yaptığı açıklamada, Türkiye’nin bağımsızlığa karşı olduğunu belirtmiş ve bu muhalefeti iki sebebe dayandırmıştır:

1) Devamlı mücadelelere sahne olan bir bölgede bulunması ve barındırdığı yarım milyon nüfusun hasım iki cepheye bölünmüş olması hasebi ile Ada derhal bir entrika merkezi olacak ve esasen sulh ve istikrara kavuşmamış olan Orta Doğuda durumu daha nazik bir safhaya sokacaktır. 2) ...Bağımsızlık imkansızdır. Çünkü bağımsız bir devletin ilk şartı bir milletin var olmasıdır. Kıbrıs Milleti ise yoktur. Sadece kendilerinin Türk ve Yunan milletlerinin bir parçası sayan Türk ve Rum cemaatleri vardır.

İngiltere'nin 15 Ağustos planını Türkiye'nin kabulü için de Zorlu, "İngiliz planı Kıbrıs Türkleri için ideal bir hal çaresi olmamakla beraber şimdilik bu planı kabul etmiş bulunuyoruz. Zira Türk ve Rum cemaatleri için ayrı meclisler derpiş eden bu plan" diyerek planın adeta bir taksim unsuru ihtiva etmekte bulunmasına önem vermiştir. Zorlu ideal çözümün taksim olduğunu bir kere daha belirtmiş fakat "iki bağımsız devletin hüküm sürdükleri adalar vardır. Mesela Dominik Cumhuriyeti ile Haiti'nin durumu taksimin mesut bir netice verdiğini pekala ispat etmektedir" demiştir.

Dışişleri Bakanı ayrıca Yunanistan'ın üçlü müzakerelere katılması üzerine ısrarla durmuş ve "kendi haklarına hürmet edilmesini temin etmenin ilk şartı başkalarının haklarına hürmet etmektir" demiştir.

24 KASIM 1958

(F.R.Zorlu'nun Verdiği Beyanat) Genel Kurul Kıbrıs'taki Tedhişi Durdurmalıdır-Manşet

BM(New York)- Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu New York'ta United Pres International'a yaptığı açıklamada, Ada'nın içinde bulunduğu özel şartlar dahilinde Kıbrıs halkına bağımsızlık prensibi kabul edilirse bunun Ada'da yaşayan her iki halka da tanınması lazımdır demiştir.

Zorlu Yunanistan'ın üç ilgili devlet arasında yapılacak görüşmelere katılması üzerine ısrarla durmuş ve "kendi haklarına hürmet edilmesini temin etmenin ilk şartı başkalarının haklarına hürmet etmektir" demiştir.

Türkler Asla Yunan İdaresini Kabul Etmez

New York- Columbia Broadcasting System Televizyon istasyonunun düzenlediği Birleşmiş Milletler faaliyeti programında konuşma yapan Rauf Denktaş,

Makarios tarafından öne sürülen teklife karşı olarak Türklerin asla Yunan idaresi altına girmeyeceğini ve tezimizi sonuna kadar savunacaklarını söylemiştir.

25 KASIM 1958

(Hazırladığımız Karar Sureti Tasarısında) Kıbrıs İçin Tekrar Müzakere İstiyoruz

BM(New York)- Genel Kurul Siyasi Komisyonunda başlayacak Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak Türkiye tarafından hazırlanan bir karar tasarısında, Kıbrıs meselesinin çözümü için ilgili üç ülke arasında müzakerelere tekrar başlanması istenmiştir.

Tasarıda Genel Kurulun, kendi kendine idare yetkisi olmayan bu bölgenin özel şartları içinde, halklardan birini arzusu dışında diğerinin idaresi altına vermenin burada yaşayanların menfaatlerinin aleyhinde olacağını ve ilgili ülkeler arasındaki dostane münasebetleri bozacağını göz önünde bulundurmasını istemiştir.

Tasarıda ayrıca ilgililerin Kıbrıs konusunda tedhişi desteklemekten, tahrik edici radyo yayını yapmaktan ve bu gibi çeşitli propaganda faaliyetlerine girişmekten kaçınmaları istenmiştir.

Diğer Taraftan Yunanistan tarafından da bir karar sureti sunulmuştur. Yunan tasarısında İngiltere, bağımsızlıklarını temin etmeleri için Kıbrıslılara yardıma davet edilmekte, kurulacak bir Kıbrıs hükümetine Türk azınlığa garanti verilmesi üzerinde durmaktadır. Ayrıca Genel Kurulun beş ülkeden oluşan bir komisyon kurması, bu komisyonun Kıbrıs meselesi için bir çözüm yolu araması ve bu hususta Genel Kurula bir rapor hazırlaması istenmektedir.

26 KASIM 1958

(Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunun Dün Yaptığı Toplantı) Hariciye Vekili Kıbrıs'a Dair Türk Tezini Tam Bir Vukufla Teşrih Etti-Manşet

BM(New York)- BM Genel Kurulu Siyasi Komisyonunda Kıbrıs meselesi müzakerelerine başlanmıştır.

Siyasi Komisyon halihazırda üç karar tasarısı sunulmuş bulunmaktadır. Kısaca bu kara tasarılarında;

Türkiye Kıbrıs meselesinin çözümü için ilgili üç devlet arasında müzakerelere başlanılmasını ve ayrıca Genel Kurulun, kendi kendine idare yetkisi olmayan bu bölgenin özel şartları içinde, halklardan birini arzusu dışında diğerinin idaresi altına vermenin burada yaşayanların menfaatlerinin aleyhinde olacağını ve ilgili ülkeler arasındaki dostane münasebetleri bozacağını göz önünde bulundurmasını istemiştir.

Tasarıda ayrıca ilgililerin Kıbrıs konusunda tedhişi desteklemekten, tahrik edici radyo yayını yapmaktan ve bu gibi çeşitli propaganda faaliyetlerine girişmekten kaçınmaları istenmiştir.

İngiltere tarafından sunulan karar tasarısında özellikle tedhişçilik meselesi üzerinde duruluyor ilgili taraflar tedhişçiliğe son vermek ve Birleşmiş Milletler antlaşması prensiplerine ve gayelerine uygun bir çözüm yolu bulmak hususunda İngiltere'nin çabalarını desteklemeye davet ediliyordu.

Yunan karar tasarısı teklifinde ise İngiltere Adaya bağımsızlık vermeye davet ediliyor ve bunun için de Birleşmiş Milletler üyelerinden bir beşli komisyon kurulmasını istiyordu.

Kıbrıs meselesinin müzakerelerinin başlamasını müteakip ilk konuşmayı Yunan Dışişleri Bakanı yapmıştır. Averof konuşmasına Türkiye'nin taksim tezini çürütmekle işe başlamıştır .Taksimi yayılma ihtiraslarının tezahürü ve toprak genişletme vasıtası olarak nitelendiren Yunan Dışişleri Bakanı buna karşılık Yunanistan'ın hiçbir toprak kazanma hırsı olmadığını söylemiş Kıbrıs için bağımsızlık istemiş ve bu bağımsızlıkta Türk azınlığına da şüphesiz gerekli garantilerin verileceğini ileri sürmüştür. Bundan sonra İngiltere'yi ele alan Averof İngiltere'nin de taksimi gerçekleştirmek için Türkiye ile birlikte hareket ettiğini NATO müzakerelerinde de Yunanistan'ın her şeyi kabul etmesine karşılık İngiltere ile Türkiye'nin uzlaşmaz durumlar aldığını ve Spaak planını kabul etmediğini iddiaya kalkışmıştır.

Müteakiben İngiltere delegesi Noble söz almış ve konuşmasından sonra oturuma iki saat ara verilmiştir..

Fatin Rüştü Zorlu'nun Yaptığı Konuşma

Siyasi komisyon toplantısının öğleden sonraki oturumunda söz alan ve konuşan Fatin Rüştü Zorlu Zafer gazetesinin yaptığı başlıklar altında (*Lozan*

Antlaşması, Mazi Değil İstikbal, Çok Mühim Nokta, Türkiye'nin Temennisi, 1956'da Alınan Karar) konuşmasını yapmıştır. (Zafer Gazetesi Konuşmanın altına not düşerek konuşmanın geri kalan kısmını yarınki sayısında vereceğini belirtmiştir.)

Çok uzun olan bu konuşmasında Zorlu, özellikle bağımsızlığın birbiri ile hiçbir ortak noktası bulunmayan iki ayrı cemaatin ihtiva eden Kıbrıs'a değil fakat bu iki cemaate ayrı ayrı tanınması, bu görüşü desteklemek için de Zorlu bu konuda örnekler vermiş ve özellikle plebisit yolu ile Trieste'nin İtalya ile Yugoslavya arasında paylaşılmasını örneklemiştir. Zorlu'nun üzerinde durduğu ikinci nokta da Yunan iddialarına cevap olmak üzere Kıbrıs Türklerinin Ada'da bir "azınlık olmayıp ayrı bir cemaat olduğunu" ispatlamak olmuştur

Yunanlıların Samimi Olmadıkları Bir kere Daha Meydana Çıktı

New York- Yunanistan'ın Kıbrıs'a sözde bağımsızlık verilmesi tezini savunmak için her türlü entrikaya ve kulis faaliyetlerine başvurduğu belirtilmiştir.

Bir Amerikan Gazetesinin Yazısı

BM(New York)- Amerika'nın önde gelen gazetelerinden Cristian Science Monitor, Makarios'un Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak Kıbrıs'a bağımsızlık verilmesinin Akdeniz'de hür dünyanın durumunu zayıflatacağını ve Sovyet-Arap bloğunu güçlendireceğini belirtmiştir.

27 KASIM 1958

(Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunda) Hariciye Vekilinin Yaptığı Konuşma

25 Kasım tarihinde Siyasi komisyon toplantısının öğleden sonraki oturumunda söz alan ve konuşan Fatin Rüştü Zorlu'nun konuşmasını geri kalan kısmı Zafer gazetesinin yaptığı başlıklar; *Atina'nın Davranışı ve Deliller, Başka Bir Misal, Müphem Bir Nokta, Kıbrıs Milleti Diye Bir şey Yoktur!, Lozan Muahedesinin Yirmi birinci Maddesi, Diğer Maddeler(Lozan Antlaşması), Mesele İle Alakası Olmayan Madde, Terörizmin Durdurulması* altında yayınlanmıştır. (Zafer Gazetesi Konuşmanın altına not düşerek konuşmanın geri kalan kısmını yarınki sayısında vereceğini belirtmiştir.)

28 KASIM 1958

(Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunda Müzakereler) Zorlu Kıbrıs'a Dair Tezimizi İzahla Büyük Başarı Sağladı

BM(New York)- BM Siyasi komisyonun 26 Kasım sabahı devam eden müzakerelerinde ilk sözü Fransız temsilcisi Guillaume George Poot almış ve mesele hakkındaki görüşlerini açıkladıktan sonra Yunan Dışişleri bakanı Averof söz alarak 25 Kasım oturumunda konuşma yapan Fatin Rüştü Zorlu ve Alan Noble'nin konuşmalarına cevap vermiştir. Averof konuşmasında sekiz milyon nüfusu olan Yunanistan'ın yirmi altı milyon nüfuslu Türkiye hakkında tecavüzkar emeller beslemediğini, Türkiye'nin Lozan Antlaşması ile Kıbrıs ile ilgili bütün ilgisinin kesilmiş olduğunu ve İngiltere'nin planını zorla uygulamaya çalıştığını ileri sürmüştür.

Öğleden sonraki oturumda ilk olarak sözü İngiltere heyet başkanı Alan Noble almış ve Averof'un iddialarına cevap vermiş ve Yunanistan'ı Kıbrıs Adası'ndaki tedhişçiliği teşvik etmekle suçlamıştır.

Müteakiben Türk Dışişleri Bakanı yaptığı konuşmada da Yunanistan tarafından ileri sürülen fikirleri cevaplandırmıştır.

Hariciye Vekilinin Yaptığı Konuşma

BM(New York)- Türkiye Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'nun 26 Kasım tarihinde BM Siyasi Komisyonunda Kıbrıs müzakereleri sırasında Yunan Dışişleri Bakanı Averof'a cevap olarak yaptığı konuşmanın birinci bölümü Zafer gazetesinin yaptığı başlıklar; *Bu Bir Müstemlekeler Davası Değildir, Hukuki Görüşmeler, Mühim Hakikatler, Yunan Mütalaası, Tahrik Edici Nutuklar* altında yayınlanmıştır. (Zafer Gazetesi Konuşmanın altına not düşerek konuşmanın tam metnini yarınki sayısında vereceğini belirtmiştir.)

Hariciye Vekilinin Yaptığı Konuşma

25 Kasım tarihinde Siyasi komisyon toplantısının öğleden sonraki oturumunda söz alan ve konuşan Fatin Rüştü Zorlu'nun konuşmasının üçüncü kısmı yayınlanmıştır.

29 KASIM 1958

(Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunda ki Kıbrıs Müzakereleri)
F.R.Zorlu Averof'un Yeni İddialarını da Cerh etti

BM(New York)- Türkiye Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'nun 26 Kasım tarihinde BM Siyasi Komisyonunda Kıbrıs müzakereleri sırasında Yunan Dışışleri Bakanı Averof'a cevap olarak yaptığı konuşmanın tam metnini yayınlamıştır.

Kolombiya Bir Karar Sureti Tevdi Etti

BM(New York)- Komisyonun 28 Kasım günkü oturumda Kolombiya tarafından Türk ve Yunan tasarılarını birleştiren bir karar tasarısı teklif edilmiştir. Buna göre ilgili taraflar mümkün olan süratle görüşmeler başlayacaklar, Adada şiddet hareketlerini kışkırtmaktan ve ada halkı arasındaki barışçı müzakereleri bozmaktan kaçınacaklar ve bu arada BM tarafından kurulan beş kişilik bir “müşahitter gurubu” üç devlet arasında yapılacak görüşmeleri kolaylaştırmak üzere Kıbrıs'ın siyasal sosyal ve ekonomik durumunu inceleyerek ve bütün ilgili taraflar isterse aynı zamanda aracılıkta da bulunacaktır Averof Kolombiya tasarısını kabul etmekle beraber bunun adı geçen komisyonun görev ve yetkililerini açık olarak belirtecek şekilde değiştirilmesini istemiş buna karşılı Zorlu da Kolombiya tasarısını olduğu gibi kabul edebileceğini bildirmiştir.

Müteakiben kürsüye ABD heyetinden James Barko gelmiş ve sorunun BM anayasası prensiplerine uygun olarak müzakere ile halledilmesi gerektiğinin altını çizmiştir.

30 KASIM 1958

(Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunda Cereyan Eden Görüşmeleri)
Zorlu, “Kıbrıs İçin Üçlü Müzakereye Hazırız” Dedi-Manşet

BM(New York)- 28 kasım günü Siyasi komisyonda ilk olarak Malaya Delegesi İsmail Abdurahman söz almış görüşlerini ifade ettikten sonra İran delegesi Cellah Abduh söz alarak mesele hakkındaki görüşlerini dile getirmiş ve Kıbrıs için bir karar tasarısı sunacağını söylemiştir.

Kolombiya Delegesi

İran delegesinden sonra söz alan Alfonso Araujo mesele hakkındaki karar tasarısını komisyona sunmuştur. Tasarıda, ilgili taraflar mümkün olan süratle

görüşmeler başlayacaklar, Adada şiddet hareketlerini kışkırtmaktan ve ada halkı arasındaki barışçı müzakereleri bozmaktan kaçınacaklar ve bu arada BM tarafından kurulan beş kişilik bir “müşahitter gurubu” üç devlet arasında yapılacak görüşmeleri kolaylaştırmak üzere Kıbrıs’ın siyasi sosyal ve ekonomik durumunu inceleyerek ve bütün ilgili taraflar isterse aynı zamanda aracılıkta da bulunacaktır.

Müteakiben Amerika, Australya ve Yugoslavya delegeleri söz alarak durum hakkındaki görüşlerini söylemişlerdir.

(Başlıksız)

BM(New York)- 28 Kasım günü öğleden sonra yapılan oturumuna Sovyet delegesi Sobolef’in konuşması ile devam edilmiştir. Sobolef İngiltere’yi 1956’da kabul edilen karar tasarısına göre hareket etmemekle suçlamıştır.

A.Noble Konuşuyor

Sovyet ve Macar delegelerinin İngiltere’yi şiddetle eleştirmeleri üzerine Alan Noble söz alarak iddialara cevap vermiştir.

Noble’den sonra söz alan Fatin Rüştü Zorlu’da özellikle Sovyet, Opolanya ve Macaristan delegelerinin konuşmalarındaki bazı noktalara cevap vermiştir.Zorlu’nun yaptığı konuşmada Averof Kolombiya teklifinde ileri sürülen Kıbrıs’a BM heyeti gönderilmesine Türkiye’nin razı olup olmayacağını sormuş, Zorlu’da, “Evet Türkiye Kolombiya planını olduğu gibi kabule hazırdır” demiştir.Averof aynı soruyu yanıtlamaktan kaçınmıştır.

Hariciye Vekilinin Yaptığı Konuşma

BM(New York)- 25 Kasım tarihinde Siyasi komisyon toplantısının öğleden sonraki oturumunda söz alan ve konuşan Fatin Rüştü Zorlu’nun konuşmasının son kısmı Zafer gazetesinin yaptığı başlıklar; *Bazı Misaller, Hal İçin Başka Bir Çare Var mıdır?* altında yayınlanmıştır.

2 ARALIK 1958

Kıbrıs’ta Tedhiş Derhal Durdurulmalıdır

BM(New York)- 1 Aralıkta öğleden önce Kıbrıs meselesinin müzakerelerine devam edilmiştir. Siyasi komisyonda Kıbrıs mevzusunda sunulan karar tasarısı sayısı beşe yükselmiştir. Türkiye, İngiltere, Yunanistan, Kolombiya’nın karar tasarılarından

sonra İran'da bir karar tasarısı sunmuştur. Tasarıda Ada'daki tedhiş hareketleri kınanmakta ve bir çözüm şekline varmak için Adadaki iki cemaatin temsilcilerinin de katılımı ile ilgili üç ülke arasında görüşmelere yeniden başlanması tavsiye edilmektedir.

3 ARALIK 1958

(BM Siyasi Komisyonunda Görüşmeler) Kıbrıs'taki Durum Üzüntü Yaratıyor

BM(New York)- 1 Aralık tarihinde öğleden sonra devam eden görüşmelerde konuşmacılar Kıbrıs'taki durumdan duydukları üzüntüleri dile getirmiş, oturumun sonların doğru Hindistan'ın sekiz⁴⁸⁷ ülkeyle beraber bir karar tasarısı sunması üzerine İngiltere delegesi Allan Noble karar tasarısında bazı ifadeleri tekzip ederek açıklamada bulunmuştur.

Tasarının Metni

...

Birleşik Krallık temsilcisinin hükümetinin Kıbrıs'ın tamamîyetinin muhafazasına çalıştığına ve İngiltere Hükümetinin Ada'nın taksimine taraftar olmadığına ve bunu bir hal çaresi olarak görmediğine dair beyanatını memnuniyetle karşılar.

Yunan Hükümetinin Kıbrıs meselesini bir ilhak davası olarak görmediğine dair Yunan delegesinin son beyanatını memnuniyetle karşılar.

Kıbrıs halkını BM anayasası gereğince kendi kendini idareye yetkili addederek,

1. İlgili tarafları ve özellikle Kıbrıs halkı ve hükümetini adada şiddet hareketlerini son vermesini temine davet eder.

2. Adilane ve müstakar bir sulhun teessüsü için azınlıkların bütün meşru haklarının ehemmiyetle korunması lüzumunu belirtir.

⁴⁸⁷ Seylan, Haiti, İrlanda, İzlanda , Nepal, Panama, Birleşik Arap Cumhuriyeti ve Sudan, Armaoğlu, a.g.e., s.501

3. *İngiltere Hükümetini, BM anayasasına uydun olarak Adanın toprak bütünlüğünü muhafaza ve kendi kendini idare (self-government) yetkisinin tanınması yolunda müzakerelere devam davet eder.*

4. *Bütün üye devletleri adanın toprak bütünlüğünün muhafazası ve kendi kendini idare yetkisinin tanınması uğrunda işbirliğine davet eder.*

Dünkü Müzakereler

BM(New York)- 2 Aralık tarihinde devam eden sabah müzakerelerinde ilk olarak Hindistan temsilcisi Krişna Menon sundukları karar tasarısını savunmuş, daha sonra Küba, Yunan, Suudi Arabistan, Habeşistan, ve Beyaz Rusya temsilcileri söz alarak görüşlerini açıklamışlardır.

Habeşistan delegesi Berhanu Dinke konuşmasında Kıbrıs'ın bütünlüğü üzerinde durmuştur.

4 ARALIK 1958

Kıbrıs Meselesine Dair Görüşmeler Son Safhada

BM(New York)- 3 Aralık tarihinde devam eden müzakerelerde ilk olarak Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu söz alarak Kıbrıs'ın başlı başına bir bütün teşkil ettiğine dair ileri sürülen iddialar ile Ada'daki tek bir cemaatin mevcudiyetinden bahsedilmesine şiddetle karşı çıkmıştır.

Kıbrıs'ta Her an Bir iç Harp Çıkabilir

Zorlu'dan sonra söz alan Allan Noble Yunan delegesi tarafından İngiltere'nin bir iç harp çıkarılacağı yönündeki eleştirisine cevap vermiştir.

Daha sonra kürsüye Yunan, Hint delegeleri söz alarak mesele hakkındaki görüşlerini söylemişlerdir.

Bu arada Genel Kurul Siyasi Komisyonu Başkanı Salvador delegesi Miguel Rafael Ugguia Kıbrıs konusunda genel müzakerelerin sona erdiğini bildirmiş ve bu konuda yedi karar tasarısı sunulmuş olduğuna dikkat çekmiştir.

Bu arada Meksika delegesi Rafael Colina sunulan tasarılar istinaden uzlaştırıcı bir tasarı hazırlamak üzere bir komite kurulmasını talep etmiş.Haiti delegesi Silvain bu teklifi desteklemiştir.

Yunan delegesi Averof tasarılar üzerinde temsilcilerin görüşlerini henüz bildirmemiş olduklarını söyleyerek, Meksika teklifini reddetmiştir. Meksika delegesi de teklifini şimdilik geri aldığını bildirmiştir.

Evvelki Günkü Müzakereler

BM(New York)- 2 Aralık tarihinde devam eden öğleden sonraki müzakerelerde İngiliz ve Yunan delegeleri arasında sert tartışmalar olmuştur.

Zorlu Müdahale Ediyor

Hint delegesi yaşanan bu münakaşaya müdahale ederek Ada'ya bağımsızlık verilmesi tezini savunmaya teşebbüs etmiş, müteakiben söz alan Zorlu bu iddiayı şiddetle eleştirmiştir.

İran Karar Suretinde Tadilat Yaptı

İran delegesi ilgili tarafları uzlaştırmak maksadıyla sunuş olduğu karar tasarısında tadilat yapmıştır. İran karar tasarısı şimdi şu iki görüşü kapsamaktadır:

1. Özel bir direktif olmadan açılacak müzakereler yerine şimdi ilgili üç hükümet ve Kıbrıs temsilcileri arasında bir konferans toplanması istenmektedir. Bu konferansa gerekirse üç hükümetin rızası ile diğer hükümet ve şahsiyetlerde davet edilebilecektir.

2. Bu konferansta yalnız Kıbrıs'ın idaresiyle ilgili muvafakat aranjmanlar değil, aynı zamanda Kıbrıs sakinlerinin meşru isteklerine cevap verecek şekilde BM anayasasına uygun olarak kalıcı bir hal tarzı da görüşülecektir.

Belçika Karar Sureti Tasarısı

Belçika Delegasyonu tarafından sunulan kara tasarısında herhangi bir çözüm yolu göstermeksizin taraflar arasında görüşmelerin devamını istemektedir

Kıbrıs meselesi hakkında siyasi komisyonda 7 karar kara tasarısı bulunmaktadır. Bunların üçü Türkiye, İngiltere ve Yunanistan'a aittir. Diğer dört tasarı uzlaştırıcı formülleri kapsamaktadır ve bunlar Kolombiya, İran, Hindistan ve Belçika tarafından sunulmuştur.

5 ARALIK 1958

Kıbrıs Müzakereleri

BM(New York)- Zafer Gazetesinde öncelikle 2 Aralık tarihinde Hint delegesinin İngiliz-Yunan münakaşasına müdahale ettiği ve Ada'ya bağımsızlık verilmesi tezini savunmaya teşebbüs eden konuşmaya, Fatin Rüştü Zorlu tarafından verilen cevabın metnin yayınlanmıştır.

Gazetede 3 Aralık tarihinde devam eden müzakereler hakkında tekrar bilgi verilmiş ve karar tasarıların kabulü için üçte ikilik çoğunluğun sağlanması gerektiğine işaret edilmiştir.

4 Aralık tarihinde yapılan birinci oturumda ; Türkiye, İrlanda, Guatemala, Avusturya, Yunanistan, İran ve İngiliz temsilcileri görüşlerini açıklamışlardır.

İkinci Celse

4 Aralık tarihinde yapılan ikinci oturumunda Siyasi Komisyona sunulan karar tasarıların görüşülmesine devam edilmiş, Pakistan, Amerika delegeleri görüşlerini açıklamış müteakiben Yunan delegesi söz alarak İran tasarısı üzerinde değişiklikler yapılması maksadı ile bazı tadil teklifinde bulunacağını açıklamış.Daha sonra Türkiye ve Salvador delegeleri söz alarak görüşlerini açıklamıştır.

Yunan delegesi oturumda İran karar tasarısı üzerinde yapılmasını istediği tadilleri açıklamıştır.

Siyasi Komisyon da İran karar tasarısı üzerine Yunanistan tarafından yapılan tadil tekliflerini incelemek üzere oturuma ara verilmiştir.

Üçüncü Celse

Averof Yunan tadil teklifinin BM anayasasına uygun olarak Kıbrıs'ta self-government kurulmasını istemiştir.

6 ARALIK 1958

(B.Milletler Siyasi Komisyonunda Kıbrıs'a Dair Müzakereler)Yunanlılar Yine Hezimete Uğradı-Manşet

BM(New York)- İran karar tasarısına komisyonun 4 aralık günkü oturumunda Yunanistan üç tane değişiklik teklifi ileri sürmüştür Averof'un değişiklik teklifleri Yunanistan ile Türkiye arasında hararetli tartışmalara yol açmış fakat bu mücadeleyi Türkiye kazanmıştır. Avarof un sunduğu değişiklik teklifleri; İran karar tasarısının temelini teşkil eden konferansın İngiltere ile Kıbrıs halkı temsilcileri arasında

yapılması amacına yönelmişti. İkinci olarak İran tasarısının kendi kendini idare prensibinin uygulamasını istediği halde Averof bunun tasarıdan kaldırılmasını ve sadece muhtariyetin söz konusu edilmesini istemiştir. (Yani şimdi Türkiye ile Yunanistan rolleri değişmiş, kendi kendine idarenin taksime gitmesinden korkan Yunanistan bunun söz konusu edilmesini istememiştir.) Fatih Rüştü Zorlu' da bunu fark ettiği içindir ki aynı toplantıda o da Yunan değişiklik tekliflerine karşı Türkiye'nin değişiklik tekliflerini sunmuştur. Zorlu'nun ileriye sürdüğü değişiklik tekliflerinin birincisi bahis konusu konferansın doğrudan doğruya ilgili üç devlet ile Kıbrıslıların temsilcileri arasında yapılmasını, ikincisi de muhtariyet yerine kendi kendini idarenin göz önünde tutulmasını istemektedir.

Sonuçta Türk tadil teklifleri konusunda oylama yapılmış ve birinci tadil teklifi 19 aleyhte ve 25 çekimsere karşı 34 oyla, ikincisi 22 aleyhte ve 31 çekimsere karşı 26 oyla kabul edilmiştir.

Bu durum üzerine Averof Yunan tadil tekliflerini geri almaya teşebbüs etmiş fakat komisyon başkanı bu isteği reddetmiştir.

Türk teklifleri Yunan tekliflerini değiştirdiğinden Yunan teklifleri bu değişmiş şekli ile oylamaya konmuş; ilk Yunan tadil teklifi 31 çekimsere karşı 45 oyla kabul edilmiş, ikinci tadil teklifi 15 aleyhte ve 33 çekimsere karşı 27 oyla kabul edilmiş, üçüncü tadil teklifi de 22 aleyhte ve 34 çekimsere karşı 21 oyla kabul edilmiştir.

Sonuçta bu şekilde değişmiş olan İran karar tasarısı bütünü ile oya konulduğunda 22 aleyhte ve 28 çekimsere karşı 31 oyla kabul edilmiştir. Yunanistan aleyhte Türkiye ise lehte oy vermiştir.

Bu oylamadan sonra İngiltere Türkiye ve Yunanistan ile on devlet kendi karar tasarılarını geri çekmişlerdir. Oylamaya konan Kolombiya tasarısına Yunanistan lehte oy vermişse de tasarı 47 çekimsere karşı 17 leh ve 17 aleyhte oy almış ve kabul edilmemiştir. Belçika karar tasarısı da oya konmuş fakat 48 çekimsere ve 11 aleyhte oya karşılık 22 oy aldığından oda reddedilmiş sayılmıştır.

Kabul Edilen İran Karar Tasarısı

...

Bu karar suretinin tatbiki ve bilhassa ilgili üç hükümetle Kıbrıs temsilcilerinin iştirak edecekleri bir konferans toplanması ve bu konferansta adanın

idaresi için yalnız geçici nizamlar kabul edilmesi değil, nihai hal şekline varılması hususunun temini için sarf edilen gayretleri hatırlar.

Kıbrıslıların meşru haklarını karşılayacak kendi kendini idare kabiliyetinin ve hür müesseselerin teşkilat anayasasına uygun olarak inkişaf edeceğini dikkate alır.

Reylerin Verilişi

BM(New York)- İran karar tasarısı bütünü ile oya konulduğunda 22 aleyhte ve 28 çekimsere karşı 31 oyla kabul edilmiştir.

Lehte Oy Verenler: Avustralya, Belçika, Kanada, Çin, Küba, Danimarka, Birleşik Amerika, Malezya Federasyonu, Fransa, İran, İsrail, Ürdün, Laos, Liberya, Libya, Lüksembourg, Meksika, Nikaragua, Norveç, Yeni Zelanda, Pakistan, Paraguay, Hollanda, Peru, Filipinler, Portekiz, Dominik Cumhuriyeti, İngiltere, İsveç, Tayland, Türkiye

Aleyhte Oy Verenler: Arnavutluk, Bolivya, Bulgaristan, Seylan, Habeşistan, Yunanistan, Guatemala, Macaristan, Hindistan, İrlanda, İzlanda, Nepal, Panama, Polonya, Birleşik Arap Cumhuriyeti, Beyaz Rusya Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti, Ukrayna Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti, Romanya, Çekoslovakya, Sovyetler Birliği, Yemen, Yugoslavya

Çekimserler: Afganistan, Suudi Arabistan, Arjantin, Avusturya, Birmanya, Brezilya, Kamboç, Şili, Kolombiya, Kosta Rika, Ekvator, İspanya, Finlandiya, Gana, Haiti, Honduras, Endonezya, Irak, İtalya, Japonya, Lübnan, Fas, Salvador, Sudan, Tunus, Güney Afrika Birliği, Uruguay, Venezuela

Meksika'nın Sunduğu Karar Sureti

BM(New York)- Siyasi Komisyonun kabul ettiği karar tasarısı genel kurulun 5 aralık 1958 günkü oturumunda ele alınmıştır. Bu oturumda yer alan Meksika delegesi Rafael de la Colina gayet kısa bir karar tasarısı teklif edeceğini söylemiş ve bu tasarının uzlaştırıcı mahiyeti dolayısı ile herhangi bir itiraza uğramayacağı ümidini belirtmiştir. Meksika'nın bu karar tasarısı BM Genel Kurulunun 16 şubat 1957 günkü ve 1013 (XI) sayılı kararını “hatırlatarak barışçı demokratik ve adil” bir çözüme ulaşmak üzere tarafların çabalarına devam edeceği güveni

belirtilmekteydi.Bu teklif hiçbir devletin itirazı ile karşılaşmadığından dolayı kabul edilmiştir.

(BM Siyasi Komisyonunda)Fatin Rüştü Zorlu’nun Yaptığı Konuşmalar

BM(New York)- Zafer Gazetesinde 3 Aralık tarihinde Fatin Rüştü Zorlu tarafından Averof’a verilen cevabın metnin yayınlanmıştır.

7 ARALIK 1958

Fatin Rüştü Zorlu Dedi ki:Kıbrıs Meselesi Türkiyesiz Halledilemez:

Türkiye olmadan Kıbrıs meselesinin çözülemeyeceğini ifade eden ve BM Genel Kurulundan oybirliği ile geçen karar tasarısı hakkında görüşü sorulan Averof, “Genel Kuru’lda kabul edilen son metnin meydana getirilmesinde hakim olan ahengin dost olmaları gereken iki memleketi ayıran meselenin hallinde de hakim olmasını temenni ederim” demiştir.

Fatin Rüştü Zorlu’da yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

Türkiye Yunanistan ve İngiltere arasında tam bir mutabakatlar kabul edilmiş olan kararın her üç memleket ve adadaki cemaat arasındaki dostluk münasebetleri takviye edecek ve iyi bir hal şeklinin bulunmasını temin edecek bir hareketin başlangıcı olmasını ümit ve temenni ederim.

Yine Makarios un özel temsilcisi Zenon Rossides şöyle demiştir:

Ben ahenk ve işbirliğine inanıyorum. Bilhassa Türkiye ile Yunanistan arasında böyle bir ahenge mutlak ihtiyaç vardır.Genel Kurul tarafından kabul edilen karar sureti Kıbrıs’ta Türk ve Rumları işbirliğine davet etmektedir.İlgili tarafların müşterek menfaat uğruna bu işbirliği ruhuna sadık kalmalarını temenni ederim.

Küçük’ün Beyanati

Dr. Fazıl Küçük’de yaptığı açıklamada alınan kararlar Kıbrıs meselesinin Türkiyesiz halledilemeyeceğini bütün dünyanın gördüğünü belirtmiştir.

Amerikan Basını B. Milletler Kararını Övüyor

New York- BM’de yapılan görüşmelerinin sonucunu bildiren New York Times Birleşmiş Milletler ilgililer arasında konferansı kabul etti, Yunan talepleri hezimete uğradı başlığını kullanmıştır.

Gazete BM Genel Kurulunda Türkiye'nin Kıbrıs mevzusundaki haklı davasının daha iyi anlaşılması sonucunda müzakerelerin Yunanistan için acı bir ders olduğunu belirtmiştir.

A.Noble'un Beyanati

İngiliz Devlet Bakanı Allan Noble Kıbrıs konusunda BM'de alınan karardan dolayı memnuniyetini belirten bir yazılı açıklama yapmıştır.

8 ARALIK 1958

Kıbrıs, Türkler İçin Rodos'tan Mühimdir-Manşet

Zafer Gazetesinde Fatin Rüştü Zorlu'nun Siyasi Komisyonunda Türk tezini savunduğu konuşmalarından biri yayınlanmıştır.

9 ARALIK 1958

(Birleşmiş Milletlerin Müzakerelerinden Çıkan Netice) Kıbrıs'la Olan Rabıtamız Teyit Olunmuştur!

Dışişleri Bakanlığına yakın çevreleri tarafından yapılan yorumda Ankara'da Yunanistan karşı bir olumlu havanın yaratıldığı belirtilmiştir.

Yine yapılan açıklamada geçen yıl siyasi komisyonda 11 Arap ülkesinden 9'nun Türkiye aleyhinde oy verdiğini yalnızca Libya ve Ürdün'ün oya katılmadıkları için çekimser sayıldıklarını, bu yıl yapılan görüşmelerde ise Birleşik Arap Cumhuriyeti ve Yemen aleyhte, Libya ve Ürdün'ün lehte diğer Arap ülkelerinin de çekimser kaldığı belirtilmiştir.

MacMillan Bugün Beyanatta Bulunacak

Londra- Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre, MacMillan Avam Kamarasında Kıbrıs'taki durum hakkında bir açıklama yapacaktır.

10 ARALIK 1958

MacMillan Konuşmasını Geri Bıraktı

Londra- Kıbrıs'taki durum hakkında Avam Kamarasında bir konuşma yapacak olan MacMillan konuşmasını ertelemiştir.

Averof Dönüyor

New York- Yunan Dışışleri Bakanı Averof Atina'ya dönmüştür. Averof dönüşünde havaalanında Siyasi Komisyon tarafından kabul edilen karar hakkında sorulan bir soruya bunun kimsenin aleyhinde olmadığını söylemiştir.

11 ARALIK 1958

(MacMillan'ın Avam Kamarasında Dün Yaptığı Açıklamaya Göre,) İngiltere Kıbrıs İşini Taraflarla Müzakereye Hazır

İngiltere Başbakanı MacMillan Avam Kamarasında yaptığı açıklamada, gelecek hafta Paris'te yapılacak olan NATO Bakanlar Konseyi toplantısından faydalanarak Türk ve Yunan Dışışleri Bakanları ile Kıbrıs meselesini müzakere etmek niyetinde olduğunu söylemiştir.

MacMillan Avam Kamarasında oturumun soru-cevap bölümünde bir İşçi Partisi Milletvekili tarafından Makarios'un Kıbrıs adasına dönmesine izin verilip verilmeyeceği hakkında sorduğu bir soruyu yanıtsız bırakmıştır.

Kıbrıslı Liderler Londra Büyükelçiliğimizde

Londra- BM müzakerelerinin takip etmek üzere New York'a gitmiş olan Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denктаş Londra'da geçmiş ve burada Büyükelçimiz Muharrem Nuri Birgi ile bir görüşme yapmışlardır.

12 ARALIK 1958

(Atina Resmi Çevrelerin Kanaatine Göre)Yunanistan Müzakere Teklifini Kabul Edecektir

Yunan resmi çevreleri, Yunan Hükümetinin Kıbrıs ile ilgili yapılacak bir konferans teklifini, konferansın gündeminin önceden tespit edilmesi, bir diplomatik hazırlık devresinden geçilmesi şartıyla kabul edeceğini ileri sürmüşlerdir.

F.R.Zorlu Dün New York'tan Ayrıldı

New York- BM Siyasi Komisyonunun Kıbrıs meselesi hakkında yaptığı müzakerelerde Türk heyetine başkanlık yapan Fatin Rüştü Zorlu Paris'e gitmek üzere New York'tan ayrılmıştır.

Kıbrıs'ta İki Günde On bir Otomobil Yakıldı

Lefkoşe- EOKA tarafından iki günde on bir otomobil yakıldı.

13 ARALIK 1958

(Dün Yurda Advet Eden Hariciye Vekilimizin Beyanatı) F.R.Zorlu, Düşüncelerimiz Galebe Çalmıştır, Dedi-Manşet

İstanbul- Fatin Rüştü Zorlu, Siyasi komisyondaki görüşmeleri müteakip yurda döndüğü gün İstanbul'da yaptığı açıklamada, "Böyle bir konferansın müspet bir şekilde neticelenmesi için de tarafların sadece kendi arzularını kabul ettirmek maksadıyla değil, fakat taraflar arasında bir anlaşma ve uzlaşma temin etmek ve üç müttefikin bu davadan daha sıkı bir dostlukla çıkmasını temin etmek amacı ile gitmeleri lazım geldiği kanaatindeyiz" demiştir.

Kıbrıs Türk Liderleri İngiliz Gazetecileri İle Görüştü

Londra- Londra'da bulunan Kıbrıs liderleri İngiliz basın mensupları yaptıkları basın toplantısında, BM Genel Kurulunda alınan karardan dolayı memnuniyetlerini belirten bir açıklama yapmışlardır.

18 ARALIK 1958

Kıbrıslı Liderler Bevan İle Görüştü

Londra- Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş İşçi Partisi Koalisyon Kabinesi Dışişleri Bakanı Mr. Bevan ile bir görüşme yapmışlardır.

19 ARALIK 1958

Paris'ta Kıbrıs Hakkında Görüşmeler-Manşet

NATO Bakanlar Konseyinin bu sabah yapılan toplantısını müteakip Türk Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ile Yunan Dışişleri Bakanı Averof Kıbrıs meselesi hakkında 75 dakika süren bir görüşme yapmışlardır. Müteakiben İngiltere, Türkiye ve Yunanistan Dışişleri Bakanları Kıbrıs meselesi hakkında bir görüşme yapmışlardır.

Kıbrıs meselesi ile ilgili üç ülke meselenin NATO Bakanlar Konseyinde müzakere edilmesini talep etmemişlerdir.

İngiltere Başvekilinin Verdiği Beyanat

Londra- Avam Kamarasında bir açıklama yapan İngiltere Başbakanı MacMillan, "Kıbrıs hakkında görüşmeler Paris'te toplanan Atlantik Konseyinde

başlamıştır ve devam etmektedir. Müşahedelere göre bu müzakereler müsait bir şekilde devam etmekte olup bir hal neticesine varacağını belirten emareler görülmektedir” dedi.

Dr. Fazıl Küçük ve Denктаş Paris’e Gidiyor

Londra- Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denктаş Paris’e hareket etmişlerdir.

21 ARALIK 1958

(Paris’ten Dün Dönen Zorlu’nun Beyanatı) Kıbrıs Meselesinde Müsait Hava Doğuyor

İstanbul- Paris dönüşü İstanbul’da basın mensuplarının sorularına cevaben yaptığı açıklamada Fatin Rüştü Zorlu, “Müsait bir iklim teessüs etmek üzeredir...Muhakkak ki bugünkü atmosfer şimdiye kadar elde edilen iklimlerin en iyisidir. Ancak noktai nazarların telifi için daha çok çalışmak lazımdır” demiştir.

Averof’un Kıbrıs’a Dair Sözleri

Roma- Yunan Dışışleri Bakanı Averof, “iyiye doğru bir gidiş vardır fakat bunun mübalağa edilmemesi lazımdır” demiştir.

Magosa’da Bir Mayın Patladı İki İngiliz Öldü

Lefkoşe- Magosa’ya bağlı Galanope Karpaz Askeri Hava Üssünde bir mayın patlamıştır.

Apostol Andriya Burnundaki kilise mensuplarına su taşıyan bir kamyon Karpaz mevkiinden geçerken yere döşenmiş olan bir mayına çarpmış, olayda 2 havacı ölmüş bir kişide yaralanmıştır.

22 ARALIK 1958

Kıbrıs’ta 3 İngiliz askeri Yaralandı

Lefkoşe- Kıbrıs’ta İngiliz askeri müfrezesini taşıyan bir kamyon mayına çarpmış ve üç kişi yaralanmıştır.

25 ARALIK 1958

Kıbrıs Mevzusunda Hariciyemizin Yaptığı Açıklama-Manşet

Dışışleri Bakanlığı tarafından yayınlana bildiride, çeşitli kaynaklardan verilen haberler karşısında endişeye kapılmaya lüzum olmadığı “Türk Haklarının muhafazası hususunda” Türk Hükümetinin çalışmasına hassasiyetle devam etmekte olduğu açıklandıktan sonra şöyle deniyordu:

Türkiye Hükümeti üç müttefik arasındaki bu ihtilafın bir an evvel halli için bütün iyi niyetlerin seferber edilmesini arzu etmektedir. Ancak bu vaziyetin Türk haklarının terk edilmesi ile teessüs etmesine de imkan olmadığı aşikardır.

Halen müzakereler başlamamıştır. Ve kati bir netice elde edilinceye kadar, mevcut şeraite göre en muvafık addettiğimiz MacMillan planı tatbik mevkiinde bulunmakta ve biz de bunu tatbikatını desteklemekteyiz.

Londra’daki Görüşmeler

Londra’daki siyasi çevreler şu noktalar üzerinde durmaktadır:

Yunanistan’ın Enosisden ve Türkiye’nin de taksimden vazgeçmesi suretiyle Ada’ya bağımsızlık verilmesini isteyen bir anlaşmaya varıldığına dair çıkan haberlerin yalan olduğu görülmektedir.

26 ARALIK 1958

Averoff Kıbrıs İşinde Mutedil Bir Dil Kullandı

Atina- Averoff Paris’ten Atina’ya dönüşünde yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

Türkiye ile aramızdaki buzları kırdık. Türk-Yunan münasebetlerinde hasıl olan mülayim ve müsait hava istikbal için iyi bir işaret teşkil etmektedir.

29 ARALIK 1958

(Yunanistan’ın Eski Hariciye Vekili Tarafından) Karamanlis Şiddetle İtham Edildi

Eski Dışışleri Bakanı Stefanopulos Karamanlis’i Kıbrıs meselesi ile ilgili takip ettiği politikadan dolayı eleştirmiştir.

30 ARALIK 1958

Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs’ta

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş Kıbrıs'ta büyük bir tezahüratla karşılanmıştır. Her iki lider de BM müzakerelerinden zaferle çıktığını ve Kıbrıs Türklerinin gelecekte endişe etmemeleri gerektiğini söylemişlerdir.

31 ARALIK 1958

Kıbrıs Meselesinde Üçlü Bir Konferansa Doğru

Atina- Yunan Dışişleri Bakanı Averoff gazetecilerin Kıbrıs hakkındaki sorularını cevaplandığı demecinde şöyle demiştir:

Kıbrıs meselesinin halli için alakalı devletler arasında samimi bir atmosfer içinde cereyanı gereken bir konferans diplomatik temaslardan sonra yapılacaktır.Şu anda memnuniyetle kaydedilecek cihet, BM'de cereyan eden müzakereler neticesinde Türkiye ile Yunanistan arasındaki yakınlaşma ve iyi münasebetlerin gelişmesidir.

Makarios'un Beyanâtı

Lefkoşe- Makarios Kıbrıs'ta çıkmakta olan File Lefteres gazetesi muhabirin ile yaptığı röportajda şöyle demiştir:

Kıbrıs meselesinde karşılıklı anlayış ve dostluğa müsait şartların tahakkuku için her türlü gayreti sarf etmekten geri durmayacağız...Bir konferans toplanması fikrini hiçbir surette reddetmiyoruz.Bu konferansa Türkiye, Yunanistan ve diğer memleketlerin müsavi şartlarla iştiraklerin kabul etmekteyiz.

(1959 YILI HABERLERİ)

1 OCAK 1959

EOKA Kıbrıs'ta Tekrar Faaliyete Gececeğini İlan Etti

Londra- EOKA tedhiş hareketi lideri Grivas Lefkoşe'de yeni yıl dolayısıyla İngilizlere hitaben yayınladığı bildiride, EOKA'nın tekrar faaliyete geçeceğini bildirmiştir.

Kıbrıs'ta Yeni Kanunlar

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot yayınladığı kanunlarla bomba yapımında kullanılabilecek bir çok kimyevi maddenin ithalatını yasaklamıştır.

2 OCAK 1959

Kıbrıs'ta İngiliz Planının Tatbiki Devam Ediyor

Lefkoşe- Kıbrıs hakkındaki MacMillan planının uygulanması azimle devam etmektedir.

Türkler için ayrı belediyeler kurulması da uygulama safhasına girmiştir.

4 OCAK 1959

(Yunanistan'ın Eski Hariciye Nazırı Pipinelis'in Makalesi) Kıbrıs'ta Bulunacak Bir Hal Çaresi Türk-Yunan Münasebetini Düzeltir

New York- Yunanistan'ın eski dışişleri bakanlarından Panoyotis Pipinelis'in Amerika'da yayınlanmakta olan Foreign Affairs Kartery dergisinin Ocak 1959 sayısında yayınlanan makalesinde, "Kıbrıs meselesinde bulunacak bir hal çaresi Türk-Yunan münasebetleri çerçevesi içinde iki memleket arasında karşılıklı itimadı yeniden canlandıracaktır" demiştir.

8 OCAK 1959

(Büyük Millet Meclisi Bütçe Encümeni Toplantısında) Hariciye Vekilimizin Yaptığı Konuşma-Manşet

TBMM Bütçe Komisyonunda Dışişleri Bakanlığı bütçe müzakerelerinde dış politika hakkında bir konuşma yapan ve bu konuşmada Kıbrıs meselesine de değinen Fatin Rüştü Zorlu Türk Hükümetinin Yunanistan ile dostluğa önem verdiğini, Kıbrıs

meselesinin bu dostluğu gölgelendirmemesini temenni ettiğini söylemiş, daha sonra Türk-Yunan ilişkilerine ve kamuoyunun endişelerine değinen Zorlu şöyle demiştir:

Umumi efkarımızın bu milli davadaki hassasiyetini biliyoruz.Fakat işin bu safhasında fazla bir izahat vermenin doğru olmayacağı kanaatindeyiz.Yalnız şurasını belirtmek isterim ki, bu gibi mevzularda Hükümetin, Büyük Millet Meclisi kararlarına uygun olarak hareket etmesinden tabi bir şey olamaz.

Son zamanlarda Kıbrıs mevzusunda Yunanlılarla ilk temaslar oldu.Bunda ümitli kalmak istiyoruz.Fakat lüzumsuz nikbinliğe kapılmakta doğru olmaz...

10 OCAK 1959

Kıbrıs Politikası Yüzünden Yunan Hükümetine Hücumlar

Atina- Atina'da yayınlanmakta olan Estia gazetesinde Kıbrıs meselesi dolayısıyla Türk-Yunan ilişkilerine dair yayınlanan makalede, Yunan hükümeti şiddetle eleştirilmekte ve özellikle Karamanlis ve Averof Kıbrıs davasına ihanetle suçlanmaktadır.

16 OCAK 1959

Hariciye Vekilimiz Paris'te

Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu muhtelif temaslarda bulunmak üzere Paris'e gitti

20 OCAK 1959

Zorlu, Averof'la Dün Tekrar İki Görüşme Yaptı

Paris- Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Yunan Dışişleri Bakanı Averof ile iki görüşme yapmıştır.

Kıbrıs'ta Dün Üç Tedhişçi Yakalandı

Lefkoşe- Kıbrıs'ta İngiliz emniyet kuvvetleri tarafından Lefkoşe ile Morfu arasındaki Ayazadla mevkiinde EOKA mensubu 3 tedhişçi yakalandı.

21 OCAK 1959

Zorlu-Averof Görüşmeleri Bitti

Paris- Türk ve Yunan Dışışleri Bakanları arasında 3 gündür Kıbrıs meselesi üzerinde devam eden görüşmeler bitmiş, görüşmelerin içeriği hakkında herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Ankara'ya dönecektir.

Kıbrıs'taki Durum

Londra- Avam Kamarasında Kıbrıs hakkında sorulan soruları yanıtlayan İngiliz Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd, "Her ne kadar durumdaki iyiye doğru gelişmeler biz memnun etmekte ise de, EOKA'nın, tedhişçiliği bir politika vasıtası olarak kullanmaktan vazgeçtiği hakkında emareler mevcut değildir" demiştir.

Baf Piskoposunun Atina'daki Beyanati

Londra- Kıbrıs Ortodoks kilisesinin vekaleten başkanlığını yapmakta olan Baf piskoposu Makarios ile görüşme yapmak için Atina'ya gitmiştir.

24 OCAK 1959

Hariciye Vekili Yurda Avdet Etti

Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Paris'te Yunan Dışışleri Bakanı Averof ile görüşmesinin ardından İstanbul'a dönüşünde gazetecilere yaptığı kısa açıklamada, "Paris'te yaptığımız görüşmeler daha ziyade karşılıklı vaziyetlerin gözden geçirilmesi şeklinde cereyan etmiş ve bu suretle iki tarafın üzerinde mutabık kalabileceği esasların ihzari için gerekenler elde edilmiş bulunmaktadır" demiştir.

1 ŞUBAT 1959

Anadolu Ajansının Tebliği

31 Ocak tarihinde Türk Haber Ajansı tarafından Atina'dan verilen haberde, Türkiye'nin, Makarios'un Kıbrıs'a dönmesine muhalefet etmesi, Kıbrıs'ta bir askeri üs istemesi ve tam bir anlaşmaya varılmadıkça İngiltere'nin ortak planından vazgeçmeyeceğini bildirmesi nedeniyle Türk-Yunan görüşmelerinin kesilmiş olduğu yolunda çıkan haberlere karşı Anadolu Ajansı tarafından yayınlanan bildiride, bu yoldaki haberlerin asılsız olduğunun açıklanmasında Anadolu Ajansının yetkili olduğunu bildirmiştir.

4 ŞUBAT 1959

Menderes - Karamanlis Buluşacaklar mı?..

Başbakan Adnan Menderes'in önümüzdeki günlerde yapacağı Avrupa seyahati ile ilgili olarak Yunan basını bu seyahate özel önem vermekte ve Kıbrıs meselesi ile ilişkilendirerek bu seyahati bir Menderes-Karamanlis buluşması şeklinde yorumlamaktadırlar.

Yine Atina'da yayınlanmakta olan Katimerini gazetesi Türk-Yunan ilişkilerinin Büyükelçiler yolu ile devam ettiğini belirtmiştir.

5 ŞUBAT 1959

Menderes Bu Sabah İsviçre'ye Gidiyor-Manşet

Başbakan Adnan Menderes Zürich'e hareket edecektir.

Zorlu ve Averof arasında son defa Paris'te yapılan görüşmelerde "bazı müspet emareler müşahede" edilmesi üzerine iki devleti ilgilendiren ve "her ikisi içinde milli bir mahiyet arz eden bu davanın hal yoluna girmesini temin maksadıyla", Türk ve Yunan Başbakanlarının Zürich'de buluşacakları ve "Kıbrıs meselesine Türk-Yunan dostluğu ve işbirliği çerçevesi içinde bir hal şekli bulunmağa çalışacakları" bildirilmektedir.

Bu görüşmelerde olumlu bir gelişme kaydedilirse İngiltere'nin katılımı ile üçlü bir konferans yapılmasına karar verilecektir.

Hariciye Vekili İngiliz Büyükelçisini Kabul Etti

Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu İngiltere'nin Ankara Büyükelçisi Sir Burrows'u kabul ederek bir saat kadar görüşmüşlerdir.Yapılan görüşmenin Kıbrıs meselesi ile ilgili olduğu tahmin edilmektedir.

6 ŞUBAT 1959

Başvekil A. Menderes ve F.Rüştü Zorlu İsviçre'de-Manşet

Başbakan Adnan Menderes, Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ve beraberlerindeki Türk heyeti Zürich'e varmışlardır.

Yunan Başvekili Zürich'e Hareket Etti

Türkiye Başbakanı Adnan Menderes ile birlikte Zürich’te Kıbrıs meselesi üzerine görüşmeler yapacak olan Başbakan Konstantin Karamanlis ve Dışişleri Bakanı Evangelos Averof Zürich havaalanına inmişlerdir.

Averof’un Beyanati

Atina- Dışişleri Bakanı Evangelos Averof Zürich’e hareketinden önce basın mensuplarına yaptığı açıklamada, Zürich toplantısının şimdiden varılmış olan bir anlaşmanın onayı için değil böyle bir anlaşmaya varmak imkan ve ihtimallerinin araştırılması için yapılacağını belirtmiştir.

Türk ve Yunan Başvekilleri Arasında İlk Görüşme

Menderes ve Karamanlis arasındaki Zürich görüşmeleri dışişleri bakanlarının da katılımı ile başlamıştır.

7 ŞUBAT 1959

İki Başvekil Görüştüler-Manşet

Zürich- Menderes ve Karamanlis arasındaki Zürich görüşmelerine devam edilmiştir. Görüşmelere dışişleri bakanları da katılmıştır.

Başvekiller Yarın Tekrar Görüşecek

Zürich- Menderes ve Karamanlis arasındaki Zürich görüşmelerine yarın devam edilecektir.

8 ŞUBAT 1959

Kıbrıs Görüşmelerine Dün de Devam Edildi

Zürich- Zürich’te yapılmakta olan Kıbrıs meselesi ile ilgili görüşmelere devam edilmiştir.

Londra Büyükelçimiz Zürich’e Hareket Etti

Londra- Türkiye’nin Londra Büyükelçisi Muharrem Nuri Birge, Başbakan Adnan Menderes ve Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ile görüşme yapmak için Zürich’e hareket etmiştir.

(Başlıksız)

BM(New York)- Yunanistan'ın BM daimi temsilcisi Hristos Palamas Zürich'te yapmakta olan müzakerelere katılmak üzere Zürich'e hareket etmiştir.

Amerika'daki Türkiye Muhaciri Rumlar

İstanbul- Washington'da kurulmuş olan Türk-Amerikan Dostluk Kulübü Eski Başkanı Fuat Turancıol MTTB merkezinde yaptığı basın toplantısında, Türkiye'den Amerika'ya g  m ş olan Rumların Kıbrıs meselesinde Yunanistan'ın takip ettiğı politikayı beğenmediklerini ve Türkiye'nin tezini desteklediklerini söylemiştir.

9 şUBAT 1959

Zürich'te Cereyan Eden Kıbrıs Görüşmeleri

Kıbrıs meselesinin çözümü için Türkiye ve Yunanistan arasındaki ihtilafları halletmek ve ileride İngiltere'nin de katılımı ile yapılması muhtemel bir   l  konferansa zemin hazırlamak maksadı ile Zürich'te Türkiye ve Yunanistan Başbakanlarının ve beraberlerindeki heyetlerle yapılan toplantılara devam edilmiştir.

Görüşmelerle ilgili olarak bir bildirinin yayınlanması bekleniyor.

10 şUBAT 1959

Menderes- Karamanlis D n Tekrar Görüştüler

Başbakan Adnan Menderes ile Yunan Başbakanı Karamanlis başkanlığındaki heyetlerle birlikte Kıbrıs meselesindeki temaslarına 6 şubattan beri devam etmektedir. D n sonuçlandığı tahmin edilen görüşmelerin alınan haberlere göre olumlu bir seyir takip ettiğı ve iki gün daha s receğı tahmin edilmektedir.

11 şUBAT 1959

Kıbrıs Mevzusundaki Müzakereler Sona Eriyor

Başbakan Adnan Menderes ile Yunan Başbakanı Karamanlis başkanlığındaki heyetlerle birlikte Kıbrıs meselesindeki görüşmelere devam edilmiştir.

Yunan Radyosunun Dünkü Tefsiri

Atina- Radyoda, Türk ve Yunan Hükümet Başkanlarının Zürich'te yapmakta oldukları görüşmelerin iki ülke arasındaki düşmanlığı ortadan kaldıracığı belirtilmiştir.

Zorlu ve Averof'un Londra Seyahatleri

Atina- Türk-Yunan görüşmelerinde Türk cemaatine teminat verilmesi konusunda Türk heyetinin ısrarı görüşmeleri sıkıntıya sokmuştur. Görüşmelerde tam bir anlaşma sağlandığında Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ile Averof Zürih görüşmelerinden sonra İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd ile görüşmek üzere Londra'ya hareket edeceklerdir.

Athenagoras'ın Telgrafları

Atina- İstanbul'daki Rum Ortodoks Patriği Athenagoras tarafından Türkiye ve Yunan Başbakanlarına, "her iki memleketin refahı ve selameti için iki Başvekilin tam bir anlaşmaya varmakları temennisinde" bulunan birer telgraf gönderilmiştir.

İngiltere Hariciye Sözcüsünün Betanı

Londra- İngiltere Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Zürih'te devam eden Türk-Yunan görüşmelerinin İngiltere Hükümeti tarafından memnuniyetle karşılandığını belirtmiştir.

Gençlik Menderes'i Törenle Karşılacak

İstanbul- Zürih'te yapılan görüşmelerde Kıbrıslı Türk kardeşlerin hak ve menfaatini koruması bakımından Başbakan Adnan Menderes'in azimli teşebbüsleri gençlik tarafından memnuniyetle karşılanmış ve MTTB Başbakanın yurda dönüşünde gençlik olarak muhteşem bir törenle karşılamayı kararlaştırmış ve MTTB Başkanı Orhan Sakarya'nın başkanlığında birliğe bağlı dernek başkanlarından oluşan 10 kişilik bir karşılama komitesi kurulmuştur.

12 ŞUBAT 1959

Kıbrıs İçin Anlaşmaya Varıldı-Manşet

Resmi Tebliği

Zürih- France-Presse Ajansının Zürih'ten verdiği bilgiye göre Zürih görüşmeleri sonunda aşağıdaki bildiri yayınlanmıştır:

Türkiye ve Yunanistan Başvekilleri Adnan Menderes ve Konstantin Karamanlis, beraberlerinde Hariciye Vekilleri Fatin Rüştü Zorlu ve Averof olduğu halde 5 Şubattan 11 Şubat 1959'a kadar Zürih'te toplanmışlardır... Memleketlerini, büyük devlet adamları Atatürk ve Venizelos'un çizdikleri sıkı işbirliği ve yapıcı dostluk yoluna yeniden sokmak hususundaki müteakıl arzularını

müşahede eden iki Başvekil bu derece mühim olan bu davaya hizmet etmek için müştereken çalışmak hususundaki kararlarını izhar etmişlerdir. Bu yolda kati mahiyetli bir merhalenin aşılmış olduğunu müdrik bulunan iki Başvekil, bu mesut merhalenin Türk-Yunan münasebetlerinin bütün ehemmiyetli kesimlerinde derhal neticeler vereceği hakkındaki itminanlarını ifade etmişlerdir.

Anlaşmanın kesin içeriği bunun İngiliz hükümeti tarafından onaylanmasını müteakip yapılacaktır.

Dün Gece Ankara'ya Gelen Başvekil Menderes'i, Celal Bayar ve Refik Koraltan Esenboğa'da Karşıladılar

Başbakan Adnan Menderes Ankara'ya dönmüştür.

Yunan Başvekili Karamanlis Atina'da

Atina- Yunan Başbakanı Atina'ya dönmüştür. Başbakanın bu gece Makarios ile görüşeceği tahmin edilmektedir.

AP Ajansına Göre Anlaşmanın Esasları

Zürich- Kıbrıs yasasına, Ada'nın tamamını veya herhangi bir parçasının Yunanistan'a ve Türkiye'ye birleşmesini kalıcı bir biçimde önleyici madde konulmuştur.

Kıbrıs'ta Türk ve Yunan birlikleri Garnizon kurarak Ada bağımsızlığa kavuştuktan sonra İngiliz kuvvetleri de şimdiki üslerinde kalacak.

Türkiye, İngiltere ve Yunanistan'ı birbirine bağlayan bir ittifaklar sistemi Ada'nın bağımsızlığını garanti edecektir.

Kıbrıs parlamentosu, Türk ve Yunan cemaatlerinin sabit nispette temsilcilerden oluşacak, Cumhurbaşkanı Rum Başkan Muavini Türk olacak, Ada'nın Dışişleri, savunma ve iç işlerini kapsayan işlerde başkan ve başkan muavininin veto hakları olacaktır.

Anayasa değişikliklerinde her iki camia tarafından onay verilmesi gerekecektir.

Türk heyeti kaynaklarından alınan bilgiye göre, anlaşma metninin yayınlanmayacağı ve İngiliz Hükümetinin iki başbakan arasında yapılmış olan

anlaşmada değişiklikler yapma ihtimaline binaen bir nezaket olmak üzere metnin gizli tutulacağını söylemiştir.

Kıbrıs'ta Karar Nasıl Karşılandı

Lefkoşe- Türk ve Yunan Hükümetlerinin Kıbrıs hakkında bir anlaşmaya vardıkları haberi Türk ve Yunan cemaatleri tarafından büyük bir heyecanla karşılanmıştır.

İngiltere Memnun

Londra- İngiliz Hükümetinin Kıbrıs'ın geleceği hakkında Türk ve Yunan Başbakanları arasında varılan anlaşmayı bütün kalbi ile onayladığı bildirilmiştir.

Makarios'un Görüşü

Atina- Makarios varılan anlaşmadan memnun olduğunu belirtmiştir.

“Zürich Konferansı İyi Bir Anlaşma İle Neticelendi”

Londra- Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Londra havaalanında basına yaptığı açıklamada, “Zürich Konferansının iyi bir anlaşma ile neticelenmiş” olduğunu ve yapılan anlaşmanın “her üç tarafın ve Kıbrıs lehine” olduğunu söylemiştir.

Yunan Dışişleri Bakanı Averof'ta Londra gelmiş ve yaptığı açıklamada, “Bizce Kıbrıs meselesi hallolmuştur. Bütün mesele İngilizler ile yapılacak görüşmelere kalmıştır” demiştir.

13 ŞUBAT 1959

Kıbrıs Müzakereleri Londra Müspet Yolda Devam Ediyor-Manşet

Londra- İngiltere, Türkiye ve Yunanistan Dışişleri Bakanları arasındaki görüşmelere devam edilmiştir.

Selwyn Lloyd'un Avam Kamarasındaki Beyanatı

Londra Radyosu, BBC- Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd Avam Kamarasında yaptığı konuşmada, görüşmelerin olumlu bir havada başladığını, herhangi bir çözüm şeklinin Ada'daki İngiliz üslerine etkisi olmayacağını ve Kıbrıs halkının arzularının tam olarak karşılanacağını açıklamıştır.

Makarios'un Durumu

Londra Radyosu, BBC- Selwyn Lloyd Avam Kamarasında yaptığı konuşmada, Makarios'un Kıbrıs'a dönme ihtimaline karşı sorulan bir soruya konu ile ilgili bir kararın alınmadığını belirtmiştir.

Kıbrıslı Liderler Londra'ya Gidiyor

Kıbrıs'taki Türk ve Yunan cemaatin liderleri mesele ile ilgili müzakerelerde bulunmak üzere Ada'dan ayrılacaklardır. Kıbrıs'ın dini lider yardımcısı Kityon piskoposu Makarios ile görüşmek için Atina'ya, Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş Ankara'ya gideceklerdir.

Yunan Meclisi Kıbrıs Hakkındaki Anlaşmayı Müzakere Edecek

Atina- Zürich'te Türk ve Yunan Başbakan ve Dışişleri Bakanları tarafından anlaşmanın önümüzdeki günlerde Yunan Milli Meclisinde müzakere edilecektir.

Makarios Zürich Anlaşmasını Tasvip Ediyor

Atina- Makarios Yunan Başbakanı Karamanlis ile yaptığı görüşmeden sonra Kıbrıs hakkındaki Türk-Yunan anlaşmasını tamamıyla onayladığını söylemiştir.

Anthimos'un Beyanâtı

Atina- Makarios'un vekili Anthimos yaptığı açıklamada şöyle demiştir:

Türk-Yunan anlaşmasını sevinç ve bahtiyarlık içinde karşılamaktayız. Kıbrıs'a refah, saadet ve hürriyet bahşedecektir. Kıbrıs halkı namına yegane söz sahibi Makarios'tur.

Yunan Umumi Efkarında Tepkiler

Atina- Yunan kamuoyu varılan anlaşma konusunda ikiye bölünmüştür.

İngiliz Umumi Efkarının Fikri

Londra- Kıbrıs konusunda Zürich'te varılan anlaşma İngiliz kamuoyunda oldukça olumlu karşılanmış ve yarı resmi çevreler İngiltere'nin varılan anlaşmayı kabul etmesi için şu üç şartın kabul edilmesi gerektiğinin altını çizmektedirler:

1. Kıbrıs'ta bir İngiliz askeri üssünün muhafaza edilmesi.

2. Nizamı muhafaza etmeye ve bütün azınlıkların hukukunu korumaya muktendir bir idarenin kurulması. (Azınlıkların arasına adada yaşayan Ermeniler ve İngilizlerin dahil edilmesi)

3.Komünistlerin iktidara gelmeleri tehlikesini önlemek üzere bir anayasa teminatının meydana getirilmesi.

Dünkü İngiliz Gazeteleri Diyor ki:

Londra- Daily Express hariç olmak üzere bütün Londra gazeteleri Kıbrıs hakkında Zürich'te varılmış olan anlaşmayı memnuniyetle karşılamışlardır. (Zafer Gazetesinde; Times, Daily Express, Daily Mail, Daily Telegraph, Daily Mirror, Liberal News Chronicle, Manchester Guardian gazetelerinde çıkan haberlerden alıntılar yapılmıştır.)

Daily Ekspress gazetesi ise İngiltere hükümetinin Ada'yı bu şekilde terk etmesine karşı olduğunu belirtmiştir.

Zürich Anlaşması ve Alman Basını

Bonn- Kıbrıs Adası'nın bağımsız bir statüye kavuşması yolunda varılan anlaşma Hamburg'ta çıkan gazeteler tarafından büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır. (Zafer Gazetesinde; Die Welt, Neue Rhein Zeitung gazetelerinde çıkan haberlerden alıntılar yapılmıştır.)

Beyrut Radyosunun Yaptığı Neşriyat

Beyrut Radyusu(Fr)- Beyrut Radyosunda çıkan İngiltere'nin Zürich'te varılan anlaşmayı kabulü için şu üç şartın yerine getirilmesinin gerekli olduğu belirtilmiştir:

1. Kıbrıs'ta NATO çerçevesi içinde bir İngiliz askeri üsse sahip olması.
2. Kıbrıs'ta işleri yürütebilecek bir iktidar ve yasama kuvvetine sahip bir yönetimin olması.
3. Demokratik yollardan da olsa Ada hükümetine her türlü Komünist müdahalesini önleyecek bir anayasanın hazırlanması.

Birleşmiş Milletler Çok İyi Karşıladi

BM- Kıbrıs konusunda Türk-Yunan anlaşması BM çevrelerinde büyük bir memnuniyet uyandırmıştır.

Zürich Anlaşması New York Basınında

New York- Kıbrıs Adasının bağımsız bir statüye kavuşması yolunda varılan anlaşma New York'ta çıkan gazeteler tarafından büyük bir memnuniyetle

karşılanmıştır. (Zafer Gazetesinde; Herald Tribune, New York Times gazetelerinde çıkan haberlerden alıntılar yapılmıştır.)

Zürich Anlaşması ve Paris Basını

Paris- Kıbrıs Adasının bağımsız bir statüye kavuşması yolunda varılan anlaşma Paris'te çıkan gazeteler tarafından da olumlu yorumlara yol açmıştır. (Zafer Gazetesinde; Libere, L'aurore, Populaire gazetelerinde çıkan haberlerden alıntılar yapılmıştır.)

Zürich Anlaşması ve Yugoslavya Basını

Belgrad- Belgrad'da çıkan Politika gazetesinde Zürich'teki Türk-Yunan görüşmelerini yorumlayan bir makale çıkmıştır.

14 ŞUBAT 1959

Kıbrıs İçin Üçlü Görüşmeler Salı Günü Londra'da Başlıyor-Manşet

Londra- Türkiye, İngiltere ve Yunanistan arasındaki Kıbrıs mevzusu ile ilgili görüşmeler Salı günü başlayacaktır.

İngiltere Hariciye Sözcüsünün Beyanati

Üç Dışişleri Bakanı tarafından yapılan üç saat görüşmeden sonra İngiltere Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Makarios ve Kıbrıslı diğer Türk ve Yunan liderlerinin toplantıya davet edildikleri bildirilmiştir.

Kıbrıslı Türk Liderleri Ankara'da

Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş Ankara'ya gelmişlerdir. Dr. Fazıl Küçük sonucun olumlu olduğunu belirtmiştir.

Kıbrıs Valisi Foot Londra'da

Londra- İngiliz Hükümetinin görüşmek maksadıyla çağırdığı Kıbrıs Valisi Londra'ya gelmiştir.

Adnan Menderes'in Zürich Müzakereleri Hakkındaki Beyanati

Başbakan Adnan Menderes Anadolu Ajansına vermiş olduğu uzun demecinde, bir anlaşmaya varılmasından duyduğu hoşnutluğu bütün ayrıntıları ile belirtmiş, Türk-Yunan münasebetleri geleceği bakımından büyük ümitleri meydana getirdiğini söylemiş ve anlaşmanın içeriği için de, "Vardığımız bu netice, esas ve

ruh itibariyle, haklarımız ve milli menfaatlerimizden bir fedakarlıkta bulunmamakla beraber, diğer tarafında hak ve menfaatlerine riayet etmeyi kalp huzuru ile karşılayan bir zihniyetin eseri olarak telakki edilmek icap eder ki, bu takdirde galibiyet veya mağlubiyet her iki taraf içinde bahis mevzuu olmamak icap eder” demiştir.

15 ŞUBAT 1959

Başvekil Adnan Menderes Londra’ya Davet Olundu-Manşet

Londra, BBC- Atina’dan alınan habere göre, İngiliz Hükümeti Salı günü Kıbrıs konusunda yapılacak görüşmelere katılmak üzere Türkiye Başbakanı Adnan Menderes’i, Yunan Başbakanı Karamanlis’i davet etmiştir.

Makarios ve Dr. Fazıl Küçük’ de konferansa katılacaktır. Makarios kendisine görüşmeler sırasında yardım etmeleri için Kıbrıs Rumlarından oluşan 20 kişi kadar bir danışma heyetini Londra’ya davet etmiştir.

Menderes’in Beyanâtı Atina Radyosunda

Atina- Atina Radyosu Başbakan Adnan Menderes’in Zürich görüşmeleri hakkında dün akşam yaptığı açıklamayı “çok kıymetli ve ehemmiyetli” olarak vasıflandırarak yayınlamıştır.

Başvekil Kıbrıs Türk Liderlerini Kabul Etti

Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denктаş Başbakan Adnan Menderes’le bir saatten fazla süren bir görüşme yapmışlardır.

İngiliz Büyükelçisi Başvekili Ziyaret Etti

İngiliz Büyükelçisi Sir Bernard Burrows Başbakan Adnan Menderes’i ziyaret etmiştir.

Dr. Fazıl Küçük’ün Dünkü Beyanâtı

Dr.Fazıl Küçük Başbakan Adnan Menderes’i ziyaretinden sonra yaptığı açıklamada, Türk Cemaati adına gelinen noktadan memnuniyet duyduklarını belirtmiştir.

Anlaşmanın Dünya Basınındaki Akisleri

Beyrut- Kıbrıs Adası’nın bağımsız bir statüye kavuşması yolunda varılan anlaşma Beyrut basını tarafından büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır

Pakistan'daki Akisler

Karaçi- Kıbrıs Adasının bağımsız bir statüye kavuşması yolunda varılan anlaşma Pakistan basını tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

Kıbrıs Anlaşmasının Mısır'daki Akisleri

Kahire- Kıbrıs hakkındaki Zürich bildirisi Mısır'daki gazetelerin ilk sayfalarında büyük başlıklar altında verilmiş ve herhangi bir olumlu veya olumsuz bir yorum yapılmamıştır. Bunda varılan anlaşmanın ne gibi askeri hükümleri kapsadığı bilinmemesi etkili olmuştur.

Tass Ajansının Bit Telgraftı

Moskova- Tass Ajansının Atina'dan gönderdiği ve İzvesta gazetesinde yayınlanan bir telgrafta, Kıbrıs hakkında Türk-Yunan anlaşması ile ilgili olarak Yunan basını ve muhalefetin bu anlaşmanın karşısında olduğu ileri sürülmüştür.

Amiral Bingley Kıbrıs Hadiselerinden Memnun

Ankara'da bulunan Akdeniz Müttefik Kuvvetleri Komutanı Oramiral Sir Alexandre Bingley yaptığı basın toplantısında Kıbrıs konusunda Türk ve Yunan hükümetleri arasındaki anlaşma hakkında, "NATO'da tesanütü sağlayacak ve arttıracak her türlü haberi memnuniyetle karşılarım" demiştir.

16 ŞUBAT 1959

A.Menderes Yarın Sabah Londra'ya Hareket Ediyor-Manşet

Başbakan Adnan Menderes ve beraberindeki heyet İngiltere Hükümetinin davetine icap etmek için Londra'ya hareket edecektir.

Dr. Fazıl Küçük Londra'ya Gitti

İstanbul- Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş Londra'ya gitmek üzere İstanbul'dan hareket etmişlerdir.

Hariciye Vekilleri Foot İle Görüştü

Londra- Türk ve Yunan Dışişleri Bakanları Kıbrıs Valisi ile yarı resmi bir görüşme yapmışlardır.

Müstemlekelerler Vekili Londra'ya Döndü

Londra- İngiltere Müstemlekeler Bakanı Alan Lennox Boyd Aden ve Doğu Afrika ziyaretini yarıda keserek Londra'ya dönmüştür.

Pesmazoğlu İstanbul'da

İstanbul- Yunanistan'ın Ankara Büyükelçisi Pesmazoğlu İstanbul'a gelmiştir.

Makarios Londra'da Beyanat Verdi

Londra havaalanında 5000 kadar Kıbrıslı Rum tarafından tezahüratla karşılanan Makarios yaptığı açıklamada Zürich'te varılan anlaşmadan dolayı memnun olduğunu belirtmiştir.

Makarios İki de Komünist Davet Etti

Lefkoşe- Makarios kendisine Londra'da yardım edecek olan 22 kişilik danışma heyetine iki de komünist ilave etmiştir. Danışma heyetine katılan komünistler Ada'nın Komünist Partisi Genel Sekreteri Andreas Zartidis ile Solcu gündelik gazetelerden Haravgi'nin yazı işleri müdürü G. Yakovidis'tir.

Yunan Hariciye Vekili Makarios ile Görüştü

Londra- Yunan Dışişleri Bakanı Averof Makarios'la 95 dakika süren bir görüşme yapmıştır.

Moskova Radyosu Hücum Ediyor

Beyrut- Moskova Radyosu Türkiye ile Yunanistan'ın aralarındaki Kıbrıs ihtilafını halletmeleri üzerine iki ülkeye şiddetle saldırmakta ve Kıbrıs'ta NATO'ya ait roket ve füze üslerinin kurulmasına ön ayak olmakla suçlamaktadır.

Kıbrıs'ta Sükunet

Lefkoşe- Varılan anlaşma neticesinde Kıbrıs'ta en sakin haftanın geçmesine imkan vermiştir.

17 ŞUBAT 1959

Başvekil Menderes Bugün Londra'ya Hareket Ediyor

Londra- Başbakan Adnan Menderes ve beraberindeki heyet bugün Londra'da beklenmektedir. Başbakan Adnan Menderes'e Türkiye Basın-Yayın Bakanı Server Somuncuoğlu, Melih Esenbel, İlhan Savut, Muzaffer Ersü, Şefik Fenmen, Güner Türkmen ve dört Milletvekili refakat etmektedir.

Üç Hariciye Vekili Arasında Görüşme

Londra- Türkiye, İngiltere ve Yunanistan Dışışleri Bakanları arasında görüşmeler devam etmektedir.

Kıbrıs Mevzusunda Mutabakata Varıldı

Londra- İngiliz Dışışleri Bakanlığının bir sözcüsü Kıbrıs meselesinin çözümü konusunda Türkiye, İngiltere ve Yunanistan arasında tam bir anlaşmaya varıldığını resmen bildirmiştir.

İşçi Partisinin Verdiği Yemek

Londra- Türkiye ve Yunanistan Dışışleri Bakanları öğle yemeğinde İşçi Partisinin misafiri olmuşlardır.

Başvekil Menderes'e Şükran Telgrafları

İstanbul- İstanbul Milletvekilleri Aleksandros Hacıpulos ve Hırıstaki Yoanidis Başbakan Adnan Menderes'i ziyaret ederek Kıbrıs sorununun çözümü dolayısıyla muhterem Rum vatandaşlarımızın derin sevinç ve teşekkür hislerini kendilerine ifade etmişlerdir.

Rum ve Ermeni Patriklerinin Başvekilimize Telgrafları

İstanbul- Rum Patriği Athenegoras ve Ermeni Patriği Karakin Haçaduryan tarafından Başbakan Adnan Menderes'e, Kıbrıs meselesinin çözümü konusunda göstermiş olduğu başarıdan dolayı duydukları sevinci ifade eden telgraflar gönderilmiştir.

Başvekilimizin Rum ve Ermeni Patriklerine Cevabı

Başbakan Adnan Menderes de gönderilen bu telgrafları ayrı ayrı cevaplandırmıştır.

Başvekil Menderes'e Gelen Diğer Telgraflar

İstanbul- Zürich'te varılan anlaşma ile ilgili olarak Başbakan Adnan Menderes'e başarısından dolayı tebrik telgrafları gönderilmiştir. Bu telgrafi gönderenlerden bazıları şunlardır:

Kıbrıs Türktür Partisi Genel Sekreteri Osman Örek,

Abdurrahman Sözüpek

18 ŞUBAT 1959

Elim Uçak Kazasından Menderes Mucize Olarak Sağ Salim Kurtuldu-Manşet

Londra’da Kıbrıs Konferansına katılacak olan Başbakan Adnan Menderes Başkanlığındaki kalabalık Türk heyetini taşıyan THY Vaykant uçağı, *fena görüş şartları yüzünden*, Londra’nın Merkez havaalanına inememiş ve Londra’nın 25 mil güneyinde Surrey’ de Gatwick havaalanına inişte düşerek parçalanmış ve heyetimizden 14 kişi ölmüş 8 kişi de yaralanmıştır.

Toplantı Vekiller Seviyesinde Olacak

Londra- Kıbrıs konferansının üç ülke Başbakanlarının katılımı ile yapılması planlanmasına karşılık uçak kazasından dolayı bundan vazgeçilerek Dışişleri Bakanlarının katılımı ile bir toplantının yapılmasına karar verilmiştir.

Son Dakika Başvekillerle Yapılacak Konferans Talik Edildi

Londra- Üç ülke Başbakanlarının katılımı ile yapılması planlanan Kıbrıs konferansı, Başbakan Adnan Menderes’in uçak kazası geçirmesi sebebiyle ertelenmiştir.

Kıbrıs Hakkındaki Toplantılar

Londra- Türkiye, İngiltere ve Yunanistan Dışişleri Bakanları arasında görüşmeler devam etmiştir.

Yunan Başvekili Londra’da

Londra- Yunan Başbakanı Karamanlis Londra’ya gelmiştir.

19 ŞUBAT 1959

“Kıbrıslı Kardeşlerimizin Menfaatlerinin Bekçisiyiz”-Manşet

Londra’da London Clinic’de tedavi yapılan Adnan Menderes Dr. Fazıl Küçük’ü kabul ederek Kıbrıs Türklerine hitaben bir mesaj vermiş ve mesajında şöyle demiştir:

Kıbrıslı kardeşlerimizin endişeye düşmesi için sebep yoktur.Görüşmeleri takip ile menfaatlerinin bekçisi olmakta devam edeceğiz.

20 ŞUBAT 1959

Kıbrıs Anlaşması İmzalandı

Türk Milletinin acı içinde bulunduğu bu günlerde, Kıbrıs meselesini çözümleyen ve bu çözümü Bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti yaratmak sureti ile sağlayan anlaşmalar, İngiltere'nin de katılımı ile Londra'da imzalanmıştır.

22 ŞUBAT 1959

Kıbrıs Anlaşması Etrafında

Londra- Dr. Fazıl Küçük France-Press Ajansı muhabirine yaptığı açıklamada, Müstakil Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Türkiye ve Yunanistan'ın dahil bulundukları bütün paktlara katılacağını söylemiştir.

Küçük ayrıca Ada anayasasının altı ay içinde tamamlanacağını belirtmiştir.

Karamanlis'in Beyanati

Atina- Yunan Başbakanı Karamanlis Türk-Yunan işbirliğinin çok daha yakın ve devamlı olacağını ifade etmiştir.

İtalyan Hariciye Nazırının Mesajı

İtalyan Dışişleri Bakanı Mr. Pella, Kıbrıs hakkında yapılan anlaşma dolayısıyla Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'ya bir tebrik mesajı göndermiştir.

Kıbrıs'taki İngiliz Hava Üsleri

Lefkoşe- Ortadoğu'daki İngiliz Hava Kuvvetlerinin Başkomutanı Hava Mareşali William Macdonald İngiliz Hükümeti ile Londra Anlaşmasından sonra Kıbrıs'taki İngiliz Hava Kuvvetleri üslerinin durumunu görüşmek üzere Londra'ya gitmiştir.

Rusya Anlaşmadan Memnun Değil

Londra- Moskova'da yayınlanmakta olan *Sovyet Rusya* adlı gazetede "Zürich'te Komplo" başlığı altında çıkan bir yazı ile yapılan anlaşma eleştirilmiştir.

23 ŞUBAT 1959

Kıbrıs'ta Türkler Kendi İdarelerine Hakim Oldu

İstanbul- Dr Fazıl Küçük, Rauf Denктаş ve Osman Örek Londra'dan İstanbul'a gelmişler ve Yeşilköy havaalanında Dr. Fazıl Küçük basın mensuplarına

yazılı olarak yaptığı açıklamada, yapılan anlaşmalarının içeriğinden bahsetmiş ve yapılan bu anlaşmalarla Türklerin kendi idarelerine sahip olduğunu belirtmiştir.

(Yunan Subaylarının İzmir’e Dönüşü Münasebetiyle) Yunan Milli Müdafaa Vekilinin Mesajı

Yunan Savunma Bakanlığı 14 Haziran 1958 tarihinde İzmir NATO Karargahından ayrılan Yunan subaylarının karargaha geri döneceklerini bildirmiştir.

24 ŞUBAT 1959

Bağımsız Cumhuriyet-Manşet

Kıbrıs Statüsü(Ankara, Londra ve Atina’da Dün Aynı Zamanda İlan Edilen Anlaşmalar)

Zürich’te ve Londra’da Anlaşmalarının metinleri Ankara, Londra ve Atina’da açıklanmıştır.

Kıbrıs Cumhuriyeti Anlaşmaları

Zürich’te ve Londra’da yapılan anlaşmaların tam metninin birinci bölümü yayınlanmıştır.

Zorlu’nun Beyanati

19 Şubat 1959 tarihinde Londra’da imzalanan Kıbrıs’a dair anlaşmalar hakkında Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu tarafından yapılan açıklamada, Zürich ve Londra Anlaşmalarını “her taraf için bir muvaffakiyet olarak” gösterdikten sonra, bu anlaşmalar dolayısıyla görüş ve duygularını şöyle belirtmiştir:

Artık Kıbrıs için yeni bir istikbal açılmıştır.İki cemaat gittikçe samimileşecek bir işbirliği ile vahdete doğru giderken, kendilerinin harsen bağlı oldukları Türkiye ve Yunanistan ile Müdafaa ve Anayasalarını zıman altına alabilen tam bir ahenk içinde çalışmak ve Türkiye ile Yunanistan arasında bir nifak menbaı olacak yerde, tam bir teşriki mesaisinin sembolü olarak her iki memleket arasında her gün biraz daha kuvvetlenmesini temenni eylediğimiz ahengin tarsinine yarayan bir hatta vasıl olacaktır.

Menderes’in Eisenhower’a Mesajı

Londra- Kıbrıs meselesinde anlaşmaya varılması nedeniyle Eisenhower'ın Başbakan Adnan Menderes'e göndermiş olduğu özel mesaja karşı Menderes tarafından verilen cevapta, ABD Başkanına göstermiş olduğu nazik davranıştan dolayı teşekkür etmiş ve ABD'nin çözüm sürecine katkısı bakımından şöyle demiştir:

...Kıbrıs ihtilafının bütün devamı müddetince Amerika Birleşik Devletleri tarafından takınılan bitarafane müzahir tavır hiç şüphesiz müzakerelerin muvaffakiyetli bir şekilde inticanı mümkün kılan belli başlı saiklerden bir olmuştur.

Yunan Başvekili Mecliste İzahat Verdi

Atina- Yunan Başbakanı Karamanlis Yunan Milli Meclisinde Kıbrıs Anlaşması hakkında açıklamada bulunmuş ve meclisten bu anlaşmanın onaylanmasını talep etmiştir. Karamanlis'in konuşmasını müteakip celse tatil edilmiştir.

Atina'daki yabancı gözlemciler hükümetin güvenoyu alacağına mutlak gözü ile bakmaktadırlar.

25 ŞUBAT 1959

Kıbrıslı Liderlerin Beyanatı

İstanbul- İstanbul'dan Lefkoşe'ye askeri bir uçakla hareket eden Dr. Fazıl Küçük, Rauf Denktaş ve Osman Örek Türk milletine hitaben yayınladıkları müşterek bildiride Kıbrıs davasında “mümkün olan en iyi neticeyi” aldıklarını ve bundan dolayı memnun olduklarını belirtmişlerdir.

Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs'ta

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük Lefkoşe'de büyük bir tezahüratlarla karşılanmıştır.

Kıbrıs Birleşmiş Milletlere Girecek

Londra- İngiltere'de yetkili çevrelerden edinilen bilgiye göre Kıbrıs Cumhuriyeti BM'ye, NATO'ya ve Balkan Paktına üye olabilecektir.

Kıbrıs Anlaşmasının Yarattığı Memnunluk

Federal Almanya Hükümeti tarafından yapılan açıklamada varılan anlaşmalar hükümet tarafından memnunlukla karşılanmıştır.

New York Times ve Kıbrıs Anlaşması

New York Times gazetesinde dün yayınlanan başmakalede Kıbrıs anlaşması hakkında varılan neticenin çok olumlu olduğu belirtilmiş ve “Ada’nın tamamîyetinin İngiltere, Türkiye ve Yunanistan tarafından garanti edilmesiyle adeta üçlü bir tridominum kurulmuş olmaktadır” denmiştir.

Kıbrıs Anlaşması Tarafların Zaferidir

Londra- London Press servisinin diplomatik muhabiri, MacMillan’ın kabul edilen Kıbrıs anlaşmasını, “bütün taraflar için bir zafer” olarak tanımlamasını teyit eden bir yazı yazmıştır.

Daily Telegraph Ne Diyor?

Daily Telegraph varılan anlaşmaların her iki taraf içinde olumlu olduğu değerlendirmesini yapmıştır.

Lord Hailsham’ın Beyanâtı

Londra- Lord Hailsham yaptığı açıklamada, “anlaşmayı taraflardan ne birinin zaferi ve ne de teslimi” olarak görmediğini söylemiştir.

Aklüselim ve İşbirliğinin Zaferi

Philadelphia Inquirer gazetesi, Kıbrıs anlaşmasının “aklûselim ve işbirliğinin” bir zaferi olarak değerlendirmiştir.

NATO’nun Kazancı

Cristian Science Meniter gazetesi de, Kıbrıs anlaşması ile NATO’nun güneydoğu bölgesinde ciddi bir anlaşmazlığın ortadan kalktığını belirtmiştir.

Londra Anlaşmaları Karşısında Moskova Basını ve Radyosu

Moskova- Kıbrıs anlaşması ile ilgili olarak Rus basını menfi bir tavır takınmıştır.

Kıbrıs Cumhuriyeti Anlaşmaları

Zürich’te ve Londra’da yapılan anlaşmaların tam metinlerinin ikinci bölümü yayınlanmıştır.

26 ŞUBAT 1959

Kıbrıs'ta Hukuki Taksim Gerçekleşti

İstanbul- Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Yavuz Esmer soy, Zürich ve Londra Anlaşmalarının açıklanması  zerine TMTF merkezinde yaptığı basın toplantısında, “Kıbrıs'ta Türk memur ve askerlerinin bulunmasını hukuki taksim tahakkuk etmesi şeklinde yorumlamaktayız” demiştir.

Yunan Milli Meclisi Anlaşmayı Görüştü

Atina- Yunan Milli Meclisinde Kıbrıs Anlaşması ile ilgili olarak görüşmelere başlanmıştır.

Kuzey Atlantik Paktı Daimi Konseyi Kıbrıs Anlaşmasını Müzakere Etti

Paris- NATO Daimi Konseyi olağan toplantısında Kıbrıs ile ilgili anlaşmayı görüşmüşlerdir.

Kıbrıs'taki İngiliz Kuvvetleri Hakkında

İngiltere Savunma Bakanı Duncan Sandys Avam Kamarasında yaptığı bir konuşmada, Kıbrıs'taki İngiliz kuvvetlerinin Ada'nın bağımsızlığa kavuşması üzerine 5-6 bin civarında olacağını bildirmiştir.

27 ŞUBAT 1959

Mr. H. 'nine Kıbrıs'la İlgili Beyanâtı

New York- BM Genel Sekreteri Dag Hammarskj eld çeşitli konularda yaptığı basın açıklamasında, Kıbrıs konusuna da değinmiş ve Kıbrıs'ı bağımsız bir devlet haline getiren beşli anlaşmadan dolayı memnuniyetini dile getirmiştir.

Yeni Zelanda Başvekilinin Kıbrıs'a Dair Sözleri

Tokyo- Japonya'yı ziyaret eden Yeni Zelanda Başbakanı Walter Nash Kıbrıs meselesinin üzümünün “makul hareket edildiği takdirde dünyada herşeyin mümkün olduğunu” gösterdiğini söylemiştir.

1 MART 1959

Kıbrıs Anlaşmasının Mahiyeti ve Dış Politikamızın Panoraması

19 Şubatta imzalanan Zürich ve Londra anlaşmalarının ilk ve  n tartışması Büyük Millet Meclisinin 28 Şubat 1959 günkü oturumunda yapılmıştır. Dışışleri Bakanlığı b t cesinin görüşülmesi dolayısı ile Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu dış

politika hakkında yaptığı açıklamalarda Kıbrıs meselesine ve imzalanan anlaşmalara da uzun ve geniş bir yer ayırmıştır. Zorlu'ya göre Kıbrıs meselesinde Türkiye'nin menfaatlerinin gereği gibi korunabilmesi için şu şartların gerçekleşmesi gerekmektedir:

1. Kıbrıs'ın hiçbir zaman yabancı bir devlete ilhak edilmemesi.
2. Kıbrıs'taki Türk Cemaatinin gelişmesinin önlenmesi ve onun adada bir azınlık muamelesine tabi tutulmaması.
3. Adanın Türkiye'nin güvenliği için arz ettiği büyük önem göz önünde tutularak Adanın savunmasının sağlanması ve bu savunmaya Türkiye'nin de katılması.
4. Bu üç ara prensibin yanında Adada İngiltere'nin üslere sahip olmasının Türkiye için yararlı olduğu ve devamının gereği.

Zürich ve Londra anlaşmalarının bu dört prensip açısından inceleyen Zorlu anlaşmalar hükümetler ile bu dört prensibin de gerçekleştirilmiş olduğunu belirtmiştir.

Zorlu'dan sonra C.H.P. Meclis Grubu adına konuşan Kasım Gülek ise yine genel dış politika konuşması sırasında Kıbrıs'a da değinerek Kıbrıs meselesinin barış yolu ile çözümlenmesinden duyduğu hoşnutluğu belirtmiş ve bazı fedakarlıklarda bulunulduğunu söylemiştir.

Aktaş'ın Konuşması

Kazım Gülek'in konuşmasını müteakip DP Meclis gurubu adına Kastamonu Milletvekili Basri Aktaş anlaşmaların incelenmesinden şu sonuçları çıkarmıştır:

1. Cemaatlerin kendilerine has olan mevcudiyetleri kabul edilmektedir.
2. Adada ikili bir idare kurulmaktadır.
3. Bu ikili idare bütün amme hizmetlerine şamildir:
4. Adaya solcu girmemektedir.
5. Adanın statüsü garanti edilmektedir.
6. Türkiye müdahale hakkına sahip bulunuyor.

Bunların “çok kıymetli netice olarak” nitelendiren DP sözcüsü “Dolber ve Lancaster House kararları Türk ve dünya diplomatik tarihlerine parlak harflerle yazılacaktır ve denecektir ki Adnan Menderes ile Konstantin Karamanlis bütün dünyaya ihtilafların nasıl halledilmesi hususunda en güzel örneği verdiler ve Kemal Atatürk ile Elefterios Venizelos’un açtıkları sulh yolunda beraber yürüdüler” demiştir.

CHP Ankara Milletvekili Bülent Ecevit’de Kıbrıs anlaşmasından dolayı kendilerinden bir tebrik beklenmeyeceği söylemiştir.

Kıbrıs’la İlgili Anlaşma Yunan Parlamentosunda

Atina- Kıbrıs anlaşmalarının Yunan Meclisinde görüşülmesi sırasında muhalefet liderleri hükümeti şiddetle tenkit ederek, hükümetin kabul ettiği anlaşmalarla Yunan haklarının ve Enosis idealinin zarara uğradığını iddia ettiler.

2 MART 1959

(Türkiye Büyük Millet Meclisi Umumi Heyetinde)Londra Anlaşmaları Bugün Müzakere Edilecek-Manşet

TBMM Londra’da imzalanan anlaşmaları görüşmek üzere bugün toplanacaktır.

Yunan Parlamentosunda

Londra’da imzalanan anlaşmalar Yunan Meclisinde muhalefetin şiddetli eleştirilerine rağmen üçte ikili çoğunlukla onaylanmış ve kabul edilmiştir.

Anlaşmanın Yunan Basınında Tepkisi

Yunan Basını Yunan parlamentosunun anlaşmaları onaylamasına temkinli yaklaşmıştır.

Alan Lennox Boyd Kıbrıs’tan Döndü

Kıbrıs’tan Londra’ya dönen İngiltere Müstemlekeler Bakanı Alan Lennox Boyd, Londra’ya inişinde verdiği demeçte “Albay Grivas’ın en sonunda bu anlaşmayı iyi karşılayacağı fikrindeyim” demiştir.

Makarios Kıbrıs’ta

Lefkoşe- Makarios Ada’ya dönüşünde Vali Foot tarafından karşılanmıştır.

3 MART 1959

(Muhalefetin Hazırlıksız Bulunduğunu İleri Sürmesi Üzerine) Mecliste Kıbrıs Anlaşması Yarın Müzakere Olunacak-Manşet

Bütçe görüşmeleri sırasında alınan bir kararla Kıbrıs hakkında Londra'da imzalanan anlaşmanın Mecliste görüşülmesi kabul edilmiş ve Hükümet tarafından anlaşma dokümanlarını da içeren tezkere Meclis'te okunmuştur. Tezkerede Türk Hükümetinin Kıbrıs konusunda takip ettiği politika şu amaçlara ulaşma hedefini taşımaktadır:

1. Kıbrıs'ın hiçbir zaman yabancı bir devlete ilhak edilmemesi,
2. Kıbrıs'taki Türk cemaatinin herhangi bir statüko değişikliği neticesi olarak yabancı bir devletin veya yabancı bir unsurun hükümrancılığı altına girmemesi ve cemaatin bir azınlık statüsüne tabi hale getirilmemesi,
3. Ada'nın Türkiye'nin emniyeti için arz ettiği büyük ehemmiyet nazarı itibara alınarak , Adanın savunmasının temini ve bu savunamaya Türkiye'nin katılımı,
4. Emniyet ile ilgili kaygılarla ilgili olarak Ada'daki İngiliz üslerinin idamesi.

Tezkerede ayrıca Londra'da imzalanan anlaşma metinleri de şöyle belirtilmiştir:

1. Bağımsız Kıbrıs Devleti Anayasasının esasları
2. Kıbrıs Cumhuriyeti ile Türkiye, Yunanistan ve İngiltere arasında Garanti Anlaşması,
3. Kıbrıs Cumhuriyeti ile Türkiye, Yunanistan arasında İttifak Anlaşması,
4. İngiltere Hükümetinin Ada'daki üslerinin ve menfaatlerinin korunmasına yönelik olarak yaptığı beyanat,
5. Türkiye ve Yunanistan'ın Ada'daki İngiliz üsleri üzerinde İngiltere'nin hakimiyetini kabul ettiklerine dair, Garanti Anlaşmasına atıfta bulunan ek madde
6. Türk ve Yunan Hükümetlerinin Ada'daki üs ve menfaatleri hakkında yapmış oldukları kabul ettiklerini belirten ek maddeye ilave olarak Türkiye ve Yunanistan Dışişleri Bakanları tarafından yapılan beyanat,

7. Rum cemaati temsilcisinin Türkiye, Yunanistan ve İngiltere arasında Kıbrıs meselesinin nihai çözüm şekli hakkında varılan mutabakatı kabul ettiğini belirten ek beyanat,

8. Türk cemaati temsilcisinin Türkiye, Yunanistan ve İngiltere arasında Kıbrıs meselesinin nihai çözüm şekli hakkında varılan mutabakatı kabul ettiğini belirten ek beyanat,

9. Anayasanın hazırlanması, idarenin Kıbrıs Cumhuriyetine intikali ve Londra Konferansı anlaşmasını uygulamaya koymaya yönelik nihai anlaşmaların hazırlanması maksadıyla alınacak tedbirler.

Tezkerenin okunmasından sonra Mecliste kürsüye gelen Kazım Gülek ve Osman Bölükbaşı anlaşma metnlerinin milletvekillerine yeni dağıtıldığını söyleyerek görüşmelerin 4 Mart 1959'da yapılmasını teklif etmişlerdir. Teklif büyük çoğunlukla kabul edilmiştir.

Hariciye Komisyonu Kıbrıs Kararını Dün Tasvip Etti

Dışişleri Komisyonu, Komisyon Başkanı Muammer Çavuşoğlu Başkanlığında toplanmış ve Kıbrıs konusunda yaptığı görüşmelerden sonra hükümetin Kıbrıs siyasetini ve alınan neticeleri onayladığını karar bağlamıştır. Komisyondaki muhalif parti milletvekilleri oylamaya katılmamışlardır.

4 MART 1959

(Mecliste Muhalefetin Mehil Talebiyle Talik Olunan) Londra Anlaşmalarının Müzakeresi Bugün Yapılacak-Manşet

TBMM'nin bugün yapacağı oturumda hükümetin tezkeresi hakkında görüşme yapılacaktır.

Kıbrıs Konusunda Sefirler Ne Diyor?

Ülkemizdeki çeşitli ülkelerin büyükelçileri ve Yabancı basın temsilcileri Kıbrıs ihtilafının çözümünden dolayı duydukları memnuniyeti belirten konuşmalar yapmışlardır. Zafer Gazetesinde görüşleri yazılan büyükelçiler şunlardır:

Yunan Büyükelçisi G. Pesmazoğlu

Çin Büyükelçisi S.E.M. Shao Yu – Lin

Japonya Büyükelçisi Shiroji Yuki

Pakistan Büyükelçisi S. Muhammed Hassan

Zafer Gazetesinde görüşleri yazılan yabancı basın temsilcileri şunlardır:

M. Dauphin (AFP Türkiye Temsilcisi)

D. Hotham (London Times Türkiye Temsilcisi)

Moon Jae- Ahn (Güney Koreli Gazeteci)

Yabancı Basında Çıkan Yorumlar

Londra Anlaşması dolayısıyla Yunan ve İngiliz basınında olumlu görüşleri ifade eden yazılar çıkmaya devam etmektedir.

Vatandaş Ne Diyor?

Dünya Barışının muhafazası için, Türkiye-Yunanistan ve İngiltere Hükümetleri arasında Londra'da imzalanan Kıbrıs Anlaşmaları bütün dünya milletleri tarafından memnuniyetle karşılandığı gibi ülke kamuoyu tarafından da tasvip edilmiştir. Zafer Gazetesinde bu tasvibi onaylamak için çeşitli meslek guruplarına mensup için kişilerle yapılan anket sonuçlarında kişilerin konu hakkındaki olumlu yorumları yayınlanmıştır. Ankete katılanların isimleri şunlardır:

Rasim Adasal (Profesör), Cahit Uluğ (Avukat), Hakkı Özdamar (Banka Müdürü), Yusuf Ziya Orbay (Şoför), Muzaffer Selçuk (Üniversite Öğrencisi), Alper Kayatürk (Lisa Öğrencisi), Faik Bumin (Memur), Nazmi Baytok (Hakim), Muammer Ekin (Kunduracı), Selahattin Sonat (Gazeteci)

Amerika Kıbrıs'a Yardım Edecek

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük, France Presse ajansı muhabiri ile yapmış olduğu röportajda, geleceğe haklı olarak ümitle baktığını ve Makarios ile yapılacak görüşmelerde gelecek için endişe etmediğini belirtmiştir.

Dr. Fazıl Küçük, muhabirin sorduğu bir soruya cevap olarak Cumhurbaşkanı yardımcılığına adaylığını koymayı düşünmediğini, fakat yeni Cumhuriyetin anayasasını hazırlayacak olan ve iki Türk, iki Rum, bir tarafsız ve bir İngiliz'den oluşacak komitede Türk Cemaatinin menfaatlerini temsil edeceğini söylemiştir.

Küçük, ayrıca ekonomi ile ilgili olarak, Amerika'nın kurulacak Cumhuriyeti kuruluşunun ilk gününden itibaren ekonomik ve mali yardımda bulunacağı taahhüdünü verdiğini söylemiştir.

Dr. Fazıl Küçük ilk defa Makarios ile yarın bir görüşme yapacaktır.

Makarios EOKA'yı Teslim Olmaya Davet Etti

Lefkoşe- Makarios Kıbrıs konusunda bir anlaşmaya varıldığına göre artık silah kullanmaya sebep olmadığını belirtmiş ve EOKA'ya teslim olma çağrısı yapmıştır.

5 MART 1959

Meclis Hükümetin Kıbrıs Politikasını Dün Tasvip Etti-Manşet

TBMM'de Kıbrıs ihtilafı ile ilgili olarak Londra'da imzalanan anlaşmaların onaylanması ile ilgili görüşmelerde ilk sözü CHP meclis gurubu adına Genel Başkan İsmet İnönü almıştır. İnönü Türkiye'nin resmi isteğinin en son taksimde toplanmış olduğunu bunun TBMM'de "kesin karara" bağlanmış olduğunu halbuki şimdi bir "emrivaki olarak" yeni bir esas istikametinde anlaşmalar geliştirilmiş bulunduğunu belirtmekle beraber, bunun üzerine fazla durmamıştır. Çünkü "içinde bulunduğumuz ittifak manzumesinde umumi selamet ve emniyet bakımından kuvvetli sebeplerin bizi anlaşmaya sevk ettiği takdir olunuyor" ve "bu arada kuvvetli dostların çok tesirli nasihatlerinin bir ehemmiyetli hissesi olduğunu tahmin etmekte güçlük" çekmiyordu.

İnönü, bu anlaşmaların CHP tarafından kabul edilebilmesi için gerekli ve önemli iki şartı açıklamıştır. Bunlardan birincisi bir Enosis ihtimalinin gerçekleşmesini kesin olarak önleyebilecek tedbirlerin anlaşmalara sokulması, ikincisi anayasa tasarısının 24 üncü maddesinde belirtildiği gibi yalnız kültür, spor ve hayır müesseseleri alanında değil her türlü ekonomik ve mali alanda Kıbrıs Türklerine yardım yapma imkanının sağlanmasıdır.

İnönü'nün belirttiği bu iki noktaya cevap veren Dışişleri Bakanı Zorlu İnönü'nün görüşünü paylaşmamıştır. Zorlu, hem Enosis'i hem de Taksimi engelleyen hüküm aynı maddede ve aynı şekilde yer almış olduğunu söylemiş şöyle devam etmiştir:

Garanti anlaşması...her iki ihlal karşısında teminat veren memleketlerin aynı şekilde hareket edeceklerini ifade ve tasrih etmektedir. Şu halde eğer teminat Enosis için yoksa taksim içinde yoktur". Müşterek teminat konusuna gelince; "müşterek teminat konusunda en mühim nokta şudur; taraflardan birinin teminatı diğerinin harekete geçmesini önler. Müşterek garanti halinde müştereken veya ferden ferda hareket serbestisini temin etmektedir.

Birleşmiş Milletlerin işe karışması meselesinde Zorlu, Kıbrıs Cumhuriyetinin Birleşmiş Milletlere üye olmasının Türkiye'nin bu anlaşmalarla elde ettiği hakları ortadan kaldıramayacağını çünkü Kıbrıs'ın Birleşmiş Milletlere "bu anlaşmaların ışığı altında" üye olacağını ve nihayet Birleşmiş Milletlerin yapacağı her hareketin ancak anayasa ve garanti anlaşmalarını ihlal eden memlekete karşı olabileceğini söylemiştir. İngiltere'nin müdahale taahhüdünde bulunması meselesinde ise İngiltere'nin müdahale taahhüdünde bulunması meselesine ise İngiltere'nin hareket serbestisini mahfuz tuttuğu ve bundan fazla taahhütte göremeyeceğini bildirmiştir.

Kıbrıs Türk cemaatine ekonomik yardım konusunda ise Dışişleri Bakanı, Türkiye'nin ekonomik yardım için anlaşmalar yapabileceğini Kıbrıs'taki Türk bankalarının Türklere her bakımdan yardımda bulunabileceğini kaldı ki bunun dışında da anlaşmalara göre Türkiye'nin hastane kurma doktor gönderme üniversite ve okullar açabilme din adamları gönderme banka kooperatif ve sair işlerde eksik olan teknik elemanı gönderme haklarına sahip bulunduğunu belirtmiştir.

CHP Genel Sekreteri Kasım Gülek ise konuşmasında birçok nokta üzerinde durmuştur. Bu noktalar şunlardır: Muhaceret, Kıbrıs'ın NATO'ya girmesi, Yunanistan'ın NATO'dan çekilmesi, Kıbrıs'ta komünizm meselesi, Kıbrıs Türklerinin vatandaşlığı meselesi, Hakimler şurasında Türk-Rum dengesizliğinin Türkler aleyhine oluşu, Kıbrıs radyosu. Kasım Gülek bu noktalarda anlaşmaların ihtiva ettiği eksiklikleri belirtmiştir.

Fatin Rüştü Zorlu, Kasım Gülek'e verdiği cevapta bu noktaları cevaplandırmaya çalışmıştır. Zorlu'ya göre Yunanistan'dan Kıbrıs Rum muhacereti kolay değildi, çünkü muhaceret meselesinde Türk Cumhurbaşkanı yardımcısının bu konuda veto hakkı vardı. Kıbrıs'ın NATO'ya girmesi meselesinde de Zorlu bunun önemli olmadığını zira Kıbrıs'ın bir ittifak bağı ile Türkiye'ye zaten bağlı olduğunu ve bu sebepten ayrıca NATO ittifakına dahil olmasına lüzum bulunmadığını

söylemiştir. Diğer konularda da imzalanan anlaşmalarla Türklerin her türlü menfaatlerinin korunmuş olduğunu ileri sürmüştür.

C.H.P. Sivas Milletvekili Necati İlder ise konuşmasında özellikle Enosis'in gerçekleşmesi ihtimali karşısında Türkiye'nin askeri müdahalede bulunabilme imkanları üzerinde durmuş ve Türkiye'nin bu bakımdan yeteri kadar imkana sahip bulunmadığı görüşünü savunmuştur. İlder'e göre bir Enosis hareketi halinde Kıbrıs'ta bir karşılıklı İspanya ve Kore'de olduğu gibi bir iç savaş çıkabilirdi ve böyle bir durumda da politik bakımdan Türkiye'nin müdahalesi çok güçleşebilirdi. İkinci olarak adadaki 650 kişilik kuvvet böyle bir müdahale için yetmeyecekti. Bu bakımdan Enosis ihtimali yeteri kadar güvenle engellememişti. İlder'e göre Kıbrıs'ta ayrı bir Türk askeri üssü bulunmalıydı.

Dışişleri bakanı Zorlu Necati İlder'e verdiği cevapta esas itibarı ile Ada'nın Türkiye'ye 40 mil Yunanistan'a 600 mil uzaklıkta bulunması ve bu sebepten de Türkiye'nin bir Enosis hareketi halinde müdahalesinin daima kolay olacağı üzerinde durmuştur.

Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş da anlaşmalara yönelttiği tenkitlerde başlıca şu noktaları belirtmiştir:

1. Bir Enosis hareketi halinde İngiltere'nin bu hareketi önleyici müdahalesi mecburi hale getirmeli idi.
2. Bir Enosis teşebbüsü halinde Türkiye'nin de taksimi mahfuz tutacağı anlaşmalarda belirtilmeliydi.
3. Türkiye'nin adada kendine özgü bir askeri üssü olmalıydı.
4. Kıbrıs Cumhuriyeti NATO'ya gitmeye mecbur tutulmalıydı.

Muhalefet Milletvekillerinin yanında D.P. Meclis Gurubu adına Zeyyat Mandalinci ve ayrıca D.P. Milletvekillerinden Basri Aktaş, Bahadır Dülger ve Haluk Timurtaş da söz almışlar ve Hükümetin imzaladığı anlaşmaları Türkiye'nin menfaatleri bakımından tatmin edici bularak desteklemişlerdir.

Konuşmaların sona ermesi üzerine oylamaya geçilmeden önce İsmet İnönü bir önerge vererek şu iki hususun oya konarak karara bağlanmasını istemiştir.

1. Kıbrıs Cumhuriyetinin ileride Yunanistan'a katılması veya Türk cemaatine tanınan hakların zamanla kısılması ihtimaline karşı hukuki teminatı daha müessir kılacak ve fiili teminat sağlayacak.

2. Türk cemaatinin iktisadi bakımdan Rum cemaatine nazaran geri bir durumda kalmasını önlemek için Türkiye'ye bütün imkanları verecek yetki ve müeyyidelerle tamamlanmalıdır.

Meclis Başkanı İsmet İnönü tarafından verilen iki önerenin temenni niteliğinde olduğunu belirtilmiş ve "reylerinize arz etmiyorum" demiştir.

Bundan sonra Hükümetin Kıbrıs konusunda izlediği politikanın tasvibi için oylamaya geçilmiş, oylamaya 487 Milletvekili katılmış, bu politika dolayısı ile anlaşmalar 138 ret 2 çekimsere karşı 347 oyla tasvip ve kabul edilmiştir.

6 MART 1959

(Kıbrıs Meselesi) Londra'da Varılan Yapıcı Anlaşmalar

TBMM Bakanlığı tarafından yayınlanan bir bildiride 4 Mart 1959 tarihinde yapılan görüşmeler sonucunda Cumhuriyet, Hürriyet ve Dünya gazetelerinde bazı haberlerin yanlış aksettirildiği ve bunun sorumluluğunun Anadolu Ajansında olduğu belirtilmiş ve yanlış aksettirilen konulara şöyle cevap verilmiştir:

1. Bir kısım basında, "İnönü'nün takriri reddedilmiştir" şeklinde çıkan haberlerin doğru olmadığı, İnönü'nün önergelerinin iç tüzük gereğince bir temenni önergesi olduğu ve bunun için oya konulmadığı belirtilmiştir.

2. Oyların tasnifinde çekimser oy adedinin değişik rakamlarla verildiği ve bu oyları kullananların isimleri ile mensup olduğu partileri yanlış gösterildiği, çekimser oy adedinin iki olduğu ve bu oyları da CHP'den Ankara Milletvekili Hüseyin Balık ile Tokat Milletvekili Keramettin Gençler'e ait olduğu belirtilmiştir.

Kanada Hariciye Nazırının Hariciye Vekilimize Mesajı

Kıbrıs Anlaşması vesilesi ile Kanada Dışişleri Bakanı Mr. Sydney Smith Dışişleri Bakanı Fatih Rüştü Zorlu'ya bir tebrik mesajı göndermiştir.

(Başlıksız)

Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'da, Kanada Dışışleri Bakanı Mr. Sydney Smith tarafından gönderilen mesaja aynı samimiyetle cevap vermiştir.

Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanâtı

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük EOKA lideri Albay George Grivas'ın Yunanistan'a gittikten sonra tekrar Ada'ya dönmesine Türk camiası olarak muhalif olduklarını belirtmiştir.

(Başlıksız)

Kıbrıs Anlaşmasını müteakip Grivas ve yardımcılarının Yunanistan'a serbestçe gidebilecekleri bildirilmiştir.

CHP'nin Tutumunu Vatandaş Tasvip Etmedi

TBMM'de Kıbrıs Anlaşmalarının onaylanması için yapılan oylamada kırmızı oy vererek Hükümetin politikasını onaylamayan CHP'nin hareketini vatandaş tasvip etmemiştir. Zafer Gazetesinde bu durumla ilgili olarak beş vatandaşın yorumuna yer verilmiştir.

AÜTB Başkanı Açıklamada Bulundu

İÜTB Başkanı tarafından gazetelere bir bülten yayınlayarak Yavuz Esmersoy'un yetkilerini aşarak konuştuğunu belirtmesi üzerine Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Yavuz Esmersoy İstanbul da düzenlediği basın toplantısında yapılan bu eleştiriyi yanıtlamış ve şöyle demiştir:

Ben basın toplantısında sadece ve sadece hükümetin Kıbrıs anlaşmasındaki başarısını, mensup olduğum teşekkül adına memnunlukla karşıladığımı belirttim.Bunu Politika yapmak diye tefsir edenlere şaşmak gerekir.

EOKA'nın Gizli Şefi Atina'ya Gidiyor

Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre, önümüzdeki hafta Albay George Grivas'ın ve 17 yardımcısının uçakla Yunanistan'a gideceği öğrenilmiştir.

9 MART 1959

Kıbrıs Yunan Konsolosu Fazıl Küçük'ü Ziyaret Etti

Yunanistan'ın Kıbrıs Başkonsolosu Dr. Fazıl Küçük'ü ziyaret etmiştir.

Foot - Makrios Görüşmesi

Paris- Makarios Kıbrıs Valisi Foot ile görüşmüştür.

Averof'un Makarios'a Gönderdiği Mesaj

Kıbrıs- Yunan Dışişleri Bakanı Averof , Makarios'a gönderdiği bir telgrafta Türkiye ile Yunanistan arasındaki dostluğun, yeni Kıbrıs Cumhuriyetinin iyi olacağına da işaret ettiğini belirtmiştir.

Makarios'un Yaptığı Basın Toplantısı

Kıbrıs- Makarios düzenlediği basın toplantısında, özel müşavirini Kıbrıs anlaşmalarından sonra Londra'da bulunmakta olan müşterek komiteye Kıbrıs Rumlarının temsilcisi olarak tayin ettiğini söylemiştir.

Bilindiği gibi Komite de Kıbrıs Türklerini Osman Örek temsil edecektir.

Türkler ve Rumlar Arasında İşbirliği

Kıbrıs- Solcuların lideri ve AKEL Genel Sekreteri olan Ezechioys Papaguano yaptığı bir konuşmada, Türkler ve Rumlar arasında dostluk ve işbirliğinin zaruri ve milli bir görev olduğunu, bunun gerçekleşmesi için AKEL'in Kıbrıslı Rumlarla beraber çalışacağını söylemiştir.

Kıbrıs'ta Polisler Silahsızlandırılacak

Beyrut- Lefkoşe Polis Komiseri John Braun gelişen olumlu olaylar sonucunda Kıbrıs polisini silahsızlandırmaya karar vermiştir.

(Başlıksız)

Kıbrıs Valisi Foot Kıbrıs Rum lisesinin, yıkıcı faaliyetlerde bulundukları için Ada'dan sürülen lise öğretmenlerinin Kıbrıs'a dönmelerine izin verildiğini bildirmiştir.

Makarios İle Grivas Dün Buluştular

Atina- Makarios Lefkoşe civarındaki Kitu manastırında Albay Grivas ile görüşmüştür. Makarios Grivas'a Londra anlaşmalarını anlatarak anlaşmaları tamamen onayladığını söylemiştir.

(Kıbrıs Meselesinde Müstenkif Kalan) İki CHP'li Mebus Partiden Çıkarılıyor

CHP Meclis İdare Heyeti, Hükümetin Kıbrıs politikasını onaylamak konusunda TBMM'nin son celsesinde verilen önergeye çekimser oy verdikleri gerekçesiyle CHP'den Ankara Milletvekili Hüseyin Balık ile Tokat Milletvekili Kerametdin Gençler'in CHP partisinden ihraç edilmesine karar vermiştir.

10 MART 1959

Kıbrıslı Rum Gazetecinin Mektubu

Lefkoşe- Kıbrıs Anlaşmasının imzalanmasındaki başarılarından dolayı, Haftalık Kypriaki Gazetesinin Müdürü Odiseus Cangaridis'in Şubat ayı sonlarına doğru Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'ya göndermiş olduğu tebrik mektubunun tam metni yayınlanmıştır.

Kıbrıslı Liderler Ankara'ya Geldiler

Hükümetin daveti üzerine Dr. Fazıl Küçük, Rauf Denktaş ve Orhan Müderrisoğlu Ankara'ya gelmişlerdir. Esenboğa havaalanında gazetecilere yaptığı açıklamada, Londra anlaşmasına göre Kıbrıs'ta İngiltere ve iki cemaat liderleri ile arasında görüşmelerin resmen başladığını söylemiş, EOKA Lideri Grivas'ın durumu hakkında da şöyle söylemiştir.

Grivas bugün bir beyanname neşretmiştir.Bu beyannamede silahları teslim etmeye taraftar olduğunu söylemektedir.Ayrıca beyannamede kendisinin Atina'ya döneceği ve Kıbrıs Hükümetinde yer almayacağı sadece seyirci olarak kalacağı bildirilmektedir.

EOKA Lideri Mücadelenin Durdurulmasını Emretti

Lefkoşe- "EOKA Başkanı Digenis" imzasıyla Adanın her tarafına dağıtılan EOKA bildirisinde şöyle denmiştir:

Türk ve Yunan Hükümetleri arasında Zürich'te varılmış olan ve Londra'da Başpiskopos Makarios tarafından da tasvip edilmiş bulunan anlaşmadan sonra, mücadelenin durdurulmasını emretmeye mecburum.Anlaşmayı kabul etmeyerek, mücadeleye devam edecek olan bir kimse, yalnız Kıbrıs halkını değil fakat belki de bütün milleti ikiye ayırmış olacaktır...Kanaatimizce bu hal çaresi, beklediğimiz şeyleri ve arzularımızı tatmin edecek bir çare olmasa bile, Milli ikiliğe tercih

edilecek bir hal çaresidir.Çünkü böyle bir ikilik zuhur ettiği takdirde hepsini kaybedeceğiz.

Grivas yayınladığı bildiride Genç Cumhuriyetin kurulması ile birlikte kendi durumunu ne olacağına da değinerek şöyle demiştir:

Bana gelince gerek Kıbrıs'ta gerekse Yunanistan'da siyasete karışmamaya azmettiğim için, çok ıstırap çekmiş ve kana boyanmış vatanımızın adımlarını uzaktan heyecanla takip edecek ve sevinçlerinize acılarınızı sizinle paylaşacağım.

Sürgünden Dönen Bir Rahibin Beyanâtı

Lefkoşe- Bir süreden beri Yunanistan'da sürgünde olan Kireniya Rahibi Kiprianos Kıbrıs'a dönüşünde dört bin kişi önünde yaptığı konuşmad,a Makarios'un Kıbrıs anlaşmasını onaylaması üzerinde durarak, bunun önemi olmadığını söylemiş ve her ne kadar Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulması için bir anlaşmaya varılmış olsa da Kıbrıslı Rumların Yunanistan'la birleşme azminden fedakarlık yapmamalarını istemiştir.

(Parti Tutumunu Tasvip Etmeyen) CHP Mebusu İstifa Etti

Tokat Milletvekili Kerametdin Gençler'in CHP milletvekilliğinden istifa etmiştir. İstifa gerekçesi ile ilgili olarak CHP gurup kararından haberi olmadığını söylemiştir.

11 MART 1959

Kıbrıs'ta Üç Komisyon Faaliyete Geçiriliyor

Dışişleri Bakanlığı ileri gelenleri ile görüşen Fazıl Küçük Zafer gazetesi muhabiri ile yaptığı röportajda durumun ümit verici olduğunu ve en önemli haberin Kıbrıs'ta üç komisyonun faaliyete geçeceğini bildirmiştir.Küçük, bu komisyonlardan birincisi "Kıbrıs'ta Kati Anayasayı hazırlayacak olan Komisyon"dur" demiş ve bu Komisyonda Türk Cemaatini Rauf Denktaş'ın temsil edeceğini belirtmiştir.

Dr. Fazıl Küçük ikinci komisyonun "Kıbrıs'ta yeni hükümet teşkilatının bugünkü idareden müstakil idare salahiyetlerinin devir teslimi ile meşgul olacağını" ve bu komite de kendisinin, Makarios'un ve Kıbrıs Valisinin görev alacağını söylemiştir.

Kıbrıs Türktür Partisi Lideri oluşturulacak olan üçüncü komitenin de “üs bölgelerinin kesin yerinin belirlenmesi ve yeni cumhuriyetin kurulmasından doğacak mali ve iktisadi meseleler hakkında çalışacağını”ı belirtmiş ve bu komisyona da Osman Örek’in katılacağını söylemiştir. Türkiye’yi bu komisyonda Londra Büyükelçimiz Nuri Birge temsil edecektir. Bu komiteye Makarios’da kendi hukuk müşaviri Rossides’i gönderecektir.

Makarios Grivas İle Görüştüğünü Açıkladı

Lefkoşe- Makarios düzenlediği basın toplantısında Grivas ile görüşüğünü açıklamıştır.

13 MART 1959

Reisicumhur Bayar, Kıbrıs Türk Liderlerini Kabul Etti

Cumhurbaşkanı Celal Bayar Kıbrıs Türktür Partisi Başkanı Dr. Fazıl Küçük, Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Rauf Denктаş ve Dr. Orhan Müderrisoğlu’nu kabul etmiştir. Bayar Kıbrıs temsilcileri ile bir saat görüşmüştür.

Marmara Vapuru Larnaka’da

İki buçuk yılda önce ilan edilen olağanüstü halden beri ilk defa Marmara vapuru Larnaka limanına girmiştir.

Kıbrıs Anlaşmasının Amerikan Gazetelerinde ki Akisleri Devam Ediyor

New York- Evening Star gazetesinde Constantin Broen, Kıbrıs anlaşmasının Kremlin için çok ağır bir darbe olduğunu ve NATO kalesine sağlam bir taş ilave edilmiş olduğunu belirtmiştir.

14 MART 1959

Kıbrıs’taki Türk Cemaati Neticeden Memnundur

Başbakan Adnan Menderes, Kıbrıs Türktür Partisi Başkanı Dr. Fazıl Küçük, Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Rauf Denктаş ve Dr. Orhan Müderrisoğlu’nu kabul etmiştir. Menderes, Kıbrıs temsilcileri ile bir saat görüşmüştür. Görüşmeyi müteakip Dr. Fazıl Küçük yaptığı basın toplantısında alınan sonuçtan memnun olduklarını söylemiştir.

EOKA Silahlarını Teslim Etmeye Başladı

Lefkoşe- Ada'da EOKA'ya ait yüzlerce silah, bomba, çeşitli tipte patlayıcı maddeler Kıbrıs polisine teslim edilmeye başlanmıştır. bTeslim alınan silah ve cephaneler arasında tehlikeli görülenler İngiliz uzmanları tarafından imha edilmekte, işe yarar durumda olanlar depolanarak saklanacak ve ileride kurulacak Kıbrıs Hükümetine teslim edilecektir.

Kıbrıs'ta İngilizlerle Rumlar Arasında Çatışma

Lefkoşe- Lefkoşe'de İngiliz askerleri ile Rumlar arasında çıkan çatışmada iki İngiliz askeri ile iki Rum yaralanmıştır. Olayın ücret meselesi yüzünden bir Rum taksi şoförü ile İngiliz askerleri arasındaki anlaşmazlıktan doğmuştur.

Kıbrıslı Türk Liderler Lefkoşe'de

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denктаş bu akşam Lefkoşe'ye dönmüşlerdir.

İngiliz Birlikleri Kıbrıs'tan Ayrılıyor

Londra- İngiltere Savunma Bakanı Duncan Sandys Avam Kamarasında yaptığı açıklamada, İngiltere'nin Kıbrıs'taki askerlerini geri çekmeye başladığını söylemiştir.

15 MART 1959

Londra Anlaşmaları ve İsviçre Matbuatı

Cenevre- Journal de Geneve gazetesi Kıbrıs anlaşmalarının TBMM'de onaylanmasını Türk Hükümeti tarafından kazanılan bir zafer olarak değerlendirdi.

EOKA Silahlarının Toplanması İşi

Kıbrıs- EOKA silahlarının çoğunu resmi makamlara teslim etmiştir.Bunlar arasında 613 adet çeşitli silah,17.000 adet çeşitli mermi, 2.000 bomba ve 2000 libradan fazla infilak maddesi bulunmaktadır.

Kıbrıs'taki Özel Mahkemeler Kapatılıyor

Kıbrıs hükümeti tarafından yayınlanan bir bildiride, Lefkoşe Özel Mahkemesi hariç diğer tüm özel mahkemelerin kapatılacağı bildirilmiştir.

Grivas'ın Bir Gazeteye Verdiği İlk Mülakat

Atina- Atina’da çıkan “Ta Nea” gazetesi Grivas’la Kıbrıs meselesinin çözülmesinden sonra ilk röportajı yapmıştır. Bu röportajda Grivas “artık siyasete karışmak” istemediği belirtmiş ve “bu meselenin Makarios’un salahiyeti” içindedir demiştir.

18 MART 1959

(Economist Dergisinin Dikkate Şayan Makalesi) “Londra Anlaşmaları Ümit Edilenden İyidir”

Londra- Economist Dergisinde yayınlanan makalede, Kıbrıs anlaşmasının Türk ve Yunanlılar için en iyi çözüm şekli olduğunu belirtmiştir. Dergide ayrıca üç ülkeninde fedakarlık yaptığına dikkat çekilerek, İngiltere’nin Ortadoğu’daki savunma sistemini iki üsle asgari seviyeye indirdiği, Türkiye ve Kıbrıslı Türklerin taksimden Yunanistan’ın da Enosis’ten fedakarlık yaptığı belirtilmiştir.

Makalenin sonunda da “Türk azınlığı, miktarına nazaran, daha fazla söz sahibi olmakta ve daha büyük müdahale yetkilerine kavuşmaktadır” denmiştir.

Küçük’ün Beyanâtı

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük’ün Vali Foot ile TMT silahlarının teslimi için bir görüşme yaptığı şeklinde çıkan haberler üzerine Dr. Fazıl Küçük şu açıklamayı yapmıştır:

TMT teşkilatı cemaatler arası kargaşalıkların devam ettiği sırada, bazı Türk gençlerinin nefis müdafaası için kurmak teşebbüsünde bulundukları bir teşkilatın adıdır. Bu gençlerin elinde silah bulunmadığı, Haziran ve Temmuz hadiselerinin devam ettiği sırada sabit olmuştur. Yine TMT ye ait hiçbir silah elde edilememiştir. Ve bu gösteriyor ki teşekkülü için faaliyete geçilen TMT her türlü silahtan mahrumdur

Albay Grivas Kıbrıs’tan Ayrıldı

Atina-17- Kıbrıs’taki EOKA yer altı teşkilatı komutanı olarak Ada’daki İngiliz idaresine karşı 4 yıl süren savaşı idare etmiş olan Albay Grivas bugün Atina’da büyük bir tezahüratla karşılanmıştır.

Grivas, uçağın kapısından sırtında üniforması, başında beresi ve belindeki kemere takılı tabancası ile dışarı çıkmış ve havaalanında biriken halka hitaben

Kıbrıs'taki görevinin sona erdiğini ve varılan anlaşmadan dolayı büyük gurur duyduğunu söylemiştir.

20 MART 1959

Londra Anlaşmaları Avam Kamarasında

Londra- Avam Kamarasının toplantısında Kıbrıs ile ilgili Londra Anlaşmaları görüşülmüştür.

21 MART 1959

Kıbrıs Komitesi Çalışmaya Başlıyor

Londra- Avam Kamarasında yapılan Kıbrıs ile ilgili görüşmelerde İçişleri Bakanı Richar Butler Londra'da çalışacak olan Komisyonun 23 Martta çalışmalarına başlayacağını söylemiştir.

Avam Kamarası, Kıbrıs ile ilgili olarak Londra'da Türkiye, İngiltere ve Yunanistan arasında yapılmış olan anlaşmayı onaylamıştır.

24 MART 1959

(Avrupa Konseyi Siyasi Komisyonunda) Kıbrıs Anlaşması Memnuniyet Yarattı

Paris- Avrupa Konseyi Siyasi Komisyonu raportörü, Kıbrıs konusunda varılan anlaşmalara değinerek, bu anlaşmaların hür dünya için büyük bir kazanç olduğunu belirtmiştir.

Kıbrıs Valisi Doktor Fazıl Küçük İle Görüştü

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Dr. Fazıl Küçük ve Makarios ile bir görüşme yapmıştır. Görüşmede Kıbrıs Cumhuriyetinin kurulması ile ilgili hususların gözden geçirildiği tahmin edilmektedir.

25 MART 1959

Geçici Kıbrıs Komisyonu İlk Toplantısını Yaptı-Manşet

Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot, Türk Cemaati lideri Dr. Fazıl Küçük ve Rum Cemaati lideri Makarios arasında oluşturulan geçici komite ilk toplantısını yapmıştır. Toplantıyı müteakip Küçük ve Makarios müsterek bir bildiri yayınlayarak Türk ve

Rum Cemaatlerden birbirleri ile dostça münasebetler kurmalarını ve barış ve düzeni muhafaza etmelerini istemişlerdir.

Kıbrıs Türklerine İlk Bağış Yapıldı

Kıbrıs anlaşmalarının iktisadi hükümlerine uygun olarak Kıbrıs Türklerinin ekonomik olarak kalkınması için,merkezi Ankara’da olan Radar İnşaat Kolektif Şirketi tarafından İskenderun’da inşa edilmek üzere iki yüz bin lira değerindeki yirmi beş parsellik arsayı Kıbrıs Türk Kültür Derneğine bağışlamıştır.

Menderes Haziranda Yunanistan’a Gidecek-Manşet

Başbakan Adnan Menderes ve Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Karamanlis ve Averof’un 7-12 Mayıs tarihleri arasında yapacağı ziyaretin iadesini yapmak maksadıyla Haziran ortasında Atina’yı resmen ziyaret edeceklerdir. Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre, ziyaretleri müteakip iki Başbakan Dışişleri Bakanları ile birlikte Kıbrıs’a gideceklerdir.

Küçük-Foot Görüşmesi

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot, Türk Cemaati lideri Dr. Fazıl Küçük ve Rum Cemaati lideri Makarios ile bir saat kadar görüşmüştür. Görüşmede Kıbrıs Cumhuriyetinin kurulması ile ilgili hususların gözden geçirildiği tahmin edilmektedir.

25 MART 1959

Menderes Kıbrıs’a Resmen Davet Edildi-Manşet

Resmi kaynaklardan alınan bilgiye göre, Başbakan Adnan Menderes ve Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu, Vali Foot başkanlığında toplanan Kıbrıs Geçici Komitesi tarafından Kıbrıs’a davet edilmiştir.

Yunanistan Seyahati

Başbakan Adnan Menderes ve Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Karamanlis ve Averof’un 7-12 Mayıs tarihleri arasında yapacağı ziyaretin iadesini yapmak maksadıyla Mayıs ayı içerisinde Atina’yı ziyaret edeceklerdir

Kıbrıs’ta Geçici Hükümet Kuruldu

Lefkoşe- Kıbrıs'ta geçici bir hükümetin oluşturulduğu dün resmen bildirilmiş olup bugün bir resmi bildiri yayınlanacaktır. Türk Cemaati lideri Dr. Fazıl Küçük ve Rum Cemaati lideri Makarios Türk ve Rum Cemaatlerini temsil edecek olan bakanları tayin etmişlerdir.

3 NİSAN 1959

NATO On Yaşında-Manşet

Washington- NATO teşkilatının onuncu kuruluş yıl dönümünü kutlamak üzere Washington'da toplanan NATO Bakanlar Konseyinin bugünkü oturumunda bir konuşma yapan NATO Genel Sekreteri Henry Spaak “Kıbrıs meselesi, eğer aşırı bir ihtiras bezlenmez ve gerçekten bir hal çaresine ulaşmak istenirse, muvaffak olacağını gösteren mükemmel bir örnek oldu” dedi.

Kıbrıs Cumhuriyeti Muvaffak Hükümeti-Manşet

Lefkoşe- Kıbrıs'taki Türk ve Rum Cemaatlerinin Kıbrıs Cumhuriyeti Geçici Hükümetinin teklif ettikleri kişilerin isimleri açıklanmıştır. Buna göre, Türk Cemaatinin üyeleri olarak Osman Örek Milli Savunma Bakanı, Dr. Niyazi Manyera Sağlık Bakanlığı ve Fazıl Plumer Ziraat Bakanı olarak teklif edilmiştir.

Rum Cemaatinin Geçici Hükümet üyelerinin isimleri bildirilmekle beraber henüz hangi görevleri alacakları açıklanmamıştır.

Makarios geçici olarak Dışişleri ve Maliye Bakanlıklarını elinde bulunduracaktır. Diğer 5 Rum Bakanı şu Bakanlıklara getirilecektir:

Ticaret ve Sanayi Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Çalışma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı.

Bundan başka iki bakanlık yardımcılığı belli olmuştur: Maliye Bakanı yardımcılığına Türk Cemaatinden Nazım, Ziraat Bakanı yardımcılığına Rum Cemaatinden Andreas Azinas getirilmiştir.

Geçici Hükümet üyeliklerine ait teklifler onaylanmak üzere Kıbrıs Valisine gönderilmiştir.

Türk Anayasa Heyeti Kıbrıs'a Gidiyor

Kıbrıs Anayasasının nihai metnini hazırlayacak olan karma komisyon önümüzdeki hafta çalışmaya başlayacaktır. Karma Komisyona katılacak Türk heyeti: Dışişleri Bakanlığı Hukuk Müşaviri ve Siyasal Bilgiler Fakültesi Doçenti Suat Bilge, Prof. Nihat Erim ve Dışişleri Bakanlığının ilgili dairesinden bir memurdan oluşacaktır.

6 NİSAN 1959

Kıbrıs Anayasası Anlaşma Esaslarına Uygun Olacak

Anayasa çalışmalarına katılmak için bugün Kıbrıs'a gidecek olan Prof. Nihat Erim yaptığı açıklamada "Zürich ve Londra'da imzalanmış olan anlaşmaların çerçevesi içinde" Kıbrıs Cumhuriyeti anayasasının hazırlanacağını belirtmiştir.

Bu arada Türk ve Yunan Hükümetlerinin mutabakatı ile Komisyon çalışmalarına davet edilmiş olan uluslararası hukukçu Lozan Üniversitesi eski rektörü Prof. Marcel Bridel'de çalışmalara katılacaktır.

Kıbrıs Valisi Geçici Hükümet Listesini Kabul Etti

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot, Kıbrıs Türk ve Rum cemaatleri tarafından hazırlanmış olan geçici hükümet listesini onayladığını bildirmiştir.

Foot Geçici Kıbrıs Hükümetini Tanıdı

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot tarafından onaylanan geçici hükümet listesini şu kişilerden oluşmuştur:

Fazıl Plumer(45 Yaşında) Ziraat Bakanı

Andreas Azinas (31 Yaşında) Ziraat Bakanı Yardımcısı

Paskalis Paskalidis (30 Yaşında) Ticaret ve Sanayi Bakanı

Osman Örek (32 Yaşında) Savunma Bakanı

Ümit Süleyman (30 Yaşında) Savunma Bakan Yardımcısı

Riginos TeoHaru (30 Yaşında) Maliye Bakanı

Mehmet Nazif (61 Yaşında) Maliye Bakanı Yardımcısı

Doktor Niyazi Manyera (47 Yaşında) Sağlık Bakanı

Tasoso Papadopoulos (25 Yaşında) İçişleri Bakanı

Glafkof Klerides (39 Yaşında) Adalet Bakanı

Poliklarpos Yorgiadis (28 Yaşında) Çalışma ve Sosyal İşler Bakanı

Andon Yorgiadis (28 Yaşında) Ulaştırma Bakanı

Valilik tarafından yayınlanan resmi bildiride, Dışişleri Bakanlığı görevini şimdilik Makarios yapacaktır.

7 NİSAN 1959

Kıbrıs Türkleri Arasında Tefrik Yaratılmak İsteniyor

Kıbrıs Türk Kültür Derneği İstanbul Şubesinde görev yapmakta olan Kıbrıs asıllı Nevzat Karagil'in verdiği demeçlerle Kıbrıs Türk cemaatinde ikilik yaratmaya çalıştığı, Karagil'in bir açıklamasında Dr. Fazıl Küçük'ü DP'nin bir ajanı olarak göstermesi Kıbrıs Türkleri arasında bir partizan ruhu uyandırma amacını taşıdığı belirtilmiştir.

Türk Heyeti Kıbrıs'a Gitti

Kıbrıs Cumhuriyeti anayasasını hazırlayacak olan komisyonda Türk hükümetini temsil edecek olan Prof. Nihat Erim ve Suat Bilge'den oluşacak Türk heyeti Kıbrıs'a hareket etmişlerdir.

“Adaletin , Kin ve Şiddetten Daha İyi Olduğunu Göstermeliyiz”

Lefkoşe- Kıbrıs geçici hükümeti Kıbrıs Valisi Başkanlığında ilk toplantısını yapmıştır.

8 NİSAN 1959

Kıbrıs Anayasası Hazırlanıyor

Kıbrıs anayasasının hazırlanması ile ilgili çalışmalara başlanmıştır.

Alınan son haberlere göre uluslararası hukukçu Lozan Üniversitesi eski rektörü Prof. Marcel Bridel 1 Mayıs'ta Kıbrıs'a gelmiş olacaktır.

17 NİSAN 1959

Kıbrıs'ta Hazırlıklar

Limasol- Kanto Köyünde Tarsuslu gençlerin şerefine düzenlenen eğlencelere katılan İngiliz Kaymakamı Ian Willials bir konuşmasında; Kıbrıs'taki sivil ve idareci İngilizlerin Adadan ayrılmak üzere hazırlıklara başladıklarını açıklamıştır.

20 NİSAN 1959

Kıbrıs Valisi Beyanat Verdi

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot basına verdiği demeçte geçen iki ayın “Londra Anlaşmalarını herkesin kayıtsız şartsız ve geciktirmeksizin yerine getirileceği hususunda açıkça ortaya koyduğunu” söylemiştir.

24 NİSAN 1959

Kıbrıs'ta Anayasa Çalışmaları

Lozan- İsviçreli Hukukçu Prof. Marcel Bridel'in bu ayın sonunda Kıbrıs'a gitmesi bekleniyor.

26 NİSAN 1959

(DÜNYA HABERLERİ)

Kıbrıs Ortadoğu İçin Çok Ehemmiyetlidir

Londra- İngiliz Savunma Bakanı Mr. Duncan Sandys Kıbrıs'a yaptığı üç günlük ziyareti müteakip Londra'ya dönüşünde yaptığı açıklamada “Kıbrıs'taki yeni durum Ortadoğu'yu müdafaa bakımından Ada'daki üslerin müessiriyetini bir kat daha arttıracaktır” demiştir.

Yine Ada'ya yaptığı ziyaret sırasında Türk ve Rum liderler ile görüşüğünü belirten Sandys “Makarios'u işbirliği yapan bir kimse olarak bulduğunu” söylemiştir.

28 NİSAN 1959

Makarios Küçük'ü Ziyaret Etti

Lefkoşe- Makarios Dr. Fazıl Küçük'ü Lefkoşe'nin Türk kesimindeki evinde ziyaret etmiştir. Yüzlerce Türk, Dr. Fazıl Küçük'ün evinin önünde toplanmış ve motosiklet polis refakatinde gelen Makarios'u uzun süre alkışlamışlardır.

29 NİSAN 1959

Doktor Küçük Makarios İle Tebliğ Neşretti

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük ve Makarios yayınladıkları ortak bildiride, iki cemaati dost ve kardeşçe yaşamaya ve birbirlerine karşı düşmanca hareketler yapmamaya davet etmişlerdir.

1 MAYIS 1959

Karamanlis ve Averof Türkiye'ye Geliyor

Yunan Başbakanı Karamanlis, Dışişleri Bakanı Averof ve beraberlerindeki heyet 7 Mayıs günü Ankara'ya geleceklerdir.

4 MAYIS 1959

Küçük'ün Makarios'u Nezaket Ziyareti

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük Makarios'a bir nezaket ziyaretinde bulunmuştur. Dr. Fazıl Küçük Kıbrıslı Rumlardan oluşan kalabalık bir grup tarafından karşılanmış ve uzun süre alkışlanmıştır.

5 MAYIS 1959

Fazıl Küçük Şehrimizde

Dr. Fazıl Küçük Hükümetimizle görüşme yapmak maksadıyla Ankara'ya gelmiştir.

6 MAYIS 1959

Türk-Yunan Müzakeresi Cuma Günü Başlayacak

Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Dairesi Genel Müdürü İsmail Soysal Yunan Başbakanı ve Dışişleri Bakanının yapacağı resmi ziyaret hakkında bilgi vermiştir. Soysal, görüşmelerin Kıbrıs anlaşmaları ile hazırlanan anayasa üzerinde yoğunlaşacağını belirtmiştir.

Yunan Gazetelerinin Dünkü Neşriyatı

Atina basınında Yunan Başbakanının Ankara ziyareti ile Kıbrıs konusundaki ihtilafın daha kolay çözüleceği belirtilmiştir.

Küçük'ün Temasları

Ankara'da bulunan Dr. Fazıl Küçük temaslarına devam etmiştir.

7 MAYIS 1959

Dost Yunan Başvekil İle Hariciye Vekili Geliyor-Manşet

Bugün başlayacak ve 12 Mayıs'a kadar devam edecek olan bu ziyaret iki memleket arasındaki eski dostluğu pekiştirecektir.

8 MAYIS 1959

Türk-Yunan Dostluğu-Manşet

Dost ve Müttefik Yunanistan Başbakanı Karamanlis ve eşleri şerefine Ankara Palas'ta verilen akşam yemeğinde iki Başbakan birer konuşma yapmışlardır.

A. Menderes'in İradettiği Nutuk

İlk konuşmayı Başbakan Adnan Menderes yapmış ve Türk Yunan dostluğunun tarihsel temellerine değinmiş ve Türk-Yunan ilişkilerindeki dostluk çerçevesi içinde çözülmüş olduğunu belirtmiştir.

Karamanlis'in İradettiği Nutuk

Karamanlis'de yaptığı konuşmada Türk-Yunan dostluğuna değinmiş ve Kıbrıs konusunda da şunları söylemiştir:

Tarihin kölesi değil tarihi yaratmak kudretine sahip milletler, hatırlamasını bildikleri kadar unutmasını da bilirler.Bu milletler geçmişin menfi unsurlarını unuturlar, daha iyi bir geleceği yaratmak için faydalı olan her şeyi hatırlarlar.

Karamanlis konuşmasında Balkanlar konusuna da değinmiş ve Balkanlarda ki barışın muhafaza için Yugoslavya ile dostane ilişkilerin şart olduğunu belirtmiş ve “son yıllar zarfında askıda kalmış olan bazı meseleler dostane bir işbirliği ve mevcut anlaşmalar çerçevesinde halledilebilecektir” demiştir.

Türk-İngiliz Başvekilleri Arasında

Macmillan'ın Mesajı

Karamanlis'in Türkiye'yi ziyareti münasebetiyle İngiltere MacMillan, Başbakan Adnan Menderes'e, iki ülke arasında Zürih ve Londra'da başlayan dostane ilişkilerin gelişmesinden duyduğu mutluluğu ifade eden bir mesaj göndermiştir.

Menderes'in Cevabı

Başbakan Adnan Menderes'te MacMillan'ın mesajına aynı samimi duygularla bir cevap vermiştir.

Dost ve Müttefik Yunan Başvekili Ankara'ya Geldi

Dost ve Müttefik Yunanistan Başbakanı Karamanlis ve eşleri ile Dışişleri Bakanı Evangelos Averof ile yirmi Yunanlı gazeteci Ankara'ya gelmişlerdir. Karamanlis havaalanında yaptığı konuşmada “Zürich ve Londra'da olduğu gibi aynı düşüncelerin ışığı altında temaslarımıza devamla aramızdaki mevcut ve mer'i anlaşmaları maziden muhtemelen muallakta kalmış meselelerimizi tasfiye edecekler iki milletin teşriki mesai gayretlerinin tahakkuku için yeni esas ve temellerin atılacağına hiç şüphem yoktur” demiştir.

Yunanistan Dışişleri Vekaleti Sözcüsünün Beyanatı

Atina- Yunan Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, Karamanlis ve Averof'un Ankara'yı ziyaretlerinin Kıbrıs meselesinin çözümünden sonra iki ülke arasındaki dostluk münasebetlerini sıklaştırmak amacını güttüğünü belirtmiş ve sözcü “büyük ehemmiyete haiz milli sebepler ve müşterek tehlikelere karşı birlikte karşı koymak zarureti, Türk-Yunan işbirliğinin ve dostluğunun yeniden canlandırılmasını zaruri kılmaktadır” demiştir.

Türk-Yunan Görüşmeleri

Baş bakanlıkta, Başbakanlar ve Dışişleri Bakanlarının katılımı ile Türk-Yunan görüşmelerine başlanmıştır.

9 MAYIS 1959

Türk-Yunan Görüşmeleri-Manşet

Dost ve müttefik Yunanistan Başbakanı Karamanlis Başkanlığındaki Yunan heyeti ile Başbakan Adnan Menderes Başkanlığındaki Türk heyeti arasındaki siyasi görüşmelere devam edilmiştir.

Yunan Milleti Türk Dostluğu İstiyor

Yunan basını, Karamanlis'in Türkiye'yi ziyaretine büyük önem verilmek ve gazeteler iki ülke arasındaki dostluk, işbirliği ve anlayıştan övgü ile bahsetmektedirler.

10 MAYIS 1959

Türk-Yunan Resmi Tebliği-Manşet

Türk-Yunan görüşmeleri sonunda yayınlanan resmi bildiride, Türk-Yunan işbirliğinin geliştirilmesi, Ortadoğu meseleleri, Azınlıkların Durumları, Avrupa Müşterek Pazarı ve Ekonomik ilişkiler konularına değinilmiş ve Kıbrıs konusunda da hükümetlerin Kıbrıs Cumhuriyetinin kurulmasını öngören anlaşmaların uygulanmasına bağlılıklarını ve bu anlaşmaların bir an önce oluşumu sağlaması için işbirliği yapmak konusundaki kararlılığı teyit etmişlerdir.

Bildiride ayrıca, iki Başbakan, “Kıbrıs Adasının refah ve terakkisini temin etmenin her iki tarafın menfaatine uygun olduğunu ifade etmişler”, bu maksatla Kıbrıs’ın ekonomik gelişimine önem vermeye ve “adanın bütün sakinlerinin müşterek menfaatine hadim büyük nafia tesislerinin müştereken inşasını taahhüt etmeye karar vermişlerdir” denilmiştir.

Menderes ve Zorlu’nun Akropolis’e Beyanatlari

Akropolis Gazetesinin Ankara’ya gelen muhabirinin Başbakan Adnan Menderes ve Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ile yaptığı röportajda, Menderes “iki devletin dostluğunun Kıbrıs meselesi ilk olarak atıldığı zamankinden çok daha kuvvetli olacağına inanmaktayız” demiştir.

11 MAYIS 1959

Karamanlis ve Menderes’e Gösterilen Sevgi ve Alaka

İstanbul- Dört günden beri Ankara’da bulunan Yunan heyeti İstanbul’a geçmiş ve Haydarpaşa Garında toplanan çok kalabalık bir halk kitlesi tarafından coşkun tezahüratlarla karşılanmıştır. Ziyaret dolayısıyla bütün şehir Türk ve Yunan bayrakları ile donatılmıştır.

Yol Boyunca Coşkun Sevgi Tezahürati

Kalabalık halk kitlesi Yunan ve Türk heyetlerini önce Haydarpaşa garında karşılamış ve Hilton Oteline kadar heyetin geçeceği bütün yolları doldurmuşlar ve coşkun tezahüratlarda bulunmuşlardır.

12 MAYIS 1959

Karamanlis'in Dünkü Ziyaretleri

İstanbul- İstanbul'da bulunan Dost ve müttefik Yunanistan Başbakanı Karamanlis ve beraberindeki heyet Rum Ortodoks Patrikhanesine giderek Patrik Athenagoras ile bir görüşme yapmışlardır.

Asıl Olan Türk-Yunan Dostluğunun Ahengidir

Dışışleri Bakanları Fatin Rüştü Zorlu ve Evangeles Averof'un müşterek yaptıkları basın toplantısında, Averof görüşmelerden duyduğu memnuniyeti belirten bir konuşma yapmış, daha sonra basın mensuplarının sorularına geçilmiştir. Her iki Bakan basın mensuplarının Türk Karasularında balık avcılığı, Türk-Yunan Turizm münasebetleri, İki Başbakanın Kıbrıs ziyaretleri, Türkiye'de ki Rum azınlıkların gelecekleri, konularında sordukları soruları birlikte yanıtlamışlardır.

Basın toplantısında bir Türk gazetecinin Kıbrıs anlaşmasının iki memleketin dostluğunu geliştirmek için mi veya dünyada meydana gelen olayların etkisi ile mi yapıldığı sorusuna Dışışleri Bakanı Zorlu, sorunun Atatürk ve Venizelos tarafından yaratılan dostluk havasında çözüldüğünü belirtmiş ve bununla beraber "beynelmilel hadiselerin de bunda bir dereceye kadar tesiri" olabileceğini söylemiştir.

Aynı konuda Averof'da "artık Kıbrıs'ta bir koloni idaresi yaşayamazdı bunu Rumlar gibi Türklerde istemezdi" demiştir.

Dr. Küçük

Kıbrıs'taki Türklerin ihtiyaçlarını yerinde görmek ve tespit etmek maksadıyla Dr. Fazıl Küçük Dışışleri bakanlığından bir heyet ile Kıbrıs'a gitmiştir.

13 MAYIS 1959

Dost Yunan Devlet Adamaları D n Gittiler-Manşet

İstanbul- Başbakan Karamanlis Başkanlığındaki Yunan heyeti Atina'ya dönmüşlerdir.

Karamanlis'in Beyanatı

Başbakan Karamanlis Atina'ya dönüşünü müteakip yaptığı basın toplantısında iki ülke arasında kurulan dostça ilişkilere değinmiş ve iki memleket arasındaki işbirliği ile Türkiye ve Yunanistan'ın emniyeti takviye edilecek ve her iki

memlekette yaşayan Türk ve Rum topluluğunun ve Kıbrıs milletinin refah ve sükuneti teminat altına alınacaktır” demiştir.

14 MAYIS 1959

Türk-Yunan Dostluğuna Dair Yazılar

Atina- Yunan Basını, Yunanistan Başbakanı Karamanlis’in Türkiye ziyaretini ve Kıbrıs meselesinin çözümünün barışçı yollardan yapılması üzerine Türkiye ile Yunanistan arasındaki anlaşmazlıkların giderilmesi için pratik çözümleri beraberinde getirdiğini belirtmektedir.

17 MAYIS 1959

Kıbrıs Toprağı Anavatana Getiriliyor

Lefkoşe- 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramında Limasol 19 Mayıs Lisesi öğrencilerinden Erbil Cevdet tarafından Kıbrıs’tan alınan toprak Cumhurbaşkanı Celal Bayar’a verilecektir.

20 MAYIS 1959

Türk Askeri Kıbrıs’ta

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı kutlamalarına katılmak maksadıyla mehter takımı ve Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Kafile Başkanı Kurmay Albay Bahattin Ertürk’ün komutasında askeri uçakla adaya ayak basmıştır. Türk askeri Kıbrıslı Türkler tarafından muazzam bir sevgi ile karşılanmıştır.

Dr. Fazıl Küçük Türk askerinin adaya gelmesi dolayısıyla yaptığı kısa konuşmada şöyle demiştir:

Artık Anavatan yanımızdadır, içimizdedir ve bizimle beraberdir.

Kıbrıs’ta 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı

Lefkoşe- 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı, Kıbrıs Türkleri içinde milli bir bayram olarak ilan edildiği günden beri ilk defa bu kadar coşkunun bir şekilde kutlanmıştır.

21 MAYIS 1959

Kıbrıs’ta Kurulacak İçki Fabrikası

Kıbrıs'taki Türk cemaatinin ekonomik olarak süratle kalkınması ve bu konudaki ihtiyacın acilen temini için Hükümetimiz tarafından yapılması istenen yardımlar konusunda, Kıbrıs'ta 2.567.000 liralık bir sermaye ile kurulacak içki fabrikasına İnhisarlar Umum Müdürlüğünün yüzde 51 hisse ile katılımı kararlaştırılmıştır.

Kıbrıs'ta Anayasa Çalışmaları

Makarios'un belediyeler konusunda bir teklif sunacağı yolunda Kıbrıs'ta çıkan haberleri değerlendiren Kıbrıs Anayasa komisyonu Türkiye Başdelegesi Prof. Nihat Erim böyle bir teklifin Komisyona sunulmasının tabii olduğunu söylemiştir.

Kıbrıs'a Giden Heyet Döndü

Kıbrıs'taki Türklerin ihtiyaçlarını yerinde görmek ve tespit etmek maksadıyla Adaya giden heyet Türkiye'ye dönmüştür.

26 MAYIS 1959

Mehter Takımı Kıbrıs'tan Döndü

19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı kutlamalarına katılmak maksadıyla Adaya giden mehter takımı ve Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı kıtası Türk Hava Kuvvetlerine bağlı uçaklarla yurda dönmüştür.

30 MAYIS 1959

Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilatı Kuruluyor

Kıbrıs- Kıbrıs Türk Gençliğini teşkilatlandırmak, kültürel sahada yükseltmek, uyanık ve kuvvetli bir toplum halinde Kıbrıs Türklerinin haklarını muhafaza ve müdafaa edecek bir kitle haline getirmek için "Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilatı" adı altında ve Federasyon himayesinde bir teşkilat kurulmasına karar verilmiştir.

4 TEMMUZ 1959

Kıbrıs Cumhuriyeti En Geç 1960'da Kurulacak

Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Dairesi Genel Müdürü İsmail Soysal, Kıbrıs anlaşması sonucu faaliyete geçen Komitelerin çalışması hakkında bilgi vermiş ve en geç 19 Şubat 1960'a kadar komitelerin faaliyetlerini bitirip cemaat meclislerinin

cumhurbaşkanı ve yardımcısını seçileceğini ve böylece Kıbrıs Cumhuriyetinin kurulacağını söylemiştir.

5 TEMMUZ 1959

Yakında İstikbalimize Kavuşmuş Olacağız

Dr. Fazıl Küçük ve Makarios Lefkoşe’de yaptıkları müşterek basın toplantısında, Kıbrıslı hemşehrilerini, iki cemaat arasındaki dostluk bağııı yeniden kurmaya davet etmişlerdir.

6 TEMMUZ 1959

Kıbrıs’a Zirai Yardım

Lefkoşe- Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilatı tarafından düzenlenen bir toplantıda konuşma yapan Dr. Fazıl Küçük, Türkiye’nin Kıbrıslı Türk köylerine 500.000 İngiliz lirası tutarında bir yardım yapacağını söylemiştir.

12 TEMMUZ 1959

Kıbrıs’ta Amerikan Akademi Cemiyeti

Lefkoşe- Kıbrıs ile Amerika arasındaki kültür ve dostluk münasebetlerini geliştirmek maksadıyla Kıbrıs’ta “Amerikan Akademi Cemiyeti” adı altında bir cemiyet kurulması kararlaştırılmıştır.

(Başlıksız)

Fransız Hükümeti Kıbrıs’ta elçi düzeyinde bir başkonsolos göndermeye karar vermiştir. Halen Kıbrıs’ta Türk ve Yunan başkonsolosluklarından başka Amerikan, Alman, Lübnan ve İsrail Konsoloslukları bulunmaktadır.

17 TEMMUZ 1959

Kıbrıs’ta Kurulan Türk İhtisas Komiteleri

Lefkoşe- Kıbrıs Türk İstişare Meclisi Dr. Fazıl Küçük’ün Başkanlığında ilk toplantısını yaparak çalışmalarına başladı. İstişare Meclisi 11 muhtelif ihtisas komitesi kurmuş ve üyelerini seçmiştir.

18 TEMMUZ 1959

Kıbrıs Müşterek Anayasa Komisyonunun Tebliği

Lefkoşe- Müşterek Anayasa Komisyonu ilk üç aylık faaliyeti hakkında yayınladığı bildiride, Türk ve Yunan delegasyonlarının ayrı ayrı hazırladıkları anayasa tasarılarını 6 Mayıs'ta Komisyona verdikleri ve bunun üzerine işleri çabuklaştırmak için bir alt komitenin kurulduğunu, Komisyonun karşılıklı anlayış içinde faaliyetlerini sürdürdüğü belirtilmiştir.

22 TEMMUZ 1959

Rauf Denktaş Ankara'da

Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Başkanı Rauf Denktaş Kıbrıs'taki son durum, Türk cemaatlerinin ihtiyaçları ve Anayasa Komitesinin faaliyetleri hakkında bilgi vermek maksadıyla Ankara'ya gelmiştir. Rauf Denktaş Kıbrıs'ta Anayasa Komisyonunun müzakerelerine tam bir anlayış havası içinde devam ettiğini ve en geç 19 Şubat 1960'a kadar Cumhuriyetin kurulacağını söylemiştir.

23 TEMMUZ 1959

Denktaş'ın Tetkikleri

Kıbrıs'la ilgili temaslarda bulunmak üzere Ankara'da bulunan Rauf Denktaş görüşmelerine devam etmiştir.

24 TEMMUZ 1959

Lefkoşe Rum Belediye Reisinin Moskova Ziyareti

Sovyet Hükümetinin daveti üzerine Lefkoşe Rum Belediye Başkanı iki hafta önce Moskova'ya gitmiştir. Kıbrıs anlaşmalarına ve Makarios'a karşı cephe alan Belediye Başkanının Moskova'nın isteklerine göre hareket edebileceği Rumlar arasında kaygı yaratmıştır.

25 TEMMUZ 1959

Kıbrıs'ta Kadın Hakları

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük Times of Cyprus Gazetesinde çıkan bir açıklamasında, Yeni Kıbrıs Cumhuriyetinde kadınların erkeklerle eşit haklara sahip olmasının gerektiğini savunmuştur.

27 TEMMUZ 1959

Kıbrıs'ta Kaydedilen Gelişmeler Tatminkar

Atina- Yunan Dışışleri Bakanı Averof gazetecilerle yaptığı toplantıda, Yunanistan'ın Kıbrıs temsilcisi Kristopulos'un kendisine son gelişmeler hakkında bilgi verdiğini ve Kıbrıs'ta kaydedilen gelişmeleri tatminkar bulduğunu söylemiştir.

(Başlıksız)

Makrios Aya Nikola'da 10.000 kadar Kıbrıslı Rum önünde yaptığı konuşmada Londra anlaşmalarına ve kendisinin adanın geçici devresini idare şekline yöneltilen eleştirilere cevap vermiştir.

Makrios Atina'da kendisini eleştirenleri “Kıbrıs'ın kutsal mücadelesini kendi menfaatleri için istismara gayret etmek ve Kıbrıslılar arasına nifak sokmakla” itham etmiştir.

29 TEMMUZ 1959

Kıbrıs Anlaşmasında Tadilat Yapılmıyor

Lefkoşe- Yunan Dışışleri Bakanı Averof Elafterya gazetesinde yayınlanan özel bir röportajda, Kıbrıs anlaşmasından sonra Türkiye ile Yunanistan arasında yapılan görüşmelerde bir fikir değişikliği olmadığını ve anlaşmalarda tadilat yapılmaması konusunda her iki ülkenin de kararlı olduğunu söylemiştir.

Makarios-Grivas ihtilafına dair basında çıkan haberler konusunda sorulan bir soruya da, bu yayının yanlış olduğunu “ümit ederim” demiştir.

30 TEMMUZ 1959

Kıbrıs'ı Ancak Kıbrıslı Kurtarır

Lefkoşe- Kıbrıs'ta çıkan İngiliz gazetelerinde yayınlanan haberde, Dr Fazıl Küçük'e, Makarios'un Aya Nikola Kilisesinde Grivas'ın ihtiraslarını eleştiren açıklaması hakkında ne düşündüğü sorulmuş, Küçük verdiği cevapta, Kıbrıs'ın Kıbrıslılar tarafından kurulması konusunda Makarios ile aynı fikirde olduğunu ve Grivas'ın tehlikeli bir oyuna başladığını, eğer buna bir son vermezse Kıbrıs'ın büyük bir felakete uğrayabileceğini söylemiştir.

F. Küçük N Karagil Aleyhine Dava Açtı

Dr. Fazıl Küçük kendisi aleyhine bir kampanya açan ve bu konuda bir broşür yayınlarak kendisine saldıran Nevzat Karagil hakkında biri Kıbrıs'ta diğeri Türkiye'de olmak üzere iki dava açmıştır.

31 TEMMUZ 1959

Grivas Büyük Bir hata İşlemiştir

Lefkoşe- Rauf Denктаş, eski EOKA lideri Grivas'ın Atina'da yaptığı açıklamaya değinerek, “bu beyanat, adanın istikbali hakkında imzalanan anlaşmaların ruhu hakkındaki endişelerimizi haklı çıkarmıştır” demiştir. Bilindiği gibi Grivas Atina'da yaptığı açıklamada kendisinin Kıbrıs meselesini halleden Londra ve Zürich anlaşmaları ile bir ilgisinin olmadığını söylemiştir. Denктаş yaptığı açıklamada, “kendisinden başkasını düşünmeyen bu adamın Kıbrıs'a dönmek ve yeniden kargaşalıklara yol açmak fırsatını bulduğu takdirde meydana gelecek olaylar bize ürperti vermektedir” demiştir.

Dr. Fazıl Küçük'te Grivas'ın Atina'da yaptığı açıklamaya konusunda “Grivas büyük bir hata işlemiştir” demiştir.

Makarios'un Konuşması

Lefkoşe- Makarios Grivas'ın Atina'da yaptığı açıklamaya cevap vermiş ve anlaşmaların içeriklerini bilerek kabul ettiğini söylemiş ve Kıbrıs Cumhuriyetinin ilanından sonra General Grivas'ı Kıbrıs'ı ziyarete davet edip etmeyeceği sorusuna da verdiği cevapta “Generalin Kıbrıs'a gelip burada kalmakta herkesten fazla hakkı vardır” demiştir.

Yunan Hükümeti Tebliği

Atina- Yunan Başbakanı Karamanlis bir bildiri yayınlarak, Grivas'ın Kıbrıs hakkındaki son açıklamasını eleştirmiştir. Yayınlanan bildiride, “Grivas'ın Kıbrıs meselesini yeniden ortaya çıkarmakla Kıbrıs'taki sulh ve sükunu ve Kıbrıs halkının vahdetini tehlikeye soktuğunu” söylemiştir.

Yunan Dışişleri Bakanı Averof da yaptığı açıklamada, “General Grivas hakikatleri tahrif etmekle Kıbrıslı kardeşlerimi hakkında nifak sokmaktadır” demiştir.

1 AĞUSTOS 1959

Grivas'ın Beyanatına Yunan Basınının Tepkisi

Atina- Yunan gazetelerinin çoğu General Grivas'ın yaptığı açıklamayı eleştirerek, Kıbrıs'ta her türlü şiddet hareketinden kaçınılması gerektiğini ve Kıbrıslı Rumların Makarios'un safında olduklarını yazmaktadır.

Bir Kıbrıs Heyeti İsviçre'ye Gidiyor

Rauf Denktaş Başkanlığındaki bir Kıbrıs heyeti Cenevre'de toplanacak olan “Manevi Silahlanma Komisyonu” toplantısına katılama için İsviçre'ye gideceklerdir. Bilindiği gibi Konferansta, Kıbrıs anlaşmalarının hür dünya için teşkil ettiği güzel örnek görüşülecektir.

Kıbrıs Jandarma Kumandanı Türk Olacaktır

Dr. Fazıl Küçük ve Makarios yaptıkları görüşmede kurulacak Kıbrıs Polis Teşkilatı komutanının Rum, Jandarma teşkilatı komutanının da Türk olmasını kararlaştırmışlardır.

2 AĞUSTOS 1959

Yunan Hükümetinin Grivas'a Cevabı

Atina- General Grivas'ın son açıklaması üzerine Yunan Hükümeti tarafından yayınlanan bildiride, Grivas'ın Londra anlaşmasını hiçbir zaman tasvip etmediğini iddiasının doğru olamadığı belirtilmiş ve Grivas'ın 9 Mart tarihinde yaptığı açıklamada açıkça Londra anlaşmalarını onayladığı belirtilmiştir.

4 AĞUSTOS 1959

Kıbrıs Emniyetinde Yapılacak Tayinler

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük ve Makarios yaptıkları görüşmede mutabık kalınarak Kıbrıs emniyet teşkilatına yapılacak atamaları tespit ettiklerini bildirmişlerdir. Kıbrıs Valisine sunulan tasarıya göre Kıbrıs Polis Teşkilatı başına Hasabis ve yardımcılığına Mehmet Refik, Jandarma teşkilatı başına Niyzi Tobe ve yardımcılığına Sava Adnon teklif edilmiştir.

6 AĞUSTOS 1959

Kıbrıs Polis Teşkilatının Resmi Tebliği

Lefkoşe- Kıbrıs'ta birkaç gün önce patlayan bomba olayı dolayısıyla Kıbrıs Polis Teşkilatı tarafından yayınlanan resmi bildiride, olayın siyasi bir maksat taşımadığı belirtilmiştir.

Rusya Kıbrıs'a Kur Yapıyor

Lefkoşe- Sovyet başbakanı Nikita Kruşçef Moskova'yı ziyaret eden bir Kıbrıs heyetine, "Sovyetler Birliği, Bağımsız Kıbrıs Cumhuriyetine hiçbir bağı tazammum etmemek şartı ile İktisadi ve talep edilen her türlü yardımı yardım yapmayı arzulamaktadır" demiştir.

8 AĞUSTOS 1959

Türk-Yunan Müzakereleri

Türkiye ile Yunanistan arasında bazı meselelere çözüm bulmak amacıyla oluşturulan Kunuralp-Bitsios gurubu çalışmalarını tamamlamış ve bir rapor halinde her iki ülke hükümetine onaylanmak üzere sunulmuştur.Yapılan açıklamada oluşturulan gurubun Kıbrıs ile ilgili konularla ilgilenmediği, bu konularla Lefkoşe ve Londra'daki Komitelerin ilgilendiği belirtilmiştir.

9 AĞUSTOS 1959

Kıbrıs'ta Anayasa Çalışmaları

Lefkoşe- Anayasa Komisyonu ikinci Türk delegesi Suat Bilge Komisyonun faaliyetleri hakkında genel bir bilgi vermiştir.

Kıbrıs Anlaşmasının Teşkil Ettiği Numune

İsviçre'nin Caux şehrinde "Manevi Silahlanma" teşkilatının, Kıbrıs anlaşmasının hür dünya için teşkil ettiği güzel örneği anlatmak için tertiplelediği konferansa Kıbrıs Türkleri temsil eden Rauf Denktaş Ankara'ya dönmüş ve düzenlediği basın toplantısında konferansın çok yararlı geçtiğini belirtmiştir.

13 AĞUSTOS 1959

"Rusya'dan Karşılıksız Yardım Beklenemez"-Manşet

Lefkoşe- Moskova'yı ziyaret edip Lefkoşe'ye dönen Rum Belediye Başkanı Dervis Başkanlığındaki heyete, Kruşçef'in yaptığı yardım teklifi konusunda Türk cemaatinin olumsuz görüşü açıklanmıştır.

Denktaş Kıbrıs'a Döndü

Rauf Denktaş kendisine haksız ve ağır şekilde saldıran KİM dergisi aleyhine dava açılması konusunda Türkiye'deki avukatına yetki vermiştir.

Diğer taraftan Kıbrıs'taki gazete bayileri, KİM dergisinin Kıbrıs'a sokulmamasını kararlaştırmışlardır.

Vali Foot'un Yeni Vazifeleri

Lefkoşe- Cyprus Mail gazetesinin yazdığına göre Kıbrıs Valisi Foot adada cumhuriyet kurulu kurulmaz Kenya Valiliğine tayin edilecektir.

14 AĞUSTOS 1959

Nihat Erim Kıbrıs'a Gitti

Kıbrıs'taki Anayasa çalışmaları hakkında Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'ya açıklama yapmak üzere iki gün önce Ankara'ya gelen Prof. Nihat Erim Kıbrıs'a dönmüştür.

15 AĞUSTOS 1959

Kıbrıs'ta Türk ve Rum Cemaati Münasebetleri

Londra- Dr. Fazıl Küçük bir süre önce, Makarios'un Kıbrıs siyasetini kınayan ve Ada'nın Yunanistan'a ilhakı tezini ileri süren eski EOKA teşkilatı liderinin açıklamalarını "gayri mesul bir insanın sözleri" olarak nitelendirmiştir.

16 AĞUSTOS 1959

Makarios ve Denktaş'ın Konuşmaları

Kykko ve Lefkoşe- Kıbrıs'ın güneyindeki Kykko Manastırında yıllık Meryem Ana ayini için toplanan Kıbrıslılara hitap eden Makarios kendisini eleştirenlere ve özellikle Grivas'a cevap vermiştir.

Rauf Denktaş'ta düzenlediği basın toplantısında, Makarios General Grivas'tan Kıbrıs işlerine karışmamasını ne kadar erken isterse o kadar iyi olacaktır demiştir.

18 AĞUSTOS 1959

Rumlarla İşbirliğine Her Zaman Hazırız

Lefkoşe- Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilatı Genel Merkezinin açılması münasebeti ile bir konuşma yapan Rauf Denктаş, Türk cemaatine tuzaklar kurulmakta olduğunu ve Türklerin yaptığı hamlelerin Rumlara karşı bir düşmanlık olmadığını ifade etmiş ve Rumlar birlikte çalışmayı teklif ederlerse bunu kabul etmeye hazır olduklarını söylemiştir.

Makarios'un Beyanatı

Lefkoşe- Makarios yaptığı açıklamada, Londra anlaşmalarını başarısızlığa uğratmak isteyenlere değinerek, Londra Anlaşmalarının devam edeceğini ve "Kem" isimi altında imzasız bir bildiri yayınlayanların meydana çıkarak açıkça savaşmalarını istemiştir.

19 AĞUSTOS 1959

Kıbrıs'ta Anayasa Komisyonu Faaliyeti-Manşet

Prof. Nihat Erım Anayasa Komisyonu çalışmaları hakkında ileri sürülen olumsuz iddiaları cevaplandırmıştır.İddialar şu şekildedir:

1. Anayasa Komisyonundaki Baş delegelerin ülkelerine gitmeleri Kıbrıs'taki İngilizce ve Rumca gazetelerde çeşitli yorumlara yol açmıştır.
2. Anayasa Komisyonun görüşmelerin gizli kalmasına karar verildiği halde gazetelerde Komisyon çalışmaları konusunda eksik ve tek taraflı haberlerin çıktığı belirtilmiştir.
3. Son haftalarda Grivas ve Girne Başpiskoposu Kipriyanos gibi temsilcilerin Enosis'ten bahsetmeleri gözden kaçmamaktadır.

Anayasa Komisyonunun son ihtilaf üzerinde Grivas, Makarios ve Yunan Hükümetini tutan basın aynı tarzda söylemde bulundukları gözden kaçmadığı ve bu açıklamaların ileri görüşlü Türkler tarafından kuşku ile karşılandığı belirtilmiştir.

Nihat Erım Rum gazetelerinde çıkan haberlerin kendi iddialarını doğrular nitelikte olduğunu belirtmiş ve bildirisinde Rum gazetelerden şu alıntıyı yapmıştır:

Türkler Kıbrıs devletine iki baş istiyorlar-Reisicumhur ve Reisicumhur muavininin tam eşitliği hususunda Türkler inat ediyor- Türkler Yunan Başdelegesi Tsatsos'un geri alınmasını Atina'dan istediler, fakat Yunan Hükümeti bunu reddetti..

20 AĞUSTOS 1959

Kıbrıs Gençliğinden Amerikan Gençliğine

Lefkoşe- Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Genel Sekreteri ve Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilatı Genel Müfettişi Dr. Burhan Nalbantoğlu Amerikan Hükümetinin davetlisi olarak Washington'a gitmiştir. Nalbantoğlu'nun Amerikayı ziyareti dolayısıyla Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilatı Genel Başkanı Celal Hordon Amerika Gençlik Teşkilatına verilmek üzere bir dostluk mesajı yollamıştır. Mesajında şöyle demiştir:

İki ay evvel kurduğumuz Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilatının bugün 323 şubesi ve 53 bin üyesi vardır. Zürich ve Londra analaşmaları gereğince Türkiye, İngiltere ve Yunanistan arasında varılan mutabakat neticesinde, Kıbrısımızda teessüs eden sulhu muhafaza ve Türk cemaatinin kalkınmasına hizmet etmek için geniş çapta faaliyete teşebbüs eden Gençli Teşkilatı dost Amerika gençliği ile samimi bir işbirliği kurma kararındadır. Türkiye'de olduğu gibi Kıbrıs'ta da Türk gençliği olarak tamamen demokratik zihniyette hareket eden anikomünist ve gayri siyasi bir teşekkülüz.

21 AĞUSTOS 1959

Vali Foot İkaz Ediyor

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot Adada yasadışı ilan edilmiş olan Komünist partisine ikazda bulunarak, bu ay sonunda partinin kongresini yapmakta ısrar ettiği takdirde bu hareketin kanunu ihlal edeceğini belirtmiştir.

Anayasa Komisyonu

Kıbrıs'ta anayasa Komisyonu çalışmalarına devam etmektedir.

26 AĞUSTOS 1959

Nihat Erim Kıbrıs'a Döndü

İstanbul'da Kıbrıs anayasa Komitesinin çalışmaları ile ilgili temaslarda bulunan Prof. Nihat Erim Kıbrıs'a dönmüştür.

2 EYLÜL 1959

“Menderes Kıbrıs'la Yakından Alakadardır”-Manşet

Bir süreden beri Avrupa’da dinlenmekte olan Dr. Fazıl Küçük, Ankara’ya gelişinde Hükümet yetkilileri görüşmelerde bulunmuş ve kendisi ile bir görüşmede bulunan muhabire Anayasa Komisyonu çalışmalarını takip ettiğini ve durumdan memnun olduğunu belirtmiştir. Küçük, Adnan Menderes’in Kıbrıs işleri ile çok yakından ilgilendiğini de sözlerine eklemiştir.

5 EYLÜL 1959

Zorlu, Paris’te Müşterek Pazar, Kıbrıs ve CENTO Hakkında Basına Bilgi verdi

Paris- Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Paris’te iki yabancı ajans mümessillerine yaptığı açıklamada çeşitli konulara değinmiş ve Kıbrıs konusu ile ilgili olarak, Yunan Dışişleri Bakanı Averof’la çeşitli meseleler ve Kıbrıs meselesi hakkında da görüşecegiz demiştir.

6 EYLÜL 1959

“Ankara’dan Huzur İçinde Ayrılıyorum”

Dr. Fazıl Küçük Ankara’da bulunduğu süre içinde Hükümet yetkilileri ile yaptığı görüşmelerden memnun olarak Ankara’dan ayrıldığını söylemiştir.

Küçük’e Kıbrıs’ta Yapılan Karşılama

Dr. Fazıl Küçük kendisine tahsisi edilen uçakla Lefkoşe’ye gelmiştir. Dr. Fazıl Küçük gelişini müteakip evinin balkonundan yaptığı konuşmada, Kıbrıs meselesini kanla değil dostça ve masa başında halledileceğine inandığını özellikle belirtmiştir.

10 EYLÜL 1959

“Kıbrıs’ta Anayasa çalışmaları Muntazaman Devam Etmektedir”

Kıbrıs Anayasası ile ilgili görüşmelere Dışişleri Bakanlığında görüşmeler yapmak maksadıyla Ankara’ya gelen Türk Heyeti Başkanı Prof. Nihat Erim yaptığı basın açıklamasında Anayasa Komisyonunun çalışmalarına düzenli bir şekilde devam ettiğini şimdiye kadar 96 madde yazıldığını ve Zürich Anlaşmasının anayasaya geçirilmesi sırasında çıkan görüş ayrılıklarının da çözülmekte olduğunu söylemiştir.

11 EYLÜL 1959

“Türk Hükümeti Gereken Yardımları Yapacaktır”

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük Times of Cyprus gazetesine verdiği demecinde, son günlerde vurularak öldürülen Türkler hakkında sorulan bir soruya verdiği cevapta, cinayetlerin siyasi olmadığını söylemiş, cinayetlerin Türkten Türk’e kampanyasını empoze etmek için işlendiğine dair bazı çevrelerin ileri sürdüğü tahminleri dayanaktan yoksun olduğunu söylemiştir. Küçük, Türkten Türk’e kampanyasının Rumlara karşı bir hareket olmadığını da belirtmiştir.

Dr. Fazıl Küçük Türk Cemaatinin adanın kuzey tarafında mümkün olduğu kadara geniş arazi satın almaya çalıştığı yönünde Daily Mail Gazetesinde çıkan bir haberi tamamen asılsız diye nitelendirmiştir.

Nihat Erim Gitti

Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ile görüşmelerde bulunmak maksadıyla Ankara’da bulunan Prof. Nihat Erim Kıbrıs’a dönmüştür.

12 EYLÜL 1959

Lefkoşe’de Görüşmeler

Dr. Fazıl Küçük, Makarios, Prof. Nihat Erim ve Prof. Tsatsos Anayasa kanunda karşılaşılan bazı zorlukların giderilmesi konusunda görüşmüşlerdir.

15 EYLÜL 1959

Dr. Fazıl Küçük’ün Adadaki Temasları

Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denктаş çeşitli Kıbrıs Köylerini gezmeye başlamışlardır.

(Başlıksız)

Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilatı İdare Kurulu, yaptığı olağanüstü toplantıda, Genel Başkan Celal Hordan’ın yerine Dr. Hasan Güvenir’i Genel Başkan olarak seçmiştir.

Grivas-Makarios Görüşmesi

Lefkoşe- Selanik’ten gelen haberlerden anlaşıldığına göre, General Grivas bugün bir kere daha Makarios’u kendisi ile görüşmeye davet etmiştir.

22 EYLÜL 1959*(Başlıksız)*

Lefkoşe- Makarios, Grivas'ın yapmış olduğu yeni daveti reddettiğini açıklamıştır. Times of Cyprus gazetesinde yayınlanan bir haberde, Makarios'un Grivas'ın kendi siyasi gayeleri için müzakerelerde bulunmak istediği ve samimi olmadığını ileri sürdüğü belirtilmektedir.

23 EYLÜL 1959***Rauf Denktaş'ın Verdiği Beyanat***

Lefkoşe- Rauf Denktaş İstanbul'daki temaslarını tamamlayıp Lefkoşe'ye dönmüştür.

Kıbrıs Valisinin Verdiği Beyanat

Magosa- Magosa Limanında demirli bulunan Türk donanmasının Savarano okul gemisi, halkın ziyaretine açılmıştır.

25 EYLÜL 1959***New York Times'da Grivas'ı Takbih Ediyor***

New York- New York Times gazetesi başmakalesinde General Grivas tarafından Yunanistan'ı kurtarmak ve Kıbrıs'taki siyasi düzeni bozmak için sarf edilen gayretleri kınamıştır.

Anayasa Komisyonu Müsterek Tebliği

Lefkoşe- Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasını hazırlayacak komisyonda görevli Türk ve Yunan delegeleri Prof. Nihat Erim ile Temsitokles Çaços ortak bir bildiri yayınlayarak, çalışmaların iyi niyet ve karşılıklı güven havası içinde geçtiğini belirtmişlerdir.

26 EYLÜL 1959***Kıbrıs Anayasasına Dair Görüşmeler Sona Eriyor***

Lefkoşe- Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasını hazırlayacak komisyonda görevli Türk ve Yunan delegeleri Prof. Nihat Erim ile Temsitokles Çaços Ada Rum Cemaat Lideri Makarios ile bir süre görüşmüşler ve görüşmenin sonunda Makarios

müzakerelerin “ümit verici” bir şekilde geliştiğini ve pazartesi günü sona ereceğini söylemiştir.

Pakistan Hariciye Vekilinin Sözleri

BM- BM Genel Kurulunun oturumunda söz alan Pakistan Dışışleri Bakanı Manzur Kariri çeşitli konular hakkında konuşmuş ve Kıbrıs konusunda da Türkiye, Yunanistan ve İngiltere Hükümetlerinin göstermiş olduğu başarıdan dolayı memnuniyetini dile getirmiştir.

27 EYLÜL 1959

(Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Zorlu’nun Konuşması)
Türkiye,Emniyet ve Sulhun Bölünmezliğine Kanidir-Manşet

BM(New York)- Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu BM Genel Kurulunda yaptığı konuşmada çeşitli konulara temas etmiş ve Kıbrıs meselesi konusunda da şöyle demiştir:

Türkiye ile Yunanistan gibi pek yakın iki müttefikin münasebeti çok çetin bir imtihana tabi tutulmuş ve BM’yi meşgul etmiştir.Bugün şunu söyleyebilirim ki, gerek BM’deki muhtelif müşterek dostlarımızın müzakereler esnasında ittihaz ettikleri akilane ve uzlaştırmacı mahiyetteki hareket tarzları, gerek Türk ve Yunan Hükümet ve Milletleri ile Kıbrıs’taki Türk ve Rum Cemaatlerinin anlaşma ve uzlaşma arzuları bizi mesut bir neticeye isal etmiştir.

Prof. Nihat Erim’in Kıbrıs Görüşmelerine Dair Beyanatı

Kıbrıs Haber Ajansı Prof. Nihat Erim’in bir açıklamasını yayınlamış ve açıklamada Erim “Yalnız iyimser değil aynı zamanda ümitli olduğunu” da belirtmiştir.

28 EYLÜL 1959

Averof’un Kıbrıs İlgili Beyanatı

Atina- Yunan Dışışleri Bakanı Averof düzenlediği basın toplantısında, “yakın bir gelecekte icra yetkisini elinde bulunduracak teşkilat mevzusunda bir anlaşmaya varılacağını ümit etmekteyim” demiştir.

29 EYLÜL 1959

Öldürülen Rum

Limasol Kazasının Ceylan Köyünde Dimitraki Antopi isminde bir Rum bir kahvede otururken içeri giren iki silahlı ve maskeli kişi tarafından vurularak öldürülmüştür.

1 EKİM 1959

Kıbrıs Seçim Kanunu Yakında İlan Ediliyor

Lefkoşe- Elefteria gazetesinin bugün verdiği bir habere göre, Kıbrıs Başsavcısı Sir James Henry tarafından hazırlanan seçim kanunu yakında ilan edilecektir.

3 EKİM 1959

Atina'da Yapılacak Toplantı

Atina'da Kıbrıslı ile ilgili olarak 8 Ekim'den itibaren bir toplantı yapılacaktır. Toplantıya Türkiye adına Kurmay albay Turgut Sunalp Başkanlığında 3 kişilik bir askeri heyet katılacaktır. Toplantıda Türk ve Yunan heyetlerinden başka Dr. Fazıl Küçük ve Makarios tarafından seçilecek Türk ve Rum cemaati temsilcileri de katılacaktır.

6 EKİM 1959

Atina Toplantısı 8 Ekim'de Başlıyor

Türk-Yunan-Kıbrıs ittifak anlaşmasının uygulamasına ait işleri görüşmek için Atina toplantıları 8 Ekim'de başlayacaktır.

Edinilen bilgiye göre Atina görüşmelerinde Yunan heyetine Albay Arbut başkanlık edecektir.

Kıbrıs Türk Cemaatini temsilen görüşmelere Rauf Denktaş ve Rum Cemaatini temsilen de Kraniodiotis katılacaktır.

N. Erim Gidiyor

Ankara'da bulunan Prof. Nihat Erim temaslarını tamamlamış olup Lefkoşe'ye dönecektir.

7 EKİM 1959

Makarios-Grivas Görüşmesi Yarın Rodos'ta Yapılacak

Lefkoşe- Makarios ile Grivas 8 Ekim'de Rodos'ta bir görüşme yapacaklardır.

(Başlıksız)

Dr. Fazıl Küçük Times of Cyprus gazetesine yaptığı açıklamada, iki cemaat arasında kültürel ilişkileri geliştirmek maksadıyla bir kısım Türk okullarında Rumca öğretilebileceğini söylemiş ve Rum okullarında da Türkçe öğretilmesini tavsiye etmiştir.

8 EKİM 1959

Atina Toplantısı Bugün Yapılıyor

Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs Cumhuriyeti arasında ilk metni 19 Şubat 1959'da Londra'da imzalanan ittifak anlaşmasının uygulaması ile ilgili meseleler hakkında görüşme yapmak maksadıyla oluşturulan heyet Atina'da toplantılarına başlayacaktır.

10 EKİM 1959

Atina'da Kıbrıs Mevzuu Üzerinde Yapılan Görüşmeler

Atina- Kıbrıs ittifak anlaşmasının uygulaması ile ilgili meseleler hakkında görüşme yapmak maksadıyla oluşturulan heyet Atina'da çalışmalarına devam etmiştir. Üçlü görüşmelere katılmak üzere Atina'ya gelen Rauf Denktaş Etnos gazetesine yaptığı açıklamada, Kıbrıs anayasa komisyonunda cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanı yardımcısının yetkileri konusunda meselenin yakın bir zamanda halledileceğini belirtmiştir.

Denktaş Makarios-Grivas buluşması hakkında sorulan bir soruya da şöyle cevap olarak "Makarios bu buluşmayı zaruri addettiğine ve bundan Kıbrıs halkının faydalanması mümkün olduğuna göre, Türk cemaatinin menfi tepkilerde bulunması için hiçbir sebep yoktur" demiştir.

14 EKİM 1959

Kıbrıs Türk Belediyeler Kanunu Yürürlüğe Girdi

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi 1959 Türk belediye komitelerine ait geçici hükümler kanununu yürürlüğe koymuştur. Kanuna göre Lefkoşe, Magosa, Limasol ve Baf Türk

belediyeleri resmen tanınmıştır. Türk-Rum belediye sınırları çizilir çizilmez Türk Belediyesine diğer hakları da tanınacaktır.

Diğer yandan Rum Belediye Başkanı Dr. Dervis yaptığı açıklamada, Türk belediyelerinin resmen tanınmasını bir skandal diye nitelendirmiş ve diğer Rum Belediye Başkanları ile temasa geçerek Vali'nin bu keyfi hareketini protesto edeceğini söylemiştir.

15 EKİM 1959

Kıbrıs'taki İngiliz Başkumandanın Verdiği Beyanat

Lefkoşe- Kıbrıs'taki İngiliz orduları Başkomutanı General Darland yaptığı açıklamada, İngiliz askerlerinin Kıbrıs'tan çekilmesinden sonra Ada'daki İngiliz üslerinde 7-8 bin İngiliz askerinin kalacağını söylemiştir.

Denktaş Tekrar Atina'ya Döndü

Rauf Denktaş Atina'da Adaya gelerek Dr. Fazıl Küçük'e Atina çalışmaları hakkında bilgi verdikten sonra tekrar Atina'ya dönmüştür.

16 EKİM 1959

Kıbrıs Valisi'nin Verdiği Cevap: Dervis'in İddiaları Reddedildi

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Foot, Türk Belediyeleri hakkında yapılan yeni kanunu protesto eden Lefkoşe Rum Belediye Başkanı Dr. Dervis'e verdiği cevapta, yapılan kanunun Londra anlaşmalarına aykırı olduğu iddiasını reddetmiştir.

20 EKİM 1959

Kıbrıs Meselesinde Müspet İnkişaf

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Foot Adada Bağımsız bir Kıbrıs Cumhuriyetinin kurulmasına doğru cesaret verici gelişmeler meydana geldiğini ifade etmiştir.

Rauf Denktaş Dün Atina'ya Hareket Etti

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük'e Atina'da yapılmakta olan görüşmeler hakkında izahat vermek üzere Adaya gelen Rauf Denktaş Atina'ya geri dönmüştür.

(Başlıksız)

Lefkoşe- AP kaynaklı haberde, Ekim ayı başlarında eski EOKA Lideri ve Kıbrıs yeraltı hareketinin öncüsü General Grivas'ın Makarios'a karşı cephe alması Kıbrıs'da durumun hayli tehlikeli hale getirdiği, Grivas'ın Makarios'un İngiliz ve Türklere tavizler verdiğini ileri sürmesi üzerine sonunda Makarios ile siyasi ihtiras sahibi fakat tecrübesiz Grivas arasında Rodos'ta bir anlaşmaya varıldığı belirtilmiştir.

Hariciye Vekaletinin Dün Yaptığı Açıklama

17-18 Ekim gecesi Kıbrıs'ın kuzey sahilleri açıklarında, İngiliz donanmasına mensup bir gemi tarafından tevkif edildiği öğrenilen Türk balıkçı motoru mürettebatının mutat olarak Akdeniz'de yunus balığı avı ile meşgul bulunduklarını, binaenaleyh kendilerine silah kaçakçılığı gibi bir suç izafesine imkan olmayacağını salahiyetli makamlarımızdan alınan malumata atfen, beyanına Anadolu Ajansı mezun kılınmıştır.

23 EKİM 1959

Türk Hükümeti Hiçbir Zaman Kıbrıs'a Silah Kaçakçılığını Terviç Etmedi (Hariciye Vekaletinin Yaptığı Açıklama)

Dışişleri Bakanlığı tarafından, 17-18 Ekim gecesi Kıbrıs açıklarında batan bir Türk yelkenlisi hakkında hükümetimiz tarafından yapılan açıklamaya rağmen yelkenlinin silah kaçakçılığı yaptığı yolunda, bu kaçakçılıkta Türk makamlarının bilgisi olabileceğine ima eder şekilde Kıbrıs ve Yunanistan'da bazı yayınların yapılması üzerine konuya açıklık getirmek maksadıyla bir bildiri yayınlanmıştır.

Bahis konusu yelkenli balıkçılıkla meşgul üç Türk vatandaşına ait bulunmaktadır. Bunların aynı zamanda silah kaçakçılığı yapmış olmalarının mümkün olmamakla birlikte, Türk Hükümeti hiçbir zaman Kıbrıs'a silah kaçakçılığını terviç etmemiş ve etmeyecektir.

Bildiride ayrıca yeraltı teşkilatı ile ilgili olarak şöyle denmiştir:

Türk Hükümeti Kıbrıs mevzuunda hiçbir zaman silahlı mukavemet hareketlerini teşvik etmemiş, bilakis bu gibi hareketlerin önlenmesi için daima elinden gelen gayreti sarfetmiştir.

Denktaş'ın Atina'da Verdiği Beyanat

Atina- Halen Atina’da bulunan Rauf Denктаş, Kıbrıs Anayasasını hazırlamakta olan komisyondan Yunan temsilcilerinin çekilmesi konusunda Makarios’un verdiği kararı bir hata olarak nitelendirmiştir. Makarios bu kararını bir Türk kayığı tarafından silah kaçırma teşebbüsü olayının aydınlatılması için vermişti.

Denктаş bu olay üzerine gazetecilere yaptığı açıklamada, henüz ayrıntılı bir bilgiye sahip olunmadığını fakat “bu kayığın Adaya silah kaçırmaya çalışması Kıbrıs’taki bütün Türk camiasına kabahat yüklemeyi ifade etmez” demiş ve sözlerine devam ederek en kötü ihtimalle dahi silah kaçırma teşebbüsü KEM’in (Kıbrıslı Rumların bir Teşkilatı) faaliyetlerinden daha kötü olmadığını ve KEM’in mücadeleye devam etmek için silah toplamakta olduğunu belirtmiştir.

24 EKİM 1959

Vazifemiz Kıbrıs’ta Sulh ve Sükunun Temin Edilmesidir!

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük Adadaki son olaylarla ilgili olarak yayınladığı bildiride, Adada barışın ve huzurun sağlanmasının gerekliliğine işaret etmiştir.

Rauf Denктаş Lefkoşe’de

Lefkoşe- Rauf Denктаş Atina’dan Lefkoşe’ye gelmiş ve havaalanında basın mensuplarının sorularına cevap veren Denктаş, müzakerelerin normal bir şekilde geliştiğini ve gelecek hafta içinde bir anlaşmaya varılacağını ümit ettiğini söylemiştir.

25 EKİM 1959

(Fırsat Kollayan Bozguncular) Kıbrıs’ta Tahrikler Yaratmaya Çalışılıyor- Manşet

Lefkoşe- Halkın Sesi ve Bozkurt gazeteleri başmakalelerinde “Deniz Motoru” olayının Rumlar tarafından istismar edildiğini ve Türklerin her türlü şiddet hareketlerinden kaçındıklarını yazmışlardır.

27 EKİM 1959

İngiliz Kabinesi Kıbrıs Konusunu Müzakere Etti-Manşet

Londra Başbakan Kıbrıs Valisi Foot’un da hazır bulunduğu, İngiliz Hükümeti tarafından yapılan toplantıda Kıbrıs konusu görüşülmüştür.

Küçük'ün Mesajı

Dr. Fazıl Küçük Türk Cemaatine hitaben yaptığı açıklamada “Deniz Motoru” olayı ile ilgili olarak silah kaçakçılığının kınanması konusunda Türk Cemaati lideri olarak yaptığı açıklamanın herkes tarafından bilindiğini ve bu açıklamaların Türk Dışişleri Bakanlığı tarafından da desteklendiğini belirtmiş ve Türk cemaatinin her zaman kanuni yollardan gitmeyi kendisine düstur edindiğini söylemiştir.

30 EKİM 1959

Kıbrıslı Türkler Bayramı Heyecanla Kutladı

Lefkoşe- Cumhuriyet Bayramı coşku ile kutlanmıştır.

Kıbrıs'ta Cumhuriyetin Tesisi İçin Çalışmalar

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Foot, Londra'dan ayrılmadan önce yaptığı açıklamada, bağımsız cumhuriyetin kurulması için Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs'ın azimli olduklarını, anayasa çalışmalarının, bazı zorluklar çıkmasına rağmen, cumhurbaşkanı ve cumhurbaşkanı yardımcısının görevleri konusunda çıkan fazla bir görüş ayrılığının olmadığını belirtmiştir.

R. Denктаş Ada'da

Rauf Denктаş Kıbrıs'a dönmüş ve gazetecilere Atina'daki konferansın anlaşma ile sonuçlandığını söylemiştir.

1 KASIM 1959

Kıbrıs'ta Yapılan Toplantı

Lefkoşe- Geçici Bakanlar Kurulu dün Dr. Fazıl Küçük, Vali Foot ve Makarios'un da katılımı ile bir toplantı yapmıştır. Bu toplantı Anayasa Komisyonu toplantılarının durdurulmasından bu yana yapılan ilk Bakanlar Kurulu toplantısıdır.

Erim Gidiyor

Ankara'da bulunan Prof. Nihat Erim Lefkoşe'ye gidecektir.

2 KASIM 1959

Prof. Nihat Erim Dün Kıbrıs'a Gitti

Ankara'da bulunan Prof. Nihat Erim Lefkoşe'ye gitti.

6 KASIM 1959

Bir Ticaret Heyeti D n Kıbrıs'a Gitti

Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği Genel Sekreteri Dr. Cihat İren Başkanlığındaki Türk Ticaret heyeti Kıbrıs'ın ekonomik şartlarını incelemek maksadıyla Kıbrıs'a hareket etmiştir.

8 KASIM 1959

F. K       n Beyanatı

Lefkoşe- Dr. Fazıl K        yayınladığı bir bildiride, ellerinde gayri meşru silah bulunan Türklerin çoğunun silahlarını teslim ettiğini söylemiştir. Teslim edilmeyen silahlar ile ilgili olarak araştırma yapılması konusunda alınacak bir kararı desteklemeye hazır olduğunu belirtmiştir.

K     , Anayasa Komisyonu hakkında da, bu komisyonun sene sonundan önce işi bitireceğini ve 13 Aralıkta seğimin yapılabilceğini söylemiştir.

Başvekilin Atina Ziyareti

Dışışleri bakanlığından, Başbakan Adnan Menderes ve Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'nun Yunanistan'a 21 Ocak 1960 tarihinde resmi bir ziyaret yapacağı bildirilmiştir.

10 KASIM 1959

Dr. Fazıl K       n Konuşması

Lefkoşe- Dr. Fazıl K        Larnaka'da yaptığı konuşmada, Türk Cemaatinin anlaşmalara sadakat göstereceğini belirtmiş ve son günlerde anlaşmaları bozmak için ortaya çıkan Dr. Dervis'e cevap vererek Türk Cemaatinin Rum Cemaati ile bir arada dostluk havası içinde yaşamak arzusunda olduğunu belirtmiştir.

11 KASIM 1959

Kıbrıs Anayasasında Kaydedilen İnkışaflar

Kıbrıs'ta bir süreden beri Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasının yürütme yetkisi konusunda devam etmekte olan görüşmeler sona ermiş ve maddelerin m svetteleri Makarios, Dr. Fazıl K       , Prof. Nihat Erim ve Prof. Tsatsos tarafından parafe edilmiştir.

Nihat Erim Ankara’da

Nihat Erim Ankara’ya gelmiştir.

12 KASIM 1959

Kıbrıs Cumhuriyetinin Teşkili Hazırlıkları-Manşet

Lefkoşe- Bugünkü Kıbrıs gazetelerinin tamamı dün varılan anlaşma ile ilgili haberleri büyük manşetlerle vermişlerdir. Sağlanan anlaşma ile ilgili olarak Makarios memnuniyetini belirtmiştir.

Anayasa Komitesinin Neşrettiği Tebliğ

Lefkoşe- Anlaşmayı müteakip Anayasa Komitesi tarafından yürütme yetkilerinin ana hatlarını açıklayan bir bildiri yayınlanmıştır.

18 KASIM 1959

Kıbrıs Mevzuunda Dünkü Görüşmeler

Lefkoşe- Makarios ile Dr. Fazıl Küçük beraberlerinde Londra’daki temsilcileri Ressides ve Osman Örek olduğu halde, Londra ortak komitesinde görüşülen konularla, üsler ve tabiiyet meselelerini görüşmüşlerdir.

19 KASIM 1959

Küçük’ün Beyanâtı

Lefkoşe- Kıbrıs gazeteleri yeni kurulan Demokrat Birlik Partisi tarafından kendisine yöneltilen eleştirilere, Makarios’un hemen cevap vermesinin Kıbrıs halkını memnun ettiğini yazmışlardır. Gazeteler ayrıca Makarios’un Kıbrıs Rum halkı tarafından tek lider olarak tanındığını da belirtmişlerdir.

Tütüncüler İçin Verilecek Kurs

Lefkoşe- Kıbrıs Rum basını Yunan Hükümetinin Kıbrıs Ziraat ve Tabii Kaynaklar Bakanı Andrea Aginas kanalı ile on Kıbrıslı tütün üreticisine altı aylık tütüncülük kursu verileceğini, bu on burstan üçünün Rumca konuşabilen Türklere verileceğini bildirmişlerdir.

21 KASIM 1959

Kıbrıs Müzakerelerinde Kaydedilen Gelişmeler

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Foot yaptığı açıklamada 10 Kasım 1959 tarihinde imzalanan anlaşmanın Yürütme yetkilerinin içerdığını ve anayasanın nüvesini teşkil ettiğini söylemiştir.

N. Erim Gidiyor

Prof. Nihat Erim Anayasa çalışmalarına katılmak üzere Kıbrıs'a gidecektir.

24 KASIM 1959

(Kıbrıs'taki Türk Öğretmenlerine Dair) T. İleri'nin Beyanâtı

21 Kasım tarihli Ulus, Yenigün ve Vatan gazetelerinde Mayıs ayında Türk Hükümetinin Kıbrıs politikasında aleyhindeki öğrenci mitinglerine ve bu mitinglerin sonunda yapılan tahkikat neticesinde 40 öğretmenin suçlu görülerek Türkiye'ye gönderildiği haberi üzerine Bayındırlık ve Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri tarafından yapılan açıklamada, 1951 yılından beri Kıbrıs Türk çocuklarını yetiştirmek için öğretmen görevlendirildiği, halen Kıbrıs Türk okullarında 106 öğretmenin görev aldığını belirtmiş ve Türkiye'ye gönderilen öğretmenlerle ilgili olarak, 40 öğretmenin hizmet süreleri dolduğu için Türkiye'ye gönderildiğini söylemiştir.

25 KASIM 1959

Kıbrıs Reisicumhur ve Muavininin Namzetliği

Lefkoşe- Yayınlanan bildiride, Kıbrıs'ta Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanı Muaviniği için aday olmak için en son 3 Aralık olarak tespit edilmiş, bu tarihte Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanı Muaviniği için sadece birer aday bulunuyorsa, adaylar derhal Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanı Muaviniği olarak seçileceği, eğer birden fazla aday bulunuyorsa 13 Aralık tarihinde seçim yapılacağı bildirilmiştir.

Diğer taraftan Cyprus Mail, seçimlerde Makarios'un karşısına biri Demokratik Birlik Partisi diğeri de halen yasadışı olarak kabul edilen AKEL taraftarı solcular tarafından olmak üzere iki adayın çıkarılmasının muhtemel olduğunu ve Makarios'un bugün AKEL ile bir görüşme yapacağını yazmışlardır.

27 KASIM 1959

Kıbrıs'ta Seçim İçin Hazırlıklar

Lefkoşe- 13 Aralık tarihinde yapılacak olan Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanı Muavini seçimleri için ada çapında büyük hazırlıklara devam edilirken, Kıbrıs Milli Türk Birliği, Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu ve Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilatı İdarecileri yapmış oldukları toplantıda Milli Parti Başkanı Dr. Küçük'ü seçimlerde Cumhurbaşkanı Muavini için tek aday olarak göstermeye karar vermişlerdir.

1 ARALIK 1959

Kıbrıs'ta Seçim Kampanyası

Lefkoşe- Kıbrıs'ta Rum Cumhurbaşkanı seçimi kampanyası Ada'nın çeşitli yerlerinde bir taraftan Makarios taraftarlarının, diğer taraftan da Klerides'i destekleyen Demokrat Birlik Partisi mensupları ile AKEL'cilerin tertiplediği açık hava toplantıları ile başlamıştır.

(Başlıksız)

Dr. Fazıl Küçük kurulacak Kıbrıs ordusu miktarının azaltılmasının Türkleri için bahis konusu olmadığını bildirmiştir.

3 ARALIK 1959

Kıbrıs'ta Seçim İçin Hazırlıklar

Makarios yaptığı basın toplantısında çıkan olaylarla ilgili olarak, seçimler sırasında kışkırtıcı hareketlere sebebiyet verilmemesini söylemiştir.

Cumhurbaşkanı Muavini 3 Aralığa kadar aday gösterilmediği takdirde Dr. Fazıl Küçük resmen Cumhurbaşkanı Muavini olarak ilan edilecektir.

4 ARALIK 1959

Dr. Fazıl Küçük, Kıbrıs Reisiscumhur Muavini Oldu

Lefkoşe- Kıbrıs'ta seçim kanunu gereğince, Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs Cumhuriyetinin ilk Cumhurbaşkanı Muavini olarak resmen ilan edildi. Bu maksatla Kıbrıs Valisi Foot'un da katılımı ile bir tören düzenlenmiştir.

Vali Foot Fazıl Küçük'ü Tebrik Etti

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi Foot ,Kıbrıs Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanı Muavini olarak ilan edilen Dr. Fazıl Küçük'e bir tebrik mektubu göndermiştir.

Bayar, Menderes ve Zorlu'nun Telgrafları

Dr. Fazıl Küçük'ün Kıbrıs Cumhuriyetinin ilk Cumhurbaşkanı Muavini seçilmesi münasebetiyle Cumhurbaşkanı Celal Bayar, Başbakan Adnan Menderes ve Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu birer tebrik telgrafları göndermiştir.

9 ARALIK 1959

Reisicumhurluk İçin Kıbrıs'ta Mücadele

Cumhurbaşkanlığı seçimleri için Makarios'un başında bulunduğu Vatan Cephesi ile Klerides'in liderliğindeki muhalif Demokrat Birlik Partisi ve onu destekleyen solcular arasında mücadele şiddetlenmiştir. Magosa ve Larnaka'da kanlı olaylar olmuştur.

Averof'un Fazıl Küçük'e Telgrafı

Yunanistan Dışişleri Bakanı Averof, Dr. Fazıl Küçük'ü Kıbrıs Cumhuriyetinin ilk Cumhurbaşkanı Muavini olması sebebiyle kutlayan bir telgraf göndermiştir.

10 ARALIK 1959

Küçük'ün Kıbrıs'taki Duruma Dair Beyanâtı

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük bir Atina Gazetesine yaptığı açıklamada, Türk-Yunan Cemaatleri arasındaki münasebetlerin Zürih anlaşmalarının imzalandığı tarihten beri çok iyi sürdüğünü söylemiştir.

12 ARALIK 1959

Kıbrıs'ta Seçim Yarın Yapılacak

Lefkoşe- Pazar günü yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimleri için, Makarios taraftarları ile Klerides taraftarları arasında mücadele son safhasına gelmiştir. Yapılan tahminlere göre oyların yüzde 70 kadarını Makarios'un alması beklenmektedir.

Türk basınında da, mücadeleye doğrudan doğruya müdahale etmemekle birlikte, Makarios'un kazanmasını arzu eder şekilde yazılar çıkmaktadır.

13 ARALIK 1959

Kıbrıs'ta Reisicumhur Seçimi Bugün Yapılıyor-Manşet

Uzun zamandan beri yapılması beklenen Yeni Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı seçimleri bugün yapılacaktır.

Grivas Piskopos Makarios'u Desteklemiyor

Lefkoşe- EOKA tedhiş teşkilatının Eski Lideri General George Grivas Kıbrıs'ta yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde Makarios'u desteklemeyi reddetmiştir.

14 ARALIK 1959

Makarios Reisicumhur Seçimlerini Kazanıyor-Manşet

Lefkoşe- Kıbrıs'ta Cumhurbaşkanlığı seçimleri bugün yapılmış, Makarios karargahından bir sözcü seçimlerin Makarios'un lehine geliştiğini söylemiştir.

Makarios'un hasmı olan John Klerides'in sözcüsü de durumun Makarios lehine olduğunu itiraf etmiştir.

Çatışmalar

Kıbrıs'ta seçimler dolayısıyla sağcılarla solcular arasında üç çatışma olduğu bildirilmiştir.

15 ARALIK 1959

Makarios Kıbrıs Reisicumhuru Oldu-manşet

Lefkoşe- Kıbrıs'ta Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılmış ve Makarios 144.501 ve rakibi 71.753 oy almışlardır. Oylama sonucuna göre Makarios oyların üçte ikisini yani yüzde yetmiş beş kadarını alarak Kıbrıs Cumhurbaşkanı seçilmiştir.

16 ARALIK 1959

Adada Seçime İştirak Nispeti Yüksek Oldu

Lefkoşe- Kıbrıs'ta Cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılmış ve Makarios 144.501 ve rakibi 71.753 oy almışlardır. Oylama sonucuna göre Makarios oyların üçte ikisini yani yüzde yetmiş kadarını alarak Kıbrıs Cumhurbaşkanı seçilmiştir.

Dr. Fazıl Küçük ve Türk Bakanları Makarios'u tebrik etmişlerdir.

Hariciye Vekilinin Gönderdiği Telgraf

Lefkoşe- Makrios'un Cumhurbaşkanı seçilmesinden dolayı Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Makarios'a bir kutlama mesajı göndermiştir.

17 ARALIK 1959

Makarios'a Gönderilen Tebrik Mesajları

Bonn- Federal Almanya Cumhurbaşkanı Heinrch Luebke, Kıbrıs Cumhuriyeti Başkan ve Başkan Yardımcılarına seçilmeleri dolayısıyla birer tebrik telgrafı göndermiştir.

General Grivas, Yunan Kralı Paul ve Başbakan Karamanlis ve İsrail Cumhurbaşkanı Makarios'a tebrik mesajları göndermişlerdir.

18 ARALIK 1959

Hakikate Uymayan Tefsirler

Başpiskopos Makarios'un Bağımsız Kıbrıs Devleti Cumhurbaşkanı sıfatı ile radyoda yaptığı bir konuşma sırasında Ada'nın idaresinin 800 yıl sonra Rumların eline geçmiş olduğu yolunda kullandığı ifadenin basın ve kamuoyunda değişik bir tarzda aksettirilmiş olması üzerine Anadolu Ajansı tarafından yayınlanan bildiride,

Makarios'un sözlerinin basın tarafından yanlış yorumlandığı belirtilmiş ve Makarios'un yaptığı konuşmada, gerçekler göz ardı edilerek, sözlerinin yanlış anlaşıldığı ispata çalışılmıştır.

30 ARALIK 1959

Kıbrıs'ta Yapılacak Mebus Seçimleri

Lefkoşe- Kıbrıs Geçici Bakanlar Konseyi üçüncü defa yapmış olduğu toplantısında Kıbrıs Cumhuriyeti için Milletvekili seçim tarihini tespit edememişlerdir. Bilindiği gibi Kıbrıs 19 Şubat tarihinde bağımsız olacaktır.

Denktaş Gidiyor

Rauf Denktaş Dışişleri bakanlığı yetkili kişileri ile görüşmesini tamamlamış olup Kıbrıs'a dönecektir.

31 ARALIK 1959

Kıbrıs'la İlgili Asılsız Haberler

“Kıbrıs’ın İstiklali Tehlikeye Düşüyor” başlığı altında bir İstanbul gazetesinde yayınlanan haberin asılsız olduğu ve güvenilir kaynaklardan alınan bilgiye göre, Kıbrıs anayasasının Ocak ayı ortalarında son şeklini alacağı ifade edilmiştir.

(1960 YILI HABERLERİ)

7 OCAK 1959

(Kıbrıs Mevzuunda) Londra İçtimai 16 Ocakta Yapılacak

Dışişleri Bakanlığından yapılan açıklamada, Dışişleri bakanı Fatin Rüştü Zorlu, Yunanistan Dışişleri Bakanı Averof, Kıbrıs Cumhurbaşkanı seçilmiş olan Makarios ve Cumhurbaşkanı Muavini Dr. Fazıl Küçük 16 Ocakta Londra’da İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd ile birlikte yapılacak toplantıya katılmayı kabul ettiklerini bildirmişlerdir.

8 OCAK 1959

Kıbrıs’ta Anayasa Çalışmaları Bitti

Lefkoşe- Reuter Ajansının verdiği bilgiye göre, anayasa çalışmaları hemen hemen tamamlanmış ve iş metnin kaleme alınmasına kalmıştır.

9 OCAK 1960

Yunan Hariciye Vekili İyimser

Atina- Yunanistan Dışişleri Bakanı Evangelos Averof, Yeni Kıbrıs Cumhuriyetinde İngiliz Askeri üslerinin durumu ile ilgili olarak Londra’da yapılacak görüşmeler konusunda iyimser olduğunu söylemiştir.

11 OCAK 1960

(Hariciye Vekilinin Encümendeki Konuşması) “Takip Ettiğimiz Politika Bir Cephe Politikasıdır”

Büyük Millet Meclisinde Dışişleri Bakanlığı Bütçe görüşmeleri sırasında, Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu milletvekilleri tarafından ileri sürülen eleştiri ve temennileri ile dış politika hakkında gelişen olaylarla ilgili olarak sorulan soruları yanıtlamış ve Kıbrıs meselesi ile ilgili son gelişmeler hakkında sorulan soruya cevap olarak “Anayasa hemen hemen bitmek üzeredir.Üsler meselesinde de halledilmeyecek bir şey yoktur” demiştir.

Zorlu, bir Milletvekilinin Makarios’un beyanatında belirttiği “Helen” kelimesi ile ilgili olarak “kelimenin tercümesinde bir hata yapıldığını” söylemiştir.

Dışışleri Bakanı yine bir Milletvekilinin Kıbrıs Türklerinin ekonomik olarak baskı altına gireceğı yolundaki eleştirisine de şöyle cevap vermiştir:

Türklerin hiçbir zaman iktisadi baskı altına gireceklerini veya kendilerine tevdi edilen devleti müştereken idare vazifelerinde müşkülata maruz kalacaklarını zannetmemekteyim. İlk zamanlarda belki zorluklar olacaktır. Fakat sonunda durumları müspet şekilde inkişaf edecektir.

Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Kıbrıs meselesi ile ilgili son olarak da şunları söylemiştir:

Kıbrıs meselesini partiler üstü tutmalıyız. Biz Kıbrıs Türklerinin hükümetle olan yakınlık ve rabıtalara rağmen, buna azami itina ve dikkati gösteriyoruz.

14 OCAK 1960

Kıbrıs Anayasası Üzerine Çalışmalar

Kıbrıs gazetelerinde çıkan bir habere göre karma anayasa komisyonu Kıbrıs Anayasasını tamamlamıştır. Anayasa üzerindeki teknik konular Prof. Bridel ile birlikte yapılması için anayasa çalışmalarına katılan guruplar yakında Lozan'a gidecektir.

15 OCAK 1960

Kıbrıs Halkı Daha Müreffeh Olacaktır

Kıbrıs meselesi üzerinde 16 Ocakta toplanacak olan konferansa katılmak için İngiltere'ye gitmekte olan Kıbrıs Cumhurbaşkanı Muavini ve Kıbrıs Lideri Dr. Fazıl Küçük, beraberinde Kıbrıs Türk Kurumları Federasyon Başkanı Rauf Denктаş ve Ziraat Bakanı Fazıl Plümür olduğu halde Ankara'ya gelmiş, Dr. Fazıl Küçük Londra'ya hareketinden önce havaalanında gazetecilere yaptığı açıklamada, Ada'da barışın ve huzurun sağlanması için her şeyi yaptıklarını belirtmiş ve Londra Konferansı ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

Anayasa bitmek üzeredir. Bazı noktalar ve ayrıca üsler ve Kıbrıs'ın İngiliz İmparatorluk camiası ile münasebetleri mevzularını Londra'da halletmeyi ümit ediyoruz.

Kıbrıs Bayrağı

Lefkoşe- Makarios ve Dr. Fazıl Küçük, Londra'ya hareketlerinden önce Zürich anlaşması gereğince tarafsız renk ve şekilde olması gereken yeni Kıbrıs Cumhuriyeti bayrağı konusunda kesin bir karara varmamakla birlikte, tekliflerden biri olan beyaz zemin üzerine bakır rengi büyük bir “K” harfli bayrağın üzerinde anlaşma sağlanması muhtemel görünmektedir.

K harfi, Kıbrıs isminin hem Türkçe hem de Rumca ilk harfi olduğundan şekil olarak esas kabul edilmiştir.Kıbrıs ismini bakırdan aldığı için de “K” harfi bakır renginde olacak, beyaz zemin ise yeni cumhuriyetin ithaf edildiği barış davasını temsil edecektir.

16 OCAK 1960

Kıbrıs’a Dair Görüşmeler Bugün Londra’da Başlıyor

Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak henüz tam olarak halledilemeyen üsler meselesi konusunda toplanan Londra’da Konferansı çalışmalarına başlayacaktır.

Diğer taraftan Kıbrıs’ta anayasa komisyonu faaliyetini hemen hemen bitirmiş olup, metnin kaleme alınması için 18 Ocak gününden itibaren Lozan’da Türk-Yunan hükümetleri temsilcileri ile cemaat temsilcileri Lozan Üniversitesi profesörlerinden Bridel ile birlikte çalışmalara başlayacaktır.

Zorlu Londra’da

Londra- Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu, Kıbrıs hakkındaki yapılacak yuvarlak masa konferansına katılmak üzere Londra’ya gitmiştir.

Ziyaretler

Londra- Makarios ve Dr. Fazıl Küçük İngiliz Milletler Camiası Memleketleri İşler Bakanı Hame’u ziyaret etmişlerdir.

Yunanistan Dışişleri bakanı Evangeles Averof Makarios ile görüşmüştür. Bu görüşmeden sonra Makarios İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd ile görüşmüştür.

17 OCAK 1960

Kıbrıs’ın Bağımsızlığı İle İlgili Görüşmeler

Londra- Kıbrıs'ın bağımsızlığı ile ilgili konferans Londra'da çalışmalarına başlamıştır. İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd Başkanlığındaki heyetler şu kişilerden oluşmaktadır:

Türkiye: Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu, Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Melih Esenbel

İngiltere: Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd, Devlet Bakanı John Profumo, Müstemlekeler Bakanlığı Müsteşarı Julian Amery, Londra'daki Kıbrıs Çalışma Gurubu Başkanı Sir Alexander Knox Helm

Yunanistan: Dışişleri Bakanı Evangelos Averof, Dışişleri bakanlığından Bitsios

Kıbrıs'taki Rum Cemaati: Makarios, Zenen Ressides

Kıbrıs'taki Rum Cemaati: Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş.

Konferansta iki tali komisyonun kurulmasına karar verilmiştir. Bu komisyonlardan biri mali ve idari, diğeri ticari meseleler üzerinde duracaktır.

19 OCAK 1960

Kıbrıs'a Dair Müzakereler

Londra- Kıbrıs hakkındaki konferans çalışmalarına devam etmiştir.

Resmi Tebliğ

Londra- Kıbrıs konusunda Londra'da yapılan bugünkü oturumun sonunda yayınlanan resmi bildiride şöyle denilmiştir:

Kıbrıs'ın bağımsızlığının ilan tarihi, bir ay geri bırakılarak, yerine 19 mart 1960 olarak tespit edilmiştir.

Konferans, Kıbrıs mevzuundaki müzakerelerde gelişme kaydetmekle beraber, Kıbrıs'ın bağımsızlığını kazanmasından önce halledilmesi gereken bütün önemli meseleleri etraflıca gözden geçirememiştir.

Başpiskopos Makarios ile Dr. Fazıl Küçük, birkaç gün daha Londra'da kalarak, tali komitenin çalışmalarına yardım edeceklerdir.

Bağımsızlık tarihinin tehiri, Kıbrıs Rum heyetinin talebi üzerine ve Kıbrıs Türk Heyetinin mutabakatı ile kararlaştırılmıştır.

Lausanne'daki Komisyon

Lozan- Bağımsız Kıbrıs Cumhuriyetinin Anayasasını hazırlamakta görevlendirilmiş olan Komisyon Lozan'da bir hazırlık toplantısı yapmıştır.

20 OCAK 1960

Zorlu, Ortada Başarısızlık Yoktur, Dedi

Londra- Londra'da Kıbrıs konferansına katılan Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Türkiye'ye hareketinden önce Londra havaalanında yaptığı açıklamada, Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak “ortada bir başarısızlık yoktur” dedi

Yayınlanan Tebliği

Londra- Dışişleri Bakanlığından yayınlanan bir bildiride, Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd ile Makarios ve Dr. Fazıl Küçük arasında yapılan bir toplantıda Kıbrıs ile ilgili bazı prensip meselelerinin ele alındığı bildirilmektedir.

21 OCAK 1960

Kıbrıs'a Dair Her Mesele Halledilecek

Londra'da Kıbrıs konferansına katılan Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu İstanbul'a gelişini müteakip Ankara'ya hareketinden önce Anadolu Ajansı muhabirine yaptığı açıklamada “Kıbrıs Cumhuriyetinin ilanı ve idarenin Kıbrıslılara devri” konusunda yapılan bir ay erteleme, üsler meselesinde Kıbrıslılarla İngilizler arasında henüz bir anlaşmaya varılmamış olduğundan kaynaklandığını belirtmiştir.

Zorlu açıklamasında üsler konusunda Türk ve Yunan görüşünü de şöyle açıklamıştır:

Müzakereler esnasında gerek Türk gerek Yunan delegasyonları üsler meselesi ile, üslerin ve askeri kolaylıkların statüsü ve iktisadi yardım meselelerinin bir tüm olarak görüşülmesi hususundaki Kıbrıslıların taleplerini desteklemekle beraber üslerin yüzölçümü ve İngiltere'nin tutumunun makul olduğunu belirtmekten kaçınmamışlardır.

Londra'da Dün Neşredilen Tebliği

Londra- İngiliz Milletler Topluluğu Bakanlığı tarafından, Dr. Fazıl Küçük. Makarios ve Lord Home arasında Kıbrıs'ın bağımsızlığını kazandığı vakit İngiliz Milletler Topluluğu ile kurulacak ilişkiler konusunda yapılan toplantılardan sonra yayınlanan bildiride, Kıbrıs'ın İngiliz Milletler Topluluğu ile bağımsızlık ilişkilerinin, Adanın bağımsızlığını kazanmasından sonra toplanacak Kıbrıs Temsilciler Meclisi tarafından gözden geçirilmesi konusunda anlaşma sağlandığı, Devlet Bakanı, Kıbrıs Cumhuriyeti İngiliz Milletler Topluluğuna katılmak için müracaat ettiği takdirde, bu konunun sadece İngiliz Hükümeti tarafından değil, İngiliz Milletler Topluluğuna üye bütün hükümetler tarafından kararlaştırılabileceğini bildirilmiştir.

22 OCAK 1960

Kıbrıs Müzakerelerine Dün de Devam Olundu

Londra- İngiliz Hükümeti ile Kıbrıs Türk ve Rum temsilcileri arasında görüşmelere Dışişleri Bakanlığında devam edilmiştir.

Lloyd'un Beyanâtı

Strasburg- Avrupa Asamblesinin oturumunda söz alan İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd, Kıbrıs ile ilgili olarak Londra Konferansının tam bir anlaşma ile sona ereceğini tahmin etmekte olduğunu, 19 Şubatta Kıbrıs'ın bağımsızlığını ilan etmekte başarıya ulaşamadıklarını ve bu tarihin Yunan heyetinin tavsiyesi üzerine 19 Marta ertelendiğini ve Kıbrıs Türklerinin de bu teklif kabul ettiğini söylemiştir.

23 OCAK 1960

Londra'daki Müzakereler

Londra- Paris'ten Londra'ya gelen İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd, Dışişleri Bakanlığında, Kıbrıs ile ilgili meseleler konusunda Dr. Fazıl Küçük ve Makarios ile görüşmüştür.

24 OCAK 1960

Kıbrıs Anayasası Üzerine Çalışmalar

Lefkoşe- Lozan'da Prof. Bridel ile birlikte Kıbrıs anayasasını kaleme almakta olan Komisyonun Şubat başında işlerini bitirerek Kıbrıs'a dönmesi beklenmektedir.

Diğer taraftan halen Londra'da bulunan Dr. Fazıl Küçük yarın İstanbul'a gelecek ve oradan Kıbrıs'a hareket edecektir.

Makarios-Küçük Lloyd Görüşmesi

Makarios ve Dr. Fazıl Küçük İngiltere Dışişleri Bakanlığında Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd ile Kıbrıs'taki İngiliz üsleri meselesi hakkında görüşmelerine devam etmiştir.

26 OCAK 1960

Dr. Küçük Bugün Geliyor

Fazıl Küçük bugün İstanbul'a gelecek ve muhtemelen Başbakan Adnan Menderes ziyaret ederek Londra'daki görüşmeler hakkında açıklama yapacaktır.

Lloyd-Küçük İle Bir Görüşme Yaptı

Londra- Makarios ve Dr. Fazıl Küçük İngiltere Dışişleri Bakanlığında Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd ile Kıbrıs'taki İngiliz üsleri meselesi hakkında dört saat süren bir görüşme yapmıştır. Görüşmede herhangi bir anlaşmaya varılmadığı düşünülmektedir.

Kıbrıs Seçimleri Geriye Bırakıldı

Lefkoşe- Yapılan resmi açıklamaya göre Kıbrıs'ta Temsilciler Meclisi ile Cemaatler Meclisi için yapılacak seçimler belirsiz bir tarihe kadar ertelenmiştir.

New York Herald Tribune'nün Makalesi

New York- New York Herald Tribune Gazetesi Kıbrıs'ın geleceği konusunda Londra Konferansının başarısızlıkla sonuçlanacağı konusunda ciddi endişeleri olduğunu yazmıştır.

Gazete'de çıkan yazıda, İngilizlerin Adada sakininin çok azını içine alacak 113 mil kare talep ettiğini, Makarios'un ise içinde hiçbir Ada sakininin olmadığı 42 mil karede ısrar ettiği belirtilmiştir.

27 OCAK 1960

Kıbrıs'a Dair Görüşmeler

Londra- Makarios ve Dr. Fazıl Küçük İngiltere Dışişleri Bakanlığında Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd ile Kıbrıs konusundaki görüşmelere devam etmiştir.

Bu görüşmeler, sivil havacılık ve İngiliz Silahlı Kuvvetlerinin Kıbrıs Cumhuriyetindeki eğitim meseleleri üzerinde gerçekleşmiştir.

28 OCAK 1960

(Üsler Meselesindeki Çıkmazı Halletmek Üzere) Fazıl Küçük'ün Yaptığı Uzlaştırıcı Teklif

Lefkoşe- Elefteria Gazetesinin Londra muhabirine atfen bildirdiğine göre, Dr. Fazıl Küçük üsler meselesinin girdiği çıkmazı çözümleyecek uzlaştırıcı teklifler sunmuştur. Dr. Fazıl Küçük tarafından ortaya atılan uzlaştırıcı teklifler şöyledir:

1. Makarios'un üslerin, yüzölçümü hakkındaki şartı ile, Kıbrıs Cumhuriyetinin üs bölgelerinde sahip olacağı idari haklar konusundaki Kıbrıs teklifleri İngilizler tarafından kabul edilmelidir.

2. İngiliz askerleri kontrolü altına girecek sahalar konusunda İngilizleri ileri sürdüğü tekliflerde Kıbrıslılar tarafından kabul edilmelidir.

Gazete muhabirine göre, Londra görüşmelerinde prensip meseleleri üzerinde henüz hiçbir karar alınmadığı belirtilmiştir. Gazete ayrıca Londra müzakerelerinin yarın sona ereceğini ve görüşmelerin Londra Karma Komisyonunda devam edeceğini yazmıştır.

Bu arada yapılan görüşmelerde, İngilizlerin, Kıbrıs Cumhuriyetinin rızası olmaksızın Kıbrıs'ta toprak sahibi olamayacakları konusunda anlaşmaya varılmıştır.

29 OCAK 1960

Kıbrıs Görüşmelerinde Kaydedilen İnkişaflar

Londra- Makarios ve Dr. Fazıl Küçük İngiltere Dışişleri Bakanlığında Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd ile Kıbrıs konusundaki görüşmelere devam etmiştir.

Kıbrıs'ta Kaymakam ve Muavinlerinin Tayini

Lefkoşe- Kıbrıs'ta yeni kaymakam ve yardımcılarının tayini için, İngiliz Valiliği bazı isimler ileri sürmüştür. Beş kaymakam adayından biri Türk olup ismi Sami'dir.

30 OCAK 1960

(Kıbrıs Müzakereleri) Dr. Küçük Çok Ümitli

İstanbul- Kıbrıs Cumhurbaşkanı Muavini Dr. Fazıl Küçük ve Ziraat ve Tabi Kaynaklar Bakanı Fazıl Plümür Londra'dan İstanbul'a gelmişler ve Dr. Fazıl Küçük hava aklanında gazetecilerin çeşitli sorularını cevaplandırarak "Kıbrıs'ta Cumhuriyetin ilanının tehir edileceğine dair yeni bir şey yoktur" demiştir.

Kıbrıs Cumhurbaşkanı Muavini üsler meselesi hakkında sorulan bir soruya şöyle cevaplandırmıştır:

Türkler tarafından Rauf Denktaş, Rumlar tarafından Maliye Bakanı Teohoras Londra'da kalarak kısa bir müddet içinde üsler meselesinin halli yolundaki çalışmalara devam edeceklerdir.Hiç şüphe yoktur ki, eğer tam bir anlaşmaya varılamayacak olursa Cumhuriyetin ilanı günü tehir edilebilecektir.

31 OCAK 1960

Fazıl Küçük Dün Şehrimize Geldi

Dr. Fazıl Küçük ve Fazıl Plümür Hükümet yetkililerimiz ile görüşmeler yapmak maksadıyla İstanbul'dan Ankara gelmişlerdir.

3 ŞUBAT 1960

Kıbrıslı Türklerin İktisaden Kalkınması

Beş günden beri Ankara'da bulunan Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs'a hareketinden önce yaptığı basın toplantısında hükümet yetkilileri ile özellikle Kıbrıs Türklerinin ekonomik açıdan kalkındırılması ve Kıbrıs'ın Türklerin çoğunlukla yaşadığı bölgelerde imar ve turistik tesislilerin kurulması konusunda görüştüklerini belirtmiştir.

(Başlıksız)

İsviçre'de Lozan şehrinde "Pare Mon Repos" köşkünde Kıbrıs Anayasa Komisyonu Çalışmalarına devam etmiştir.Yakında çalışmalarını bitirecek olan komisyonun Kıbrıs'a dönüşünü müteakip Kıbrıs anayasası törenle imzalanacaktır.

8 ŞUBAT 1960

Kıbrıs'ta Rumların Sessiz Nümayişi

Lefkoşe- Kıbrıs'ın Güneybatısındaki Dekoliada'ki İngiliz üssüne bitişik köylerde oturan birkaç yüz Kıbrıslı Rum Kıbrıs Cumhuriyeti kurulduğu zaman

İngiltere'nin muhafaza edeceği üslere kendi köylerinin dahil edilmesine karşı sakin bir gösteri yapmışlardır.

Üsler Meselesi

Lefkoşe- Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre, Makarios ile İngiltere arasındaki üsler meselesi konusunda henüz bir gelişme sağlanamamıştır. Üsler konusunda anlaşmazlık üslerin genişliği ve sivil idaresi konusundadır.

Görünen odur ki, mevcut çıkmaz bağımsızlığın ilan tarihi olan 19 Martı erteleyecektir.

10 ŞUBAT 1960

Kıbrıslı Liderlerin Olağanüstü Toplantısı

Lefkoşe- Geçici Kıbrıs Hükümet liderleri İngiltere'nin 19 Mart olarak kararlaştırılan bağımsızlık tarihini ertelemesini müteakip olağanüstü bir toplantı yaparak yeni durumu görüşmüşlerdir.

İngiliz Hükümeti tarafından yapılan açıklamada, Ada'daki İngiliz üsleri üzerine yaşanan çıkmaz yüzünden ertelemenin yapıldığı belirtilmiştir. Kıbrıs'a verilecek bağımsızlık hakkında yeni bir tarih belirlenmemiştir.

Bu durum Yunan Hükümeti ve diplomatik çevrelerde endişe yaratmıştır.

Küçük'ün Çağrısı

İngiliz Hükümetinin görüşmelerde meydana gelen çıkmaz yüzünden Kıbrıs Anlaşmasının uygulanmasının gecikeceğini ilan etmesi üzerine Dr. Fazıl Küçük Adadaki Türk ve Rum Cemaatlerine yaptığı açıklamada, ümitsizliğe kapılmamalarını ve bağımsız elde edilinceye kadar sükunetle çalışmalarına devam etmelerini istemiştir.

Lloyd'un Konuşması

Londra- İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd Avam Kamarasında yaptığı konuşmada, Kıbrıs'ı bağımsız bir cumhuriyet görmek istediklerini fakat Ada'daki İngiliz üsleri konusunda anlaşma sağlanamadığını, İngiltere'nin bağımsız Kıbrıs Cumhuriyetine yapmış olduğu mali yardım teklifinin 19 Martta Kıbrıs'ın bağımsızlık kazanmasının imkansız olmasına rağmen baki olduğunu söylemiştir.

Dışışleri Bakanı Lloyd, Ada üzerinde İngiltere'nin İngiliz üsleri için 121 mil kare istemesine karşılık Kıbrıslıların 36 mil kare vermekte konusunda ısrar ettiklerini söylemiştir.

Avam Kamarasında Kıbrıs Müzakereleri

Londra- Kıbrıs'ın bağımsızlığı ile ilgili olarak görüşmelerin yarıda bırakılması üzerine Avam Kamarasında açılan görüşmeler sırasında hükümet adına söz alan Savunma Bakanı Harold Watson, "Makarios'la müzakerelerde imkanımız dahilinde olan herşeyi yaptık ,daha büyük tavizlerde bulunamayız" demiştir.

İngiliz Dışışleri Bakanı Adadaki üsler konusunda da geniş bir açıklama yapmış ve İngiltere'nin hükümranlılığında kalacak iki askeri üssün toplan alanının başlangıçta 470 kilometre kare olarak tespit edildiğini, bu sayının bilahare 390 ve daha sonrada 310 kilometre kareye indirildiğini söylemiş ve bu son arazi parçasının ada yüzölçümünün yüzde üçüne tekabül ettiğini işaret ederek şunları söylemiştir:

İşte bu son arazi parçası iki üssün vazifelerini yerine getirebilmeleri için lüzumlu askeri sahayı teşkil etmektedir.Bu vazife sadece İngiltere'nin Doğu Akdeniz'deki menfaatlerini gözetmek imkanını sağlaması bakımından değil aynı zamanda NATO, CENTO ve SEATO'ya karşı olan vecibelerini yerine getirmesi bakımından ele alınmalıdır.

Watson, İngiliz Hükümetinin pek önemli tavizler verdiğini, üsler haricinde askeri tesislerin bulunacağı yerlerin sayısını yüzde otuza indirdiğini, askeri üslerin civarında oturacak Kıbrıslıların sayısının da on altı binden bin kişinin altına indiğini söylemiş ve İngiliz hükümetinin bu sayıyı daha da azaltmak için üsler dışında bir köy kurulmasını da teklif ettiğini sözlerine ilave etmiştir.

Savunma Bakanı eğitim, genel sağlık, ziraat ve ticaretin Kıbrıslıların elinde olacağını belirtmiş fakat bununla beraber bu müzakerelerin hayal kırıklığı ile sona erdiğini belirtmiş ve İngiltere'nin herhangi bir taviz vermeye yanaştığı ana bu tavizin yeni bir takım taleplerin ileri sürülmesi için bir hareket noktası oluşturduğunu söylemiştir.

Savunma Bakanının açıklamasından sonra, İşçi Partisi adına söz alan Denis Haeley, hükümetin üsler meselesi ile bağımsızlık konusunu birbirine karıştırdığını, bununla beraber çeşitli ülkelerdeki Amerikan üslerinin bu iki meselenin birbirinden

ayrı olduğunu ortaya koyduğunu işaret etmiş ve hükümetin Kıbrıs hakkında takip ettiği politikanın yanlış olduğunu iddia etmiştir.

11 ŞUBAT 1960

Makarios ve Dr. Küçük Dün Amery İle Görüştü

Lefkoşe- Makarios ve Dr. Fazıl Küçük İngiliz Müstemlekeler Bakan Yardımcısı Julian Amery ile sürpriz bir görüşme yapmışlardır. Görüşmede Dr. Fazıl Küçük tarafından uzlaştırıcı bir teklif yapıldığını bu teklifin Makarios tarafından uygun karşılandığı fakat İngilizler tarafından reddedildiği belirtilmiştir.

Yetkili kaynaklardan edinilen bilgiye göre, Dr. Küçük'ün askeri üsler için 50 mil kare ve buna ilave olarak ortak olarak İngilizlerin ve Kıbrıslıların kontrolü altında kalacak toplan alanın 70 mil kare olarak teklif ettiği ileri sürülmektedir.

12 ŞUBAT 1960

Kıbrıs Müzakerelerinin Ankara'daki Akisleri

Ankara siyasi çevrelerinde, Kıbrıs'taki son müzakereler hakkında, Kıbrıs Cumhuriyetinin ilanının 19 Marttan sonraki bir tarihe ertelenmesi üzüntü yaratırken Zürih ve Londra anlaşmalarına uygun bir anlaşmaya yakında varılacağına inanılmaktadır.

Kıbrıslı Cemaat liderlerinin İngilizlerle yaptıkları müzakerelerin uzaması durumunda, İngiltere Hükümeti bir tarafa bırakılarak, Cumhuriyetin hemen ilan edileceği yolunda Lefkoşe kaynaklı haberlerin ciddiyetten uzak olduğu, böyle bir teşebbüsün Dr. Fazıl Küçük tarafından asla kabul edilmeyeceği belirtilmektedir.

Bilindiği gibi Kıbrıs ile ilgili olarak anayasadan başka üç anlaşmanın yapılması gerekmektedir. Bunların birincisi Türkiye, Yunanistan, İngiltere ve Kıbrıs Cumhuriyeti arasında garanti anlaşması, ikincisi Türkiye, Yunanistan, Kıbrıs Cumhuriyeti arasında ittifak anlaşması ve üçüncüsü ilgili dört taraf arasında imzalanacak İngiliz üsleri anlaşmalarıdır.

Ankara siyasi çevreleri İngiltere'nin üsler meselesindeki durumunu anlayışla karşıladıklarını ve İngiltere'nin üsler konusunda mümkün olan indirimi yaptığını belirtmektedirler.

Lozan'daki İçtima Dün Nihayete Erdi

Lozan- 18 Ocaktan beri Prof Bridel ile birlikte Lozan'da toplanmakta olan Kıbrıs Anayasa Komisyonu işlerin önemli kısmını bitirmişlerdir.

13 ŞUBAT 1960

Dr. Küçük'ün Kıbrıs Mevzuunda Beyanatı

Lefkoşe- Dr. Fazıl Küçük Yunan asıllı Amerikan gazeteci Mr. George Kramanosla yaptığı röportajda, Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak son gelişmeler konusunda şunları söylemiştir:

Kanaatimce, İngiliz Hükümeti, Kıbrıs'ın bağımsızlığının en erken bir zamanda ilan edilebilmesi için müzakerelere devam etmek arzusunda samimidir. Hiç şüphem yoktur ki, İngiliz tarafı da dahil bütün taraflar iyi niyet ve anlayış göstermişlerdir.

İngiliz istekleri karşısında Makarios ile aynı fikirde olup olmadığı yolundaki soruya Küçük, şöyle yanıt vermiştir:

Başpiskopos Makarios'un İngilizlerle ihtilaf halinde bulunduğu her mesele üzerinde kendisiyle hemfikir olduğumu söylersem hakikati söylemiş olmam.

İngiliz Kabinesi Dün Kıbrıs Mevzuunu Görüştü

Londra- Başbakan MacMillan'ın yokluğunda yerine vekalet eden İçişleri Bakanı Richard Butler'in Başkanlığında toplanan İngiliz Bakanlar kurulu Kıbrıs meselesini bir saat süreyle görüşmüştür.

14 ŞUBAT 1960

Türk-Yunan Münasebatı Eskisi Gibi Samimidir!.

Başbakan Adnan Menderes Rum asıllı Amerikalı gazeteci Mr. Karamanas'a 1 Şubat 1960 tarihinde verdiği demeçte , Türk-Yunan ilişkileri konusunda bir açıklama yapmış ve gazetecinin Kıbrıs'taki Türk ve Yunan cemaatlerinin milli meseleleri muvacehesindeki tutumlarını tasvip ediyor musunuz şeklindeki sorusunu şöyle yanıtlamıştır:

Şüphesiz ki evet. Kıbrıs'taki Türk ve Rum cemaatlerinin müşterek menfaatleri kendilerini samimi bir işbirliğinde bulunmaya sevk edecek mahiyettedir. Ayrıca

Zürich anlaşması ile bu işbirliğinin Türkiye ve Yunanistan'ı maddi ve manevi müzaheret, mesuliyet ve kefaleti altına konulduğunu unutmamak lazımdır.

16 ŞUBAT 1960

Kıbrıs'ta Görüşmelere Dün de Devam Edildi

Lefkoşe- Kıbrıs Valisi ve Kıbrıslı Rum liderler arasında itilaf konusu teşkil konular üzerinde görüşmelere devam edilmiştir. Görüşmeler sonunda yayınlanan bildiride toplantıda İngiltere'nin Kıbrıs Cumhuriyetine yapacağı mali yardımın görüşüldüğü bildirilmiştir.

Kıbrıs ile ilgili son gelişmeler hakkında bir açıklama yapan Makarios “Kıbrıs'ın bağımsız bir Cumhuriyet olarak Mart ayı içinde ilan edileceğini ümit ediyorum” demiştir.

18 ŞUBAT 1960

(Askeri Birliklerin Kampları Mevzuunda) Kıbrıs'taki Görüşmeler

Lefkoşe- Ada'da bulunan Türk ve Yunan askeri birlikleri heyetleri Kıbrıslı liderler ile toplantı yaparak, Londra ve Zürich anlaşmaları gereğince Ada'ya gelecek olan Türk ve Yunan askeri birliklerine verilecek kamp meselesini görüşmüşlerdir.

(Başlıksız)

Kıbrıs Valisi ve Kıbrıslı Rum liderler arasında ekonomik yardım meseleleri hakkında Vilayet konağında bir toplantı yapılmıştır.

20 ŞUBAT 1960

Kıbrıs Anayasa Metni Bitiyor

Lefkoşe- Lozan'da büyük bir kısmı bitirilmiş olan Kıbrıs anayasası metninin geri kalan kısmının da tamamlanması ve bilahare tercümelerinin yapılması için anayasa komisyonunun önümüzdeki hafta Lefkoşe'de çalışmalarına başlayacağı öğrenilmiştir. Bu çalışmalara Prof. Bridel de katılacaktır.

25 ŞUBAT 1960

Mr. Amery İle Kıbrıs'ta Yapılacak Görüşmeler

Lefkoşe- Mr Amery'nin Kıbrıslı liderler ile yapacağı görüşmelerde, Kıbrıs Cumhuriyetine yapılacak ekonomik yardım ve askeri üsler konusunda önemli bir azaltmanın ele alınacağı bildirilmektedir.

27 ŞUBAT 1960

Kıbrıs Müzakereleri Anlayışlı Bir Hava İçinde Cereyan Ediyor

Mr Amery'nin Kıbrıslı liderler ile yaptığı görüşmeler olumlu bir hava içinde geçmektedir. Görüşmelerde henüz üslerin yüzölçümü meselesine temas edilmemekle birlikte üslerdeki sivil idare, üsler dışında İngiliz kuvvetlerinin tatbikat imkanları ve diğer bazı müteferrik meselelerin görüşüldüğü gelen haberler arasındadır.

28 ŞUBAT 1960

İngiltere'nin Kıbrıs Adasındaki Üsleri

Lefkoşe- Kıbrıs görüşmelerine bugünde devam edilmiştir. Görüşmeleri müteakip Makarios tarafından yapılan açıklamada, İngilizlerin üsler haricinde eğitim için kullanmak istedikleri saha konusunda bir anlaşmaya varılmasının mümkün olacağını açıklamıştır.

Diğer taraftan, Fileleftheros gazetesinin Londra muhabirine göre, İngiliz hükümeti üsler konusunda bir anlaşma sağlamak maksadıyla Kıbrıs'ın Commonwealth'e girmesi meselesinde taviz vereceklerini yazmıştır.

Kıbrıs'taki Askeri Birliğin İhtiyaçları İçin Layiha

Kıbrıs'taki askeri birliğin gerekli ihtiyaçlarının karşılanması için Birlik Komutanlığı emrine kredi açtırılmasını sağlayan bir kanun tasarısı Milli Savunma ve bütçe encümeni tarafından kabul edilerek Genel Kurula gönderilmiştir.

2 MART 1960

Kıbrıs'taki Görüşmeler

Lefkoşe- Kıbrıs'ta Mr. Amery ve Kıbrıslı Türk liderler arasında yapılan toplantıda gümrük meselesi görüşülmüştür.

(Başlıksız)

Limasol Türk İşçi Birlikleri, Dr. Fazıl Küçük'e bağlılıklarını ve her zaman onun izinde olacaklarını bildiren bir telgraf göndermişlerdir.

3 MART 1960

Kıbrıs Anayasası İle İlgili Nihai Meseleler

Kıbrıs Anayasa Komisyonunun Anayasa ile ilgili son meseleleri çözmek maksadıyla önümüzdeki hafta Lefkoşe’de, Prof. Bridel’in de katılımı ile toplanması beklenmektedir.

Dünkü Görüşmeler

Lefkoşe- İngiliz Müstemlekeler Bakanlığı Müsteşarı Julian Amery, Makarios ve Dr. Fazıl Küçük ile üsler meselesini görüşmüşlerdir.

5 MART 1960

Kıbrıs Müzakereleri Müspet Şekilde İnkışaf Ediyor

Halen Londra’da bulunan Rauf Denктаş bir Rum gazetesi Londra muhabirine yaptığı açıklamada, üslerin yüzölçümü hakkında sorulan bir soruya “100 veya 105 mil kare üzerinde bir anlaşmaya varılacağını tahmin ettiğini” söylemiş ve sözlerine devam ederek, “Zaten 80 veya 100 veya 105 veya 110 hatta 120 mil karenin ene ehemmiyeti vardır, meselenin askeri veçhesini de tetkiki eden ve durumu daha iyi bilen Zorlu ile Averof, İngilizlerin talep ettiklerini makul bulmaktadırlar” demiştir.

(Başlıksız)

Lefkoşe- Ethnos Gazetesi müzakerelerin gidişatına göre, üsler meselesinin halledileceği ve Cumhuriyetin Nisan ayı içinde ilan edileceği ümidinin doğduğu belirtilmiştir.

Cyprus Mail gazetesi Cumhuriyetin ilanının Mayıs ayına kadar gecikeceğine dair endişelerin olduğunu belirtmiştir.

6 MART 1960

(Kıbrıs Görüşmeleri İle İlgili Olarak) Londra’da Beşli Bir Konferans Akdi Muhtemel

Lefkoşe- Ethnos Gazetesinde Lefkoşe siyasi çevrelerine atfen çıkan yazıda, Kıbrıs müzakerelerinin önümüzdeki hafta sonu tamamlanacağı ve zaruret hasıl olduğu takdirde Lefkoşe’de Türk-İngiliz ve Yunan Dışişleri Bakanlarının katılımı ile yeni bir beşli konferans yapılmasının muhtemel olduğu belirtilmiştir.

10 MART 1960

Kıbrıs'ta İngiliz Üsleri Meselesi Yeniden Ele Alındı

Lefkoşe'de Vilayet konağında Mr. Amery, Vali Foot, Makarios ve Dr. Fazıl Küçük arasında yapılmakta olan görüşmelere Türkiye ve Yunanistan temsilcilerinin de katılması ile beşli bir konferans olarak başlamıştır.

Makarios yaptığı bir açıklamada üslerin yüzölçümü meselesinin bu günlerde ele alınacağını söylemiştir.

11 MART 1960

Kıbrıs'a Dair 16. Toplantı Yapıldı

Lefkoşe- Lefkoşe'de Vilayet konağında Mr. Amery, Vali Foot, Makarios ve Dr. Fazıl Küçük arasında Türk ve Yunan temsilcilerinin katılımı ile toplantılara devam edilmiştir.

12 MART 1960

Kıbrıs'ın Cumhuriyet Olacağı Ay: Haziran

Lefkoşe- Halen İngiliz askerlerinin işgalinde bulunan sahalanın işgal süreleri üç ay yani Haziran ayına kadar uzatılmıştır. Bu durum üzerine açıklama yapan resmi bir sözcü, bu uzatma ile Kıbrıs'ın Haziran ayına kadar ilan edileceğine dair bir işaret olduğunu bildirmiştir.

15 MART 1960

Kıbrıs'ta Anayasa Müzakereleri

Lefkoşe- Cyprus Mail Gazetesinin bugün verdiği bir habere göre, Mr. Amery Trinidad Adasındaki anayasa müzakerelerinin girdiği çıkmazın çözümüne yardım etmek için bu Adaya gitmek zorunda olduğu belirtilmiş ve bu sebepten dolayı Mr Amery Kıbrıs'tan ayrılacağı söylenmiştir. Eğer o zamana kadar Lefkoşe'deki görüşmelere sona ermezse Kıbrıslı Liderler Vali Foot ile görüşmelere devam edeceklerdir.

19 MART 1960

Lefkoşe Görüşmeleri Kati Safhaya Girdi

Lefkoşe- Kıbrıs gazetelerin verdiği bilgiye göre, görüşmeler kati bir safhaya girmiştir.

20 MART 1960

Rauf Denктаş Adaya Döndü

Lefkoşe- Rauf Denктаş Adaya dönüşünde Atatürk meydanını dolduran kalabalığa hitaben yaptığı konuşmada, kendisinin ve bütün cemaatin Dr. Fazıl Küçük'ün etrafında bir kale gibi durduklarını, Rum basınında kendisi ile Dr. Fazıl Küçük arasında anlaşmazlık olduğuna dair yayınlanan haberlerin yalan olduğunu, Türk Cemaatinin bugün olduğu gibi bundan sonrada liderlerinin etrafında birlik ve beraberlik içinde kalacaklarını ve bunu da Rum Cemaatinin böyle bilmesini ifade etmiştir.

22 MART 1960

Küçük'le Makarios Bir Çok Noktada Anlaştı

Lefkoşe- Bugünkü Rum gazetelerinde çıkan haberlere göre, Makarios ve Dr. Fazıl Küçük bir çok noktalar üzerinde prensip anlaşmalarına varmışlardır.

23 MART 1960

Kıbrıs'ta Türk Birliği Partisi Kuruluyor

Lefkoşe- Uzun yıllar Kıbrıs mücadelesinin öncülüğünü yapmış olan, Kıbrıs Milli Türk Birliği Partisinin yeniden kurulmasına karar verilmiştir. Parti Lideri Dr. Fazıl Küçük tarafından partinin kuruluşuna alınan karar, Partinin bütün şubelerine bildirilmiştir. Dr. Fazıl bu konuda Türkiye radyolarına bu konuda yaptığı açıklamada şunları söylemiştir:

Bir müddetten beri, siyasi faaliyetini hafifletmiş olan Milli Türk Birliği Partisi son gelişmeler karşısında tekrar eski faaliyetine devam etmek, bütün köy ve kasabalardaki şubelerini yeni baştan teşkilatlandırmak ve bu surette tam bir işbirliği halinde bulunduğunu Federasyon ve Gençlik teşkilatı ile el ele vererek köylünün, işçinin, esnafın içinde bulunduğu müşkülli bertaraf edebilmek gayesi ile faaliyetine hız vermek mecburiyetindedir.

Partinin faaliyete geçmesi ne halk arasında ne de bugüne kadar tam bir anlaşma içinde olduğumuz Federasyon ve Gençlik teşkilatına darbe vurmak

değildir.Biz uzun senelerin mahsulü olan birlik ve beraberliğimizi bozmak isteyenlere manevi cezayı vermek için çalışıyor ve uğraşıyoruz.

24 MART 1960

Kıbrıs Anayasasının Aldığı Nihai Şekil

Lefkoşe- Anayasa Komisyonunda görevli tarafsız uzman Bridel, anayasanın aldığı son şekil üzerinde her iki lidere bilgi vermiştir.

(Başlıksız)

Bugünkü Rum gazetelerinin büyük manşetler altında verdiği haberlere göre, Makarios, İngilizler nezdinde resmen teşebbüse geçerek müzakerelerin uzamasından duyduğu endişeyi belirtecektir.

Elefteria Gazetesine göre müzakerelerin uzamasından Yunan Hükümeti de rahatsızlık duymaktadır. Yunan Dışişleri Bakanı Averof, dün İngiliz Büyükelçisi Sir Roger Allen ile yaptığı görüşmede, Yunan Hükümetinin endişelerini kendisine iletmiştir.

(Başlıksız)

Rauf Denктаş Türk Hükümeti ile görüşmelerde bulunmak üzere Ankara'ya gitmiştir.

25 MART 1960

Rauf Denктаş Şehrimizde

Hükümetimiz ile temaslarda bulunmak üzere Ankara'ya gelen Rauf Denктаş, Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ile bir görüşme yapmıştır. Rauf Denктаş kendisi ile bir görüşme yapan Zafer Gazetesi muhabirinin Kıbrıs Türk Milli Partisinin yeniden kuruluşu ile ilgili sorduğu soruya cevaben şu yanıtı vermiştir:

Esasen 1945'de kurulan parti geçen zaman zarfında faaliyetini hiçbir zaman durdurmamıştır.Biz ancak partimizin geniş çapta faaliyete geçmesi için çalışmaktayız.

26 MART 1960

Denктаş Dün Gitti

Hükümetimiz ile temaslarda bulunmak üzere Ankara'ya gelen Rauf Denktaş Ankara'dan ayrılmıştır.

Erim Ankara'ya Geliyor

Ankara'ya gelen Prof. Nihat Erim havaalanında yaptığı açıklamada anayasa çalışmaları ile ilgili şunları söylemiştir:

Anayasa bitmiştir denebilir.Hukuki bakımdan her meselenin hal şekli nihai olarak komisyonca tespit edildi.Yalnız cemaatlerin maarif masrafları hususunda düşünülen iki şekilden birinin iki cemaat lideri tarafından siyasi olarak tercih edilmesi kaldı.Bu tercih yapılır yapılmaz, formülü hazır olan madde, anayasada nihai olarak yerini alacaktır.

27 MART 1960

Kıbrıs'taki Askeri Üsler

Lefkoşe- Londra kaynaklı bir telgraf haberine göre, İngiltere Hükümeti, Kıbrıs'taki askeri üslerin yüzölçümünü 120 milden 105 mile indirmeye istekli görünmektedir.

Üslerin sivil idaresi konusu ve Kıbrıs'a 5 yıllık mali yardımının konusunun bugün başlamış olan müzakerelerde konuşulacağı tahmin edilmektedir.

(Başlıksız)

Türk ve Yunan okullarına genel bütçeden her yıl ayrılacak yardım konusu Anayasa komisyonunda henüz çözümlenemeyen en önemli konudur.

28 MART 1960

Kıbrıs'ta Üsler Meselesi Yeni Bir Çıkmaza Giriyor

Kıbrıs'ta üsler meselesinin çıkmaza girdiği belirtilmiştir. Güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre, Mr. Julian Amery'in yapmış olduğu teklif Makarios tarafından kesin surette reddedilmiştir.

4 NİSAN 1960

(Hariciye Vekilinin Dün Verdiği Beyanat)Kıbrıs Mevzuunda, Tam Bir Mutabakat Mevcuttur!..

İstanbul- Dışışleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu Paris'te yapılan Bakanlar Konseyine katıldıktan sonra yurda dönüşünde Yeşilköy havaalanında gazetecilerin sorularını cevaplandırmış ve Kıbrıs meselesi ile ilgili şunları söylemiştir:

Kıbrıs mevzuundaki müzakereler henüz devam etmektedir.Muhakkak olan bir şey varsa, o da, Türkiye ile Yunanistan, Türkiye ile İngiltere, İngiltere ile Yunanistan arasında Zürih ve Londra anlaşmaları çerçevesi içinde işbirliğinde devam hususunda tam bir mutabakat vardır ve bu hususta her üç hükümet azimli ve kararlıdır.

...Uzlaşma zemininin galebe çalacağına emniyetimiz vardır.Anlaşmalar muhakkak ki bir küldür.Bunların parça parça tatbiki elbette ki mevzu bahis olamaz.

7 NİSAN 1960

Kıbrıs anayasa Tasarısı Hazır

Lefkoşe- Kıbrıs Cumhuriyeti anayasa tasarısı Türkiye ve Yunanistan ile Kıbrıslı Türk ve Rum Cemaat temsilcileri tarafından imzalanmıştır.

İngilizce olarak kaleme alınan anayasa tasarısı 198 madde olup 44 bin kelimeliktir. 84 sayfa olan tasarının üçte eki vardır. Bu ekler şunlardır:

1. Türkiye, İngiltere, Yunanistan ve Kıbrıs arasında garanti anlaşması,
2. Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs arasında askeri ittifak anlaşması,
3. Zürih anlaşmasında alınmış esas maddelerin listesi

Komisyon sözcüsü, anayasa tasarısının Türk ve Yunan Hükümetlerine ve ayrıca Makarios ve Dr. Fazıl Küçük'e sunulacağını bildirmiştir.

17 NİSAN 1960

Lefkoşe'de Yeniden Müzakere Başlayacak

Lefkoşe- İngiltere Başbakanı MacMillan'ın damadı olan Mr. Amery'nin Kıbrıs'a döneceği ve Cemaat liderleri ile yeniden görüşmelere başlayacağı öğrenilmiştir.

(Başlıksız)

On gün önce parafe edilmiş olan Kıbrıs Anayasası, İngilizce'den Türkçe ve Rumca'ya çevrilmektedir.

22 NİSAN 1960

Kıbrıs Cumhuriyeti Muvaffak Olacaktır

Ankara’da bulunana Kıbrıslı gazeteciler şerefine verdiği yemekte bir konuşma yapan Dışişleri Bakanlığı Enformasyon Dairesi Genel Müdürü İsmail Soysal, “Kıbrıs Cumhuriyetinin hepimizin iyi niyetli ve gayesi ile muvaffak olacağına şüphe yoktur” demiştir.

Üsler Meselesi Hal Yolunda

Lefkoşe- Resmi ağızlardan üsler meselesi konusunda çıkan anlaşmazlığın hemen hemen ortadan kalktığı öğrenilmiştir. Mr. Amery ve Kıbrıslı liderlerin yaptığı toplantıdan sonra yayınlanan bildiride İngiliz üslerine dair görüş farklılıklarının azaldığı ve bundan böyle anlaşmanın detaylarının müzakeresine girişileceği bildirilmiştir.

Bilindiği gibi İngilizler üsler için 180 mil karelik toprak istemi, Makarios 36 mil kare arazi verilmesi teklifinde bulunmuştu. Sıkı pazarlıkları müteakip İngilizler isteklerini 120 mil kareye indirmiş, Makarios teklifini 80 mil kareye çıkarmıştı. Arayı bulmak için Dr. Fazıl Küçük 100 mil karelik bir teklif ortaya atmıştı.

Ayrıca müzakerelerde İngiltere’nin Kıbrıs’a yapacağı mali yardım miktarı da görüşülmüştür. İngilizler 5 yıl süre ile yılda 10 milyon sterlin teklif etmiş, Kıbrıslılar yılda 15 ila 20 milyon İngiliz lirası elde etmeye çalışmışlardır.

23 NİSAN 1960

Kıbrıs’ta Bugün yapılacak Merasim

Lefkoşe- Kıbrıs’ta 23 Nisan Çocuk Bayramı törenlerle kutlanacaktır.

(Başlıksız)

Dr. Fazıl Küçük Atina Radyosu muhabirine yapmış olduğu açıklamada, Kıbrıs’taki memur oranı konusundaki anlaşmazlığın iyi niyet sayesinde ve Londra-Zürich anlaşmaları dahilinde kolaylıkla halledilebileceğini söylemiştir.

Kıbrıs’taki Üsler Meselesi

Dr. Fazıl Küçük gazetecilerle yaptığı konuşmada Ada’nın bağımsızlığa kavuşmasından sonra da İngiliz Hükümrânlığı altında kalacak askeri üslerin

yüzölçümü ile ilgili İngiliz-Kıbrıs anlaşmasının bu ay sonunda yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

15 MAYIS 1960

Makarios'un Dün Verdiği Beyanat

Makarios basın mensuplarına verdiği yazılı bir bildiride, Türk ve Rum hükümet memurları arasında yüzde otuz yüzde yetmiş oranının Zürih anlaşmasında geçtiğini ve buna riayet edeceğini fakat bu oranın bütün kademelerdeki memurlara derhal uygulanmasında konusundaki Türk görüşüne katılmayacağını belirtmiş ve uygulama şeklinin belli bir süre için ve yeni mevkiler yaratılmadan olması gerektiğini ileri sürmüştür.

24 MAYIS 1960

İngiliz Kabinesi Kıbrıs Meselesini Görüştü

Londra- Başbakan MacMillan Başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu Kıbrıs meselesini görüşmüştür.

Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Toplantısı

Kıbrıs- Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Genel Kurul toplantısı önümüzdeki Pazar günü Baf' da yapılacağı öğrenilmiştir.

3. ZAFER GAZETESİNDE KIBRIS SORUNU İLE İLGİLİ KÖŞE YAZILARI

(1954 YILI KÖŞE YAZILARI)

21 AĞUSTOS 1954

Kıbrıs Meselesi - Mümtaz Faik FENİK

Başyazı olarak yayınlanan yazıda yazar, Kıbrıs meselesi ile ilgili üç konu üzerine yoğunlaşmıştır:

1. Kıbrıs meselesinin Cumhuriyet Halk Parti tarafından iç politika malzemesi yapılmak istenmesi konusunda, CHP Genel Sekreterinin İstanbul’da düzenlediği bir basın toplantısında “Hükümetimizin bu konuda bu kadar ilgisiz ve pasif kalışına Türk vatandaşı olarak derin üzüntümüzü ifade etmek isteriz” sözleri eleştirilmekte ve Hükümetin Kıbrıs meselesindeki görüşü ve mesele ile ilgilendiği belirtilmektedir.

2. Yunanistan’da Kıbrıs’ı ilhak için gösterilerin yapılması konusunda da Yunan dostluğundan bahsedilmiştir.

3. Yazıda, Yunanistan’ın Kıbrıs meselesi için Birleşmiş Milletlere Müracaat etmesi konusunun İngiltere’nin bir sorunu olduğu belirtilmektedir.

24 AĞUSTOS 1954

Kıbrıs’ta Kızılar - Mümtaz Faik FENİK

Başyazı olarak yayınlanan yazıda yazar, Yunanistan’ın Birleşmiş Milletlere resmen başvurması, Kıbrıs meselesinin esas olarak komünistler tarafından yaratıldığı ve Yunan Hükümetinin de bu oyuna geldiği belirtilerek, idaresi altındaki bir Ada’da komünizmin bu kadar yayılmasına göz yumduğu için İngiltere’yi tenkit etmektedir.

31 AĞUSTOS 1954

Kıbrıs ve Ötesi - Mümtaz Faik FENİK

Yazar yazıda, Kıbrıs meselesi konusunda şunları yazmıştır:

Hangi memlekette olursa olsun bir takım adamlar çıkar da bazı vaziyetleri istismar ederek diğer hudutlar içinde bulunan bir başka şehri, bir adayı, bir bölgeyi ilhak etmek lazım geldiğini söyleyecek olursa , arkalarından gitmeyecek kimse yoktur...İcap ederse bu hususta kanların akıtılacağından bahsedilir.Bundan kolay, bundan ucuz kahramanlık yoktur.

...Yunanistan’da bazı kimseler tarafından Kıbrıs’ta yapılan tahriklerin ve nümayişlerin de bu dereceyi aşmadığını, aşamayacağını katiyetle söyleyebiliriz. Bunlar bir takım maceracıların kolay kahraman olabilmek için lüzumsuz ve mesnetsiz bir surette ortaya attıkları manasızlıklardan başka bir şey değildir.

Yazıda ayrıca, meselenin komünizm tahriki ile meydana geldiği belirtilmiş ve “Türk Yunan dostluğu bir takım maceracıların kışkırtmalarına alet edilmemelidir” denmiştir.

3 EYLÜL 1954

Kilise ve Siyaset - Mümtaz Faik FENİK

Mümtaz Faik FENİK, başyazısında kilisenin dini siyasete alet ettiğini, Kıbrıs meselesin de kilise tarafından çıkarıldığına işaret etmekte ve Makarios’un komünistlerin bir ajanı olduğunu ve Makarios’un asıl amacı hakkında şunları söylemektedir:

...Kıbrıs Yunanistan’a ilhak edilmez. Birleşmiş Milletlere de gidilse kimse buna rıza göstermez. Ortada hiç başka sebep olmasa dahi dünyanın bugünkü siyasi durumu böyle bire hareketin yapılmasına müsait değildir. Ama Makarios bu işe ön ayak olmakla üç gaye takip etmektedir ki bunları bu suretle sıralamak kabirdir:

1. Adada yüzde 65’i komünist olan Rum nüfusuna bugün değil ise yarın Yunanistan’ın katabilmek komünist hücreleri bu memleketin her tarafına salıp kızıl kültürü yayabilmek.

2. Akdeniz’in bu bölgesinde bir şüriş çıkararak Yunanistan’ın komşularıyla ve İngiltere ile dostluğunu sarsmak.

3. Hadiseyi Birleşmiş Milletlere intikal ettirmekle burada sert münakaşaların ve ihtilafların doğmasına yardım etmek.

Makarios’un hareketlerinde bundan başka bir sebep görmek kabil midir? Evet, tekrar ediyoruz. Bir memlekette kilise ne zaman devlet işine karışmışsa dini politikaya alet etmişse, bu daima o memleketin zararına olmuştur. Ta Bizans zamanından beri değişmeyen hakikat budur.

11 EYLÜL 1954

Kıbrıs İşinde Hattı Hareketimiz – Rifkî Salim Burçak

Rıfkı Salim Burçak imzası ile yayınlanan yazıda, Başbakanın Kıbrıs meselesi ile ilgili mitingleri yasaklaması desteklenmekte ve şöyle denmektedir:

Başvekilimiz, Kıbrıs meselesi üzerinde halk efkarında büyük bir hassasiyetin mevcut olduğuna işaret ettikten sonra bunu dostumuz ve müttefikimiz Yunanistan'da hesapsızca yapılan birtakım gösterişli teşebbüslerle gürültülü mitinglerin tahrik ettiğini ve mukabele bilmişil olarak mütalaa edildiği takdirde bizdeki miting yapmak teşebbüslerinin haklı olmadığını kaydetmiştir. Böyle olmakla beraber Türk hükümeti zaten bir sürü müşkülâtla karşı karşıya bulunan hür milletler topluluğunun karşısına bir de Kıbrıs gibi çetin bir davayı sokak nümayişleri halinde çıkarmayı asla doğru bulmamıştır.

15 EYLÜL 1954

Kıbrıs Meselesinde Görüşümüz - Mümtaz Faik FENİK

Başbakan Adnan Menderes tarafından 9 Eylül'de İzmir'de yapılması planlanan mitinglere izin verilmemesi konusunda şöyle denilmiştir:

Kıbrıs meselesi üzerinde Türkiye'de gösterilen hassasiyeti ve izhar edilen heyecanı takdir etmemek mümkün değildir, hepiniz elbette Kıbrıs'ta yaşayan soydaşlarınızın mukadderatı ile sıkı sıkıya alakalıyız. Ve nihayet bu adanın el değiştirmesi, yani bu bölgede statükonun bozulması hem Türkiye'nin hem de hür milletlerin dahil bulunduğu barış cephesinin müdafaa sistemi ve Akdeniz stratejisi üzerine tesir eder. Böyle bir meselenin durup dururken ortaya atılması hür devletler politikasını olduğu kadar NATO'nun müdafaa sistemini de alakadar ettiği muhakkaktır.

30 EYLÜL 1954

Kıbrısla Çok Yakından Alakadarız – Manşet - Mümtaz Faik FENİK

Mümtaz Faik FENİK tarafından çok uzun bir başyazı yazılmış ve yazının başlığı bütün birinci sayfa genişliğini kaplamıştır.

Yazıda, öncelikle BM'de verilen oyların tahlili yapılmakta ve çekimser oylara çatılmakta ve bu çekimser oyların yarattığı dengesizlik yüzünden meselenin Genel Kurul gündemine alınmış olduğu, kabul oyu verenlerin bir kısmının

Kominform devleti olduğu, bir kısmının da Yunanistan'ın masumane görünen iddialarına kanmış oldukları ileri sürülmüştür.

Yazar, daha sonra Yunan Dışişleri Bakanının konuşmasının tahlil ve tenkidini yaparak, Türkiye'nin Kıbrıs ile çok yakından ilgilendiğini göstermeye çalışmış ve sonunda da şu sözleri söylemiştir:

Biz Türk-Yunan dostluk ve işbirliğinden henüz ümidi kesmek istemiyoruz.Buna gönlümüz ve mantığımız razı olmuyor.Bunun içindir ki, burada yaptığımız gibi, hakikatleri, bütün çıplaklığı ile ifade ederken, en aşağıdan bizim ona muhtaç olduğumuz kadar, onunda bize muhtaç bulunduğu muhakkak olan müttefikimizi hırpalamak değil, sadece ikaz etmek hedefini takip ediyoruz.Gayemiz asla yıkıcı değil yüzde yüz yapıcı olmaktır... Son sözümüz şudur: Çocukluk etmenin zamanı değildir.

15 ARALIK 1954

Kıbrıs Yunanistanın Olmıyacaktır! - Mümtaz Faik FENİK

Mümtaz Faik FENİK, başyazısında Yunanistan'ın tutumunu değiştirmemesini ve Kıbrıs meselesini bir iç politika malzemesi olarak BM getirmekle eleştirmekte ve Kıbrıs Yunanistan'a ilhakı konusunda şöyle demektedir:

Kararımız katidir. Kıbrıs Yunanistan'ın olmayacaktır. Akdeniz'de müesses nizamı ve huzuru bozmaya kimsenin hakkı yoktur!Yunanistan tahakkuk edemeyeceğini yüzde yüz bildiği münasebetsiz bir emel, ham bir hayal uğrunda kızıl tahrikçilerin ekmeğine tere yağı sürdüğünün farkında değil midir?

Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhakı, ham bir hayalden başka bir şey değildir. Kıbrıs'ı Akdeniz'de kim kaybetmiştir ki Yunanistan bulacaktır? Siyaset adamları, istemesi kolay, fakat alınması zor mevzulara el atmamalıdır. Çünkü aksi halde başarılabilen hizmet, ihanet olur... Sokak nümayişleriyle veyahut modası geçmiş politika entrikalarıyla toprak kazanılmaz. Bunun için cesaret ve yürek ister. Kaldı ki bütün milletler arası sahada itibar toprakla değil kalp kazanmakla elde edilir.

Yazısının devamında Yunanistan'ın meseleyi BM'ye getirmekle Türk-Yunan dostluğuna zarar verdiğini ve bunun sonuçlarını Yunan halkı tarafından ödeneceğini belirtmiştir.

16 ARALIK 1954

Bunlar Demir Perdenin mi, NATO'nun mu Müttefikidir? - Mümtaz Faik FENİK

Mümtaz Faik FENİK, Atina'daki taşkınlıkları ele alarak şunları yazmıştır:

Kıbrıs'taki Rumların Akdeniz'de bir şüriş çıkarmak istemelerini tabii görmek lazımdır. Çünkü bunların yüzde 65-70'i komünisttir. Kıbrıs'taki belediyeler komünistlerin elindedir ve Papaz Makarios'da komünistlerin elebaşısıdır.bunlar elbette tahrik yapacaklardır; ama Yunanistan'ın idaresini ellerinde bulunduran devlet adamlarının akliselimi, ızanı ne olmuştur?

... Sormak isteriz: Yunanistan demir perdenin mi, yoksa NATO'nun mu müttefikidir. Bizim bu vaziyette söyleyeceğimiz tek söz şudur: Allah ıslah etsin, Etsin de, Yunanlılar bir an evvel, makule, dürüste, doğruya gelsinler!...Bu da her şeye rağmen yine bir dostun en halisane temennisidir.

Bu başyazıda Türk Hükümetinin Kıbrıs meselesindeki politikası da şu şekilde savunulmuştur:

Yunanistan'da Kıbrıs meselesi ilk ortaya atıldığı günden beri Türkiye hiçbir zaman temkini elden bırakmamış bu husustaki azimli kararını diplomatik yoldan yürütmek hususunda bilhassa dikkat ve itina göstermiştir. Bu bizim zaafımızdan değil, bilakis kuvvetimizden devamıza olan inancımızdan ve milli menfaatlere olduğu kadar dünya barışına verdiğimiz ehemmiyettendir. Burada bu noktayı tebarüz ettirmeyi insani bir vazife biliriz.

17 ARALIK 1954

Karar – Mücahit Topalak

Mücahit Topalak yazısında, BM'de alınan kararlar ilgili süreci anlatmış ve yazının sonunda şu değerlendirme yapmıştır:

Gerçekten karar suretinde bu “şimdilik” ibaresi bulunsa da bulunmasa da, Yunanistan'ın istediği zaman bu konuda Birleşmiş Milletlere müracaattan alıkoyacak bir mana yoktur. Fakat her seferinde bu müracaatın reddedilmesi de mukarrer gibi görünmektedir.

19 ARALIK 1954

Yanlış Hesap, Bağdattan Döner - Mümtaz Faik FENİK

Mümtaz Faik FENİK yazısında, BM'nin kararını ele alarak şöyle demiştir:

Ne oldu? Böyle bir mesele çıkarmak müesses dostlukları sarsmaya birbirlerini sevmeye çalışmış milletlerin kalplerine bir fesat tohumu atmaya onları birbirlerinden soğutmaya değer miydi? Bir çiviye bir yere yanlış çakıp sonra çıkarsanız da orada yeri kalır üstünü sıvasanız boyasanız iz kalır.

... Milletler arası münasebetler ne melun maksatlarla hareket ettikleri malum olan birkaç sokak külhanbeyinin elinde oyuncak yapılmalı mıydı? Asla. Bunları önleyemeyen bir idare hüsnüniyet sahibi sayılamaz. Eğer hüsnüniyet sahibidir de buna rağmen bir şey yapamıyorsa o zaman da aczine hükmolunur.

...Yunanistan için artık yapılacak iş yanlış hareketi kabul edip mümkün mertebe bunların düzeltilmesine bakmaktır. Ondan sonra elbette zaman unsuru, yaralı bir nesci kapatır gibi rolünü ifa edebilir.

19 ARALIK 1954

Kendi Kusurlarını Görmeyenler - Mümtaz Faik Fenik

BM görüşmelerinde Sovyet delegesinin self determinasyon prensibi konusunda takındığı tavır tenkit edilmektedir.

(1955 YILI KÖŞE YAZILARI)

24 OCAK 1955

Kıbrıs ve Türkiye - Safaeddin Karanakçı

1950’de Ortodoks kilisesinin Kıbrıs’ta düzenlediği plebisitin yıldönümü Yunanistan’da yine sokak gösterilerine sebep olmuş ve Kıbrıs meselesi ile uğraşan bir çok Yunan teşekkülleri Atina’daki meçhul asker anıtına çelenkler koymuşlardır. Kıbrıs’ta da Makarios bir demeç vererek, İngiltere’nin tasarladığı muhtariyet anayasasını kabul edecek her Rum’u “Enosis Düşmanı ve Vatan Haini” ilan edeceğini bildirmiştir.⁴⁸⁸ DP Milletvekili Safaeddin Karanakçı tarafından yazılan yazı da bu haber de ele alarak şunlar söylemiştir:

Komşumuz, dostumuz ve müttefikimiz Yunanlılara hatırlatmak isteriz ki, nümayiş, protesto ve gürültü ile kıta ilhak devri çoktan geçmiştir. Plebisit ciddi bir kıstas olsaydı, Avrupa ve hatta dünya haritası bugünkünden başka şekilde olur ve Yunanlı dostlarımız herhalde bazı şeyler kaybedebilirdi.

29 OCAK 1955

Kıbrıs’a Gizlice Silah... – Mümtaz Faik Fenik

Ocak ayının son günlerinde Kıbrıs’ın bir limanında, içi silah ve mühimmat dolu 100 tonlu bir Saint George isiminde bir geminin yakalanması ve bu geminin Güney Yunanistan’daki İdhra Adasından yüklendiğinin tespit edilmesi⁴⁸⁹, üzerine Mümtaz Faik Fenik tarafından yazılan yazıda, çete savaşları ile meseleleri çözmenin Yunanistan’ın da aleyhine olacağı ve İkinci Dünya Savaşından sonra Yunanistan’da çıkan bu tip savaşlardan Yunanistan’ın yakasını zor kurtardığı belirtilmiş ve şöyle yazılmıştır:

Kıbrıs’ın statüsü muhafaza edilecektir; ne bugün ne adanın idaresini elinde bulunduran İngiltere, ne de adanın mukadderatı ile çok yakından ilgili bulunan ve muhakkak ki bu hususta söz sahibi olan Türkiye, durumunda en ufak bir değişikliğe

⁴⁸⁸ ZAFER, 18 Ocak 1955

⁴⁸⁹ ZAFER, 28 Ocak 1955

katiyen rıza göstermeyecektir. O halde “Enosis”çilerin, yani “ilhak”çılarının , “Anşulus”çılarının seslerini kısıp oturmaları lazımdır.

5 ŞUBAT 1955

Sulha Kundak mı? - Mümtaz Faik Fenik

Mümtaz Faik Fenik, “Kıbrıs’a Gizlice Silah...” yazısından bir hafta sonraki başyazısında, bu olaydan Yunan Hükümetini sorumlu tutarak şöyle demiştir:

Eğer bu kaçakçılık Yunan Hükümetinin malumatı altında yapılmışsa, çok fena bir harekettir. Çünkü Yunanlılar Türkiye’nin ve İngiltere’nin Ada ile yüzde yüz alakadar olduğunu pek iyi bilmektedirler. Ve nihayet Yunanlıların bir dava diye ortaya attıkları haksız iddialar, Birleşmiş Milletlere kadar intikal ettirilmiş, oradan da geri çevrilmiştir. O halde Kıbrıs’a silah kaçırmak, Birleşmiş Milletler kararına karşı da cephe almak ve tamamıyla hukuki mesnetlere dayanan bir kararı, eski Balkan komitacılığı usulleri ile, dinamitlemeye kalkışmak demektir...

Eğer bu kaçakçılık Yunan Hükümetinin malumatı dışında yapılmışsa, o da Yunan Hükümeti hesabına çok ağır ve hatta çok mesuliyetli bir harekettir.

4 MART 1955

Balkan Paktı Toplantısı - Mümtaz Faik Fenik

28 Şubat-2 Mart tarihleri arasında Ankara’da Balkan İttifakı Dışişleri toplantısı yapılmış ve yapılan resmi açıklamalarda Balkan ittifakının sağlamlığından söz edilerek, toplantı sonunda, üç devlet arasındaki işbirliğini daha da geliştirmek amacıyla bir Danışma Kurulunun kurulması konusunda bir anlaşma imzalanmıştır.⁴⁹⁰

Mümtaz Faik Fenik, bu yeni gelişmeyi belirttikten sonra, sözü Kıbrıs meselesi ve Yunanistan’a getirerek şunları yazmıştır:

Diğer taraftan Kıbrıs meselesinden dolayı, Yunanistan’la aramızda gerçi pürüzlü hadiseler olmuştur...her şeyden mühim olan nokta, barış cephesinin korunmasıdır.Yunanistan’da, beynelmilel durumda bir salah husulüne elverişli şartlardan faydalanma çarelerini arayacağına ve buna imkan nispetine yardım

⁴⁹⁰ Ayın Tarihi, Şubat 1955, Sayı 255, s.150-154 ve Mart 1955, Sayı 256, s.1 ve 3

edeceğine söz verdikten sonra, elbette Birleşmiş Milletler kararına sadakatle tebaiyet edeceğini kabul etmiş bulunmaktadır.

5 NİSAN 1955

Kıbrıs'ta İhtilal Havası - Mümtaz Faik Fenik

1 Nisan Günü Kıbrıs'ta tedhiş hareketleri başlamıştır. Gazete hem bu tedhiş hareketlerini ve hem de, Yunan Başbakanı Papagos'un, Makarios'un iki temsilcisini kabulü ile, kendilerine, BM'ye tekrara başvuracağını söylemesi meselesini ele alan başyazı'da şöyle denmekteydi:

EVET Kıbrıs'ta bir ihtilal havası esmektedir. Bir takım baldırı çıplaklar hükümet dairelerini, otelleri, İngiliz subay ailelerinin oturdukları binaları bombalamışlardır. Tedhiş hareketi şehirlerden kasabalara ve hatta bazı köylere kadar sirayet etmiştir...Eğer kuru gürültüye kulak asan olsa bu adamların yapmayacakları yoktur. Fakat bereket versin bu şamatacıların cebanetleri kadar Birleşmiş Milletlerin kararı da malumdur. Onun için bir bardak suda koparılan fırtınanın çabuk dineceğinden veyahut dindirileceğinden şüphe edilmez. Fakat bizim en çok hayret ettiğimiz taraf Kıbrıs'taki haydutlar bir tethiş havası yaratırken İngiltere'nin ve Türkiye'nin müşterek müttefiki Yunanistan'da hükümetin politikasını bu patlayan bombalara göre ayarlamaya kalkmasıdır... Dostlarımız biraz hakikatleri görmeye alışsınlar yoksa Türkiye'nin de bu mevzuda daha söyleyeceği çok söz vardır.

25 AĞUSTOS 1955

Kıbrıs Davasında Türkiye Kararlıdır – ZAFER

Gazete'de, Zafer imzası ile yayınlanan başyazıda, doğrudan doğruya Başbakan'ın 24 Ağustos tarihinde yaptığı konuşmayı ele alarak şu yorumu yapmıştır:

İşbu Suretle anlaşıldı ki, Kıbrıs'a dair beyanat, bütün bir tarihi münasebetsizlikler ve anlaşmazlıklar geleceğinin tasfiyesi gayesini güden taze ve olgun bir tarihi görüşün Türkiye adına ifadesinden kuvvet almaktadır. Yunanlılar bunu anlarlar mı bilmiyoruz, fakat kararlı Türk Milletinin temkinli ve olgun kararı ve görüşünün bu olduğunu sanıyoruz.... Ve bütün bunlardan sonra da şurasını bir daha belirtmek yerinde olur ki, Kıbrıs elbetteki her parçası gibi, Anadolu'dan anlayış ve himaye gerecektir.

29 AĞUSTOS 1955

Ne Güzel Birlik – ZAFER

Yazar, Başbakanın nutkundan sonra sağlanan milli bir birlik havasından bahisle Kıbrıs'ın Türkiye'ye ilhakını, “Türk emellerinin yüksek burcuna” ilave dilecek “yeni bir abide” olarak nitelendirmiştir.

31 AĞUSTOS 1955

Sonrası ve Ötesi – ZAFER

Yazıda, Londra Konferansındaki resmi Türk tezini destelenerek şöyle yazılmıştır:

Kıbrıs davası karşısında vatandaş ve hükümet tarafından gösterilen şuurlu hassasiyetin iç politika çekişmeleri üzerinde ani bir tesiri olmuştur. Hava birdenbire durulmuş, memleket huzura kavuşmuştur. Az evvelki gürültü ve uğultulardan eser yoktur. Ve memleket parçalara bölünmüş, dahilen zayıf bir vaziyet telakki edenler, bu fikirlerini şimdi tashih etmek zorundadır. Demek ki, memleketimizin yeni bünyesi, eski imparatorluğunki gibi, üzerinde oynanmasına yahut yağma hesapları yapılmasına müsait köhne bir yapı değildir.

3 EYLÜL 1955

Türk Tezi – ZAFER

Gazete Londra Konferansında açıklanan Türk Tezinden övgü ile söz etmekte ve bu tezin bütün kamuoyu tarafından kabul edildiği belirtilmekte ve şöyle denilmektedir:

Türk tezinin Kıbrıs Adasıyla Yunanistan'ın hiçbir alakasının bulunmadığı, Kıbrıs'ın İngiliz idaresinden çıkması halinde Türkiye'ye ilhak edilmesinin zaruri olacağı, ilhak ve nüfus ekseriyeti meselesinin münasebeti noktalarında ihtiva ettiği deliller çok kuvvetlidir.

Hülasa olarak diyebiliriz ki, Türk tezi ihtiva ettiği esaslar kadar konferansa arz edildiği şekli ile de bütün umumi efkarımızı tatmin etmiş muvaffak bir eserdir. Beynelmilel hukuk sahasında hakiki bir abidedir.

4 EYLÜL 1955

Anlaşma Zemini – ZAFER

Londra Konferansının 1 Eylül oturumunda ortaya atılan Türk görüşü statükonun korunması prensibini savunmakta ve muhtariyetin şartı olarak tedhişçiliğin tamamen önlenmesini ileri sürmekteydi. Gazete bu konu ile ilgili olarak şunları yazmaktaydı:

İngiltere Adayı idaresi altında tutmak kararında olduğuna göre ancak Türkiye'nin asgari şart olarak ileri sürdüğü statükonun devamı esasında varabilir.

5 EYLÜL 1955

Bizim “Mahiler” – ZAFER

Başbakan Adnan Menderes'in Kıbrıs meselesi hakkında 24 Ağustos 1955 tarihinde yaptığı açıklamayı eleştiren Ulus gazetesinde çıkan bir makale konu edilmekte ve Başbakan Adnan Menderes'in yapmış olduğu icraatlardan övgü ile bahsedilerek ve bu makaleyi yazan emekli Büyükelçi DP iktidarına karşı önyargılı olmakla suçlanmaktadır.

8 EYLÜL 1955

Hükümetin Tedbirleri - ZAFER

6-7 Eylül olayları bütün Türk Kamuoyunda gerçekten çok büyük üzüntüye sebep olmakla birlikte ve hareketin almış olduğu şekil hiçbir zaman tasvip edilmemesine rağmen, kamuoyu, işin bu şekil almasına bir komünist kışkırtma ve faaliyetin başlıca rol oynadığına ittifak etmiştir.⁴⁹¹

Gazete'de imzasız yayınlanan başmakalede olaylar şu şekilde yorumlanmıştır:

Yazık ki, Selanik'ten en aziz harîmimize tevcih edilmiş olan bir tecavüz üzerine tuğyan eden asil hislerimizi ve Kıbrıs meselesi ortaya çıkarıldığı günden beri zehaban derecesine gelmiş olan sabır ve temkinimizi “hesaplı ve planlı bir komünist aksiyonu” kahpece istismar etmek ve haddi zatında masum bir protestodan ibaret samimi bir halk ve gençlik hareketini bambaşka istikametlere sevk etmek imkanını bulmuştur... Hepimiz soğukkanlı ve temkinli olmalıyız. Hepimiz, komünist fesat ve

⁴⁹¹ Armaoğlu, a.g.e. , s.159

tahrir kollarının yuvaları ve merkezlerinin çıkarılmasında hükümetimize müzahir olmalıyız.

9 EYLÜL 1955

Zararın Bilançosu - ZAFER

Gazete’de imzasız yayınlanan başmakalede, olayların komünist tahrik ve düzeneği olduğu konusunda ısrar edilmiş ve “Biz bunun müsebbibi ve mesulü sayılamayız. Zira bunun açıkça ve sarahaten sadece kurbanıyız” denmiştir.

13 EYLÜL 1955

Kıbrıs’ın Akdeniz’deki Stratejik Ehemmiyeti – N. Fuad Alpkartal

Gazete’de yayınlanan makalede, Kıbrıs’ın Akdeniz’deki stratejik önemini askeri açıdan değerlendirilmiştir.

21 ARALIK 1955

Selanik’te Patlayan Bomba - ZAFER

6-7 Eylül olaylarının Yunanistan tarafından istismar edildiği ve bu olayların Türk Hükümeti tarafından düzenlenmiş olması konusunda TBMM’nin 16 Aralık 1955 tarihli oturumunda İsmet İnönü tarafından yapılan konuşmaya atıfta bulunarak şöyle yazılmıştır:

6-7 Eylül hadiselerinin Türk Hükümeti tarafından tertip edilmiş olması ihtimali Türkiye’de İsmet İnönü’nün millet kürsüsüne getirdiği bir mesele olarak geçen Cuma günü Büyük Millet Meclisinde sert münakaşalara sebebiyet vermiştir. Adnan Menderes kati bir dille konuşarak böyle bir ihtimalin mevzu bahis olmayacağını ve bunu konuşmanın değil düşünebilmenin dahi milli menfaatlerimize ne kadar aykırı olduğunu acı bir dille ifade etmiştir. İstanbul ve İzmir valilerinin resmi tekzipleri hadise karşısında hükümetin kati ve kararlı durumunu tamamı ile ispat etmiştir.

Şimdi görüyoruz ki o müessif hadiseler iç politika mülahazaları ile Türkiye’de istismar edilmeye kalkışılırken takip olunan düşünce tarzı beynelmilel politika sahasında Türkiye’ye karşı bir intiba ve tesir yaratmak fikriyle hareket eden Yunan hükümeti tarafından da aynı ölçü ile kullanılıyor.

23 ARALIK 1955

Yunanlılarla Yeni Meselemiz – ZAFER

Yunan Başbakanı Karamanlis tarafından 17 Aralık günkü Yunan gazeteleri ile Atina Radyosunda yayınlanan demecinde, Türk-Yunan ilişkilerinin düzelmesi için dört Şart ileri sürmüş ve Gazete, bu mesele ile ilgili olarak yayınladığı başyazısında, Yunanistan'ın sadece tazminat meselesi ile ilgilenebileceğini kabul etmiş fakat Türkiye'de Rumların geleceğinin garanti edilmesi meselesi konusunda şöyle demiştir:

Türkiye Hükümeti Karamanlis'in verdiği örnekten faydalanarak böyle bir himaye talebiyle Yunanistan'ın karşısına çıkarsa hem Türkiye ile Yunanistan arasındaki m ınasebetlerde vahim değişiklikler hasıl olur. Hem de Karamanlis bizzat kendi mantığı ile ilzam edilmiş bulunur. Türkiye Hükümeti Karamanlis'e karşılık şimdi bir ihtarda bulunmakla iktifa etmiştir. Bundan  tesini Yunanistan tarafından takınılacak olan tavır tayin eder.

(1956 YILI KÖŞE YAZILARI)

9 OCAK 1956

Türk – Yunan Münasebetleri – ZAFER

Başbakan Adnan Menderes Atina’da çıkmakta olan To Vima gazetesi muhabiri ile yaptığı röportajda muhabirin Türk-Yunan ilişkileri ile ilgili olarak dört sorusuna cevap vermiş⁴⁹² ve Gazete, Başbakanın verdiği cevapları tahlil eden başyazıyı şöyle bitirmiştir:

Başvekil Menderes’in To Vima’ya yaptığı beyanat, Türk-Yunan münasebetlerinin bugünkü safhası hakkında çok açık fikirleri ihtiva ediyor. Bunların Yunan efkârı umumiyesinde müsait tesirler bırakmasını temenni etmek isteriz.

26 OCAK 1956

Kıbrıs Meselesinde Türk Görüşü – ZAFER

Kıbrıs Meselesinin bugünkü durumu hakkında Anadolu Ajansı tarafından sorulan bir soruya Dışişleri Bakanı Profesör Fuat Köprülü tarafından cevap olarak yaptığı açıklamada⁴⁹³ belirtilen şartları Gazete tamamen benimsemiş ve bu röportajın önemi bakımından şu sözleri söylemiştir:

Kıbrıs’ta cereyan eden hadiselerin dış görünüşlerine bakarak tereddütlere kapılan umumi efkarımıza bir refahlık vermiş olmasını da açıklamanın bir hususiyeti olarak kabul ediyoruz.

12 ŞUBAT 1956

Bir Mücadele... – ZAFER

Kıbrıs Valisi Harding ile Makarios arasında geçen bir konuşmada, Harding’in Kıbrıs’a muhtar bir irade verilmesi durumunda “haşmetpenahın halis ve mert muhalefeti kimin temsil edeceğini muhatabından sormuş ve cümlesini: Halis ve muhalefet olmazsa hükümet icra edilemez” diye yaptığı açıklamayı CHP’nin kendi lehine kullandığı ve “küçük bir Ada olan Kıbrıs’ın muhalefetsiz idare edilmeyeceği aşikar iken, Türkiye’nin muhalefetsiz idare edilmeyeceği düşünülebilir mi?” şeklinde

⁴⁹² ZAFER, 8 Ocak 1956

⁴⁹³ ZAFER, 25 Ocak 1956

sorular soran muhalefete karşı “DP’nin vakti zamanında en saf ve mert muhalefet” örneğini verdiği belirtilmiştir.

5 MART 1956

Bay Teotokis’in Beyanâtı – ZAFER

Gazete’de yayınlanan başyazıda, Yunan Dışışleri Bakanı Teotokis’in, Dışışleri Bakanlığı bütçe görüşmeleri sırasında Fuat Köprülü’nün TBMM’de Kıbrıs hakkındaki Türk görüşünü açıklamasından sonra sinirlilik havası içinde dostlukla bağdaşmayan tehditkar bir açıklamaya yaptığı belirtilmiş ve Kıbrıs meselesinde Türk görüşünün dayandığı temeller Fuat Köprülü tarafından yapılan konuşmanın paralelinde yeniden açıklanmıştır.

1 MART 1956

Muhalefetin 7 Eylül Hadisesine Ait İddialarının Yunanistan’da Akisleri - Sabahattin Metya

TBMM’de muhalefetin 6-7 Eylül olaylarının Hükümet tarafından düzenlendiğı konusunda öne sürdüğü iddialar Yunan basını tarafından Türkiye’ye karşı kullanılmıştır. Muhalefet 6-7 Eylül olaylarını Hükümeti yıpratmak ve bir iç politika malzemesi haline getirmiştir.

7 MART 1956

Yunanistan’ın Kıbrıs’a Dair Yanlış Politikası – Sabahattin Metya

Sabahattin Metya tarafından kaleme alınan yazıda, Yunanistan’ın gerek Türkiye gerekse Kıbrıs üzerindeki emellerine dikkat çekilmekte ve Yunanistan’ın yıllardan beri kapsamlı bir şekilde propaganda faaliyetlerine girişerek 6-7 Eylül olaylarının hazırlanmasının baş mimarı olduğuna vurgu yapılmakta ve son olarak Türk-Yunan ilişkileri konusunda şu sözlerle yazı bitirilmektedir:

Hükümetimizin azimli ve makul politikası er geç muvaffak olacaktır.Yegane temennimiz, Türk-Yunan münasebetlerini asgari şekilde zedeleyerek bu anlaşmazlığın sona ermesidir.

12 MART 1956

Makarios... – ZAFER

Makarios'un 9 Mart 1956 tarihinde tutuklanarak Hint Okyanusu gibi elini kolaylıkla Kıbrıs'a erişemeyeceği bir yere sürülmesi⁴⁹⁴ üzerine Gazete, Makarios'un yaptığı istikrarsızlık ve çıkardığı huzursuzluklarla Rusya lehine çalışmış olduğu söylenmiş ve şöyle denmiştir:

Karanlık ruhlu Makarios, Şarkî Akdeniz'de halli uzun çalışmalara mütevakkıf görünen hayati derecede ehemmiyetli meselelerin muharriki, insanlığın, sulhun, istikrara ve sükunetin düşmanı olarak adlandırılacaktır. Bu Vasıflar ile, onun, senelerce serbest faaliyette bulunabilmiş olmasını esefle kaydetmek iktiza eder. Uzun zamandan beri Kıbrıs meselesinin sükunetle halledilebilmesinin Makarios'un siyaset sahnesinden çekilmesine şiddetle bağlı olduğu açıkça görülmüyordu. İngiltere'nin bu hakikati idrak etmesi uzun zaman sürmüştür. Bu ise, zaman kaybına ve meselelerin çetrefilleşmesine sebep olmuştur.

13 MART 1956

“Yunanistan Hadiseleri” – ZAFER

Makarios'un sürgün edilmesinden sonra Yunanistan'da özellikle İngilizlere karşı girişilen protesto eylemleri üzerine Gazete'de yayınlanan başyazıda, Yunan Hükümetinin sokak politikasının her şeye hakim olduğu ve Yunanistan'da bir otorite boşluğu olduğu belirtilmekte ve Yunanistan'ın hiçbir hakkı olmadığı Kıbrıs'ta Makarios'un emellerine alet olarak yakın dostları ile ilişkilerini bozduğu söylenmiştir.

14 MART 1956

Türk İngiliz Konuşmaları – ZAFER

Makarios'un sürgün edilmesinden sonra İngiltere Dışişleri Bakanı Selwyn Lloyd 11-13 Mart tarihleri arasında Ankara'yı ziyaret etmiş ve Türk devlet adamları ile görüşmeler yapmıştır.⁴⁹⁵ Özellikle bu görüşmelerde, Gazete'de yayınlanan başyazıda, gerek Kıbrıs meselesi ve gerekse Ortadoğu bakımından Türk-İngiliz işbirliğinin zorunluluğu üzerinde durularak şöyle söylenmiştir:

⁴⁹⁴ ZAFER, 10 Mart 1956

⁴⁹⁵ ZAFER, 10, 11, 12, 13, 14 Mart 1956

Kıbrıs meselesi, Türkiye, İngiltere ve Yunanistan arasında ciddi neticeler tevhit etmesi muhtemel itilaflara yol açmıştır... İngiltere ile Türkiye'nin bu konuda sıkı bir işbirliği ve devamlı fikir teatisi müprem bir ihtiyaç halini almıştır. Vakıa İngiltere, Kıbrıs meselesinin bütün safhalarında hükümetimizi daima malûmattar etmiştir. Fakat mesul adamların şifahi görüşmelerindeki fayda aşıkardır.

15 MART 1956

Yine Kıbrıs – ZAFER

Gazete'de yayınlanan başyazıda, Makarios'un tutuklanmasından sonra Yunanistan'da meydana gelen olaylar ile bu olaylarda Yunan basının rolü ile 6-7 Eylül olaylarında Türk basının olaya bakış açısı karşılaştırılmış, İngiltere'nin Kıbrıs meselesindeki tutumu ve Amerika'daki Rumların Kıbrıs konusunda lobi faaliyetlerini hızlandıracakları konusuna temas edilerek, bütün bunların ışığında, "Kıbrıs meselesinin, milletlerarası münasebetler sahasında hala en ehemmiyetli yeri işgal etmekte" olduğu söylenmiştir.

12 MAYIS 1956

Yunanistan Hadiseleri – ZAFER

Makarios'un sürgün edilmesinden sonra Yunanistan'da özellikle İngilizlere karşı girişilen protesto eylemleri üzerine Gazete'de yayınlanan başyazıda, bütün bu iç karışıklıklarda Yunan Hükümeti yetkilileri suçlu sayılmış ve şöyle yazılmıştır:

Yunanistan için çok ciddi bir gaile mahiyetinde olan bu meselenin ortaya çıkmasında, uzak görüşlülükten nasibi olmayan devlet adamlarının büyük mesuliyeti vardır. Bunlar iç politikanın mudil inkişafı karşısında, sokak tahrikçilerini kendi saflarına almayı marifet saymışlar ve dolayısıyla bu tahrikçilerin isteklerine bir milli politika süsü vermek mecburiyetinde kalmışlardır... Garibi şu ki, bu politikanın altı yedi seneden beri tevhit etmiş olduğu bütün neticeler, daima Yunanistan'ın aleyhinde olduğu halde, sokağın ve demagojinin tesirinden kurtulamayan Yunan siyasileri, kendilerinde hala politikayı mahkum etmek cesaretini bulamamış olm

10 HAZİRAN 1956

Kıbrıs Meselesinde Yeni Bir Safha – ZAFER

Dışışleri Bakanlığının 8 Haziran bildirisi⁴⁹⁶ üzerine Gazete’de yayınlanan başyazıda şöyle denilmiştir:

Her şey gösteriyor ki, orada tazyik ve tehdit altında olan Rumlar değil Türklerdir. Eğer, hadiseye Türkiye’nin bir müdahalesi mevzuu bahis olsaydı, bu vaziyetin devamı ve Ada Türklerinin birbirini takip eden suikastlara kurban edilmeleri de kabil olmazdı.

14 TEMMUZ 1956

Kıbrıs Anavatanın Bir Parçasıdır – ZAFER

Gazete’de yayınlanan başyazıda, Hükümetin 12 Temmuz bildirisi⁴⁹⁷ ele alınarak tam bir onay ile değerlendirmesi yapılmıştır.

17 TEMMUZ 1956

Makulata Davet – ZAFER

Gazete’de yayınlanan başyazıda, 12 Temmuz’da Başbakan Eden’in açıklamasını yaptığı gün⁴⁹⁸ Avam Kamarasında Kıbrıs hakkında yapılan tartışmalarda İşçi Partisi Milletvekillerinin Türkiye aleyhindeki sözlerini ele alınarak şöyle denmiştir:

Eğer bazı İngilizler bu Adadan çekilmeyi kendi menfaatlerine uygun ve İngiltere’nin beynelmilel vecibeler ile kabili telif görüyorlarsa mesele basittir. Üç asırdan fazla Türk olmuş olan Kıbrıs yine Türkiye’ye avdet eder. Türkiye’nin sırtından ve Lozan Muahdesiyle kurulmuş olan muvazenenin bozulmasının tevhit edeceği vahim neticeler pahasına olsa da Kıbrıs’ı bol keseden Yunanistan’a peşkeş çekmek istiyorlarsa, müsaade buyursunlar da, Türkiye bunun yapılmasını müsaade etmeyeceğini ve yapılmaya kalkışıldığı takdirde Garbi Trakya ekalliyetler ve adalar meselelerinin ortaya çıkarılacağını muahedelerle, mühim beynelmilel “statüko” larla dama taşı oynar gibi oynanamayacağını, hatta dama taşı bile şu veya bu şekilde oynatılacak olursa bütün oyunun ona göre değişeceğini ihtar etsin. Buna tazyik ve şantaj demezler. Hak sahibinin hakkını müdafaa etmesi ve ortalığı ateşe vermek isteyenleri sadede getirmek derler.

⁴⁹⁶ ZAFER, 9 Haziran 1956

⁴⁹⁷ ZAFER, 13 Temmuz 1956

⁴⁹⁸ ZAFER, 13 Temmuz 1956

28 EYLÜL 1956

Yunanistan'ın Türkiye Karşısındaki Tutumu – ZAFER

Türk-Yunan ilişkilerinde Kıbrıs meselesini inceleyen bu yazıda, Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak Yunanistan'dan Türkiye aleyhine yönelen kışkırtmaların şu üç kaynaktan geldiği belirtilmiştir:

1. Kilise ve kilisenin organize ettiği tedhiş hareketleri,
2. Yunan basını,
3. Kıbrıs'taki Türklere karşı Kıbrıs Rumlarının ve Yunanistan'daki Türk azınlığa karşı Yunan İdaresinin zalimce davranışları.

(1957 YILI KÖŞE YAZILARI)**30 OCAK 1957****Yunan Propagandası - ZAFER**

Gazete, Kıbrıs meselesi konusunda Yunanistan'ın dünya çapında haklılığını ispat etmek için yaptığı propagandayı göz önüne sermekte, kullandıkları metodun gerek Mora isyanında gerekse Girit'in ele geçirilmesinde uyguladığı metotların aynısı olduğuna işaret edilmekte ve Kıbrıs'taki tedhişçilik olayları ve bunların Yunanistan tarafından tahrik edildiği meselesi üzerinde durularak şöyle denmektedir:

Yunanlıların öteden beri metotları, kendi eserleri olan işlerin mesuliyetlerini başkalarına atfetmektir. Şirretlik onlarca bir mubah politika usulüdür.

Yunanlıların metotları, evvela asayişsizlik ve isyanlar çıkarıp sonra da etrafa yaygarayı basmak ve etrafa kendilerini, tecavüze uğramış masumlar gibi göstermektir. Bu, bütün tarihleri boyunca böyle olmuştur.

5 ŞUBAT 1957**Kıbrıs Davasında Açılan Yeni Safha – ★**

Kıbrıs meselesinin BM'de bu ay içinde görüşüleceğine değinilerek, bu konuda Türk ve Yunan tarafının bir dostluk havası içinde hareket ederek meseleyi bir sonuca bağlaması ve bu konuda müttefiklerimizin de zarar uğramadan ortak tehditler konusunda birlikte hareket etmenin önemine değinilmiştir.

8 ŞUBAT 1957**Başvekil Menderes'in Kıbrıs Beyanatı – ZAFER**

Gazete'de yayınlanan başyazıda, taksim tezinin haklılığı ispata çalışılmış ve 6 Şubat 1956'da Associated Press Amerikan Ajansının Türkiye temsilcisi Webb MacKinley'in Başbakan Adnan Menderes ile yaptığı röportajda⁴⁹⁹, Başbakan Adnan Menderes'in yaptığı açıklamalar değerlendirilmiştir.

10 ŞUBAT 1957**Başvekilin Basın Toplantısı ve Kıbrıs Davası - ZAFER**

⁴⁹⁹ ZAFER, 7 Şubat 1956

Gazete’de yayınlanan başyazıda, Türk hükümeti tarafından ileri sürülen Kıbrıs’ın taksimi fikrinin haklılığı ispata çalışılmakta ve Başbakan Adnan Menderes’in aylık olağan toplantısında Kıbrıs konusundaki Türk tezinin esaslarını açıkladığı konuşması⁵⁰⁰ değerlendirilmektedir.

19 ŞUBAT 1957

Dış Politikamız Hakkında.. – ZAFER

Gazete’de yayınlanan başyazıda, yine taksim tezinin haklılığı ispata çalışılmış ve 6 Şubat 1956’da Associated Press Amerikan Ajansının Türkiye temsilcisi Webb MacKinley’in Başbakan Adnan Menderes ile yaptığı röportajda⁵⁰¹, Başbakan Adnan Menderes’in yaptığı açıklamalar tekrar değerlendirilmiştir.

2 MART 1957

Son Karar ve Kıbrıs - ★

BM’nin Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak aldığı karar⁵⁰² Türk görüşünün bir zaferi olarak sayılmış ve şunlar yazılmıştır:

Kıbrıs hakkında Birleşmiş Milletlerin aldığı karar, amme efkarımız tarafından sevinçle karşılanacak mahiyettedir. Zira murahhas heyetimizin talebine uyarak, meselenin üç alakadar devlet, yani İngiltere – Yunanistan – Türkiye arasında görüşülmesi ve bu yoldan hallolunması tavsiye edilmiştir.

Şimdi, evvela terörün kalkması, arkasından Adanın mukadderatı üzerinde, bir yandan İngilizler, bir yandan da bizimle mutabakata varması lazım gelecektir. Ki, Birleşmiş Milletler bu hususlara dokunmayı kendi salahiyeti dışında gördüğüne göre, Yunanistan ister istemez, yolun ortasında bizlere mülaki olmaya mecbur kalacak demektir.

15 MART 1957

Enosis, Makarios v.s. - ★

Kıbrıs meselesi Yunanistan’ın iç politikasını birbirine katmış ve BM’de Enosisi savunamayan Averof Yunanistan’daki meclis görüşmelerinde birdenbire, bir

⁵⁰⁰ ZAFER, 8 Şubat 1956

⁵⁰¹ ZAFER, 7 Şubat 1956

⁵⁰² ZAFER, 24 Şubat 1957

devletten beklenen ciddiyetten uzak bir şekilde, ağız değiştirerek Yunanistan'ın tek isteğinin ilhak olduğunu söylemiştir. Bu kabul edilebilir bir durum değildir.

Ayrıca Yunanistan'ın, Makarios'un pullarını bastırarak⁵⁰³ bunu bir reklam ve propaganda malzemesi olarak kullanması da son derece hayret vericidir.

3 NİSAN 1957

Makarios Festivali ! – ZAFER

Makarios'un serbest bırakılması üzerine yayınlanan yazıda, başından beri Türkiye'nin dünya barışına katkı yapan bir millet olduğu buna karşılık Yunanistan'ın her fırsatta dostlarına karşı göstermesi gereken tutarlı ve samimi davranışları göstermediği, Kıbrıs meselesinde de benzer şekilde hareket ettiği dile getirilmiş ve Makarios'un serbest bırakılması konusunda şöyle söylenmiştir:

... Makarios hakkında ne düşündüğümüzü bir kere daha belirtelim. Geçen seferde işaret ettiğimiz gibi, insan öldürten, insan öldürecek katil çetelerini teşkil eden ve tahrik etmiş olan adam, bizim nazarımızda, bir din adamı olamaz. Bizzat kendisi, kelimenin tam manası ile bir basit ve seri KATİL'dir.

Bu adamın idare ettiği güruhun maksadı, Enosisi'tir. Yani, Yunanistan'a ilhak olunmayı isterler. Kendisi ise Atina'da Enosis'i ve Kıbrıs'ta EOKA'yı bizzat tesis ve teşkil eden adamdır. Böyle bir adamın muhakemesi yapılır ve cezası kesilir. Halbuki, böyle olacak yerde, kendisine mükemmel bir tebdili – hava yaptırılarak, melanetlerine daha büyük bir gayretle devam etsin diye, üstelik bir de “kendisi ile başa çıkılmaz bir milli lider” sıfat ve payesi verilmiştir.

4 NİSAN 1957

“Bölüşme” Tek Çaredir – ZAFER

Yazıda, Makarios'un serbest bırakılması ve Makarios'un serbest bırakılmasını müteakip üst perdeden açıklamalar yapması eleştirilmiş ve “Kıbrıs meselesini Makarios'u taraf ve muhatap tanıyarak halletmek teşebbüsü, çıkmaz bir yoldur” dendikten sonra şunlar yazılmıştır:

⁵⁰³ ZAFER, 15 Mart 1957

Kendine Kıbrıs adasının mütevellisi süsünü veren malum papaz, daha Seychelles adalarını terkederken, ahkam vaz ediyor: Şu olmaz, bu olur diyor... İşi Makarios'a kadar getirenler düşünsün. Bizim görüşümüz, tıpkı Adalı kardeşlerimizi temsil eden Fazıl Küçük'ün ifade ettiği ve Başvekilimizin de daha önce tasrih eylediği gibi sade ve kestirmedir. Şöyle ki, onların “Enosis” yani “ilhak” için yola çıkmalarına ve elân vasıl olmamalarına mukabil, biz kendilerini “bölüşme” çizgisi üzerinde bekliyoruz.

13 NİSAN 1957

Konuşan Lordlar - ★

Yazıda, İngiltere Lordlar Kamarasında Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak muhalefet partisinden olanların İngiltere ve Türkiye'nin Kıbrıs politikalarına karşı takındıkları tavırlar ve yaptıkları açıklamalar eleştirilmiştir.

19 NİSAN 1957

Festival Politikası Devam Ediyor !.. – ZAFER

Makarios'un serbest bırakılması ve Yunanistan'da milli bir kahraman gibi karşılanması eleştirilmekte şöyle denilmektedir:

Makarios EOKA'ya öldürteceği masumların listesini nâtamam bırakarak Seychelles adalarının yolunu tutarken ne idi ise, bugün de odur: Yunan siyasi emellerinin bir alet ve kuklası! Nitekim, bu kukla, Atina'da yapılan festivalin havası içine, kılıfına girer gibi girmiştir.

Yine yazıda, Makarios'un New York Valisi Harriman tarafından New York'a başına buyruk bir şekilde davet edilmesini⁵⁰⁴ sert bir şekilde eleştirmekte ve Yunanistan'ın bu olayı bir propaganda malzemesi yapacağına işaret ederek, “Harriman tarafından” yapılan “yersiz davetin”, “Amerika'nın gerek amme efkarında gerek federal mahfillerinde şiddetli bir hoşnutsuzluk doğuracağından emin”iz denmektedir.

21 NİSAN 1957

Harriman'ın Hareketi Kabili Müdafaa Değildir - ZAFER

⁵⁰⁴ ZAFER, 19 Nisan 1957

Makarios'un New York Valisi Harriman tarafından New York'a başına buyruk bir şekilde davet edilmesi eleştirilmekte ve şöyle denmektedir:

Böyle şey olmaz. Ve bu, hürriyet, demokrasi, tolerans vs. gibi yuvarlak sözlerle izah edilemez! Bu, her şeyden önce Federal Devletin politikasına ve aynı ölçüde olmak üzere de onun anayasasına karşı, bile bile gösterilmiş bir saygısızlıktır.

22 NİSAN 1957

Türklerle Konuşmasını Bilmeyen Bir Politikacı ! - ZAFER

İngiliz İşçi Partisi Lideri Mr. Bevan'ın yaptığı açıklamalarda, Kıbrıs meselesini, Yunanlılar için Milli bir dava olarak görmesi fakat meselenin Türkler için Milli bir dava olarak görülmediğini söylemesi, yine Yunan milli hislerinin gözetmek ve tatmin etmek gerektiği, buna karşılık olarak Türklerin sınırsız bir sabırları olduğu ve kendileri birçok şeyi kabul edebileceklerinden herhangi bir telaşa lüzum olmadığı şeklindeki yaklaşımı eleştirilmiştir.

24 NİSAN 1957

Atina Radyosuna Göre - ★

Makarios'un New York Valisi Harriman tarafından New York'a başına buyruk bir şekilde davet edilmesi ve Türk kamuoyunun buna karşılık olarak protesto telgrafları göndererek olayı şiddetle kınamaları karşısında Harriman tarafından durum karşısında herhangi bir açıklamanın yapılmaması eleştirilmekte ve Harriman'ın davetinden güdülen maksat şu şekilde ifade edilmektedir:

Harriman'ın davetinden maksat, Yunan tezi lehine bir amme efkârı dalgasını Washington'a tevcih etmek ve oraya, Londra'da verilecek talimatı, adeta dikte ettirmektir.

Yine yazıda, Hariman'ın davetinden güç alan Atina Radyosunun bunu bir propaganda malzemesi olarak kullanarak İngiltere'den, Makarios'u acele Londra'ya davet etmesi ve onunla anlaşmalarını tavsiye ettiği belirtilmektedir.

25 NİSAN 1957

Bir İddia ki Reddi Lazımdır - ★

Atina kaynaklı haberlere göre, Yunanistan'ın Kıbrıs meselesini uluslararası zemine taşımak için gösterdiği çabalara karşı, Türkiye'nin Kıbrıs meselesinde en ufak bir gösteriye dahi izin verilmemiş olması Amerika'nın Türkiye üzerinde yaptığı baskıdan ileri geldiği iddiasına karşı, yazıda, bunun, "sistemli bir şantaj!" olduğu vurgulanmıştır.

28 NİSAN 1957

Mesnedsiz İddialar !.. - ★

Yazıda, Atina Radyosunda tarafından yapılan yayında Kıbrıs'ın Türkiye ile ilgisinin olmadığı ispat edilmeye çalışıldığından bahsedilmekte ve iddialara şu şekilde yer verilmektedir:

1. Kıbrıs adası Sultan Hamit tarafından para karşılığı İngiltere'ye satılmıştır.
2. Lozan Konferansından önceki devrede Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Atatürk Kıbrıs'ı misakı milli dışında bırakmıştır.
3. Türkiye 1955 yılına kadar Kıbrıs etrafında meydana gelen olaylarla ilgilenmemiş ve bu konuda fiili hiçbir harekete geçmemiştir.

Yazıda, bu iddialara şu şekilde yanıt verilmiştir:

1. Sultan Hamit, Kıbrıs'ı para karşılığında satmadı. Ayestafanos Anlaşmasının iptalinde kendine dostluk ve yardım elini uzatmış olan İngiltere'ye Kıbrıs'ın, Avusturya'ya da Bosna-Hersek'in emaneten idaresini vermiştir.
2. Atatürk, Kıbrıs adasını gerçekten misakı milli sınırları içine almamıştı. Ama o tarihlerde ve Lozan Konferansında, Kıbrıs'ı istemek Yunanistan'ın aklında geçebilirdi. Neden acaba Venizelos, Türkiye Kıbrıs'ı İngiltere'ye o konferansta terk ederken çıkıp bunu istememiştir?
3. Bu iddia Yunanlıların yanlış faraziyelerinden ibarettir.

Yapılan bu iddialar karşısında yazıda Yunanistan'ın tavrı şu sözlerle belirtilmiştir:

Yunanistan eskiden yaptığı gibi zayıf olarak değerlendirdiği İngiliz İmparatorluğundan, gözüne kestirdiği sakatatı kapıp sıvışmak peşindedir.

Bu teknik, artık eskimiştir. Ve Yunanistan toprak ilhakı manevralarında, Türkiye'nin kendisine sükunetle ve dostça "dur!" ihtarını yapacağı noktaya gelmiştir.

1 MAYIS 1957

Atina'da Uçurulan Haberler - ★

Atina kaynaklı habere göre, Kıbrıs'ın bağımsız bir devlet olması ve NATO'nun himayesi altına alınacağına dair çıkan haberler ve bunun Yunanistan tarafından kabul edilmeyeceğine dair çıkan bir haber üzerine şöyle denmiştir:

...Adaya istiklal verilmesi, Girit vakasındaki tabiyenin tıpatıp bir tekrarı ve Makarios firmasının da öteden beri dağıttığı bir el ilanı olduğu halde Enosis'e bir köprü atmanın ta kendisi olan böyle bir teklifi, Yunanistan, neden kabul etmesin?

Yazıda, Enosis-EOKA-Makarios'un müşterek faaliyetlerinin iki cemaatin bir arada yaşamasını bütünüyle zora soktuğu belirtilmekte ve yegane hal çaresinin Adayı taksim edip her iki cemaate de kendi kaderlerini ayrı ayrı kendilerinin tayin etme haklarının verilmesi olduğu söylenmiştir.

4 MAYIS 1957

Bursa İçtimai – ZAFER

Yazıda, Başbakan Adnan Menderes'in Bursa'da yaptığı konuşma⁵⁰⁵ ele alınarak, Kıbrıs konusunda söylediği Kıbrıs'ın mutlaka taksim edileceği onaylanmıştır.

6 MAYIS 1957

Hakiki Vatanperverlik – ZAFER

Taksim konusunun Türk hükümeti tarafından ortaya atılması ve Hükümet tarafından TBMM'ne getirilmemesi konusunda muhalefetin yaptığı sert muhalefet üzerine, Gazete, Hükümetin meselede haklığını savunmaya çalışmış ve bu konuda Hükümetin görüşünü eleştirenlere şöyle söylemiştir:

"Söylemek" ile "yapmak" arasındaki fark, sade kimin hakiki devlet adamı olduğunu değil, Milli menfaatlerin müdafaa ve istihsalinde, hangi görüşün en

⁵⁰⁵ ZAFER, 4 Mayıs 1957

vatanperverce görüş olduğunu da tayin eder. Zira, hakiki vatanperverlik, hesaptır, sağlam hesaptır. Demogojik iddianameler kaleme almak değildir.

7 MAYIS 1957

Kıbrıs ve Muhalefet ! – ZAFER

Taksim konusunun Türk hükümeti tarafından ortaya atılması ve Hükümet tarafından TBMM’ne getirilmemesi konusunda muhalefetin yaptığı sert muhalefet üzerine, Gazete Hükümetin meselede haklığını savunmaya devam etmiş ve bu konuda muhalefet hakkında şu yorumu yapmıştır:

Türkiye’deki muhalefetin Kıbrıs hakkında belli başlı bir görüşü mevcut olmadığı gibi, Hükümeti desteklemek hususunda da bir isteği de yoktur. Bununla beraber, onu bu meselede bir zor duruma düşürerek hatta buna bile lüzum kalmadan onu sadece bir zor durumda görerek, bundan kendi nam ve hesabına bir iç politika üstünlüğü tedarik etmek peşindedir!

11 MAYIS 1957

Pazarlıksız Muamele Yani “TAKSİM” - ZAFER

Yazıda, Türkiye’nin taksim tezinde haklılığını ispat için İngiliz basınında bu konuda çıkan yazılar örnek olarak verilmeye çalışılmakta ve bu konuyu karşısında olan içte ve dıştaki konuya muhalifler eleştirilmektedir.

17 TEMMUZ 1957

Avam Kamarasındaki Kıbrıs Müzakereleri - ★

Yazıda, İngiltere’de İşçi Milletvekillerinin, İngiltere’nin Türkiye’ye karşı yumuşak davrandığı konusundaki eleştirileri ele alınarak, konu ile ilgili olarak İşçi Partisine şiddetli eleştiriler yöneltilmiş, İşçi Partisinin, Türkiye ve Ortadoğu dengesi hakkında bilgisi olmadığı söylenmiş, İngiltere Hükümeti yetkililerinin bu Parti Milletvekillerine verdiği cevapları “isabetli” bulunmuş, fakat taksim konusundaki sözlerin “daha açık olmasını temenni” edilmiştir.

19 TEMMUZ 1957

F. Küçük’ün Beyanatı Dolayısıyla – ★

Dr. Fazıl Küçük'ün Hükümet ile aynı görüşleri olduklarını söylediği basın toplantısında yaptığı konuşma⁵⁰⁶ ele alınmış ve “Türk medeni vicdanın, beynelmilel tesanüd adına, gidebileceği en son feragat ve fedakarlık hududu, “taksim”dir! denmiştir.

29 AĞUSTOS 1957

Makarios’la İşbirliği Yapan Konfederasyon – Kemal Sahir Sunar

CİSL İşçi teşkilatının Kıbrıs meselesi konusunda, Türkiye’nin Milli davasını dikkate almayan ve hatta küçümseyen, Tunus’taki 5 inci kongresinde aldığı kararlar Yunan Milli emellerine ve Adada bulunan Rumların ve tedhişçi Makarios’un taleplerini destekler niteliktedir.

Kongrede alınan kararlar şöyledir:

1. Kıbrıs halkının kendi mukadderatına serbestçe sahip olması hakkını tam manasıyla desteklediğini,
2. BM Genel Kurulunca Kıbrıs işinin yeniden müzareke konusu edilmemesi dolayısıyla derin bir üzüntü duyulduğunu,
3. İngiltere Hükümetini sıkıyönetimi kaldırmaya ve mahkumların serbest bırakılmasına, Makarios ile yeniden müzakerelere başlamaya ve siyasi mahkumların adaya girişine müsaade edilmesini talep etmektedir.

26 EYLÜL 1957

Kıbrıs Türk Tezinin Dayandığı Gerçekler – Dr. M. Ertuğruloğlu

Kıbrıs’taki Türk varlığı tarihi gerçekler altında Osmanlı İmparatorluğu döneminden başlanarak günümüze kadar getirilmekte ve Ada’nın taksim edilmesinin zorunluluğu üzerine durulmuştur.

30 KASIM 1957

Kıbrıs Meselesi Türkiyesiz Halledilemez – ZAFER

Yazıda, İngiliz İşçi Partisinin Milli İcra Komitesinin 27 Kasım’da Kıbrıs meselesi hakkında Kıbrıs’taki Rumların tarafını tutan bir bildiri yayınladığından

⁵⁰⁶ ZAFER, 18 Temmuz 1957

bahsedilerek bunun Kıbrıs üzerindeki Yunan görüş ve menfaatlerinin, BM’de dördüncü defa görüşülmesi sırasında desteklemek üzere kullanılacağı belirtilmiş ve Türkiye’siz bir çözüm şeklinin İngiliz-Türk dostluğunu tehlikeye düşüreceği tespiti yapılmıştır.

15 ARALIK 1957

Kıbrıs’ın Taksimi ve Londra’daki Türkler (I) – İlhan Çevik

İngiliz İşçi Partisinin iktidara geldiklerinde asla taksimi kabul etmeyeceklerini ve Kıbrıs’a self-determination vereceklerine dair yaptıkları açıklamaların Londra’daki 8 bin Kıbrıslı Türk tarafından şiddetli bir şekilde protesto edildiği belirtilmekte ve Kıbrıs meselesinin sadece taksim ile bir çözüme kavuşturulabileceği düzerinde durulmaktadır.

16 ARALIK 1957

Kadavra!.. – ZAFER

BM Kıbrıs görüşmelerinde BM Siyasi Komisyon tarafından Yunan Karar tasarısının kabul edilmesi⁵⁰⁷ ile Türkiye’nin büyük bir tehlike atlatmış olması ve bunun Türk basını tarafından Hükümetin bir başarısızlığı olarak değerlendirilmesi ve müteakiben de BM Genel Kurulunda karar tasarısının kabul edilmemesi⁵⁰⁸ üzerine, yazıda, olayı Türkiye’nin başarısızlığı olarak değerlendirenler eleştirilmekte, BM’de çıkabilecek olumsuz bir karar ne olursa olsun Türkiye’nin taksim tezinden asla vazgeçmeyeceği belirtilmekte ve BM Genel Kurulunda alınan kararlar ilgili şöyle denilmektedir:

İşte, Yunan tezinin kamuflaj tekniği ile Umumi Heyete sevk edilmiş bakiyesi dahi, aradan 48 saat geçmeden bir siyasi kadavraya inkılap etmiş bulunmaktadır. Bunun böyle olacağını önceden görmemek için, ancak iki sebep mevcut olabilir:

- 1. Bilmemek,*
- 2. Bilmeyi İstememek.*

19 ARALIK 1957

⁵⁰⁷ ZAFER, 14 Aralık 1957

⁵⁰⁸ ZAFER, 16 Aralık 1957

Londra'daki Kıbrıs Türkleri Rumlar (II) – İlhan Çevik

Yazıda, Londra'daki Kıbrıslı Rumların Enosis konusunda yaptıkları propaganda faaliyetlerinden ve Londra'daki siyasi çevreleri etkilemek için kullandıkları yöntemlerden bahsedilmiştir.

(1958 YILI KÖŞE YAZILARI)

8 OCAK 1958

İngiliz Politikası ve Kıbrıs - ★

Yazıda, İngiltere'nin Ortadoğu politikasında eski Başbakanı Eden ile yeni Başbakan MacMillan'ın arasındaki farklar tahlil edilmekte ve konu Kıbrıs meselesine getirerek İngiltere'nin resmi görüşünden ziyade ülkemizi ziyaret eden iki ayrı İngiliz Parti üyesi Milletvekillerinin yaptığı açıklamalardan bahsederek, İngiltere Muhafazakar Parti üyesi Milletvekilinin Türkiye'nin tezini İngiltere'ye döndüğünde savunacağından fakat Türkiye'nin görüşünü açıklamakta bir propaganda eksikliğinden bahseden açıklaması ile İngiltere'de İşçi Partisinin “Gölge Kabine” sinde Milli Savunma Bakanı olarak görev yapan Milletvekilinin⁵⁰⁹ ülkemizde yaptığı ziyarette yaptığı açıklamada, Türk tezini bilmediğini fakat yaptığı temaslarda artık anlamış olduğundan ve taksim tezimizin karşısında olduğunu açıklamalarından bahisle milletvekillerinin açıklamaları eleştirilmekte ve şöyle denilmektedir:

İngiliz amme efkarını, üstelik mebus olarak temsil eden zevatin ta Türkiye'ye kadar gelerek Kıbrıs üzerindeki sarıh ve değişmez talepleri bilmezlikten gelmeleri, ancak bir tek maksat ile izah etmek mümkündür: İngiliz amme efkarını olacak bitecek olanlardan, kusuru bizlere atmak sureti ile terbiye etmek!

10 OCAK 1958

Bir Yol Kavşağı: Kıbrıs - ★

Yazıda, Fatin Rüştü Zorlu tarafından Anadolu Ajansına yapılan ve İngiltere'nin Türkiye'ye danışmadan Ada'nın geleceği hakkında herhangi bir karar almayacağı hususunda yapılan açıklama⁵¹⁰ ile açıklama ile İngiltere Muhafazakar Parti ileri gelenlerinden Lord Salisbury'nin Times gazetesine gönderdiği ve İngiltere Hükümetini Kıbrıs meselesindeki tutumundan dolayı ikaz ettiği mektubu⁵¹¹ ele

⁵⁰⁹ Yazıda, ülkemizi ziyaret eden bu iki Milletvekilinin isimleri yazılmamakla birlikte, söz konusu Milletvekilleri; 30 Aralık 1957'de ülkemize ziyaret eden İngiltere Muhafazakar Parti Milletvekili Dr. Allan Glynn ile 30 Aralık 1957'de ülkemize gelen İngiltere'de İşçi Partisinin “Gölge Kabine” sinde Milli Savunma Bakanı olarak görev yapan Mr. George Brown'dur. Açıklamalar için bkz. DÜNYA, 1 Aralık 1957, DÜNYA, 31 Aralık 1957

⁵¹⁰ ZAFER, 10 Ocak 1958

⁵¹¹ (İngiltere'nin KIBRIS POLİTİKASI'NDAN Dolayı) Salisbury MacMillan'ı Şiddetle Tenkid Ediyor- ZAFER, 8 Ocak 1958

alınmakta ve son günlerde İngiltere tarafından yeni bir plan hazırlandığı ve bu konuda Türkiye'ye danışılmadan Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak bir çözüm şekli geliştirilmeye çalışıldığı yönündeki haberlerin asılsız olduğundan bahsedilerek tek çözüm şeklinin taksim olduğu belirtilmiş ve bu şartlar altında Lord Salisbury'nin Türkiye'ye yapacağı ziyaretin⁵¹² çok anlam ifade ettiği dile getirilmiştir.

11 OCAK 1958

Kapıda Bekliyenler ! - ★

Kıbrıs konusunda Hükümetin politikalarını eleştirenlere karşı şöyle denilmektedir:

Amma beklesinler. Nasıl olsa görecekler ki, Kıbrıs davası, Hükümetin çok mükemmel çalışmış bulunmasının neticesi olarak, aziz Türk Milletinin emellerine göre halledilecektir.

13 OCAK 1958

Kıbrıs'ta Âdil Bir Taksim Çizgisi Çizilmedir - ★

Başyazıda, öncelikle tedhişçilere karşı gösterdiği yumuşak ve müsamahalı davranışlardan dolayı Kıbrıs Valisi Sir Hugh Foot şiddetle eleştirilmekte ve Foot'un "bir an evvel hakiki ebadına ırcar" istenmekte ve "işin sonunda bir self-determination esası, hem de ayrı ayrı olarak her iki cemaat için kabul edildiğine göre" muhtariyet idaresini denemenin lüzumsuz olduğu belirtildikten sonra, her iki cemaate ayrı ayrı muhtariyet rejimi uygulanmasını teklif eden şu satırlar yazılıyordu:

Self-determinatios esası, yani binnetice "taksim" kabul edildiğine göre, şu halde self-government esasının da "taksim" kaziyesine göre ele alınması şarttır...Binaenaleyh, ilerdeki ayrı ayrı self-determination hazırlığı için derhal ve daha bugünden self-government! Kıbrıs davasının Foot'lu veya Foot'suz, bundan başka hal tarzını aramak, gece yarısı güneş gölgesi tedarikine kalkışmak demektir.

16 OCAK 1958

Makarios'un Pasaportu ! - ★

⁵¹² ZAFER, 10 Ocak 1958

Makarios'un Türkiye'yi ziyaret⁵¹³ teşebbüsü şu şekilde yorumlanmıştır:

Makarios'un Türkiye'yi ziyaret etmek istemesini bir "kaba şaka" telâkki etmek lazımdır. Fakat bunda, bir papaz oyununu da mevcut olduğundan şüphe yoktur. Böyle bir talebin reddedileceğini bildiği için, bunun bir de emrakı müsbitesi ile birlikte teşvik etmek istemiştir. Ve maksat, kendisinin ne derecede anlaşma taraftarı olduğu halde, bir Türklerin ne kadar inatçı kimseler olduğumuzu, aklınca, dünya amme efkârı önünde teşhir eylemektir.

Yazı da ayrıca taksimim yegane çözüm şekli olduğu tekrar ifade edilmiştir.

1 ŞUBAT 1958

Bekliyoruz !.. - ★

28 Ocak Günü, Kıbrıs'ta Türklerin yoğun olarak yaşadığı Lefkoşe, Larnaka, Leymasun ve Magosa şehirlerindeki Türkler taksim lehinde gayet geniş gösterileri yapmışlar, Bu gösterilerin en büyüğü Lefkoşe'de olmuş ve İngiliz güvenlik kuvvetleri şehirdeki gösterileri önlemek için zırhlı araçları gösteride bulunan Türk kadın, çocuk ve erkekleri üzerine sürmüştür. Bu son derece çirkin hareketin sonucunda 8 Türk ölmüş ve 70 kişi yaralanmıştır.⁵¹⁴ Yine Gazete 30 Ocak günkü sayısı siyah başlıklar çıkmakla birlikte Kıbrıs Türkleri İçin "yurttaşlarımız" deyimini kullanmıştır.⁵¹⁵ Bu olay üzerine yayınlanan başyazıda şöyle denmiştir:

Bu nâdir temkin ve vekarın örneğini Milletimiz her büyük hadisede vermiştir. Bu bizim milli ve insani faziletlerimizin tezahüründen başka bir şey değildir. Amma elbette ki bununda bir hududu ve bir münteha noktası vardır... Kabın taşmaması için nefesini dahi kesmiş bir durumda olan Türk amme vicdanı eninde sonunda nefes almak mecburiyetindedir.

8 ŞUBAT 1958

Makûl Bir İngiliz Görüşü - ★

⁵¹³ ZAFER, 16 Ocak 1958

⁵¹⁴ Armaoğlu, a.g.e. , s.413

⁵¹⁵ ZAFER, 30 Ocak 1958

Yazıda, “The Scotsman” gazetesinde yayınlanan bir makale⁵¹⁶ ele alınarak Kıbrıs’taki durumun İkinci Dünya Savaşından sonra Pakistan’ın Hindistan’dan ayrılma işine çok benzediği belirtilmiş ve Kıbrıs meselesi ile bir bağ kurularak Kıbrıs’ta taksimın Hindistan-Pakistan örneğinde olduğu gibi en uygun çözüm şekli olduğu ispata çalışılmıştır.

18 ŞUBAT 1958

Kıbrıslı Türklerle Rumlar – İlhan Çevik

Yazıda, Londra’daki Rumlar ile Türklerin Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak kendi lehlerine Londra’da bir kamuoyu oluşturma çabaları üzerinde durulmuştur.

23 NİSAN 1958

Kıbrıs Türktür ve Tek Çare Taksimdir

Gazete’de DP Trabzon Milletvekili Mahmut Golooğlu imzası ile sekiz bölümlük bir yazı dizisi başlamıştır.

Kıbrıs Türktür ve Tek Çare Taksimdir –Mahmut Golooğlu

-I-

Yazı dizisinin birinci bölümünde, öncelikle, Milattan önce Finikelilerin Kıbrıs’a yerleştiğinden ve Trabzon ile ticari ilişkiler kurduğundan, daha sonra Dorların Yunanistan’ı istilasına sebebi ile Kıbrıs’a ve Trabzon’a sığındıklarından bahisle, Kıbrıs’ın Yunan olmadığı tezi savunulmakta, yine 1939 tarihli Fikret Alasya’nın Kıbrıs tarihi ile Arkeolog Jacque de Morgan’ın 1924 basımlı Lhumanite, Prehistorique kitaplarında da MÖ 4000 yıllarında Kıbrıs’a ilk yerleşen göçmenlerin Avrupa’dan değil Asya’dan geldikleri belirtilmektedir. Yazı Kıbrıs’ın Yunan olmadığı tezini Osmanlı İmparatorluğuna kadar örneklerle getirmektedir.

-II-

İkinci bölümde Kıbrıs’ın alınışının bir fetih olmadığı, Yavuz Sultan Selim’in ordularının Kıbrıs’ı almak için harekete geçtiğinde Şeyhülislam Ebussuud efendi bir fetva yayınlarak, bir zamanlar Müslümanlara ait olan ülkelerin ve bu meyanda

⁵¹⁶ ZAFER, 7 Şubat 1958

Kıbrıs'ın istirdadının mukaddes bir vazife olduğunu ilan etmiştir. Yazar burada söz edilen “İstirdat” ile “geri almanın” kastedildiğini belirtmektedir.

Yine yazıda, Makarios tarafından 8 Eylül 1954 yılında yapılan şu açıklamaya yer verilerek “Bugün esarete bulunan Kıbrıs'ımızın hürriyete kavuşması için Panayımıza sığıyoruz. Bir gün elbette Ayasofya kilisesinde de çanlarımız çalacaktır” denmekte ve demek ki: dava, aslında sadece bir Kıbrıs davası değildir” denmektedir.

24 NİSAN 1958

Kıbrıs Türktür ve Tek Çare Taksimdir –Mahmut Goloğlu

-III-

Yazı dizisinin üçüncü bölümünde, davanın sadece Kıbrıs davası olamadığı ve bunun bir bütün olarak Türkiye'ye yönelmiş bir Yunan emperyalizmi olduğu 1821 yılındaki Yunan isyanı ile açıklanmaya çalışılmıştır.

-IV-

Yazı dizisinin dördüncü bölümünde, davanın sadece Kıbrıs davası olamadığı ve bunun bir bütün olarak Türkiye'ye yönelmiş bir Yunan emperyalizmi olduğu, Balkan Savaşları, Girit ve Anadolu'nun Yunanlılar tarafından işgal edilmesi ile açıklanmaya çalışılmıştır.

25 NİSAN 1958

Kıbrıs Türktür ve Tek Çare Taksimdir –Mahmut Goloğlu

-V-

Yazı dizisinin beşinci bölümünde, 1878 yılında Osmanlı İmparatorluğunun İngiltere'ye Adanın yönetimini vermesi konusu ele alınmıştır.

-VI-

Yazı dizisinin altıncı bölümünde, Osmanlı İmparatorluğunun Birinci Dünya savaşına girişi ve Adanın İngiltere tarafından ilhak edilişi ile Lozan Anlaşması ile Ada'nın İngiltere verilisi konusu işlenmiştir.

-VII-

Yazı dizisinin yedinci bölümünde, Adadaki İngiliz hakimiyetinden ve İngilizlerin Türklere yaptıkları baskı politikası ile 16 Ocak 1950 tarihinde bir Pazar günü Kıbrıs'taki Ortodoks Kilisesi tarafından düzenlenen ve sadece Rumların katıldığı bir plebisit ve bu plebisit sonucunda 224.700 seçmenden 215.000 kişisini (Yüzde 96) Adanın Yunanistan'a ilhakı lehinde oy kullanmasından bahsedilerek, Türklerin katılmadığı bu plebisiti Yunanistan'ın bir propaganda malzemesi olarak kullanmakta ve self-determination'u bu olayla bağdaştırmış olduğundan bahsedilmektedir.

26 NİSAN 1958

Kıbrıs Türktür ve Tek Çare Taksimdir –Mahmut Goloğlu

-VII-

Yazı dizisinin sekizinci ve son bölümünde, Kıbrıs'ın yegane sahibinin Türkler olduğu tezi, coğrafi, tarihi ispat edilmeye çalışılmakta ve son olarak yazar iddialarını şöyle sonlandırmaktadır:

İngilizlerin Adayı terk etmeleri halinde her bakımdan Kıbrıs'ın tamamen Türkler teslimi lazım geldiğini iddia eden ve fakat sulhun zedelenmemesi için azami fedakarlığı göze alıp, son ve kati hal çaresi olarak Adanın taksimini ileri süren hükümetimizin kararını, Kıbrıs meselesinin hallinde tek çıkar yol olarak kabul etmekteyiz.

Kıbrıs Türktür ve tek çare taksimdir.

31 MAYIS 1958

Yunan Seçimleri ve Kıbrıs – Z.Ö.

Yazıda 11 Mayıs'ta Yunanistan'da yapılan seçimlerinden sonra Karamanlis hükümetinin Kıbrıs'a sorununa bakış açısı değerlendirilmektedir.

8 HAZİRAN 1958

Dosta Bir İykaz – ZAFER

Başyazıda, İngiltere'nin taksimi, Yunanistan'ın isteklerini reddetmek için bilerek ve isteyerek ortaya atmış olduğunu, fakat bunun aynı zamanda Türkiye'ye

karşı bir taahhüt anlamı taşıdığını, şimdi ise bu taahhüdünü yerine getirmek istemediği söylenmiş ve şöyle denmiştir:

Böyle şey olmaz. Eğer olursa, İngiltere bu hatanın altından ne manen, ne de avakibi itibarile kalkamaz. Avakibi derken, Türk Milletinin itimad ve dostluğunu kaybetmesi bile tarihi bir zarar olarak kafidir...

Şimdi şu sırada Lefkoşe'den İstanbul'a kadar bütün Türkiye Kıbrıs davası üzerinde hassasiyetle durmaktadır.

9 HAZİRAN 1958

“Taksim” Aklın Emridir !- ZAFER

Yazıda, İstanbul'da düzenlenen büyük miting⁵¹⁷ konu edilmiş ve halkın da taksim istediği belirtilerek “makası alıp düğümü kesmek yani Ada'yı bölerek siyasi bir kangrenin önüne geçmek lazımdır” denilmiştir.

11 HAZİRAN 1958

Yolların En Kestirmesi.. – ZAFER

Başyazıda, Kıbrıs olaylarının, iki cemaatin bir arada yaşamasına imkan olmadığı gerçeğini bir kere daha ortaya koyduğu belirtildikten sonra, “Her zaman söylediğimiz gibi, bu sefer de İngiliz dostlarımıza hatırlatıp tekrar edeceğiz ki, Türklerin haklarını tanımak, bunlarla olan itilaflarda yolların daima en selametlisi ve kestirmesidir” denmiştir.

12 HAZİRAN 1958

Kıbrıs ve Tarih Öğretimi – Prof.Dr. Akdes Nimet Kurat

Üniversite öğrencilerinin Kıbrıs meselesinde gösterdiği hassasiyet takdire şayan olmakla birlikte Kıbrıs meselesi yalnızca bir milli his meselesi olmayıp aynı zamanda bir ilim meselesidir. Türk Milletince tasvip edilen bu haklı davayı bilimsel olarak incelemek ve akademik mahiyette bir ders konusu olarak öğrencilere okutmak, seminerler düzenlemek, bu konuda broşürler dağıtarak makaleler yayınlamak, ve geniş kitlelerin katılımı ile konferanslar vermek gerekmektedir.

⁵¹⁷ (Haklı İnsanların Büyük Vakarı, Sarsılmaz Azmi ve Sükunu İçinde Düñ Yapılan Muhteşem Miting) 300.000 İstanbullu 26 Milyon Türk Adına Kıbrıs'ın Taksimi İçin Ant İçti – ZAFER, 9 Haziran 1958

13 HAZİRAN 1958

Kıbrıs Türktür – Ragıp Akyavaş

Yazıda, Kıbrıs'ın Yunanistan'la bir ilgisinin olmadığı tarihi gerçekler ve Osmanlı devrinde Anadolu'dan göç ettirilerek Kıbrıs'a yerleştirilen Türkler gerçeğinden yararlanılarak ispata çalışılmış ve “Kıbrıs Türktür. Türk kalacaktır. O ancak dört yüz senedir koynunda yatığı şanlı hilale hareli yıldızla yaraşır” denmiştir.

14 HAZİRAN 1958

Bir İngiliz Mecmuasının Safsataları - ★

Türkiye'nin Kıbrıs meselesi gibi dış politika konularında sert ve kuvvetli görünmekle beraber iç politika durumu ile ekonomik ve mali durum bakımından çok zayıf olduğu yönünde İngiltere'de yayınlanan The Economist gazetesinde yayınlanan bir haber şiddetle eleştirilmiş ve Kıbrıs meselesinde “Türkiye bu davada, dışarıda olduğundan kat kat fazla olarak içerde serttir” denmiştir.

Kıbrıs Torosların Devamı – Kemal Taran

Yazıda, Kıbrıs'ın Anadolu'nun ayrılmaz bir parçası olduğu bir hikaye ile anlatılmıştır.

15 HAZİRAN 1958

Politika hataları ve Terbiye Noksanı – Burhan Belge (Muğla Mebusu)

Yazıda, İngiltere'nin taksim konusunda verdiği sözü tutmadığından dolayı eleştirilmekte ve İngiltere'nin “şu ufacık Kıbrıs adasında çare bulamamakla kalmayıp Lennox Boyd'un beyanı ile de tahkim edilmiş olmak şartı ile bizzat kendisinin teklif ettiği “taksim” çaresinin tatbikini ne diye ve ne hakla geciktirmektedir?” denmektedir.

Yine yazıda, Londra'da Evening Star gazetesinde Randolph Churchill imzası ile yayınlanan bir makale “ Türkiye müflis bir vaziyette olduğu için harbi göze alamazmış!”, “Fazıl Küçük ve Denктаş 1922'de İzmir'de yapıldığı gibi adada acaba kaç tane Yunanlı öldürebileceklerini hesap etmekte imişler!”, “Memleket borç içinde olduğundan Kıbrıs için hiçbir müdahale bulunamazlarmış” gibi sözleri üzerine şöyle denmiştir:

Bizim için bu silahlar, şimdilik Kore’de vazife görmekte ve Türk serhadlerini beklemektedir. Ama bunların Türk Devlet ve Milletinin şeref ve haysiyetlerini, her an koruyacağına da şüphe yoktur.

16 HAZİRAN 1958

Bir Maske Daha Düştü ! – ZAFER

CHP Genel Sekreteri Kazım Gülek İstanbul CHP Gençlik kolu tarafından düzenlenen toplantıda, Kıbrıs konusunda yaptığı konuşma ⁵¹⁸ ele alınarak, Gülek’in iki yıl önce taksim tezini hararetle savunduğu fakat son yaptığı açıklamada, “şimdi mitinglerde, müttefikimiz İngiltere’ye ve İngilizlere çatılarak karara tesir edilebileceği sanılıyorsa yanılıyor! Kıbrıs, dört yıl önce kaybedilmiştir!” dediği söz eleştirilerek şöyle denmiştir:

...CHP’nin dış politikada ve tahsisan Kıbrıs’ın taksimi davasında Hükümet ile beraber olduğunu beyan etmesi ile Kendi Genel Sekreterinin tam şu nazik günlerde böylesine merdut ve meşum sözlerle çıkması arasında hiçbir münasebet mevcut olamaz. Zira Kıbrıs davasının dört sene önce kaybedildiğini, eğer CHP dahi biliyor idi ise, ne diye beklemiştir?

...

Bu hazin levha karşısında gene tekrar edeceğiz ki, Kıbrıs davasının kati ve Milli hal tarzı üzerinde CHP’nin bu çeşit istinkaf tabiyeleri değil Milletin ve Hükümetin tarih huzurundaki karar ve gaye birlikleri müessir olacaktır.

17 HAZİRAN 1958

İzmir Karargahı – Seyfi Kurtbek

Yunan Hükümetinin İzmir’deki NATO Karargahında subaylarını çekmesi⁵¹⁹ NATO’nun Güneydoğu cephesinde sorunlara neden olmuştur. Yunanistan’ın Kıbrıs’ta izlediği ilhak politikasını vesile ederek NATO ittifakının düzenini bozması, yarın ciddi bir harp durumunda ittifakın vecibelerini yerine getirmede kuşku oluşturmıştır. Yunanistan’ın bu tutumu karşısında ittifak içinde ciddi tedbirlerin

⁵¹⁸ ZAFER, 16 Haziran 1958, Kazım Gülek’in konuşması için ayrıca bkz. DÜNYA, 15 Haziran 1958

⁵¹⁹ ZAFER, 15 Haziran 1958, DÜNYA, 15 Haziran 1958

alınması ve asıl meselenin Yunanistan'ın NATO içinde güvenilir bir üye olup olmadığına tahlilinin yapılmasıdır.

20 HAZİRAN 1958

İngiltere'nin Büyük ve Ağır Mesuliyeti ! – ZAFER

İngiltere Başbakanı MacMillan tarafından Kıbrıs ile ilgili planın Avam Kamarasında açıklanmasından⁵²⁰ sonra konuyu ele alan yazıda, plan dört esas nokta itibarı ile değerlendirilerek şöyle denmiştir:

1. “Ada halkının bütününün menfaatlerine hizmet etmek” konusunda Kıbrıs halkının bir bütün olmayıp iki milletten ibaret olduğu,

2. “Adadaki her iki cemaat ile Yunan ve Türk Hükümetleri tarafından kabul edilebilecek hal çaresine bulmak” konusunda, Yunan ve Türk milletleri arasında Kıbrıs meselesinden dolayı gerginliğin had safhaya ulaştığı ve MacMillan'ın bu prensibinin realitelere uygun olmayan bir görüş olduğu,

3. “İngiltere'nin milletlerarası vecibeleri yerine getirebilmesi için, gerekli olan Ada tesislerini ve Adadaki İngiliz üslerini muhafaza etmek” konusunda planın hazırlanmasındaki 1 numaralı düşünce olduğu ve plandaki bütün esasların bu düşünceye hizmet etmek gayesi ile yapıldığı,

4. “İngiltere ile hayati bir bölgede bulunan müttefikleri arasında barış, güvenlik ve işbirliğini takviye etmek” konusunda da, dört yıldan beri meydana gelen olayların ve tarafların tel örgüler etrafında birbirlerini gözetlemeleri bu iddianın gerçeklerden uzak olduğu görüşünü desteklediği dile getirilmiştir.

Yazı son olarak, tüm bu şartlar altında plan hakkında şöyle denmiştir:

Bizce İngiltere hem bu noktaları düşünmeli hem de kendisinin menfaatleri için Türkiye'nin ne türlü bir ehemmiyet arz ettiğini göz önünde bulundurmalıdır. Zira, Ortadoğu'dan eğer tamamen çekilmek karşısında değilse Türk dostluğunun samimi ve hakikaten fedakarca müzaheretlerini bulamayacağı için, kendi menfaatlerini zedelemiş olacak ve bunun ötesinde de, bin bir müşterek emekle meydana getirilmiş olan bir barış ve barışı müdafaa manzumesini ve bunu ayakta

⁵²⁰ ZAFER, 20 Haziran 1958

tutan istekli ve hararetli ruhu, beyhude yere sakatlamış olacaktır. Bu takdirde bunun başlıca mesulü, tarih huzurunda, kendisi kalacaktır.

40 Yıl Evvelki Miting ve Bugün – Dr. Hulki Amil Keymen (Konya Mebusu)

8 Haziran Pazar günü İÜTB'nin girişimi ile Beyazıt meydanında Kıbrıs için düzenlenen İstanbul Mitingi ile 40 yıl önceki hatıralarının canlandığından bahsederek, 40 yıl önce Yunanlıların İzmir'i işgal etmelerini protesto etmek için İstanbul Sultan Ahmet meydanında yapılan mitingden bahsedilerek şöyle denmiştir:

Biz şimdi her şeyin sulh yolu ile hallini beklemekte ve sadece yurdumuzu imar ve kalkındırmaya çalışmaktayız. Yoksa, 40 yıl evvel, Sultan Ahmet mitingindeki Türk azminin, selâbetinin şahlanması, düşmanı denize dökmekle neticelendi. 1958 Beyazıt mitingindeki Türk ahdi peymanı ise...

Ne diyelim, Allah onların ve onları bu hale getirenlerin yardımcısı olsun.

25 HAZİRAN 1958

Bizim, Hiçbir Pervamız Yoktur! – ZAFER

İngiliz basınında, Türkiye'nin Kıbrıs ile olan ilgisinin vatani hislerimizle ve Ada'yı vatanımızın bir parçası olarak görmemizden dolayı değil sırf sorun yaratarak para sızdırmak, ekonomik durumumuzu düzeltmek maksadıyla çıkardığımız şeklinde çıkan haberle üzerine, Türkiye'nin milli mücadelesini daha kötü şartlarda kazandığı hatırlatılarak bu durumun bizi daha hassas ve tehlikeli kılacağından bahisle şöyle denmiştir:

Bugünkü Türkiye, 1918 günlerine nazaran iktisadi ve mali potansiyeli en az on misline çıkmış bir memlekettir. Bizim askeri ve siyasi sahadaki Milli İstiklal Mücadelemizi, aynan ve o kadar irade kuvvetiyle, bu seferde iktisadi ve mali sahada tahakkuk ettirmek peşinde bulunmamız bizi Vatan meselelerinde ancak daha hassa ve daha tehlikeli kılacak bir amildir. Zira hudutsuz olan manevi varlığımızın yanında, bize güven veren ve istikbale dik nazarlarla bakmamızı mümkün kılan bir maddi varlığı, bizimle istihzaya yeltenenlerin karşısına daima daha büyük muvaffakiyetlerle dikmekteyiz. Ve dikmekte devam edeceğiz!

Kendini yeni baştan ve bu ölçüde kuran bir Türkiye ile, eğer bugünden Kıbrıs davası bu şekli alırsa, yarın modern bir büyük devlet yapısı ile karşılarna çıkacak bir Türkiye, elbette ki, kendisi ile bambaşka münasebetler idamesi icap edecek bir muhatap olacaktır.

5 TEMMUZ 1958

Kıbrıs, Herkes İçin Ne Demektir ? – ZAFER

Kıbrıs hakkında Avam Kamarasında yapılan müzakereler sırasında İşçi Partisi Milletvekillerinin, MacMillan Hükümetinin Türklere fazla taviz verdiğini iddia etmeleri ve İngiltere’de yapılacak önümüzdeki seçimlerde MacMillan planında Yunanistan lehine düzeltmeler yapacaklarını açıklamaları üzerine, İngiltere’deki siyasi partilerin Kıbrıs meselesini seçimlerde bir iç politika malzemesi olarak kullanarak bunda Yunanlıların aldatacakları söylenmiş ve bu durumda kazananın yine İngiliz siyaseti olacağı değerlendirilmiştir.

İngiltere Yeni Planda Ne Ümit Etmektedir ?.. – Ekrem Esat Güvendiren

İngiltere’nin yeni Kıbrıs ile ilgili planından kendi çıkarına götüğü amaç şöyle değerlendirilmektedir:

İngilizler inanıyorlar ki yedi sene için Kıbrıs’a şu veya bu şekilde muhtar bir idare sistemi tatbik etmeye muvaffak olurlarsa, bu devre esnasında Kıbrıs bütçesini İngiliz hazinesinden de destekleyerek Ada halkına müstakil bir idarenin taksim yahut Enosis’ten daha iyi bir şekil olduğunu ispat edeceklerdir.

6 TEMMUZ 1958

İtimat Telkin Etmeyen Millet – ZAFER

Yunanistan’ın her seferinde Kıbrıs meselesini kendi lehine çevirmek için müttefiklerinin menfaatlerini hiçe sayarak üye olduğu bütün kuruluşları kullanması ve fırsatı bulduğu her ortamda bunu dile getirmesi üzerine Yunanlıların hakkında şu genel tespit yapılmıştır:

Yunanlı bir handikaptır, bir baş belasıdır, bir kuvvet zammeden değil, kuvvet tarheden unsurdur! Tetkik edin Balkan harbini, 1 inci ve 2 inci Dünya harplerini... Göreceksiniz ki, Yunanistan’ın bu harplerde müttefiklerine yük olmaktan başka hiçbir faydası, yardımı olmamıştır. Ne askerliğinde ne de politikasında bel

bağlanacak tarafı vardır. Kıbrıs'ta Türk vatanının emniyeti bakımından kati bir ihtiyarlık lüzumunu duymamız da onu gayet iyi tanımamız ve günün birinde zor karşısında kalınca, topraklarını hangi politikaya kiralayacağını bilmemizdendir.

7 TEMMUZ 1958

Kıbrıs'a Dair Bir Sohbet ! –★

Yazıda, Zafer gazetesinin ülkemizi ziyaret eden Mr Noel Baker ile yaptığı görüşmeye değinilerek, kendisinin Kıbrıs konusunda Türkiye karşıtı görüşlerine karşı olarak Türk görüşünün tarihi gerçeklerle anlatıldığından bahsedilmiş ve son olarak şöyle denmiştir:

Bu sözler üzerine Mr. Baker'e derin bir dalgınlık arız oldu. Ve ancak şu sözleri söyleyerek bizden ayrıldı: “Kan dökülmesini önleyiniz. Bu işte kalemlerin de hem rolü hem de mesuliyeti vardır!”

Ve bizim de, kapıdan teşyi ederken, cevabımız şu oldu: “Taksim çizgisi çizilsin.. Göreceksiniz ki, Yunanlılar, kan dökülmemesinin yollarını, ceplerinde reçete çıkarır gibi bulacaklardır!”

24 TEMMUZ 1958

Hastalık İlerlemiştir ! – ZAFER

Yazıda taksim tezinin gerekliliği ispata çalışılmıştır.

2 AĞUSTOS 1958

Kıbrıs Davası ve Hakkımız – Prof. Dr. Mustafa Akdağ

Yazıda, taksim tezine vurgu yapılarak Türkiye'nin Kıbrıs davasındaki haklılığı tarihi gerçeklerle dile getirilmeye çalışılmıştır.

3 AĞUSTOS 1958

Kıbrıs Davası ve Hakkımız – Prof. Dr. Mustafa Akdağ

Yazıda, taksim tezine vurgu yapılarak Türkiye'nin Kıbrıs davasındaki haklılığı tarihi gerçeklerle dile getirilmeye çalışılmıştır.

29 EYLÜL 1958

Dünkü – Bugünkü KIBRIS – İlhan Tarus

İlhan Tarus yazısında, Naci Kökdemir tarafından yazılan Dünkü – Bugünkü Kıbrıs isimli bir kitabı tanıtmakta ve kitapta Ada'nın Türkler tarafından ele geçirilmesinden sonra II. Selim tarafından Kıbrıs beylerbeyine, kadısına ve defterdarına gönderilen bir hükmün Osmanlıca metnini yayınlamış ve bunun kısaca çevirisini yaparak şöyle demiştir:

Kıbrıs halkına adalet ve sevgi ile muamele etmezseniz cezanız büyük olacak ve mazaretiniz kabul edilmeyecektir.

Yazıda, “Türk adaletinin ve Kıbrıs’ta uygulanmış olan Türk idaresi zihniyet ve ruhunun en parlak delilini veren bu ferman, adayı anavatana bağlayan manevi bağları açıklayacaktır” denmiştir.

5 EKİM 1958

İngiliz İşçi Partisi Tehlikeli Yoldadır.. – ZAFER

İngiliz İşçi Partisinin 8 Eylül-3 Ekim tarihleri arasında Scarborough’da yapılan yıllık kongresinde, Partinin Milli İcra komitesi kongrenin başlangıcında Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak bir bildiri yayınlamıştır. Bu bildiride, Yunan görüşlerine yer verilmiş fakat Türk görüşünden bahsedilmemiş ve “Kıbrıs halkının yüzde seksenini temsil eden Rumların reddettiği bir planın zorla tatbikine kalkışılmasının tehlikeli bir çıkış açabileceği” ileri sürülmüştür.

Yine, Makarios tarafından yeni ve uzlaştırmacı bir fikirmiş gibi lanse edilen “İstiklal” tezi bu bildiride yer almakta ve ısrarla bu görüşün uygulanması talep edilmekte ve bununla Yunanlıların “Enosis” iddialarından vazgeçmiş oldukları ispata çalışılmaktadır.

Yazı’da ,Türk-İngiliz dostluğuna ciddi yaralar açarak çok tehlikeli bir duruma sürükleyecek İngiliz İşçi Partisinin bu takındığı tavır hakkında şöyle denmektedir:

İngiliz İşçi Partisinin sağduyuya avdet edeceğini ümit etmek isteriz. Esasen iktidara gelirlerse realiteler karşısında hareketlerinin tashih etmeleri çok muhtemeldir. Fakat bugün beynelmilel mesuliyet hissinden azade imişler gibi bunu yapmamış olmaları Türk umumi efkârı üzerinde haklı bir teessür meydana getirmektedir. Bu teessür Türk-İngiliz münasebetlerine menfî tesir icra edecektir.

14 EKİM 1958

İşçi Partisi Kıbrıs Meselesinde Mukadder Müşkülât İçine Girmiştir ! - ZAFER

Yazıda, İngiliz İşçi Partisinin Kıbrıs politikası eleştirilmekte ve Mr. Bevan'ın Daily Herald'da yayınlanan bir makalesine yer verilerek, bu makalede, Bevan'ın, bütün İşçi Partisi namına konuştuğu ve Lennox Boyd'un Türkiye'nin Kıbrıs ile olan açıklaması eleştirdikten sonra, Makarios'dan derhal ve her türlü tedhişçiliği kayıt ve şartsız olarak durdurmasını istemekte ve ancak bu yapıldığı takdirde görüşme masasına temiz olarak oturabileceğinden bahsetmektedir. Yazıya göre bu açılımın maksadı, Kıbrıs'ta İngiliz kanı akarken, İngiliz kamuoyuna bu işte sorumluluğun kendileri ait olmadığı izlenimini yaratmak olabileceği belirtilmektedir.

Yine aynı yazıda, Yunanlıların artık Enosis iddialarından vazgeçtikleri belirtilmekte ve bu da yazıda bir manevra olarak nitelendirilmektedir.

30 EKİM 1958

İçlerine Göre Manzaraları !.. - ★

Kıbrıs'ta EOKA baskısından bıkan Rumların Ada'yı terk edişleri konu edilerek, "Rumlar bunu yaparsa 120.000 Türk, Yunan idaresi altında yaşamaya kim icbar eder" denilmekte ve şiddet hareketinin şiddetlendiği bugünlerde BM'ye hitaben şöyle denmektedir:

Bizce, Birleşmiş Milletler, böyle bir neviden seni fiillerin müdafaaasını yapmak üzere karşılırlarına çıkıp dosya açanları, şiddet ve nefretle takbih etmelidir! Ve bunlara evvela "gidin evvela kanlı ellerinizi yıkayın" demelidir.

7 ARALIK 1958

Kıbrıs – Mücahit Topalak

Kıbrıs meselesinin BM'de müzakereleri sırasında Hint delegesi Krişna Menon'un sunduğu karar tasarısı yardımı Yunan delegasyonun kendi isteklerini BM'de kabul ettirmeye çalıştığından fakat Türkiye'nin bu oyunu bertaraf ederek, İran karar tasarısının Türkiye tarafından verilen tadil teklifi ile BM Siyasi Komisyonunda kabul edildiği, BM Genel Kurulunda İran karar tasarısı oylanmadan

önce üç hükümetin onayı ile Meksika delegesinin hazırlamış olduğu bir karar tasarısının oybirliği ile kabul edildiği belirtilmiştir.

Yazıda, kabul edilen karar tasarısı ile pratikte durumun değişmediği ve sonuç olarak Yunanistan ve Hint delegasyonunun mağlup olduğu belirtilmiştir.

21 ARALIK 1958

Kıbrıs Davası ve Ulus Gazetesi – S. Çetin Taş

Yazıda, 6 Aralık 1958 tarihli Zafer ve Ulus gazetesinde yayınlanan haberlerde, Gazete BM’de Kıbrıs müzakerelerinde alınan kararı tam sayfa olarak vermesine karşılık, Ulus gazetesinde bu haberin çok küçük olarak verilmesi eleştirilmektedir.

(1959 YILI KÖŞE YAZILARI)

8 OCAK 1959

Tam Kıbrıs İşi Görüşüldüğü Sırada – ZAFER

Yazıda, İşçileri Bakanı Namık Gedik'in, muhalefet tarafından 6-7 Eylül olaylarında zarar görmüş olanlar bahane edilerek eleştirilmesi Kıbrıs görüşmelerinin yapıldığı sırada yersiz bir davranış olarak görülmektedir.

14 ŞUBAT 1959

Kıbrıs Davası - ZAFER

Yazıda, Makarios'un yeni Bağımsız Kıbrıs Devletinin Cumhurbaşkanlığına getirilmiş olduğu unutulurken, "Makarios sadece uzaktan ve sonradan kıymetli (!!)" mütalaasını ilave eylemek" düşüğümünden, "acayip ve mütecasirane talep ve iddiaları ilave iddiaları ile paketlenerek hariç-ez meclis" bırakıldığından bahsedilmekte ve Türk Hükümetinin, taksimden vazgeçip, şimdi Kıbrıs'ın bağımsızlığını kabul etmesi de şu sebeplerle açıklanmıştır:

Daha ilk günden dedik ki, 120.000 Kıbrıslı Türk'ün akıbeti, bizi alakadar eder. Keza, ilk günden itibaren ileri sürdük ki, Kıbrıs, devletimizin emniyeti bakımından bizi kayıtsız bırakamaz. Yunanlıların "enosis" yani "ilhak" taleplerinin karşısına "taksim" tezimizi bu sebeple şart koştuk. Binaenaleyh, "taksim", "enosis" e karşı bir sürgü idi. Kıbrıs'ın bir bütün olarak Yunanistan'a ilhaki tehlikesi kalkınca, "taksim" in de buna uyması ve bir karşı koyma formülü olmaktan çıkarak, hem 120.000 Türk'ün kaderine ve hem de vatanımızın müdafaa stratejisine uygun bir şekilde girmesi lazımdı. Aksi takdirde mesele bizim yüzümüzden bir çıkmaza girmiş olurdu. Binaenaleyh toprak taksimi yerine, Adaya tesahup ve onun idaresinde tasarruf mevzularında taksime gidildi. Territorial taksimin yerini hukuk ve idarede taksim aldı ve gene 2 ye 1 nispeti dahilinde olarak kaldı.

21 ŞUBAT 1959

Son Merhale – ZAFER

Yazıda, Kıbrıs davasının sonuca ulaştırılmasında Türkiye'nin her türlü fedakarlığı yaptığına temas edilerek bu görüş uçak kazası felaketi⁵²¹ ile birleştirilmeye çalışılmış ve Kıbrıs davasının çözümü ile ilgili şu değerlendirme yapılmıştır:

Kıbrıs davasının hallinde bizde, hür ve müterakki insanlığın korunmuş olduğuna ve müşterek istikbalimizin bu anlaşmadan dada da kuvvetli çıkacağına kaniiz. Politikamız, nasıl daima bunu hedef ve gaye bilmiş ise, bundan sonra da, aynı istikamette olarak devam eleyecektir.

... hem Kıbrıslı kardeşlerimizi hem de kendilerine ittifak muahedeleri ile bağlı bulunduğumuz memleketleri, bir bütün halinde, tatmin ve memnun etmiş olduğumuzdan eminiz.

2 MART 1959

Kıbrıs Muvaffakiyeti – ZAFER

Yazıda, Kıbrıs'ın bağımsız bir devlet olarak ortaya çıkması konusunda Türkiye'nin takındığı tavır ile anlaşmaların onaylanması sırasında TBMM'de karşılaşılabilecek muhalefete karşı ön alan şu sözler söylenmiştir:

Bizlerin, İngiltere ve Yunanistan ile birlikte Kıbrıs'ın ihtilafını ciddi bir dava beraberliği göstererek peşinen halletmiş olmamız, bundan dolayı mucibi memnuniyettir. Ve Türk Parlamentosunda, bu noktanın layıkıyla anlaşılıp Türklerin nasıl şuurlu insanlar olduğunun dünyaca anlaşılmasının vesile teşkil etmesi, muhakkak ki, bizimle ahdi münasebetleri olan dost memleketlere temkin ve ilham kaynağı olacaktır.

5 MART 1959

Kıbrıs Meselesi Mecliste – ZAFER

TBMM'de Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak Londra'da imzalanan anlaşmaların onaylanması ile ilgili görüşmelerde⁵²² CHP'nin Hükümetin yaptığı anlaşmalara muhalif olma konusu eleştirilmekte ve Hükümetin taksim tezinden vazgeçmesi ve

⁵²¹ ZAFER, 18 Şubat 1959

⁵²² ZAFER, 5 Mart 1959

Kıbrıs'ın bağımsız bir devlet olmasını kabul etmesinde Hükümetin değişen politikasının haklılığı ispata çalışılmıştır.

6 MART 1959

Tersine Tebbet – ZAFER

TBMM'de Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak Londra'da imzalanan anlaşmaların onaylanması ile ilgili görüşmelerde Hükümetin Kıbrıs politikası TBMM tarafından onaylanmış fakat İstanbul gazetelerinin beşi kamuoyuna “Muhalefet Kıbrıs Anlaşmalarını Reddetti” şeklinde başlık atması üzerine, Hükümetin Kıbrıs politikasının muhalefet tarafından reddinin bir şey ifade etmediği belirtilmiş ve şöyle denmiştir:

Bizim gözleri kararmış ve İnönü'den başka hiçbir şeyi görmez olmuş bazı gazetelerin ölçüleri ters işliyor. Kıbrıs anlaşmaları ile büyük tehlikelerin önlendiği ve Türkiye'mizin muazzam bir siyasi muvaffakiyet kazandığı bütün inceliği ile anlamış olan umumi efkarımız, şimdi bu tersliği daha açık bir şekilde görmektedir. Kendi kendilerine bağımsız ve tarafsız sıfatlarını yakıştıran bu gazetelerin hakiki hüviyetleri ve kime bağlandıkları ve hangi tarafta oldukları bu münasebetle bir kere daha ortaya çıkıyor.

7 MART 1959

Görün Hakiki Çehrelerini ! – ZAFER

Yazıda, CHP'nin anlaşmaların onaylanması konusunda göstermiş olduğu tavır ve daha sonra CHP lehine bazı gazeteler tarafından yapılan yorumlar eleştirilmekte ve CHPlî'lerin oylamada ret oyu vermelerinin maksadı için şöyle denilmektedir:

1. Bu anlaşma ahım şahım bir şey değildir.
2. İnönü olsa idi, daha iyi neticeler alırdı(Doğru! Hatta mesele çıkmazdı! Tıpkı on iki Ada'da olduğu gibi.)
3. Taksim artık tarihe karıştı: Enosisi ise, yolu kapanmamış bir imkan!

Yazıda, CHP'nin genel politikası içinde “kendileri için esas, her işte kırmızı rey vermektir ve ötesi, kötürüm ve topal bahanelerden ibarettir!” denilmiş ve son

olarak Hükümetin politikasının haklılığı ve TBMM’de ki görüşmelerde alınan sonuçlarla ilgili olarak şöyle denilmiştir:

Meclislerin tasdikine rıza ve anlayışa müstenit ahitnameleri ancak beyaz oylar tarif eder ve kırmızı reyler bu tarifi ancak teyit ve tekidine yarar şeklindeki eski ve mücerrep hakikatin doğru olduğunu bilmeyenler bir kere daha öğrenmiş olsunlar. Ama, şu da lütfen tespit edilsin ki, İnönü ile partisinin, Kıbrıs anlaşmasını ancak pahl ve kurumuş bir alakaya layık görürken ve bundan, kendi hesaplarına (her zamanki gibi hasis ve yanlış hesaplarına) bir fayda çıkarma peşinde koşarken, esaslı bir hezimete uğramaları, kendi tarafları olan birkaç gazete tarafından bile yol üstünde bırakılmaları ve milletin gözünden bir kere daha düşmeleri, bir atalar sözünü daha hatırlatmaktadır:

Çok bilen, çok aldanır !

11 MART 1959

Dışardan Falso – ZAFER

TBMM’de Kıbrıs meselesi ile ilgili olarak Londra’da imzalanan anlaşmaların onaylanmasında CHP tarafından ret oyu verilmesi ve bunun CHP tarafından yapılan her toplantıda ve konuşmada dile getirilmesi eleştirilmekte ve “Bizce milli birliğin en güzel ve en kudretli şartı, demokrat parti ile Türk Milleti arasındaki derin ve samimi itimat ile sevgidir. Kendilerini “yod” gibi bundan hariç tutanlarla uğraşacak vaktimiz yoktur!” denmiştir.

16 AĞUSTOS 1959

Gazete’de, Aygen Kongar imzalı sekiz bölümlük bir yazı dizisi yayınlanmıştır.

(Kıbrıs’ta Türkler) Kıbrıs Panoraması – Aygen Kongar

-I-

Yazı dizisinin birinci bölümünde, Kıbrıs Anlaşmalarının yapıldığı günden beri altı ay geçmiş olduğu ve Anayasa komisyonunu çalışmaları ile Türk ve Yunan liderler arasında belediyelerin ayrılması ile ilgili sınır tespit çalışmalarını yapıldığından söz edilmektedir.

17 AĞUSTOS 1959

(Kıbrıs'ta Türkler)) Türkleri Lideri Dr. Küçük – Aygen Kongar

-II-

Yazı dizisinin ikinci bölümünde, Dr. Fazıl Küçük'ün hayatı ve özel yaşamı anlatılmıştır.

18 AĞUSTOS 1959

(Kıbrıs'ta Türkler) Liderin Arkadaşları – Aygen Kongar

-III-

Yazı dizisinin üçüncü bölümünde, Kıbrıs Türklerinin 2 numaralı adamı Rauf Denktaş'ın hayatı anlatılmıştır.

19 AĞUSTOS 1959

(Kıbrıs'ta Türkler) Makarios'la Mülakat – Aygen Kongar

-IV-

Yazı dizisinin dördüncü bölümünde, Makarios'la yapılan bir röportaj yayınlanmıştır.

20 AĞUSTOS 1959

(Kıbrıs'ta Türkler) Makarios'la Mülakat – Aygen Kongar

-V-

Yazı dizisinin beşinci bölümünde, Sir Hugh Foot ile yapılan özel bir röportaj yayınlanmıştır.

21 AĞUSTOS 1959

(Kıbrıs'ta Türkler) Anayasa Komisyonu – Aygen Kongar

-VI-

Yazı dizisinin altıncı bölümünde, Anayasa Komisyonunda görev alan Prof. Nihat Erim ile yapılan bir röportaj yayınlanmıştır.

22 AĞUSTOS 1959

(Kıbrıs'ta Türkler) Kıbrıslı Türk Kadınları – Aygen Kongar

-VII-

Yazı dizisinin yedinci bölümünde, Süheyla Küçük, Aydın Denктаş ve A. Şener ile yapılan röportaj yayınlanmıştır.

23 AĞUSTOS 1959

(Kıbrıs'ta Türkler) Kıbrıslı Türk Kadınları – Aygen Kongar

-VIII-

Yazı dizisinin sekizinci bölümünde, Maarif Müdürü Hüsnü Ferudun ile yapılan özel bir röportaj yayınlanmıştır.

4. ZAFER GAZETESİNDE KIBRIS SORUNU İLE HABER VE KÖŞE YAZILARI İNDEKSİ

4.1. ZAFER GAZETESİNDE KIBRIS SORUNU İLE HABER İNDEKSİ

1954 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	HABER BAŞLIĞI	S.NO
1	23.03.1954	Türk-Elen İşbirliği ve Müşterek Anlayış	76
2	24.07.1954	Kıbrıs 'da Muhtar Bir İdare Kurulacak	76
3	21.08.1954	Kıbrıs İçin Dün Atina'da Yapılan Mitingler	76
4	21.08.1954	(Başlıksız)	76
5	22.08.1954	Kıbrıs Meselesine Dair Hükümetimizin Görüşü	77
6	22.08.1954	İngiltere Dün Yunanistan'a Bir Nota Verdi	77
7	22.08.1954	(Başlıksız)	77
8	22.08.1954	(Başlıksız)	78
9	22.08.1954	Yaralananlar	78
10	23.08.1954	Piskopos Makarios'un İngiltere'ye Karşı Takındığı Tavır	78
11	28.08.1954	Melas , Yunan Noktai Nazarlarını İzah Eden Bir Beyanat Verdi	78
12	29.08.1954	Başvekil Dün Kıbrıs Türktür Komitesi Heyetini Kabul Etti	79
13	29.08.1954	(Başlıksız)	79
14	31.08.1954	Kıbrıslı Rumların Londra'da Nümayişi	79
15	07.09.1954	Kıbrıs Türktür Komitesi Dün Bir Toplantı Yaptı	79
16	09.09.2007	Başvekilin Kıbrıs'a Dair Beyanatı	80
17	09.09.2007	Palamos'un Yaptıkları	80
18	09.09.2007	Makarios'un Dördüncü İtaatsizliği	80
19	12.09.1954	Kıbrıs Türktür	80
20	17.09.1954	Kıbrıs Türk Heyeti Londra'ya Gitti	80
21	19.09.1954	İngiltere ve Kıbrıs Adası	81
22	22.09.1954	Türk Kıbrıs İçin Anavatan Komitesi	81
23	23.09.1954	İngiltere Kıbrıs'a Dair Görüşünü Teyit Etti	81
24	24.09.1954	BM'de Kıbrıs Meselesi Gündeme Alındı	81
25	24.09.1954	Meselenin Müzakeresi	82
26	24.09.1954	Rossides'in Sözleri	82
27	25.09.1954	Kıbrıs'a Dair Müzakereler	82
28	25.09.1954	Türk Azınlığı Temsilcilerinin Beyanatı	83
29	25.09.1954	Papagos'un Kıbrıs'a Dair Beyanatı	83
30	29.09.1954	Birleşmiş Milletler'de Kıbrıs Meselesi	83
31	29.09.1954	Makarios New York'a Gidiyor	84
32	09.10.1954	Kıbrıs'a Dair Anglikan Kilisesinin Görüşleri	84

33	10.10.1954	Kıbrıs'a Dair Çekimser Oy Vermedik	84
34	13.10.1954	Kıbrıs Mevzuuna Dair Yunanistan'a Nota Verilmemiştir	84
35	14.10.1954	Kıbrıs Mevzuunda Yeni Bir Açıklama	84
36	15.10.1954	İngiltere Ortadoğu Karargahını Ocak'ta Kıbrıs'a Nakledecek	85
37	19.10.1954	Kıbrıs Heyeti Ankara'ya Geldi	85
38	19.10.1954	Makarios' un Londra'daki Faaliyeti	85
39	26.10.1954	Eden Avam Kamarası'nda Kıbrıs'a Dair İzahat Verdi	85
40	29.10.1954	Kıbrıs Adasına Dair Hazırlanan Anayasa	85
41	03.11.1954	İngiltere İçin Kıbrıs Adası'nın Ehemmiyeti	86
42	04.11.1954	İngiltere, Yunanistan'ı Dün Protesto Etti	86
43	05.11.1954	Kıbrıs İçin Dün Atina'da Yapılan Mitingler	86
44	05.11.1954	Bir İngiliz Muharririnin Noktai Nazarı	86
45	22.11.1954	(Meclis Saat 15:00'da İçtima Ediyor) Kıbrıs'a Ait Takririn Bugün Görüşülmesi	87
46	28.11.1954	(Başlıksız)	87
47	09.12.1954	(Türk Milli Gençlik Teşkilatının Tertiplediği) "Kıbrıs" Mevzuundaki	87
48	11.12.1954	Yunanistan Kıbrıs'ı İlhak İçin Çalışıyor	87
49	11.12.1954	Dana Efendi Amerika'ya Hareket Etti	87
50	14.12.1954	(Yunanlı Müfritlerin Kıbrıs'a Ait İhtirasları İflas Ediyor) Amerika Elen	88
51	14.12.1954	Türkiye Kıbrıs'a Birinci Derecede Alakadardır	88
52	14.12.1954	Kıbrıs Meselesi ve Amerika	88
53	14.12.1954	Stefanopulos'un Beyanatı	88
54	15.12.1954	(BM'de Kıbrıs Meselesinin Müzakeresi Başladı) Yunan Teklifi Taraftar	88
55	15.12.1954	Siyasi Komisyonun Öğleden sonraki Oturumunda Türk ve Yunan Delegelerinin Sözleri	90
56	15.12.1954	Yunan Kabinesi İstifa Etti (Atina'da Taşkın Nümayiş)	93
57	16.12.1954	(BM Siyasi Komisyonunda Kıbrıs Dair Müzakereleri) Yunan Teklifi Hezimete Uğradı -Manşet	93
58	16.12.1954	Papagos ve Kanellopulos'un Nutukları	93
38	19.10.1954	Makarios' un Londra'daki Faaliyeti	85
39	26.10.1954	Eden Avam Kamarası'nda Kıbrıs'a Dair İzahat Verdi	85
40	29.10.1954	Kıbrıs Adasına Dair Hazırlanan Anayasa	85
41	03.11.1954	İngiltere İçin Kıbrıs Adası'nın Ehemmiyeti	86
42	04.11.1954	İngiltere, Yunanistan'ı Dün Protesto Etti	86
43	05.11.1954	Kıbrıs İçin Dün Atina'da Yapılan Mitingler	86
44	05.11.1954	Bir İngiliz Muharririnin Noktai Nazarı	86
45	22.11.1954	(Meclis Saat 15:00'da İçtima Ediyor) Kıbrıs'a Ait Takririn Bugün Görüşülmesi	87
46	28.11.1954	(Başlıksız)	87
47	09.12.1954	(Türk Milli Gençlik Teşkilatının Tertiplediği) "Kıbrıs" Mevzuundaki	87
48	11.12.1954	Yunanistan Kıbrıs'ı İlhak İçin Çalışıyor	87
49	11.12.1954	Dana Efendi Amerika'ya Hareket Etti	87

50	14.12.1954	(Yunanlı Müfritlerin Kıbrıs'a Ait İhtirasları İflas Ediyor) Amerika Elen	88
51	14.12.1954	Türkiye Kıbrıs'a Birinci Derecede Alakadardır	88
52	14.12.1954	Kıbrıs Meselesi ve Amerika	88
53	14.12.1954	Stefanopulos'un Beyanatı	88
54	15.12.1954	(BM'de Kıbrıs Meselesinin Müzakeresi Başladı) Yunan Teklifi Taraftar	88
55	15.12.1954	Siyasi Komisyonun Öğleden sonraki Oturumunda Türk ve Yunan Delegelerinin Sözleri	90
56	15.12.1954	Yunan Kabinesi İstifa Etti (Atina'da Taşkın Nümayiş)	93
57	16.12.1954	(BM Siyasi Komisyonunda Kıbrıs Dair Müzakereleri) Yunan Teklifi Hezimete Uğradı -Manşet	93
58	16.12.1954	Papagos ve Kanelloulopulos'un Nutukları	93
59	17.12.1954	(Kıbrıs'a Dair Müzakere Teklifinin Taliki) Selanik'te Dünde Taşkın Nümayişler Yapıldı	94
60	17.12.1954	Lefkoşe'de Nümayişler	94
61	17.12.1954	Birleşmiş Milletler Müzakerelerinin Tafsilatı	94
62	18.12.1954	(Selanik'teki Hadiseler Üzerine) Yunan Hükümeti Zecri Tedbirler Aldı-Manşet	95
63	18.12.1954	Venizelos'un Kıbrıs'a Dair Söyledikleri	95
64	18.12.1954	Kıbrıs'ta Yarın Grev Yapılacak	95
65	18.12.1954	Yunan Sefirinin Verdiği İzahat	95
66	19.12.1954	(Kıbrıs'a Dair Müzakere Teklifinin Talikinden Sonra) Başvekil Menderes'in Verdiği Beyanat	96
67	19.12.1954	Yunanistan'da ve Kıbrıs'ta Dünkü Nümayişler	96
68	19.12.1954	Yunan Dışişleri Vekilinin Kıbrıs Hakkında Beyanatı	96
69	20.12.1954	Lefkoşe'de Dünde Karışıklıklar Oldu	96
70	20.12.1954	(Başlıksız)	96
71	23.12.1954	Yunanistan, BM Delegemiz Saper'i Protesto Ediyor	97

1955 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	HABER BAŞLIĞI	S.NO
1	18.01.1955	(Beş Sene Evvel Kızıl Papaz Tarafından Tertip Edilen Uydurma Bir Gösterinin Yıl Dönümü Kutlandı!) Atina'da Kıbrıs İçin Nümayiş	98
2	18.01.1955	(" Ya Hürriyet Ya Ölüm-İngiltere Defol!!") Kıbrıs'ta Miting	98
3	28.01.1955	(Cephane ve Silah Yüklü Bir Yunan Gemisi Kıbrıs Sahillerine Gizlice Yaklaşırken Yakalandı) Kıbrıs'a Gizli Silah Sevkiyatı	98
4	29.01.1955	Kıbrıs'a Silah Kaçıran Gemi Meselesini Avam Kamarası Dün Görüştü	98
5	02.04.1955	Kıbrıs'ta Şiddetli Tedhiş Hareketleri	99
6	03.04.1955	Kıbrıs'ta Tedhişler	99
7	07.04.1955	Kıbrıs ve Yunanistan	99
8	18.04.1955	Kıbrıslı Rumları Yaptığı Tahrikler (Gizli Enosis Teşkilatına Mensup Şahıslar Kışkırtıcı Hareketlerine Devam Ediyor)	99
9	07.05.1955	Kıbrıs'a Silah Kaçıranlar Mahkum Oldular	99
10	26.05.1955	Kıbrıs Valisine Karşı Suikast Teşebbüsü	100
11	26.05.1955	Nümayişler	100
12	26.05.1955	Mahkumiyetler	100
13	26.05.1955	Kıbrıs'tan Ayrılanlar Çoğalıyor	100
14	26.05.1955	Larnaka Rum Lisesi Talebeleri Grev İlan Etiler	100
15	04.06.1955	Yunan Hükümeti Kıbrıs Meselesini Tekrar Birleşmiş Milletlere Aksettirecekmiş	100
16	07.06.1955	Kırkkale'den Kıbrıs'a Bayrak	100
17	20.06.1955	Kıbrıs Türkleri Siyasi Bir Parti Tesis Etiler	101
18	21.06.1955	Şimdi de Barlara Bomba Atılıyor	101
19	22.06.1955	Kıbrıs'da Polise Karşı Tecavüzler Yapıldı	101
20	23.06.1955	Kıbrıs'ta Polise Karşı Tecavüzler Yapıldı	101
21	23.06.1955	(Başlıksız)	101
22	25.06.1955	Çekilen Telgraflar	101
23	26.06.1955	Kıbrıs Haiseleri Gittikçe Artıyor	102
24	26.06.1955	(Başlıksız)	102
25	27.06.1955	Kıbrıs'ta Mahalli Hükümet Çok Sıkı Tedbirler Alıyor	102
26	28.06.1955	İngiltere Yunanistan'a Sert Bir Nota Verdi	102
27	28.06.1955	(Başlıksız)	102
28	29.06.1955	İngiliz Kabinesinin Kıbrıs Meselesini Görüştüğü Zannediliyor	103
29	30.06.1955	Yunanistan İngiltere Notasına Cevap Verdi	103
30	01.07.1955	İngiltere Türkiye'yi Konferansa Çağırdı	103
31	02.07.1955	Kıbrıs'ta Yeniden Tevkifler Yapıldı	103
32	02.07.1955	Nümayişler Tertip Ediliyor	103
33	03.07.1955	(İngiltere'nin Kıbrıs İçin Üçlü Konferans Teklifi) Türkiye Yapılan Daveti Kabul Etti	103
34	03.07.1955	(Başlıksız)	104

35	04.07.1955	"Makarios Kızılılarla İşbirliği Yapıyor" (Sunday Express Dün Neşrettiği Makale)	104
36	04.07.1955	Cephane Saklayan Kadın	104
37	04.07.1955	Bir Bomba Patladı	104
38	05.07.1955	Türkiye'nin Konferansa Çağrılmasına Dair Akisler	104
39	06.07.1955	Yunanistan'da Üçlü Konferansa İştirak Ediyor	105
40	10.07.1955	Kıbrıs'ta Müstemlekeler Vekili Temasa Başladı	105
41	11.07.1955	İngiliz Sömürgeler Vekilinin Kıbrıs'ta Yaptığı Temaslar	105
42	17.07.1955	Kıbrıs'ta Dün Yeni Tevkifler Yapıldı	105
43	22.07.1955	Kıbrıs Meselesi	106
44	22.07.1955	(Başlıksız)	106
45	23.07.1955	Yunan Hariciye Vekili Dün Bir Beyanat Verdi	106
46	24.07.1955	Kıbrıs Evfak İdaresi Türklere Devrolundu	106
47	28.07.1955	Kıbrıs Konferansı 29 Ağustos'ta Toplanacak	106
48	03.08.1955	İngiliz Konsolosluğunu Yakmak İstediler	106
49	03.08.1955	(Başlıksız)	107
50	14.08.1955	Kıbrıs'ta Dün Bir Köy Karakolu Hücumu Uğradı	107
51	18.08.1955	Kıbrıs Radyosu Atina Radyosunu İhmal Etti	107
52	21.08.1955	Kıbrıs Kadınlar Birliği Başkanı Tetkikler Yapıyor	107
53	21.08.1955	Kıbrıs'ta Dün Yine Tevkifler Yapıldı	107
54	22.08.1955	Londra Konferansına Katılacak Yunan Heyet Belli Oldu	107
55	24.08.1955	Türk Heyet Yarın Uçakla Londra'ya Hareket Ediyor	107
56	25.08.1955	Başvekil Menderes'in Yunanlılara Karşı Dostane İkaz ve İhtarı-Manşet	108
57	26.08.1955	Kıbrıs Davasını Benimsemiyorlar-Manşet	110
58	26.08.1955	(İngiltere ve Amerika'da) Menderes'in Beyanâtı Son Derece Müspet Karşılandı	110
59	26.08.1955	Yurtta Akisler	110
60	26.08.1955	Türk Heyeti Londra'da	110
61	27.08.1955	Başvekilin Nutku Kıbrıs'ta da Ferahlık Havası Yarattı-Manşet	110
62	27.08.1955	Kıbrıs'ta Fevkalade Tedbirler	111
63	27.08.1955	Atina'daki Akisler	111
64	27.08.1955	Fatin Rüştü Zorlu'nun Verdiği Beyanat	111
65	27.08.1955	(Başlıksız)	111
66	27.08.1955	(Kıbrıs Mevzuunda) Muhalefet Partileri Hükümeti Destekliyor	112
67	28.08.1955	(Londra Konferansı Yarın Çalışmalarına Başlıyor) F.R.Zorlu'nun "Zafer'e" Beyanâtı	112
68	28.08.1955	(Başlıksız)	112
69	29.08.1955	(Türk-İngiliz-Yunan Heyetlerinin İştirakiyle) Londra Konferansı Bugün Açılıyor-Manşet	112
70	29.08.1955	MTTB'nin Telgraf	113

71	29.08.1955	Kıbrıs'ta Solcu Partiler Dün Nümayişler Yaptılar	113
72	29.08.1955	(Başlıksız)	113
73	29.08.1955	Kıbrıs'a Gitmek İsteyen Gençler	113
74	29.08.1955	Kıbrıslı Kızıl Rumların Londra'daki Faaliyetleri	113
75	30.08.1955	(Kıbrıs Mevzuusunu görüşecek Olan Londra Konferansı Dün Açıldı) İngiliz Basınında Lehimize Neşriyat	113
76	30.08.1955	Manchester Guardian'ın Yazısı	113
77	30.08.1955	The Western Mail Ant South Wales'in Yazısı	114
78	30.08.1955	Yunan Muhalefet Liderinin Papagos'a Hücumu	114
79	30.08.1955	Daily Express'in Haberi	114
80	30.08.1955	Başvekile Gönderilen Telgraf	114
81	30.08.1955	Kıbrıs'ta Emniyet Tedbirleri	114
82	30.08.1955	(Başlıksız)	114
83	31.08.1955	MacMillan İngiltere'nin Kıbrıs Adasına Dair görüşünü İzah Etti	115
84	01.09.1955	Kıbrıs Hakkındaki Türk Noktai Nazarı Bugün Belli Olacak	115
85	01.09.1955	Lefkoşe'de Patlayan Bomba	115
86	01.09.1955	Metropolik Kiprianos Piskopos Makarios'a "Kasaba Papazı" Dedi	115
87	01.09.1955	Kıbrıs'a Dair Yunan Görüşü Dün Açıklandı	115
88	02.09.1955	(Londra Konferansının Dünkü Toplantısında) Kıbrıs'a Dair Türk Tezi Açıklandı-Manşet	116
89	03.09.1955	Dün Gece Yayımlanan Müşterek Tebliğ	118
90	03.09.1955	Londra Konferansı'nın Bundan Sonraki İlk İctiması Salı Günü-Manşet	118
91	03.09.1955	Londra 'da Bulunan Kıbrıslı Türkler Pazar Günü Bir Miting Yapacak	119
92	03.09.1955	Yunan İddialarının Yersizliği Artık İyice Vuzuh Kesbetmiştir.	119
93	04.09.1955	Fatin R.Zorlu'nun Dün Verdiği Beyanat	119
94	04.09.1955	Kıbrıslı Türklerin Toplantısı	120
95	04.09.1955	MacMillan Stefanapulos'la Görüştü	120
96	04.09.1955	Londra Konferansı Etrafında İngiliz Basını	120
97	04.09.1955	Kıbrıs'ta Yapılan Tedhiş Hareketleri	120
98	04.09.1955	(Başlıksız)	121
99	05.09.1955	(Londra Konferansının İkinci Safhası Yarın Başlayacak) Kıbrıslı Türklerin Londra'da Yaptıkları Heyecanlı Miting-Manşet	121
100	05.09.1955	(Başlıksız)	121
101	05.09.1955	(Fatin RüştüZorlu'nun Beyanatu) Türkiye Görüşünü Açık Olarak İzah Etti	121
102	05.09.1955	İngiliz Basınında Yapılan Tefsirler	121
103	06.09.1955	Londra Konferansının İkinci Ve Mühim Safhası Başlıyor-Manşet	121
104	06.09.1955	İngiliz Gazetelerinde Türk Tezi Lehinde Neşriyat	122
105	06.09.1955	Kıbrıslı Komünistlerin Faaliyeti	122
106	06.09.1955	Zorlu'nun Beyanatu	122
107	07.09.1955	İstanbul ve İzmir'de Örfi İdare (İstanbul ve İzmir'de Dün Çok Müessif Kargaşalıklar Oldu) -Manşet	123

108	07.09.1955	Başbakanlığın Tebliği	123
109	07.09.1955	Selanik'te Menfur Bir Tethiş Hadisesi	123
110	07.09.1955	Hadise Nasıl Oldu?	123
111	07.09.1955	İzmir'deki Hadiseler	124
112	07.09.1955	Fuardaki Hadise	124
113	07.09.1955	Gizli ve Kirli Ellerin Tertibi	124
114	07.09.1955	(Londra Konferansı'nın İkinci Safhası) İngiltere'nin Teklifleri	124
115	07.09.1955	İngiliz Tekliflerinin Reddedileceği Sanılıyor	125
116	07.09.1955	Kıbrıs'ta Yeni Beyannameler Dağıtıldı	125
117	07.09.1955	Lefkoşe Civarında Büyük Ölçüde Araştırma	125
119	07.09.1955	İstanbul ve İzmir'de Örfi İdare Kaldırıldı (İstanbul ve İzmir'de Dün Çok Müessif Kargaşalıklar Oldu)-Manşet	125
120	07.09.1955	Hükümet Tebliği	125
121	08.09.1955	(Ankara, İstanbul ve İzmir'de Örfi İdare İlan edildi) meclis İçtimaa Davet Olundu	126
122	08.09.1955	Reisicumhurluk Tebliği	126
123	08.09.1955	Başvekaletin Tebliği	126
124	08.09.1955	(Londra Konferansı Dün Talik Edildi) Fatin R.Zorlu'nun İngiliz Tekliflerine Karşı Cevabı	126
125	08.09.1955	İngiliz Teklifleri Karşısında Yunan Görüşü	128
126	08.09.1955	Londra Konferansı Talik Edildi	128
127	09.09.1955	(Müessif Hadiselerin Tahrikçileri) Suçlu Görülenlerin Adedi 2124'e Çıktı-Manşet	128
128	09.09.1955	İzmir'de Bugün Kurtuluş Yıldönümü İçin Merasim Yapılması da Men Olundu-Manşet Altı	128
129	09.09.1955	(Başlıksız)	128
130	09.09.1955	(Başlıksız)	128
131	09.09.1955	(Başlıksız)	128
132	09.09.1955	Fatin Rüştü Zorlu'nun Gazetemize Beyanatı	128
133	09.09.1955	Stefanopulos'un Basın Toplantısı	129
134	09.09.1955	Londra'daki Türk Heyeti Advet Etti	129
135	09.09.1955	NATO Konseyi Dün Kıbrıs Mevzuusunu Müzakere Etti	129
136	10.09.1955	Hükümetin Neşrettiği Tebliğ	129
137	11.09.1955	(Kıbrıs Mevzuusunda) Yunan Hükümeti ve İngiliz Teklifi	130
138	11.09.1955	Dahiliye Vekili Dr.Namık GEDİK İstifa Etti	130
139	13.09.1955	(Meclis Hükümetinin Aldığı Tebliğleri Tasvip Etti) Örfi İdari 6 Ay Temdit Eden Meclis Dün Tekrar Tatile Girdi-Manşet	130
140	13.09.1955	Adnan Menderes'in Yaptığı Vazih Samimi ve Çok Tatminkar Konuşma-Manşet Altı	130
141	13.09.1955	Prof.Fuat Köprülü'nün Meclisteki Konuşması	131
142	15.09.1955	Kıbrıs'a Yeni Kuvvetler Gönderildi	131
143	19.09.1955	Kıbrıs Meselesi	132
144	21.09.1955	Amerika Hariciye Nazırının Müracaatı Üzerine (Başvekil Menderes'in Dulles'a Cevap Mesajı)	132

145	21.09.1955	Dulles'ın Mesajı	132
146	21.09.1955	Başvekilimizin Cevabi Mesajı	133
147	29.09.1955	Türk-Yunan Münasebetleri	133
148	29.09.1955	Başvekil Sususrluk'ta	133
149	25.09.1955	Yeni Yunan Konsolosluk Binasına Dün Bayrak Çekildi	133
150	25.09.1955	İzmir Orduevine Yapılan Merasim	134
151	25.09.1955	İzmir Valisinin Yunan Sefiri Şerefine Verdiği Ziyafet	134
152	02.11.1955	Celal Bayar'ın Meclisi Açılış Nutku	134
153	30.11.1955	(İstizah Takriri Dün DP Gurubunda Görüşüldü) Gurup Başvekil Adnan Menderes'in Umumi Politikasını Tezahüratla Tasvip Etti-Manşet	134
154	20.12.1955	Yunanlılar Selanik'teki Menfur Bomba Vakasını Konsolosluğumuza Yükleyecek Kadar İleri Gittiler	135
155	21.12.1955	(Selanik'te 3 Gün Önce Cereyan Eden Hadiseler Üzerine) Yunan Hükümeti Nezdinde Ciddi Teşebbüse geçeceğiz	135
156	22.12.1955	(Selanik Konsolosluğumuza Karşı Yapılan Adli Tertip Dolayısıyla) Yunanistan Hükümeti Nezdinde Resmi Teşebbüse Geçtik-Manşet	135
157	22.12.1955	"Yunanlılar, Milletlerarası Vecibelerden Uzaklaşma Yoluna Sapmak Üzeredir" Hariciyelerimizin Yunan Başvekiline Cevabı	135
158	22.12.1955	(Başlıksız)	137
159	23.12.1955	(Bir Yunan Mebusu İnönü'nün İddialarını Tekrarladı) 6/7 Eylül Hadiseleri Türk Hükümetinin Eseriymiş!	137
160	25.12.1955	(Balkan Paktı Daimi Konseyi) Yunanistan Cevabımıza Rağmen Hala Israr Ediyor	138
161	26.12.1955	6/7 Eylül Hadiseleri Atina'daki Bir Kızıl Şebekenin Eseriymiş!	138

1956 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	HABER BAŞLIĞI	S.NO
1	06.01.1956	Türk-Yunan Münasebeti Etrafında Yeni Temaslar (Kıbrıs'a Ait Noktai Nazarımızda Israr Ediyoruz)	139
2	06.01.1956	Kıbrıs Konusunda Noktai Nazarımız	139
3	08.01.1956	(Türk-Yunan Münasebetleri) Başvekilin Bir Yunan Gazetesine Beyanatı	139
4	13.01.1956	(Türk Asıllı Polisin Öldürülmesi Dolayısıyla) Kıbrıslı Türklerin Teessürü	141
5	19.01.1956	Yunanlı Kızılar	141
6	21.01.1956	Kıbrıs'a Dair Görüşmeler	141
7	21.01.1956	Yunanistan Başvekili'nin Beyanatı	141
8	25.01.1956	Hükümetimiz Kıbrıs Meselesi İle Faal Şekilde Alakalıdır (Hariciye Vekili Prof. Köprülünün Beyanatı)	141
9	25.01.1956	Kıbrıs Valisi İstifa Edeceğini Yalanladı	143
10	26.01.1956	(Balkan Paktı Konseyine İştirak Hususunda) Yunanistan "Bir Karar Almış Değil" Diyor	143
11	26.01.1956	(Başlıksız)	143
12	27.01.1956	İngiliz Avam Kamarasında Kıbrıs'a Dair Görüşmeler	144
13	01.02.1956	Lefkoşe'de Nümayişler	144
14	02.02.1956	Kıbrıs Heyetinin Basın Toplantısı	144
15	08.02.1956	Radyo Gazetesinde Kıbrıs'a Dair Konuşma	144
16	08.02.1956	Kıbrıs Heyetinin Basın Toplantısı	147
17	08.02.1956	Kıbrıs'ta Nümayişler Sırasında Dün Bir Rum Talebe Öldü	147
18	12.02.1956	Kıbrıs Türktür Cemiyeti İdarecileri Suçlu Görüldü	147
19	14.02.1956	(Türk-Yunan Münasebeti Hakkında) Hariciye Vekilinin Verdiği Geniş İzahat	148
20	18.02.1956	Kıbrıs'a Dair Yersiz ve Maksatlı Haberler	151
21	25.02.1956	Mecliste Bütçe Müzakereleri-Manşet	151
22	01.03.1956	Muhalefetin 7 Eylül Hadisesine Ait İddialarının Yunanistan'da Akisleri	152
23	02.03.1956	Yunan Basını Hakikatleri de İnkâr Ediyor	152
24	04.03.1956	Yunan Hariciye Nazırı'nın Garip Bir Açıklaması	152
25	05.03.1956	Yunanistan İddialarını Tekrarlıyor	153
26	05.03.1956	A.Head Kıbrıs'ta	153
27	05.03.1956	(Doğu Akdeniz'in Bugünkü Durumu Karşısında) Kıbrıs Halkı Kendi Kendini İdare Edemez	154
28	05.03.1956	Kıbrıs Hakkında Beyaz Kitap	154
29	10.03.1956	(Tedhiş Hareketlerini Teşvik Eden) Piskopos Makarios Kıbrıs'tan Sürüldü	155
30	10.03.1956	Yunan Hükümetinin Yaptığı Toplantı	155
31	10.03.1956	İngiliz Hariciye Nazırı Geliyor	155
32	11.03.1956	İngiliz Dışişleri Bakanı Bugün Şehrimiz Geliyor	155

33	11.03.1956	Piskopos Makarios'un Tevkifinden Sonra(Yunanistan'da Patlak Veren Müessif Hadiseler	156
34	11.03.1956	Atina'da İngiliz Bayrağı Yakıldı	156
35	11.03.1956	Girit'teki Nümayişler	156
36	11.03.1956	(Başlıksız)	156
37	12.03.1956	(İngiltere Hariciye Nazırı Ekselans)Türk-İngiliz Görüşmeleri Başladı-Manşet	156
38	12.03.1956	Amerika Kıbrıs'a Dair Görüşünü Açıklayacak	156
39	13.03.1956	Türk-İngiliz Müşterek Tebliği-Manşet	157
40	13.03.1956	İngiliz Hariciye Vekili'nin Basın Toplantısı (S. Lloyd Kıbrıs'a Dair ne diyor?)	157
41	13.03.1956	Ulus'un Şüphe Tahrik Edici Soruları	157
42	13.03.1956	(Makarios'un Tevkifini Protesto Bahanesiyle) Yunanistan'da Tahrikçi Unsurlar Harekete Geçti	158
43	13.03.1956	Makarios'un Gemisi Kenya'dan Ayrıldı	158
44	13.03.1956	Kıbrıs'a Dair Amerikan Görüşü	158
45	14.03.1956	(İngiliz Avam Kamarasında Yapılacak Münakaşa Dolayısıyla) Başvekil Menderes'in Kıbrıs'a Dair Beyanatı-Manşet	158
46	14.03.1956	Selwyn Lloyd Gitti	159
47	14.03.1956	Yunanistan Birleşmiş Milletlere Başvurdu	159
48	14.03.1956	Yunanistan'ın Teşebbüsü Karşısında İngiliz Heyetinin Görüşü	159
49	14.03.1956	Amerika'nın İngiltere'ye Kıbrıs Hakkındaki Tavsiyesi	160
50	15.03.1956	(Avam Kamarasında Kıbrıs Müzakereleri) Parlamento, Hükümete Dün İtimadını Bildirdi	160
51	15.03.1956	Kıbrıs'a Dair İngiliz Muhalefетinin Görüşü	160
52	15.03.1956	Hükümet İtimat Kazandı	161
53	15.03.1956	Eisenhower Ne Diyor?	161
54	15.03.1956	İngiltere Yunanistan'dan Tazminat İstedi	161
55	15.03.1956	Makarios Menfasına Vasil Oldu	161
56	15.03.1956	Makarios'a Halef Tayini Meselesi	161
57	15.03.1956	Lefkoşe'de Sokağa Çıkma Yasağı	162
58	15.03.1956	Selanik'teki Bomba Vakası	162
59	16.03.1956	"Piskopos Makarios Haklı Olarak Sürgün Edilmiştir..."	162
60	16.03.1956	İki Kıbrıslı Papaz Daha Tevkif Edildi	162
61	17.03.1956	Yunanistan'da ve Kıbrıs'ta Tertiplenen Umumi Grevler	162
62	17.03.1956	Kıbrıs'ta Umumi Grev Sona Eriyor	163
63	17.03.1956	Limasol ve Larnaka'da Sokağa Çıkma Yasağı	163
64	18.03.1956	Kıbrıs'ta Dün Şiddetli Bir Çarpışma Oldu	163
65	18.03.1956	6/7 Eylül Hadiselerinden Mesul Tutulan) Şişli Kaymakamı ile 18 Komiser Mahkemede	163
66	20.03.1956	Kıbrıs Valisi Diyor ki	163
67	21.03.1956	Lefkoşe'de Türklerin Dün Yaptığı Nümayiş	163
68	22.03.1956	Kıbrıs Valisi J. Harding'in Evine Konulan Bomba	164
69	23.03.1956	Kıbrıs'ta Cereyan Eden Hadiseler	164

70	23.03.1956	Üç İngiliz Polisi Tevkif Edildi	164
71	23.03.1956	Öldürülen Rum Polis	164
72	24.03.1956	Kıbrıs Valisi Sivil Müstahdemini İşine Son Verdi	164
73	24.03.1956	Üç Kıbrıslı Rum Mahkum Edildi	164
74	25.03.1956	S.Sarper, Kıbrıs'a Dair Türk Tezini izah Etti	165
75	29.03.1956	(Prof.Köprülü'nün "Worldwide Press Service" ve "Agence Opera Mundi" Ajanslarına Beyanatı)"Kıbrıs Türkiye'ye Gözle Görülecek Kadar Yakındır"	165
76	30.03.1956	(Makarios'un Sürgününden Beri) Kıbrıs'ta Vukubulan Tedhişlerin Bilançosu	166
77	30.03.1956	Kıbrıs'ta Geniş Çapta Arama	166
78	30.03.1956	Prof. Köprülü Faiz Kaymak'la Görüştü	166
79	02.04.1956	Bir Yıl Zarfında Kıbrıs'ta Vukua Gelen Tedhişler	166
80	12.04.1956	Makarios Hastaymış	167
81	13.04.1956	Kıbrıs'taki Evkaf Emlakinin İdaresi Türklere Verildi	167
82	14.04.1956	Türk-Yunan Münasebeti	167
83	19.04.1956	Kıbrıs'ta Zecri Tedbirler Alındı	167
84	28.04.1956	Yunanistan İngiltere'yi İtham Ediyor	167
85	09.05.1956	Kıbrıs'ta Tedhişçi İki Rum İdama Mahkum Edildi	168
86	10.05.1956	(İdamı Beklenen İki Kıbrıslı Rum İçin) Atina'da Dün Kan Gövdeyi Götürdü-Manşet	168
87	10.05.1956	Karamanlis'in Geceki Beyanatı	168
88	11.05.1956	Kıbrıslı İki Rum Dün İdam edildi	168
89	16.05.1956	(İngiliz Avam Kamarasının Evvelki Günkü İçtimarı) Kıbrıs Mevzuu Üzerinde Hararetli Görüşmeler Oldu	168
90	18.05.1956	New York Times Kıbrıs Davasını Bir Pazarlık Mevzusu Yapmak İstiyor!..	169
91	20.05.1956	Kıbrıs'ta Tedhiş Hareketi Artıyor	169
92	20.05.1956	Yunan Meclisi'nde Kıbrıs Mevzusu Yeniden Ele Alınıyor	170
93	20.05.1956	Kıbrıs'ta Tevkifler	170
94	22.05.1956	Kıbrıs'ta Kanlı Hadiseler Oldu	170
95	23.05.1956	Yunan Meclisinde Kıbrıs Yüzünden Gürültüler Oldu	170
96	23.05.1956	Kıbrıs Hadiseleri	170
97	25.05.1956	Kıbrıs'taki Türklerin Tedhişleri Protestosu	170
98	01.06.1956	Kıbrıs'ta Yeni Hadiseler Oldu	171
99	01.06.1956	Kıbrıs İdaresinin Tebliği	171
100	01.06.1956	Kıbrıs Türktür Partisi Reisi Dün İzahat Verdi	171
101	09.06.1956	Kıbrıs Türklerine Enosisi Mezalimi	171
102	10.06.1956	Kıbrıs Türkleri Aleyhinde Yunanistan'ın Tahrirleri	172
103	14.06.1956	"Kıbrıs'taki Soydaşlarımızı Bırakmamız Mümkün Değildir"-Manşet	173
104	14.06.1956	Yunanistan Birleşmiş Milletlere Başvurdu	175
105	15.06.1956	Yunanistan'ın İftira ve Propaganda Kampanyası	175
106	17.06.1956	Yunan Tedhişçilerine Karşı Türk Görüşü Tasvip Ediliyor	175

107	17.06.1956	Selanik Konsoloshanemiz Kararı İle Talebe Oktay Serbest Bırakıldı	175
108	17.06.1956	Prof. Köprülü, Fazıl Küçük ve Hazım Remzi İle Görüşmede Bulundu	176
109	18.06.1956	Kıbrıs'taki Tedhişleri Türkler Değil Rumlar Yapmıştır (Refik Koraltan'ın Dünya Parlamentolarına Mesajı)	176
110	18.06.1956	Kıbrıs Adasında Tedhişçilere Karşı Girişilen Hareket	176
111	18.06.1956	Yunan Tedhişçilerine Karşı Girişilen Hareket	176
112	19.06.1956	Kıbrıs'a Silah Götüren 2 Yunan Gemisi Ele Geçti	177
113	19.06.1956	Kıbrıs'ta Öldürülen Amerikan Konsolosu Hakkında Dulles'in Beyanatı	177
114	19.06.1956	Yunan Dışişleri Vekilinin Beyanatı	177
115	20.06.1956	(Eski Kıbrıs Vali Muavininin Konferansı) "Kıbrıs, Türkiye'nin Kucağı İçindedir"	177
116	23.06.1956	Kıbrıslı Rumların Türk Ekalliyete Yaptığı Zulüm	177
117	26.06.1956	Kıbrıslı Tedhişçilerin Tecavüzleri Arttı	178
118	26.06.1956	Makaryos'un Amcası Tevkif Edildi	178
119	26.06.1956	Kıbrıslı Rum Öğrencilere Yunanistan'da Tedhişçilik Öğretiliyor	178
120	26.06.1956	Londra'da Kıbrıs Mevzuu Etrafında Görüşmeler	178
121	02.07.1956	(Menderes'in Amerikan Televizyonunda Yayınlanan Beyanatı) Başvekil Kıbrıs'a Dair Türk Görüşünü Tekrar İzah Etti	178
122	04.07.1956	Başvekil'in Ağzından Türkiye'nin Kıbrıs Mevzuunda Kati İhtarı-Manşet	179
123	05.07.1956	Yunanistan Tehdide Başvuracakmış!	180
124	05.07.1956	"Times" gazetesinin Kıbrıs Meselesi Hakkında Bir Yazısı	181
125	05.07.1956	Kıbrıslı Tedhişçilerin Cinayetleri artıyor	181
126	05.07.1956	Türk Polisini Öldüren Tedhişçi İdama Mahkum Oldu	181
127	05.07.1956	Kıbrıs Meselesi DP Meclis Grubunda-Manşet	181
128	05.07.1956	Başvekil'in Kıbrıs'a Dair İzahatı	181
129	07.07.1956	Başvekil'in, Kıbrıs'a Dair Beyanatı İle İlgili Olarak Radyo Gazetesinde Dün Yaptığı Tefsir: "Türkiye, Kıbrıs'ın Yunanistan'a Geçmesini Kabul Etmeyecektir!"-Manşet	181
130	08.07.1956	İngiltere Kıbrıs'a Ait Plandan Vazgeçti (Hariciye Vekili Selwyn Lloyd'un Verdiği Beyanat)-Manşet	182
131	09.07.1956	Kıbrıs ve İngiliz Matbuatı	182
132	13.07.1956	Kıbrıs Adası Mevzuu Avam Kamarasında	182
133	13.07.1956	Eden'in Beyanatını Takip Eden Müzakereler	183
134	13.07.1956	Pakistan Devlet Reisi Kıbrıs İçin Ne Diyor?	184
135	13.07.1956	DP Meclis Grubunun Tebliği	184
136	14.07.1956	Radyo Gazetesinin Kıbrıs'a Dair Tefsiri	185
137	14.07.1956	Eden'in Beyanatı Hakkında Karamanlis'in Sözleri	185
138	14.07.1956	Kıbrıs Valisi Harding'in Beyanatı	186
139	14.07.1956	Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanatı	186
140	14.07.1956	Lord Radcliffe Kıbrıs'a Hareket Etti	186
141	17.07.1956	Kıbrıs ve İngiltere	186
142	18.07.1956	Batı Trakya Bölgesindeki Türklere Yapılan Baskılar	187

143	23.07.1956	Kıbrıs'a Yeni takviye Birlikleri Gönderildi	187
144	23.07.1956	(Başlıksız)	187
145	24.07.1956	Kıbrıs'ta Tedhişler	187
146	26.07.1956	İngiliz-Yunan Münasebetleri	187
147	27.07.1956	(Avam Kamarasında) Kıbrıs'a Dair Müzakereler	187
148	05.08.1956	Kıbrıs'a 10.000 asker Gidecek	188
149	10.08.1956	Kıbrıslı Üç Rum Dün İdam edildi	188
150	10.08.1956	Kıbrıslı Rumların Grevi	188
151	18.08.1956	Kıbrıs'ta Tedhişe Son Verilecek mi?	188
152	18.08.1956	EOKA'nın Talebinin Londra'da Akisleri	188
153	18.08.1956	(Başlıksız)	188
154	19.08.1956	Yunan Hükümeti Kıbrıs Mevzuunu Tekrar Ele Aldı	189
155	23.08.1956	Kıbrıslı Tedhişçilere Teslim Olmaları Bir Tebliğle Bildirildi	189
156	23.08.1956	(Başlıksız)	189
157	25.08.1956	Kıbrıs İhtilafına Çare Aranıyor	189
158	25.08.1956	Eokacıların Mütareke Teklifini Geri Almaları	189
159	31.08.1956	Harding, Kıbrıslı Tedhişçilere Şiddetli Bir Şekilde Hücum Etti	190
160	31.08.1956	Tedhiş Faaliyetleri	190
161	31.08.1956	1000 Kişilik Fransız Birliği	190
162	01.09.1956	Lefkoşe'de Şiddetli Bir Çarpışma Oldu	190
163	01.09.1956	Magosa Limanında Bir İnfilak	190
164	01.09.1956	Yunan Hükümeti ve Pafos Piskoposu	190
165	01.09.1956	Lefkoşe'ye Fransız Askeri Geldi	191
166	01.09.1956	Kıbrıs'a Gönderilen Fransız Birlikleri ve Yunanistan	191
167	02.09.1956	Kıbrıs'ta Yeni Bir Gizli Teşkilat: PEKA	191
168	03.09.1956	Kıbrıslı Tedhişçiler Bir Polisi Öldürdüler	191
169	05.09.1956	Kıbrıs'ta Bir Türk Öldürüldü	191
170	06.09.1956	Kıbrıs Kilise Konseyi Sekreteri Tevkif Edildi	191
171	06.09.1956	EOKA Risaleleri	192
172	09.09.1956	Kıbrıslı Tedhişçiler Bir Karakola Hücum etti	192
173	11.09.1956	Kıbrıs'ta Fransızlara Ait Bir Askeri Vasıta Tecavüze Maruz Kaldı	192
174	12.09.1956	Kıbrıs'ta İngiliz Ordu Karargahı Ateşe Verildi	192
175	12.09.1956	Bir Yunanlı Papaz Adadan Kovuluyor	193
176	14.09.1956	(Kıbrıs'ta) EOKA'cılara Verilen Mühlet Hitama Erdi	193
177	14.09.1956	Bir İngiliz hastanesine Bomba Atıldı	193
178	15.09.1956	İngiliz avam Kamarasında Kıbrıs Mevzuu	193
179	15.09.1956	Kıbrıs Hadiseleri	193
180	16.09.1956	Kıbrıs Meselesi Avrupa Konseyi Gündemine Girdi	193
181	20.09.1956	Ölüme Mahkum Olan Kıbrıslı Üç Rum'un Af Talepleri Reddedildi	194
182	20.09.1956	Kıbrıs'ta Bir suikast Daha	194

183	20.09.1956	Yunan Kralının Bonn'da Kıbrıs'a Dair Konuşması	194
184	21.09.1956	Kıbrıslı Üç Rum tedhişçi Bugün İdam Edilecek	194
185	21.09.1956	Atina'nın Af talebi	194
186	22.09.1956	Kıbrıslı Üç Tedhişçi Dün İdam Edildiler	194
187	22.09.1956	Yunanistan'da Protesto Nümayişleri	194
188	22.09.1956	Kıbrıs'ta Grevler Devam Ediyor	195
189	22.09.1956	Avrupa Konseyi ve Kıbrıs	195
190	23.09.1956	(Rum Tedhişçilerin Cinayetleri) EOKA Kıbrıs'ta Bugüne Kadar 150 Kişiyi Katletti	195
191	24.09.1956	(Kıbrıs'taki Tedhişçi Lideri) Grivas, Şiddetle Takip Olunuyor)	195
192	24.09.1956	Selanik'te Bomba Hadisesiyle Suçlanan Oktay İltica Etti	196
193	27.09.1956	Radyo Gazetesinin Kıbrıs'a Dair Tefsiri-Manşet	196
194	27.09.1956	Lord Radcliffe Kıbrıs'ta	197
195	28.09.1956	(Radyo Gazetesinin Dün Akşamki Tefsiri) "Yunan Basınının Türkiye Aleyhindeki Kampanyası Çok Yersiz ve Manasızdır"-Manşet	197
196	28.09.1956	Oktay Engin Dün Şehrimize Geldi	197
197	28.09.1956	Kıbrıs'ta Türkler İktisadi Kalkınma Yolları Arıyor	197
198	07.10.1956	(Kraliçe Elizabeth Parlamentoyu Açtı) Kıbrıs'a Liberal Bir anayasa Tanınacak)	198
199	09.10.1956	(Yunanlıların Kıbrıs Mevzuundaki Propagandalarına Karşı) Bir Heyetimiz Türk Tezini Açıklamak Üzere Dün Latin Amerika'ya Gitti-Manşet	198
200	10.10.1956	(Radyo Gazetesinin Dün Akşamki Tefsiri) Yunan Matbuatı Yine Tezvir ve İftira Kampanyasına Girişti-Manşet	199
201	12.10.1956	Kıbrıs'ta 7 EOKA Mevsuubı Yakalandı	200
202	14.10.1956	"Kıbrıs Meselesi Sun'i Olarak Yaratılmıştır"	200
203	15.10.1956	Kıbrıs Meselesi	200
204	24.10.1956	Kıbrıs Meselesi	200
205	24.10.1956	Türk İyi Niyet Heyeti	200
206	28.10.1956	(Cemaat Seçimini Kazanmak İçin) Yunanlıların Başvurdukları Çeşitli Hileler	201
207	28.10.1956	Kıbrıs'taki Dehşet Hareketlerinin İçyüzü (Çeviren: Yıldız Atık)	201
208	02.11.1956	Celal Bayar'ın Meclisi Açış Nutku	201
209	04.11.1956	(Ankara'ya Gelen Ecnebi Gazetecilerin Kanaati) Kıbrıs'a Dair Türk Tezi Makuldür!...	202
210	06.11.1956	Kıbrıs'ta Dün 2 Suikast Yapıldı	202
211	07.11.1956	Kıbrıs'ta Dün Bir Bomba Patladı 1 Ölü 4 Yaralı Var	202
212	16.11.1956	Avrupa Konseyi Kıbrıs Meselesini Tetkike Başladı	202
213	16.11.1956	Karamanlis' in Temasları	202
214	16.11.1956	Kıbrıs'ta Tedhiş Hareketleri	203
215	17.11.1956	Dün Kıbrıs'ta Bir İngiliz Gazeteci Tabanca İle Öldürüldü	203
216	19.11.1956	Kıbrıs'ta Tedhişçi Bir Çete Tevkif Edildi	203
217	21.11.1956	Kıbrıs Davasında Türkler Haklıdır!	203
218	21.11.1956	Kıbrıs'ta Çarpışma	203

219	23.11.1956	Kıbrıs'ta Silah Taşıyanlar İdam Edilecek	203
220	30.11.1956	Yunan Hariciye Vekili “Kıbrıs İhtilafı Eski Hükümetin Eseridir” Dedi	204
221	01.12.1956	Yunanistan, Kıbrıs Üzerinde Hakkımız Olduğunu Kabul Ediyor	204
222	05.12.1956	EOKA, Kıbrıs'ta Tedhiş Hareketine Hız Verdi	204
223	05.12.1956	Kıbrıs'ta Bir Ay Zarfında Ölen ve Yaralananlar	204
224	06.12.1956	Kıbrıs'ta Tedhiş Karşı Mücadele Arttırılacak	204
225	09.12.1956	Yugoslavya-Yunanistan Görüşmeleri Sona Erdi	204
226	20.12.1956	Kıbrıs Anayasası	205
227	21.12.1956	Başvekilin Kıbrıs'a Dair Beyanatı-Manşet	205
228	24.12.1956	(Yeni Anayasa Münasebetiyle) Yunanistan ve Kıbrıs Rumları Tenkit Ediliyor	206
229	28.12.1956	Birleşik Devletler Dışişleri Vekaletinin Kıbrıs Mevzuu Hakkındaki Beyanatı	207
230	29.12.1956	(MECLİS'TE DIŞ POLİTİKAMIZIN DÜNKÜ ZAFER GÜNÜ) Başvekil Hariciye Siyasetimizi Meclise ve Millete İzah Etti-Manşet	207
231	29.12.1956	Kıbrıs'ın Taksimine Taraftarız...	207
232	29.12.1956	“Bu, Kıbrıs mevzuunda yapabileceğimiz son fedakarlıktır ve kimse, bundan başka bir hal suretine Türkiye'yi icbar demez...”	207

1957 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	HABER BAŞLIĞI	S.NO
1	03.01.1957	(Hükümetin Kıbrıs Mevzuundaki Tutumunu Tasvip Eden)Kıbrıslı Türkler Atiye Emniyetle Bakıyor	211
2	03.01.1957	Kıbrıs Türk Liderlerinin Basına Verdiği İzahat	211
3	03.01.1957	Selim Sarper'in Beyanatı	211
4	04.01.1957	Kıbrıs Anayasasına Dair Türk Raporu Hazırlanıyor-Manşet	212
5	04.01.1957	Tedhişçilere Karşı Yeni Tedbirler	212
6	05.01.1957	Kıbrıs Anayasasına Dair Raporumuz Tamamlandı-Manşet	212
7	05.01.1957	Kıbrıs'ta Tedhişler	212
8	05.01.1957	Yunanistan'a Yapılan Yardım Azaltılacak	212
9	06.01.1957	Kıbrıs'ın Taksimi	212
10	07.01.1957	Yunanistn Tam Bir Bir Kararsızlık İçinde	213
11	08.01.1957	Kıbrıs Anayasasına Dair Türk Görüşü Üzerinde Müzakereler	213
12	10.01.1957	Ortaşark-S.Rusya, Kıbrıs ve Türkiye	214
13	17.01.1957	(Başlıksız)	214
14	19.01.1957	(Meclis Bütçe Encümeninin Dünkü Müzakerelerinde)Başvekil A.Menderse'in Kıbrıs'a Dair Cevapları	214
15	20.01.1957	Erim ve Kıbrıslı Liderler Dün Ankara'dan Ayrıldı	216
16	20.01.1957	Heyet Kıbrıs'ta	216
17	20.01.1957	(Kıbrıs'ta Hadiseler) Dün Bir EOKA Şefi Öldürüldü	216
18	22.01.1957	(Bir Türk Polisinin Öldürülmesi Hadisesinden Sonra)Kıbrıslı Türklerin Büyük ve Şiddetli Protesto Hareketi	217
19	22.01.1957	Heyetimizin Temasları	217
20	23.01.1957	Türk Heyetinin Kıbrıs'ta Son Yaptığı Görüşmeler Müspet Neticeler Verdi-Manşet	217
21	23.01.1957	Heyetimizin Otomobili Geçerken Atılan Bir Bomba İnfilak Etti!..	217
22	23.01.1957	Atılan Bomba	217
23	23.01.1957	Prof. Nihat Erim'in Verdiği Beyanat	217
24	23.01.1957	Bir Rum Öldürüldü	218
25	23.01.1957	Sokağa Çıkma Yasağı	218
26	24.01.1957	Kıbrıs'ta Sulh İçin Müşterek Talep	218
27	24.01.1957	Anayasa Makarios'a da Gönderilmiş	218
28	25.01.1957	Anayasa Makarios'a da Gönderilmiş	219
29	26.01.1957	Başvekilin Dış Meselelere Dair İzahları-Manşet	219
30	26.01.1957	N.Erim'in Londra'daki Temasları	219
31	26.01.1957	Harding, Fazıl Küçük ile Görüştü	219
32	30.01.1957	Kıbrıs'a Dair Görüşmelerde faydalı Fikirler Teati Edildi	220
33	31.01.1957	(Yunanistan'ın BM'ye Mektupla Müracaatı Üzerine) Sarper'in Kıbrıs Hadisesi Etrafında Yaptığı Açıklama	220
34	03.02.1957	(Nihat Erim'in Londra Radyosundaki Konuşması)Yunanistan Tedhişe Devam Ederse	220

35	04.02.1957	(Kıbrıs Mevzuundaki Toplantıda Bulunmak Üzere) Türk Heyeti Yatın New York'a Gidiyor-Manşet	221
36	04.02.1957	Kıbrıs'ta Tedbirler	221
37	04.02.1957	EOKA'cılar Tedhiş Hareketini Arttıracakmış	221
38	04.02.1957	Tedhişçilerin Silah Deposu Basıldı	222
39	05.02.1957	Kıbrıslı Türklerin Protesto Hareketi	222
40	06.02.1957	Kıbrıs'taki Rumların Şiddetli Tedhiş Hareketleri	222
41	06.02.1957	Büyük Bir Silah Deposu	222
42	06.02.1957	Tevkif Edilen Rahipler	222
43	06.02.1957	Kıbrıslı Bir Türk'e İdam Cezası Verildi	222
44	06.02.1957	Fatin Rüştü Zorlu ve M.Nuri Birgi Dün New York'a Gittiler	222
45	07.02.1957	(Eisenhower Doktrini-Türk-Arap Dostluğu-Bağdat Paktı-Kıbrıs Meselesi) Adnan Menderes'in Amerikan ve Dünya Basımında Yayınlanan Mühim Beyanatu-Manşet	223
46	07.02.1957	Kıbrıs'ta Dün Bir Tedhişçi Tevkif Olundu	223
47	08.02.1957	Kıbrıs Meselesi	224
48	08.02.1957	F.R.Zorlu ile N.Erim Kıbrıs'a Dair Tezimizi Tekrar Açıkladı	225
49	09.02.1957	(İngiltere'nin B.Milletlere Verdiği Muhtıra)Yunanistan'ın Kıbrıs İle Alakalı İddiaları Yalandır	226
50	09.02.1957	Yunanistan'ın Entrikaları	227
51	09.02.1957	Rusya ve Mısır Yunanistan'ı Destekleyecekler	227
52	09.02.1957	Kıbrıs'ta EOKA'nın Beyannamesi	227
53	09.02.1957	Bir Rum Genci İdam Cezası Giydi	227
54	11.02.1957	Müzakereler Başlıyor-Manşet	227
55	11.02.1957	PEKA Kıbrıslı Rumları Greve Davet Ediyor	227
56	11.02.1957	Bir Cephanelik Bulundu	228
57	11.02.1957	Bir Polis Yaralandı	228
58	12.02.1957	EOKA'cılarla İngilizler Arasında Şiddetli Bir Müsademe Vuku buldu	228
59	13.02.1957	Prof. Nihat Erim'in Kıbrıs'a Dair Beyanatu	228
60	13.02.1957	Kızıl Papazın Resmi Bulunan Yunan Pulları	229
61	15.02.1957	Günü Müzakere Edilecek	229
62	15.02.1957	Atina'da Nümayişler	229
63	15.02.1957	Birleşmiş Milletlerde	229
64	16.02.1957	Fatin Rüştü Zorlu'nun Beyanatu	229
65	17.02.1957	Yunanlıların Başvurduğu Yeni ve Çirkin Tertipler	230
66	17.02.1957	A.A.'nın Bir Tavzihi	230
67	18.02.1957	Kıbrıs Mevzuu İle Alakalı Müzakere Bugün Başlıyor-Manşet	231
68	19.02.1957	İngiliz ve Yunan Görüşü İle Karar Sureti Tasarıları	231
69	19.02.1957	İngiltere'nin Kıbrıs'taki Üsler	231
70	19.02.1957	Averof İngilizleri Tenkit Ediyor	231
71	19.02.1957	İngiliz Devlet Vekilinin Yaptığı Konuşma	231
72	19.02.1957	Yunanistan'ın Tedhişçilere Yaptığı Yardımlar	232

73	19.02.1957	Yunan Karar Sureti Tasarısı	232
74	19.02.1957	İngiltere'nin Teklifi	233
75	19.02.1957	Selim Sarper Türk Tezini Açıkladı-Manşet	233
76	19.02.1957	(Amerikan Radyoları Şebekesinde Yayınlanan Mühim Mülakat) Başvekilimiz Kıbrıs Ve Ortadoğu Mevzuunda Konuştu	235
77	20.02.1957	BM Siyasi Komisyonu Kıbrıs Meselesini Müzakereye Devam Etti, Avustralya Delegeşi Dedi ki: "Kıbrıs, Ancak Türkiye'nin Bir Parçasıdır."-Manşet	235
78	20.02.1957	Öğleden Sonraki Celse ve İngiliz Delegesinin Daveti	236
79	20.02.1957	Zorlu'nun Temasları	236
80	20.02.1957	Siyasi Komisyonun Nuri Birgi'nin Basın Konferansı	236
81	20.02.1957	B.Milletlerden İtibalar	236
82	21.02.1957	(Birleşmiş Milletle Siyasi Komisyonunda) Kıbrıs Mevzuu İle İlgili Müzakereler	237
83	21.02.1957	Gece Toplantısı	237
84	21.02.1957	Yunanistan'ın Kıbrıs'ta Yaptığı Tahriklere Dair Açıklanan Vesikalar	237
85	22.02.1957	Yunanlılar NATO'da Ayrılma Tehdidi Savuruyor	238
86	22.02.1957	Delegelerin Konuşmaları	238
87	22.02.1957	Türk Heyetinin Temasları	238
88	22.02.1957	Tayland'ın Görüşü	238
89	22.02.1957	Panama'nın Tasarısı	238
90	23.02.1957	Kıbrıs Meselesi Dün Karara Bağlandı-Manşet	238
91	23.02.1957	Karar Suretinin Müzakereleri	239
92	23.02.1957	Hint Delegeşi Konuşuyor	239
93	23.02.1957	Selanik'te Nümayişler	239
94	24.02.1957	(Birleşmiş Milletler Çevrelerinde)Kıbrıs'a Dair Karar Türkiye'nin Zaferi Telakki Ediliyor	240
95	24.02.1957	İngiliz Delegesinin İzahı	240
96	24.02.1957	Yunan Hükümeti İtimat İsteyecek	240
97	24.02.1957	Kıbrıs Meselesi	240
98	25.02.1957	Birleşmiş Milletler Türkiye'nin Kıbrıs'la Alakasını Teslim Etmiştir	240
99	26.02.1957	Mecliste Bütçe Görüşmeleri	241
100	28.02.1957	(Kıbrıs Heyetimiz Dün Ankara'ya Advet Etti) Zorlu Kıbrıs Görüşmelerinin Safahatına Dair İzahat Verdi	242
101	28.02.1957	Kıbrıs'ta Tedhişler	243
102	01.03.1957	Kıbrıs'ın Türkiye İçin Ehemmiyeti	243
103	02.03.1957	Eokacılar Bir Türk Polisini Yaraladı	243
104	03.03.1957	EOKACI BİR ELEBAŞI DÜN ÖLDÜRÜLDÜ	243
105	03.03.1957	(Başlıksız)	243
106	09.03.1957	(NATO Avrupa Kuvvetleri Başkumandanının Basın Toplantısı)Norstad "Türk Ordusu NATO'da İmtisal Numunesidir" dedi	244
107	14.03.1957	İsmet İnönü'nün Beyanatu	244
108	14.03.1957	Kıbrıs'ta Bir Rum Tedhişçi Yakalandı	244

109	14.03.1957	Lefkoşe’de Bir Askeri Depo Yandı	244
110	15.03.1957	Yunanistan’ın Kıbrıs Mevzuundaki Tezatlari	245
111	16.03.1957	Menderes’in Yerinde Bir Talebi-Manşet	245
112	21.03.1957	Prof. Nihat Erim Kıbrıs’a Dair Bir Konferans Verdi	247
113	21.03.1957	NATO Kıbrıs İhtilafını Hal İçin Harekete Geçti	248
114	21.03.1957	L.Boyd’un Beyanati	248
115	29.03.1957	(Makarios’un Serbest Bırakılması Üzerine) Hariciye Vekaleti Görüşünü Açıkladı	248
116	29.03.1957	L. Boyd’un Beyanati	249
117	29.03.1957	Makarios’un Beyanati	249
118	31.03.1957	Kıbrıs’ta EOKA’ya Karşı Harekata Devam Ediliyor	250
119	31.03.1957	EOKA Ayak Diriyor	250
120	31.03.1957	Yunan Elçisi Londra’ya Avdet Ediyor	250
121	31.03.1957	Salisbury’nin İstifası Geniş Akisler Yaptı	250
122	01.04.1957	Makarios’la Yapılacak Görüşmeler	251
123	01.04.1957	Suriye Makarios’u Kabule Hazır	251
124	01.04.1957	Londra- Bir yıldan fazla Londra’dan ayrılmış olan Yunanistan’ın Londra Büyükelçisi Mostras Londra’ya gelmiştir.	251
125	03.04.1957	Makarios’un Beyanati ve Anadolu Ajansının Notu	251
126	03.04.1957	Anadolu Ajansının notu:	252
127	03.04.1957	Kıbrıs’ta Rumlar Taşkınlıklarını Arttırdı	252
128	03.04.1957	Kıbrıs Heyeti Dün Gece Geldi-(Fotoğraf altında)	252
129	04.04.1957	Makarios, Bizce Bir Ruhani Reis Değil Fakat Tedhişçiliğın Başıdır	252
130	04.04.1957	Amerika’nın Sesi Radyosunun Tefsircisi Diyor ki	253
131	04.04.1957	(Başlıksız)	253
132	06.04.1957	Yunan Hükümetinin Durumu İyice Sarsıldı	253
133	06.04.1957	Beş Kıbrıslı Rum Ölümüne Mahkum Oldu	253
134	07.04.1957	Kıbrıs’tan Bir Maarif Heyeti Şehrimize Geldi	254
135	08.04.1957	İngiltere Müdafaa Vekili Kıbrıs Adasına Gidiyor	254
136	08.04.1957	Makarios Noel Baker İle Görüşecek	254
137	10.04.1957	Kıbrıs Türk Heyeti Dün Başvekili Ziyaret Etti	254
138	10.04.1957	Kıbrıs İçin NATO’nun yapacağı Arabuluculuk	254
139	10.04.1957	Makarios Madagaskar’da	254
140	12.04.1957	EOKA’cılar Kıbrıs Valisi Harding’i Tehdit Ediyor-Manşet	255
141	12.04.1957	Mostars’ın İstifası	255
142	12.04.1957	Makarios’un Sözleri	255
143	12.04.1957	Kıbrıs’ta Kararlar	255
144	13.04.1957	Kıbrıs Müzakerelerine (Makarios’un İştirakine) Ait Cereyanlar-Manşet	256
145	13.04.1957	Anthimos Basın Toplantısı Yaptı	256
146	13.04.1957	Makarios’u Karşılama Töreni	256

147	14.04.1957	Harding “Adada Tedhişe Son Verilmelidir” dedi	256
148	14.04.1957	Makarios’un Görüşmeleri	257
149	14.04.1957	Kızıl Patriğin Makarios’u Tebriki	257
150	14.04.1957	Fatin Rüştü Zorlu’nun Beyanâtı	257
151	15.04.1957	Patriğin Beyanâtı	257
152	18.04.1957	Makarios Festivali	258
153	18.04.1957	Kıbrıs’ta Rumlar Tarafından Bir Cami Taşlandı	258
154	19.04.1957	Başvekilin Yunan Hükümetini İthamı-Manşet	258
155	19.04.1957	Hayret! Katil Papaz New York’a Davet Edildi	259
156	19.04.1957	Zafer Gazetesinde, Ankara’da Çekilen Telgraflar	259
157	19.04.1957	İzmir’den Çekilen Telgraflar	260
158	20.04.1957	İNGİLTERE’NİN EN BÜYÜK GAZETELERİNDEN BİRİ OLAN DAİLY TELEGRAPH, KIBRIS MEVZUUNDAKİ TÜRK TEZİNİ HARARETLE DESTEKLİYOR- Manşet	260
159	20.04.1957	NEW YORK TIMES’İN MAKALESİ	260
160	20.04.1957	NOEL BAKER’IN MÜDAHALESİ İNGİLİZ VE YUNAN ÇEVRELERİNDE İNFİAL YARATTI	261
161	20.04.1957	KIBRIS KOMÜNİST PARTİSİ MAKARİOS’UN EMRİNE AMADE OLDUĞUNU BİLDİRDİ	261
162	20.04.1957	(New York Valisine Gönderilen Telgraflar) PAPAZA YAPILAN DAVET ŞİDDETLİ İNFİAL UYANTIRDI-Manşet	261
163	21.04.1957	(Kara Papaz Makarios’un Davet Edilişi Münasebetiyle)Harriman’a Gönderilen Telgraflar-Manşet	262
164	21.04.1957	“Kıbrıs Günü” İçin Toplantı Yapılmıyor	262
165	21.04.1957	Y.Işıkçı’nın Beyanâtı	262
166	21.04.1957	Kral Paul Dün Papaza Nişan Verdi	263
167	21.04.1957	YEDİ TEDHİŞÇİ	263
168	21.04.1957	(Başlıksız)	263
169	21.04.1957	(Muhafazakar İngiliz Mebusları Tarafından) New York Valisi Şiddetle Tenkit ve Takbih Edildi	263
170	23.04.1957	(Makarios’u Davet Ettinden Dolayı) Harriman’a Gönderilen Telgraflar	263
171	23.04.1957	Daily Express A.Harriman’ı İtham Etti	264
172	23.04.1957	F.Warren Gece İstanbul’a Geldi	264
173	24.04.1957	Harriman’a Kıbrıs’tan Gönderilen Telgraflar	264
174	24.04.1957	Kıbrıs’ta 23 Nisan Bayramı	265
175	24.04.1957	Harding’in Konuşması	265
176	24.04.1957	Bir Cezanın Tahfifi	265
177	24.04.1957	Spaak Atina’ya Geliyor	265
178	24.04.1957	Talebe Birliğinin Dün Yayınladığı Tebliğ	265
179	24.04.1957	MTTB’nin Mevlidi	266
180	25.04.1957	(Kıbrıs Mevzuu İle İlgili Olarak) Kuvayı Milliyecilerin Reiscumhur C.Bayar’a Gönderdikleri Telgraf-Manşet	266
181	25.04.1957	Harriman’a Gönderilen Telgraf	266

182	25.04.1957	Kıbrıslı Üç Tedhişçi Bir Türk Polisini Yaraladılar	267
183	25.04.1957	Mahkumiyetler	267
184	25.04.1957	Harriman'ın Mektubu	267
185	25.04.1957	TMTF'nin Dün Neşrettiği Tebliği	267
186	26.04.1957	(New York Times Kıbrıs Mevzuunda Hakikati Görüyor) "Self Determination İlhak İçin Bahanedir"	268
187	26.04.1957	Adenauer'in Temennisi	268
188	26.04.1957	Papaz Makarios Averof'la Görüştü	268
189	26.04.1957	Büyükelçinin Verdiği beyanat	269
190	27.04.1957	Harriman'a Çekilen Protesto Telgrafları	269
191	27.04.1957	Economist' in Kıbrıs'a Dair Neşrettiği Yazı	270
192	27.04.1957	Gençliğin Kıbrıs Mevzuunda İçtimai	270
193	28.04.1957	New York Valisine Çekilen Telgraflar	271
194	28.04.1957	Türkiye Gençlik Teşkilatı da Papaz Makarios'a Yapılan Daveti Protesto Etti	271
195	28.04.1957	(TMTF Genel Merkezinde) Kıbrıs Mevzuu Görüşüldü	271
196	29.04.1957	(Dr. Fazıl Küçük'ün İstanbul'da Verdiği Beyanat)Yegane Çare Kıbrıs'ın Taksim Edilmesidir	271
197	29.04.1957	Makarios Muhalefet Liderleri İle Görüşecek	272
198	30.04.1957	KIBRIS MESELESİNDE NATO'NUN ARABULUCULUĞU	272
199	30.04.1957	Dulles Bonn'a Geliyor	273
200	30.04.1957	Papaz Tehlikeli Sularda Avlanıyor	273
201	30.04.1957	Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanatı	273
202	03.05.1957	Harriman'ın Beyanatı	273
203	04.05.1957	(Reisicumhur ve Başvekil Bursa'da Muazzam ve Mahşeri Bir Topluluk Tarafından Karşılandı) Türkiye Taksim Ötesinde	274
204	04.05.1957	(Avrupa Konseyi İstişare Meclisinde) Erkmen'de "Tek Yol Adanın Taksimidir" dedi	275
205	05.05.1957	"Adanın Taksimi Yegane Çaredir"	275
206	05.05.1957	İstanbul'da Bugün Toplantı Yapılacak	275
207	05.05.1957	NATO Konseyi, İsmay'ın Raporu Münasebetiyle Ada Mevzuunu Görüştü	275
208	05.05.1957	DULLES-AVEROF GÖRÜŞMESİ	276
209	06.05.1957	Dr. F. Küçük ve Faiz Kaymak Ankara'da	276
210	08.05.1957	Makarios'la Muhalefet Arasında Çatışma	276
211	08.05.1957	Tıplıların Mesajı	276
212	09.05.1957	Kıbrıs Türktür Partisi Lideri Dr. F. Küçük Dedi ki: "Hakkımızı Kanun Yolu İle Almaya Çalışacağız"	276
213	09.05.1957	Kıbrıslı İki Türk Polisi Madalya Aldı	277
214	10.05.1957	Daily Telegraph Gazetesine Göre: Kıbrıs Meselesinde Taksim Tezi Kuvvetleniyor	277
215	10.05.1957	Makarios'un Beyanatı	277
216	10.05.1957	BİR TEKZİP	277
217	10.05.1957	Lord Milverton "Kıbrıs Adası Anadolu'nun Parçasıdır" dedi	278

218	11.05.1957	(Economist İsimli İngiliz Dergisinin Bir Makalesi) “Kıbrıs Türkiye’nin Bir Devamıdır..”	278
219	11.05.1957	Kıbrıs Milli Bir Davadır	278
220	14.05.1957	Kıbrıs Meselesinde Yunanistan’ın Menfi Tavrı	279
221	14.05.1957	(Başlıksız)	279
222	14.05.1957	Kıbrıs’ta Bir Rum Polise Müebbet Hapis Verildi	279
223	15.05.1957	(Demokrat Parti Meclis Gurubunun Dünkü İçtimasında) 196 Hükümetin Kıbrıs’a Dair Azimli Politikası İttifakla Tasvip Olundu	279
224	16.05.1957	Kıbrıs Rumlarının Tahrikleri	279
225	27.05.1957	Kıbrıs Türktür Partisi Büyük Kongresi Yapıldı	279
226	28.05.1957	Kıbrıs Kültür Derneğinin Çalışmaları	280
227	31.05.1957	İngiltere Makarios’un İkili Görüşme Teklifini Reddetti-Manşet	280
228	03.06.1957	(Başvekilin Beyanatı) Makarios Tahrikçi Bir Papazdır –Manşet	281
229	05.06.1957	Ada’nın Taksimine Dair İngiliz Görüşü Değişmemiştir	281
230	12.06.1957	Kıbrıs Türkleri Taksim Tezini Destekliyor	282
231	14.06.1957	İngiltere Kıbrıs’taki Askeri Kuvvetinin Yarısını Çekiyor	282
232	14.06.1957	Dr.Fazıl Küçük Geliyor	282
233	15.06.1957	“Kıbrıs Davamızda Muvaffak Olacağız”	282
234	17.06.1957	Kıbrıs Davası Üzinde Ehemmiyetle Durmaktayız	282
235	19.06.1957	Grivas’ın Kıbrıs’ı Terketmesi İsteniyor-Manşet	283
236	21.06.1957	(Dr.Fazıl Küçük ve Faiz Kaymak’ın Beyanatı) “Kıbrıs’taki Türklerin Türk Hükümetine İtimadı Tamdır”	283
237	21.06.1957	Kıbrıs’a Dair Türk Görüşü	283
238	22.06.1957	“Kıbrıs Çıkmazı”	283
239	23.06.1957	“Kıbrıs Çıkmazı”	283
240	23.06.1957	Papaz Makarios’un Tedhişleri ve Tahrikleri	283
241	23.06.1957	(Avrupa Konseyi İstişari Meclisi Reisi) F.Dehoussé Türkiye’nin Aktif Çalışmalarına Hayranım Dedi-Manşet	284
242	26.06.1957	İngiliz Hükümeti Makarios’u Londra’ya Davet Etmeyecek	284
243	12.07.1957	Avam Kamarası Kıbrıs Mevzuunu Müzakere Edecek	284
244	15.07.1957	Kıbrıs’a Bağımsızlık Veriliyor	285
245	16.07.1957	Avam Kamarasında Kıbrıs İçin Tartışma-Manşet	285
246	16.07.1957	Yunanistan Birleşmiş Milletlere Müracaat Etti	285
247	17.07.1957	Kıbrıs Mevzuunda Radyo Gazetesinin Dünkü Tefsiri	286
248	17.07.1957	Bir Rum İdam Edilecek	286
249	17.07.1957	(6/7 Eylül Olayları İle İlgili Olarak)	286
250	17.07.1957	(Başlıksız)	286
251	18.07.1957	Fazıl Küçük’ün Dünkü Basın Toplantısı ve Mühim Beyanatı	286
252	18.07.1957	Dr.Fazıl Küçük’ün Basın Toplantısı	287
253	21.07.1957	(Adanın İstikbali İle Alakalı Bulunan) Bütün Görüşmelerde Kıbrıslı Türkler Söz Sahibi Olmalıdır!	287
254	24.07.1957	Taksim Fikri Aleyhinde Kıbrıslı Türk Yoktur	287

255	24.07.1957	Fazıl Küçük Lefkoşe’de	287
256	30.07.1957	(Kıbrıs Mevzuunda) NATO İngiltere’ye Teklif Yapmamış	288
257	31.07.1957	EOKA’cılar Yine Tehdit Savuruyor	288
258	31.07.1957	(Başlıksız)	288
259	01.08.1957	Kıbrıs’ta Dün İki Tedhişçi Yakalandı	288
260	01.08.1957	(Başlıksız)	288
261	02.08.1957	(Kıbrıs Mevzuunda) İngiliz Hükümeti Demeç Vermeyecek	288
262	06.08.1957	Dr. Fazıl Küçük’ün Yaptığı Konuşma	288
263	06.08.1957	Bir Af Talebi Reddedilmiştir	289
264	07.08.1957	Kıbrıs Hakkında Üçlü Konferans İçin Sondaj	289
265	08.08.1957	Harding F. Küçük Mülakatı	289
266	08.08.1957	Makarios Moskova’ya Çağırılmış	289
267	11.08.1957	Yunanistan’daki Türkler Hicrete Mecbur Ediliyor	289
268	12.08.1957	Kıbrıs Meselesi ve Londra Matbuatı	289
269	12.08.1957	Üçlü Konferans Meselesi	290
270	13.08.1957	Kıbrıs’taki Türklerin Kararı: TAKSİM	290
271	20.08.1957	Hükümetimiz F. Küçük’ü Çağırdı	290
272	24.08.1957	Makarios Amerika’ya Gidiyor	290
273	25.08.1957	Makarios’cu Garip Bir İşçi Sendikası	290
274	26.08.1957	(Kıbrıs’a Dair) Fazıl Küçük’ün Dünkü Beyanatı	291
275	26.08.1957	Milli Türk Talebe Birliğinin Kıbrıs Valisine Gönderdiği Mesaj	291
276	29.08.1957	Yunanistan Kıbrıs Ateşini Körüklüyor	291
277	29.08.1957	Eisenhower Makarios’u Kabul Etmiyor	291
278	29.08.1957	(Garbi Trakya Türklerine Mezalim) Kıbrıs Türklerinin de Bu Duruma Düşmelerine Müsaade Etmeyeceğiz	291
279	01.09.1957	Hükümet Taksim Tezine Tam Bir Azimle Bağlıdır	292
280	02.09.1957	Makarios Amerika’da Ne Yapacakmış	292
281	02.09.1957	Kıbrıs’ta Gizli Bir Cephane Deposunda İnfilak	292
282	04.09.1957	Kıbrıs Davasında Taksimden Başka Hal Çaresi Görmüyoruz	292
283	05.09.1957	(Dr. Fazıl Küçük’ün Basın Toplantısı) Türkiye Muhtar Tezini Kabul Etmiyor	293
284	09.09.1957	Kıbrıs Adasınının 386’ncı Fetih Yıldönümü	293
285	09.09.1957	Başlıksız	293
286	11.09.1957	Kıbrıs’ta Büyük Bir Tören Yapıldı	293
287	16.09.1957	F. Küçük’ün Amerikan Halkına Hitabesi	293
288	19.09.1957	Türkiye’nin Kıbrıs’la Alakasını Unutmak Siyasi Felaket Olur	293
289	19.09.1957	Mesele Genel Kurul Gündemine Alınıyor	294
290	21.09.1957	Kıbrıs meselesi Gündeme Alındı	294
291	21.09.1957	F. Küçük’ün Telgrafı	294
292	23.09.1957	Kıbrıs İçin Tek Hal Çaresi Taksimdir	294
293	24.09.1957	Amerika Kıbrıs İçin Konferansa Katılmaya Hazırdır	295

294	25.09.1957	"Kıbrıs Üzerinde Hak İddia Edecek Olan Türkiye'dir."	295
295	25.09.1957	George Allen'in Beyanatı ve Atina'daki Akisler	295
296	27.09.1957	Hasan Polatkan Kıbrıs Hakkındaki Türk Tezini Tekrara Müdafaa Etti	296
297	27.09.1957	Başlıksız	296
298	28.09.1957	"Makarios Çok Soğuk Karşılanıyor"	296
299	02.10.1957	Kıbrıs Tezimizle Alakalı Film	296
300	03.10.1957	Makarios Komünistlerle İşbirliği Yaptığını Söyledi	296
301	03.10.1957	Fizuz Han'ın Sözleri	296
302	14.10.1957	Reisicumhur Kıbrıs Meselesini Hiçbir Şekil ve Surette İhmal Edemeyiz Dedi-Manşet	297
303	15.10.1957	Kıbrıs'a Dair Kararımız Kat'idir-Manşet	297
304	20.10.1957	"O, Milleti İzdıraplar İçinde Bırakmıştır- Manşet	297
305	20.10.1957	Reisicumhur Bayar'ın Dün İrad Ettiği Nutuk	297
306	21.10.1957	İstanbul ve Bursa Celala Bayar'ı Derin Bir Sevgi İle Bağrına Bastı-Manşet	298
307	21.10.1957	Başlıksız	298
308	22.10.1957	Başvekil 250.000 İstanbullu'ya Hitap Etti	298
309	23.10.1957	100.000 Ankaralı ve 100.000 Adanalı'nın Başvekil'e Dünkü Büyük SevgiTezahüratı	298
310	08.11.1957	Kıbrıs Valiliğinde Değişiklik	299
311	10.11.1957	Kıbrıs'ta Bir Türk Polisi Öldürüldü	299
312	14.11.1957	Kıbrıs Meselesi Tekrar Ele Alınıyor	299
313	21.11.1957	Kıbrıs'ta EOKA Cinayetleri	299
314	28.11.1957	İngiliz İşçi Partisinin Beyanatı	299
315	05.12.1957	Başvekil Hükümetin Programını Açıkladı	299
316	06.12.1957	Kıbrıs'ta EOKA Cinayetleri	300
317	09.12.1957	İÜTB'nin Beyanatı	300
318	10.12.1957	Kıbrıs Mevzuundaki Müzakereler Başladı- Manşet	300
319	10.12.1957	Kıbrıs'ta Grev Teşebbüsü ve Nümayişler	301
320	11.12.1957	Sarper'in Kıbrıs'a Dair Konuşması- Manşet	301
321	11.12.1957	Sovyet Murahhasının Sözleri	302
322	11.12.1957	Kıbrıs'ta Türklere Yapılan Mezalim	302
323	12.12.1957	Türk Hükümeti İngiltere Hükümetini İkaz Etti	302
324	12.12.1957	(Başlıksız)	302
325	12.12.1957	Kıbrıs'a Dair Müzakereler	302
326	13.12.1957	(Birleşmiş Milletlerde Kıbrıs Hakkında Müzakereler) Sarper Yunan Tezini Şiddetle Tenkit Etti-Manşet	303
327	13.12.1957	Oya Müracaat	303
328	14.12.1957	Kıbrıs Mevzuunda Yunan Tezi kabul Edilmiş Değildir-Manşet	303
329	14.12.1957	İlk Karar Suretinin BM Genel Kurulunda Reddine Muhakkak Nazariyle Bakılıyor	303
330	16.12.1957	(Kıbrıs Mevzuunda Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Kararını Verdi) Yunanistan Tekrar Hezimete Uğradı-Manşet	305

331	16.12.1957	Reylerin Dağılışı	306
332	16.12.1957	Reylerin Tahlili	306
333	16.12.1957	Averof Selim Sarper'i Tebrik Etti	307
334	16.12.1957	TMTF Kıbrıs davasına İlgi ve Bağlılığını Teyid Etti	307
335	16.12.1957	Gönderilen Telgraflar	307
336	17.12.1957	Yunan Hezimetini ve Yurtta Büyük Sevinç	308
337	17.12.1957	Türkiye Milli Talebe Federasyonunun Telgrafları	308
338	17.12.1957	Hugh Foot Fazıl Küçük Görüşmesi	308
339	18.12.1957	Kıbrıs Mevzuu İle İlgili Bir Toplantı Yapılacak	308
340	19.12.1957	(İngiltere Hükümeti Tarafından) Kıbrıs Türklerinin Hakları Korunacak	309
341	23.12.1957	Kıbrıs Valisi Türk Liderleri İle Bir Görüşme Yaptı	309
342	24.12.1957	Irak Kıbrıs Meselesinde Türkiye'yi Desteklemektedir!-Manşet	309
343	25.12.1957	(Adnan Menderes Dün Sabah Ankara Garında Mahşeri Bir Kalabalık Tarafından Karşılandı) Başvekilin Milletimize Hitabı-Manşet	309
344	25.12.1957	Kıbrıs'ta Tedhişçiliğin Artması İhtimali Var !	310
345	27.12.1957	(Irak Hariciye Vekili Başayan'ın Beyanatı) Irak Kıbrıs Meselesinde Türkiye'nin Yanındadır-Manşet	310
346	31.12.1957	Dr. Fazıl Küçük Dün Gece Ankara'ya Geldi	310
347	31.12.1957	Sir H.Foot'un Beyanatı	311

1958 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	HABER BAŞLIĞI	S.NO
1	02.01.1958	Kıbrıs'a Dair Kararımızda Hiçbir Tezelzül Olmamıştır- Manşet	312
2	03.01.1958	(Dün Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu İle Görüşen)Dr. Fazıl Küçük Atımız Ümitle Doludur Dedi	312
3	04.01.1958	Menderes Dr. Fazıl Küçük İle Görüşecek	312
4	04.01.1958	Rum Tedhişçilerin Türklere Baskısı Arttı	312
5	05.01.1958	(Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun Dün Verdiği Beyanat) Hükümetimiz Kıbrıs Hadiselerini Alaka İle Takip Etmektedir-Manşet	313
6	05.01.1958	Kıbrıs Türklerinin Lideri Dr Fazıl Küçük Dün Verdiği Beyanatta Dedi ki: Adada Türklerle Rumların Birlikte Yaşamalarına İmkan Kalmamıştır!	313
7	05.01.1958	Gençlerin Mr. Brown İle Yaptığı Görüşme	313
8	06.01.1958	Kıbrıs Türkleri'nin Kaderi Sağlam Bir Garanti Altındadır	314
9	07.01.1958	(Başvekil, Kıbrıs Türktür Partisi Lideri Dr. Fazıl Küçük İle Görüştü) Kıbrıs'taki Türkleri Ecnebi Bir Bayrak altında Tutmak İstemiyoruz-	314
10	07.01.1958	F.R. Zorlu'nun Dünkü Beyanattı	314
11	07.01.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanattı	314
12	07.01.1958	İngiltere'nin Planı Hakkında	315
13	08.01.1958	(İngiltere'nin KIBRIS POLİTİKASI'NDAN Dolayı) Salisbury MacMillan'ı Şiddetle Tenkid Ediyor	315
14	08.01.1958	MacMillan Kıbrıs'ta	315
15	09.01.1958	(Kıbrıs Mevzuu Çok Nazik Bir Safhaya Girdi) İngiliz Basını Hükümeti "Dikkat"e Davet ediyor-Manşet	315
16	09.01.1958	Londra'da Toplantı	316
17	10.01.1958	(ZORLU, Kıbrıs Mevzuundaki Sarsılmaz Azmimizi Ve Hükümetin Görüşünü Şu Sözlerle Tekrarladı) "Türkiye Kararında Sabittir"- Manşet	316
18	10.01.1958	Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs İçin Mücadele Edeceğiz Dedi	316
19	10.01.1958	Kıbrıs'a Ait İngiliz Planı	317
20	10.01.1958	(Yeni Sabah'ın Aldığı Habere Göre) Lord Salisbury Türkiye'ye Geliyor	317
21	10.01.1958	"Kızıl Cellat" Makarios Moskova'ya Çağrıldı	317
22	10.01.1958	Hariciye Vekaleti Bütçesi Dün Kabul Edildi	317
23	11.01.1958	(Dün İngiliz Büyükelçisi İle Görüşen) Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun Beyanattı-Manşet	318
24	11.01.1958	Kıbrıs'ta Tahkikat	318
25	11.01.1958	Lord Salisbury'e Çekilen Telgraflar	318
26	12.01.1958	(İngiltere'deki Gazetelere Göre) Kıbrıs'a Dair Foot Planında Ayarlama Yapıldı-Manşet	319
27	12.01.1958	İki Tedhişçi Rum Kamptan Kaçtı	319
28	12.01.1958	İngiltere'deki Kıbrıslı Türkler Foot'la Görüştü	319
29	13.01.1958	(Konya'yı Ziyaret Eden Dr. Fazıl Küçük Dedi ki) Kıbrıs Davası Milli Bir Mesele Olarak Yaşamaktadır	319
30	13.01.1958	Lord Salisbury'e Çekilen Telgraf	319

31	14.01.1958	Dr. Fazıl Küçük Dün Foot'un İddialarını Tekrar Reddetti	320
32	15.01.1958	Dr. Fazıl Küçük "Türk Görüşü Elbet Kabul Edilecek" Dedi-Manşet	320
33	15.01.1958	Makarios Türkiye'ye Gelmek Üzere Vize Talebinde Bulundu	320
34	16.01.1958	Makarios'un Türkiye'ye Gelme İsteği Reddedildi-Manşet	320
35	16.01.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanâtı	320
36	16.01.1958	Kıbrıs'a Dair Asılsız İddialar	320
37	16.01.1958	(Avrupa Konseyi İstişare Meclisinde) Ortadoğu'da Durum ve Kıbrıs Meselesi	321
38	17.01.1958	(İngiliz Başvekili MacMillan'ın Beyanâtı) "Kıbrıs Türkiye'ye Çok Yakındır!.."	321
39	17.01.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanâtı	321
40	17.01.1958	İngiliz Gazeteleri	321
41	18.01.1958	Yunan teklifini Avrupa Konseyi de Reddetti	322
42	18.01.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Dünkü Beyanâtı	322
43	18.01.1958	Foot Türkiye Büyükelçisi İle Görüştü	322
44	19.01.1958	Vali Foot'un Beyanâtı EOKA'cılar Şaşırttı	322
45	21.01.1958	F. Rüştü Zorlu'nun Verdiği Beyanat	322
46	21.01.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Dünkü Beyanâtı	323
47	22.01.1958	Kıbrıs'ta EOKA Tedhiş Tehditlerine Başladı	323
48	22.01.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Dünkü Beyanâtı	323
49	23.01.1958	Kıbrıs'ta Dün Sağcı ve Solcu Rumlar Birbirine Girdi	324
50	23.01.1958	(Dr. Fazıl Küçük'ün Dün Verdiği Beyanat) Ya Taksim!.. Ya Ölüm..!	324
51	24.01.1958	Kıbrıslı Rumlar Arasında İhtilaf Gittikçe Büyüyor	324
52	24.01.1958	Kıbrıs'ta İç Harp Tehlikesi	324
53	24.01.1958	Kıbrıslı Talebelerin Telgrafı	324
54	27.01.1958	Bağdat Paktı Vekiller Konseyi Toplanıyor-Manşet	325
55	27.01.1958	Fatin Rüştü Zorlu'nun Beyanâtı	325
56	27.01.1958	Kıbrıs Valisi Bugün Geliyor	325
57	28.01.1958	Türkler Lefkoşe'de Büyük Bir Nümayiş Yaptılar	325
58	28.01.1958	Bağdat Paktı Vekiller Konseyi Toplandı	325
59	29.01.1958	Başvekilimizin Azizi Kıbrıs Türklerine Hitabı	326
60	29.01.1958	Kıbrıs'ta Dün de Çarpışmalar Oldu	326
61	29.01.1958	AA'nın Verdiği Haber	327
62	29.01.1958	(Kıbrıs Türktür Partisi Genel Sekreteri) O. Örek'in Beyanâtı	327
63	30.01.1958	Kıbrıs'taki Türk Şehitlerinin Hazin Cenaze Merasimi-Manşet-(SİYAH BAŞLIKLARLA YAYINLANMIŞTIR)	327
64	30.01.1958	Menderes'in Hitabı	328
65	30.01.1958	Sokağa Çıkma Yasağı Kaldırıldı	328
66	30.01.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanâtı	328
67	30.01.1958	Radyolarımız Dün Müzik Neşriyatını Tatil Etti..	328
68	30.01.1958	(Larnaka ve Vuda'dan) Reiscumhura Çekilen Telgraflar	328

69	30.01.1958	(Kıbrıs'taki Hadiseler Dolayısıyla) Milletçe Duyulan Büyük Teessür	328
70	30.01.1958	Dr. Fazıl Küçük Milli Talebe Birliğine	329
71	30.01.1958	Atatürk'ün Selanik'teki Evine Bomba Koyduğu İddia Edilen Oktay Engin'i Yunanistan Geri İstedi	329
72	01.02.1958	(Büyük Millet Meclisinin Dünkü Toplantısında) Kıbrıs'taki Tecavüz ve Şiddet Olayları Takbih Olundu-Manşet	329
73	01.02.1958	Miting Teşebbüsü	330
74	01.02.1958	Ulus'un Fazıl Küçük'le İlgili Haberi Yalandır	330
75	01.02.1958	EOKA'cılar Katliam İçin Hazırlanıyormuş	330
76	03.02.1958	Fatin Rüştü Zorlu Dün Dr. Fazıl Küçük İle Görüştü	331
77	04.02.1958	Dr. Fazıl Küçük Büyük Bir Sevgi Seli İle Karşılandı	331
78	04.02.1958	Ankara'daki Görüşmelerine Dair Verilen Beyanat	331
79	05.02.1958	"Türkler, Taksimden Başka Hal Çaresi Kabul Etmeyecektir"	331
80	05.02.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanatu	332
81	05.02.1958	Nuri Eren'in Beyanatu	332
82	05.02.1958	Rumlar Arasında İhtilaf	332
83	07.02.1958	(İngiliz Matbuatında Türk Tezi Lehinde Dikkate Şayan Bir Yazı) The Scotsman Taksim tezini Hararetle Müdafaa Ediyor	332
84	07.02.1958	EOKA'nın Tehditleri	333
85	07.02.1958	Londra'daki Türklerin Yapacağı Miting	333
86	08.02.1958	Sir Foot EOKA'ya Dün İkinci Bir İhtar Daha Yaptı	333
87	09.02.1958	Kıbrıs'ta Öldürülen Türklerle İlgili Dava	333
88	09.02.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Halka Hitabı	333
89	10.02.1958	Başvekil Menderes'in Bursa DP Kongresinde İradettiği Nutuk	334
90	10.02.1958	MTTB Kıbrıs'a Bayrak Gönderecek	334
91	11.02.1958	Atina'da Kıbrıs'la İlgili Müzakerelere Başlanıyor	334
92	11.02.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Ziyaretleri	335
93	12.02.1958	Atina'da Kıbrıs'a Dair Müzakerelere Başlandı	335
94	12.02.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanatu	335
95	12.02.1958	Binbaşının Muhakemesi	335
96	13.02.1958	Kıbrıs Müzakereleri Dün Nihayete Erdi	335
97	13.02.1958	İngiliz Binbaşının Duruşması	335
98	14.02.1958	Kıbrıs Müzakereleri İle İlgili Beyanname Yayınlandı	336
99	14.02.1958	Selwyn Llyod'un Beyanatu	336
100	14.02.1958	Makarios'un Beyanatu	336
101	19.02.1958	Lloyd "Kıbrıs İhtilafının Halli Mümkündür" Dedi	336
102	19.02.1958	Bir Türk Kadın Polis Taşlandı	337
103	20.02.1958	Kıbrıs İçin Yapılacak Olan Miting	337
104	21.02.1958	Kıbrıs Türkiye İçin Büyük Bir Ehemmiyete Haizdir	337
105	21.02.1958	Kıbrıs Mitingi	337
106	21.02.1958	Türkleri Öldüren Askerler Beraat Etti	337

107	23.02.1958	Londra’da Türklerin Büyük Mitingi Bugün	338
108	23.02.1958	Daily Express’in Anketi	338
109	23.02.1958	Lefkoşe’de Hadiseler	338
110	24.02.1958	Londra’daki Türklerin Büyük Mitingi	338
111	24.02.1958	EOKA’nın Risalesi	339
112	26.02.1958	Dış Politikada Muhalefetin Fikirsizliği-Manşet	339
113	01.03.1958	“Baptist Times”ın Kıbrıs İle İlgili Yazısı	340
114	05.03.1958	İngiliz Gazeteleri Taksim Tezini Hararetle Destekliyor	340
115	07.03.1958	EOKA’nın Bir Şubesi Kapatıldı	340
116	07.03.1958	Bir Sokağa Kıbrıs İsmi Verilecek	340
117	11.03.1958	Kıbrıslı Türk Talebeler Dün Bir Miting Yaptı	340
118	11.03.1958	(Başlıksız)	341
119	12.03.1958	Kıbrıs Rumları Tekrar Tedhişe Başladılar!..	341
120	12.03.1958	(Başlıksız)	341
121	14.03.1958	(Seyfullah Esin’in Kıbrıs’a Dair Beyanâtı) Taksim Yegane Müspet ve Yapıcı Hal Çaresidir!..	341
122	15.03.1958	Taksim En Son Fedakarlığımızdır	341
123	19.03.1958	(EOKA Yeniden Tedhişe Başladı) Kıbrıs’ta Dün Bir Türk Polisi Daha Öldürüldü	342
124	23.03.1958	Kıbrıslı Rumlar Taşkınlıklarını İleri Götürüyorlar	342
125	23.03.1958	Bir EOKA’cı Dün Londra’ya Götürüldü	342
126	25.03.1958	Kıbrıs’ta On Türk Gencine Ceza Verildi	342
127	27.03.1958	Kıbrıs Valiliğinin Yersiz Kararları	342
128	31.03.1958	(EOKA’nın Yeni Ölüm Tehdidi) Ada Rumlarına Hazır Olmaları Bildirildi-Manşet	343
129	31.03.1958	Bir Kıbrıslı Yavrunun Devlet Reisimize Hediyesi (Fotoğrafın Altındaki Yazı)	343
130	01.04.1958	(Yabancı Uçak Personeli İle İlgili Karar) Kıbrıs Valisi Aldığı Kararı Dün Kaldırdı	343
131	01.04.1958	Solcular Makarios’a Başvurdu	343
132	01.04.1958	EOKA Yine Bir Kişinin Camına Kıydı	343
133	01.04.1958	Emniyet Kuvvetlerine Ait İki Oto Garajı Havaya Uçuruldu	344
134	02.04.1958	EOKA Dün Tedhiş Hareketine Başladı	344
135	02.04.1958	Kıbrıs’ta Tevkifler	344
136	08.04.1958	Ada Rumları Tedhişlerine Devam ediyor	344
137	09.04.1958	Kıbrıs’taki Durumun Vahameti Artıyor	344
138	10.04.1958	Dünde Kıbrıs’ın Birçok Yerinde Bomba Patladı	345
139	11.04.1958	EOKA Ada Rumlarını Tehlikeli Hareketlere Teşvik Ediyor	345
140	11.04.1958	Hapisanede İsyan	345
141	11.04.1958	Ertuğruloğlu’nun Kıbrıs’a Dair İzahı	345
142	12.04.1958	Grivas İngilizleri Tehdite Başladı	345
143	12.04.1958	Kıbrıs’ta Patlayan Bombalar	346

144	15.04.1958	Başlıksız-(Fotoğraf Altındaki Yazı)	346
145	16.04.1958	Kıbrıslı Rumların Çirkin Tecavüzleri	346
146	17.04.1958	(Londra Kıbrıs Türktür Cemiyet Reisinin Beyanatı) Kıbrıs'ın Taksimi Tezi Son Fedakarlığımızdır	346
147	17.04.1958	Magosa'da Uçurulan Bina	346
148	17.04.1958	İngiliz Binbaşısı Beraat Etti	347
149	20.04.1958	Bir Gençlik Heyeti Kıbrıs'a Gidiyor	347
150	23.04.1958	Lefkoşe Türkleri Dün Büyük Bir Gösteri Yaptı	347
151	23.04.1958	Bugün Yapılacak Miting Hazırlığı	347
152	23.04.1958	Vali Foot'un Tamimi	347
153	24.04.1958	Lefkoşe'deki Türkler Dün Büyük Bir Toplantı Yaptı	347
154	24.04.1958	Türk Mukavemet Teşkilatının Beyannamesi	348
155	30.04.1958	Kıbrıs'ta Tedhiş ve Sabotaj Genişliyor	348
156	01.05.1958	Foot Türklerin Protestosuna Dün Cevap Verdi	348
157	02.05.1958	Kıbrıs Türkleri Taksim Tezine Kuvvetle Bağlı	349
158	05.05.1958	EOKA'cılar İki İngiliz Askerini Öldürdüler	349
159	06.05.1958	(Devletlerarası Hukuk Doktoru M.Richards'ın Dikkate Şayan Mütalaası) Enosisi Tahakkuk Ettirmek İçin Tutulan Yol, Her Yönden Haincedir!..	349
160	07.05.1958	EOKA İngilizleri Yeniden Tehdit Etmeye Başladı	350
161	07.05.1958	Foot'un Seyahati	350
162	08.05.1958	EOKA Dün İki İngiliz İle Bir Rum'u Öldürdü	351
163	08.05.1958	Dün Bir Rum Daha Öldürüldü	351
164	09.05.1958	(Hükümet Taraftarı Maruf Daily Telegraph'ın Dikkate Şayan Yazısı) Kıbrısı Ya Taksim Edelim veya Kıbrıs'a Hakim Olalım	351
165	10.05.1958	(Yunanistan'da Seçimler) Kıbrıs Mevzusunu İstismar Ediyorlar	352
166	13.05.1958	(Yunanistan'da Seçimler Neticesi) Karamanlis Kazandı	352
167	14.05.1958	Kıbrıs'tan Anavatana Toprak Gönderiliyor	352
168	19.05.1958	(Hariciye Vekilimizin Dün Verdiği Beyanat)Kıbrıs'ın Taksimi En Radikal ve Yegane Hal Çaresidir!..	352
169	23.05.1958	Reisicumhur Kıbrıs'tan Çekilen Bağlılık Telgrafları	353
170	23.05.1958	Averof'un Beyanatı	353
171	24.05.1958	Dr. Fazıl Küçük Ankara'ya Geldi	353
172	25.05.1958	(Hariciye Vekilinin Kıbrıs Mevzusundaki Beyanatı) Türkiye İçin Yegane Hal Çaresi Ada'nın Taksimidir-Manşet	354
173	27.05.1958	(Hariciye Vekilimizin Beyanatı Üzerine) Kıbrıs Türklerinin İmanı Bir Kez Daha Artmıştır-Manşet	354
174	28.05.1958	Papaz Makarios'un Tevkifi İsteniyor	354
175	28.05.1958	Kıbrıs Türk Kültür Derneği Başkanı Geldi	355
176	30.05.1958	Ada Türkleri Tam Bir Vahdet Halde Bulunmaktadırlar!	355
177	01.06.1958	(Dr. Fazıl Küçük Ve R. Denktaş'ın Dün Verdikleri Beyanat) Türkler Kıbrıs'ta Muhtariyet Kabul Edemezler; Yegane Çare Taksimdir!	355
178	01.06.1958	Kıbrıs'ta Türkler Taksim Lehinde Nümayiş Yaptılar	355
179	04.06.1958	(Kıbrıs Türktür Partisi Başkanı Dr. Fazıl Küçük'ün Dün İstanbul'da Verdiği Beyanat) Kıbrıs'ta Muhtariyet Sabotaj ve Tehditlerdir!	355

180	04.06.1958	Başvekil Dr. Fazıl Küçük ve Rauf Denktaş'la Görüştü	356
181	05.06.1958	Larnaka Türklerinin Celal Bayar'a Telgrafı	356
182	05.06.1958	Küçük'ün Milli Türk Talebe Birliği'nde Yaptığı Konuşma	356
183	06.06.1958	(Times'da Çıkan Şayan-I Dikkat Makale)Türk-İngiliz Dostluğu İmtihan Geçirmektedir	357
184	06.06.1958	Nasır-Makarios Mülakatı	357
185	07.06.1958	Yarın İstanbul'da Kıbrıs İçin Büyük Bir Miting Yapılacak	357
186	08.06.1958	Kıbrıs'a Dair Kararımız Tam ve Kamildir-Manşet*	357
187	08.06.1958	Samet Gündoğan'ın Basın Toplantısı	357
188	08.06.1958	Başvekil'e Gönderilen Türk Bayrağı	358
189	08.06.1958	İstanbul Üniversitesine Gönderilen Telgraf	358
190	08.06.1958	Reisicumhur Bayar'a Gönderilen Telgraf	358
191	08.06.1958	Başvekil Adnan Menderes'in Kıbrıs Türklerine Mesajı	358
192	08.06.1958	(İstanbul'daki Miting Dolayısıyla) Hariciye Vekaleti Bir Tebliği Neşretti	359
193	08.06.1958	İÜTB'nin Yayınladığı Beyanname	359
194	09.06.1958	(Haklı İnsanların Büyük Vakarı, Sarsılmaz Azmi ve Sükunu İçinde Dün Yapılan Muhteşem Miting) 300.000 İstanbullu 26 Milyon Türk Adına Kıbrıs'ın Taksimi İçin Ant İçti- Sür manşet	360
195	09.06.1958	(Dün Mitingde Konuşan) F. Küçük "Taksim Son Sözüümüzdür" Dedi	360
196	09.06.1958	DP Ankara Gençlik Teşkilatının İÜTB Başkanlığına Telgrafı	360
197	09.06.1958	Lefkoşe'deki Türk Haber Bürosuna Dün Bir Bomba Atıldı	360
198	10.06.1958	(Kıbrıs davasında Uyanan Milli Heyecan Vatan Sathını Kapladı) Bütün Yurtta Miting Hazırlıkları- Sür manşet	361
199	10.06.1958	Adapazarı'ndaki Büyük Miting	361
200	10.06.1958	Şehrimizde Yapılacak Miting	361
201	10.06.1958	Yunanistan'ın NATO Nezinde Müracaatı!	361
202	10.06.1958	Kıbrıs'ta Yeni Olaylar	361
203	10.06.1958	Kıbrıs'ta Öldürülen Türk Polisi	361
204	10.06.1958	Kıbrıs'taki Tedbirler	361
205	10.06.1958	(Başlıksız)	362
206	10.06.1958	Türklerin Sertleşmesi İngilizlerin Takındığı Yeni Tavrın Neticesidir	362
207	11.06.1958	(Rum Tedhişçilerin Tecavüz Hareketleri Üzerine) Hariciyemiz Dün İngiltere'den Kıbrıs Adasında Tedbirler Alınmasını Talep Etti- Sür manşet	362
208	10.06.1958	Türklerin Sertleşmesi İngilizlerin Takındığı Yeni Tavrın Neticesidir	362
209	11.06.1958	(Rum Tedhişçilerin Tecavüz Hareketleri Üzerine) Hariciyemiz Dün İngiltere'den Kıbrıs Adasında Tedbirler Alınmasını Talep Etti- Sür manşet	362
210	11.06.1958	NATO Konseyi Kıbrıs Meselesini Görüştü	363
211	11.06.1958	Yarın Saat 14'de Şehrimizde Büyük Bir Miting Yapılacak	363
212	12.06.1958	(Kıbrıs İçin Ankara Gençliğinin Hazırladığı ve Anıtkabir'de Yapacağı)Büyük Miting Bugün Saat 14'de- Sür manşet	363
213	12.06.1958	Hariciye Vekaletinin Kıbrıs İle İlgili Tebliği	363

214	12.06.1958	(Türk Rum Ortodoksların Ruhani Reisi) Papa Eftim Tedhişçi Makarios'u Aforoz Etti	363
215	13.06.1958	(150 Binden Fazla Ankaralının İştirakiyle Dün Yapılan Muhteşem Miting) Ata'nın Manevi Huzurunda Kıbrıs İçin Ant İçildi-Sürmanşet*	364
216	13.06.1958	Kıbrıs'a Dair Plan Atina'ya Bildirildi	364
217	13.06.1958	(Başlıksız)	364
218	13.06.1958	Kıbrıs'ta: Türklerle Rumlar arasında Dünde Hadiseler Oldu	365
219	13.06.1958	Makarios'un İngiltere'ye Girmesine Mani Olunacak	365
220	13.06.1958	(Hariciye Vekilimizin Dün Basın Toplantısı) F.R.Zorlu haklı Tezimizi Bir Kere Daha İzah Etti	365
221	14.06.1958	(Kıbrıs Mevzusundaki Haklı Davamızı Tebarüz Ettirmek Üzere) Bugün Üç Vilayette Daha Miting Yapılıyor-Sürmanşet	365
222	14.06.1958	İngiliz Planı Dr. Fazıl Küçük'e Bildirildi	365
223	14.06.1958	Plan Papaz Makarios'a da Bildirilmiş	366
224	14.06.1958	Yunanistan Planı Reddedecek	366
225	14.06.1958	Kıbrıs'a Gönderilecek İngiliz Paraşütçüleri	366
226	14.06.1958	Rumların Tecavüzleri	366
227	14.06.1958	Kıbrıs Marşı Bestelendi	366
228	15.06.1958	(Yunanistan'ın İzmir NATO Karargahındaki Askerlerini Çekme Teşebbüsü Üzerine) Hariciye Vekili Fatih Rüştü Zorlu'nun Beyanatu-Manşet	366
229	15.06.1958	(Kıbrıs Planına Dair) Cevabımızı İngiltere'ye Dün Verdik	367
230	15.06.1958	Bütün Yurtta Kıbrıs Mitingleri Devam Ediyor	367
231	15.06.1958	Dün Yapılan Büyük Mitingler	367
232	15.06.1958	(Efzunlar Dağa Küstü) Yunan Jesti!	367
233	15.06.1958	Kıbrıs'taki Son Durumu B.Milletlere Aksettirdik	367
234	15.06.1958	Türlere Yapılan Hücumlar	367
235	15.06.1958	(New York Times Gazetesi Diyor ki:) Kıbrıs'ta Self-Determination Kisvesi Altında Enosis'e Çalışılıyor	367
236	16.06.1958	K. Gülek'in Kıbrıs Davasına İhaneti Nefret Uyandırdı-Manşet	368
237	16.06.1958	(Kıbrıs Mitingleri Bütün Yurt Sathında Büyük Bir Heyecanla Devam Ediyor) İzmir ve Adana Mitingleri De Çok İhtişamlı Oldu-Manşet	368
238	17.06.1958	Meclis Kıbrıs Davamızda Ancak Taksim Nihai Hal Şekli Olduğunu İttifakla karar Bağladı-Manşet	368
239	17.06.1958	Kıbrıs'taki Tedhişleri Yunan Hükümeti Yunan Hükümeti Tahrik Etmektedir-Manşet	368
240	17.06.1958	(CHP Genel Sekreterinin Kıbrıs Davamıza İhaneti) Kazım Gülek'e Protesto Telgrafları Yağıyor	369
241	17.06.1958	Malatya'da Dün Kıbrıs İçin Büyük Bir Miting Yapıldı*	369
242	17.06.1958	(Daily Mail'de Neşredilen Dikkate Şayan Yazı) Sabırları Taştıktan sonra Türklerin Geriye Döndükleri Tarihte Görülmemiştir	369
243	18.06.1958	İngiltere Kıbrıs'a Dair Planı Açıklamayı 48 Saat Geri Bıraktı-Manşet	370
244	18.06.1958	Seyfullah Esin Güvenlik Konseyi Başkanına Bir Muhtıra Verdi	370
245	18.06.1958	Kıbrıs Türk Liderleri F.R. Zorlu'yu Ziyaret Etti	371
246	18.06.1958	(Dün Yapılan Kıbrıs Mitingi) Erzurumlular da Ant İçtiler*	371

247	18.06.1958	K. Gülek'e Çekilen Takbih Telgrafları	371
248	18.06.1958	(İngiliz Generali Kendrew'in Verdiği Beyanat) Kıbrıs'taki Kanlı Hadiseler Yunanlıların Eseridir!..	371
249	19.06.1958	(Bütün Dünyanın Nazarı Kıbrıs Davamıza Tevecüh Etti) 48 Saatlik Mehil Bugün Bitiyor, İngiliz Başvekili Harold MacMillan Konuşacak..- Manşet	371
250	19.06.1958	Tehir Kararının Kıbrıs'taki Akisleri	372
251	19.06.1958	İngiltere Kıbrıs'a Yeni Kuvvetler Getiriyor	372
252	19.06.1958	Lefkoşe'de Yangın	372
253	19.06.1958	Kıbrıs'ta Türk Belediyesi	372
254	19.06.1958	(El ba El Sudan Gazetesinin Başmuhariri Diyor ki) Kıbrıs Davasında Yüzde Yüz Haklısınız	372
255	20.06.1958	İngiliz Planı-Manşet Altı	372
256	20.06.1958	Bir İştirak Denemesi	373
257	20.06.1958	İngiliz Planına Karşı Türk Görüşü-Manşet	374
258	20.06.1958	Kıbrıs Mitingleri	375
259	20.06.1958	Makarios İle Grivas'ın İşbirliği	375
260	21.06.1958	Kıbrıs Mitingleri Heyecanla Devam ediyor-Manşet	375
261	21.06.1958	(Kıbrıs Davasına İhaneti Dolaysıyla) Kazım Gülek'e Çekilen Protesto Telgrafları	375
262	21.06.1958	Atina'nın Hayret Verici Bir Hareketi	375
263	22.06.1958	(Kıbrıs Mitingleri Bütün Yurt Sathında Heyecan ve Hararetle Devam Ediyor)Eskişehir ve Maraş'ta Yapılan Mitingler-Manşet	376
264	22.06.1958	Ankara Radyosunda Kıbrıs Saati	376
265	22.06.1958	Yunanistan Kıbrıs Planını Dün Reddetti	376
266	22.06.1958	Konya, Bursa ve İskenderun da Kıbrıs İçin Ant İçti-Manşet	376
267	24.06.1958	(Kıbrıs Mitingleri Hararetle Devam Ediyor) Kastamonu'da Yapılan Büyük Miting	376
268	24.06.1958	Kıbrıs'ta EOKA'ya Karşı Şiddetle Harekete Geçildi	376
269	25.06.1958	Demokrat Parti Meclis Gurubunda Kıbrıs Mevzuu Müzakere Edildi-Manşet	376
270	25.06.1958	Kars'taki Miting	377
271	25.06.1958	Foot İngiltere'de	377
272	25.06.1958	Yunanistan Bir NATO İctimamı İptal Etti	377
273	25.06.1958	Makarios İngiltere'ye Gitmekten Vazgeçti	377
274	26.06.1958	Kıbrıs Mitingleri	377
275	26.06.1958	(İngiltere'ye Karşı Açıkça Cephe Alan) Yunanistan'ın Blöfleri ve Düştüğü Tezatlar	377
276	27.06.1958	(İngiltere'nin Kıbrıs Planı Dün Avam Kamarasında Görüşüldü)İngiltere Ayrı Müzakereye Dahi Hazır-Manşet	378
277	27.06.1958	Niğde, Ordu ve Afyon'da Kıbrıs İçin Ant İçti	378
278	27.06.1958	Yunan İddialarının Asılsızlığını Güvenlik Konseyine Bildirdik	378
279	27.06.1958	(Başvekilimiz Adnan Menderes MacMillan'a Cevabı)Kıbrıs Hakkında Hazırlanan Yeni İngiliz Planı Kabilî Tatbik Değildir!..- Manşet	379

280	27.06.1958	MacMillan Hariciye Vekilimiz F.R. Zorlu'nun Son Verdiği Beyanâtı Yapıcı Buldu-Manşet Altı	380
281	28.06.1958	(Kıbrıs İçin Yapılan Mitingler)Dün de On binlerce Aydın Ant İçti	380
282	02.07.1958	(Kıbrıs Mitingleri Heyecanla Devam Ediyor)Çankırılılar Bugün Ant İçiyor-Manşet	380
283	03.07.1958	(Anavatan'dan Ayrılmaz Bir Parça Olan)Kıbrıs İçin On binlerce Çankırılı da Dün Ant İçti-Manşet	381
284	03.07.1958	Papa Eftim'in Çankırılılara Mesajı	381
285	03.07.1958	(Oakland Tribün Gazetesi Diyor ki) Yunanistan'ın NATO İctimainı İptali Affedilemez	381
286	04.07.1958	Radyoda Bir Kıbrıs Saati İhdas Edildi-Manşet	381
287	04.07.1958	Kıbrıslı Rumların Tecavüz Hareketi	381
288	05.07.1958	(Radyo Gazetesini Dün Gece Yaptığı Tefsir)Yunanistan NATO Tesanüd Ruhunu İhlal etmiştir-Manşet	382
289	05.07.1958	F.Küçük'ün Radyo Konuşması	382
290	05.07.1958	Kapalı Salon Toplantısı Tertiplendi	382
291	05.07.1958	Gaziantep'li ve Amasyalı da Ant İçtiler	382
292	05.07.1958	Kıbrıs Mevzusunda Yapılan Toplantı -(Fotoğraf altında)	382
293	06.07.1958	Hariciye Vekilimiz "Kıbrıs İhtilafı Behemehal Halledilmelidir" Dedi-Manşet	382
294	06.07.1958	Urfa ve Adapazarı da Kıbrıs İçin Ant İçti	383
295	07.07.1958	Beş Vilayetimiz Daha Kıbrıs İçin Ant İçti-Manşet	383
296	07.07.1958	İzmir'de Yapılacak Kıbrıs Konferansı	383
297	07.07.1958	Başvekilin Riyasetinde Dün Mühim Bir Toplantı Yapıldı	383
298	07.07.1958	Averof Tito ve Nasır'la Görüşecekmiş	383
299	07.07.1958	Taksim Fikrini Evvela Yunanistan Ortaya Atmıştır-Sür manşet	383
300	07.07.1958	İspat Ediyoruz:	383
301	07.07.1958	(Başlıksız)	384
302	07.07.1958	Kıbrıs'daki İrkdaşlarımıza Yardım Edilecek	384
303	07.07.1958	O. Sakarya'nın Verdiği Beyanat	384
304	07.07.1958	Averof Dün Yugoslavya'ya Hareket Etti	384
305	07.07.1958	Kıbrıslı Rumların Yaraladıkları Türk	384
306	09.07.1958	İngiltere Başvekilinin Avam Kamarasındaki Beyanâtı	385
307	10.07.1958	Rum Tedhişçileri Dün Üç Türk'ü Yaraladılar	385
308	10.07.1958	Yapılan Görüşmeler	385
309	10.07.1958	Morning News Gazetesi	385
310	11.07.1958	Kıbrıslı Rumlar Tecavüz Hareketlerini Artırdılar-Manşet	385
311	11.07.1958	EOKA Bir Türk Polisini Öldürdü	386
312	12.07.1958	Yunanistan Kıbrıs İçin Üçlü Konferansa Taraftar Görünüyor-Manşet	386
313	13.07.1958	(Malum Tesirlerin Tazyikleri Altında Erimekte Olan) Yunan İdarecileri her şeyi Tevdil İçin Çırpınmaktadır	386
314	13.07.1958	EOKA Bir Türk İşçi Gurubunu Pusuya Düşürdü	386
315	13.07.1958	Kıbrıs'ta Bir Türk'ün Evi Yakıldı	386

316	13.07.1958	Tedhişin Durması İçin Beyanat	386
317	13.07.1958	Kıbrıs'taki Türklere Yardım Kampanyası	387
318	14.07.1958	EOKA Tedhişçilerinin Kıbrıs'taki Tecavüzleri	387
319	14.07.1958	1 Eylül Tarihinde Yapılacak Toplantı	387
320	15.07.1958	(Tedhişçilerin Artan Tecavüz Hareketleri Dolayısıyla İngiltere'ye Bir Nota Daha Verdik) Kıbrıs'ta Müessir Tedbirler Alınmalıdır-Manşet	388
321	15.07.1958	Kıbrıs'ta Her Yerde Sokağa Çıkma Yasağı Konuldu	388
322	15.07.1958	Dört Türk'e Hücum Ettiler	388
323	15.07.1958	Öldürülen ve Yaralanan Diğer Türkler	388
324	15.07.1958	Türk Mukavemet Teşkilatının Beyannamesi	388
325	15.07.1958	Hariciye Vekilimizin Görüşmeleri	388
326	16.07.1958	Yunan İdarecileri Arasında İhtilaf Çıktı	388
327	16.07.1958	F.Küçük'ün Beyanâtı	389
328	16.07.1958	Lefkoşe Rum Belediye Reisi'nin Beyanâtı	389
329	17.07.1958	Kıbrıs'ta Asayiş Temin Edilmelidir	389
330	18.07.1958	(Kıbrıs'ta Durum) Adanın Biran Önce Taksimi Zaruridir!..	389
331	18.07.1958	Yaralanan Türkler İçin Seyyar Hastane	389
332	18.07.1958	Makarios Yeni Manevralar Peşinde	389
333	19.07.1958	Yunanistan Bindiği Dalı Kesmektedir!	390
334	19.07.1958	Kıbrıs'ta Türklere Tecavüzler Devam Ediyor	390
335	20.07.1958	(Rum Tedhişçilerin Tecavüzleri Devam Ediyor) 3 TÜRK ÖLDÜRÜLDÜ	390
336	20.07.1958	F.Küçük'ün Makalesi	390
337	21.07.1958	Kıbrıs'taki Rumların Menfur Tecavüzleri	391
338	21.07.1958	Diğer Vakalar	391
339	22.07.1958	Adadaki Tedhişler Had Bir Hal Aldı	391
340	22.07.1958	Kıbrıs'ta Çıkan Hürsöz Gazetesinin Makalesi	392
341	23.07.1958	Kıbrıs'taki Bütün Tedhişleri EOKA'cı Rumlar Yapmaktadır	392
342	23.07.1958	Dr. Fazıl Küçük Geldi	392
343	24.07.1958	Kıbrıs'ta 1200 Rum Tedhişçi Tevkif Olundu-Manşet	392
344	24.07.1958	Tecavüze Uğrayan Türkler	392
345	24.07.1958	Foot'un Beyanâtı	392
346	24.07.1958	Kıbrıs'ta Sansür	393
347	24.07.1958	Hariciye Vekili İngiltere Büyükelçisi İle Görüştü	393
348	25.07.1958	İngiltere Kıbrıs'ta Yeni Tedbirlere Başvuruyor-Manşet	393
349	25.07.1958	Kıbrıs'ta Örfi İdare Kaldırıldı	393
350	25.07.1958	Bir Türk Kızı Öldü	393
351	25.07.1958	Son Hafta Zarfında Ölen ve Yaralananlar	393
352	25.07.1958	Rumlar Grev Yaptı	393
353	26.07.1958	(Kıbrıs Türktür Başkanı Dr. Fazıl Küçük Dedi ki:) Kıbrıs'ta Emniyet Tam Olarak Sağlanmalıdır	394

354	26.07.1958	Kıbrıs Türklerine Milli Yardım Komitesi Kuruluyor	394
355	26.07.1958	Tokathıların Yardımı	394
356	26.07.1958	Kıbrıs'ta Yeniden İki Türk Öldürüldü	394
357	26.07.1958	Larnaka'da Türk Belediyesi Kuruldu	394
358	28.07.1958	Yunanistan Mesnetsiz ve Yersiz İddialar Peşinde	394
359	28.07.1958	Bağdat Paktı İçtimar Bugün Başlıyor	395
360	29.07.1958	(EOKA Tedhişçilerin Menfur Tecavüzleri) Adada 3 İrkdaşımız Kahpece Öldürüldü	395
361	29.07.1958	Tevkif İcraatının Sonu	395
362	29.07.1958	Kıbrıs'ta Garip İdare Tarzı	395
363	30.07.1958	(Vali Foot'un Tedbirleri Kafi Gelmiyor) Kıbrıslı Rumların Menfur Tecavüzleri	396
364	30.07.1958	Foot' un Tedbirleri Tedhişi Önleyemiyor	396
365	31.07.1958	Kıbrıs'taki Tecavüzler ve Tedhişler Durdurulmalıdır	396
366	31.07.1958	Göç Devam Ediyor	396
367	31.07.1958	EOKA Atina İle İşbirliği Halinde	397
368	31.07.1958	Kıbrıs'a Yardım	397
369	01.08.1958	Adada 2 İrkdaşımız Melunca Öldürüldü	397
370	02.08.1958	(Başvekil Adnan Menderes'in Kıbrıslı İrkdaşlarımıza Hitabı) Kıbrıs'taki Tedhişler Mukadder Neticeyi Değiştirmeyecek ve Geciktirmeyecektir!-Manşet	397
371	02.08.1958	Kıbrıs'taki Tedhişleri Atina Tahrik Ediyor 353	397
372	02.08.1958	Üç Türk Öldürüldü	398
373	02.08.1958	Maskeliler Bir Otomobili Yaktılar	398
374	02.08.1958	Emniyet Kuvvetlerine Tecavüz 356	398
375	03.08.1958	(Radyomuzun Dün Yaptığı Tefsir) Başvekilin Beyanatı Bir Ders Olmalıdır	398
376	03.08.1958	Kıbrıs'taki Tedhişin Failleri Rumlardır	398
377	03.08.1958	Foot'un Beyanatı	398
378	03.08.1958	Kıbrıs Adasında Cereyan Eden Hadiseler	399
379	04.08.1958	Yunanistan Fuzuli İddia ve Taleplerle Uğraşmaktadır	399
380	04.08.1958	Kıbrıs'ta Cereyan Eden Olaylar	399
381	05.08.1958	Yunanistan Tedhişin Durmamasını İstiyor	400
382	06.08.1958	Vali Foot'un Sözleri Birbirini Tutmuyor	400
383	06.08.1958	EOKA Kıbrıs'ta Yeniden Tedhişe Hazırlanıyor	400
384	06.08.1958	Kıbrıs'a Yardım	401
385	07.08.1958	(Kıbrıs Mevzusunda Görüşmelerde Bulunmak Üzere) İngiliz Başvekil MacMillan Memleketimize Gelecek-Manşet	401
386	07.08.1958	Kıbrıs Türk Mukavemet Teşkilatının Beyannamesi	401
387	08.08.1958	Kıbrıs Türkiye İçin Milli Bir Davadır-Manşet	402
388	08.08.1958	MacMillan'ın Beyanatı	402
389	08.08.1958	MacMillan'ın Atina'da	402
390	08.08.1958	MacMillan'ın Karamanlis Görüşmesi	402

391	08.08.1958	Kıbrıs'ta Cereyan Eden Hadiseler	402
392	09.08.1958	(Kıbrıs Mevzusunda Görüşmelerde Bulunmak Üzere) İngiltere Başvekili Bugün Ankara'ya Geliyor-Manşet	403
393	09.08.1958	Atina Görüşmeleri	403
394	09.08.1958	Kıbrıs'ta Tedhişler Devam Ediyor 375	403
395	10.08.1958	(İngiliz Başvekili Harold MacMillan Ankara'da) Türk- İngiliz Görüşmeleri Dün Başladı-Manşet	403
396	10.08.1958	(Kıbrıs Mevzusundaki Görüşmeler Hakkında) İngiliz-Yunan Müşterek Tebliği	403
397	10.08.1958	(Kıbrıs'ta Tedhişler)Lefkoşe'de Bir Türk Öldürüldü	404
398	11.08.1958	(Kıbrıs Mevzusunda Yapılan Görüşmeler Dün Nihayete Erdi)Türk-İngiliz Müşterek Tebliği	404
399	11.08.1958	İngiliz-Yunan Görüşmelerinin Akisleri	404
400	11.08.1958	Kıbrıs'ta Masum Rolü Takınan Suçlu Rumlar	404
401	12.08.1958	(Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun Verdiği Beyanat)Ancak Taksim İle Kıbrıs'ta Sulh ve Sükun Temin Edilebilir-Manşet	405
402	12.08.1958	İngiliz Başvekili MacMillan Dün Ayrıldı	405
403	12.08.1958	MacMillan Kıbrıs'a Gitti	406
404	12.08.1958	MacMillan'ın Temasları	406
405	12.08.1958	Karamanlis Yunan Kralı İle Görüştü	406
406	12.08.1958	(Radyolarımızın Dünkü Tefsiri) Kıbrıs'a Dair tezimizde Bir Değişiklik Yoktur!..	406
407	12.08.1958	Yunanistan Kıbrıs Mevzusunu Yine Birleşmiş Milletlere Götürüyormuş	406
408	13.08.1958	Zorlu'nun Beyanatu Yalan Haber Yazanları Hüsrana Uğrattı-Manşet	406
409	13.08.1958	MacMillan'ın Kıbrıs'taki Beyanatu	406
410	13.08.1958	İngiliz Kabinesi Meseleyi Görüştü	407
411	14.08.1958	Kıbrıs'ta Rumlar Birbirine Giriyor	407
412	14.08.1958	Hariciye Vekilimizin New York'taki Beyanatu	407
413	14.08.1958	Atina ve Rumların Açtığı Yalan Kampanyası	407
414	14.08.1958	(Kıbrıs'ta Tedhişler) Rumlar Tahliye Edilen 25 Türk Evini Yaktılar	408
415	16.08.1958	İngiltere'nin Kıbrıs'ta Tatbik Edeceği İdare Tarzı	408
416	16.08.1958	EOKA'nın Gizli Yuvalarına Baskın Yapıldı	409
417	17.08.1958	(Kıbrıs'ta Cereyan Eden Hadiseler) Lefkoşe'de Türk ve Rum Mahalleleri Ayrılıyor	409
418	17.08.1958	Yunanistan Kıbrıs Meselesini Birleşmiş Milletlere Aksettirdi	409
419	18.08.1958	Kıbrıs'ta Rumlar İngiliz Devriyelerine Tecavüz Etti	409
420	18.08.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanatu	409
421	19.08.1958	EOKA Kıbrıs'ta Yine Kanlı Tecavüzlere Girişti-Manşet	410
422	19.08.1958	Limasol'da Cephane Yüklü Gemi	410
423	19.08.1958	EOKA'nın Yeni Cinayetleri	410
424	19.08.1958	Atina İngiliz Planına Cevabını Bugün Verecek	410
425	20.08.1958	Kıbrıslı Türkler Meşru Müdafaa Halindedir	410
426	20.08.1958	12 Rum Kadını Tevkif Edildi	410

427	20.08.1958	Atina'nın İngiliz Planına Cevabı	411
428	21.08.1958	EOKA Tedhişe Yine Devam Ediyor	411
429	21.08.1958	Türklerin Serbest Bırakılması Meselesi	411
430	21.08.1958	EOKA'nın Korkunç Faaliyeti	411
431	21.08.1958	EOKA Yuvaları Aranıyor	411
432	21.08.1958	Bir Papaz Tevkif Edildi 413	411
433	22.08.1958	Mecliste Muhalefet Bozguna Uğradı-Manşet	411
434	23.08.1958	EOKA Yine Faaliyete Geçiyor	412
435	24.08.1958	EOKA Kan Dökmek İçin Sağa Sola Saldırıyor	413
436	24.08.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Protesto Telgrafı	413
437	24.08.1958	Beraat Eden Türkler	413
438	25.08.1958	EOKA İngilizlere de Saldırmaya Başladı	413
439	25.08.1958	Makarios Amerika'ya Gidiyor	413
440	25.08.1958	Rum Belediye Başkanlarının Tebliği	413
441	25.08.1958	Üç EOKA'cı Öldürüldü	414
442	25.08.1958	Türk Köylerine Giden Sular Kesildi	414
443	25.08.1958	Kıbrıs'a Kızılay Yardımı	414
444	26.08.1958	(Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun Beyanatı)İngiltere'nin Yeni Kıbrıs Planına Dair Görüşümüz Açıklandı-Manşet	414
445	26.08.1958	Kıbrıs'ta 30 Ağustos'u Kutlamak Yasak Edildi	415
446	26.08.1958	Lisi Hadisesinin Ele Verdikleri	415
447	26.08.1958	Rumlar Arasında Yeni Tevkifler	415
448	27.08.1958	EOKA Kıbrıs'ta Talana Başladı	415
449	27.08.1958	İngiliz Basını Ne Diyor?	415
450	27.08.1958	Gene Saldırıyorlar	415
451	28.08.1958	Kıbrıs'taki Rumlar EOKA Aleyhine Dönüyor	416
452	28.08.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Bugünkü Makalesi	416
453	28.08.1958	Türkiye'nin Tutumu Karşısında Yunanlılar	416
454	29.08.1958	Rum Radyoları EOKA'yı Cinayete Teşvik Ediyor	416
455	29.08.1958	İngiliz Basını Ne Diyor:	416
456	29.08.1958	Makarios'un Hülyaları	416
457	29.08.1958	Kıbrıs'ta Rumlar İngilizlere Saldırdı	416
458	30.08.1958	Kıbrıs'ta Yunan İdaresi Asla Kurulamayacaktır	417
459	01.09.1958	Kıbrıs'taki Rumların Baltalama Hareketi	417
460	01.09.1958	Kıbrıslı Rumların Baltalama Hareketi	417
461	01.09.1958	Dr. Fazıl Küçük'ün Papaza Cevabi Makalesi	417
462	01.09.1958	Kıbrıs Valisi Londra'ya Gidiyor	417
463	02.09.1958	(Dr. Fazıl Küçük Dün Şehrimize Geldi) EOKA Kıbrıs'ta Yeniden Kanlı Cinayetlere Girişti	417
464	02.09.1958	EOKA Yine Cinayetlere Başladı	418
465	02.09.1958	Papazlarda EOKA'nın Emrinde	418

466	02.09.1958	Bir İngiliz Polisi Vuruldu	418
467	02.09.1958	Dokuz Türk Beraat Etti	418
468	02.09.1958	Kıbrıs'ta Acı Bir Yıldönümü	418
469	02.09.1958	Yunanistan'da Protesto Grevi	418
470	04.09.1958	EOKA Dün de Cinayetler İşledi	418
471	04.09.1958	Hadiseler Hakkında Şu Tafsilat Verilmiştir	419
472	04.09.1958	Öldürülen İngiliz ve EOKA'nın Yeni Faaliyeti	419
473	04.09.1958	Kıbrıs Gazetelerinde Londra Gazetelerinin Neşriyatı	419
474	04.09.1958	İngiliz Planı, Türk Tezi ve Yunan Gazeteleri	419
475	05.09.1958	Kıbrıs'ta EOKA İntikam Peşinde	419
476	06.09.1958	Kıbrıs'ta EOKA Kanun Dışı Addedilecek	420
477	06.09.1958	Kıbrıs Mayın Tarlası Haline Geldi	420
478	06.09.1958	Kıbrıs Valisi Hugh Foot Londra'ya Hareket Etti	420
479	11.09.1958	Yunanistan Suni Bir Kıbrıs Davası Yaratıyor	420
480	11.09.1958	Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs'a Dönüyor	420
481	11.09.1958	Vali Hugh Foot Kıbrıs'a Döndü 462	421
482	12.09.1958	(Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanati) "İngiliz Planını Destekliyoruz"	421
483	12.09.1958	Sivil İngiliz Mukavemet Teşkilatı	421
484	12.09.1958	(Başlıksız)	421
485	12.09.1958	İngiliz Askerlerine Pusu Kuruldu	421
486	12.09.1958	Bir Rum Tüccarın Evinde Bomba Bulundu	421
487	12.09.1958	Bir Rumu EOKA Vurdu	421
488	13.09.1958	EOKA'nın Faaliyeti Önlenmelidir	422
489	13.09.1958	Bir Rum Muhtarını EOKA'cılar Öldürdü	422
490	13.09.1958	Bir Garip Protesto	422
491	14.09.1958	(Katil EOKA'cılar Müdafaa Eden) Atina Radyosuna Cevabımızı Verdik	422
492	14.09.1958	Kıbrıs'ta Cereyan Eden Hadiseler	422
493	14.09.1958	Bir Türk Doktoruna Ateş Edildi	422
494	14.09.1958	Üç Rum Tevkif Edildi	422
495	18.09.1958	Kıbrıs Rumları da EOKA'dan Şikayetçi	423
496	18.09.1958	Rumlar Türk Mallarını Yakıyor	423
497	18.09.1958	EOKA Öldürmeye Devam Ediyor	423
498	18.09.1958	Hastanede Kurtarılamadı	423
499	18.09.1958	Tecrit Kamplarında Bulunan Türklerin Açlık Grevi	423
500	18.09.1958	İki EOKA'cı Rum Yakalandı	423
501	19.09.1958	(Birleşmiş Milletler Başkanlık Divanında) Delegemiz S.Esin'in Kıbrıs Meselesine Dair Beyanati	423
502	19.09.1958	Rum Belediye Reisinin Garip Beyanati	424
503	19.09.1958	Teşebbüs Suyu Düştü	424
504	19.09.1958	EOKA'nın Yeni Kurbanları	424

505	19.09.1958	EOKA'nın Yeni Beyannamesi	424
506	20.09.1958	F.Küçük Dedi ki: "Atımız Anavatana Bağlıdır.."	424
507	20.09.1958	Kıbrıs Mevzusunda Türk Tezi ve Atina'nın Tutumu	425
508	20.09.1958	Küçük ve Denктаş Mevkuf Türkleri Ziyaret etti	425
509	20.09.1958	Rauf Denктаş Ankara'ya Geldi	425
510	20.09.1958	İngiliz Tugayı İngiltere'ye Dönüyor	425
511	24.09.1958	Kıbrıslı Türkler Yolundan Dönmez	425
512	24.09.1958	EOKA Türk Mallarına Tecavüze Kalktı	425
513	26.09.1958	Zorlu Politikamızın Esaslarını İzah Etti	426
514	29.09.1958	EOKA Kıbrıs'ta Cinayetlerine Devam Ediyor	426
515	29.09.1958	Bir Türk'ü İdama Mahkum Ettiler	426
516	29.09.1958	Amerikan Konsolos Muavini İyileşiyor	426
517	30.09.1958	Burhan Işın Kıbrıs Türk Temsilcisi Oldu	427
518	30.09.1958	Rauf Denктаş'ın Verdiğı Beyanat	427
519	01.10.1958	İngiltere Makarios'un Teklifini Reddetti	427
520	01.10.1958	Yunanistan ve Kıbrıs	427
521	01.10.1958	Yunanlılar Birleşmiş Milletlerde Konuşmadılar	427
522	01.10.1958	NATO Daimi Konseyinde Cereyan Eden Müzakereler	427
523	03.10.1958	Kıbrıs İçin Şehit Düşen Türklerin Kanları Henüz Kurumamıştır	428
524	03.10.1958	İngiliz İşçi Partisinin Kıbrıs'a Dair Görüşü	428
525	04.10.1958	Kıbrıs'tan Reısicumhura Bağlılık Telgrafları	428
526	05.10.1958	Kıbrıs'ta Bin Kadar Rum Tevkif Edildi	428
527	05.10.1958	Reısicumhurumuza Çekilen Telgraf	428
528	06.10.1958	Daily Ekspres Şöyle Diyor: Averof Makarios'un Arkasına Saklanmaktadır	428
529	06.10.1958	Başvekile F. Küçük'ün Çektiğı Telgraf	429
530	06.10.1958	Kıbrıs'ta İşlenen Cinayetler ve İngiliz Basını	429
531	07.10.1958	(EOKA'yı Tedhiş hareketine Sevk eden) Yunanistan Birleşmiş Milletlere Baskı Yapmak İstiyor..	429
532	07.10.1958	NATO Daimi Konseyindeki Müzakereler	429
533	08.10.1958	Yunanistan NATO'yu Tazyik Etmek İstiyor	429
534	08.10.1958	(Başlıksız)	430
535	11.10.1958	(Yeni Kıbrıs Planı Hakkında) İngiltere'nin Görüşleri	430
536	12.10.1958	Lennox Boyd'un Verdiğı Beyanat	430
537	14.10.1958	Kıbrıs Anadolu Topraklarının Bir Devamıdır	430
538	17.10.1958	(Ojurnal Gazetesinin Kıbrıs'a Dair Yazısı) Türkler Adadan Feragat Etmez	430
539	22.10.1958	Londra'da Kıbrıs Mevzusu Görüşüldü	431
540	22.10.1958	Kıbrıs'a Gidecek Türk Talebeleri	431
541	30.10.1958	(Kıbrıs'ta Tedhişler) EOKA'cılar Bir İngiliz Kamyonunu Havaya Uçurdular	431
542	30.10.1958	NATO Görüşmeleri	431

543	30.10.1958	Yunanistan Kıbrıs İle İlgili Toplantıya Yanaşmıyor	431
544	31.10.1958	Kıbrıs'ta Rumların Tedhiş Hareketleri	431
545	31.10.1958	(Başlıksız)	432
546	31.10.1958	Avam Kamarasında	432
547	02.11.1958	Reisicumhurun Meclisi Açış Nutku-Manşet	432
548	02.11.1958	(Zorlu Paris'ten Dün Yurda Döndü) "NATO'da Kıbrıs Meselesinde Haklı Davamızı Savunduk"	432
549	02.11.1958	İşçi Partisinin Kıbrıs Siyaseti	433
550	02.11.1958	(NATO Konseyinde Cereyan Eden Müzakereler)Zorlu, Kıbrıs Mevzusunda Hükümetin Anlayış ve Hüsnüniyetini İspat Etti	433
551	02.11.1958	Kıbrıs'ta İki İngiliz Askeri Öldürüldü	434
552	02.11.1958	MacMillan'ın Verdiği Beyanat	435
553	06.11.1958	(Yeni Kıbrıs Planı Hakkında) MacMillan ve L.Boyd'un Beyanâtı	435
554	07.11.1958	İngiliz İşçi Partisi Liderleri Kıbrıs Meselesinde Güç Durumda	435
555	07.11.1958	Daily Telegraph'ın Mühim Yazısı	435
556	07.11.1958	Kıbrıs Mevzusunda Paris'te Verilen Konferans	435
557	07.11.1958	Kıbrıs'ta Meydana Çıkarılan Cephane Deposu	436
558	09.11.1958	Kıbrıs Konferansını Akim Bırakan Yunanistan'dır	436
559	10.11.1958	Kıbrıs'ta Dün Bir İngiliz Öldürüldü	436
560	10.11.1958	Kıbrıs'ta Türk-Rum Hastaneleri Ayrılıyor	436
561	12.11.1958	EOKA'ya Karşı Yeni Tedbirlere Başvuruluyor	436
562	13.11.1958	Hariciye Vekilimiz Amerika Yolunda-Manşet	436
563	13.11.1958	(Avam Kamarasında) İngiliz Başvekili MacMillan Kıbrıs Hakkında Geniş İzahat Verdi	437
564	13.11.1958	(Dün Ankara'ya Gelen Fazıl Küçük'ün Beyanâtı)Yunanistan NATO'dan Aldığı Silahları EOKA'nın Emrine Tahsisi Etmiştir	437
565	13.11.1958	F.Küçük Ve Rauf Denктаş B. Amerika'ya Gidiyor	437
566	15.11.1958	İngiltere'nin Kıbrıs'ta Aldığı Yeni Tedbirler	437
567	15.11.1958	(Başlıksız)	437
568	15.11.1958	Bir Sözcünün Teyidi	438
569	15.11.1958	F. Küçük ve Rauf Denктаş Kıbrıs'a Gittiler	438
570	16.11.1958	Hariciye Vekilimiz Dün New York'a Hareket Etti	438
571	16.11.1958	Dr. Fazıl Küçük' de Dün Hareket Etti	438
572	16.11.1958	Averof Roma'dan Hareket Etti	438
573	17.11.1958	Kıbrıslı Türk Liderleri New York'ta Sevgi İle Karşılandı	438
574	20.11.1958	(Zorlu'nun Washington'da Yaptığı Basın Toplantısı)Birleş Milletler'de,Kıbrıs'ın Emniyeti Bakımından Önemini İzah Edeceğiz	438
575	20.11.1958	Yunan Muhalif Partileri Kıbrıs'a Dair Tezi Reddetti	439
576	20.11.1958	Tedhişçilerle Mücadele	439
577	20.11.1958	Bir Rum Tedhişçi Lider Öldürüldü	439
578	21.11.1958	İngiltere Kıbrıs İçin Yeni Bir Karar Sureti Verdi	439
579	22.11.1958	Kıbrıs'taki Türklerin Rumların Hakimiyetine Geçmesine Asla Müsaade Etmeyeceğiz-Manşet	439

580	24.11.1958	(F.R.Zorlu'nun Verdiği Beyanat) Genel Kurul Kıbrıs'taki Tedhişi Durdurulmalıdır-Manşet	440
581	24.11.1958	Türkler Asla Yunan İdaresini Kabul Etmez	440
582	25.11.1958	(Hazırladığımız Karar Sureti Tasarısında) Kıbrıs İçin Tekrar Müzakere İstiyoruz	441
583	26.11.1958	(Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunun Dün Yaptığı Toplantı) Hariciye Vekili Kıbrıs'a Dair Türk Tezini Tam Bir Vukufla Teşrih Etti-Manşet	441
584	26.11.1958	Fatin Rüştü Zorlu'nun Yaptığı Konuşma	442
585	26.11.1958	Yunanlıların Samimi Olmadıkları Bir kere Daha Meydana Çıktı	443
586	26.11.1958	Bir Amerikan Gazetesinin Yazısı	443
587	27.11.1958	(Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunda) Hariciye Vekilinin Yaptığı Konuşma	443
588	28.11.1958	(Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunda Müzakereler) Zorlu Kıbrıs'a Dair Tezimizi İzahla Büyük Başarı Sağladı	444
589	28.11.1958	Hariciye Vekilinin Yaptığı Konuşma	444
590	28.11.1958	Hariciye Vekilinin Yaptığı Konuşma	444
591	29.11.1958	(Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunda ki Kıbrıs Müzakereleri) F.R.Zorlu Averof'un Yeni İddialarını da Cerh etti	445
592	29.11.1958	Kolombiya Bir Karar Sureti Tevdi Etti	445
593	30.11.1958	(Birleşmiş Milletler Siyasi Komisyonunda Cereyan Eden Görüşmeleri) Zorlu, "Kıbrıs İçin Üçlü Müzakereye Hazırız" Dedi-Manşet	445
594	30.11.1958	Kolombiya Delegatesi	445
595	30.11.1958	(Başlıksız)	446
596	30.11.1958	A.Noble Konuşuyor	446
597	30.11.1958	Hariciye Vekilinin Yaptığı Konuşma	446
598	02.12.1958	Kıbrıs'ta Tedhiş Derhal Durdurulmalıdır	446
599	03.12.1958	(BM Siyasi Komisyonunda Görüşmeler) Kıbrıs'taki Durum Üzüntü Yaratıyor	447
600	03.12.1958	Tasarının Metni	447
601	03.12.1958	Dünkü Müzakereler	448
602	04.12.1958	Kıbrıs Meselesine Dair Görüşmeler Son Safhada	448
603	04.12.1958	Kıbrıs'ta Her an Bir iç Harp Çıkabilir	448
604	04.12.1958	Evvelki Günkü Müzakereler	449
605	04.12.1958	Zorlu Müdahale Ediyor	449
606	04.12.1958	İran Karar Suretinde Tadilat Yaptı	449
607	04.12.1958	Belçika Karar Sureti Tasarısı	449
608	05.12.1958	Kıbrıs Müzakereleri	449
609	05.12.1958	İkinci Celse	450
610	05.12.1958	Üçüncü Celse	450
611	06.12.1958	(B.Milletler Siyasi Komisyonunda Kıbrıs'a Dair Müzakereler)Yunanlılar Yine Hezimete Uğradı-Manşet	450
612	06.12.1958	Kabul Edilen İran Karar Tasarısı	451
613	06.12.1958	Reylerin Verilişi	452

614	06.12.1958	Meksika'nın Sunduğu Karar Sureti	452
615	06.12.1958	(BM Siyasi Komisyonunda)Fatin Rüştü Zorlu'nun Yaptığı Konuşmalar	453
616	07.12.1958	Fatin Rüştü Zorlu Dedi ki:Kıbrıs Meselesi Türkiyesiz Halledilemez:	453
617	07.12.1958	Küçük'ün Beyanâtı	453
618	07.12.1958	Amerikan Basını B. Milletler Kararını Övüyor	453
619	07.12.1958	A.Noble'un Beyanâtı	454
620	08.12.1958	Kıbrıs, Türkler İçin Rodos'tan Mühimdir-Manşet	454
621	09.12.1958	(Birleşmiş Milletlerin Müzakerelerinden Çıkan Netice) Kıbrıs'la Olan Rabitamız Teyit Olunmuştur!	454
622	09.12.1958	MacMillan Bugün Beyanatta Bulunacak	454
623	10.12.1958	MacMillan Konuşmasını Geri Bıraktı	454
624	10.12.1958	Averof Dönüyor	454
625	11.12.1958	(MacMillan'ın Avam Kamarasında Dün Yaptığı Açıklamaya Göre,) İngiltere Kıbrıs İşini Taraflarla Müzakereye Hazır	455
626	11.12.1958	Kıbrıslı Liderler Londra Büyükelçiliğimizde	455
627	12.12.1958	(Atina Resmi Çevrelerin Kanaatine Göre)Yunanistan Müzakere Teklifini Kabul Edecektir	455
628	12.12.1958	F.R.Zorlu Dün New York'tan Ayrıldı	455
629	12.12.1958	Kıbrıs'ta İki Günde On bir Otomobil Yakıldı	455
630	13.12.1958	(Dün Yurda Advet Eden Hariciye Vekilimizin Beyanâtı) F.R.Zorlu, Düşüncelerimiz Galebe Çalmıştır, Dedi-Manşet	456
631	13.12.1958	Kıbrıs Türk Liderleri İngiliz Gazetecileri İle Görüştü	456
632	18.12.1958	Kıbrıslı Liderler Bevan İle Görüştü	456
633	19.12.1958	Paris'ta Kıbrıs Hakkında Görüşmeler-Manşet	456
634	19.12.1958	İngiltere Başvekilinin Verdiği Beyanat	456
635	19.12.1958	Dr. Fazıl Küçük ve Denктаş Paris'e Gidiyor	457
636	21.12.1958	(Paris'ten Dün Dönen Zorlu'nun Beyanâtı) Kıbrıs Meselesinde Müsait Hava Doğuyor	457
637	21.12.1958	Averof'un Kıbrıs'a Dair Sözleri	457
638	21.12.1958	Magosa'da Bir Mayın Patladı İki İngiliz Öldü	457
639	22.12.1958	Kıbrıs'ta 3 İngiliz askeri Yaralandı	457
640	25.12.1958	Kıbrıs Mevzusunda Hariciyemizin Yaptığı Açıklama-Manşet	457
641	25.12.1958	Londra'daki Görüşmeler	458
642	26.12.1958	Averoff Kıbrıs İşinde Mutedil Bir Dil Kullandı	458
643	29.12.1958	(Yunanistan'ın Eski Hariciye Vekili Tarafından) Karamanlis Şiddetle İtham Edildi	458
644	30.12.1958	Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs'ta	458
645	31.12.1958	Kıbrıs Meselesinde Üçlü Bir Konferansa Doğru	459
646	31.12.1958	Makarios'un Beyanâtı	459

1959 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	HABER BAŞLIĞI	S.NO
1	01.01.1959	EOKA Kıbrıs'ta Tekrar Faaliyete Gececeğini İlan Etti	460
2	01.01.1959	Kıbrıs'ta Yeni Kanunlar	460
3	02.01.1959	Kıbrıs'ta İngiliz Planının Tatbiki Devam Ediyor	460
4	04.01.1959	(Yunanistan'ın Eski Hariciye Nazırı Pipinelis'in Makalesi) Kıbrıs'ta Bulunacak Bir Hal Çaresi Türk-Yunan Münasebetini Düzeltir	460
5	08.01.1959	(Büyük Millet Meclisi Bütçe Encümeni Toplantısında) Hariciye Vekilimizin Yaptığı Konuşma-Manşet	460
6	10.01.1959	Kıbrıs Politikası Yüzünden Yunan Hükümetine Hücumlar	461
7	16.01.1959	Hariciye Vekilimiz Paris'te	461
8	20.01.1959	Zorlu, Averof'la Dün Tekrar İki Görüşme Yaptı	461
9	20.01.1959	Kıbrıs'ta Dün Üç Tedhişçi Yakalandı	461
10	21.01.1959	Zorlu-Averof Görüşmeleri Bitti	461
11	21.01.1959	Kıbrıs'taki Durum	462
12	21.01.1959	Baf Piskoposunun Atina'daki Beyanâtı	462
13	24.01.1959	Hariciye Vekili Yurda Avdet Etti	462
14	01.02.1959	Anadolu Ajansının Tebliği	462
15	04.02.1959	Menderes - Karamanlis Buluşacaklar mı?..	463
16	05.02.1959	Menderes Bu Sabah İsviçre'ye Gidiyor-Manşet*	463
17	05.02.1959	Hariciye Vekili İngiliz Büyükelçisini Kabul Etti	463
18	06.02.1959	Başvekil A. Menderes ve F.Rüştü Zorlu İsviçre'de-Manşet*	463
19	06.02.1959	Yunan Başvekilî Zürich'e Hareket Etti	463
20	06.02.1959	Averof'un Beyanâtı	464
21	06.02.1959	Türk ve Yunan Başvekilleri Arasında İlk Görüşme	464
22	07.02.1959	İki Başvekil Görüştüler-Manşet	464
23	07.02.1959	Başvekiller Yarın Tekrar Görüşecek	464
24	08.02.1959	Kıbrıs Görüşmelerine Dün de Devam Edildi	464
25	08.02.1959	Londra Büyükelçimiz Zürich'e Hareket Etti	464
26	08.02.1959	(Başlıksız)	464
27	08.02.1959	Amerika'daki Türkiye Muhaciri Rumlar	465
28	09.02.1959	Zürih'te Cereyan Eden Kıbrıs Görüşmeleri	465
29	10.02.1959	Menderes- Karamanlis Dün Tekrar Görüştüler	465
30	11.02.1959	Kıbrıs Mevzusundaki Müzakereler Sona Eriyor	465
31	11.02.1959	Yunan Radyosunun Dünkü Tefsiri	465
32	11.02.1959	Zorlu ve Averof'un Londra Seyahatleri	465
33	11.02.1959	Athenagoras'ın Telgrafları	466
34	11.02.1959	İngiltere Hariciye Sözcüsünün Betanı	466
35	11.02.1959	Gençlik Menderes'i Törenle Karşılacak	466
36	12.02.1959	Kıbrıs İçin Anlaşmaya Varıldı-Manşet	466

37	12.02.1959	Resmi Tebliği	466
38	12.02.1959	Dün Gece Ankara'ya Gelen Başvekil Menderes'i, Celal Bayar ve Refik Koraltan Esenboğa'da Karşıladılar	467
39	12.02.1959	Yunan Başvekili Karamanlis Atina'da	467
40	12.02.1959	AP Ajansına Göre Anlaşmanın Esasları	467
41	12.02.1959	Kıbrıs'ta Karar Nasıl Karşılandı	468
42	12.02.1959	İngiltere Memnun	468
43	12.02.1959	Makarios'un Görüşü	468
44	12.02.1959	Zürih Konferansı İyi Bir Anlaşma İle Neticelendi"	468
45	13.02.1959	Kıbrıs Müzakereleri Londra Müspet Yolda Devam Ediyor-Manşet	468
46	13.02.1959	Selwyn Lloyd'un Avam Kamarasındaki Beyanâtı	468
47	13.02.1959	Makarios'un Durumu	468
48	13.02.1959	Kıbrıslı Liderler Londra'ya Gidiyor	469
49	13.02.1959	Yunan Meclisi Kıbrıs Hakkındaki Anlaşmayı Müzakere Edecek	469
50	13.02.1959	Makarios Zürih Anlaşmasını Tasvip Ediyor	469
51	13.02.1959	Anthimos'un Beyanâtı	469
52	13.02.1959	Yunan Umumi Efkarında Tepkiler	469
53	13.02.1959	İngiliz Umumi Efkarının Fikri	469
54	13.02.1959	Dünkü İngiliz Gazeteleri Diyor ki:	470
55	13.02.1959	Zürih Anlaşması ve Alman Basını	470
56	13.02.1959	Beyrut Radyosunun Yaptığı Neşriyat	470
57	13.02.1959	Birleşmiş Milletler Çok İyi Karşıladı	470
58	13.02.1959	Zürih Anlaşması New York Basınında	470
59	13.02.1959	Zürih Anlaşması ve Paris Basını	471
60	13.02.1959	Zürih Anlaşması ve Yugoslavya Basını	471
61	14.02.1959	Kıbrıs İçin Üçlü Görüşmeler Salı Günü Londra'da Başlıyor-Manşet	471
62	14.02.1959	İngiltere Hariciye Sözcüsünün Beyanâtı	471
63	14.02.1959	Kıbrıslı Türk Liderleri Ankara'da	471
64	14.02.1959	Kıbrıs Valisi Foot Londra'da	471
65	14.02.1959	Adnan Menderes'in Zürih Müzakereleri Hakkındaki Beyanâtı	471
66	15.02.1959	Başvekil Adnan Menderes Londra'ya Davet Olundu-Manşet	472
67	15.02.1959	Menderes'in Beyanâtı Atina Radyosunda	472
68	15.02.1959	Başvekil Kıbrıs Türk Liderlerini Kabul Etti	472
69	15.02.1959	İngiliz Büyükelçisi Başvekili Ziyaret Etti	472
70	15.02.1959	Dr. Fazıl Küçük'ün Dünkü Beyanâtı	472
71	15.02.1959	Anlaşmanın Dünya Basınındaki Akisleri	472
72	15.02.1959	Pakistan'daki Akisler	473
73	15.02.1959	Kıbrıs Anlaşmasının Mısır'daki Akisleri	473
74	15.02.1959	Tass Ajansının Bit Telgrafı	473
75	15.02.1959	Amiral Bingley Kıbrıs Hadiselerinden Memnun	473

76	16.02.1959	A.Menderes Yarın Sabah Londra'ya Hareket Ediyor-Manşet	473
77	16.02.1959	Dr. Fazıl Küçük Londra'ya Gitti	473
78	16.02.1959	Hariciye Vekilleri Foot İle Görüştü	473
79	16.02.1959	Müstemlekelerler Vekili Londra'ya Döndü	473
80	16.02.1959	Pesmazoğlu İstanbul'da	474
81	16.02.1959	Makarios Londra'da Beyanat Verdi	474
82	16.02.1959	Makarios İki de Komünist Davet Etti	474
83	16.02.1959	Yunan Hariciye Vekili Makarios ile Görüştü	474
84	16.02.1959	Moskova Radyosu Hücum Ediyor	474
85	16.02.1959	Kıbrıs'ta Sükunet	474
86	17.02.1959	Başvekil Menderes Bugün Londra'ya Hareket Ediyor	474
87	17.02.1959	Üç Hariciye Vekili Arasında Görüşme	475
88	17.02.1959	Kıbrıs Mevzusunda Mutabakata Varıldı	475
89	17.02.1959	İşçi Partisinin Verdiği Yemek	475
90	17.02.1959	Başvekil Menderes'e Şükran Telgrafları	475
91	17.02.1959	Rum ve Ermeni Patriklerinin Başvekilimize Telgrafları	475
92	17.02.1959	Başvekilimizin Rum ve Ermeni Patriklerine Cevabı	475
93	17.02.1959	Başvekil Menderes'e Gelen Diğer Telgraflar	475
94	18.02.1959	Elim Uçak Kazasından Menderes Mucize Olarak Sağ Salim Kurtuldu-Manşet*	476
95	18.02.1959	Toplantı Vekiller Seviyesinde Olacak	476
96	18.02.1959	Son Dakika Başvekillikle Yapılacak Konferans Talik Edildi	476
97	18.02.1959	Kıbrıs Hakkındaki Toplantılar	476
98	18.02.1959	Yunan Başvekili Londra'da	476
99	19.02.1959	"Kıbrıslı Kardeşlerimizin Menfaatlerinin Bekçisiyiz"-Manşet	476
100	20.02.1958	Kıbrıs Anlaşması İmzalandı	477
101	22.02.1959	Kıbrıs Anlaşması Etrafında	477
102	22.02.1959	Karamanlis'in Beyanattı	477
103	22.02.1959	İtalyan Hariciye Nazırının Mesajı	477
104	22.02.1959	Kıbrıs'taki İngiliz Hava Üsleri	477
105	22.02.1959	Rusya Anlaşmadan Memnun Değil	477
106	23.02.1959	Kıbrıs'ta Türkler Kendi İdarelerine Hakim Oldu	477
107	23.02.1959	(Yunan Subaylarının İzmir'e Dönüşü Münasebetiyle) Yunan Milli Müdafaa Vekilinin Mesajı	478
108	24.02.1959	Bağımsız Cumhuriyet-Manşet	478
109	24.02.1959	Kıbrıs Statüsü(Ankara, Londra ve Atina'da Dün Aynı Zamanda İlan Edilen Anlaşmalar)	478
110	24.02.1959	Kıbrıs Cumhuriyeti Anlaşmaları	478
111	24.02.1959	Zorlu'nun Beyanattı	478
112	24.02.1959	Menderes'in Eisenhower'a Mesajı	478
113	24.02.1959	Yunan Başvekili Mecliste İzahat Verdi	479
114	25.02.1959	Kıbrıslı Liderlerin Beyanattı	479

115	25.02.1959	Dr. Fazıl Küçük Kıbrıs'ta	479
116	25.02.1959	Kıbrıs Birleşmiş Milletlere Girecek	479
117	25.02.1959	Kıbrıs Anlaşmasının Yarattığı Memnunluk	479
118	25.02.1959	New York Times ve Kıbrıs Anlaşması	480
119	25.02.1959	Kıbrıs Anlaşması Tarafların Zaferidir	480
120	25.02.1959	Daily Telegraph Ne Diyor?	480
121	25.02.1959	Lord Hailsham'ın Beyanatı	480
122	25.02.1959	Aklıselim ve İşbirliğinin Zaferi	480
123	25.02.1959	NATO'nun Kazancı	480
124	25.02.1959	Londra Anlaşmaları Karşısında Moskova Basını ve Radyosu	480
125	25.02.1959	Kıbrıs Cumhuriyeti Anlaşmaları	480
126	26.02.1959	Kıbrıs'ta Hukuki Taksim Gerçekleşti	481
127	26.02.1959	Yunan Milli Meclisi Anlaşmayı Görüştü	481
128	26.02.1959	Kuzey Atlantik Paketi Daimi Konseyi Kıbrıs Anlaşmasını Müzakere Etti	481
129	26.02.1959	Kıbrıs'taki İngiliz Kuvvetleri Hakkında	481
130	27.02.1959	Mr. H.'nine Kıbrıs'la İlgili Beyanatı	481
131	27.02.1959	Yeni Zelanda Başvekilinin Kıbrıs'a Dair Sözleri	481
132	01.03.1959	Kıbrıs Anlaşmasının Mahiyeti ve Dış Politikamızın Panoraması	481
133	01.03.1959	Aktaş'ın Konuşması	482
134	01.03.1959	Kıbrıs'la İlgili Anlaşma Yunan Parlamentosunda	483
135	02.03.1959	(Türkiye Büyük Millet Meclisi Umumi Heyetinde)Londra Anlaşmaları Bugün Müzakere Edilecek-Manşet	483
136	02.03.1959	Yunan Parlamentosunda	483
137	02.03.1959	Anlaşmanın Yunan Basınında Tepkisi	483
138	02.03.1959	Alan Lennox Boyd Kıbrıs'tan Döndü	483
139	02.03.1959	Makarios Kıbrıs'ta	483
140	03.03.1959	(Muhalefetin Hazırlıksız Bulunduğunu İleri Sürmesi Üzerine) Mecliste Kıbrıs Anlaşması Yarın Müzakere Olunacak-Manşet	484
141	03.03.1959	Hariciye Komisyonu Kıbrıs Kararını Dün Tasvip Etti	485
142	04.03.1959	(Mecliste Muhalefetin Mehil Talebiyle Talik Olunan) Londra Anlaşmalarının Müzakeresi Bugün Yapılacak-Manşet	485
143	04.03.1959	Kıbrıs Konusunda Sefirler Ne Diyor?	485
144	04.03.1959	Yabancı Basında Çıkan Yorumlar	486
145	04.03.1959	Vatandaş Ne Diyor?	486
146	04.03.1959	Amerika Kıbrıs'a Yardım Edecek	486
147	04.03.1959	Makarios EOKA'yı Teslim Olmaya Davet Etti	487
148	05.03.1959	Meclis Hükümetin Kıbrıs Politikasını Dün Tasvip Etti-Manşet	487
149	06.03.1959	(Kıbrıs Meselesi) Londra'da Varılan Yapıcı Anlaşmalar	490
150	06.03.1959	Kanada Hariciye Nazırının Hariciye Vekilimize Mesajı	490
151	06.03.1959	(Başlıksız)	490
152	06.03.1959	Dr. Fazıl Küçük'ün Beyanatı	491

153	06.03.1959	(Başlıksız)	491
154	06.03.1959	CHP'nin Tutumunu Vatandaş Tasvip Etmedi	491
155	06.03.1959	AÜTB Başkanı Açıklamada Bulundu	491
156	06.03.1959	EOKA'nın Gizli Şefi Atina'ya Gidiyor	491
157	09.03.1959	Kıbrıs Yunan Konsolosu Fazıl Küçük'ü Ziyaret Etti	491
158	09.03.1959	Foot - Makrios Görüşmesi	491
159	09.03.1959	Averof'un Makarios'a Gönderdiği Mesaj	492
160	09.03.1959	Makarios'un Yaptığı Basın Toplantısı	492
161	09.03.1959	Türkler ve Rumlar Arasında İşbirliği	492
162	09.03.1959	Kıbrıs'ta Polisler Silahsızlandırılacak	492
163	09.03.1959	(Başlıksız)	492
164	09.03.1959	Makarios İle Grivas Dün Buluştular	492
165	09.03.1959	(Kıbrıs Meselesinde Müstenkif Kalan)İki CHP'li Mebus Partiden Çıkarılıyor	492
166	10.03.1959	Kıbrıslı Rum Gazetecinin Mektubu	493
167	10.03.1959	Kıbrıslı Liderler Ankara'ya Geldiler	493
168	10.03.1959	EOKA Lideri Mücadelenin Durdurulmasını Emretti	493
169	10.03.1959	Sürgünden Dönen Bir Rahibin Beyanatı	494
170	10.03.1959	(Parti Tutumunu Tasvip Etmeyen) CHP Mebusu İstifa Etti	494
171	11.03.1959	Kıbrıs'ta Üç Komisyon Faaliyete Geçiriliyor	494
172	11.03.1959	Makarios Grivas İle Görüştüğünü Açıkladı	495
173	13.03.1959	Reisicumhur Bayar, Kıbrıs Türk Liderlerini Kabul Etti	495
174	13.03.1959	Marmara Vapuru Larnaka'da	495
175	13.03.1959	Kıbrıs Anlaşmasının Amerikan Gazetelerinde ki Akisleri Devam Ediyor	495
176	14.03.1959	Kıbrıs'taki Türk Cemaati Neticeden Memnundur	495
177	14.03.1959	EOKA Silahlarını Teslim Etmeye Başladı	495
178	14.03.1959	Kıbrıs'ta İngilizlerle Rumlar Arasında Çatışma	496
179	14.03.1959	Kıbrıslı Türk Liderler Lefkoşe'de	496
180	14.03.1959	İngiliz Birlikleri Kıbrıs'tan Ayrılıyor	496
181	15.03.1959	Londra Anlaşmaları ve İsviçre Matbuatı	496
182	15.03.1959	EOKA Silahlarının Toplanması İş	496
183	15.03.1959	Kıbrıs'taki Özel Mahkemeler Kapatılıyor	496
184	15.03.1959	Grivas'ın Bir Gazeteye Verdiği İlk Mülakat	496
185	18.03.1959	(Economist Dergisinin Dikkate Şayan Makalesi) "Londra Anlaşmaları Ümit Edilenden İyidir"	497
186	15.03.1959	Küçük'ün Beyanatı	497
187	15.03.1959	Albay Grivas Kıbrıs'tan Ayrıldı	497
188	20.03.1959	Londra Anlaşmaları Avam Kamarasında	498
189	21.03.1959	Kıbrıs Komitesi Çalışmaya Başlıyor	498
190	24.03.1959	(Avrupa Konseyi Siyasi Komisyonunda) Kıbrıs Anlaşması Memnuniyet Yarattı	498

191	24.03.1959	Kıbrıs Valisi Doktor Fazıl Küçük İle Görüştü	498
192	25.03.1959	Geçici Kıbrıs Komisyonu İlk Toplantısını Yaptı-Manşet	498
193	25.03.1959	Kıbrıs Türklerine İlk Bağış Yapıldı	499
194	25.03.1959	Menderes Hazıranda Yunanistan'a Gidecek-Manşet	499
195	25.03.1959	Küçük-Foot Görüşmesi	499
196	25.03.1959	Menderes Kıbrıs'a Resmen Davet Edildi-Manşet	499
197	25.03.1959	Yunanistan Seyahati	499
198	25.03.1959	Kıbrıs'ta Geçici Hükümet Kuruldu	499
199	03.04.1959	NATO On Yaşında-Manşet	500
200	03.04.1959	Kıbrıs Cumhuriyeti Muvaffak Hükümeti-Manşet	500
201	03.04.1959	Türk Anayasa Heyeti Kıbrıs'a Gidiyor	500
202	06.04.1959	Kıbrıs Anayasası Anlaşma Esaslarına Uygun Olacak	501
203	06.04.1959	Kıbrıs Valisi Geçici Hükümet Listesini Kabul Etti	501
204	06.04.1959	Foot Geçici Kıbrıs Hükümetini Tanıdı	501
205	07.04.1959	Kıbrıs Türkleri Arasında Tefrik Yaratılmak İsteniyor	502
206	07.04.1959	Türk Heyeti Kıbrıs'a Gitti	502
207	07.04.1959	"Adaletin , Kin ve Şiddetten Daha İyi Olduğunu Göstermeliyiz"	502
208	08.04.1959	Kıbrıs Anayasası Hazırlanıyor	502
209	17.04.1959	Kıbrıs'ta Hazırlıklar	502
210	20.04.1959	Kıbrıs Valisi Beyanat Verdi	503
211	24.04.1959	Kıbrıs'ta Anayasa Çalışmaları	503
212	26.04.1959	Kıbrıs Ortadoğu İçin Çok Ehemmiyetlidir	503
213	28.04.1959	Makarios Küçük'ü Ziyaret Etti	503
214	29.04.1959	Doktor Küçük Makarios İle Tebliğ Neşretti	503
215	01.05.1959	Karamanlis ve Averof Türkiye'ye Geliyor	504
216	04.05.1959	Küçük'ün Makarios'u Nezaket Ziyareti	504
217	05.05.1959	Fazıl Küçük Şehrimizde	504
218	06.05.1959	Türk-Yunan Müzakeresi Cuma Günü Başlayacak	504
219	06.05.1959	Yunan Gazetelerinin Dünkü Neşriyatı	504
220	06.05.1959	Küçük'ün Temasları	504
221	07.05.1959	Dost Yunan Başvekil İle Hariciye Vekili Geliyor-Manşet	505
222	08.05.1959	Türk-Yunan Dostluğu-Manşet	505
223	08.05.1959	A. Menderes'in İradettiği Nutuk	505
224	08.05.1959	Karamanlis'in İradettiği Nutuk	505
225	08.05.1959	Türk-İngiliz Başvekilleri Arasında	505
226	08.05.1959	Macmilan'ın Mesajı	505
227	08.05.1959	Menderes'in Cevabı	505
228	08.05.1959	Dost ve Müttefik Yunan Başvekili Ankara'ya Geldi	506
229	08.05.1959	Yunanistan Dışişleri Vekaleti Sözcüsünün Beyanata	506
230	08.05.1959	Türk-Yunan Görüşmeleri	506

231	09.05.1959	Türk-Yunan Görüşmeleri-Manşet	506
232	09.05.1959	Yunan Milleti Türk Dostluğu İstiyor	506
233	10.05.1959	Türk-Yunan Resmi Tebliği-Manşet	507
234	10.05.1959	Menderes ve Zorlu'nun Akropolis'e Beyanatlari	507
235	11.05.1959	Karamanlis ve Menderes'e Gösterilen Sevgi ve Alaka	507
236	11.05.1959	Yol Boyunca Coşkun Sevgi Tezahüratı	507
237	12.05.1959	Karamanlis'in Dünkü Ziyaretleri	508
238	12.05.1959	Asıl Olan Türk-Yunan Dostluğunun Ahengidir	508
239	12.05.1959	Dr. Küçük	508
240	13.05.1959	Dost Yunan Devlet Adamaları Dün Gittiler-Manşet	508
241	13.05.1959	Karamanlis'in Beyanati	508
242	14.05.1959	Türk-Yunan Dostluğuna Dair Yazılar	509
243	17.05.1959	Kıbrıs Toprağı Anavatana Getiriliyor	509
244	20.05.1959	Türk Askeri Kıbrıs'ta	509
245	20.05.1959	Kıbrıs'ta 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı	509
246	21.05.1959	Kıbrıs'ta Kurulacak İçki Fabrikası	509
247	21.05.1959	Kıbrıs'ta Anayasa Çalışmaları	510
248	21.05.1959	Kıbrıs'a Giden Heyet Döndü	510
249	26.05.1959	Mehter Takımı Kıbrıs'tan Döndü	510
250	30.05.1959	Kıbrıs Türk Gençlik Teşkilatı Kuruluyor	510
251	04.07.1959	Kıbrıs Cumhuriyeti En Geç 1960'da Kurulacak	510
252	05.07.1959	Yakında İstikbalimize Kavuşmuş Olacağız	511
253	06.07.1959	Kıbrıs'a Zirai Yardım	511
254	12.07.1959	Kıbrıs'ta Amerikan Akademi Cemiyeti	511
255	12.07.1959	(Başlıksız)	511
256	17.07.1959	Kıbrıs'ta Kurulan Türk İhtisas Komiteleri	511
257	18.07.1959	Kıbrıs Müşterek Anayasa Komisyonunun Tebliği	511
258	22.07.1959	Rauf Denktaş Ankara'da	512
259	23.07.1959	Denktaş'ın Tetkikleri	512
260	24.07.1959	Lefkoşe Rum Belediye Reisinin Moskova Ziyareti	512
261	25.07.1959	Kıbrıs'ta Kadın Hakları	512
262	27.07.1959	Kıbrıs'ta Kaydedilen Gelişmeler Tatminkar	512
263	27.07.1959	(Başlıksız)	513
264	29.07.1959	Kıbrıs Anlaşmasında Tadilat Yapılmıyor	513
265	30.07.1959	Kıbrıs'ı Ancak Kıbrıslı Kurtarır	513
266	30.07.1959	F. Küçük N Karagil Aleyhine Dava Açtı	513
267	31.07.1959	Grivas Büyük Bir hata İşlemiştir	514
268	31.07.1959	Makarinos'un Konuşması	514
269	31.07.1959	Yunan Hükümeti Tebliği	514
270	01.08.1959	Grivas'ın Beyanatına Yunan Basınının Tepkisi	515

271	01.08.1959	Bir Kıbrıs Heyeti İsviçre'ye Gidiyor	515
272	01.08.1959	Kıbrıs Jandarma Kumandanı Türk Olacaktır	515
273	02.08.1959	Yunan Hükümetinin Grivas'a Cevabı	515
274	04.08.1959	Kıbrıs Emniyetinde Yapılacak Tayinler	515
275	06.08.1959	Kıbrıs Polis Teşkilatının Resmi Tebliği	515
276	06.08.1959	Rusya Kıbrıs'a Kur Yapıyor	516
277	08.08.1959	Türk-Yunan Müzakereleri	516
278	09.08.1959	Kıbrıs'ta Anayasa Çalışmaları	516
279	09.08.1959	Kıbrıs Anlaşmasının Teşkil Ettiği Numune	516
280	13.08.1959	"Rusya'dan Karşılıksız Yardım Beklenemez"-Manşet	516
281	13.08.1959	Denктаş Kıbrıs'a Döndü	517
282	13.08.1959	Vali Foot'un Yeni Vazifeleri	517
283	14.08.1959	Nihat Erim Kıbrıs'a Gitti	517
284	15.08.1959	Kıbrıs'ta Türk ve Rum Cemaati Münasebetleri	517
285	16.08.1959	Makarios ve Denктаş'ın Konuşmaları	517
286	18.08.1959	Rumlarla İşbirliğine Her Zaman Hazırız	517
287	18.08.1959	Makarios'un Beyanatı	518
288	19.08.1959	Kıbrıs'ta Anayasa Komisyonu Faaliyeti-Manşet	518
289	20.08.1959	Kıbrıs Gençliğinden Amerikan Gençliğine	519
290	21.08.1959	Vali Foot İkaz Ediyor	519
291	21.08.1959	Anayasa Komisyonu	519
292	26.08.1959	Nihat Erim Kıbrıs'a Döndü	519
293	02.09.1959	"Menderes Kıbrıs'la Yakından Alakadardır"-Manşet	519
294	05.09.1959	Zorlu, Paris'te Müşterek Pazar, Kıbrıs ve CENTO Hakkında Basına Bilgi verdi	520
295	06.09.1959	"Ankara'dan Huzur İçinde Ayrılıyorum"	520
296	06.09.1959	Küçük'e Kıbrıs'ta Yapılan Karşılama	520
297	10.09.1959	"Kıbrıs'ta Anayasa çalışmaları Muntazaman Devam Etmektedir"	520
298	11.09.1959	"Türk Hükümeti Gereken Yardımları Yapacaktır"	521
299	11.09.1959	Nihat Erim Gitti	521
300	12.09.1959	Lefkoşe'de Görüşmeler	521
301	15.09.1959	Dr. Fazıl Küçük'ün Adadaki Temasları	521
302	15.09.1959	(Başlıksız)	521
303	15.09.1959	Grivas-Makarios Görüşmesi	521
304	22.09.1959	22 EYLÜL 1959	522
305	23.09.1959	Rauf Denктаş'ın Verdiği Beyanat	522
306	23.09.1959	Kıbrıs Valisinin Verdiği Beyanat	522
307	25.09.1959	New York Times'da Grivas'ı Takbih Ediyor	522
307	25.09.1959	Anayasa Komisyonu Müşterek Tebliği	522
309	26.09.1959	Kıbrıs Anayasasına Dair Görüşmeler Sona Eriyor	522

310	26.09.1959	Pakistan Hariciye Vekilinin Sözleri	523
311	27.09.1959	(Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Zorlu'nun Konuşması) Türkiye,Emniyet ve Sulhun Bölünmezliğine Kanidir-Manşet	523
312	27.09.1959	Prof. Nihat Erim'in Kıbrıs Görüşmelerine Dair Beyanâtı	523
313	27.09.1959	Averof'un Kıbrıs İlgili Beyanâtı	523
314	29.09.1959	Öldürülen Rum	523
315	01.10.1959	Kıbrıs Seçim Kanunu Yakında İlan Ediliyor	524
316	03.10.1959	Atina'da Yapılacak Toplantı	524
317	06.10.1959	Atina Toplantısı 8 Ekim'de Başlıyor	524
318	06.10.1959	N. Erim Gidiyor	524
319	07.10.1959	Makarios-Grivas Görüşmesi Yarın Rodos'ta Yapılacak	524
320	07.10.1959	(Başlıksız)	525
321	08.10.1959	Atina Toplantısı Bugün Yapılıyor	525
322	10.10.1959	Atina'da Kıbrıs Mevzuu Üzerinde Yapılan Görüşmeler	525
323	14.10.1959	Kıbrıs Türk Belediyeler Kanunu Yürürlüğe Girdi	525
324	15.10.1959	Kıbrıs'taki İngiliz Başkumandanın Verdiği Beyanat	526
325	15.10.1959	Denktaş Tekrar Atina'ya Döndü	526
326	16.10.1959	Kıbrıs Valisi'nin Verdiği Cevap: Dervis'in İddiaları Reddedildi	526
327	20.10.1959	Kıbrıs Meselesinde Müspet İnkişafılar	526
328	20.10.1959	Rauf Denktaş Dün Atina'ya Hareket Etti	526
329	20.10.1959	(Başlıksız)	526
330	20.10.1959	Hariciye Vekaletinin Dün Yaptığı Açıklama	527
331	23.10.1959	Türk Hükümeti Hiçbir Zaman Kıbrıs'a Silah Kaçakçılığını Terviç Etmedi (Hariciye Vekaletinin Yaptığı Açıklama)	527
332	23.10.1959	Denktaş'ın Atina'da Verdiği Beyanat	527
333	24.10.1959	Vazifemiz Kıbrıs'ta Sulh ve Sükunun Temin Edilmesidir!	528
334	24.10.1959	Rauf Denktaş Lefkoşe'de	528
335	25.10.1959	(Fırsat Kollayan Bozguncular) Kıbrıs'ta Tahrikler Yaratmaya Çalışılıyor-Manşet	528
336	27.10.1959	İngiliz Kabinesi Kıbrıs Konusunu Müzakere Etti-Manşet	528
337	27.10.1959	Küçük'ün Mesajı	529
338	30.10.1959	Kıbrıslı Türkler Bayramı Heyecanla Kutladı	529
339	30.10.1959	Kıbrıs'ta Cumhuriyetin Tesisi İçin Çalışmalar	529
340	30.10.1959	R. Denktaş Ada'da	529
341	01.11.1959	Kıbrıs'ta Yapılan Toplantı	529
342	01.11.1959	Erim Gidiyor	529
343	02.11.1959	Prof. Nihat Erim Dün Kıbrıs'a Gitti	529
344	06.11.1959	Bir Ticaret Heyeti Dün Kıbrıs'a Gitti	530
345	08.11.1959	F. Küçük'ün Beyanâtı	530
346	08.11.1959	Başvekilin Atina Ziyareti	530
347	10.11.1959	Dr. Fazıl Küçük'ün Konuşması	530

348	11.11.1959	Kıbrıs Anayasasında Kaydedilen İnkişaf lar	530
349	11.11.1959	Nihat Erim Ankara'da	531
350	12.11.1959	Kıbrıs Cumhuriyetinin Teşkilî Hazırlıkları-Manşet	531
351	12.11.1959	Anayasa Komitesinin Neşrettiği Tebliğ	531
352	18.11.1959	Kıbrıs Mevzuunda Dünkü Görüşmeler	531
353	19.11.1959	Küçük'ün Beyanatı	531
354	19.11.1959	Tütüncüler İçin Verilecek Kurs	531
355	21.11.1959	Kıbrıs Müzakerelerinde Kaydedilen Gelişmeler	531
356	21.11.1959	N. Erim Gidiyor	532
357	24.11.1959	(Kıbrıs'taki Türk Öğretmenlerine Dair) T. İleri'nin Beyanatı	532
358	25.11.1959	Kıbrıs Reiscumhur ve Muavininin Namzetliği	532
359	27.11.1959	Kıbrıs'ta Seçim İçin Hazırlıklar	532
360	01.12.1959	Kıbrıs'ta Seçim Kampanyası	533
361	01.12.1959	(Başlıksız)	533
362	03.12.1959	Kıbrıs'ta Seçim İçin Hazırlıklar	533
363	04.12.1959	Dr. Fazıl Küçük, Kıbrıs Reiscumhur Muavini Oldu	533
364	04.12.1959	Vali Foot Fazıl Küçük'ü Tebrik Etti	533
365	04.12.1959	Bayar, Menderes ve Zorlu'nun Telgrafları	534
366	09.12.1959	Reiscumhurluk İçin Kıbrıs'ta Mücadele	534
367	09.12.1959	Averof'un Fazıl Küçük'e Telgrafı	534
368	10.12.1959	Küçük'ün Kıbrıs'taki Duruma Dair Beyanatı	534
369	12.12.1959	Kıbrıs'ta Seçim Yarın Yapılacak	534
370	13.12.1959	Kıbrıs'ta Reiscumhur Seçimi Bugün Yapılıyor-Manşet	534
371	13.12.1959	Grivas Piskopos Makarios'u Desteklemiyor	535
372	14.12.1959	Makarios Reiscumhur Seçimlerini Kazanıyor-Manşet	535
373	14.12.1959	Çatışmalar	535
374	15.12.1959	Makarios Kıbrıs Reiscumhuru Oldu-manşet	535
375	16.12.1959	Adada Seçime İştirak Nispeti Yüksek Oldu	535
376	16.12.1959	Hariciye Vekilinin Gönderdiği Telgraf	535
377	17.12.1959	Makarios'a Gönderilen Tebrik Mesajları	536
378	18.12.1959	Hakikate Uymayan Tefsirler	536
379	30.12.1959	Kıbrıs'ta Yapılacak Mebus Seçimleri	536
380	30.12.1959	Denktaş Gidiyor	536
381	31.12.1959	Kıbrıs'la İlgili Asılsız Haberler	536

1960 YILINA AİT HABER İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	HABER BAŞLIĞI	S.NO
1	07.01.1960	(Kıbrıs Mevzuunda) Londra İktimai 16 Ocakta Yapılacak	538
2	08.01.1960	Kıbrıs'ta Anayasa Çalışmaları Bitti	538
3	09.01.1960	Yunan Hariciye Vekili İyimser	538
4	11.01.1960	(Hariciye Vekilinin Encümendeki Konuşması) "Takip Ettiğimiz Politika Bir Cephe Politikasıdır"	538
5	14.01.1960	Kıbrıs Anayasası Üzerine Çalışmalar	539
6	15.01.1960	Kıbrıs Halkı Daha Müreffeh Olacaktır	539
7	15.01.1960	Kıbrıs Bayrağı	540
8	16.01.1960	Kıbrıs'a Dair Görüşmeler Bugün Londra'da Başlıyor	540
9	16.01.1960	Zorlu Londra'da	540
10	16.01.1960	Ziyaretler	540
11	17.01.1960	Kıbrıs'ın Bağımsızlığı İle İlgili Görüşmeler	540
12	19.01.1959	Kıbrıs'a Dair Müzakereler	541
13	19.01.1959	Resmi Tebliğ	541
14	19.01.1959	Lausanne'daki Komisyon	542
15	20.01.1959	Zorlu, Ortada Başarısızlık Yoktur, Dedi	542
16	20.01.1959	Yayınlanan Tebliği	542
17	21.01.1959	Kıbrıs'a Dair Her Mesele Halledilecek	542
18	21.01.1959	Londra'da Dün Neşredilen Tebliği	542
19	22.01.1959	Kıbrıs Müzakerelerine Dün de Devam Olundu	543
20	22.01.1959	Lloyd'un Beyanatı	543
21	23.01.1959	Londra'daki Müzakereler	543
22	24.01.1959	Kıbrıs Anayasası Üzerine Çalışmalar	543
23	24.01.1959	Makarios-Küçük Lloyd Görüşmesi	544
24	26.01.1960	Dr. Küçük Bugün Geliyor	544
25	26.01.1960	Lloyd-Küçük İle Bir Görüşme Yaptı	544
26	26.01.1960	Kıbrıs Seçimleri Geriye Bırakıldı	544
27	26.01.1960	New York Herald Tribune'nün Makalesi	544
28	27.01.1960	Kıbrıs'a Dair Görüşmeler	544
29	28.01.1960	(Üsler Meselesindeki Çıkma Halletmek Üzere) Fazıl Küçük'ün Yaptığı Uzlaştırıcı Teklif	545
30	29.01.1960	Kıbrıs Görüşmelerinde Kaydedilen İnkişafklar	545
31	29.01.1960	Kıbrıs'ta Kaymakam ve Muavinlerinin Tayini	545
32	30.01.1960	(Kıbrıs Müzakereleri) Dr. Küçük Çok Ümitli	545
33	31.01.1960	Fazıl Küçük Dün Şehrimize Geldi	546
34	03.02.1959	Kıbrıslı Türklerin İktisaden Kalkınması	546
35	03.02.1959	(Başlıksız)	546
36	08.02.1960	Kıbrıs'ta Rumların Sessiz Nümayişi	546

37	08.02.1960	Üsler Meselesi	547
38	10.02.1960	Kıbrıslı Liderlerin Olağanüstü Toplantısı	547
39	10.02.1960	Küçük'ün Çağrısı	547
40	10.02.1960	Lloyd'un Konuşması	547
41	10.02.1960	Avam Kamarasında Kıbrıs Müzakereleri	548
42	11.02.1960	Makarios ve Dr. Küçük Dün Amery İle Görüştü	549
43	12.02.1960	Kıbrıs Müzakerelerinin Ankara'daki Akisleri	549
44	12.02.1960	Lozan'daki İctima Dün Nihayete Erdi	549
45	13.02.1960	Dr. Küçük'ün Kıbrıs Mevzuunda Beyanâtı	550
46	13.02.1960	İngiliz Kabinesi Dün Kıbrıs Mevzuunu Görüştü	550
47	14.02.1960	Türk-Yunan Münasebatı Eskisi Gibi Samimidir!.	550
48	16.02.1960	Kıbrıs'ta Görüşmelere Dün de Devam Edildi	551
49	18.02.1960	(Askeri Birliklerin Kampları Mevzuunda) Kıbrıs'taki Görüşmeler	551
50	18.02.1960	(Başlıksız)	551
51	20.02.1960	Kıbrıs Anayasa Metni Bitiyor	551
52	25.02.1960	Mr. Amery İle Kıbrıs'ta Yapılacak Görüşmeler	551
53	27.02.1960	Kıbrıs Müzakereleri Anlayışlı Bir Hava İçinde Cereyan Ediyor	552
54	28.02.1960	İngiltere'nin Kıbrıs Adasındaki Üsleri	552
55	28.02.1960	Kıbrıs'taki Askeri Birliğin İhtiyaçları İçin Layiha	552
56	02.03.1960	Kıbrıs'taki Görüşmeler	552
57	02.03.1960	(Başlıksız)	552
58	03.03.1960	Kıbrıs Anayasası İle İlgili Nihai Meseleler	553
59	03.03.1960	Dünkü Görüşmeler	553
60	05.03.1960	Kıbrıs Müzakereleri Müspet Şekilde İnkişaf Ediyor	553
61	05.03.1960	(Başlıksız)	553
62	06.03.1960	(Kıbrıs Görüşmeleri İle İlgili Olarak) Londra'da Beşli Bir Konferans Akdi Muhtemel	553
63	10.03.1960	(Kıbrıs Görüşmeleri İle İlgili Olarak) Londra'da Beşli Bir Konferans Akdi Muhtemel	554
64	11.03.1960	Kıbrıs'a Dair 16. Toplantı Yapıldı	554
65	12.03.1960	Kıbrıs'ın Cumhuriyet Olacağı Ay : Haziran	554
66	15.03.1960	Kıbrıs'ta Anayasa Müzakereleri	554
67	19.03.1960	Lefkoşe Görüşmeleri Katı Safhaya Girdi	554
68	20.03.1960	Rauf Denктаş Adaya Döndü	555
69	22.03.1960	Küçük'le Makarios Bir Çok Noktada Anlaştı	555
70	23.03.1960	Kıbrıs'ta Türk Birliği Partisi Kuruluyor	555
71	24.03.1960	Kıbrıs Anayasasının Aldığı Nihai Şekil	556
72	24.03.1960	(Başlıksız)	556
73	24.03.1960	(Başlıksız)	556
74	25.03.1960	Rauf Denктаş Şehrimizde	556
75	26.03.1960	Denктаş Dün Gitti	556

76	26.03.1960	Erim Ankara'ya Geliyor	557
77	27.03.1960	Kıbrıs'taki Askeri Üsler	557
78	27.03.1960	(Başlıksız)	557
79	28.03.1960	Kıbrıs'ta Üsler Meselesi Yeni Bir Çıkmaza Giriyor	557
80	04.04.1960	(Hariciye Vekilinin Dün Verdiği Beyanat)Kıbrıs Mevzuunda, Tam Bir Mutabakat Mevcuttur!..	557
81	07.04.1960	Kıbrıs anayasa Tasarısı Hazır	558
82	17.04.1960	Lefkoşe'de Yeniden Müzakere Başlayacak	558
83	17.04.1960	(Başlıksız)	558
84	22.04.1960	Kıbrıs Cumhuriyeti Muvaffak Olacaktır	559
85	22.04.1960	Üsler Meselesi Hal Yolunda	559
86	23.04.1960	Kıbrıs'ta Bugün yapılacak Merasim	559
87	23.04.1960	(Başlıksız)	559
88	23.04.1960	Kıbrıs'taki Üsler Meselesi	559
89	15.05.1960	Makarios'un Dün Verdiği Beyanat	560
90	24.05.1960	İngiliz Kabinesi Kıbrıs Meselesini Görüştü	560
91	26.05.1960	Kıbrıs Türk Kurumları Federasyonu Toplantısı	560

4.2. ZAFER GAZETESİNDE KIBRIS SORUNU İLE KÖŞE YAZILARI
İNDEKSİ

1954 YILINA AİT KÖŞE YAZILARI İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	YAZARI	KÖŞE YAZISININ BAŞLIĞI	S. NO
1	21.08.1954	Mümtaz Faik FENİK	Kıbrıs Meselesi	561
2	24.08.1954	Mümtaz Faik FENİK	Kıbrıs'ta Kızılar	561
3	31.08.1954	Mümtaz Faik FENİK	Kıbrıs ve Ötesi	561
4	03.09.1954	Mümtaz Faik FENİK	Kilise ve Siyaset	562
5	11.09.1954	Rıfkı Salim Burçak	Kıbrıs İşinde Hattı Hareketimiz	563
6	15.09.1954	Mümtaz Faik FENİK	Kıbrıs Meselesinde Görüşümüz	563
7	30.09.1954	Mümtaz Faik FENİK	Çok Yakından Alakadarsız – Manşet	563
8	15.12.1954	Mümtaz Faik FENİK	Kıbrıs Yunanistanın Olmıyacaktır!	564
9	16.12.1954	Mümtaz Faik FENİK	Bunlar Demir Perdenin mi, NATO'nun mu Müttefikidir?	565
10	17.12.1954	Mücahit Topalak	Karar	565
11	19.12.1954	Mümtaz Faik FENİK	Yanlış Hesap, Bağdattan Döner	566

1955 YILINA AİT KÖŞE YAZILARI İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	YAZARI	KÖŞE YAZISININ BAŞLIĞI	S. NO
1	24.01.1955	Safaeddin Karanakçı	Kıbrıs ve Türkiye	567
2	29.01.1955	Mümtaz Faik Fenik	Kıbrıs'a Gizlice Silah...	567
3	05.02.1955	Mümtaz Faik Fenik	Sulha Kundak mı?	568
4	04.03.1955	Mümtaz Faik Fenik	Balkan Paktı Toplantısı	568
5	05.04.1955	Mümtaz Faik Fenik	Kıbrıs'ta İhtilal Havası	569
6	25.08.1955	ZAFER	Kıbrıs Davasında Türkiye Kararlıdır	569
7	29.08.1955	ZAFER	Ne Güzel Birlik	569
8	31.08.1955	ZAFER	Sonrası ve Ötesi	570
9	03.09.1955	ZAFER	Türk Tezi	570
10	04.09.1955	ZAFER	Anlaşma Zemini	570
11	05.09.1955	ZAFER	Bizim "Mahiler"	571
12	08.09.1955	ZAFER	Hükümetin Tedbirleri	571
13	09.09.1955	ZAFER	Zararın Bilançosu	572
14	13.09.1955	N. Fuad Alpkartal	Kıbrıs'ın Akdeniz'deki Stratejik Ehemmiyeti	572
15	21.12.1955	ZAFER	Selanik'te Patlayan Bomba	572
16	23.12.1955	ZAFER	Yunanlılarla Yeni Meselemiz	573

1956 YILINA AİT KÖŞE YAZILARI İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	YAZARI	KÖŞE YAZISININ BAŞLIĞI	S. NO
1	09.01.1956	ZAFER	Türk – Yunan Münasebetleri	574
2	26.01.1956	ZAFER	Kıbrıs Meselesinde Türk Görüşü	574
3	12.02.1956	ZAFER	Bir Mücadele...	574
4	05.03.1956	ZAFER	Bay Teotokis'in Beyanâtı	575
5	01.03.1956	Sabahattin Metya	Muhalefetin 7 Eylül Hadisesine Ait İddialarının Yunanistan'da Akisleri	575
6	07.03.1956	Sabahattin Metya	Yunanistan'ın Kıbrıs'a Dair Yanlış Politikası	575
7	12.03.1956	ZAFER	Makarios...	575
8	13.03.1956	ZAFER	Yunanistan Hadiseleri	576
9	14.03.1956	ZAFER	Türk İngiliz Konuşmaları	576
10	15.03.1956	ZAFER	Yine Kıbrıs	577
11	12.05.1956	ZAFER	Yunanistan Hadiseleri	577
12	10.06.1956	ZAFER	Kıbrıs Meselesinde Yeni Bir Safha	577
13	14.07.1956	ZAFER	Kıbrıs Anavatanının Bir Parçasıdır	578
14	17.07.1956	ZAFER	Makulata Davet	578
15	28.09.1956	ZAFER	Yunanistan'ın Türkiye Karşısındaki Tutumu	579

1957 YILINA AİT KÖŞE YAZILARI İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	YAZARI	KÖŞE YAZISININ BAŞLIĞI	S. NO
1	30.01.1957	ZAFER	Yunan Propagandası	580
2	05.02.1957	İsimsiz	Kıbrıs Davasında Açılan Yeni Safha	580
3	08.02.1957	ZAFER	Başvekil Menderes'in Kıbrıs Beyanâtı	580
4	10.02.1957	ZAFER	Başvekilin Basın Toplantısı ve Kıbrıs Davası	580
5	19.02.1957	ZAFER	Dış Politikamız Hakkında..	581
6	02.03.1957	İsimsiz	Son Karar ve Kıbrıs	581
7	15.03.1957	İsimsiz	Enosis, Makarios v.s.	581
8	03.04.1957	ZAFER	Makarios Festivali !	582
9	04.04.1957	ZAFER	"Bölüşme" Tek Çaredir	582
10	13.04.1957	İsimsiz	Konuşan Lordlar	583
11	19.04.1957	ZAFER	Festival Politikası Devam Ediyor !..	583
12	21.04.1957	ZAFER	Harriman'ın Hareketi Kabili Müdafaa Değildir	583
13	22.04.1957	ZAFER	Türklerle Konuşmasını Bilmeyen Bir Politikacı !	584
14	24.04.1957	İsimsiz	Atina Radyosuna Göre	584
15	25.04.1957	İsimsiz	Bir İddia ki Reddi Lazımdır	584
16	28.04.1957	İsimsiz	Mesnedsiz İddialar !..	585
17	01.05.1957	İsimsiz	Atina'da Uçurulan Haberler	586
18	04.05.1957	ZAFER	Bursa İçtimai	586
19	06.05.1957	ZAFER	Hakiki Vatanperverlik	586
20	07.05.1957	ZAFER	Kıbrıs ve Muhalefet !	587
21	11.05.1957	ZAFER	Pazarlıksız Muamele Yani "TAKSİM"	587
22	17.07.1957	İsimsiz	Avam Kamarasındaki Kıbrıs Müzakereleri	587
23	19.07.1957	İsimsiz	F. Küçük'ün Beyanâtı Dolayısıyla	587
24	29.08.1957	Kemal Sahir Sunar	Makarios'la İşbirliği Yapan Konfederasyon	588
25	26.09.1957	Dr. M. Ertuğruloğlu	Kıbrıs Türk Tezinin Dayandığı Gerçekler	588
26	30.11.1957	ZAFER	Kıbrıs Meselesi Türkiyesiz Halledilemez	588
27	15.12.1957	İlhan Çevik	Kıbrıs'ın Taksimi ve Londra'daki Türkler (I)	589
28	16.12.1957	ZAFER	Kadavra!..	589
29	19.12.1957	İlhan Çevik	Londra'daki Kıbrıs Türkleri Rumlar (II)	590

1958 YILINA AİT KÖŞE YAZILARI İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	YAZARI	KÖŞE YAZISININ BAŞLIĞI	S. NO
1	08.01.1958	İsimsiz	İngiliz Politikası ve Kıbrıs	591
2	10.01.1958	İsimsiz	Bir Yol Kavşağı: Kıbrıs	591
3	11.01.1958	İsimsiz	Kapıda Bekliyenler !	592
4	13.01.1958	İsimsiz	Kıbrıs'ta Âdil Bir Taksim Çizgisi Çizilmedir	592
5	16.01.1958	İsimsiz	Makarios'un Pasaportu !	592
6	01.02.1958	İsimsiz	Bekliyoruz !..	593
7	08.02.1958	İsimsiz	Makûl Bir İngiliz Görüşü	593
8	18.02.1958	İlhan Çevik	Kıbrıslı Türklerle Rumlar	594
9	23.04.1958	İsimsiz	Kıbrıs Türktür ve Tek Çare Taksimdir	594
10	23.04.1958	Mahmut Golooğlu	Kıbrıs Türktür ve Tek Çare Taksimdir	594
11	24.04.1958	Mahmut Golooğlu	Kıbrıs Türktür ve Tek Çare Taksimdir	595
12	25.04.1958	Mahmut Golooğlu	Kıbrıs Türktür ve Tek Çare Taksimdir	595
13	26.04.1958	Mahmut Golooğlu	Kıbrıs Türktür ve Tek Çare Taksimdir	596
14	31.05.1958	Z.Ö.	Yunan Seçimleri ve Kıbrıs	596
15	08.06.1958	ZAFER	Dosta Bir İykaz	596
16	09.06.1958	ZAFER	"Taksim" Aklın Emridir !	597
17	11.06.1958	ZAFER	Yolların En Kestirmesi..	597
18	12.06.1958	Prof.Dr. Akdes Nimet Kurat	Kıbrıs ve Tarih Öğretimi	597
19	13.06.1958	Ragıp Akyavaş	Kıbrıs Türktür	598
20	14.06.1958	İsimsiz	Bir İngiliz Mecmuasının Safsataları	598
21	14.06.1958	Kemal Taran	Kıbrıs Torosların Devamı	598
22	15.06.1958	Burhan Belge (Muğla Mebusu)	Politika hataları ve Terbiye Noksanı	598
23	16.06.1958	ZAFER	Bir Maske Daha Düştü !	599
24	17.06.1958	Seyfi Kurtbek	İzmir Karargahı	599
25	20.06.1958	ZAFER	İngiltere'nin Büyük ve Ağır Mesuliyeti !	600
26	20.06.1958	Dr. Hulki Amil Keymen (Konya Mebusu)	40 Yıl Evvelki Miting ve Bugün	601
27	25.06.1958	ZAFER	Bizim, Hiçbir Pervamız Yoktur!	601
28	05.07.1958	ZAFER	Kıbrıs, Herkes İçin Ne Demektir ?	602
29	05.07.1958	Ekrem Esat Güvendir	İngiltere Yeni Planda Ne Ümit Etmektedir ?..	602

30	06.07.1958	ZAFER	İtimat Telkin Etmeyen Millet	602
31	07.07.1958	İsimsiz	Kıbrıs'a Dair Bir Sohbet !	603
32	24.07.1958	ZAFER	Hastalık İlerlemiştir !	603
33	02.08.1958	Prof. Dr. Mustafa Akdağ	Kıbrıs Davası ve Hakkımız	603
34	03.08.1958	Prof. Dr. Mustafa Akdağ	Kıbrıs Davası ve Hakkımız	603
35	29.09.1958	İlhan Tarus	Dünkü – Bugünkü KIBRIS	603
36	05.10.1958	ZAFER	İngiliz İşçi Partisi Tehlikeli Yoldadır..	604
37	14.10.1958	ZAFER	İşçi Partisi Kıbrıs Meselesinde Mukadder Müşkülât İçine Girmiştir !	605
38	30.10.1958	İsimsiz	İçlerine Göre Manzaraları !..	605
39	07.12.1958	Mücahit Topalak	Kıbrıs	605
40	21.12.1958	S. Çetin Taş	Kıbrıs Davası ve Ulus Gazetesi	606

1959 YILINA AİT KÖŞE YAZILARI İNDEKSİ

SIRA NO	TARİH	YAZARI	KÖŞE YAZISININ BAŞLIĞI	S. NO
1	08.01.1959	ZAFER	Tam Kıbrıs İşi Görüşüldüğü Sırada	607
2	14.02.1959	ZAFER	Kıbrıs Davası	607
3	21.02.1959	ZAFER	Son Merhale	607
4	02.03.1959	ZAFER	Kıbrıs Muvaffakiyeti	608
5	05.03.1959	ZAFER	Kıbrıs Meselesi Mecliste	608
6	06.03.1959	ZAFER	Tersine Tebbet	609
7	07.03.1959	ZAFER	Görün Hakiki Çehrelerini !	609
8	11.03.1959	ZAFER	Dışardan Falso	610
	12.03.1959	İsimsiz	16 AĞUSTOS 1959	610
9	16.08.1959	Aygen Kongar	(Kıbrıs'ta Türkler) Kıbrıs Panoraması	610
10	17.08.1959	Aygen Kongar	(Kıbrıs'ta Türkler)) Türkleri Lideri Dr. Küçük	611
11	18.08.1959	Aygen Kongar	(Kıbrıs'ta Türkler) Liderin Arkadaşları	611
12	19.08.1959	Aygen Kongar	(Kıbrıs'ta Türkler) Makarios'la Mülakat	611
13	20.08.1959	Aygen Kongar	(Kıbrıs'ta Türkler) Makarios'la Mülakat	611
14	21.08.1959	Aygen Kongar	(Kıbrıs'ta Türkler) Anayasa Komisyonu	611
15	22.08.1959	Aygen Kongar	(Kıbrıs'ta Türkler) Kıbrıslı Türk Kadınları	611
16	23.08.1959	Aygen Kongar	Kıbrıs'ta Türkler) Kıbrıslı Türk Kadınları	612

5. SONUÇ

Demokrat Parti'nin (DP) yayın organı olarak Ankara'da yayın hayatına 30 Nisan 1949 tarihinde başlayan Zafer Gazetesi, gazetenin başyazarlığını da yapan Mümtaz Faik Fenik tarafından çıkarılmıştır. Gazetenin yazı işleri müdürlüğü görevi Fatin Fuat tarafından yürütülmüştür. Gazete, DP'yi iktidardan uzaklaştıran 27 Mayıs Hareketi'nden sonra kapanmıştır.

Yayınladığı tarihten itibaren 32x50 ebatlarında olan Gazete, 1956 yılına kadar 6 sayfa, 1956 yılından itibaren de 8 sayfa olarak yayınlanmış olup kağıt kalitesinde hiçbir değişiklik yapılmamıştır. Haber ve köşe yazıları 8 sütun olarak sayfada yer işgal etmekle birlikte standart yazı karakteri olarak standart 10 punto kullanılmış fakat zaman zaman haberleri sığdırmak uğruna standartlık bozularak 9 punto'ya da yer verilmiştir.

Gazete'de genel olarak Osmanlıca kelimelerin bolca kullanılması dikkat çekicidir. Bununla birlikte Gazete'de yayınlanan haber ve köşe yazılarında çok sayıda imla ve dizi hatası yapılmış hatta Gazete'nin bazı sayılarında birinci sayfadaki haberin devamı olması ve haberin altında devamı ile ilgili not düşülmesine rağmen not düşülen sayfaya haberin devamı yazılmamıştır.

Gazete'de DP iktidarının Kıbrıs sorununu benimsemesi ve sahip çıkması ile orantılı olarak, 1954 yılında 69; 1955 yılında 152; 1956 yılında 217; 1957 yılında 301; 1958 yılında 611; 1959 yılında 371 ve 1960 yılında 91 olmak üzere toplam 1812 haber çıkmıştır. Köşe yazıları da çıkan haber sayıları ile paralellik göstermekte olup, 1954 yılında 11; 1955 yılında 16; 1956 yılında 15; 1957 yılında 29; 1958 yılında 40; 1959 yılında 16 olmak üzere toplam 128 köşe yazısı yayınlanmıştır. Gazete'de özellikle Kıbrıs sorunu ile ilgili olarak başta Mümtaz Faik Fenik olmak üzere Samet Ağaoğlu, Sebahattin Metya tarafından köşe yazıları yayınlanmakla birlikte konu ile ilgili olarak zaman zaman akademik personel ile DP Milletvekillerinin yazılarına da yer verilmiştir.

1954-1960 yılları arasında Türk hükümetinin Kıbrıs konusuna bakış açısını şöyle değerlendirmek mümkündür:

Türk hükümeti, özellikle Yunanistan'ın Kıbrıs'ın kendi geleceğini tayin etmesi (Self determinasyon) isteği ile BM'ye başvurma tarihi olan 16 Ağustos

1954'e kadar Kıbrıs meselesine kayıtsız kalmış ve Kıbrıs sorununun İngiltere'nin bir iç meselesi olduğunu savunmuştur. Bunun en önemli nedeni Demokratlar'ın NATO ve Balkan Paketi içinde huzursuzluk yaratmamak düşüncesinin yanı sıra, Yunanistan'ın baskılarına rağmen İngiltere'nin Kıbrıs'tan kesin olarak çekilmeyeceğini açıklamasından ileri gelmiştir. Bu dönemin hemen sonunda yaşanan 6-7 Eylül olayları konusunda hükümet olayları tasvip etmemekle birlikte olayların komünistler tarafından kışkırtıldığını iddia etmiştir.

İngiltere'nin Kıbrıs'ı elinde tutmak ısrarından, Ada'ya muhtar bir idare vermek ile beraber vazgeçebileceği sinyallerini vermesi üzerine, ortaya çıkan fırsatı değerlendirmek isteyen DP, Başbakan Adnan Menderes'in 24 Ağustos 1955 tarihinde Londra Konferansına katılacak olan delegasyonun savunacağı görüşü de içeren ve Yunan hükümetinin şimdiye kadar Kıbrıs konusunda ileri sürmüş olduğu iddialarına karşı en sert ve kesin cevabı vermiş olduğu nutku ile beraber statükonun devam etmesi tezini bırakarak, 21 Aralık 1956'ya kadar olan dönemde 16 ay süre ile Osmanlı İmparatorluğu'nun mirasçısı olması nedeniyle, Kıbrıs Ada'sının tamamının eğer İngiltere çekilecekse Ada'nın eski sahibi olan Türkiye'ye iadesinin gerektiği tezini savunmaya başlamıştır. Bu dönemde Türk hükümeti, Londra konferansında ve 1956 yılı başında İngiltere'nin Ada için teklif ettiği muhtariyet konusundaki yumuşak tutumunu Şubat sonundan itibaren ve özellikle Mart başında Makarios'un sürülmesinden sonra sertleştirmeye başlamış ve özellikle DP gurubunun 12 Temmuz 1956 bildirisi ile Kıbrıs'ı Anavatan'ın bir parçası ilan etmesi ile en yüksek noktasına ulaşmıştır. Makarios'un sürülmesinden sonra İngiltere'nin bir muhtariyet anayasası hazırlıklarına başlaması Türk hükümetinde, muhtariyetin Kıbrıs'a ilhakına sebep olacağı düşüncesi ile haklı bir endişeye yol açmıştır. Bu hazırlanacak olan anayasada self determinasyon hakkının kullanılmasını önlemek için Türk hükümeti İngiltere'ye baskı yapmış ve bu baskısında da başarılı olmuştur. Lord Radcliffe tarafından başlatılan anayasa çalışmaları Türk hükümeti tarafından hoş karşılanmamış ve konu ile ilgili olarak tedhişçiliğin durdurulması ve Türk ve Rum cemaatlerine eşit haklar ve self determinasyon verilmemesi konusu Türk hükümetinin üzerinde durduğu en önemli konu olmuştur.

19 Aralık 1956'ta İngiltere Müstemlekeler Bakanı Lennox Boyd'un Avam Kamarasında yaptığı konuşmada, Lord Radcliffe'in anayasa tasarısını açıklaması

hükümet tarafından hoş karşılanmamakla birlikte, geçiş devresinin sonunda self determinasyon hakkının her iki cemaate ayrı ayrı ve eşit olarak uygulanacağını ve taksime gidilebileceğini açıklaması üzerine, Türk hükümeti açısından, sorunun kesin olarak çözümü için bir başlangıç olacağı inancıyla meselenin başlangıcından beri savunulan statükonun korunması ve İngiltere Ada'dan çekilecekse bir bütün halinde Ada'nın eski sahibi olan Türkiye'ye verilmesi görüşleri terk edilerek, 19 Haziran 1958'e kadar 18 ay Kıbrıs'ın Türkiye ile Yunanistan arasında taksimi gerektiğini tezi savunulmuştur. Türk hükümeti taksim politikasını gerçekleştirmek için kamuoyunu kendisine en büyük destekçi yapmak için Kıbrıs konusunda mitinglerin yapılmasına izin vermiş ve 1958 yılında bu birlik ve dayanışma memleketin doğusuna ve batısına dalga dalga yayılan "Ya Taksim! Ya Ölüm! haykırırlarında ifade bulmuştur. Bu arada Türkiye'nin taksim politikasına geçişi, CHP'nin görüşü alınmadan ve bir birliktelik sağlanmadan, DP hükümetinin gücüne dayalı kendi inisiyatifi ile yapılmış olup, bu da ülkede demokratik bir düzenin işlemesi bakımından bazı sıkıntıları beraberinde getirerek, muhalif seslerin yükselmesine sebep olmuş ise de, taksim politikasının zamanla diğer partiler ve özellikle CHP tarafından da tasvip edilmesi ile taksim bir devlet politikası haline getirilmiştir.

Yine 1958 yılında, Türk hükümetinin benimsediği bu sert tutum, diğer yandan Yunan hükümetinin de Enosis politikasında ısrarla durması, Kıbrıs meselesinin İngiliz-Yunan veya İngiliz Türk meselesi olmaktan çıkarıp bir Türk-Yunan meselesi haline getirmiştir.

Nihayet, Türk hükümeti taksim politikasının da, gerek içerde giderek artan ekonomik ve siyasi sorunlardan ve gerekse de dışarıdan, özellikle de ABD ve İngiltere'den gelen baskıların sonucunda uygulamayacağını anlaması üzerine, üçüncü bir seçenek olarak gördüğü ve İngiltere tarafından da empoze edilen Kıbrıs'ta iki toplumlu bir cumhuriyet yönetimi öngören çözümü kabul etmek zorunda kalmıştır. Bu dönemde, Türk hükümeti 19 Haziran'dan itibaren taksim tezini terk etmiş ve 11 Şubat 1959'a kadar 8 ay Kıbrıs'a bağımsızlık verilmesini tezini savunmuştur. Türk hükümetinin, Taksim tezinden vazgeçip, Kıbrıs'a bağımsızlık verilmesi konusuna yönelmesindeki en büyük etki Türkiye'nin Türk askeri aracılığı ile Ada'ya ayak basması ve Ada'ya müdahale edebilme hakkına sahip olması olmuştur. Gerçekte bu politika değişikliği ile beraber 1954 yılında İngiltere'nin

egemenliği altında olan Kıbrıs adası bu egemenlikten çıkarılmakla birlikte Yunanistan'a ilhak edilmesi tehlikesi de önlenmiş ve Türk askeri Yeşil Ada'ya ayağını atmıştır.

Diğer yandan, 1954-1960 yılları arasında Yunan hükümetlerinin Kıbrıs konusuna bakış açısını şöyle özetlemek mümkündür:

Yunan hükümeti ise, 24 Eylül'den 21 Eylül 1958'e kadar 48 ay süre ile Kıbrıs'ın kayıtsız şartsız kendi geleceğini tayin hakkı verilmesi tezini savunmuş, 21 Eylül 1958'den 11 Şubat 1959'a kadar da Kıbrıs'a zorunlu bağımsızlık verilmesini istemiş ve 16 Ağustos 1960'ta da zorunlu bağımsızlığı kabul ederek bir Helen'in Başkanı olacağı yeni bir devletin dünyada var olmasını sağlamıştır.

1954-1960 yılları arasında Zafer Gazete'nin Kıbrıs sorununa bakış açısı DP İktidarı ile tam bir paralellik çizmekte olup, tezimizin ele alındığı 7 yıllık dönemdeki DP iktidarının Kıbrıs sorunu ile ilgili sürekli olmayan ve çoğunlukla İngiltere ve ABD'nin Kıbrıs'a bakış açıları ile şekillenen politikaları gazete tarafından benimsenmiş ve ispata çalışılmıştır.

Bu 7 yıllık dönemde, Türk Hükümeti 16 Ağustos 1954'e kadar Kıbrıs meselesine kayıtsız kalmış olup, Gazete'deki çıkan haberlerin ve köşe yazılarının bu tarihten sonra başlaması hükümetin bakış açısını ispat eder niteliktedir.

16 Ağustos 1954'ten 24 Ağustos 1955'e kadar olan dönemde, Türk hükümeti Kıbrıs sorununun İngiltere'nin bir iç meselesi olduğunu savunmuş, Zafer Gazetesi başyazarı Mümtaz Faik Fenik'te başyazıları ile bu teze destek vermiştir. Zafer Gazetesi özellikle Yunanistan'ın 16 Ağustos 1954'te BM'ye başvurusunda Yunan hükümetini kusurlu görmeyerek, meselenin esas olarak komünistler tarafından yaratıldığını ve Yunan hükümetinin de bu oyuna geldiğini belirtmiş, idaresi altındaki bir Ada'da komünizmin bu kadar yayılmasına göz yumduğu için İngiltere'yi kusurlu bulmuştur. Olayların kilise tarafından yaratıldığı bahsi ile Makarios'un komünistlerin bir ajanı olduğu belirtilmiş, kilisenin dini siyasete karıştırdığı vurgusu yapılmıştır. Yine bu dönemde, Zafer Gazetesi Türk hükümetinin Yunanistan ile olan dostluk bağlarının kopmaması yönünde harcadığı çabayı desteklemiştir. 24 Eylül 1954'te BM'de başlayan Kıbrıs görüşmelerinde meselenin BM gündemine alınması konusunda kamuoyundan, hükümetin bu konuda pasif kaldığı konusunda eleştiriler gelmesi üzerine, Zafer Gazetesi Türk hükümetinin Kıbrıs meselesi ile yakından

ilgilendiğini ispat etmeye çalışmıştır. Kıbrıs meselesi ile ilgili BM’de 14-17 Aralık tarihlerinde yapılan görüşmelerde Yunanistan’ın Kıbrıs konusunda tavrını değiştirmemesi üzerine Zafer Gazetesi bu duruma ilginç bir şekilde sert tepki göstermiş ve Gazete’de bir sinirlilik havasının oluşmasına yol açmıştır. Bu sinirlilik havası, BM Siyasi Komisyonun Kıbrıs meselesini “şimdilik” görüşülmemesi kararı alması üzerine, Yunanistan’da meydana gelen taşkınlıklarla ilgili olarak daha da artmış ve Gazete’yi, Yunanistan’ın bir NATO mu? yoksa bir demirperde ülkesi mi? olduğunu sorgulamaya kadar götürülmüştür. Zafer Gazetesi, BM Genel Kurulu’nun 17 Aralık’ta yaptığı görüşmelerde BM siyasi komisyonun kararının kabul edilmesi üzerine enteresan bir şekilde Kıbrıs meselesinde gerçekleri kabul etmiş ve 16 Ağustos 1954’ten sonraki Kıbrıs meselesinin komünistlerin tarafından çıkarıldığı söylemini terk ederek, meselede Yunanistan’ın birinci derecede kusurlu olduğunu belirtmiştir.

Türk hükümeti, 24 Ağustos 1955’ten itibaren statükonun korunması tezini terk ederek 21 Aralık 1956’ya kadar olan dönemde 16 ay süre ile Kıbrıs Ada’sının tamamının eğer İngiltere çekilecekse Ada’nın eski sahibi olan Türkiye’ye iadesinin gerektiği tezini savunmaya başlamış, Zafer gazetesini de Kıbrıs hakkındaki görüşleri bu politika değişikliğine paralel olarak yeniden şekillenmiştir. Yine bu dönemde meydana gelen 6-7 Eylül olayları Türk hükümeti ve kamuoyu tarafından tasvip edilmediği gibi Zafer gazetesi tarafından da tasvip edilmemiş ve hükümetin, olayların komünistler tarafından çıkarıldığına dair resmi tezi Zafer Gazetesi tarafından da desteklenmiştir.

Türk hükümeti, 19 Aralık 1956’dan 19 Haziran 1958’e kadar 18 ay Kıbrıs’ın Türkiye ile Yunanistan arasında taksimi gerektiğini tezi savunulmuştur. Zafer Gazetesi de tüm kamuoyu ve partiler tarafından desteklenen bu politika değişikliğini benimsemiş ve Türk hükümetinin kendi inisiyatifi ile aldığı kararın, Kıbrıs için en iyi çözüm şekli olduğunu ispat etmeye çalışmıştır. Bu dönemde, Zafer Gazetesi taksim tezinin en iyi çözüm şekli olduğuna kendisini öyle adamıştır ki, taksim tezini desteklemek için 19 Aralık 1956 - 19 Haziran 1958 tarihleri arasında konu ile ilgili 27 adet köşe yazısı yayınlanmıştır.

Nihayet 19 Haziran’dan 11 Şubat 1959’a kadar 8 ay Kıbrıs’a bağımsızlık verilmesini kabul eden Türk hükümetinin arkasında yine Zafer Gazetesi yer almış ve

Kıbrıs'ın bağımsızlığına varacak olan süreci kabul etmiş ve hükümetin değişen politikasının en büyük destekçisi olmuştur

Sonuçta, aslında bir devlet politikası olan ve DP'nin 1950-1960 yılları arasında Kıbrıs sorunu ile ilgili olarak uyguladığı politikalar, Zafer Gazetesi tarafından desteklenmiştir. Uygulanan bu politikalardan taksim politikası özellikle ön plana çıkartılmış ve Türkiye; Kıbrıs'ta Federal bir Cumhuriyete razı olmak suretiyle taksim tezinden ödün vererek, uzlaşmacı bir tutum izlemiş olsa bile, Londra Antlaşması'nda, garantör devlet olarak yer alarak, hukuki olarak gerektiğinde Ada'ya müdahale edebilme hakkına sahip olmuştur.

Zafer Gazetesi 27 Mayıs 1960 hareketi ile kapandığı için bu tarihten sonra Türk devletinin ve dolayısıyla Zafer Gazetesi'nin Kıbrıs sorununa bakış açısı ile ilgili verilere ulaşılamamıştır.

6. KAYNAKLAR

ARŞİVLER*

T.C. BAŞBAKANLIK CUMHURİYET ARŞİVİ

GAZETELER

ZAFER
DÜNYA
HERGÜN
HÜRRİYET

DERGİLER

FORUM DERGİSİ
AYIN TARİHİ DERGİSİ
ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ DERGİSİ

ARAŞTIRMA ESERLERİ

KİTAPLAR

ALASYA, Halil Fikret; *Kıbrıs Tarihi ve Kıbrıs'ta Türk Eserleri*, Ankara, 1977
ARMAOĞLU Fahir H.; *Kıbrıs Meselesi 1954-1959 (Türk Hükümeti ve Kamuoyunun Davranışları)*, Ankara, 1963
ATEŞİN, Hüseyin Mehmet; *Doktor Fazıl Küçük ve Şeyh Nazım Kıbrısı*, İstanbul, 1997
BENER, Hakkı H.; *Başlangıçtan 1878'e Kadar Kıbrıs Tarihi*, Ankara, 1993

* Belgelerin numaraları metin içerisinde gösterilmiştir.

- BOZKURT İsmail; “Kıbrıs’ın Tarihine Kısa Bir Bakış”, *Avrupa Birliği Kışkacında Kıbrıs Meselesi*, Ankara, 2001
- ÇAVDAR, Tevfik; *Türkiye’nin Demokrasi Tarihi (1950’den Günümüze)*, Ankara, 2004
- ÇAY, Abdülhaluk; *Kıbrıs’ta Kanlı Noel- 1963*, Ankara, 1989
- DENKTAŞ, Rauf R.; *Hatıralar (Toplayış)*, İstanbul, 2000
- _____; Rauf.R. Denктаş, *Rauf Denктаş’ın Hatıraları*, II., 1965), İstanbul, 1997
- _____; Rauf R. Denктаş, *Rauf Denктаş’ın Hatıraları (1971-1972)*, İstanbul, 1998
- _____; Rauf R. Denктаş, *Rauf Denктаş’ın Hatıraları (1973-1974)*, İstanbul, 1999
- ERDOĞDU, M. Akif; “Kıbrıs’ın Türkler Tarafından Fethi ve İlk İskân Teşebbüsü (1570–1571)”, *Kıbrıs’ın Dünü-Bugünü Uluslararası Sempozyumu*, Ankara, 1993
- ERİM, Nihat; *Bildiğim ve Gördüğüm Ölçüler İçinde Kıbrıs*, Ankara, 1975
- EROĞLU Hamza; *Kıbrıs Uyuşmazlığı ve Kıbrıs Barış Harekâtı*, Ankara, 1975
- GAZİOĞLU, Ahmet C.; *İngiliz İdaresinde Kıbrıs*, Lefkoşe, 1960
- _____; *Enosise Karşı Taksim ve Eşit Egemenlik (İngiliz Yönetiminde Kıbrıs III (1951-1959)*, Lefkoşe, 1998
- GÜREL, Şükrü S.; *Kıbrıs Tarihi (1878-1960)*, Ankara, 1984
- GÜRÜN, Kamuran; *Dış İlişkiler ve Türk Politikası*, Ankara, 1983
- GÜVEN, Dilek; *(Cumhuriyet Dönemi Azınlık Politikaları Bağlamında)6-7 Eylül Olayları*, İstanbul, 2005 (2.Baskı)
- HASGÜDER, Mehmet; *Kimin Adası ? Kıbrıs’ın Akisi 1954-1968*, Ankara, 2005
- İSMAİL, Sebahattin; *150 Soruda Kıbrıs Sorunu*, İstanbul, 1998
- KÖKDEMİR, Naci; *Dünkü Bugünkü Kıbrıs*, Ankara, 1956
- MÜTERCİMLER, Erol; *Satılık Ada Kıbrıs*, İstanbul, 2007
- ORAN, Baskın; *Türk Dış Politikası (Kurtuluş Savaşından Bugüne Olgular, Belgeler, Yorumlar)*, I, İstanbul, 2004
- RASİM, Ahmet; *Osmanlı Tarihi, I*, İstanbul, 2000

SADRAZAM, Halil; *Kıbrıs Türkünün Özgürlük Mücadelesi*, İstanbul, 1996

SERTER, Vehbi Z.; *Kıbrıs Tarihi*, Lefkoşa, 2001

TANSU, İsmail; *Ashında Hiç Kimse Uyumuyordu*, İstanbul, 2001

UÇAROL, Rıfat; *1878 Kıbrıs Sorunu ve Osmanlı-İngiliz Antlaşması*, İstanbul, 1978

_____; “Osmanlı Devleti’nin Kıbrıs’ı İngiltere’ye Devri”, *Dünden Bugüne Kıbrıs Meselesi*, İstanbul, 20 01

ÜLGER, İ.Kaya; *Avrupa Birliği Kıskaçında Kıbrıs Meselesi (Bugünü ve Yarını)*, Ankara, 2001

YURDAKUL, Erdal; *Kıbrıs Türkleri ve Atatürk İnkılaplarının Kıbrıs’ta Uygulanması*, Ankara, 2002

MAKALELER

ADIYEKE, A. Nüket; “Geçmişten Bugüne Kıbrıs Sorunu ve Türkiye”, *Dokuzuncu Askeri Tarih Semineri Bildirileri*, I, Ankara, 2005

BOSTAN, İdris; “Kıbrıs Seferi Günlüğü ve Osmanlı Donanmasının Sefer Güzergâhı”, *Dünden Bugüne Kıbrıs Meselesi*, İstanbul, 2001

EROĞLU, Hamza; “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini Yaratan Tarihi Süreç ve Son Gelişmeler”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, XVIII, Sayı :54, Ankara, 2002

EYİCE, Semavi, “Kıbrıs’ın Tarihi ve Türk Eserleri”, *Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Belleteni(Kıbrıs Özel Sayısı)*, 44/323 Ekim-Aralık, İstanbul, 1974

NESİM, Ali; “Kıbrıs Türklerinde Atatürk ve İlke ve İnkılapları”, *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, V, Sayı :14, Ankara, 1989

ÖĞÜN, Gülay; “Kıbrıs’ta İslam Hâkimiyeti ve Selçuklular Zamanında Kıbrıs ile Ticaret İlişkileri”, *Dünden Bugüne Kıbrıs Meselesi*, İstanbul, 2001

ÖZDEMİR, Hikmet, “Akdeniz’in En Uzun Krizi”, *Yeni Türkiye Dergisi (Türk Dış Politikası Özel Sayısı)*, 3, Ankara, 1995

YAYIMLANMIŞ BELGELER

Lozan Barış Konferansı, Tutanaklar ve Belgeler, İkinci Takım, Cilt II (Çev: S. L. Meray) , İstanbul, 1993

TEZLER

BEKTAŞ, Yılmaz; *Kıbrıs Sorunu(1960–1974)*, İnönü Ü. Sos. Bil. Enst. Basılmamış Y.Lisans Tezi, Malatya, 2003

GEMUHLUOĞLU, M.Ali; *Kıbrıs Sorunu(1960-1974)*, (Gazi Ü. Sos. Bil. Enst. Basılmamış Y.Lisans Tezi), Ankara, 1990

KOZPINAR, Mustafa Cem; *Kıbrıs Cumhuriyeti ve Kıbrıs Sorunu(1960–1974)*, Y.Y.Ü. Sos. Bil. Enst. Basılmamış Y.Lisans Tezi, Van, 2004

ŞAHİN, Güneş; *Tarih Çalışmalarına Kaynak Olarak Tercüman- Milliyet- Cumhuriyet- Hürriyet Gazetelerinde Kıbrıs Sorunu (1950-1974)*, Y.Y.Ü Sos. Bil. Enst. Basılmamış Y.Lisans Tezi, Van, 2006

ANSİKLOPEDİLER

ANABRİTTANİCA, *Kıbrıs*, XIII, İstanbul, 1992

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://tr.wikipedia.org>], Erişim Tarihi: 15 Ekim 2007